

KONZERVATORSKA PODLOGA GRADA KOPRIVNICE

Naručitelj

Grad Koprivnica, Zrinski trg 1, Koprivnica

Izvršitelj

Tu i sad d.o.o. za projektiranje i savjetovanje, Zagreb

Radna grupa

Jasna Zmaić, dipl. inž. arh. – voditelj projekta
dr. sc. Sanja Lončar, dipl. pov. umj. i etn.

Vanjski suradnici

dr. sc. Robert Čimin, dipl. arheolog
Draženka Jalšić Ernečić, dipl. pov. umj. i etn.

Marija Mesarić, dipl. etn.

Ivan Valent, dipl. arheolog

Maša Zamljačanec, dipl. pov. umj.

Izrada kartografskih priloga

Jasna Zmaić, dipl. ing. arh.

Koprivnica – Zagreb

2022.

1. UVOD I POLAZIŠTA	6
1.1 CILJEVI, RAZLOZI I METODOLOGIJA IZRADE KONZERVATORSKE PODLOGE	6
1.2. OBVEZE IZ MEĐUNARODNIH I NACIONALNIH DOKUMENATA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE	11
1.3. ANALIZA DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA I POSTOJEĆA KONZERVATORSKA DOKUMENTACIJA.....	17
1.4. OSVRT NA VAŽEĆU PROSTORNO PLANSKU DOKUMENTACIJU	18
1.5. STRUKTURA KONZERVATORSKE PODLOGE	36
2. POJMOVNIK	37
3. POVIJESNI RAZVOJ GRADA KOPRIVNICE	42
3.1. ARHEOLOŠKA TOPOGRAFIJA I TOPONIMIJA.....	42
3.2. POVIJESNI RAZVOJ GRADA KOPRIVNICE	44
3.3. POVIJESNI RAZVOJ NASELJA RURALNIH OBILJEŽJA.....	55
3.3.1. BAKOVČICA	55
3.3.2. DRAGANOVEC	60
3.3.3. HEREŠIN	65
3.3.4. JAGNJEDOVEC	70
3.3.5. KUNOVEC BREG	74
3.3.6. REKA	78
3.3.7. STARIGRAD.....	84
3.3.8. ŠTAGLINEC.....	89
4. ANALIZA STANJA KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE	93
4.1. KULTURNI KRAJOLIK I NASELJA.....	93
4.2. ARHEOLOŠKA BAŠTINA.....	108
4.3. POVIJESNI GRADITELJSKI SKLOPOVI I GRAĐEVINE.....	111
4.4. SAKRALNA GRADITELJSKA BAŠTINA.....	137
4.5. CIVILNE JAVNE GRAĐEVINE	146

4.6. INDUSTRIJSKA BAŠTINA.....	154
4.7. TRADICIJSKE GRAĐEVINE I POVIJESNE ZIDANICE U NASELJIMA RURALNIH OBILJEŽJA	157
4.8. MEMORIJALNA BAŠTINA	173
4.9. POKRETNA KULTURNA BAŠTINA.....	176
4.10. NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA.....	179
4.11. PROSTORNI I OBLIKOVNI KONFLIKTI I IZAZOVI U PROSTORU I PRITISCI RAZVOJA.....	183
5. VALORIZACIJA KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE _____	186
5.1 KULTURNI KRAJOLIK	186
5.2. POVIJESNA NASELJA I DIJELOVI NASELJA	187
5.3. ARHEOLOŠKA BAŠTINA.....	190
5.4 POVIJESNI GRADITELJSKI SKLOPOVI I GRAĐEVINE.....	192
5.5 SAKRALNE GRAĐEVINE - CRKVE I KAPELE, POKLONCI. PILOVI, RASPELA	192
5.6. POVIJESNO-MEMORIJALNE CJELINE, SPOMENICI I SPOMEN-OBILJEŽJA.....	192
5.7. JAVNA PLASTIKA I URBANA OPREMA	193
5.8. CIVILNE GRAĐEVINE	193
5.8.1. GRAĐEVINE JAVNE NAMJENE	193
5.8.2. PRIVREDNE, INDUSTRIJSKE I INŽENJERSKE GRAĐEVINE I UREĐAJI.....	194
5.8.3. STAMBENE, STAMBENO-POSLOVNE I POSLOVNE GRAĐEVINE	194
5.9. TRADICIJSKA ARHITEKTURA.....	195
5.10. POVIJESNA ZELENA INFRASTRUKTURA	196
5.10.1. PARKOVNA ARHITEKTURA.....	196
5.10.2. POSEBNO VRIJEDNE ZONE KRAJOBRAZA	196
5.10.3. ZNAČAJNE VIZURNE TOČKE	197
5.11. POKRETNA KULTURNA BAŠTINA	197
5.12. NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA.....	199
6. POPIS KULTURNIH DOBARA _____	200

7. SUSTAV MJERA ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE; UVJETI I PREPORUKE ZA PLANSKE ODREDBE	235
7.1. OPĆA POLAZIŠTA I MJERE ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE I KULTURNIH DOBARA.....	235
7.2. SMJERNICE ZA PLANSKE ODREDBE	238
7.2.1. OPĆE SMJERNICE	238
7.2.2. ZAŠTITA VRIJEDNOSTI KRAJOLIKA.....	239
7.3. ZAŠTITA POVIJESNIH NASELJA I ETNOLOŠKIH ZONA.....	240
7.3.1. ZAŠTITA POVIJESNIH NASELJA	241
7.3.2. ZAŠTITA ETNOLOŠKIH ZONA	248
7.4. ZAŠTITA ARHEOLOŠKIH LOKALITETA I ZONA	248
7.5. ZAŠTITA POVIJESNIH GRADITELJSKIH SKLOPOVA	248
7.6. ZAŠTITA SAKRALNIH GRAĐEVINA	249
7.6.1. ZAŠTITA CRKAVA I KAPELA.....	250
7.6.2. ZAŠTITA POKLONACA.....	250
7.6.3. ZAŠTITA PILOVA	251
7.6.4. ZAŠTITA RASPELA	251
7.7. ZAŠTITA POVIJESNO-MEMORIJALNIH CJELINA, SPOMENIKA I SPOMEN-OBILJEŽJA.....	251
7.8. ZAŠTITA JAVNE PLASTIKE.....	252
7.9. ZAŠTITA CIVILNIH GRAĐEVINA	253
7.9.1. ZAŠTITA GRAĐEVINA JAVNE NAMJENE	2540
7.9.2. ZAŠTITA PRIVREDNIH, INDUSTRIJSKIH I INŽENJERSKIH GRAĐEVINA I UREĐAJA	2540
7.9.3. ZAŠTITA STAMBENIH, STAMBENO-POSLOVNIH I POSLOVNIH GRAĐEVINA	254
7.10. ZAŠTITA TRADICIJSKE ARHITEKTURE	255
7.10.1. ZAŠTITA TRADICIJSKIH OKUĆNICA	255
7.10.2. ZAŠTITA TRADICIJSKIH STAMBENIH GRAĐEVINA - KUĆA.....	256
7.10.3. ZAŠTITA TRADICIJSKIH GOSPODARSKIH GRAĐEVINA.....	257
7.10.4. ZAŠTITA VINOGRADARSKIH KLIJETI.....	259

7.11. ZAŠTITA KULTURNOG KRAJOLIKA	260
7.11.1. ZAŠTITA PARKOVNE ARHITEKTURE	260
7.11.2. ZAŠTITA POSEBNO VRIJEDNIH ZONA KRAJOBRAZA	260
7.11.3. ZAŠTITA ZNAČAJNIH VIZURA I TOČAKA	260
7.12. ZAŠTITA POKRETNIH KULTURNIH DOBARA	260
7.13. ZAŠTITA NEMATERIJALNIH KULTURNIH DOBARA	260
8. PODRUČJA ZAJEDNIČKIH OBILJEŽJA	262
9. LITERATURA I IZVORI	418
9.1. POPIS LITERATURE.....	418
9.2. INTERNETSKI IZVORI	430
9.3. ZAKONSKI PROPISI I MEĐUNARODNI DOKUMENTI.....	430
10. GRAFIČKI DIO	431
10.1. Karta područja zajedničkih obilježja	1:5000
10.2. Prijedlog granice zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktne zone i pojedinačno zaštićenih kulturnih dobara	1:10000
10.3. Mjere zaštite područja zajedničkih obilježja	1:5000

1. UVOD I POLAZIŠTA

1.1 CILJEVI, RAZLOZI I METODOLOGIJA IZRADE KONZERVATORSKE PODLOGE

CILJEVI

Konzervatorska podloga za Grad Koprivnicu izrađuje se za potrebe izrade III. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice i za izradu II. Izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana Koprivnice. Za naručitelja Grad Koprivnicu konzervatorsku podlogu izrađuje tvrtka Tu i sad d.o.o. iz Zagreba u suradnji s Konzervatorskim odjelom u Bjelovaru i Muzejom grada Koprivnice, te stručnim suradnicima.

Razlog izrade Konzervatorske podloge je nepostojanje odgovarajuće stručne podloge koja obuhvaća cijelo administrativno područje Grada Koprivnice, a koja je potrebna zbog suvremenih pritisaka razvoja. Trenutno važeća Konzervatorska podloga iz 2002. godine izrađena je za potrebe GUP-a te nije obuhvatila prigradska naselja koja se nalaze unutar administrativnog područja Grada. Pritisak na ova područja osobito se povećao nakon provođenja legalizacije bespravno izgrađenih ili prenamijenjenih objekata, a njemu je pridonijelo i širenje Aglomeracije Koprivnice izgradnjom vodovodne i kanalizacijske mreže. Time su stvoreni preduvjeti za širenje građevinskog područja, ali se pojavila i potreba za urbanom sanacijom tih, uglavnom neplanski izgrađenih, područja. Istovremeno, strategija razvoja turizma oslanja se na resurse koji su ovim širenjem građevinskih zona ugroženi: naselja i područja ruralnih obilježja (s posebnim naglaskom na zone klijeti s vinogradima - gorice) koja uključuju materijalnu i nematerijalnu baštinu za koju trenutno nisu definirane mjere očuvanja.

Nadalje, suvremeni pristupi izradi konzervatorskih podloga pretpostavljaju postojanje CORE i BUFFER zone unutar zaštićenih kulturno-povijesnih cjelina, te se ovom konzervatorskom podlogom ažuriraju i takvi podaci i predlaže korekcija njihovog obuhvata.

Grad Koprivnice stremi biti zeleni održivi grad što, između ostalog, uključuje korištenje obnovljivih izvora energije putem fotonaponskih sustava. Izrađena je studija koja pokazuje mogućnost instalacije fotonaponskih elektrana na objektima i zelenim površinama u vlasništvu Grada Koprivnice i njegovih proračunskih korisnika što su većinom objekti unutar zaštićene Kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice, odnosno pojedinačno zaštićena kulturna dobra (Upravna zgrada Komunalac Koprivnica (kompleks) u Mosnoj 15, Gradska vijećnica na Zrinskom trgu 1, O. Š. A. N. Gostovinski u Školskoj ulici 5, knjižnica i čitaonica Fran Galović na Zrinskom trgu 6, Vatrogasna postrojba Grada Koprivnice u Oružanskoj 1, sportska dvorana Branimir u Školskoj ulici 5, Visoka poslovna škola na Trgu bana J. Jelačića 6, Galerija Grada Koprivnice i Kino Velebit na Zrinskom trgu 9, Pučko otvoreno učilište – Domoljub u Starogradskoj 1, Gradska tržnica – štandovi, mliječni kiosk i Gradska tržnica u Ulici Đ. Estera 1a, Mala sportska dvorana u Ulici A. Starčevića 15, Muzej Grada Koprivnice na Trgu L. Brozovića 1, Umjetnička škola Fortunat Pintarić u Svilarskoj 12). Ovakvim zahvatima bitno se utječe na izgled građevina i opću vizuru grada te je potrebno donijeti smjernice za buduća postupanja. Konačno, važeći GUP Koprivnice nije na adekvatan način implementirao smjernice Konzervatorske podloge iz 2002. godine. Namjera je ove Konzervatorske podloge pružiti jasnije podatke i olakšati njihovu primjenu.

Rezultati Konzervatorske podloge, osim što će biti podloga za izradu prostornih planova, bit će i javno dostupan izvor podataka o kulturno-povijesnoj baštini i smjernica za njihovo očuvanje i korištenje koji će se moći koristiti kod planiranja budućih zahvata na povijesnim građevinama i u javnim prostorima, kao i kod planiranja postupanja s pokretnom i nematerijalnom baštinom.

Sve navedeno upućuje da je potrebno ažurirati prostorne podatke na području urbanog naselja Koprivnica, prikupiti nove podatke na ostalom dijelu administrativnog područja Grada, te na temelju evidencija i valorizacije zatečenog stanja predložiti sustav mjera zaštite i očuvanja kulturno-povijesne baštine.

Cilj izrade Konzervatorske podloge je provesti cjelovitu analizu i valorizaciju kulturno-povijesne baštine na području Grada Koprivnice te dati prijedlog mjera zaštite i očuvanja kojim će se unaprijediti stanje kulturno-povijesne baštine te omogućiti njeno održivo korištenje. Sastavni dio Konzervatorske podloge je popis i grafički prikaz kulturno-povijesne baštine, uključujući materijalnu (nepokretnu i pokretnu) i nematerijalnu baštinu, potom katalog područja zajedničkih obilježja unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline, njene kontaktne zone i drugih valoriziranih područja. Važan je aspekt Konzervatorske podloge podizanje svijesti dionika o vrijednostima i potrebi očuvanja kulturno-povijesne baštine, ali i o mogućnostima njenog korištenja u razvoju, posebno kulturnim, obrazovnim i turističkim aktivnostima.

Ova Konzervatorska podloga nije usmjerena samo na reviziju stanja i preporuka za kulturna dobra koja se nalaze u Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske već na prepoznavanje i vrednovanje kulturno-povijesne baštine koja do sada nije bila stručno prepoznata, dokumentirana i vrednovana niti uključena u konzervatorsku ili prostorno-plansku dokumentaciju, a predstavlja važnu komponentu prostornog i kulturnog identiteta Grada Koprivnice. Provedeno prepoznavanje, dokumentiranje i vrednovanje kulturno-povijesne baštine na području Grada Koprivnice preduvjet je za reviziju popisa kulturnih dobara, uključujući i njegovo proširenje, kao i preduvjet za osmišljavanje mjera zaštite i očuvanja za onu baštinu koja neće biti proglašena kulturnim dobrom i neće biti upisana u Registar kulturnih dobara, ali će i dalje ostati važna za integralno očuvanje prostora, očuvanje regionalnih i lokalnih posebnosti Koprivnice i Podravine te njegovanja povezanosti stanovnika sa zavičajnim prostorom.

OBUH VAT KONZERVATORSKE PODLOGE I STATUS ZAŠTITE

Obuhvat Konzervatorske podloge identičan je obuhvatu administrativnih granica Grada Koprivnice, odnosno prostoru na koji se odnosi Prostorni plan uređenja Grada Koprivnice i Generalni urbanistički plan Koprivnice. Grad Koprivnica je administrativno središte Koprivničko-križevačke županije. Obuhvaća površinu od 91,83 kvadratnih kilometara. Unutar svojih granica Grad Koprivnica obuhvaća područje devet naselja među kojima je jedno naselje urbanih obilježja (Koprivnica) te osam prigradskih naselja ruralnih obilježja (Bakovčica, Draganovec, Herešin, Jagnjedovec, Kunovec Breg, Reka, Starigrad i Štaglinec). S obzirom na ranije navedeni cilj, Konzervatorska podloga ne obuhvaća područja svih mjesnih odbora urbanog naselja Koprivnica već urbanu jezgru grada Koprivnice (Kulturno-povijesna cjelina grada Koprivnice) te pojedinačne lokacije i područja izvan urbane jezgre, uglavnom lokacije na kojima se nalazi memorijalna i industrijska baština, tradicijske i povijesne građevine, etnološke zone, te područja vinograda s klijetima.

Polazište u radu na Konzervatorskoj podlozi bili su podaci iz Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske. U Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske upisana su 34 kulturna dobra, a gotovo sva se nalaze na području urbanog naselja Koprivnica (30 kulturnih dobara), odnosno unutar njegove zaštićene kulturno-povijesne cjeline (23 kulturna dobra), dok se izvan njega nalaze samo župna crkva u Jagnjedovcu i župna crkva u Reci. Razlog tome ne leži u njihovom nepostojanju već u izostanku istraživanja, evidentiranja, dokumentiranja i vrednovanja kulturno-povijesne baštine u

prigradskim naseljima tj. ruralnom prostoru koji su preduvjet za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra i upis u Registar kulturnih dobara.

Popis kulturnih dobara u Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske na dan 20.10.2022.

R. br.	KD ID	Registarski broj	Naziv dobra	Naselje	Smještaj	Vrsta
1.	88888	Z-7599	Zgrada u Ulici Milana Krmpotića 8	Koprivnica	ULICA MILANA KRMPOTIĆA 8	NEP (P)
2.	73948	Z-3828	Tvornica kemijske industrije i spomen područje "Danica"	Koprivnica		NEP (C)
3.	73750	Z-3791	Umijeće ukrašavanja uskršnjih jaja - pisanica u Podravini	ĐELEKOVEC, ĐURĐEVAC, KOPRIVNICA, KOPRIVNIČKI IVANEC, MOLVE, NOVIGRAD PODRAVSKI, PETERANEC, PODRAVSKE SESVETE		NEM
4.	73621	Z-3729	Orgulje u crkvi Sv. Nikole	Koprivnica	Crkva sv. Nikole sa župnim dvorom, Koprivnica, Đure Estera 2	POK (P)
5.	73626	Z-3544	Židovsko groblje	Koprivnica	VARAŽDINSKA CESTA	NEP (P)
6.	73623	Z-3382	Sinagoga	Koprivnica	ULICA SVILARSKA 10	NEP (P)
7.	73627	Z-3199	Crkva Presvetog Trojstva	Reka		NEP (P)
8.	73937	Z-2895	Zgrada	Koprivnica	TRG BANA JOSIPA JELAČIĆA 1	NEP (P)
9.	73775	Z-2856	Kuća Malančec	Koprivnica	ULICA ĐURE ESTERA 12	NEP (P)
10.	73932	Z-2796	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	Koprivnica	MOČILSKI VINOGRADI 40	NEP (P)
11.	73931	Z-2795	Zgrada Muzeja grada Koprivnice	Koprivnica	TRG DR. LEANDERA BROZOVIĆA 1	NEP (P)
12.	73618	Z-2794	Zgrada	Koprivnica	ZRINSKI TRG 10	NEP (P)
13.	73625	Z-2763	Zgrada željezničkog kolodvora	Koprivnica	ULICA KOLODVORSKA 8A	NEP (P)
14.	73773	Z-2760	Crkva sv. Andrije	Jagnjedovec	JAGNJEDOVEC 62	NEP (P)
15.	73951	Z-2708	Kulturno-povijesna cjelina grada Koprivnice	Koprivnica		NEP (C)
16.	88252	Z-2643	Stara bolnica s kapelom sv. Florijana i pilom	Koprivnica	TRG TOMISLAVA DR.	NEP (P)

			Trpećeg Krista		BARDEKA 10	
17.	73622	Z-2642	Ostaci gradske utvrde s oružanom	Koprivnica	ULICA ORUŽANSKA 25	NEP (P)
18.	73776	Z-2641	Skup građevina muzeja Podravke	Koprivnica	STAROGRADSKA ULICA 63	NEP (P)
19.	73617	Z-2576	Zgrada	Koprivnica	Trg mladosti 15	NEP (P)
20.	73774	Z-2074	Crkva Sedam Žalosti Blažene Djevice Marije na Grantulama	Koprivnica	ULICA ANTE STARČEVIĆA 30a	NEP (P)
21.	73884	Z-822	Kuća	Koprivnica	ULICA ĐURE ESTERA 19	NEP (P)
22.	73883	Z-821	Crkva Sošestvija sv. Duha	Koprivnica	TRG MLADOSTI 1A	NEP (P)
23.	73882	Z-820	Crkva sv. Nikole sa župnim dvorom	Koprivnica	ULICA ĐURE ESTERA 2	NEP (P)
24.	88123	Z-819	Kompleks franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna	Koprivnica	Franjevačka ulica 1	NEP (P)
25.	73850	RZG-0612-1974.	Zgrada	Koprivnica	ULICA ANTE STARČEVIĆA 2	NEP (P)
26.	73851	RZG-0596-1974.	Zgrada	Koprivnica	ULICA ĐURE ESTERA 11	NEP (P)
27.	73852	RZG-0597-1974.	Zgrada	Koprivnica	ULICA ĐURE ESTERA 15	NEP (P)
28.	73853	RZG-0644-1974.	Zgrada	Koprivnica	FLORIJANSKI TRG 9	NEP (P)
29.	73854	RZG-0665-1974.	Zgrada	Koprivnica	FLORIJANSKI TRG 13	NEP (P)
30.	87368	P-6159	Inventar franjevačkog samostana i crkve sv. Antuna Padovanskog	Koprivnica	Kompleks franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna, Koprivnica, Franjevačka 01	POK (Z)
31.	87305	P-6131	Zgrada	Koprivnica	ZRINSKI TRG 9	NEP (P)
32.	87259	P-6083	Misno ruho iz crkve sv. Nikole	Koprivnica	Crkva sv. Nikole sa župnim dvorom, Koprivnica, Đure Estera 02	POK (Z)

METODOLOGIJA

Metodologija izrade obuhvatila je kabinetsko i arhivsko istraživanje, proučavanje literature te međunarodnih i nacionalnih dokumenata, terensko istraživanje, analizu i interpretaciju prikupljenih podataka. Zbog posebnosti područja sastavljen je multidisciplinarni tim koji se sastoji od arhitekta, arheologa, povjesničara umjetnosti te etnologa i kulturnih antropologa.

U prvoj su fazi rada na Konzervatorskoj podlozi prikupljeni i analizirani odabrani međunarodni dokumenti koji se bave pitanjima zaštite i obnove kulturne baštine, kao i postojeća konzervatorska i prostorno-planska dokumentacija, te literatura o povijesti i kulturno-povijesnoj baštini grada Koprivnice i okolice. Tijekom ove faze kontaktirane su arhivske, muzejske i druge ustanove s ciljem

prikupljanja arhivskih podataka i literature (Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Zagrebu, Konzervatorski odjel u Bjelovaru, Hrvatski državni arhiv, Etnografski muzej u Zagrebu i dr.). Provedena su arhivska istraživanja u Hrvatskom državnom arhivu s ciljem usporedbe i dopune objavljenih kartografskih izvora. Analiza navedenih podataka bila je polazište za drugu fazu rada. Druga je faza rada bila vremenski najopsežnija jer su u njoj provedena terenska istraživanja koja su obuhvatila područje urbanog naselja Koprivnice i područja prigradskih naselja (Bakovčica, Draganovec, Herešin, Jagnjedovec, Kunovec Breg, Reka, Starigrad, Štaglinec). U gradskom je prostoru provedena evidencija stanja građevina i lokacija unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kao i pojedinih lokacija i područja koja se nalaze izvan cjeline. Posebna je pažnja usmjerena na ona područja grada koja je već ranijim studijama definirana potreba urbane sanacije (Vinica i Podolice). Također, opsežna istraživanja su provedena s ciljem prvog evidentiranja javne plastike u gradskom području. Najopsežnija su bila terenska istraživanja u danas prigradskim naseljima Grada Koprivnice zbog potpunog nedostatka građe o kulturno-povijesnoj baštini. Ta su se naselja povijesno razvijala kao ruralna naselja i do danas su u određenoj mjeri zadržala ruralna obilježja te materijalnu i nematerijalnu baštinu. Tijekom ovih su istraživanja pregledana sva navedena naselja, uključujući vinogradarska područja, te je evidentiran veliki broj tradicijskih i povijesnih građevina. Sve građevine su fotografirane i snimljena im je geolokacija. Terenska su istraživanja omogućila i razgovore s lokalnim stanovnicima, vlasnicima građevina, ali i nositeljima određenih znanja, vještina i umijeća, a time i prepoznavanje izraza i praksi nematerijalne baštine. Dokumentirani su običaji vezani za Vincekovo, kao i pojedine obiteljske prakse vezane za boravak i korištenje vinogradarskih klijeti. Kroz razgovore s predstavnicima mjesnih odbora i udruga, vlasnicima OPG-ova i majstorima prepoznati su izazovi i nedostaci postojećih aktivnosti zaštite i očuvanja baštine. Realno ograničenje u prikupljanju podataka na terenu bila je nemogućnost ulaska u građevine čime bi se omogućila preciznija procjena građevinskog stanja i očuvanosti izvornog stanja, te prikupili podaci na temelju kojih bi se mogla izvesti utemeljena tipologija građevina (tlocrtna dispozicija, korištenje prostorija i dr.).

U trećoj je fazi rada provedeno kabinetsko istraživanje i analiza prikupljene dokumentacije i podataka. Za analizu je korištena arhivska građa iz Hrvatskog državnog arhiva, Konzervatorskog odjela u Bjelovaru i Zagrebu, te Muzeja Grada Koprivnice. Osobito su bili vrijedni planovi iz Povijesnog atlasa Grada Koprivnice. Nadalje, korišteni su kartografski izvori, podaci iz GIS baze dobiveni od investitora, avionski snimci i fotodokumentacija. Provedeno je komparativno istraživanje, preklapanjem postojećeg katastarskog plana s povijesnim katastarskim planovima i ostalim kartografskim izvorima iz različitih povijesnih razdoblja, s ciljem analize povijesnog razvoja administrativnog područja Grada Koprivnice.

Četvrta faza rada uključivala je izradu kataloga građevina i lokacija, pokretne i nematerijalne baštine, potom valorizaciju graditeljskih struktura u naseljima i dijelovima naselja urbanih i ruralnih obilježja, posebno tradicijskih graditeljskih struktura, prepoznavanje i analizu područja zajedničkih obilježja. Na temelju cjelokupnog rada uslijedila je izrada sustava mjera zaštite i smjernica za zaštitu i očuvanje kulturno-povijesne baštine Grada Koprivnice, izrada kartografskih prikaza, te pisanje teksta Konzervatorske podloge.

Važan je segment rada na istraživanju bila komunikacija s lokalnim stručnjacima, posebno zaposlenicima Gradske uprave Grada Koprivnice, Gradskog muzeja Grada Koprivnice, Zavoda za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije, Turističke zajednice Grada Koprivnice te Konzervatorskog odjela u Bjelovaru.

1.2. OBVEZE IZ MEĐUNARODNIH I NACIONALNIH DOKUMENATA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE

Zakonodavstvo Republike Hrvatske koje propisuje obvezu izrade konzervatorske podloge kao jednog od osnovnih alata za zaštitu povijesnih prostornih cjelina, odnosno kulturno-povijesne baštine određenog područja od nacionalnog i međunarodnog interesa, proizlazi iz međunarodnih ugovora sklopljenih u skladu s odredbama Ustava Republike Hrvatske. To su međunarodne konvencije, povelje i preporuke (**UNESCO, ICOMOS, Vijeće Europe**) koje navodimo u nastavku.

Međunarodna povelja o zaštiti i restauraciji spomenika i mjesta¹ iz 1964. predstavlja temeljni dokument za provođenje zaštite i obnove graditeljskog naslijeđa. Definicija povijesnih spomenika uključuje i spomenike skromnije vrijednosti, a zaštita podrazumijeva i očuvanje njegova smještaja. Ukoliko postoji tradicionalni smještaj potrebno ga je očuvati, a nisu dopušteni izgradnja, rušenje ili zahvati koji bi promijenili odnose volumena i boja. Povelja je definirala glavne metode djelovanja: konzervaciju i restauraciju, koje i danas predstavljaju osnovu zaštite. Metoda konzervacije (očuvanja) znači prije svega stalno održavanje te predstavlja suštinski dio zaštite kulturnog dobra. Očuvanju spomenika pomoći će njegovo korištenje za neku društveno korisnu svrhu, a zaštita podrazumijeva i očuvanje njegova smještaja (okoline). Metoda restauracije je visoko specijalizirani postupak koji ima za cilj očuvati i vratiti estetsku i povijesnu vrijednost spomeniku, a utemeljen je na poštivanju izvornih materijala i autentičnih dokumenata.

Konvencija o zaštiti Svjetske kulturne i prirodne baštine² iz 1972. predstavlja temelj za zaštitu kulturne i prirodne baštine iznimne, univerzalne vrijednosti, ali su načela primjenjiva i za baštinu nižih stupnjeva kulturnog značaja. Konvencija se temelji na stajalištu da je kultura vitalni uvjet dobrobiti ljudskog društva, a baština kao kulturni proizvod sadrži suštinsku povezanost s pojmom univerzalnosti te kao takva posjeduje opću, univerzalnu vrijednost. Kulturna baština podijeljena je u tri skupine:

- spomenike - pojedinačne spomenike i strukture, građevine i ruševine, kao izdvojene pojave naglašenog estetskog doživljaja, s vrlo malim naglaskom na prostorni kontekst i krajolik,
  - grupe zgrada sastavljene od pojedinačnih ili povezanih građevina, koje zbog svojih mjesta u krajoliku imaju iznimnu vrijednost,
  - mjesta, kao djela čovjeka, ili složena djela čovjeka i prirode te područja, uključujući i arheološka, koja imaju iznimnu, opću vrijednost s povijesnog, estetskog, etnološkog i antropološkog stanovišta.
- Konvencija o Svjetskoj kulturnoj i prirodnoj baštini dopunjena je 1992. godine uvođenjem pojma kulturnih krajolika. Kulturni krajolici definirani su kao kombinirano djelo čovjeka i prirode. Oni ilustriraju razvoj ljudskog društva i naselja kroz povijest pod utjecajem fizičkih ograničenja i/ili mogućnosti sastavljenih od njihovog prirodnog okoliša te društvenih, gospodarskih i kulturnih snaga društva, unutarnjih i vanjskih. Povijesna cjelina grada Koprivnice sagledava se u kontekstu urbanog krajolika koji je stvoren svjesnom namjerom čovjeka iz estetskih, društvenih i gospodarskih razloga, a povezan je s pripadajućim zgradama i graditeljskim sklopovima.

---

¹ International Charter for the Conservation and Restoration of Monuments and Sites - The Venice Charter, 1964.

² Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, UNESCO, Paris, 1972

Preporuka o očuvanju i suvremenoj ulozi povijesnih područja³ iz 1976. uvodi pojam povijesnih i arhitektonskih područja koja obuhvaćaju svaku grupu zgrada, struktura i otvorenih prostora, čija je kohezija i vrijednost prepoznata s arheološkog, arhitektonskog, povijesnog, estetskog i sociokulturnog stajališta. Osim toga, uvodi se pristup cjelovitog sagledavanja svakog povijesnog područja i njegove okoline, uključujući građevine, prostornu kompoziciju i funkcije, međuovisnost i značaj svih elemenata za cjelovitost prostora. Svako povijesno područje i njegova okolina treba sagledavati u njegovoj ukupnosti kao jedinstvenu cjelinu čija je ravnoteža i specifičnost ovisne o stapanju dijelova od kojih je sastavljeno, a koje uključuju ljudske aktivnosti, zgrade, prostornu organizaciju i okolinu. Preporuka naglašava da svako povijesno područje i njegova okolina trebaju biti sagledani u svojoj cjelovitosti kao cjelina čija ravnoteža i posebna priroda ovisne o povezanosti dijelova od kojih je sastavljena, a uključuje rezultate čovjekova djelovanja, kao što su zgrade, prostorna organizacija i njihova okolina. Pri tome svi elementi, koliko god bili skromni, imaju značaj u odnosu na cjelinu koja se ne smije zanemariti. Svaki restauratorski rad treba biti utemeljen na znanstvenim načelima. Povijesna područja i njihovu okolinu treba aktivno zaštititi od oštećenja sve vrste, osobito onih koje proizlaze iz neprimjerene uporabe, nepotrebnih dodataka i pogrešno ili neosjetljivih promjena, koje će utjecati na njihovu vjerodostojnost, ali i od oštećenja zbog bilo kojeg oblika zagađenja. Preporuka ističe integraciju povijesnih i tradicijskih cjelina u suvremeni život kao temeljni zadatak urbanističkog i prostornog planiranja na svim razinama. Povijesne cjeline, uključujući i arheološke lokalitete, treba promatrati integralno s njihovom okolinom. Potrebno je voditi računa o vizuri na izdvojeni spomenik ili cjelinu, ali i obrnuto. Navedene su brojne prostorne mjere zaštite te se potiču istraživanja i povezanost između zaštite i prostornog planiranja. Preporuka iz 1976. određuje pojam prostornog naslijeđa u odnosu prema povijesnim i arhitektonskim područjima, koje sagledava u značenju svake grupe zgrada, struktura i otvorenih prostora. Pod kategorijom grupa zgrada smatraju se i mjesta u koja se ubrajaju povijesna urbana područja. Na taj se način uvodi i pojam povijesnog urbanog krajolika. Dotadašnje sagledavanje urbanog krajolika uglavnom je bilo korišteno kao dio opisa naselja koje je izgrađeno na način da slijedi i prilagođava se zemljopisnim oblicima pripadajućeg teritorija i na taj način postaje krajolikom. Jedno od ograničenja dotadašnjih međunarodnih doktrina bilo je usredotočeno uglavnom na arhitektonsko naslijeđe, a sada se usmjerava prema povijesnom urbanom području. Urbano područje, tj. grad opisan je u svojoj cjelovitosti, kao povijesni, prostorni entitet te kao rezultat socijalnih procesa. Štoviše, urbana područja viđena su i kao dio šireg područja, njihove prirodne, ruralne ili izgrađene okoline, koja je pod stalnim utjecajem dinamičkih procesa, razvitka i promjene. Preporuka naglašava da svako povijesno područje i njegova okolina trebaju biti sagledani u svojoj cjelovitosti kao cjelina čija ravnoteža i posebna priroda ovisne o povezanosti dijelova od kojih je sastavljena, a uključuje rezultate čovjekova djelovanja, kao što su zgrade, prostorna organizacija i njihova okolina. Jasno je naglašeno da je jedno od glavnih obilježja urbanog područja njegova suštinska raznorodnost.

Povelja o očuvanju povijesnih parkova i vrtova⁴ iz 1981. uvodi kao predmet zaštite povijesni vrt i park koje definira kao arhitektonsku i hortikulturnu kompoziciju od interesa za javnost s povijesnog ili umjetničkog stajališta te se kao takav, smatra spomenikom. Izraz povijesni vrt primjenjiv je za male vrtove i velike parkove, formalno oblikovane ili kao krajolike. Povijesni vrt se ne može odvojiti od vlastitog okruženja, bilo da je urbani ili seoski, umjetni ili prirodni. Osim povijesnog vrta

---

³ Recommendation Concerning the Safeguarding and Contemporary Role of Historic Areas, Nairobi, 1976

⁴ Charter on the preservation of historic gardens, Florence Charter, 1981.

definirano je povijesno mjesto - poseban krajolik povezan s memorijalnim činom, kao mjesto velikog povijesnog događaja, poznatog mita, epske borbe, odnosno može biti predmet poznate slike. Opća načela i mjere zaštite navode da očuvanje povijesnih vrtova ovisi o prepoznavanju njihove vrijednosti i stupnju zaštite. Oni zahtijevaju nekoliko vrsta postupaka, odnosno održavanje, konzervaciju i restauraciju. U određenim slučajevima, može se preporučiti i metoda rekonstrukcije. Autentičnost povijesnog vrta ovisi o oblikovanju i mjerilu njegovih sastavnih elemenata. Zakonska i administrativna zaštita povjerena je nadležnim vlastima čija je zadaća da usvoje, prema savjetu mjerodavnih stručnjaka, odgovarajuće pravne i administrativne mjere za identifikaciju, popis i zaštitu povijesnih vrtova. Očuvanje tih vrtova mora se osigurati u okviru prostorno planske dokumentacije (plana namjene površina/korištenja zemljišta) i takve odredbe moraju biti uključene i u dokumentima koje se odnose na regionalnu i lokalnu razinu planiranja.

Konvencijom o zaštiti graditeljske baštine Europe, Granada iz 1985. (čl. 4. i 10.) propisana je obveza uključivanja zaštite graditeljske baštine među ciljevima prostornog uređenja na lokalnoj i regionalnoj razini kako u trenutku izrade planova, tako i u postupku izdavanja dozvola za gradnju. Sukladno zahtjevima integritetnog očuvanja graditeljske baštine donesena je i Europska konvencija o zaštiti arheološke baštine 1992. godine s ciljem usklađenja osnovnih zahtjeva za zaštitom arheološke baštine te razvojnih i prostornih planova (čl. 5.), što uključuje i izradu odgovarajućeg registra te karata arheoloških lokaliteta. Izričitu obvezu uključivanja krajolika u razvojnim i prostornim planovima propisuje Konvencija o europskim krajobrazima (Firenca, 2000.) uz primjenu odgovarajućih instrumenata s ciljem zaštite, upravljanja i/ili planiranja krajolika (čl. 5. i 6.).

Povelja o očuvanju povijesnih gradova i urbanih područja⁵ iz 1987. koju je donio ICOMOS, rezultat je dugogodišnjeg istraživanja međunarodnih stručnjaka o problemima **zaštite gradova i urbanih područja**. Povelja predlaže niz metoda planiranja i zaštite povijesnih urbanih područja. Vrijednosti koje trebaju biti očuvane uključuju: povijesni karakter urbanog područja, materijalne i duhovne elemente kojima je izražen njegov karakter, jednako kao i odnos urbanog područja prema okolini, prirodnoj ili artificijelno. Najvažniji, novi instrument zaštite jest prijedlog za izradu Konzervatorskog plana, koji osim multidisciplinarnog pristupa i mjera za zaštitu povijesne građe urbanog prostora mora osigurati mjere za razvoj usklađenih odnosa između povijesnih urbanih područja i grada u cjelini. Naglašena je uloga održavanja, glavne mjere za učinkovitu zaštitu urbanih područja, kao i činjenica da zaštita urbanih područja mora biti sastavni dio sustavne politike gospodarskog i društvenog razvoja, kao i regionalnog i urbanog planiranja svih razina. Pojmovi i teme obuhvaćene poveljom su vrlo široke te imaju široko primjenjiv, međunarodni karakter.

Dokument o autentičnosti iz Nare⁶ iz 1994. definira **pojam autentičnosti** te uvodi pojam kulturne raznolikosti i raznolikosti baštine. Raznolikost kultura i baštine je nezamjenjivi izvor duhovnog i intelektualnog bogatstva za cijelo čovječanstvo. Autentičnost kao jedan od glavnih kriterija vrijednosti odnosi se na očuvanje kulturne baštine u svim njezinim oblicima i povijesnim razdobljima. Autentičnost je osnovni kvalifikacijski faktor izravno povezan s ocjenom vrijednosti, a njezino razumijevanje temeljna je uloga u svim istraživanjima kulturnog nasljeđa, te u očuvanju i planiranju obnove. Kriteriju autentičnosti podliježu: oblik i dizajn, materijale i građu, korištenje i namjenu, tradicije i tehnike, mjesto i okolinu, duh i osjećaje te ostale unutarnje i vanjske čimbenike kulturnog dobra. Među svojstvima autentičnosti navodi se i kontekstualnost. Baština treba biti

---

⁵ Charter for the Conservation of Historic Towns and Urban Areas, Washington Charter, ICOMOS, 1987.

⁶ The Nara Document on Authenticity, 1994.

prepoznata u svom širem društvenom, povijesnom i fizičkom kontekstu, te u svojoj okolini, odnosno smještaju. Definiranje i pojam očuvanje (eng. *conservation*) koji se odnosi na sve napore usmjerene na razumijevanje kulturne baštine, znanje o njezinoj povijesti i značenju, koji osiguravaju njezinu materijalnu zaštitu, a zahtijevaju prezentaciju, restauraciju i poboljšanje.

Povelja iz Burre za mjesta kulturnog značaja⁷ iz 1981. (dopunjena 1999.) propituje načela donesena u Venecijanskoj povelji. Pojam mjesto (*site*) definira kao područje, prostor, krajolik, zgrade ili druge građevine, skupine zgrada/građevina, a može uključivati komponente, sadržaje, prostore i poglede. Očuvanje mjesta treba prepoznati i uzeti u obzir sve aspekte kulturnog i prirodnog značaja bez neopravdanog naglaska na jednoj vrijednosti na račun ostalih. Uveden je pojam kulturnog značaja koji znači estetsku, povijesnu, znanstvenu, društvenu ili duhovnu vrijednost za prošlost, sadašnjost i buduće naraštaje. Kulturni značaj sadržan je u samom mjestu, njegovoj građi, smještaju, korištenju, povezanostima, značenjima, vezanim mjestima i srodnim objektima. Očuvanje zahtijeva zadržavanje odgovarajuće vizualne okoline i drugih odnosa koji doprinose kulturnom značaju mjesta. Nove gradnje, rušenja ili druge promjene koje bi negativno utjecati na okolinu smještaja ili odnosi nisu prihvatljivi. Osim načela kulturnog značaja, povelja uvodi i metode konzervatorske politike, tj. politike zaštite (*Conservation Policy*). Razumijevanje kulturnog značaja je na prvom mjestu, zatim razvoj politike očuvanja i potom upravljanje mjesta u skladu s politikom. Važnost politike zaštite, odnosno konzervatorske politike leži u uvođenju i promicanju donošenja Plana zaštite - Konzervatorskog plana, kao osnovnog dokumenta zaštite povijesne cjeline. U okviru politike zaštite naglašava se uloga financiranja i upravljanja procesima očuvanja kulturnog naslijeđa. Preporučuju se metodološki postupci za razvoj konzervatorske politike povijesnih mjesta, izrada strategije i primjena konzervatorske politike. Smjernice se primjenjuju za svako mjesto koje posjeduje kulturni značaj, ovisno o tipu i veličini, a utemeljene su na sustavnom pristupu, iako ne definiraju kriterije za ocjenu vrijednosti niti kriterije za metode valorizacije i zaštite. Tada uspostavljeni pojam kulturnog značaja postao je temeljnim preduvjetom za uspostavu odgovarajuće konzervatorske politike.

Deklaracija o očuvanju povijesnih urbanih krajolika⁸ iz 2005. naglašava da povijesne cjeline izvode svoje značajke i različiti karakter iz višeznačnih međudnosa sa svojim fizičkim, vizualnim, duhovnim i ostalim kulturnim kontekstima i okolinama. Zbog toga je potrebno razvijati odgovarajuće planske alate i strategije za zaštitu i upravljanje područjima koja oblikuju okolinu kulturnog naslijeđa. Definicija povijesnog urbanog krajolika nadovezuje se na definiciju iz *Preporuke o zaštiti i suvremenoj ulozi povijesnih područja*, UNESCO, 1976. te se odnosi područja koja obuhvaćaju svaku grupu zgrada, struktura i otvorenih prostora uključujući arheološka i paleontološka mjesta, sastavljena od ljudskih naselja u urbanom i ruralnom okolišu, čija je kohezija i vrijednost prepoznata s arheološkog, arhitektonskog, prapovijesnog, povijesnog, estetskog i sociokulturnog stajališta. Povijesni urbani krajolik duboko je povezan sa sadašnjim i prošlim društvenim izrazima i razvojem, a sastoji od karakterno definirajućih elemenata koji uključuju: uzorke korištenja zemljišta, organizaciju prostora, vizualne odnose, topografiju i tla, vegetaciju i sve elemente tehničke infrastrukture, uključujući i objekte malog mjerila i detalje konstrukcije (pločnika, parterne obrade i opreme, rasvjete i sl.). Povijesni urbani krajolik svoje značenje i vrijednosti stječe iz postupnog ili planiranog razvoja relevantnih povijesnih razdoblja urbanizacije, uključujući okolišne i topografske uvjete te izražava ekonomske i sociokulturne vrijednosti društva koje ga je formiralo. Zaštita i očuvanje povijesnog urbanog krajolika obuhvaća zaštićene pojedinačne spomenike, kao i ostale ambijentalne

---

⁷ The Burra Charter: Charter for Places of Cultural Significance, 1984., 1999.

⁸ Declaration on the Conservation of Historic Urban Landscapes, Vienna Memorandum, 2005.

sklopove i njihove značajne fizičke, funkcionalne i vizualne odnose s povijesnim tipologijama i morfologijama. Smjernice za urbani razvoj odnose se na etičke standarde i zahtjeve za visoko kvalitetnim oblikovanjem i izvođenjem, obazrivim prema kulturno-povijesnom kontekstu. Važno je da novi razvoj smanji direktni utjecaj na povijesne strukture ili arheološka nalazišta. Posebnu pozornost treba obratiti nastojanju razvoju suvremene arhitekture u gradovima. Osnova za sve strukturne intervencije je sveobuhvatna analiza povijesnog urbanog krajolika kao i načina na koji se izražavaju vrijednosti i kulturni značaj. Analiza dugoročnih učinaka i održivosti planiranih intervencija sastavni je dio procesa planiranja, a usmjerena je na zaštitu povijesne građe, građevina te konteksta. Temeljni je stav da u procesima suvremenog razvoja grada ne smiju biti ugroženi autentičnost i integritet povijesnog dijela grada, kojega određuje brojnost različitih elemenata: prostorni ustroj, kompozicija, matrica, izgrađene strukture i sl. Uvažavajući činjenicu da je urbani krajolik živi entitet, koji odgovara potrebama i zahtjevima stanovnika i tržišta, te da povijesno urbano područje ima funkcionalni i vizualni odnos s pripadajućim prirodnim, poljodjelskim ili izgrađenim okruženjem koje doprinosi njegovu značenju, značaju i vrijednosti, promjene koje se u njemu događaju ne smiju narušiti cjelovitost povijesnog urbanog krajolika.

Preporuka o povijesnim urbanim krajolicima⁹ iz 2011. donosi suvremena načela zaštite koja se temelje na održivom razvoju i primjeni pristupa urbanog krajolika. Osnovna je postavka tog pristupa potreba za integracijom zaštite urbanih područja, upravljanja te planskih strategija s procesima lokalnog razvoja i urbanističkim planiranjem. Urbano naslijeđe sa svojim materijalnim i nematerijalnim sastavnicama postavljeno je kao ključni resurs unaprjeđenja urbanih područja kojim se potiče gospodarski razvoj i društvena povezanost. Zaštita je prepoznata kao dio strategije za postizanje ravnoteže između urbanog rasta i kvalitete života temeljenog na održivosti. Povijesni urbani krajolik definiran je kao urbano područje shvaćeno kao slojevi kulturnih i prirodnih vrijednosti i atributa, proširujući dosadašnje značenje povijesnog centra i ansambla te uključuje širi urbani kontekst i njegov geografski smještaj. Taj širi kontekst uključuje: topografiju mjesta, geomorfologiju, hidrologiju i prirodne značajke; njegov izgrađeni okoliš; povijesni i suvremeni; njegovu podzemnu i nadzemnu infrastrukturu; njegove otvorene prostore i vrtove; uzorke korištenja prostora i prostornu organizaciju; percepciju i vizualne odnose kao i ostale elemente urbane i strukture. Također uključuje i društvene i kulturne prakse i vrijednosti, ekonomske procese i nematerijalnu baštinu koja doprinosi raznolikosti i identitetu grada. Navedena definicija osnova je za integralni pristup planiranju održivog razvoja koji uključuje i metode prepoznavanja, vrednovanja i očuvanja povijesnog urbanog krajolika. Afirmirajući sve prethodne međunarodne dokumente iz područja zaštite graditeljske baštine, definirana su četiri glavna usmjerenja održivog upravljanja povijesnim urbanim krajolicima: politike, alati, izgradnja kapaciteta (uključujući istraživanje, informiranje i komunikaciju) te konačno, međunarodna suradnja. Alatima planiranja i informiranja (čl. 24. točka b. Preporuke) obuhvaćene su i konzervatorske podloge/planovi kao sastavni element u upravljanju gradskim područjima temeljem kojih se utvrđuje i zajednička vizija njihova održivog razvoja.

Europska povelja o planiranju¹⁰ iz 2013. naglašava važnost integralnog pristupa te sudjelovanje građana u procesima planiranja i odlučivanja. Svaki je krajolik važan za kvalitetu i raznolikost europskog kulturnog identiteta, ekologije, okoliša i društva, a doprinosi ekonomiji svih gradova i regija (područja) kroz zaštitu, upravljanje i planiranje. Integralni pristup urbanom krajoliku je neizostavni u prostornom i urbanističkom planiranju kako bi se očuvale njegove kulturne, okolišne,

---

⁹ Recommendation on the Historic Urban Landscape, 2011.

¹⁰ The Charter of European Planning, ECTP, 2013.

socijalne i ekonomske vrijednosti. Integralni pristup krajoliku treba biti integriran u sve politike koje na njega imaju izravni ili neizravni utjecaj. Aktivno uključivanje javnosti u planiranje razvoja urbanog krajolika, kroz tzv. participativne demokracije ključni je faktor u osiguravanju da razvoj politike krajolika ima potporu javnosti.

Povelja o izgrađenom vernakularnom naslijeđu (ICOMOS, 1999) naglašava važnost očuvanja vernakularnog graditeljskog naslijeđa, kao osnovnog izraza kulture zajednica, odnosa prema okolini, i istovremeno izraza kulturne raznolikosti. S obzirom da je očuvanje vernakularne arhitekture ugroženo, Povelja poziva vlade, planere, arhitekta, konzervatore i multidisciplinarnu grupu stručnjaka na aktivnosti očuvanja vernakularnog naslijeđa. Prije svega se preporučuje osiguranje takve legislative, administrativnih i financijskih sredstava kojima će se omogućiti prenošenje vernakularnog graditeljskog naslijeđa na buduće generacije. Kao osnovne aktivnosti kojima će se omogućiti očuvanje i korištenje ove baštine navode se istraživanja, intervencije kojima se ne narušava integritet prirodnog i kulturnog okruženja, kontinuitet tradicijskih graditeljskih sustava i obrtničkih vještina, obnove i adaptacije u kojima se koriste odgovarajući materijali i tehnike te poštuje integritet građevina. Posebna se pažnja usmjerava na obrazovanje koje je neophodno za očuvanje vernakularnog graditeljskog naslijeđa i povezanih vještina. To se odnosi na obrazovanje konzervatora, obrazovne programe za lokalne zajednice, programe popularizacije s ciljem podizanja svijesti o ovoj baštini, kao i stvaranje regionalnih mreža koje će omogućiti razmjenu znanja iskustava (ICOMOS, 1999).

U slučaju kulturnih dobara upisanih na UNESCO Popis svjetske baštine, jedan od četiri temeljna zahtjeva Operativnih smjernica za primjenu **Konvencije o svjetskoj baštini** iz 2019. postavljenih u svrhu njihovog učinkovitog očuvanja je sustav upravljanja s odgovarajućim zakonskim, regulatornim i ugovornim mjerama zaštite, uz nužnu uspostavu jasnih geografskih oznaka granica dobra, kontaktne zone i plana upravljanja (čl. 98.-112.). Iako u pravnom smislu Operativne smjernice nisu obvezujuće za države potpisnice Konvencije o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine iz 1972., pravna snaga ovog dokumenta temelji se na kriterijima koje propisuje za nominaciju i upis dobara na Popis svjetske baštine, prema čl. 11. Konvencije. Nizom smjernica i preporuka ICOMOS-a, glavnog savjetodavnog tijela UNESCO-a za nepokretna kulturna dobra na Popisu svjetske baštine, utvrđena su pravila struke kojima se obrađuju različita područja graditeljske baštine u svrhu uspostave odgovarajućeg standarda očuvanja te bi ih se u tom smislu trebalo poštivati i primjenjivati unatoč tome što nisu pravno obvezujuće.

Konvenciju je prihvatila Opća skupština Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (u daljnjem tekstu: UNESCO) poziva se na postojeće međunarodne instrumente o ljudskim pravima^{11 12 13} i važnost nematerijalne baštine kao pokretača kulturne raznolikosti i jamstva održivog razvoja^{14 15 16} te uzima u obzir duboko uvriježenu međuovisnost nematerijalne kulturne baštine i materijalne kulture te prirodne baštine kao osnove temeljem kojih se ista štiti.

Osim na navedenim međunarodnim smjericama, Konzervatorska podloga koja se izrađuje u svrhu zaštite i očuvanja kulturno-povijesne baštine grada Koprivnice temelji se na **Zakonu o zaštiti i**

---

¹¹ Opća deklaracija o ljudskim pravima, 1948.

¹² Međunarodni sporazum i gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, 1966.

¹³ Međunarodni sporazum o građanskim i političkim pravima, 1966.

¹⁴ Preporuka UNESCO-a o zaštiti tradicionalne kulture i folkloru, 1989.

¹⁵ Opća deklaracija UNESCO-a o kulturnoj raznolikosti, 2001.

¹⁶ Istambulska deklaracija, 2002.

očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20 i 117/21) i ostalim povezanim zakonima i podzakonskim aktima.

Prema članku 56. Zakona, dokumenti prostornog uređenja, ovisno o vrsti i području obuhvata, obavezno sadrže podatke iz konzervatorske podloge sa sustavom mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata plana. Konzervatorsku podlogu utvrđuje nadležno tijelo za područje obuhvata, a ona sadrži opće i posebne uvjete zaštite i očuvanja kulturnih dobara, kao i granice kontaktne zone kulturnog dobra te način zaštite u području kontaktne zone. Prema članku 57. Zakona radi zaštite i očuvanja kulturno-povijesne cjeline propisuje se obveza izrade konzervatorske podloge za područje cjeline, a koja uključuje i područje kontaktne zone.

1.3. ANALIZA DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA I POSTOJEĆA KONZERVATORSKA DOKUMENTACIJA

Ova konzervatorska podloga prvi puta sustavno obrađuje cijelo administrativno područje Grada Koprivnice što znači da su po prvi put istraživanjem i valorizacijom obuhvaćena naselja ruralnih obilježja. Dosadašnja istraživanja i konzervatorske podloge i studije odnosila su se isključivo na područje urbanog naselja Koprivnica, odnosno na neke njegove dijelove a navedeni su u nastavku. Za povijesnu jezgru Koprivnice izrađena je **1978. Urbanističko-konzervatorska dokumentacija kao podloga za Provedbeni urbanistički plan povijesne jezgre Koprivnice**. Izradio ju je tadašnji Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu. Dokumentacijom je elaboriran povijesni razvoj grada Koprivnice i valorizirana građevna struktura očuvanog središta naselja, te je određena zona zaštite povijesne jezgre koja je i danas na snazi, sa detaljnim smjericama i uvjetima za moguće zahvate u prostoru i za zahvate na pojedinačnim građevinama. Na temelju kronologije, valorizacije, kataloga objekata i boniteta izrađena operativna karta 1:1000 s potrebnim i mogućim zahvatima na objektima, a posebno mjesto zauzimala je izrada prijedloga i mogućnosti restauracije i djelomične rekonstrukcije srednjovjekovnih utvrda Koprivnice.

U periodu od 1978. do 1986. kroz konzervatorsko-operativnu djelatnost na području zaštićene zone povijesno-urbanističke cjeline Koprivnice uočeni su određeni nedostaci u valorizaciji (nevalorizirani objekti unutar zaštićene periferne zone) i operativnom dijelu dotadašnje konzervatorske dokumentacije. Tako su **1986.** za istu prostorno-plansku dokumentaciju izrađene **izmjene i dopune** interpoliranjem tekstualnih i grafičkih podataka, te nadopunjavanjem materijalima umjetničke topografije Instituta za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

1999. za potrebe Prostornog plana koprivničko-križevačke županije izrađena je **Studija zaštite kulturne baštine** kojom je povijesna jezgra Koprivnice valorizirana kao naselje gradskih obilježja regionalnog značenja.

Budući da je daljnjim razvojem grad doživio niz promjena u prostoru povijesne jezgre bilo je potrebno izvršiti reviziju i reambulaciju zone zaštite, te provesti stupnjevanje i zoniranje zaštite cjelokupnog prostora obuhvata GUP-a. Stoga **2002.** Konzervatorski odjel u Zagrebu Državne uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture izrađuje **Konzervatorsku podlogu za GUP grada Koprivnice** koja je bila na snazi do izrade ove konzervatorske podloge.

2005. Uprava za zaštitu kulturne baštine Konzervatorskog odjela u Zagrebu izrađuje **Konzervatorsku podlogu za DPU bloka „Svilarska“ u Koprivnici**, ali su njezino provođenje onemogućile intervencije u prostoru potpuno neusklađene s donesenim odredbama, tako da je konačno proglašena nevažećom.

2010. prof. Zlatko Uzelac izrađuje **Konzervatorska podloga za DPU „Zona centralnih funkcija“**, kako je nazvan nekadašnji „Novi gradski centar“ Koprivnice nastao 1959./60.

2019. Muzej Grada Koprivnice izrađuje Konzervatorski elaborat radi utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra i zahvat u prostoru središnjih trgova – Zrinskog i Jelačićevog trg.

Od samog početka konzervatorskog djelovanja na ovom području **koprivnička tvrđava** bila je prepoznata kao spomenik od europske važnosti, te je bila predmet posebnih studija. Tako **2002.** Andrej Žmegač i Davorin Stepinac iz Instituta za povijest umjetnosti izrađuju **Stručni elaborat za zgradu Oružane i jugoistočni bastion koprivničke tvrđave** (elaborat sadrži povijesno-građevni razvoj i vrednovanje s prijedlogom konzervatorskih smjernica i idejnim rješenjem obnove) prema kojem je djelomično obnovljena zgrada Oružane, a Zlatko i Damjan Uzelac **2011.** izrađuju **Urbanističko-konzervatorsku studiju i prijedlog obnove prostorne cjeline jugoistočnog bastiona grada Koprivnice.**

Bez obzira na sva ova saznanja i stremljenja, bedemi niti u jednom trenutku nisu bili predmet sanacije i rekonstrukcije, već samo devastacije. U ocjeni stanja kulturno-povijesnih vrijednosti rađenoj za PPUG Koprivnice 2014. godine stoji: *„Ostaci kasno renesansne utvrde, svakako najvredniji dio cjelokupne povijesne strukture grada, svedeni su na svoj minimum. Njeni, još uvijek izdiferencirani dijelovi, polako se „tope“ i srastaju s okolnim terenom. Ukoliko se uskoro ne pristupi revitalizaciji i obnovi utvrde tu bi vrijednost grad mogao trajno izgubiti.“*

2019. tvrtka njiric+ arhitekti d.o.o. izrađuje **Urbanističko-arhitektonsku studiju šire zone gradskog centra** kojom propituje konfliktne i nedorečene situacije unutar granica Kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice nastojeći dokinuti naslijeđene probleme u organizaciji i funkcioniranju povijesnog tkiva u svrhu unapređenja kvalitete života. Studija obrađuje 5 prostornih cjelina: 1. prostor Trga mladosti i OŠ Antuna Nemčića Gostovinskog (Paviljoni); 2. Prostor Franjevačke ulice s dvorištem Kuće Malančec i bloka Muzeja Grada Koprivnice (Muzejski trg); 3. Prostor uz župnu crkvu Sv. Nikole; 4. prostor tržnice (Stanovanje i Tržnica) i 5. dio Svilarske ulice oko bivše Sinagoge.

1.4. OSVRT NA VAŽEĆU PROSTORNO PLANSKU DOKUMENTACIJU

Važeća prostorno-planska dokumentacija koja se odnosi na područje Grada Koprivnice definirala je kroz načela prostornog uređenja i ciljeve prostornog razvoja odnos prema kulturno-povijesnoj baštini odnosno kulturnom krajoliku kako je citirano u nastavku.

Na području obuhvata Konzervatorske podloge važeća prostorno-planska dokumentacija uključuje:

- Prostorni plan Koprivničko-križevačke županije – IV. ID („Službeni glasnik Koprivničko-križevačke županije“ br. 8/01, 5/04. – ispravak, 9/04. – vjerodostojno tumačenje, 8/07, 13/12, 5/14, 3/21 i 6/21. – pročišćeni tekst), izradio ŽUPANIJSKI ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE
- Prostorni plan uređenja Grada Koprivnice – II. ID („Glasnik Grada Koprivnice“ br. 4/06, 5/12, 3/15. i 5/15. – pročišćeni tekst)
- Generalni urbanistički plan Koprivnice – I. ID („Glasnik Grada Koprivnice“ br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15 – pročišćen tekst)

Prostornim planom Koprivničko-križevačke županije određena su načela prostornog uređenja i utvrđeni ciljevi prostornog razvoja te organizacija, zaštita, korištenje i namjena prostora Županije. Prostorni plan Županije sadrži prostornu i gospodarsku strukturu Županije, sustav središnjih naselja regionalnog značenja, sustav razvojne regionalne infrastrukture, osnove za uređenje i zaštitu

prostora, prostorna mjerila i smjernice za gospodarski razvoj, za očuvanje i unapređenje prirodnih, kulturno-povijesnih vrijednosti i vrijednosti krajolika, mjere za unapređenje i zaštitu okoliša te druge elemente od važnosti za Županiju.

Slijedeći dijelovi preuzeti su iz PPKKŽ te služe kao polazišta za konzervatorsku podlogu:

3.4.2. Za poljoprivredna zemljišta (tla) koja se nalaze u zonama sanitarne zaštite izvorišta moraju se poštivati propisane zabrane i ograničenja. Svrha provođenja ove mjere je očuvanje prirodnih elemenata na poljoprivrednim površinama pod obilježjem krajobraza radi: (među ostalim) kulturne vrijednosti (vizualne kvalitete krajolika, povijesno nasljeđe).

3.6. Razvoj turizma temelji se na dokumentu "Strateški marketinški plan turizma kopriivničko-križevačke županije", a s gledišta korištenja prostora i planiranja sadržaja u prostoru vezan je uz: (među ostalim) smještajne kapacitete urbanih i ruralnih područja, PRC – Starigrad - Koprivnica, vinske ceste na obroncima Kalnika i Bilogore. Kod gradnje novih objekata treba dati prednost gradnji na područjima gdje je potrebna sanacija terena svake vrste, a ne na atraktivnim lokacijama pogodnim za druge namjene. Objekte treba uklopiti u lokalni ambijent.

3.7. U PPUO/G potrebno je detaljnije utvrditi prostore za razvoj navedenih turističkih područja od županijskog značaja te turističkih područja od važnosti za područje jedne ili više općina/gradova.

5.1.6. Kvalitetnom procjenom i provjerom na terenu, za svako naselje treba utvrditi stvarne granice zaposjednutosti prostora te objektivno sagledati potrebu za prostorom uz uvažavanje postojećih demografskih kretanja, procjenu budućih demografskih procesa, procjenu gospodarskih potencijala i potreba, te drugih obilježja ili posebnosti kao i:

- sadržaj i planirani položaj u sustavu naselja,
- pravce preobrazbe i razvoja,
- sadašnje i planirane demografske i razvojne pokazatelje,
- gospodarske pokazatelje,
- sadašnju i planiranu gustoću stanovanja,
- stanje postojećeg građevinskog fonda,
- izgrađenost postojećeg građevinskog područja (po namjenama i sumarno),
- eventualnu obvezu izrade prostornih planova užeg područja te načine usmjeravanja izgradnje u pojedinim područjima.

5.2.1. Građevinsko područje određuje se prostornim planom grada ili općine radi razgraničenja izgrađenih dijelova tih naselja i površina predviđenih za njihov razvoj od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede i šumarstva kao i drugih djelatnosti koje se s obzirom na svoju namjenu mogu planirati izvan građevinskih područja. 3. Osobito pozornost treba preispitati: a. mogućnost povećanja gustoće stanovanja planovima niže razine obvezno planirati i čuvati područja za stanovanje viših i srednjih gustoća), b. mogućnosti minimaliziranja građevinskog područja uz državne ceste (samo izgrađeni dijelovi) te mogućnost razvoja u širinu za naselja koja se već nalaze uz državne i županijske ceste, a čije se trase ne planiraju izmještati, c. mogućnosti grupiranja poslovne, javne i društvene te mješovite namjene i formiranja centra naselja, d. sadašnje i planirane karakteristike i odnose gradske jezgre, gradskih i jače urbaniziranih dijelova grada i prigradskih naselja, e. veličinu i lokaciju zona planiranih za gospodarsku namjenu, f. veličinu i raspored postojećih i planiranih javnih i zaštitnih zelenih površina, g. potrebu i načine izgradnje manjih gospodarskih objekata u rubnim dijelovima naselja, h. potrebu i dinamiku izrade planova užeg područja, opremanja pojedinih zona infrastrukturom i aktiviranja (etape plana), i. potrebe i načine planiranja zona stambene namjene, j. potrebne veličine i moguće lokacije posebnih manjih zona gospodarske namjene, k. potrebu i načine izgradnje manjih gospodarskih objekata u zonama

mješovite i stambene namjene. I. radi poboljšanja kvalitete izgrađenog dijela građevinskog područja naselja i urbane mreže javnih površina devastiranih nezakonitom gradnjom potrebno je planirati urbanu sanaciju takovih područja.

5.2.3. Prilikom određivanja optimalne veličine i oblika građevinskog područja za svako naselje treba utvrditi i: (među ostalim) - morfologiju naselja, - topografske i reljefno-klimatske činitelje, - moguće pravce i načine širenja (razvoja) naselja, - sadašnji i planirani stupanj urbanizacije, - eventualne posebne uvjete korištenja, posebna ograničenja u korištenju i posebne mjere uređenja i zaštite...

6.1.6. Moguće su promjene na cestama u funkcionalnom smislu (promjena kategorije) temeljem odluke nadležnog tijela (nadležno Ministarstvo, Hrvatska uprava za ceste i Županijska uprava za ceste) bez obveze izmjene Prostornog plana Županije. Utvrđuju se sljedeće mjere zaštite okoliša i ekološke mreže za sprječavanje, smanjenje i ublažavanje potencijalnih negativnih utjecaja: (među ostalim) - Trase novih prometnih koridora treba voditi na način da se izbjegnu zaštićena kulturna dobra. U slučaju preklapanja koridora s evidentiranim ili neistraženim arheološkim nalazištima provode se zaštitna arheološka istraživanja. Za velike infrastrukturne zahvate u neposrednoj blizini kulturnih dobara planirati praćenje vibracija i predvidjeti sprječavanje nastanka i sanaciju štete na kulturnim dobrima...

6.1.11. Ovim Planom planiran je koridor na kojem će se izvesti poboljšanje postojećeg i izgradnja 2. kolosijeka željezničke pruge M201 (Gyekenyes) – Državna granica – Botovo – Koprivnica – Dugo Selo.... Utvrđuju se sljedeće mjere zaštite okoliša i ekološke mreže za sprječavanje, smanjenje i ublažavanje potencijalnih negativnih utjecaja: (među ostalim) Trase novih prometnih koridora treba voditi na način da se izbjegnu zaštićena kulturna dobra. U slučaju preklapanja koridora s evidentiranim ili neistraženim arheološkim nalazištima provode se zaštitna arheološka istraživanja, - Unapređenje željezničkog prometa planirati na način da se u što većoj mjeri izbjegnu destrukcije povijesnih prometnih elemenata i dijelovi kulturno-povijesnih cjelina.

6.1.17. ... Lokaciju samostojećih antenskih stupova treba locirati: (među ostalim)

- izvan posebnih rezervata (strogih rezervata, nacionalnih parkova) zaštićenih područja prirode i ostalih kategorija zaštićenih područja manjih površina,
- izvan zona zaštite kulturnih spomenika,
- poštujući odredbe planova nižeg reda u smislu zaštite gradskih jezgri, vizura na zaštićene objekte i slično, te vodeći računa o panoramskih vrijednostima krajobrazu.

Lokacije samostojećih antenskih stupova u odnosu na kulturna dobra:

- odabir lokacije vrši se po principu očuvanja dominantnih vizura i sagledavanja kulturnih dobara, uz minimalan utjecaj na prirodni i kulturno-povijesni krajobraz,
- nije moguće postavljati unutar prostornih međa zaštićenih kulturnih dobara,
- u slučaju zemljanih radova u zoni potencijalnih arheoloških lokaliteta potrebno je provesti zaštitna arheološka istraživanja te osigurati arheološki nadzor,
- moguće je postavljati sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, uz ishođenje posebnih uvjeta zaštite kulturnih dobara te prethodnog odobrenja.

6.2.14. ... Ovim Planom preporučuju se smjernice za određivanje lokacija sunčanih elektrana kao samostojećih objekata na tlu: (među ostalim)

- izvan kulturno – povijesnih cjelina.
- poželjno je razmotriti mogućnost gradnje sunčanih elektrana na saniranim ili oštećenim područjima, preostalim nakon eksploatacija, sanacija odlagališta otpada ili uklanjanja postrojenja i objekata, bivših vojnih ili industrijskih područja i slično, tzv. brownfield lokacijama,
- Fotonaponske elektrane integrirane na građevinama - fotonaponski moduli mogu se instalirati na

vanjsku ovojnicu građevine, najčešće na kose ili ravne krovove građevina, na fasade, sjenila, balkone, nadstrešnice, natkrivena parkirališta i slično.

Lokacije za smještaj energetskih građevina za proizvodnju električne i toplinske energije iz bioplina i biomase mogu biti: (među ostalim)

– izvan kulturno – povijesnih cjelina.

7.2. Kultivirani krajolik

Kultivirani krajolik je spoj međusobnog djelovanja prirodnih i ljudskih aktivnosti u prostoru stvarajući visoko vrijedna područja u Županiji.

Potrebno je sačuvati identitet ruralnih i ruralno-urbanih naselja sa naročitim naglaskom na njihovu povezanost s okolnim prostorom.

Tradicionalnu sliku naselja treba očuvati u najvećoj mogućoj mjeri, a to će se postići odgovarajućom zaštitom kulturno-povijesnih vrijednosti sukladno određenim mjerama zaštite u poglavljima 7.3., 8.2. i 8.3. ove Odluke.

Područje kultiviranog krajolika potrebno je, u najvećoj mogućoj mjeri, očuvati od daljnje neplanske izgradnje i štetne prenamjene prostora.

U kultiviranom krajoliku potrebno je očuvati prirodni identitet područja kao što su vodene površine, vodotoci, kanali, šume, oranice, nasadi voća i povrća, vinogradi sa klijetima, parkovne površine te ostala kultivirana područja.

Prilikom izrade prostorno planske dokumentacije gradova i općina potrebno je propisati mjere očuvanja kultiviranog krajolika...

7.3. Izgrađeni krajolik

U svim naseljima gradova i općina na području Županije potrebno je sačuvati duh mjesta kao znak prepoznatljivosti kod korisnika i promatrača prostora.

Zaštita izgrađenog krajolika u povijesnim naseljima i dijelovima povijesnih naselja gradova i općina provodi se u svrhu očuvanja tradicijske slike naselja, odnosno prepoznatljivosti prostora naselja kao nositelja identiteta prostora.

Prilikom nove gradnje građevina unutar povijesnih naselja i dijelova povijesnih naselja gradova i općina potrebno je voditi računa da nova građevina svojim položajem ne ometa vizuru na postojeće zaštićene građevine. Također, kod novih građevina treba poštivati postojeće mjerilo povijesnih naselja i dijelova povijesnih naselja a namjenom i koloritom ne unositi nesklad u postojeći izgrađeni krajolik te stvarati prostorni i oblikovni konflikt unutar naselja.

U povijesnim naseljima i dijelovima povijesnih naselja ruralnih i urbano-ruralnih obilježja općina ne preporuča se gradnja građevina viših od dva (2) kata, odnosno dozvoljen broj etaža je $E=Po/S+Pr+2K+Pk$. Iznimno se dozvoljava gradnja građevina i viših od propisane ako je to zbog namjene koja se odvija u građevinama te takva visina mora biti određena u prostorno planskoj dokumentaciji općine.

U povijesnim naseljima i dijelovima povijesnih naselja urbanih obilježja gradova Koprivnice, Đurđevca i Križevaca ne preporuča se gradnja građevina viših od četiri (4) kata odnosno dozvoljen broj etaža je $E=Po/S+Pr+4K+Pk$. Iznimno se dozvoljava gradnja građevina i viših od propisane ako je to zbog namjene koja se odvija u građevinama te takva visina mora biti određena u prostorno planskoj dokumentaciji gradova.

Zona ekspozicije za kulturno-povijesne cjeline kao i za pojedinačna kulturna dobra obuhvaća pejzažne i kultivirane prostore koji uokviruju naselje ili pojedinačno kulturno dobro te stvaraju vrijedne vizure.

Prilikom nove gradnje građevina izvan povijesnih naselja i dijelova povijesnih naselja gradova i

općina potrebno je obratiti osobitu pažnju na točke i panoramske vrijednosti kako nova gradnja ne bi zaklanjala vizuru na važne povijesne repere u prostoru odnosno točke prepoznavanja i orijentacije u prostoru.

Kod gospodarskih odnosno industrijskih zona te gradnje unutar njih potrebno je voditi računa o volumenima tih zona kako ne bi bili prenaglašeni naročito u vertikalnom smislu odnosno što više uskladiti takvu gradnju sa krajolikom u sklopu kojeg se nalaze.

Potrebno je poticati ozelenjavanje unutar i na rubnim dijelovima naselja te planiranje zaštitnog zelenila oko kapitalnih objekata infrastrukture.

8.1.4. U PPŽ su planirana područja za zaštitu prema Zakonu o zaštiti prirode:

... 3. u kategoriji spomenika parkovne arhitekture: (među ostalim) park platana u Močilama...

Prijedloge za zaštitu prirode, kao i područja osobito vrijednih predjela-prirodnih i kultiviranih krajobrazu, potrebno je pobliže valorizirati, po potrebi proširiti te usvojiti konačnu ocjenu o razini i načinu njihove zaštite u sklopu PPUO/G.

Odluka o donošenju Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice donijeta je na 13. sjednici Gradskog vijeća, održanoj 21. lipnja 2006. godine. Odluka je objavljena u „Glasniku Grada Koprivnice“ broj 4/06., zajedno s odredbama za provođenje Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice. Prostorni plan uređenja Grada Koprivnice izradio je URBANISTIČKI INSTITUT HRVATSKE d.d. iz Zagreba. I. i II. izmjene i dopune PPUG-a izradio je Zavod za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije iz Koprivnice, a razlog su bile korekcije građevinskog područja sa stvarnim stanjem u prostoru, usklađivanje s važećom zakonskom regulativom, noveliranje planskih rješenja u Planu, usklađenje građevinskih zona s novom katastarskom izmjerom i sl.

Trenutno važeći **Prostorni plan uređenja Grada Koprivnice – II. ID (Glasnik Grada Koprivnice 5/15 – pročišćeni tekst)** u poglavlju 6.3. Mjere zaštite kulturno-povijesnih cjelina i građevina obrađuje teme koje se tiču ove konzervatorske podloge. U narednom tekstu slijede dijelovi iz tekstualnog dijela analiziranog Plana koji služe kao polazišta za izradu konzervatorske podloge.

Članak 141.

(5) Kulturna dobra, naročito zahtijevaju hitnu obnovu i revitalizaciju što će eventualno zahtijevati prenamjenu u kulturne, turističke ili neke druge prihvatljive svrhe. Prenamjena kulturnog dobra zahtijeva provođenje upravnog postupka zaštite kulturnih dobara.

(6) Zone ekspozicije za cjeline kao i za pojedinačna kulturna dobra obuhvaćaju pejzažne i kultivirane prostore koji uokviruju naselje ili pojedinačno kulturno dobro i omogućavaju vrijedne vizure na iste.

(7) Sa točaka i poteza sa kojih se pružaju kvalitetne vizure na panoramske vrijednosti krajobrazu predvidjeti eventualno postavljanje mobilijara za izletišta (klupe, manje sjenice) isključivo za boravak na otvorenom, a točke i potezi značajni za panoramske vrijednosti krajobrazu na području Grada Koprivnica su:

- vizura iz Starigrada prema Koprivnici,
- vizura iz Jagnjedovca prema sjeveru (niz obronke),
- vizure prema povijesnoj jezgri Koprivnice sa južne obilaznice.

(8) Na području Grada Koprivnica određene su lokacije krajobraznih vrijednosti prema kojima treba imati poseban odnos kada su intervencije u prostoru u pitanju s ciljem njihovog očuvanja, a osobito vrijedni predjeli (prirodni/kultivirani krajobraz) jesu:

- obronci južno od Koprivnice,
- područje Podravkinog rekreacijskog centra,
- područje Crne Gore,

- kultivirano područje Vinice.

(9) Iznimno u građevinskom području naselja moguća je izgradnja ugostiteljske ili stambeno ugostiteljske građevine sa terasama sa kojih se pružaju vizure na panoramske vrijednosti krajobraza. Te građevine se gabaritom i upotrijebljenim materijalima trebaju uklopiti u krajobraz.

Članak 142.

(1) Parkove na Florijanskom trgu i Trgu dr. Leandera Brozovića treba revitalizirati i urediti. Potrebno je izvršiti reviziju biljnog fonda te unaprijediti hortikulturno i organizacijsko rješenje prostora parkova.

(2) Na području Grada Koprivnice nalaze se sljedeći parkovi:

- Park ispred Muzeja Grada Koprivnice (sa grupom pilova), Koprivnica, Trg dr. Leandera Brozovića 1, E,
- Gradski park, Koprivnica, središte naselja, E,
- Park na Trgu T. Bardeka, Koprivnica, Trg dr T. Bardeka, E,
- Park na Trgu Mladosti, Koprivnica, Trg mladosti, E,
- Park na Florijanskom trgu, Koprivnica, Florijanski trg, E.

Članak 142.a

(1) Arheološki lokaliteti i zone približno su označeni na kartografskom prikazu br. 3. „Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora“ u mj. 1:25.000.

(2) Ako se pri izvođenju građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla naiđe na arheološko nalazište ili nalaze, osoba koja izvodi radove dužna je prekinuti radove i o nalazu bez odgađanja obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel.

(3) Arheološka iskapanja i istraživanja mogu se obavljati samo na temelju odobrenja koje rješenjem daje nadležni Konzervatorski odjel.

(4) Prilikom izrade tehničke dokumentacije za infrastrukturne sustave položene na površinu ili ispod površine tla, potrebno je provesti terenska istraživanja radi utvrđivanja potencijalnih arheoloških lokaliteta, odnosno probna sondažna arheološka istraživanja radi potvrde prezentabilnosti i opsega rasprostiranja arheološkog lokaliteta. Istraživanja je potrebno adekvatno dokumentirati i elaborirati. Elaborat zaštite arheološke baštine sastavni je dio tehničke dokumentacije za ishođenje odobrenja za gradnju infrastrukturnih sustava.

(5) Arheološki lokaliteti i zone na području Grada Koprivnice su:

- **Lokalitet centar grada**, Koprivnica arheološka zona zaštite unutar zaštićene povijesne jezgre, Koprivnica, središte grada, blago povišeni teren unutar nekadašnje gradske utvrde, E,
- **Lokalitet Banovec**, Koprivnica, Banovec, istočno od Podravke, Ulica Pavelinska i Ulica F. Galovića, E,
- Lokalitet Draganovec**, Koprivnica, Draganovec, sjeverni rub šume, obronci Bilogore, E,
- Lokalitet Drugi Slap – Ledare**, Koprivnica, južno od pruge i zapadno od Starogradske ceste, E,
- Lokalitet Dubovec**, Koprivnica, južno od željezničke stanice, istočno od nekadašnje utvrde, E,
- Lokalitet Dubovečki Breg**, Koprivnica, južno od škole na Vinici, E,
- Lokalitet Farkašić A**, Koprivnica, obronci Bilogore iznad oranica i livada u ravnici, E,
- Lokalitet Farkašić P**, Koprivnica, južno od podravske magistrale, istočno od puta za Draganovec, E,
- Lokalitet Farkašić**, Koprivnica, Stari Bunar, padina koja preko trase antičke ceste prelazi u ravnicu, sjeverno od ostataka arhitekture u Draganovcu, E,
- Lokalitet Gergeljev Mlin**, Koprivnica, Starigrad, na potoku Koprivnici, zapadno uz Starigrad, E,
- Lokalitet Gospinje**, Koprivnica, bivša ekonomija, iza groblja prema pruzi za Varaždin i preko pruge prema Koprivničkom Ivancu, E,
- Lokalitet Ivanjska Cesta**, Koprivnica, sjeveroistočno od Podravke ravničarski i blago brežuljkasti kraj,

E,

Lokalitet Ivanščak, Koprivnica, sjeverno od pruge za Mađarsku preko kanala Bikeš, istočno od ivanjske ceste na povišenom terenu, E,

Lokalitet Kapetanov Most, Starigrad, uz potok Koprivnicu, nedaleko ceste za Reku, E,

Lokalitet Križevačka ulica, Koprivnica, kuća br. 46, blizu Dubovca i željezničke stanice, E,

Lokalitet Kunovec Breg, Kunovec Breg, kod poklonca, blaga uzvisina južno od močvarne doline, E,

Lokalitet kuća Balaško Barice, Kunovec Breg, močvarna dolina, između kuće i ceste za Ludbreg, E,

Lokalitet Šterc, Kunovec Breg, sjeverne padine Kalničkog gorja, južno od ceste Koprivnica – Ludbreg, E,

Lokalitet Lenišće, Koprivnica, sjeverno od naselja Miklinovec u nizini, E,

Lokalitet Miklinovec – Donaščice, Koprivnica, Donaščice, izrazita ravnica sjeverno od potoka Koprivnice, E,

Lokalitet Miklinovec – Goričko Polje, Koprivnica, sjeverno od Miklinovca, uz šumu Šalovicu, E,

Lokalitet Miklinovec, Koprivnica, predgrađe Koprivnice, kuća I. Kralja, E,

Lokalitet Kapitanica, Koprivnica, zapadno od ceste za Koprivnički Ivanec, sjeveroistočno od gradskog groblja, E,

Lokalitet Piljevo, Koprivnica, Starigrad, brijeg uz gostionicu na putu za Kamengrad, obronci Bilogore, E,

Lokalitet sv. Mirko (Emerik), Koprivnica, Starigrad, obronci Bilogore, E

Lokalitet Trafostanica, Starigrad, Koprivnica, Jalšovac, malo povišeni teren u ravnici ispod obronaka Bilogore, izrazito obrambeni položaj, E,

Lokalitet Stara Ciglana, Bajer, Brežanec, Koprivnica, zapadno od Bjelovarske ceste, južno uz Stanicu za tehnički pregled vozila, blago povišen teren, E,

Lokalitet Šaši, Koprivnica, između potoka Koprivnice na sjeveru i bjelovarske ceste na jugu, trasa plinovoda, E,

Lokalitet Ulica Beč, Koprivnica, Ulica Beč, južno od stare utvrde, uz Potok Koprivnicu, E,

Lokalitet Zakleti Breg Kamengrad, Starigrad, smješten na S izdancima Bilogore na izlazu jagnjedovečkoga puta prema dolini Drave, P-4360,

Lokalitet Zidani Mosti, Koprivnica, Sirovine, blage padine između obronaka Bilogore i dravske ravnice, E.

Članak 143.

(1) Ovim planom definiran je status zaštićene kulturne baštine-registrirana (Z) za:

Povijesna naselja i dijelovi naselja:

- Povijesna jezgra grada Koprivnice sa proširenjem, Z - 2708,

Povijesno-memorijalna područja:

- Groblje židovske općine, Z - 3544.

Spomenik, mjesto i obilježje vezano uz povijesne događaje i osobe:

- Povijesno-memorijalni kompleks „Danica“, Z - 3828,

Građevni sklopovi:

- Kompleks franjevačkog samostana sa crkvom sv. Antuna, Z - 819,

- Župna crkva sv. Nikole sa župnim dvorom, Z - 820,

- Bolnički kompleks sa bolničkim zgradama, kapelom sv. Florijana i pilom Trpećeg Krista, Z - 2643,

- Kompleks muzeja Podravke sa svim zgradama, Z - 2641,

- Ostaci gradske utvrde sa oružanom, Z - 2642,

Sakralne građevine:

Crkve:

- Župna crkva sv. Nikole (unutar građevne cjeline), Z - 820,
- Franjevačka crkva - crkva sv. Antuna Padovanskog (unutar građevne cjeline), Z - 819,
- Pravoslavna crkva Sošestvija sv. Duha, crkva sv. Trojice, Z - 821,
- Sinagoga, Z - 3382,
- Crkva sv. Marije, Crkva Uznesenja BD Marije, Močile, Z - 2796,
- Župna crkva Presvetog Trojstva, Reka, Z-3199

Kapele:

- Kapela sv. Florijana (unutar bolničkog kompleksa), Z - 2643,
- Kapela Sedam Žalosti Blažene Djevice Marije na Grantulama, Z - 2074,
- Kapela sv. Andrije, Jagnjedovec, Z - 2760,

Civilne građevine:

Građevine javne namjene:

- Zgrada muzeja grada Koprivnice - Stari magistrat, Z - 2795,
- Zgrada željezničkog kolodvora, Z - 2763,

Stambene i stambeno-poslovne građevine:

- Stambena zgrada, Ulica Đure Estera 11, Z - 0596,
- Stambeno-poslovna zgrada, Kuća Malančec, Ulica Đure Estera 12, Z - 2856,
- Stambena zgrada, Ulica Đure Estera 19, Z-822
- Stambena građevina, Florijanski trg 13, Z - 0665,
- Stambena-obrt, Trg mladosti 15, Z - 2576,
- Stambeno-poslovna građevina, Trg bana Josipa Jelačića 1, Z - 2895,
- Stambeno-poslovna građevina, Zrinski trg 10, Z - 2794,
- Stambena građevina, Ulica Ante Starčevića 2, Z - 0612,
- Stambena zgrada, Ulica Đure Estera 15, Koprivnica, Z-0597,
- Stambeno-poslovna zgrada, Florijanski trg 9, Koprivnica, Z-0644,

Povijesna oprema prostora:

- Pil Tužnog Krista (unutar bolničkog kompleksa), Z - 2643.“.

Članak 144.

(1) Ovim Planom definiran je status evidentiranih kulturnih dobara (E):

Povijesno-memorijalna područja:

- Pravoslavno groblje, E,
- Mjesno groblje, Reka, E,
- Gradsko groblje s kapelom sv. Duha, Koprivnica, E

Spomen obilježja:

- Mauzolej obitelji Šemper, groblje u Koprivnici, E,
- Mauzolej obitelji Sulimanović, groblje u Koprivnici, E,

Sakralne građevine:

Kapele i kapele-poklonci:

- Kapela-poklonac, (bijeg u Egipat), Koprivnica, E,
- Kapela poklonac Majke Božje, Koprivnica, E,
- Kapela-poklonac na Danici, Koprivnica, E,
- Kapela sv. Duha na gradskom groblju, Koprivnica, E,

Civilne građevine:

Građevine javne namjene:

- Zgrada OŠ Antun Nemčić Gostovinski, Koprivnica, E,
- Vatrogasni dom, Ulica Oružanska 1, Koprivnica, E,
- Željeznička stanica sa stambenom građevinom i drvoredom u Reci, E,
- Zgrada gradske Vijećnice, Koprivnica, E,

Stambene i stambeno-poslovne građevine:

- Stambeno-poslovna građevina, Ulica Nemčićeva 3, E,
- Stambena zgrada, Ul. M. Krmpotića 8, E,
- Stambeno-poslovna zgrada, Ulica Frankopanska 2, E,

Industrijska građevina:

- Mlin, Koprivnica, E,
- Stara uljara, Koprivnica, E,
- Paromlin, Koprivnica, E,

Gospodarska građevina:

- Gospodarska građevina, Ulica Svilaraska 9, E

Povijesna oprema prostora:

- Grupa pilova na Trgu dr. L. Brozovića, E,
- Pil sv. Ivana Nepomuka, Ulica Đure Estera, E,
- Raspelo, Koprivnica, Raskrižje u Miklinovcu, E,
- Raspelo, Koprivnica, Raskrižje Ulica Bilogorska - Špoljarska ulica, E,
- Raspelo, Koprivnica, Raskrižje Ulica Križevačka -Vinička ulica, E,
- Raspelo, Koprivnica, Raskrižje Ulica Mosna - Potočna ulica, E,
- Raspelo, Koprivnica, Đelekovečka cesta, E.

Članak 146. Etnološka baština

Dijelove ruralnih naselja predlaže se dodatno istraživati i dokumentirati, te izraditi konzervatorsku dokumentaciju kojom bi se oni revalorizirali, osobito Kunovec Breg gdje su sačuvane brojne klijeti.

Članak 146.a Pokretna kulturna dobra

(1) Na području Grada Koprivnice nalaze se slijedeća pokretna kulturna dobra:

- Crkva sv. Nikole – oltari, Koprivnica, E,
- Crkva sv. Nikole – orgulje, Koprivnica, Z-3729,
- Kapela sv. Vida – oltari, Koprivnica, E,
- Muzej prehrane Podravka – zbirka predmeta, Koprivnica, E,
- Kapela sv. Duha - Glavni oltar, desni bočni oltar sv. Tri kralja, lijevi bočni oltar sv. Marije Magdalene, Koprivnica, E,
- Inventar franjevačkog samostana i crkve sv. Antuna Padovanskog, Koprivnica, P-4382,
- Zbirka starih i rijetkih knjiga knjižnice franjevačkog samostana, Koprivnica, P-4365,
- Muzejska građa Muzeja grada Koprivnice – Zbirka etnografskog tekstila, Koprivnica, Z-5986.

(2) Za pokretna kulturna dobra nadležni Konzervatorski odjel utvrđuje sustav mjera zaštite koji sadrži opće i posebne uvjete za očuvanje, održavanje i namjenu pokretnoga kulturnog dobra.

Članak 147.

(1) U skladu sa zakonima za sve nabrojene zahvate na građevinama, građevnim sklopovima, na području prostornih međa kulturnog dobra, predjelima (zonama) i lokalitetima, za koje je ovim Prostornim planom utvrđena obveza zaštite, kod nadležnog Konzervatorskog odjela potrebno je ishoditi zakonom propisane akte:

- posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole, prije pokretanja postupka izdavanja građevinske dozvole, za građenje jednostavnih i drugih građevina i radova na temelju glavnog

- projekta za koje sukladno posebnom propisu nije potrebno ishoditi građevinsku dozvolu),
- prethodno odobrenje (za radnje koje bi mogle narušiti cjelovitost i/ili prouzročiti promjene na kulturnom dobru, a koje se prema posebnom propisu ne smatraju građenjem, za jednostavne i druge građevine i radove za koje nije potrebno izraditi glavni projekt niti ishoditi građevinsku dozvolu) i
  - nadzor u svim fazama radova provodi nadležni Konzervatorski odjel.
- (2) Posebne uvjete zaštite kulturnog dobra izdaje nadležni Konzervatorski odjel na zahtjev zainteresirane osobe (investitora) prije pokretanja postupka za izdavanje akta za provedbu prostornog plana, odnosno tijekom postupka izdavanja tog akta.
- (3) Za poduzimanje radnji za koje se prema posebnom propisu izdaje građevinska dozvola nadležno tijelo ovlašteno je radi utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra prema potrebi zaključkom odrediti izradu konzervatorskog elaborata.
- (4) Zaštićenim građevinama, kod kojih su utvrđena svojstva kulturnog dobra i na koje se obvezno primjenjuju sve navedene odredbe, smatraju se sve građevine koje su u ovom Prostornom planu popisane kao: zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) kulturna dobra.
- (5) Dobro lokalnog značenja za koje prema odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara nije utvrđeno da je pod zaštitom kao kulturno dobro predstavničko tijelo županije ili Grada Koprivnice, može proglasiti zaštićenim, ako se nalazi na njihovu području.
- (6) Županija ili Grad Koprivnica svojom će odlukom odrediti dobro koje proglašava zaštićenim, a način njegove zaštite utvrdit će uz prethodnu suglasnost nadležnog Konzervatorskog odjela, te osigurati uvjete i sredstva potrebna za provedbu odluke. Ovu odluku o zaštiti donositelj je dužan dostaviti Ministarstvu kulture radi upisa u Registar kulturnih dobara RH, listu dobara lokalnog značaja.
- (7) Prema Zakonu o gradnji („Narodne novine“ broj 153/13.), članku 153. stavku 3. na uklanjanje građevina koje su upisane u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, osim toga Zakona, primjenjuje se i zakon kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara. Nadležni Konzervatorski odjel može izdati suglasnost za uklanjanje nepokretnog kulturnog dobra ili njegova djela kada utvrdi da se radi o dotrajalosti ili većim oštećenjima kojima je izravno ugrožena stabilnost građevine ili njezina dijela, te ona predstavlja opasnost za susjedne građevine i život ljudi, a ta se opasnost ne može na drugi način otkloniti. Ovu suglasnost nadležni Konzervatorski odjel može izdati samo uz prethodno mišljenje Hrvatskog vijeća za kulturna dobra.

Generalni urbanistički plan Koprivnice – I. ID (Glasnik Grada Koprivnice 1/15 – pročišćeni tekst) u poglavlju 7, 8, 9. i 12. obrađuju se teme koje se tiču ove konzervatorske podloge. U narednom tekstu slijede izvodi iz tekstualnog dijela analiziranog Plana koji služe kao polazište za izradu konzervatorske podloge.

7. Uvjeti uređenja posebno vrijednih i/ili osjetljivih područja i cjelina

7.1.1. Zona 'A' - cjelovita zaštita povijesnih struktura, Članak 44.

(1) Sustavom mjera zaštite u ovoj zoni propisuje se cjelovita zaštita najvrjednijih kulturno-povijesnih i ambijentalnih vrijednosti uz najveće moguće poštivanje tradicije i funkcije prostora i sadržaja. Na području ove zone unošenje novih struktura nije dopušteno, a moguće je prilagođavanje funkcija i sadržaja suvremenim potrebama uz minimalne intervencije u povijesnu strukturu (sanacija, konzervacija, konzervatorska rekonstrukcija). Ovaj se režim zaštite odnosi na najstarije očuvane dijelove strukture naselja, građevne sklopove, čija je struktura definirana odnosom građevina i drugih elemenata koji ga čine, vojno-fortifikacijsku cjelinu - ostaci utvrde sa oružanom, kompleks

franjevačkog samostana, župna crkva sa župnim dvorom i bolnički kompleks sa kapelom sv. Florijana i pilom Trpećeg Krista. Bolničkom kompleksu je potrebno na uličnom pročelju vratiti izvorni izgled i ukloniti privremene građevine uz kapelu i pil.

Za sve vrste navedenih dopuštenih zahvata unutar zone 'A' propisan je upravni postupak i nadležnost službe zaštite spomenika što znači da je od nadležne Uprave za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorskog odjela u Bjelovaru, nužno ishoditi posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole) **i/ili potvrdu glavnog projekta** (u postupku izdavanja građevinske dozvole). Prilikom izvođenja radova obavezan je konzervatorski nadzor.

7.1.2. Zona 'B' - djelomična zaštita ustroja naselja i građevne strukture, Članak 45.

(1) Zona 'B' označava dijelove gradske povijesne jezgre u kojima se djelomice štiti ustroj naselja. Propisuje se zaštita osnovnih elemenata povijesne jezgre, povijesna matrica prostora, način korištenja površina, karakteristični potezi i grupe građevina, građevna linija, mjerilo i sve drugo što na bilo koji način sudjeluje u sveukupnoj ambijentalnoj vrijednosti cjeline. U ovoj zoni dopuštene su odgovarajuće intervencije u smislu prilagođavanja funkcija i sadržaja suvremenim potrebama (konzervacija, rekonstrukcija, povezivanje povijesnih i novih struktura, interpolacija, rekompozicija, integracija). Neprihvatljivi su sadržaji koji zahtijevaju intenzivan promet i veliki broj parking mjesta, a poželjna je izvorna namjena građevina u kombinaciji i stanovanje. Koja je od navedenih intervencija prihvatljiva biće ocijenjeno u svakom pojedinačnom slučaju prilikom izdavanja posebnih uvjeta.

Unutar ove zone potrebno je najkvalitetnije ulične poteze oko gradskog parka obnoviti zadržavajući sve povijesne elemente koji upotpunjuju ambijent dok je u dvorišnim prostorima moguće izvesti zahvate sanacije i rekonstrukcije u okviru gabarita ili dogradnje i nadogradnje čija visina ne može biti veća od ulične građevine. Čestice je potrebno hortikulturno urediti. Neintegriranu recentnu gradnju potrebno je preoblikovati i dizajnirati uvažavajući ambijent u kojem se nalazi.

U nepotpuno definiranim prostorima koji su već spomenuti (Svilarska ulica, Oružanska ulica, Vijećnička ulica, Reberinska ulica, Starogradska cesta, Mosna ulica, Franjevačka ulica i Reberinska ulica te prostor između Ulice Đure Estera i Trga dr. T. Bardeka - prostor tržnice i parkinga) potrebno je uspostaviti skladan odnos novih i povijesnih vrijednosti u prostoru. U cilju dobivanja što kvalitetnijeg rješenja za uređenje ovih prostora preporuča se provedba javnog urbanističko-arhitektonskog natječaja. Ova se preporuka odnosi i na povijesno-memorijalni kompleks "Danica" čiji cjelokupan prostor nije dorečen stoga ga treba do kraja definirati i dopuniti ugostiteljskim i rekreativnim sadržajima, a ukloniti neadekvatne djelatnosti poput radionica i voznog parka susjedne industrijske zone. U okviru izrade programa natječaja potrebno je izraditi konzervatorsku analizu prostora sa smjernicama koja će biti podloga za uvjete uređenja prostora.

Parkove i druge zelene površine potrebno je održavati u najvrjednijoj oblikovnoj fazi, a pripadajuću javnu plastiku obnavljati isključivo prema uvjetima službe zaštite kulturne baštine. Ova se mjera odnosi na prostor gradskog parka i Trga dr. L. Brozovića. Osobitu pažnju potrebno je posvetiti njezi stabala kako ne bi zaklanjali vrijedne vizure na akcentirane prostorne elemente (Trg dr. T. Bardeka, Florijanski trg i Trg mladosti).

Prostor sajmišta potrebno je definirati unutar projekta obnove i revitalizacije ostataka utvrde jer je njen neodvojiv dio, a svojom neizgrađenošću omogućava sagledavanje ostataka utvrde izvana bez čega bi prezentacija utvrde bila nepotpuna. Također je potrebno tipološki i oblikovno očuvati postojeću povijesnu izgradnju kao i povijesne pravce gradnje. Sva nova izgradnja treba biti u skladu s tlocrtnim i visinskim gabaritima te tipologijom neposredne okoline i ambijenta u cijelosti, sljemena postavljenog paralelno s ulicom te ležećim krovnim prozorima na uličnom dijelu krovišta.

Obzirom na heterogenost povijesnih strukturalnih elemenata za sve građevne zahvate unutar 'B' zone zaštite, osobito one kojima se mijenja stanje u prostoru, gabarit građevina ili se utječe na vanjski izgled građevine (prenamjena, obnova pročelja, postavljanje reklame i sl.) propisan upravni postupak i nadležnost službe zaštite spomenika što znači da je od nadležne Uprave za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorskog odjela u Bjelovaru, nužno ishoditi posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole) **i/ili potvrdu glavnog projekta** (u postupku izdavanja građevinske dozvole). Prilikom izvođenja radova obavezan je konzervatorski nadzor.

7.1.3. Zona 'E' - zaštita ekspozicije (vizualne izloženosti) zaštićene povijesne cjeline, Članak 46.

(1) Zona 'E' označava izgrađene i neizgrađene predjele unutar kojih se štiti ekspozicija (izloženost pogledu). Ovisno o vrijednosti vizura koje omogućavaju propisuje se odgovarajući režim zaštite. Stoga neizgrađeno područje uz ostatke utvrde na jugoistočnoj strani povijesne jezgre koji omogućavaju neposredan vizualni kontakt sa njenom vanjskom i unutrašnjom strukturom imaju režim 'A' zone zaštite kao i sama utvrda čiju vanjsku percepciju ovaj prostor omogućava.

U ovu zonu spadaju dijelovi naselja koji su građevnim intervencijama većinom izgubili svoju povijesnu odnosno arhitektonsko-ambijentalnu vrijednost, te noviji dijelovi naselja koji kao dodirno područje osiguravaju kontrolu gabarita i mjerila te očuvanje kvalitetnih vizura iz povijesne jezgre naselja i na povijesnu jezgru.

Također obuhvaća i područje na kojima je očuvana naseobinska matrica, (parcelacijska struktura, ulični i putni koridori, tradicijska organizacija okućnica i dr.) iako je na tom području pretežno zastupljena nova izgradnja.

Režim zone "E" primjenjuje se na nekoliko različitih i prostorno odvojenih dijelova povijesnog i kontaktnog područja jezgre: Duga ulica i dio Ulice Ante Starčevića, Starogradska cesta zaključno sa Muzejom Podravke i mlinom preko puta, Špoljarska ulica, Ulica Dubovec, južna strana Mosne ulice, Novi i Stari Brežanec, Gorička ulica i Ulica Beč, južni dio Ulice Braće Radić, Ulica Miklinovec i Ulica Frana Galovića.

U ovoj zoni ograničena je maksimalna visina izgradnje na P+1+Potkrovlje, **u skladu s okolnom izgradnjom (Sajmišna ulica i druge ulice u zoni).**

7.1.4. Uvjeti i smjernice zaštite u zoni kultiviranog krajolika, Članak 47.

(1) Ova zona podrazumijeva očuvane elemente primarne prirodne topografije prostora, uglavnom neizgrađene, kultiviran tok potoka Koprivnice koji meandrira južnim dijelom naselja uvjetujući njegovo širenje i blago nagnuti prostor Vinice kultiviran u vinograde. Očuvanje cjelovitih prirodnih i kulturnih vrijednosti u slici naselja (dominante, kompozicijski akcenti, konture grada i sl.) podrazumijeva sustavno održavanje: pomlađivanje, obrezivanje, čišćenje od samoniklog bilja i sl. te potpuno očuvanje i unapređivanje likovno-kompozicijskih odlika takvih tvorevina. Za očuvanje vizura na naselje veoma su značajni neizgrađeni južni dijelovi područja Dubovec, Pri Sv. Magdaleni, Brežanec i Šaši. Za predmetni prostor izradit će se **UPU** koji će odrediti uvjete gradnje i korištenja.

Neizgrađeni prostor Banovca i Pavelina nije u funkciji očuvanja vizura, ali se preporuča zona zaštitnog zelenila u širini od 20,0 m od Komplexa 'Danica' do Banovca koja bi izolirala naselje od industrijske zone vizualno i funkcionalno.

Postojeća izgradnja unutar ove zone se zadržava bez mogućnosti značajnijih povećanja gabarita ili tlocrtne izgrađenosti parcele.

U slučajevima bilo kakve izgradnje u zoni "K" potrebno je od službe zaštite ishoditi prethodno mišljenje o mogućnostima i uvjetima izgradnje.

7.1.5. Uvjeti i smjernice za zaštitu arheoloških lokaliteta - zone istraživanja I, Članak 48.

(1) Zona istraživanja obuhvaća istražena ili indicirana arheološka područja i lokalitete. Na

području ove zone sve intervencije u prostoru uvjetovane su prethodnim istraživanjima, a svaka je podređena rezultatima provedenih istraživanja.

Za do sada neistražene arheološke lokalitete na kojima prema tome nisu utvrđene sigurne granice rasprostiranja mogućih arheoloških nalaza, u cilju efikasnije zaštite preporučljivo je izvršiti točnu geodetsku izmjeru lokaliteta, te izvesti pokusna arheološka sondiranja na temelju kojih će se prilikom izrada prostornih planova nižeg reda moći odrediti granice i preciznije definirati značenje arheološke zone.

Prioritetna istraživanja provoditi na područjima koja se namjenjuju intenzivnom razvoju infrastrukturnih sustava ili drugih specifičnih djelatnosti.

Na svim se lokalitetima zabranjuje intenzivno poljodjelsko korištenje tla te duboko oranje preko 50 cm dubine.

U slučaju zemljanih iskopa bilo koje vrste (instalacijski rovovi, kanali, temelji građevina i sl.) za zaštićene arheološke lokalitete (Z i P) potrebno je provesti propisani upravni postupak, što znači ishoditi posebne uvjete, odnosno prethodnu dozvolu te osigurati neprekidan nadzor konzervatora-arheologa nadležnog konzervatorskog odjela koji će ovisno o eventualnim nalazima odrediti mjere zaštite te, ukoliko bude neophodno, zatražiti izmjenu projekta odnosno predviđene trase.

Za sve lokalitete navedene u popisu služba zaštite će u skladu sa svojim mogućnostima provoditi pokusna istraživanja, detaljniju valorizaciju te ovisno o pojedinačnom lokalitetu procijeniti potrebu provođenja postupka zaštite. Do tada je neophodno o planiranim zemljanim radovima bilo koje vrste obavijestiti arheologa-konzervatora nadležnog konzervatorskog odjela koji će, ovisno o značenju lokaliteta i karakteru namjeravanih radova, odrediti način provođenja konzervatorskog nadzora.

U slučaju eventualnih arheoloških nalaza prilikom radova na terenu bilo koje vrste na lokalitetima za koje do danas nema saznanja o postojanju arheološkog sloja, odmah obustaviti daljnje radove i o nalazištu i nalazima hitno obavijestiti nadležni konzervatorski odjel Uprave za zaštitu kulturne baštine, nakon čega će stručna ekipa obaviti uviđaj na terenu, utvrditi vrijednost nalaza i odrediti metode zaštite.

7.1.6. Uvjeti zaštite pojedinačnih kulturnih dobara, Članak 49.

- (1) Za pojedinačne spomenike kulture i druge povijesno vrijedne građevine u granicama obuhvata povijesno urbanističke cjeline svih režima zaštite i izvan nje, navedene u popisu kulturnih dobara 2.2 Popis pojedinačnih kulturnih dobara propisuju se sljedeći uvjeti:
- (2) Za svaku pojedinačnu povijesnu građevinu kod koje su utvrđena spomenička svojstva (prema popisu kulturne baštine) kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna parcela ili, ako je to posebno istaknuto, njen povijesno vrijedni dio.
- (3) Postupak izdavanja stručnog mišljenja, posebnih uvjeta (u sklopu ishođenja lokacijske dozvole), prethodne dozvole (u sklopu izdavanja građevne dozvole) i konzervatorskog nadzora za građevine koje su registrirane (Z), preventivno zaštićene (P) ili su predviđene za zaštitu (PR) provodi nadležna služba zaštite (Uprava za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorski odjel u Bjelovaru).
- (4) Za evidentirane građevine (E) mjere zaštite se, u skladu s općim preporukama, provode na razini lokalnih gradskih i županijskih službi te nije neophodno ishoditi mišljenja, uvjete i dozvole službe zaštite. Mišljenje nadležnog Konzervatorskog odjela može se međutim zatražiti ako županijske i gradske stručne službe ocjene da je potrebno. Za navedena kulturna dobra potrebno je primjenjivati sljedeće opće mjere zaštite:
-povijesne građevine obnavljaju se cjelovito, zajedno s njihovim okolišem (vrtom, voćnjakom, dvorištem, pristupom i sl.)

-starije vrijednije građevine održavati i obnavljati u izvornom stanju koristeći izvorne materijale i tehnike izvedbe.

-raznim mjerama na razini lokalne zajednice poticati obnovu i održavanje starih umjesto izgradnje novih objekata (fiskalnom politikom i materijalnom stimulacijom).

-vrijedne povijesne građevine optimalno bi bilo sačuvati u njihovoj izvornoj namjeni, no ukoliko to nije moguće mogu se prenamijeniti u druge adekvatne funkcije što bliže izvornoj koje neće narušiti njihov spomenički integritet (eventualnom promjenom prostorne organizacije, strukture ili oblikovanja).

8. Mjere očuvanja i zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnih cjelina
Članak 50.

(1) Ovim GUP-om definiran je status kulturne baštine:

Registrirana:

Zaštićena povijesna jezgra grada Koprivnice

Koncentracijski logor "Danica"

Kompleks franjevačkog samostana s crkvom Sv. Antuna

Župna crkva Sv. Nikole (unutar građevne cjeline)

Pravoslavna crkva Sošestvija sv. Duha (Crkva Sv. Trojice)

Crkva Uznesenja BD Marije

Kapela Sv. Florijana (unutar bolničkog kompleksa)

Kapela Sv. Marije Tužne u Grantulama

Kapela Sv. Andrije

Pil Tužnog Krista (unutar bolničkog kompleksa)

Župni dvor crkve Sv. Nikole

Stambena zgrada, Ulica Đure Estera 11

Kuća Malančec, stambeno-poslovna, Ulica Đure Estera 12

Stambena zgrada, Ulica Đure Estera 15

Stambena zgrada, Ulica Đure Estera 19

Stambeno-poslovna zgrada, Florijanski trg 9

Stambena zgrada-Koprivnica, Florijanski trg 13

Stambena-obrtna zgrada, Trg mladosti 15

Stambeno-poslovna zgrada, Trg bana Josipa Jelačića 1/ Zrinski trg 2

Stambeno-poslovna zgrada (Pivnica), Zrinski trg 10

Stambena zgrada, Ulica Ante Starčevića 2

Zgrada željezničkog kolodvora

Skup građevina muzeja Podravke

Stara bolnica

Zgrada Gradskog muzeja

Ostaci gradske utvrde sa oružanom

Preventivno zaštićena:

Gradsko groblje s kapelom Sv. Duha

Sinagoga

Kapela Sv. Duha na gradskom groblju

Kapela Sv. Barbare

Grupa pilova i pil sv. Ivana Nepomuka, Ulica Đure Estera

Grupa pilova, Trg dr. Leandera Brozovića

Kapela sv. Vida - oltari
Muzej prehrane Podravka – zbirka predmeta
Prijedlozi za zaštitu:
Židovsko groblje
Pravoslavno groblje
Mauzolej obitelji Šemper
Mauzolej obitelji Sulimanović
Kapela-poklonac (Bijeg u Egiptu)
Kapela-poklonac Majke Božje
Kapela-poklonac na Danici
Raspelo- Raskrižje u Miklinovcu
Raspelo- Raskrižje Ulica Bilogorska –Ulica Špoljarska
Raspelo- Raskrižje Ulica Križevačka –Ulica Vinička
Raspelo- Raskrižje Ulica Mosna-Ulica Potočna
Raspelo- Đelekovečka cesta, uz prugu,
Stambeno-poslovna zgrada, Ulica Frankopanska 2, k.č.br. 1432
Stambeno-poslovna zgrada, Koprivnica, Ulica Antuna Nemčića 3
Stambena zgrada-Koprivnica, Ulica Milana Krmpotića 8
Gradska vijećnica
Zgrada OŠ Antun Nemčić Gostovinski
Vatrogasni dom
Mlin
Stara uljara
Paromlin
Gospodarska građevina
Članak 51.

- (1) Ovim GUP-om propisani su režimi zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara.
- (2) Unutar povijesne jezgre grada Koprivnice izdiferencirane su zone:
  - zonu potpune zaštite građevnih cjelina (A),
  - zonu djelomične zaštite (B),
  - zonu ekspozicije (E),
  - arheološku zonu (I),
  - kontaktnu zonu (K),
  - zonu kultiviranog krajolika.
- (3) Prostore koji su nedefinirani i nedovoljno urbanizirani treba definirati kroz suvremena i kvalitetna arhitektonsko-urbanistička rješenja raspisivanjem natječaja kako bi bili što kvalitetnije osmišljeni. To se odnosi na prostore: Svilaraska ulica - unutrašnji prostor između Zrinskog trga i Marofske ulice, uključivo sve parcele zapadno od Svilarске ulice unutar zone zaštite; Tržnica - unutrašnji prostor između Frankopanske ulice i Trga dr. T. Bardeka; ulice Vijećnička, Oružanska, Franjevačka, Reberinska i Sokolska; prostor između Osnovne škole A. N. Gostovinski i crkve Sošestvija sv. Duha, Mosna ulica i povijesno-memorijalni kompleks "Danica" unutar cjelokupne zone zaštite.
- (4) Interpolacije i nove gradnje u kontaktnoj zoni projektirati tako da se uklapaju u zatečeno stanje i uspostave harmoničan odnos unutar ambijenta kroz sve elemente oblikovanja (orijentacija, gabarit, materijali završne obrade).

(5) Posebnom konzervatorskom postupku podliježu zahvati na zaštićenim građevinama, sklopovima, predjelima i lokalitetima: popravak i održavanje postojećih građevina, nadogradnje, prigradnje, preoblikovanja i građevne prilagodbe (adaptacije), rušenja i uklanjanja građevina ili njihovih dijelova, novogradnje na zaštićenim parcelama ili unutar zaštićenih predjela, funkcionalne prenamjene postojećih građevina, izvođenje radova na arheološkim lokalitetima.

(6) U skladu s važećim zakonima za sve nabrojene zahvate na građevinama, sklopovima, predjelima (zonama) i lokalitetima, za koje je ovim Generalnim planom utvrđena obveza zaštite, kod nadležne službe za zaštitu spomenika (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorski odjel u Bjelovaru) potrebno je ishoditi zakonom propisane suglasnosti:

Posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole),

Potvrda glavnog projekta (u postupku izdavanja građevne dozvole) i

Nadzor u svim fazama radova, na koje se odnose posebni uvjeti i prethodna odobrenja, provodi nadležna Državna uprava za zaštitu kulturne baštine.

(7) Zaštićenim građevinama, kod kojih su utvrđena spomenička svojstva i na koje se obvezatno primjenjuju sve spomeničke odredbe, smatraju se sve građevine koje su u ovom GUP-u popisane kao: *registrirani spomenici (Z)*, *preventivno zaštićeni (P)* i *oni predloženi za registraciju (PR)*.

(8) Za građevine označene kao *evidentirana baština (E)* opisani postupak nije obavezan, ali je preporučljiv ukoliko službe lokalne samouprave u provedbi ovog GUP-a nađu interes i potrebu za savjetodavnim sudjelovanjem Službe zaštite. Neka od evidentiranih kulturnih dobara mogu biti predložena za zaštitu ako se tijekom daljnjeg rada dođe do novih podataka koji bi upućivali na njihovo veće značenje.

(9) Temeljem evidencije (inventarizacije) provedene prilikom izrade ovoga GUP-a, uz ranije *registrirane (Z) ili preventivno zaštićene (P)* spomenike, Uprava za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorski odjel u Bjelovaru po službenoj će dužnosti pokrenuti postupak dokumentiranja te donošenja rješenja o zaštiti za sve vrijednije zgrade, predjele (zone) i lokalitete koji su na kartama i tablicama označeni oznakom **(PR)**. Do donošenja odgovarajućega rješenja treba primjenjivati iste mjere i propisane postupke kao i za trajno zaštićene zgrade.

(10) Vlasnici (korisnici) građevina kod kojih su utvrđena spomenička svojstva **(Z, P, PR)** mogu putem nadležne službe za zaštitu spomenika iz državnog proračuna zatražiti novčanu potporu za održavanje i obnovu povijesno vrijednih zgrada.

(11) U okviru izrade planova niže razine potrebno je izraditi konzervatorske smjernice i uvjete za moguće intervencije unutar svake pojedinačne parcele i na postojećoj građevnoj strukturi. To podrazumijeva i uvjete za novu izgradnju koji će definirati građevnu liniju, orijentaciju, gabarit, tip i način oblikovanja nove građevine te organizaciju i uređenje cijele parcele.

(12) Detaljnije mjere očuvanja i zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnih cjelina dane su u poglavlju Način i uvjeti gradnje.

Arheološka baština, Članak 52.

(1) Radi očuvanja arheološke baštine i potpunijeg sagledavanja kulturno-povijesnog razvoja i kontinuiteta života na području Koprivnice potrebne su mjere zaštite:

kod građevinskih radova koji zadiru u kulturne slojeve pod zemljom i na lokalitetima arheološke baštine, izvođač radova dužan je prekinuti radove i o nalazu izvijestiti tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara; za nastavak građevinskih radova potrebno je zatražiti novu dozvolu u skladu s uvjetima zaštite kulturnih dobara.

tijelo za zaštitu kulturnih dobara i stručnjaci trebaju odrediti odgovarajuće uvjete za očuvanje istraženih arheoloških lokaliteta i za istraživanje novih.

9. Način i uvjeti gradnje

Članak 53.

- (1) GUP-om su određeni različiti uvjeti i način gradnje za pojedine gradske prostore.
- (2) Različiti uvjeti i način gradnje uvjetovani su položajem unutar samog Grada, stupnjem dovršenosti izgradnje prostora, lokalnim uvjetima, urbanističko-arhitektonskim nasljeđem te posebnim uvjetima koji se odnose na zaštitu graditeljske i prirodne baštine.

Članak 54.

- (1) Prema načinu gradnje prostori se dijele na površine niskog, srednjeg i visokog stupnja izgrađenosti, a koje se nadalje dijele prema dopuštenoj visini izgradnje na površine za gradnju visokih građevina i niskih građevina.

- (2) Ovim GUP-om prostori iz stavka (1) te prostori pod režimom zaštite dijele se na:

1. Spomenička područja i graditeljske cjeline i to:

- 1.A. Zone potpune zaštite građevnog sklopa
- 1.B. Zone djelomične zaštite povijesne jezgre
- 1.C. Zone ekspozicije
- 1.D. Kontaktne zone zaštite povijesne jezgre
- 1.E. Povijesno-memorijalna područje i cjeline
- 1.F. Parkovni i hortikulturno uređeni prostori
- 1.G. Zaštićeni kultivirani krajolici

2. Centralno područje:

- 2.N. Centralno područje niske izgradnje
- 2.V. Centralno područje visoke izgradnje

3. Širi centar i rubno područje:

- 3.N. Širi centar i rubno područje niske izgradnje
- 3.V. Širi centar i rubno područje visoke izgradnje

4. Zapadno područje:

- 4.N. Zapadno područje niske izgradnje
- 4.V. Zapadno područje visoke izgradnje

- (3) Površine iz stavka (2) prikazane su na kartografskom prikazu Način i uvjeti gradnje

- 9.1. Spomenička područja i graditeljske cjeline, Članak 55.

- (1) Dijelovi grada koji su GUP-om određeni kao spomenička područja i graditeljske cjeline **od točke 1. A do 1. G. iz članka 54.**, uređivat će se u skladu s odredbama iz poglavlja 7. Uvjeti uređenja posebno vrijednih i/ili osjetljivih područja i cjelina i poglavlja 8. Mjere očuvanja i zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno povijesnih cjelina (katnost, visina, tipologija izgradnje i dr.)

- 9.5.2. Posebne odredbe, Članak 66.

- (1) U slučaju interpolacije kad su obje susjedne građevinske čestice već izgrađene nova građevina može se graditi i ukoliko građevinska čestica ne zadovoljava odredbe koje se odnose na njenu minimalnu širinu i veličinu uz poštovanje propisanih maksimalnih koeficijenata izgrađenosti i iskorištenosti i uvjet da parcela nije manja od 200 m².
- (2) Za formiranje nove građevinske čestice da bi se postigla njena minimalna veličina parcela se može formirati na način da joj se pridruži dio koji spada u drugu namjenu. Ovaj dio ne može prelaziti više od 25 % novoformirane čestice, niti se može pridružiti površina koja planom spada u površinu javne i društvene namjene, infrastrukturne koridore te zelene površine.
- (3) Za čestice planirane detaljnim **i urbanističkim** planovima uređenja koji su predviđeni ovim

GUP-om u slučaju interpolacije moguće je odstupiti u dimenzijama o minimalnoj širini i dubini parcele, uz uvjet da se poštuje minimalna veličina za pojedinu vrstu gradnje a da je na regulacionom pravcu osiguran uvjet minimalne širine parcele.

(7) U slučaju gradnje javnih i društvenih građevina te poslovnih zgrada (uredskih, hotela i sl.) na područjima srednjeg i visokog stupnja izgrađenosti i gradnje visokih građevina (2.V. Centralno područje visoke izgradnje, 3.V. Širi centar i rubno područje visoke izgradnje i 1.B. Zona djelomične zaštite ustroja naselja i građevne strukture) iznimno je dopuštena gradnja do 10 nadzemnih etaža uz obveznu provedbu javnog urbanističko-arhitektonskog natječaja. U ovom slučaju maksimalni koeficijenti izgrađenosti i iskorištenosti ne mogu se povećavati u odnosu na zadane, osim u slučaju građevina javne i društvene namjene.

12. MJERE PROVEDBE GUP-a

12.1. Obveza izrade urbanističkih planova uređenja, Članak 76.

(1) Urbanistički planovi uređenja donijet će se za prostore i građevine utvrđene ovim GUP-om, a to su:

Urbanistički plan uređenja "Pavelinska"

Urbanistički plan uređenja "Dravska"

Urbanistički plan uređenja "Radnička"

Urbanistički plan uređenja "Kampus"

Urbanistički plan uređenja "Zagorska-Crnogorska"

Urbanistički plan uređenja "Podolice"

Urbanistički plan uređenja "Peteranska-Čarda"

Urbanistički plan uređenja "Ledinska"

Urbanistički plan uređenja "Ledine"

Urbanistički plan uređenja "Herešinska"

Urbanistički plan uređenja "Lenišće – zeleni kvart"

Urbanistički plan uređenja "Lenišće - zona B-4"

Urbanistički plan uređenja "Lenišće-Selingerova"

Urbanistički plan uređenja "Bjelovarska"

Urbanistički plan uređenja "Pri Sv. Magdaleni I"

(2) Pored navedenih planova na području koje pokriva GUP Koprivnice na snazi su i važeći planovi:

Detaljni plan uređenja "Zona centralnih funkcija"

Detaljni plan uređenja centralnog gradskog područja "Dubovec"

Detaljni plan uređenja stambene gradske četvrti "Pri Sv. Magdaleni"

Detaljni plan uređenja "Zona A-11"

Detaljni plan uređenja "Lenišće - zona B-5"

Detaljni plan uređenja "Lenišće - zona Jug"

Detaljni plan uređenja "Lenišće - zona Istok"

Detaljni plan uređenja "Zagorska"

Detaljni plan uređenja "Cvjetna".

12.2. Mjere uređenja i zaštite zemljišta, Članak 77.

(1) Mjere uređenja i zaštite zemljišta određene su namjenom, načinom korištenja i posebnim propisima koji se odnose na zaštićene dijelove prirodne i kulturne baštine.

(2) Za područja za koja je propisana obveza izrade planova nižeg reda (UPU-a) uvjeti uređenja, komunalnog opremanja i parcelacije zemljišta odredit će se detaljno tim planovima, a u skladu s

odredbama ovog GUP-a.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

ODREDBE ODLUKE O I. IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O DONOŠENJU GENERALNOG URBANISTIČKOG PLANA KOPRIVNICE („Glasnik Grada Koprivnice“ 7/14.), Članak 54.

Danom stupanja na snagu ove Odluke, prestaju važiti sljedeći planovi: „Izmjene i dopune PUP-a Blok Svilaraska“ („Službeni glasnik Općine Koprivnica“ broj 7/1992) i „Izmjene i dopune PUP-a „Centar“ u Koprivnici – Zona TRŽNICA – GRADSKI BEDEMI“ („Službeni Vjesnik“ broj 4/1993.)

1.5. STRUKTURA KONZERVATORSKE PODLOGE

Struktura Konzervatorske podloge je podijeljena u deset cjelina. **1. Uvod i polazišta** objašnjava ciljeve, razloge i metodologiju izrade konzervatorske studije, potom objašnjava obaveze iz međunarodnih i nacionalnih dokumenata o zaštiti i očuvanju kulturno-povijesne baštine, donosi analizu dosadašnjih istraživanja i postojeće konzervatorske dokumentacije te opisuje strukturu i osnovne pojmove. **2. Pojmovnik.** **3. Povijesni razvoj Grada Koprivnice** objašnjava povijest grada Koprivnice i okolice kroz prikaz arheološke topografije i toponimije, pregled povijesnog razvoja urbanog naselja Koprivnice i pregled povijesnog razvoja naselja ruralnih obilježja. **4. Analiza stanja kulturno-povijesne baštine** donosi osnovna obilježja kulturno-povijesne baštine prema vrstama: kulturni krajolik i naselja, arheološka dobra, povijesni graditeljski sklopovi i građevine (sakralne građevine, civilne građevine, vojne građevine, industrijske građevine i sklopovi, tradicijske građevine, memorijalna kulturna dobra), parkovna arhitektura, javna plastika, pokretna kulturna dobra, nematerijalna kulturna dobra, ukazuje na prostorne i oblikovne konflikte i izazove u prostoru te pritiske razvoja. Osim toga donosi popis zatečenog stanja u prostoru. **5. Valorizacija kulturno-povijesne baštine** donosi zaključke istraživanja, provedene analize i interpretacije prikupljene građe o vrijednostima kulturno-povijesne baštine, prema vrsta kulturno-povijesne baštine: kulturni krajolik, povijesna naselja i dijelovi naselja, arheološka baština, povijesni graditeljski sklopovi i građevine (sakralne građevine, civilne građevine, vojne građevine, industrijske građevine i sklopovi, tradicijske građevine, memorijalna baština), parkovna arhitektura, javna plastika, pokretna kulturna baština, nematerijalna kulturna baština. **6. Popis kulturnih dobara** izveden je iz popisa zatečenog stanja u prostoru. **7. Sustav mjera zaštite i očuvanja kulturno-povijesne baštine; uvjeti i preporuke za planske odredbe** donosi opće mjere zaštite i očuvanja kulturne baštine i kulturnih dobara i smjernice za planske odredbe, koje su podijeljene na opće smjernice i na smjernice za pojedine vrste kulturno-povijesne baštine, te preporuke za novu gradnju. U poglavlju **8. obrađena su Područja zajedničkih obilježja** sa sustavom mjera zaštite. Poglavlje **9. Literatura i izvori** donosi opsežan popis literature i izvora koji je korišten u izradi Konzervatorske podloge. **10. Kartografski prilozi** donosi karte u koje su preneseni tekstualni podaci izloženi u Konzervatorskoj studiji.

2. POJMOVNIK

KULTURNO-POVIJESNA BAŠTINA

je pojam kojim se označava skup kulturnih i povijesnih materijalnih i nematerijalnih značajki i pojava koje su naslijeđene od prethodnih generacija, a koje u suvremenosti predstavljaju temelj identiteta određene zajednice i prenose se na buduće generacije. Pojam kulturno-povijesna baština istoznačan je pojmovima KULTURNA BAŠTINA, KULTURNO NASLJEĐE.

Kulturno-povijesna baština se dijeli na materijalnu i nematerijalnu baštinu (vidi pojmove MATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA, NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA), a njeno značenje može biti međunarodno, nacionalno, regionalno i lokalno.

Na temelju istraživanja i vrednovanja stručnjaci iz ukupnosti kulturno-povijesne baštine izlučuju one elemente i pojave koji imaju međunarodno, nacionalno, regionalno i lokalno značenje. Postupkom koji je pravno određen odabrana baština postaje dio službenih međunarodnih ili nacionalnih lista ili popisa (registara) čime podliježe određenim pravno definiranim režimima zaštite. U Republici Hrvatskoj za onu baštinu za koju je istraživanjem i vrednovanjem utvrđeno nacionalno i regionalno značenje treba biti pokrenut postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra (vidi pojam KULTURNO DOBRO) i upisa u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske (vidi pojam REGISTAR KULTURNIH DOBARA).

Prepoznavanje, istraživanje i vrednovanje kulturno-povijesne baštine je trajan proces u kojemu trebaju sudjelovati stručnjaci i lokalna zajednica.

Suvremeni pristupi prepoznavanju, vrednovanju i zaštiti kulturno-povijesne baštine potiču integralno očuvanje prostora koje podrazumijevaju očuvanje prirodne i kulturne, materijalne i nematerijalne baštine u njenoj cjelovitosti.

MATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA

je pojam koji označava materijalne nepokretne i pokretne pojave.

NEPOKRETNNA KULTURNA BAŠTINA

je pojam koji se odnosi na pojedinačne građevine i/ili komplekse građevina, kulturno-povijesne cjeline te krajolike.

POKRETNNA KULTURNA BAŠTINA

je pojam koji se odnosi na (arheološke, arhivske, etnografske, umjetničke i druge) predmete i/ili zbirke predmeta koji mogu biti pohranjeni u muzejima, galerijama, knjižnicama i drugim ustanovama, kod pravnih osoba, državnih i upravnih tijela i fizičkih osoba.

NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA

je pojam koji se odnosi na "vještine, izvedbe, izričaje, znanja, umijeća, kao i instrumente, predmete, rukotvorine i kulturne prostore koji su povezani s tim, koje zajednice, skupine i u nekim slučajevima, pojedinci prihvaćaju kao dio svoje kulturne baštine. Ovu nematerijalnu kulturnu baštinu, koja se prenosi iz naraštaja u naraštaj, zajednice i skupine stalno iznova stvaraju kao odgovor na svoje okruženje, svoje međusobno djelovanje s prirodom i svojom poviješću koja im pruža osjećaj identiteta i kontinuiteta te tako promiče poštivanje kulturne raznolikosti i ljudske kreativnosti."

Nematerijalna kulturna baština se manifestira, između ostalog, u područjima:

- (a) usmena predaja i izričaji, uključujući jezik kao sredstvo komunikacije nematerijalne kulturne baštine,
  - (b) izvedbene umjetnosti,
  - (c) običaji, obredi i svečanosti,
  - (d) znanje i vještine vezani uz prirodu i svemir,
  - (e) tradicijski obrti.” (vidi: Konvencija o zaštiti nematerijalne kulturne baštine, UNESCO, 2003).
- Za nematerijalnu kulturnu baštinu koristi se i pojam ŽIVA BAŠTINA (engl. *Living Heritage*).

SVJETSKA KULTURNA BAŠTINA

je pojam koji se odnosi na kulturnu baštinu koja se nalazi na UNESCO-vim popisima.

***

KULTURNO DOBRO

je pojam koji se odnosi na onu kulturno-povijesnu baštinu kojoj je utvrđeno svojstvo kulturnog dobra i koja je upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske (vidi pojam REGISTAR KULTURNIH DOBARA). Utvrđivanje svojstva kulturnog dobra provodi se u skladu sa *Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara* (NN 69/99) i *Pravilnikom o Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske* (NN 37/2001).

Kulturno dobro je definirano čl. 2. *Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara* (NN 69/99) te obuhvaća:

- “- pokretne i nepokretne stvari od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkog i znanstvenog značenja,
- arheološka nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru, a imaju umjetničku, povijesnu i antropološku vrijednost,
- nematerijalni oblici i pojave čovjekova duhovnog stvaralaštva u prošlosti kao i dokumentacija i bibliografska baština i
- zgrade, odnosno prostori u kojima se trajno čuvaju ili izlažu kulturna dobra i dokumentacija o njima.

Vrste kulturnih dobara su definirane čl. 7. *Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara* (NN 69/99), a uključuju nepokretno kulturno dobro, pokretno kulturno dobro, nematerijalno kulturno dobro:

NEPOKRETNOST KULTURNO DOBRO

je pojam koji obuhvaća:

- “- grad, selo, naselje ili njegov dio,
- građevina ili njezini dijelovi, te građevina s okolišem,
- elementi povijesne opreme naselja,
- područje, mjesto, spomenik i obilježje u svezi s povijesnim događajima i osobama,
- arheološko nalazište i arheološka zona, uključujući i podvodna nalazišta i zone,
- područje i mjesto s etnološkim i toponimskim sadržajima,
- krajolik ili njegov dio koji sadrži povijesno karakteristične strukture, koje svjedoče o čovjekovoj nazočnosti u prostoru,

- vrtovi, perivoji i parkovi,
- tehnički objekt s uređajima i drugi slični objekti.”

POKRETNOST KULTURNO DOBRO

je pojam koji obuhvaća:

“- zbirka predmeta u muzejima, galerijama, knjižnicama i drugim ustanovama, kao i u drugim pravnim osobama te državnim i upravnim tijelima uključujući i kod fizičkih osoba,

- crkveni inventar i predmeti,
- arhivska građa, zapisi, dokumenti, pisma i rukopisi,
- filmovi,
- arheološki nalazi,
- antologijska djela likovnih i primijenjenih umjetnosti i dizajna,
- etnografski predmeti,
- stare i rijetke knjige, novac, vrijednosni papiri, poštanske marke i druge tiskovine,
- dokumentacija o kulturnim dobrima,
- kazališni rekviziti, skice, kostimi i sl.,
- uporabni predmeti (namještaj, odjeća, oružje i sl.), prometna i prijevozna sredstva i uređaji, predmeti koji su značajna svjedočanstva razvitka znanosti i tehnologije.”

NEMATERIJALNO KULTURNO DOBRO

je pojam koji se odnosi na “razne oblike i pojave duhovnog stvaralaštva što se prenose predajom ili na drugi način, a osobito:

- jezik, dijalekti, govori i toponimika, te usmena književnost svih vrsta,
- folklorno stvaralaštvo u području glazbe, plesa, predaje, igara, obreda, običaja, kao i druge tradicionalne pučke vrednote,
- tradicijska umijeća i obrti.”

DOBRO OD LOKALNOG ZNAČENJA

je pojam koji se odnosi na ono dobro za kojem prema odredbama *Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara* (NN 69/99) nije utvrđeno da je pod zaštitom kao kulturno dobro, ali koje predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba, grada ili općine može proglasiti zaštićenim, ako se nalazi na njihovu području. Tijelo treba izdati Akt (Odluku) o proglašenju dobra od lokalnog značenja te ga dostaviti Ministarstvu kulture i medija RH.

Evidencija o dobrima od lokalnog značenja se vodi u Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske.

REGISTAR KULTURNIH DOBARA

je javna knjiga kulturnih dobara koju vodi Uprava za zaštitu kulturnih dobara Ministarstvo kulture i medija, a koja se sastoji od tri liste: Liste zaštićenih kulturnih dobara, Liste kulturnih dobara nacionalnog značenja i Liste preventivno zaštićenih dobara. U Registru kulturnih dobara se vodi evidencija dobara od lokalnog značenja (vidi: *Pravilnik o Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske*, NN 37/2001).

Samo ona kulturno-povijesna baština koja je stručno istražena i vrednovana te za koju su zakonski propisanim postupkom utvrđena svojstva kulturnog dobra bivaju upisana u Registar kulturnih dobara.

Registru kulturnih dobara moguće je pristupi online: <https://registar.kulturnadobra.hr/#/>

***

KRAJOLIK

je “područje, opaženo od čovjeka, čiji je karakter rezultat međusobnog djelovanja prirodnih i/ili ljudskih čimbenika” (vidi: Dumbović Bilušić, Biserka. 2012. Prepoznavanje i razvrstavanje krajolika kao kulturnog naslijeđa. *Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske*, 36:47-66.).

Krajolik je istoznačnica pojmovima KRAJOBRAZ i PEJZAŽ.

KULTURNI KRAJOLIK

je pojam koji se odnosi se na “posebna, zemljopisno određena područja, oblikovana različitim utjecajima ljudskih (antropogenih) i prirodnih činitelja, koji ilustriraju razvitak ljudskog društva tijekom povijesti, koji je stekao društvene i kulturne vrijednosti na različitim teritorijalnim razinama, čiji karakter i određenje u vremenu i prostoru predstavlja odraz načina korištenja zemlje (teritorija) i aktivnosti, vještine ili različite tradicije, ili se očitava u literaturi i umjetničkim djelima, ili je mjesto na kojem su održani povijesni događaji” (*Preporuka o europskom kulturnom naslijeđu*, 2000; vidi: Dumbović Bilušić, Biserka. 2012. Prepoznavanje i razvrstavanje krajolika kao kulturnog naslijeđa. *Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske*, 36:47-66.).

Kulturni krajolik je istoznačnica pojmu KULTURNI KRAJOBRAZ.

Postoje brojne vrste kulturnih krajolika. Izdvojene su one vrste kulturnih krajolika koje se navode u ovoj Konzervatorskoj podlozi; ruralni krajolik, povijesni ruralni krajolik, poljoprivredni krajolik, urbani krajolik, povijesni urbani krajolik.

POVIJESNI RURALNI KRAJOLIK je “zemljopisno određeno područje koje posjeduje značajnu koncentraciju, povezanost i kontinuitet elemenata krajolika ujedinjenih čovjekovim korištenjem i prošlim događajima te estetikom planskog ili fizičkog razvoja. Razlikuje se od okružujuće okoline po vizualnim promjenama, prostornoj organizaciji, gustoći, mjerilu i starosti: po povijesnoj dokumentaciji, različitim povezanostima i uzorcima razvoja” (vidi: Dumbović Bilušić, Biserka. 2012. Prepoznavanje i razvrstavanje krajolika kao kulturnog naslijeđa. *Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske*, 36:47-66.).

RURALNI KRAJOLIK je širi pojam od pojma povijesni ruralni krajolik te “obuhvaća izgrađena i neizgrađena područja koja mogu biti seoska naselja i ostali oblici gradnje za stanovanje, rad, proizvodnju te neizgrađene poljodjelske površine” (vidi: Dumbović Bilušić, Biserka. 2012. Prepoznavanje i razvrstavanje krajolika kao kulturnog naslijeđa. *Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske*, 36:47-66.).

POLJOPRIVREDNI KRAJOLIK je vrsta ruralnog krajolika i ne uključuje naselja. “Razlikuju se po načinu korištenja zemlje i poljoprivrednim aktivnostima te mogu biti: vinogradarski, ratarski, pašnjački, maslinarski itd. U njima su vlasnički odnosi u najvećoj mjeri odredili prostornu organizaciju, sustave komunikacije, prostorne uzorke, geometriju parcela, omeđivanje posjeda i slično.” (vidi: Dumbović Bilušić, Biserka. 2012. Prepoznavanje i razvrstavanje krajolika kao kulturnog naslijeđa. *Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske*, 36:47-66.).

Poljoprivredni krajolik istoznačnica je pojmovima AGRARNI KRAJOLIK, POLJODJELSKI KRAJOLIK.

URBANI KRAJOLIK je “ukupno stanje razvitka i inovativnih rješenja prilagođenih lokalnim uvjetima i mjestopisnim obilježjima svog prostornog smještaja, koji skladnim međudjelovanjem između čovjeka i okoliša zajednički stvaraju njegov *genius loci*.” Sastoji se od “prirodnog okoliša, topografije, fizičkih i prirodnih obilježja, koja su tijekom procesa urbanizacije djelomično ili potpuno promijenjena stratigrafijom uzoraka izgrađenih i otvorenih prostora, zgrada i infrastrukturnih građevina.” (vidi: Dumbović Bilušić, Biserka. 2012. Prepoznavanje i razvrstavanje krajolika kao kulturnog naslijeđa. *Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske*, 36:47-66.).

POVIJESNI URBANI KRAJOLIK je krajolik koji se prepoznaje kao vrijednost kulturnog naslijeđa, “strukturiran od prepoznatljivih elemenata koji uključuju namjenu prostora i uzorke, prostornu organizaciju, vizualne odnose, topografska obilježja, karakterističnu vegetaciju, elemente povijesne tehničke infrastrukture i urbanu opremu. Povijesni urbani krajolici obuhvaćaju osim izgrađenih, urbanih struktura i prirodni okoliš, topografska, fizička i prirodna obilježja, koja su tijekom urbanog razvoja u većoj ili manjoj mjeri ostala prepoznatljiva. Sklad i protezanje urbanih oblika te odnosi između grada i njegova okruženja s kojim je u funkcionalnom, prostornom i vizualnom odnosu doprinose njegovu značenju i vrijednostima.” (vidi: Dumbović Bilušić, Biserka. 2012. Prepoznavanje i razvrstavanje krajolika kao kulturnog naslijeđa. *Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske*, 36:47-66.).

***

URBANO NASELJE

U ovoj Konzervatorskoj podlozi urbano naselje je grad Koprivnica koji obuhvaća povijesnu gradsku jezgru i okolno područje mjesnih odbora.

PRIGRADSKO NASELJE

U ovoj Konzervatorskoj podlozi prigradska su naselja na području Grada Koprivnice su: Bakovčica, Draganovec, Herešin, Jagnjedovec, Kunovec Breg, Reka, Starigrad, Štaglinec.

NASELJE RURALNIH OBILJEŽJA

U ovoj Konzervatorskoj podlozi naselja ruralnih obilježja na području Grada Koprivnice su: naselja Bakovčica, Draganovec, Herešin, Jagnjedovec, Kunovec Breg, Reka, Starigrad, Štaglinec.

KLIJET (KLET) je gospodarsko-poljoprivredna građevina namijenjena za smještaj alata, pribora potrebnog za obradu nasada vinograda i voćnjaka, smještaj i čuvanje proizvoda od grožđa i voća te pratećeg sadržaja povremenog stanovanja i promocije poljoprivrednih proizvoda.

POVREMENO STANOVANJE – GRAĐEVINA ZA POVREMENO STANOVANJE je kuća za odmor odnosno vikendica namijenjena za povremeni boravak, odmor, rekreaciju, vikend i hobi djelatnosti te ne mora biti vezana uz obradu poljoprivrednih površina nasada vinograda i voćnjaka.

3. POVIJESNI RAZVOJ GRADA KOPRIVNICE

3.1. ARHEOLOŠKA TOPOGRAFIJA I TOPONIMIJA

Arheološka topografija vezana je uz prirodno-geografske elemente svakog krajolika, odnosno određenog prostora, a koji su kroz čitavu povijest ljudskog roda bili glavni čimbenici u odabiru mjesta stanovanja, potom čina podizanja i trajanja određenog naselja i prostorne distribucije naseljenosti. Najvećim ju dijelom čine elementi koji čovjeku na prvom mjestu omogućuje osnovnu egzistenciju, a zatim i razvoj korištenjem prirodnih resursa. Odnos čovjeka i prirode je u neraskidivoj vezi gdje je korist kontinuirano bila uzajamna. Prostor Koprivnice i najbliže okolice uvjetovan je geomorfološkim i hidrološkim prirodnim posebnostima rijeke Drave (i/ili tzv. Paleo-Drave) na sjeveru (130 – 150 mnv) te pobrđa Bilogore i Kalnika na jugu (186 – 301 mnv), dvama snažnim ivičnjacima među kojima su stvoreni kvalitetni preduvjeti za dugotrajno naseljavanje. Dragutin Feletar to definira na sljedeći način: „*Zonalno pružanje osnovnih geoloških i geomorfoloških značajki u smjeru sjeverozapad-jugoistok bio je i najvažniji čimbenik stvaranja prostorne slike naseljenosti Podravine kroz povijest i u današnjici.*“. Koprivnica pripada umjerenom nizinskom krajoliku koji se proteže na tri niske holocenske terase, u geološkoj podlozi prevladava les i slični mu nekarbonatni sedimenti, odnosno bogato tlo podložno poljoprivrednom iskorištavanju.

U ovakvim okolnostima čovjek je kroz sva povijesna razdoblja tražio u prirodnom krajoliku eksploatacijske mogućnosti, odnosno ocjedite prostore i blizinu vodotokova. Današnja je pretpostavka da se tijekom antike i ranoga srednjega vijeka sukladno prepoznatom rasporedu prometnih puteva uz tadašnja naselja događao linearni brojčani rast populacije od starijih prema mlađim razdobljima srednjega vijeka. Za starija pretpovijesna razdoblja podaci su vrlo skromni, istraživanja na tu temu nisu do sada provedena, ali se čini da je tada, kao i kasnije, visinska kota određenog položaja bio jedan od ključnih elemenata u njegovu odabiru kroz čitav srednji vijek. Recentna povijesno-arheološka istraživanja prostora koprivničke i đurđevačke Podravine pokazuju da se na tzv. würmskim terasama apsolutnih nadmorskih visina od 110 i 140 m tijekom srednjega vijeka nalazi 70% evidentiranih arheoloških položaja, dok se na manjim visinama nalazi oko 7% položaja i nekih 23% na većim visinama. Jednako tako, na tom prvom kontaktu terase i dravskog položaja nalazi se pretežni broj arheoloških lokaliteta. U ranom srednjem vijeku (7. – 10. st.) takva je konstatacija vrlo očita i tada su naselja na kontaktu pobrđa i terasa prava rijetkost (okolica Starigrada i Draganovca), a u razvijenome srednjem vijeku (11. – 13. st.) situacija je slična oko naselja uz koja se pojavljuju crkvena i upravna središta. U kasnom srednjem vijeku (14. – 16. st.) naselja se i dalje zadržavaju na nižim terasama i graničnom području s dravskim položajem, ali s povećanim brojem utvrđenja raste i broj naseobinskih položaja u njegovu pobrđu ili neposredno podno njega, dok ranija uspostavljena središta mahom zadržavaju iste položaje. U tom smislu, zanimljivo je da se baš na plavini Koprivnice već u 12. stoljeću pojavljuje (kasnije) najvažnije srednjovjekovno upravno središte (naselje, trgovište pa kraljevski grad) kao izravan rezultat pozicioniranja na izlazu vodotoka s bilogorskog i kalničkog pobrđa i prijevoja koji je od vijeka korišten kao prirodno uvjetovan prometni pravac, a uz koje je u 14. stoljeću podignuto novo srednjovjekovno središte vlastelinstva (utvrda Kamengrad) kada Koprivnica prelazi pod okrilje kralja Ugarske.

O povijesnoj topografiji potrebno je upoznati se s radom Ranka Pavleša iz Starigrada koji je u više navrata nastojao povezati očuvanu toponimiju s povijesnim izvorima što je rezultiralo monografskim izdanjem u kojem je obrađena srednjovjekovna povijesna topografija Podravine i Koprivnice. Uz to,

isti se autor bavio i analizom sačuvane srednjovjekovne toponimije u odnosu na čovjekove motive i načine imenovanja prirodnih (biljke, životinje, osobine terena, vode i šume) i antropogenih položaja (ljudska djelatnost, način života i običaji, imena vlasnika nekog posjeda). Tako se među njegovim zapažanjima za okolicu Koprivnice mogu primijeniti sljedeći položaja imenovani biljkama (fitonimi): brijest (Brestovec), dub (Dubovec, Dubovečki breg), glog (Glogovac), jagnjed (Jagnjedovac), šaš (Šaši) i kopriva (Koprivnica); dok je među životinjama (zoonimi) izdvojena tek kuna (Kunovec). Prema zemljopisnim osobitostima terena postoji određeni broj apelativa poput dola i doline (Dolnje polje), brijega (brega) koji može biti u značenju obale ili brdašca (Dolenčev breg, Kunovec Breg, Močilski breg, Dubovečki breg, Brežanec, Brijeg) te oni nastali po osobinama terena kao recimo Kameno (Kamengrad, Kamenica). Velik broj starih sačuvanih toponima koji se vežu uz arheološke lokalitete vezani su uz vodu koja je bila važna za ono vrijeme (piće za ljude i stoku, izvor hrane i energije, promet i dr.): Nađbarice, Bare, Drugi slap, Reka, Kapetanov most i Gergeljev mlin. Osim toga, srednjovjekovni toponimi koji u sebi imaju riječi oblika „grad“, „selište“ ili „polje“ (pole) učestalo ukazuju na nekadašnje srednjovjekovno naselje (ili utvrđeno gradište) diljem srednjovjekovne Slavonije (današnja kontinentalna Hrvatska) što se potvrđuje i na primjerima oko Koprivnice: Bakovčica – Grad, Bakovčica – Veliko polje, Glogovac – Selište, Glogovac – Veliko polje 2, Koprivnica – Gospinje, Koprivnica – Miklinovec / Goričko polje, Reka – Dolnje polje 1-3, Reka – Jagnjedovečko polje 1-5, Reka – Rečko polje, Starigrad – Kamengrad i Štaglinec – Miholjansko polje 1. Sakralni toponimi još su izravniji jer gotovo sigurno ukazuju na sveca ili titulara crkve (župe): Štaglinec – Miholjansko polje (sv. Mihalj), Koprivnica – Sv. Nikola, Starigrad – Sv. Emerik (sv. Mirko), Koprivnica – Miklinovec (sv. Nikola / Mikula); koje nalazimo u prvim popisima župa Zagrebačka biskupije 1334. godine i potom u popisu župnika 1501. godine.

Među arheološkim lokalitetima nalaze se crkve (s grobljima), utvrde, naselja i radionički kompleksi. U čitavoj sjevernoj Hrvatskoj, tako i koprivničkoj Podravini, ostaci naselja se najčešće prepoznaju na otvorenim poljoprivrednim površinama gdje uslijed strojne obrade zemljišta na površinu izbijaju određeni pokretni arheološki nalazi, najčešće u obliku usitnjenih ulomaka keramičkog posuđa kao neki trag ili dokaz dužeg ljudskog obitavanja na nekom položaju. Što se utvrda tiče, izgleda da je te tek nekoliko njih bilo građeno čvrstim građevnim materijalom (opeka, kamen) poput utvrde Kamengrad, dok je većina njih bila drveno-zemljane gradnje što je vidljivo i na primjeru koprivničke tvrđave te utvrđenja Bakovčica – Grad kojem se upravo zbog toga s vremenom i zametnuo točan položaj. Položaj crkve u prostoru je moguće preciznije potvrditi nalazom arhitektonsko-građevinskih ostataka ili se o njoj može posredno zaključivati preko evidentiranih (ili istraženih) groblja u situacijama kada arhitektonski ostaci iz različitih razloga izostaju što je slučaj na položajima crkve na Miholjanskom polju u Štaglincu, ali i Sv. Emerika podno utvrde Kamengrad u Starigradu. Uz gotovo sve srednjovjekovne župne crkve nalazila su se groblja, kao što pokazuje primjer istraživanja područja crkve Sv. Nikole u Koprivnici.

Arheološka topografija prostora grada Koprivnice obuhvaća 88 evidentiranih arheoloških lokaliteta, a koji su proteklih više desetaka godina imenovani prema gradu/naselju i najbližem prostornom toponimu koji je u pojedinim slučajevima dijeljen na više položaja numeracijom od 1 nadalje, a sve kako bi se lokalitet što preciznije odredio u prostoru i prikupljeni pokretni površinski materijal pravilnije povezivao u svim potrebnim analizama. Uz grad Koprivnicu vezano je tako čak 43 arheoloških lokaliteta, što je gotovo polovina svih evidentiranih (48,87%), dok ostala naselja broje lokalitete, kako slijedi: Bakovčica (7), Draganovec (3), Glogovac (2), Herešin (3), Jagnjedovec (1), Kunovec Breg (4), Reka (12) i Starigrad (13). Odras ovakvog broja nije konačan niti odražava pravo stanje na terenu, već je u ovom trenutku mjerilo istraživanja na određenom prostoru, odnosno

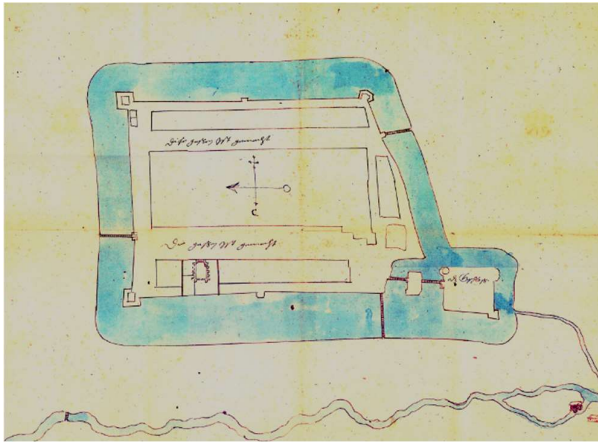
predmet interesa pojedinih istraživača do sada. Sukladno tome, može biti orijentir za prostorno planiranje, no svakim novim izlaskom na terenski pregled moguće je pronaći novi lokalitet ili se na drugi način može pojaviti novi pojedinačni slučajni nalaz i prijaviti mjerodavnima (muzeju ili nadležnom konzervatorskom odjelu). No, na određenom uzorku moguće je načiniti okvirnu analizu zaposjedanja prostora i vremensko određivanje lokaliteta. Među evidentiranimi postoje jednoslojni i višeslojni lokaliteti, a osnovna terminološka podjela je na četiri osnovna povijesna razdoblja: pretpovijest, antika, srednji vijek i novi vijek. Prema takvoj periodizaciji na prostoru Koprivnice evidentirano je 44 arheološka lokaliteta na kojima su zabilježeni tragovi iz pretpovijesti, njih 28 pripada vremenu antike (Rimskog Carstva), 50 srednjem vijeku i 6 novom vijeku. Od svih evidentiranih lokaliteta njih je 61 jednoslojnog karaktera (posjeduju ostatke samo jednog od navedenih povijesnih razdoblja), 18 je dvoslojnih, 8 je troslojnih, a samo 1 ima ostatke svih povijesnih razdoblja: Koprivnica – Tvrđava / Stari magistrat, a što također pokazuje značaj središnjeg arheološkog lokaliteta na tom prostoru.

3.2. POVIJESNI RAZVOJ GRADA KOPRIVNICE

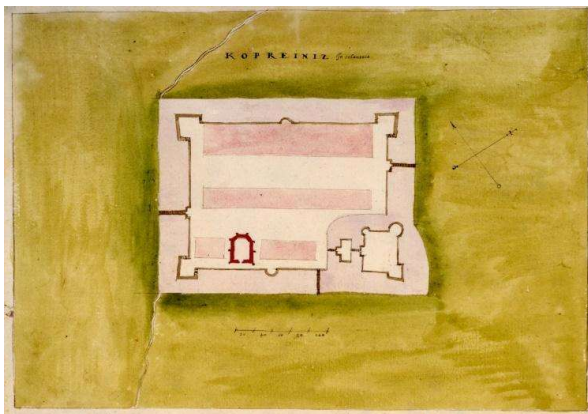
KOPRIVNICA se prvi put kao naselje spominje u **13. stoljeću**, 1272. godine u darovnici desetogodišnjega kraljevića Ladislava IV. Kumanca kaštelanu i vitez u koprivničke utvrde Bakaleru. Dobila je ime po rječici Koprivnici (danas potoku) koja se spominje u listinama hrvatsko-ugarskog kralja Andrije II. Arpadovića iz 1207., 1209. i 1217. godine. Za (kulturni i urbani) razvoj Koprivnice od posebnog je značaja rana prisutnost franjevačkog reda koji na poziv bana Henrika Gisingovca dolaze 1292. godine. Po dolasku podižu samostan i župnu crkvu Blažene Djevice Marije, na čijoj se lokaciji danas nalazi župna crkva Svetog Nikole Biskupa.

14. stoljeće u razvoju Koprivnice od posebne je važnosti. Koprivnica je važno i ugledno gradsko središte u anžuvinskoj Slavoniji s važnom prometnom ulogom na povijesnoj cesti kralja Kolomana koju spominje dvadesetak sačuvanih srednjovjekovnih povelja nastalih tijekom stoljeća. Važnost Koprivnice kao prometnog, društvenog i urbanog središta srednje Podravine doprinosi uređenju grada i gospodarskom razvoju koji doprinosi izgradnji "drvenog" grada od kojeg je djelomično sačuvana usmjerenost glavnih gradskih komunikacija i raster katastarskih jedinica u najstarijoj gradskoj jezgri. Najvažnija koprivnička povelja 14. stoljeća je povelja kralja Ludovika I. Anžuvina od 4. studenog 1356. godine kojom je Koprivnica dobila status slobodnog i kraljevskog grada koji je sa sobom nosio brojne političke i gospodarske povlastice koje su izvršile značajan utjecaj na sastav gradskog stanovništva i izgradnju grada. Koprivnica je dobila gradske slobode i prava na temelju kojih se razvila gradska uprava i samouprava.

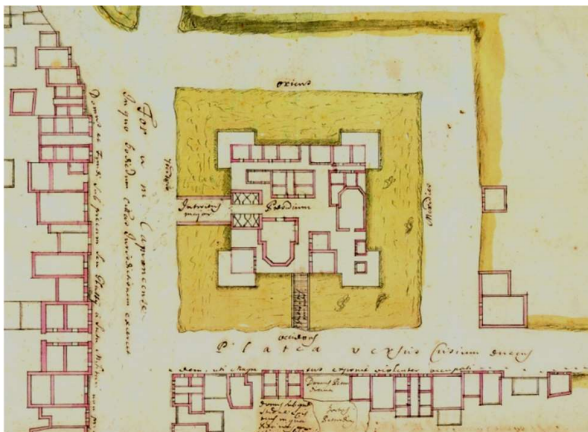
15. stoljeće u razvoju Koprivnice u kontekstu političke, crkvene i gospodarske povijesti važnu ulogu te politički i gospodarski utjecaj imaju vlasnici slobodnog i kraljevskog grada, kralj Zigmund Luksemburgovac, zagrebački biskup Ivan Alben, grofovi Celjski, kralj Matija Korvin i banovi Ernušt. Na sjevernim obroncima Bilogore sve do velikaških sukoba 1446. godine važnu političku ulogu ima utvrda Kamengrad. Prostorna povezanost Koprivnice i Kamengrada slijedila je političku i gospodarsku, u Koprivnici se podižu prvi kameni objekti gotičkog stila koji su fragmentarno sačuvani u arheološkom sloju grada kojem pripada i drvena cesta, sjajan primjer povijesne gradske infrastrukture nađen na prostoru središnje gradske ulice-trga, danas ulice Đure Estera. U to vrijeme je već formiran postojeći raster srednjovjekovnih ulica koji je očuvan do danas na prostoru Esterove, Vijećničke i Oružanske (orijentacija sjever – jug), odnosno Franjevačke, Školske i Frankopanske (orijentacija istok – zapad) koje su funkcionirale kao komunikacije unutar utvrde.

Sl. 3.1. Gerolamo Arconati, 1574, Vojnokrajška utvrda Koprivnica nakon prve faze modernizacije, izvor: PAK

Sl. 3.2. Nicolo Angielini, oko 1565, Stanje utvrde Koprivnicia, izvor: PAK

Sl. 3.3. Johannes Sambucus, 1572, izvor: HDA

16. stoljeće u razvoju Koprivnice od posebne je važnosti za europsku povijest i obranu Europe od Osmanlija. Nepunih mjesec dana nakon bitke na Mohačkom polju između hrvatsko-ugarske vojske i Osmanlija, na dvoru sinova Franje Ernušta koji je u bitci poginuo, u Koprivnici **23. rujna 1526.** održan Sabor Kraljevine Slavonije na kojem je ban Krsto Frankopan Brinjski izabran za "skrbnika i branitelja" kraljevstva. Od sredine 16. stoljeća Koprivnica je utvrđena kapetanija koja ulazi u sustav utvrda Slavonske vojne krajine sa sjedištem generalata u Varaždinu što je izravni povod za proširenje i izgradnju koprivničke tvrđave koja je kao zemljana vojna arhitektura izvedena u skladu s najmodernijim rješenjima protiv topovske opsade grada. Koprivničku tvrđavu modernizirali su i

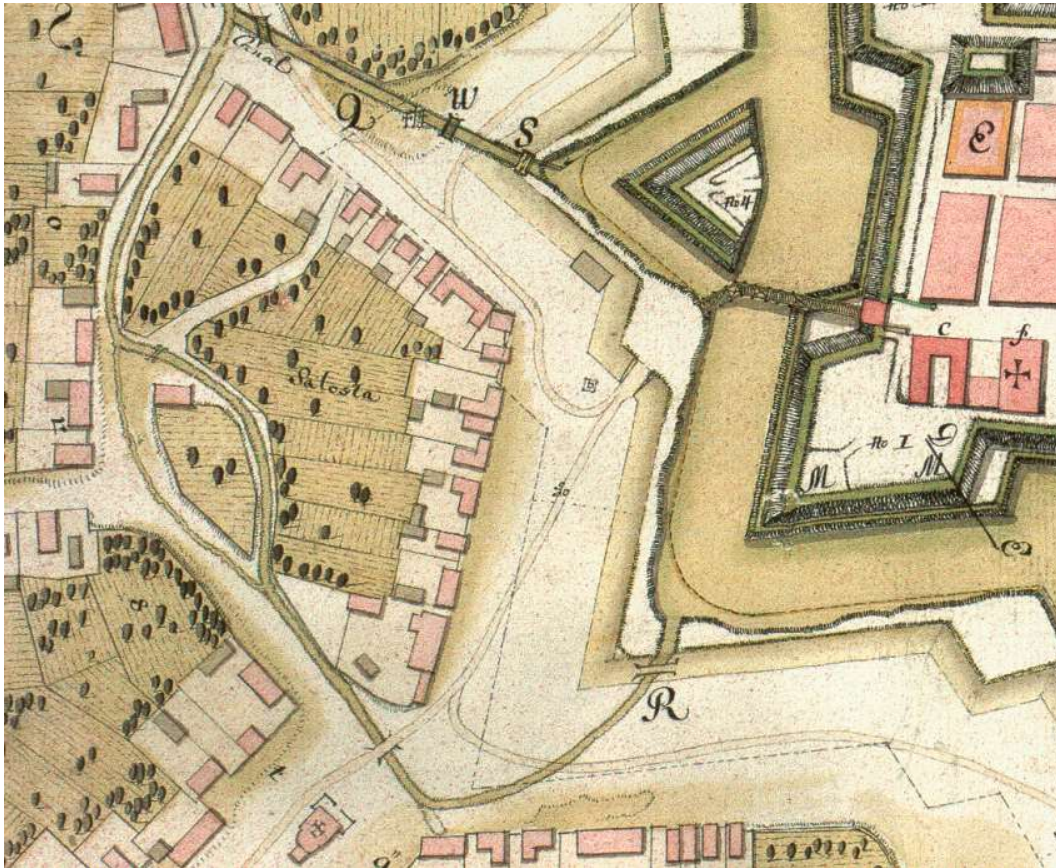
gradili sjevernotalijanski i nizozemski vojni graditelji stoga je možemo smatrati dijelom europske graditeljske baštine.

U 17. stoljeću koprivnička renesansna tvrđava – zvijezda sve do 1660-tih godina primjer je najmodernije tvrđave između Drave i Save, a njena je namjena bila štititi "ostatke ostataka hrvatskog kraljevstva". Od 1630-tih godina u Koprivnici počinje gospodarska i demografska obnova grada temeljen na prosperitetu obrtničkih cehova koji svojim proizvodima opskrbljuju vojnu posadu koprivničke tvrđave, ali i civilno stanovništvo grada i okolice. Na kraju 17. stoljeća u Koprivnici djeluju mješoviti ceh kovača, bravara, mačara, remenara, sedlara i zlatara te cehovi čizmara i mesara. U to vrijeme Koprivnica nema ni stotinjak kuća koje su uglavnom bile drvene i građene kanatnom gradnjom i pleterom.

Sl. 3.4. Coppreüniz. Veduta koprivničke kasnorenesansne tvrđave - Ledentu, 1688., izvor: PAK

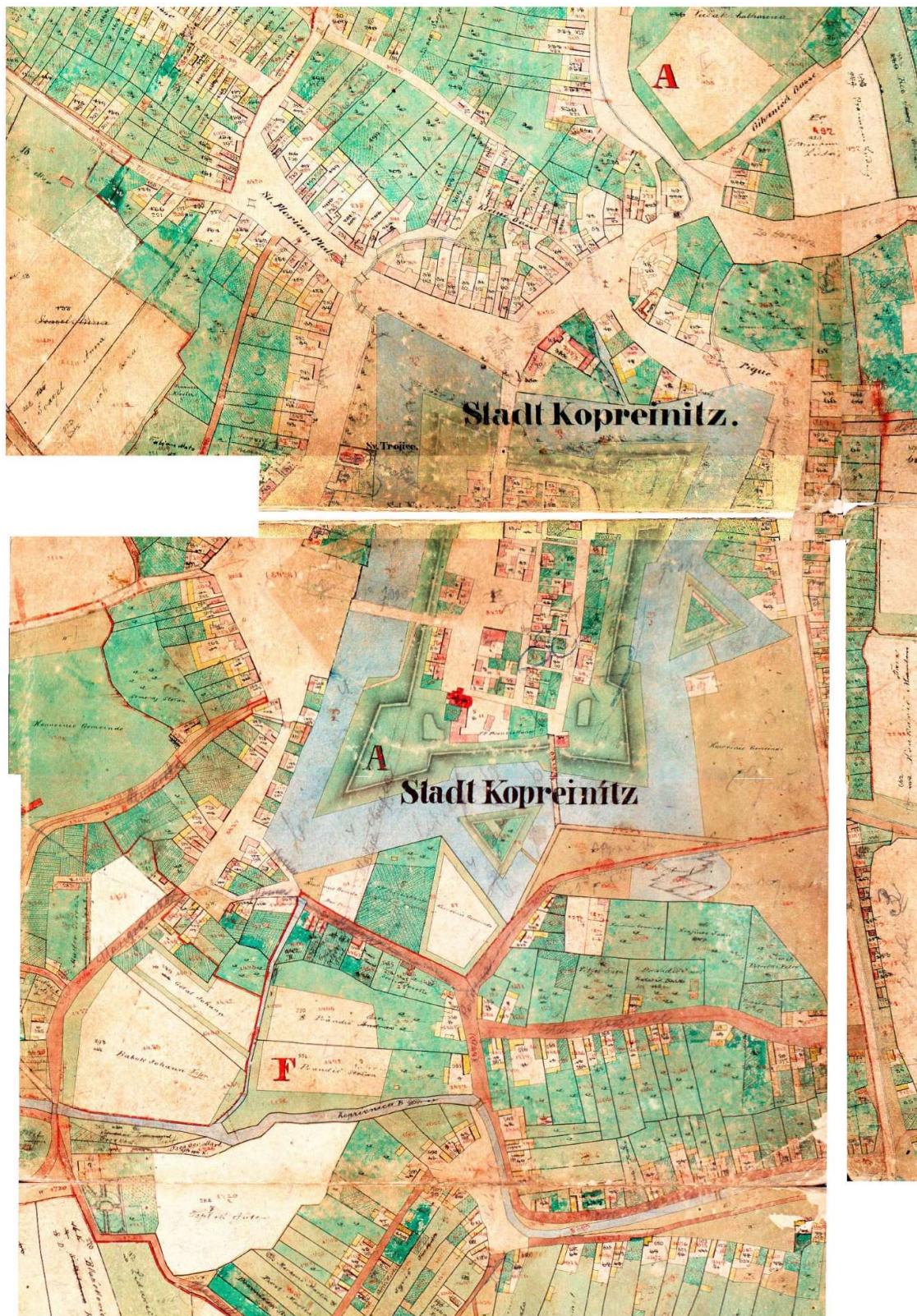
U 18. stoljeću dolazi do izgradnje i barokne obnove Koprivnice koja je slijedila nakon **velikog požara 1736.** godine koji je zahvatio veliki dio drvenog grada. Unutar tvrđave se grade zidani objekti, a izgradnja se širi i izvan tvrđave u podgrađa, koja su se u današnjem perimetru formirala tijekom druge polovice 18. stoljeća. Carskom odlukom Marije Terezije 1765. godine sjedište generalata seli se iz Koprivnice u Bjelovar. Tom odlukom grad Koprivnica izdvojen je iz područja Slavonske vojne krajine, civilna vlast preuzima gradsku upravu i pogoduje razvoju obrta i trgovine što utječe na ekonomski prosperitet Koprivnice, a s time i na mogućnosti i standard koprivničkih građana. Na planu grada Koprivnice iz 1772. godine definirane su katastarske čestice i ulice te izgrađeni dijelovi grada na sjevernom (*Piazza*, danas Zrinski trg) i sjeverozapadnom (Florijanski trg) i zapadnom (*Promenaden Platz*, Šetališni trg, danas Nemčićeva ulica) dijelu grada oko sjeverozapadnog Genzbülerovom bastionu koji se nalazio na prostoru središnjeg gradskog parka. Osim niza kulisnih trgova (Jelačić, Zrinski, Florijanski, Šetališni) na planu je ucrtana i Svilaraska ulica (Kaine Gasse, Vulička) koja je u 18. stoljeću mjesto obrta i prvih manufaktura koje koriste otvoreni plamen što je u ono vrijeme predstavljalo veliku opasnost za drveni grad, pa su takve djelatnosti okupljene uz potok sjeverozapadno od tvrđave. Moglo bi se utvrditi kako je Svilaraska ulica sa svojim skladištima i "prljavim" obrtima koji koriste vatru i otvoreno ognjište, zapravo, najstarija planirana industrijska zona u Koprivnici.

Sl. 3.5. Prostorni vojni plan utvrđenog grada Koprivnice, 1772. Izgradnja grada, trgova i ulica uz sjeverozapadni i sjeverni perimetar koprivničke tvrđave s utvrđenom povijesnom parcelacijom zemljišta koja je djelomično sačuvana u rasteru gradskog središta sve do danas, detalj Jelačićev trg – Zrinski trg – Florijanski trg – Šetališni trg Svilarška ulica i regulacija potoka, izvor: PAK

KOPRIVNICA U 19. STOLJEĆU

U 19. stoljeću građanski način života u Koprivnici razvija se na temeljima obrta, trgovine i prvih manufakture, što u drugoj polovici 19. stoljeća dolazi do izražaja u političkom, društvenom i javnom životu grada kojeg oblikuju ideje angažiranog dijela koprivničkog građanstva: osnivaju se političke stranke, modernizira gradska uprava, pokreće se kazališni život, otvaraju se kavane, osniva knjižnica, 1856. gradi se nova pučka škola, pokreću se lokalne novine i jača nakladnička djelatnost. Novi val izgradnje Koprivnice počinje 1870. godine nakon što je puštena u promet željeznička pruga Budimpešta – Zakany – Koprivnica – Zagreb (nešto kasnije i Rijeka). Izgradnjom pruge u Koprivnicu sa željeznicom dolazi i novo stanovništvo, gradi se Javna gradska bolnica.

Sl. 3.6. Stadt Kopreinitz, 1869. Katastarski plan Koprivnice i okolice (detalj) – Tvrđava Koprivnica prije rušenja, Središte Koprivnice u vrijeme dolaska željeznice i početka rušenja tvrđave, prije regulacije i isušivanja vode iz opkopa tvrđave. Uz sjeverozapadni bastion ucrtan je drvored od ulice Đure Estera (Gospodska ulica) do pravoslavne crkve Svete Trojice na kraju Nemčičeve ulice (Šetališni trg). Na karti su

označene parcele i tlocrtne osnove objekata unutarnjeg i vanjskog grada, izvor: PAK

Sl. 3.7. Zrinski trg i bedemski park sa drvoredom mladih javora, oko 1870., izvor: MGK

Sl. 3.8. Jelačićev trg, oko 1870., izvor: MGK

KRAJ 19. I POČETAK 20. STOLJEĆA

Prsten trgova oko stare renesansne tvrđave u graditeljskoj obnovi nakon potresa 1880. godine, krajem 19. i početkom 20. stoljeća dobiva današnji izgled koji stilom pripada razdoblju historicizma sa sporadičnim secesijskim elementima. Za današnji izgled gradskog središta zaslužan je zagrebački arhitekt i građevinski poduzetnik Gjuro Carnelutti (1854. – 1928.) koji je u razdoblju između 1898. i 1908. godine projektirao i izveo desetak objekata javne, stambene i stambeno-poslovne namjene među kojima su i neke važnije gradske palače, od palača Kotarske oblasti pa do Prva pučke štedionice (danas Galerija), palače Graf s gradskom kavanom u prizemlju, privatnih investicija kao što su kuće Živković, Malančec, Deutch i Ožegović, industrijskog kompleksa sa poslovnim i stambenim jedinicama te male realne Gimnazije. Osim njega treba spomenuti i domaćeg graditelja i građevinskog poduzetnika Josipa Reša (1850. – 1931.) koji gradi na širem prostoru Koprivnice, osim bolničkih zgrada, mrtvačnica na katoličkom i židovskom groblju i hotela Zrinski, projektira čitav niz historicističkih prizemnica sa prepoznatljivim tipskim ukrasima na pročeljima.

KOPRIVNICA DO SREDINE 20. STOLJEĆA

U 20. stoljeću Koprivnica se ubrzano razvija i raste u više faza čiji kontinuitet prekidaju ratni sukobi: Prvi svjetski rat 1914. – 1918., Drugi svjetski rat 1941. – 1945. i Domovinski rat 1991. – 1995. godine, a potiču razdoblja relativne političke stabilnosti i ekonomskog prosperitete.

Prva faza 20. stoljeća, za izgradnju grada Koprivnice posebno važna faza bila je prije Prvog svjetskog rata, kada počinje proces industrijskog razvoja grada. Izgradnjom tvornice kemijskih proizvoda Danica d.d. 1906. godine i prilikom dioničkog (i židovskog) kapitala koprivničko gospodarstvo se razvija sve do tridesetih godina i velike svjetske ekonomske krize koja je utjecala i na koprivničku industriju. Danas se na zapadnom dijelu grada nalazi Industrijska zona Danica kojoj je Tvornica Danica na početku 20. stoljeća bila začetak. Na prostoru bivše tvornice nalazi se Spomen područje Danica koji je uređen kao zelena površina parka i spomen područje na žrtve fašizma i prvi koncentracijski logor u NDH. Drugi kulturni sloj je sloj industrijske baštine sa pripadajućom stambenom arhitekturom koja je očuvana u tragovima i kojoj bi trebalo posvetiti dodatna istraživanja.

Sl. 3.9. i 3.10. Industrijski kompleks Tvornice Danica, oko 1930., izvor: MGK

U vrijeme gradonačelnika Josipa Vargovića između 1906. i 1913. godine planirano je urbanističko rješenje **koprivničkih perivojnih trgova** i urbanistička osnova grada koja nije u cijelosti realizirana. Dijelovi urbanističkog plana koji su realizirani čine neke od najvrednijih povijesnih vizura grada Koprivnice.

Osim urbanističkog planiranja i planske izgradnje u vrijeme Josipa Vargovića gradi se suvremena infrastruktura, javna plinska rasvjeta, uređuju se i asfaltiraju ulice i trgovi te uvodi red u planiranje i korištenje gradskih trgova i javnih prostora grada kao što je npr. prostor sajmišta i raspored tržnih mjesta trgovaca i obrtnika.

Sl. 3.11. Plan plinifikacije Koprivnice, 1909., Projekt plinske rasvjete u Koprivnici, izvor: MGK

Sl. 3.12. Nacrt u svrhu opredjeljenja mjesta sajmišnih trgovaca u Koprivnici, 1913., izvor: PAK

Sl. 3.13. Asfaltiranje Starčevićevog trga, 1911., izvor: MGK

Sl. 3.14. Asfaltiranje Starčevićeve ulice, 1911., izvor: MGK

Duga faza 20. stoljeća u razvoju Koprivnice slijedi u međuratnom razdoblju, između 1918. i 1940. godine koje su u Kraljevini Jugoslaviji bile ispunjene nezadovoljstvom državnim uređenjem i političkim nemirima koji su se odrazili na politički, društveni i ekonomski život Koprivnice, što se odrazilo i na organizaciju, izgradnju i prostor grada.

KOPRIVNICA U DRUGOJ POLOVICI 20. STOLJEĆA

Treća faza 20. stoljeća u prostornom razvoju Koprivnice slijedi poslije Drugog svjetskog rata 1945. godine. U drugoj polovici 20. stoljeća grad se u nekoliko navrata pokušavao planski izgrađivati u više smjerova, što mu nikada, zapravo, nije u potpunosti uspijevalo. Ravničarski prostor, širina i sloboda izgrađivanja grada s jedne su strane omogućili široke ulice, biciklističke staze i nogostupe, dok se s druge strane grad gradio u širinu, razliven podravskom ravnicom, širok i zaustavljen tek pokojim *berekom* (močvarnim prostorom) ili već ranije utvrđenom cestovnom komunikacijom. Grad se uglavnom izgrađivao u dva smjera, na zapad prema željezničkoj pruzi i Glavnom kolodvoru prateći urbanističku koncepciju niza trgova i dviju paralelnih komunikacija koju prati stambena izgradnja koja varira od prizemnih objekata do stambenih zgrada od osam katova.

Nakon prvog poslijeratnog desetljeća slijedi razdoblje obnove i izgradnje. U drugoj polovici 20. stoljeća industrijski razvoj i rast Prehrambene industrije Podravka, prvobitno industrije za preradu

voća i povrća, radi koje je u potrazi za poslom iz sela u grad došlo novo stanovništvo.

U razdoblju između 1960-ih i 1980-ih godina dolazi do razvoja grada, izgradnjom novih kvartova i oblikovanjem novih naselja sa stambenim zgradama i stanovima. Nastaje niz stambenih blokova u zapadnom dijelu grada, na Tarašćicama, Trgu podravskih heroja, Trgu kralja Tomislava, Trgu kralja Zvonimira itd. TKZ je, primjerice planski izgrađen južno od Križevačke ulice kao stambeno radničko naselje s većim brojem stanova visokogradnjama i formiranim kao niz funkcionalnih trgova.

Sredinom 1960-ih godina nastaje u zapadnom dijelu grada, preko pruge naselje Mirka Viriusa, potom početkom 1980-ih Podolice, dok je u razdoblju 1980 – 2000. prema istoku iza kompleksa Javne gradske bolnice nastalo veliko stambeno naselje Lenišće prema konceptu ortogonalnog rastera s malim parcelama i nizom urbanih vila. Prostor stambene individualne izgradnje grada svoju kulminaciju je doživjela u zadnjoj četvrtini 20. stoljeća, prije svega na Lenišću kao planiranom i prethodno parceliranom zemljištu, a potom i na Vinici, gdje su parcele slobodnijih oblika pratile katastarsku situaciju obradivog zemljišta, uglavnom starije parcelacije njiva i vinograda.

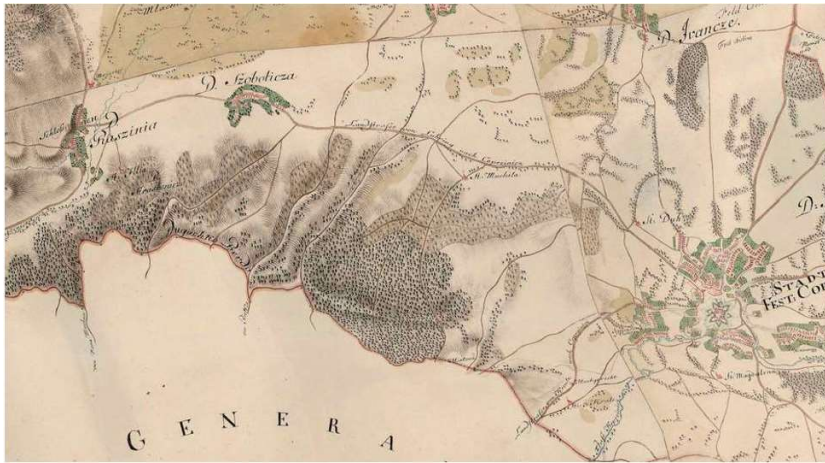
Sustavni pregled arhitekture 20. stoljeća u Koprivnici, tema je koju tek valja obraditi, kako bi bilo moguće odrediti i u budućnosti provoditi mjere sustavne zaštite graditeljskog nasljeđa kao značajnog dijela nepokretne kulturne baštine Koprivnice.

Tijekom 20. st. sastavnim dijelom urbanog naselja Koprivnica te mjesnim odborima postali su dijelovi grada Močile, Podolice i Vinica, smješteni sjeverozapadno od gradske jezgre. Ovi su dijelovi grada do danas u različitoj mjeri zadržali ruralna obilježja. Podolice je vjerojatno dobilo ime prema "području ispod brijega", a Vinica prema klijeti tj. manjoj nastambi s podrumom u okolici vinograda. Močile se u prošlosti nazivalo Jakušinec i Močno, a naziv Močile najvjerojatnije duguje mjestu gdje su se namakali konoplja i lan.

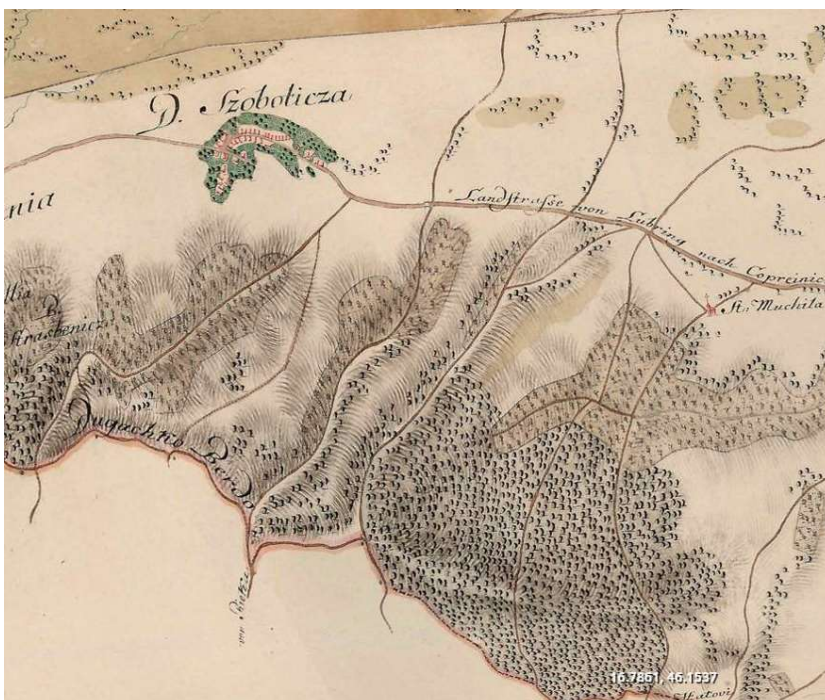
Povijesne karte iz 18. i 19. stoljeća pokazuju prostor na kojem su se razvile Močile, Podolice i Vinica. Povijesna cesta koja povezuje Ludbreg i Koprivnicu jasno je razdvajala nizinske predjele na kojima su smještena susjedna naselja Kunovec i Subotica, od brežuljaka na kojima su se nalazile šumske i vinogradarske površine. Vinogradarske površine razmještene su uz puteve koji se spuštaju s glavne prometnice prema jugu i šumskim površinama na kojima je zabilježen toponim *Dugachko Berdo*. Na ovom području nisu zabilježene građevine, izuzev crkve u Močilama. Na katastarskoj karti iz 19. st. zabilježena je velika usitnjenost parcela različitih oblika, veličina i orijentacije, koje su u velikoj mjeri pokrivene vinogradima. Ova karta bilježi i brojne građevine, nesumnjivo vinogradarske klijeti, koje su obično položene uz rub parcele, uz put.

Područje ova tri naselja imalo je gotovo isključivo poljoprivrednu namjenu sve do druge polovine 19. st. kada je počela pojedinačna stambena gradnja uz prometni pravac prema Varaždinu. Gradnja se na ovom području intenzivirala kroz 20. st., posebice kroz njegovu drugu polovinu. Procijenjeni broj stanovnika za naselje Podolice je 4000 a za Vinicu 3000.

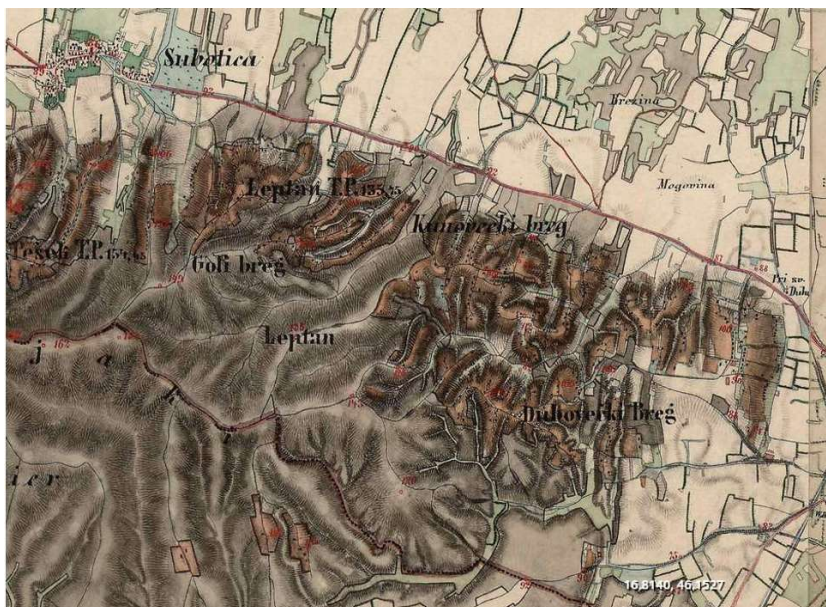
Područje ova tri naselja odvojeno je od ostatka Koprivnice cestom i željezničkim koridorom. Tijekom vremena, osim stambene gradnje, uvođene su i komunalne usluge, tj. struja, vodoopskrba, kanalizacija, telefon ulična rasvjeta, plinoopskrba i odvoz komunalnog otpada. U naselju Močile nalazi se Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije iz 18. st., a na području Vinice i Podolice djeluje Župa sv. Leopolda Bogdana Mandića. U Vinici je 1980-ih godina izgrađen centar s društvenom i javnom namjenom, no nije zaživio. Na području naselja nalazi se Sportsko-rekreacijska zona Streljane - „Crna Gora“, u Vinici dječji vrtić, dok se područna škola nalazi na Podolicama.

Sl. 3.15. Područje na kojem će se razviti Kunovec Breg, Močile, Podolice i Vinica u 18. st.
izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.16. Područje na kojem će se razviti Močile, Podolice i Vinica, u 18. st.
Izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.17. Kunovec Breg i područje budućih naselja Močile, Podolice i Vinica, na karti iz 19. st.
Izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.18. Močile, Podolice i Vinica na ortofoto karti iz 1968. godine
izvor: ispu.mgipu.hr

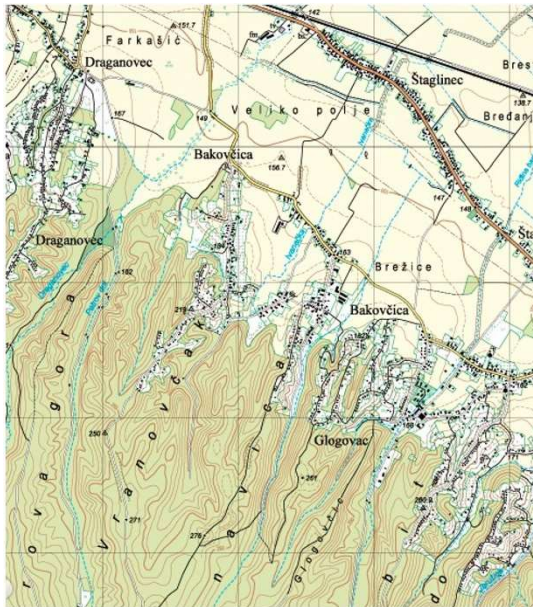
Sl. 3.19. Močile, Podolice i Vinica na ortofoto karti iz 2019.-2020. izvor: ispu.mgipu.hr

3.3. POVIJESNI RAZVOJ NASELJA RURALNIH OBILJEŽJA

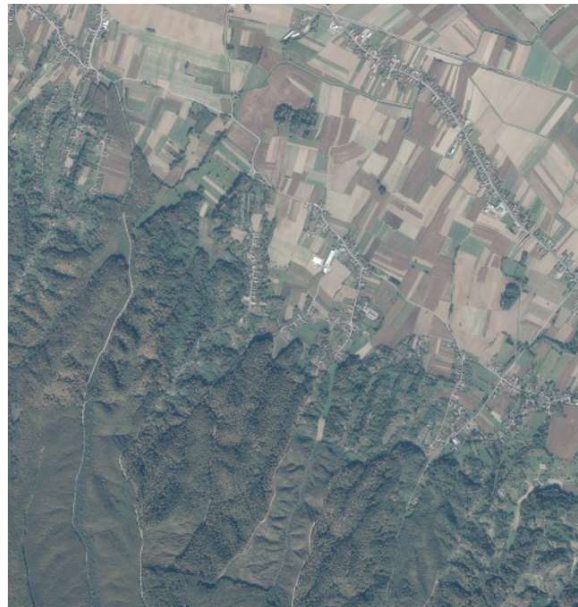
3.3.1. BAKOVČICA

Bakovčica je naselje smješteno jugoistočno od grada Koprivnice te južno od naselja Štaglinec koje je formirano uz državnu cestu D41. Nadmorska visina naselja je 163 metra, a površina iznosi 8,19 km². Susjedna naselja su Štaglinec, Glogovac, Draganovec, Gornji Mosti, Gornja Velika i Jagnjedovec. Naselje je oblikovano uz prometnicu (danas Koprivnička ulica) koja povezuje naselje Draganovec na zapadu i naselje Glogovac na istoku. Koprivnička ulica položena je sjeverozapad-jugoistok, a od nje se prema jugu granaju tri ulice prema sjevernim obroncima Bilogore, danas Bilogorska, Školska, Vinogradska ulica. Stanovnici ove ulice nazivaju Prva, Druga i Treća Bakovčica. Nekoliko je pristupnih cesta do naselja: prometnicom iz Draganovca, prometnicom s državne ceste D41 zapadno od Bakovčice, prometnicom s državne ceste D41 iz centra naselja Štaglinec, prometnicom iz naselja Glogovac (danas ulica Stjepana Radića) te šumskim putem koji Bakovčicu povezuje s Aninim vrhom na Bilogori.

Sjeverni dio naselja je nizinski i obuhvaća poljoprivredne površine (oranice i pašnjake). Tu se nalaze dvije velike ravničarske površine, na zapadu Farkašić i na istoku Veliko Polje. Južni dio naselja obuhvaća najvećim dijelom brdoviti predio (Petrova gora, Vranovčak, Stojnavica) sa šumama te manjim obradivim površinama (vinogradi, vrtovi povrtnjaci, voćnjaci) uz puteve.

Sl. 3.20. Topografska karta Bakovčice, izvor: ispu.mgipu.hr

Sl. 3.21. Ortofoto karta Bakovčice iz 2019.-2020, izvor: ispu.mgipu.hr

Prema popisu stanovništva 2021. godine, naselje Bakovčica je imalo 295 stanovnika. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, koeficijent starosti u naselju (postotni udio osoba starih 60 ili više godina u ukupnom stanovništvu) iznosio je 19,3 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 22,9 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 24,1 %. Prema istom popisu stanovništva, indeks starenja za naselje Bakovčica (postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 20 godina) iznosio je 96,8 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 113,7 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 115 %. Prema ovim podacima, naselje Bakovčica ima neznatno povoljniju dobnu strukturu i od naselja Koprivnica i od prosjeka Republike Hrvatske.

U Bakovčici na lokalitetu Velike livade otkriveno je kasnosrednjovjekovno naselje, a nalazi ukazuju na postojanje talioničkih peći. Povijest naselja i prostornog razvoja je, zahvaljujući kartama i podacima o broju stanovnika, moguće pratiti sustavnije od 18. st. Prema podacima o kućedomaćinima i kućama u koprivničkim naseljima, navodi se podatak da su Bakovčice 1733. godine imala 11 kućedomaćina, 1771. godine 9 kuća, 1787. godine 11 kuća, 1827. godine 24 kuće, a 1857. godine 25 kuća.

Na karti Prve vojne izmjere (1783.-1784.) Bakovčica je označena kao *D. Bakovchicze*. Obilježena su dva potoka, zapadni *Barachni Jarak* te *Sztoinicza Bach*. U neposrednoj blizi, istočno od naselja, uz današnju cestu Koprivnica Novigrad Podravski zabilježen je izraz *Wacht Haus* (=Stražarnica). Jugoistočno od naselja zabilježen je toponim susjednog sela kao *D. Glogovnicza*, uz prikaz crve i natpis *St. Georg*.

Na karti iz 18. st. vidljiva je povijesna struktura naselja Bakovčica (*D. Bakovchicze*). Prepoznaju se prometnice (ceste i putevi), nizinski i brdoviti predjeli, šumske površine, vinogradarske površine, vodne površine (potoci) te toponimi. Od povijesne prometnice (danas državna cesta D41 koja povezuje Koprivnicu i Novigrad Podravski) jedna cesta vodi prema jugu do tadašnjeg naselja. Jasno

je formirano raskrižje kod malog brdašca (danas groblje), cesta koja okružuje brdašce, te cesta (danas Koprivnička ulica) od koje se granaju tri puta prema jugu tj. obroncima Bilogore. To su ujedno današnje ceste Bilogorska, Školska i Vinogradska. Bilogorska i Školska ulica su povezane, a između Školske i Vinogradske je put. U naselju je prikazan mali broj građevina, ukupno 16. One su grupirane uz raskrižje današnje Bilogorske ulice i odvojka prema Draganovcu te uz istočnu stranu današnje Bilogorske ulice. U Školskoj je ulici samo jedna građevina, dok su u današnjoj Vinogradskoj ulici građevine grupirane oko raskrižja puteva, koje i danas čini važan element strukture naselja. Površina sjeverno od izgrađenog dijela naselja je nizinska, s mjestimično prikazanim stablima, dok je površina južno od izgrađenog dijela naselja u potpunosti pokrivena šumom. Iz šumskog predjela nekoliko je potoka koji se u nizini ulijevaju u potok zapadno od naselja, potok koji prolazi između današnje Školske i Vinogradske ulice, te potok koji prolazi istočno od Vinogradske ulice. Na potoku koji se nalazi zapadno od naselja, u blizini ceste, zabilježen je mlin. Vinogradarske površine nalaze se na mjestu današnjeg groblja, potom u produžetku Bilogorske ulice te u produžetku Vinogradske ulice. Uz vinogradarske površine nisu prikazane građevine. Osim toponima Bakovčice, zabilježen je naziv potoka koji teče zapadno od naselja *Draganovicza* na kojoj se nalaze dva mlina, te imena brda *Petrovo Berdo* i *Vinško Berdo*.

Na karti iz 19. st. vidljiv je daljnji razvoj naselja. Prepoznaje se i dalje osnovna, ranije opisana, struktura naselja. Zapadni dio naselja (današnja Bilogorska ulica i Školska ulica) označene su natpisom *Ob. Bakovčica* (Ober Bakovčica = Gornja Bakovčica), dok je istočni dio naselja označen natpisom *Unt. Bakovčica* (Unter Bakovčica = Donja Bakovčica). Veći broj građevina prikazan je u Bilogorskoj ulici (u odnosu na kartu iz 18. st.) i Vinogradskoj ulici. Formirana je nova ulica zapadno od Vinogradske, koja teče paralelno s Vinogradskom ulicom (od odvojka/puta prema Školskoj ulici). Na izlazu iz naselja, vjerojatno na lokaciji mlina koji je zabilježen i na karti iz 18. stoljeća, zabilježen je natpis *Sajatović Mühle* (=Sajatović mlin).

Katastarske karte iz 19. st. detaljnije pokazuju izgrađenost naselja, obrađene površine, kao i toponime. Izgrađeni objekti se nižu uz današnju Bilogorsku ulicu, odvojak prema Draganovcu (ispod brda na kojem je danas groblje), uz južni dio današnje Školske ulice, te uz današnju Vinogradsku ulicu. U sjevernom dijelu naselja (uz današnju Bilogorsku i Vinogradsku ulicu) primjećuje se oblikovanje okućnica različitih oblika (pravokutne, kvadratne, nepravilne četvrtaste) na kojima se nalaze građevine koje imaju tlocrt izduženog pravokutnika i koje su užim dijelom okrenute paralelno s putem (ili rijetko građevina u tlocrt L) koje su vjerojatno stambene građevine, te obično još dvije građevine također pravokutnih tlocrta. Te se građevine ili nižu u nizu, jedna iza druge, ili su raspoređene na način da formiraju unutarnje dvorište. Neposredno uz dvorište i građevine vidljive su obrađivane površine, vjerojatno vrtovi, potom voćnjaci, oranice i vinogradi.

U odnosu na starije karte primjećuje se kako se u južnom dijelu naselja, na obroncima, pojavljuje veći broj građevina. Posebno uz put koji se od današnje Bilogorske ulice spušta prema jugu, prema Bakovljanskom brijegu, kao i uz put koji teče paralelno, zapadno od Vinogradske ulice. Tu se građevine javljaju kao zasebni objekti na katastarskim česticama, i neposredno uz njih se nalaze vinogradi.

Zabilježen je niz toponima. Južno od današnje Bilogorske ulice to su toponimi *Bakovčica*, *Ograde*, *Bakovljanski brieg*, *Gjurinobrdo*, *Božinjarak*, *Trnovcak*. Između današnje Bilogorske i Školske ulice, u sjevernom je dijelu zabilježen toponim *Poljice*, a u južnom *Topolik*. U području današnje Školske ulice, u sjevernom je dijelu zabilježen toponim *Bogdanuše*, a u južnom *Buban*. U području današnje

Vinogradske ulice zabilježen je u sjevernom dijelu toponim *Ograda*, a u južnom dijelu *Stoinovica*. Naziv *Stoinovica* zabilježen je i za potok, kao *Stoinovica Bach*, koji teče paralelno s današnjom Vinogradskom ulicom. Na potoku koji teče uz zapadnu granicu naselja (ovdje nije zabilježeno ime) su ucrtana tri mlina. Na prostoru sjeverno od naselja zabilježeni su toponimi *Petrovdol* (na zapadu), *Velike Livade*, *Krč*, *Veliko Polje*.

Ortofoto karta iz 1968. godine pokazuje kako se izgradnja do dugo u 20. st. zadržavala najvećim dijelom unutar Bilogorske ulice te u južnom dijelu Školske ulice, dok su Vinogradska ulica i Koprivnička ulica bile neizgrađene površine. Ova se područja izgrađuju tek od 1970-ih godina 20. st. te predstavljaju novi dio naselja.

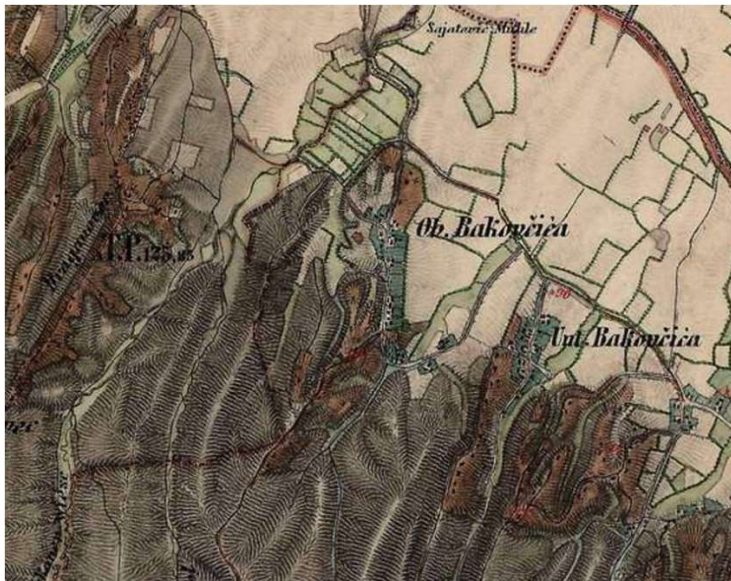
Sl. 3.22. Bakovčica na karti iz 18. st, Prva vojna izmjera, 1783.-1784.
izvor: maps.arcanum.com

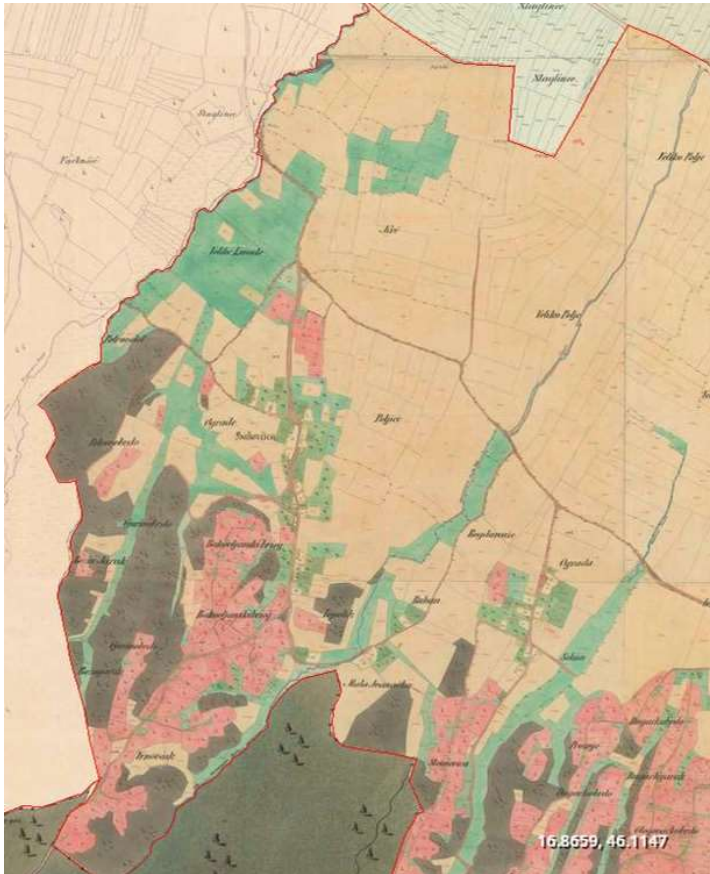
Sl. 3.23. Bakovčica na karti iz 18. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.24. Bakovčica na karti iz 1858. g., izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.25. Bakovčica na karti iz 1900. g., izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.26. Bakovčica na katastarskoj karti iz 19. st, izvor: maps.arcanum.com

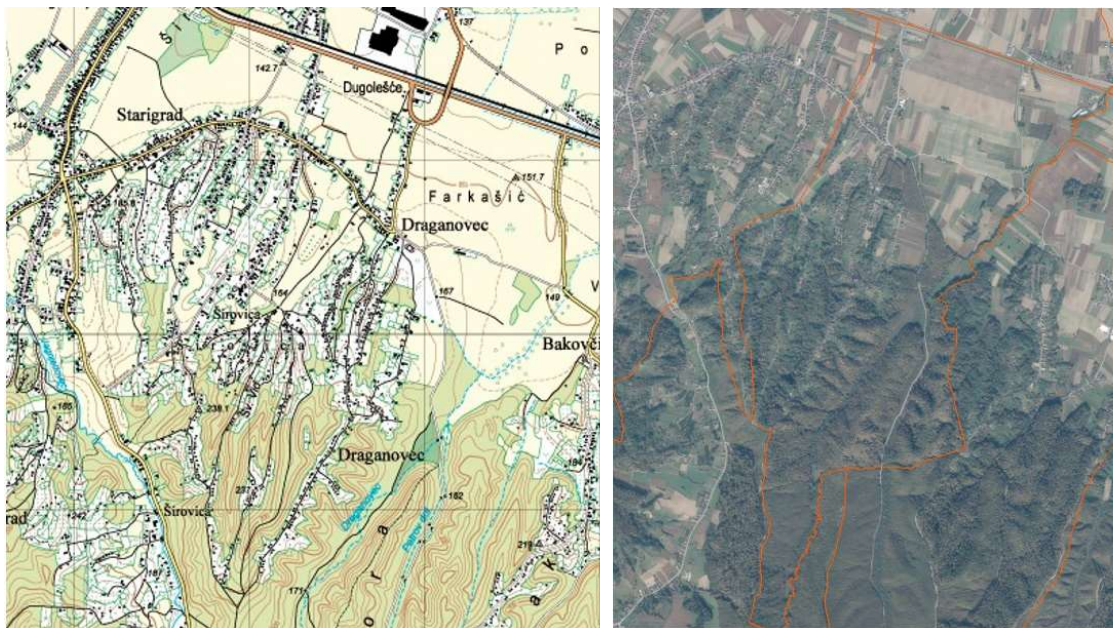
Sl. 3.27. Bakovčica na ortofoto karti iz 1968. godine, izvor: ispu.mgipu.hr

3.3.2. DRAGANOVEC

Draganovec je naselje smješteno jugoistočno od grada Koprivnice. Naselje je oblikovano uz prometnicu (danas Radnička ulica) koja povezuje državnu cestu D41, smještenu južno od grada Koprivnice, te uz prometnicu koja povezuje Starigrad Draganovec i Bakovčicu (danas ulica Draganovec). Nadmorska visina naselja je 160 metra, a površina iznosi 2,52 km². Susjedna naselja su Starigrad, Bakovčica, Jagnjedovec, Štaglinec, Glogovac, Koprivnica, Kamenica, Reka, Borovljani i

Koprivnički Bregi.

Ulica Draganovec je položena zapad-istok. Ona čini centar naselja i iz nje se grana nekoliko ulica prema jugu, prema sjevernim obroncima Bilogore: Ulica Svetog Vida, Bukovačka, Ulica Vinogradski put, Ulica Mirni dol (i iz nje Rudarska ulica) te Petrov dol. Sjeverni dio naselja (uz Radničku ulicu i uz ulicu Draganovec) je nizinski i obuhvaća poljoprivredne površine (oranice i pašnjake). Južno od ulice Draganovec, u istočnom dijelu naselja, uz ulice Mirni Dol, Rudarsku i Petrov Dol, se nalaze veće šumske površine. Južni dio naselja obuhvaća najvećim dijelom brdoviti predjeli, s manjim obradivim površinama (vinogradi, vrtovi povrtnjaci, voćnjaci).

Sl. 3.28. i 3.29. Topografska karta i ortofoto karta Draganovca iz 2019.-2020. izvor: ispu.mgipu.hr

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, Draganovec ima 442 stanovnika. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, koeficijent starosti u naselju (postotni udio osoba starih 60 ili više godina u ukupnom stanovništvu) iznosio je 13,2 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 22,9 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 24,1 %. Prema istom popisu stanovništva, indeks starenja za naselje Draganovec (postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 20 godina) iznosio je 56,8 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 113,7 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 115 %. Prema ovim podacima, naselje Draganovec ima povoljniju dobnu strukturu i od naselja Koprivnica i od prosjeka Republike Hrvatske.

Arheološki nalazi na području Draganovca potvrđuju kontinuitet naseljavanja od prapovijesti. Na lokalitetu Farkašić u današnjoj Radničkoj ulici utvrđeno je postojanje naselja iz starijeg željeznog doba (6.-4. st. pr. Kr.). Istim je područjem u antičkom razdoblju prolazila cesta koja je povezivala današnji Ptuj (rimsku Petoviju) s današnjim Osijekom (rimskom Mursom). Također, ostaci antičkih građevina, sugeriraju postojanje rimskog naselja te cestovne postaje za zamjenu konja pod imenom Piretis (Peritur).

Postojanje naselja u srednjem vijeku potvrđuju arheološki nalazi i povijesni izvori. Prvo spominjanje Draganovca datira se 1351. godinom kada se u povijesnim izvorima navodi "Dragan welg" tj. posjed čovjeka pod imenom Dragan. Podatak se javlja u dokumentu kojim se nastoje utvrditi međe posjeda u vlasništvu slavonskog bana Nikole. Između ostalog taj dokument spominje cestu između sela Jagnjedovec i Rovišće koja je bila među važnijim komunikacijama između Mađarske i Jadrana te Bosne i gorske Hrvatske.

Godine 1431. još jedan kupoprodajni dokument spominje Draganovec, točnije njegov dio Pribislavec ili Predislavec, te potvrđuje postojanje naselja i stalnog stanovništva na ovom području. Brojni povijesni izvori potvrđuju postojanje i razvijenost vinogradarstva na ovom području, posebno u okolici Kamengrada i Draganovca. Primjerice, vinograd u vlasništvu plemkinje Doroteje, kćeri koprivničkog građana Nikole, koji se nalazio istočno od Pribislavca, spominje se 1461. godine pod nazivom Draganovščak, a potom 1462. godine pod nazivom Draganovec. Drugi spisi spominju početkom 16. st. šumu Dragovščinu koja se vjerojatno odnosi na Draganovec.

Naselje Draganovec je od oko 1441. godine pripadalo pod kapelu i župu Sv. Emerika u Kamengradu. Kapela sv. Vida podignuta je 1671. godine zalaganjem koprivničkih vinogradara na brijegu Pribislavcu u Draganovcu gdje se nalazila do 1886. godine kada je porušena. Naselje Draganovec spominje se i prilikom provala Osmanlija iz Virovitice godine 1622. godine. Od 1745. godine Pribislavec, dio naselja Draganovec, pripao je Vojnoj krajini, a dio građanskoj Hrvatskoj.

Povijesne karte omogućuju praćenje prostornog razvoja naselja Draganovec. Karta iz 18. st. pokazuje područje današnjeg naselja kao područje bez izgradnje u kojem dominiraju polja, šume i vinogradi. Formirana je glavna prometnica (danas Radnička ulica) koja povezuje današnju cestu Koprivnica-Novigrad Podravski i današnju ulicu Draganovec, kao i putevi tj. današnje ulice Svetog Vida, Bukovačka, Ulica Vinogradski put, Ulica Mirni dol i Rudarska ulica. U sjevernim dijelovima današnjih ulica Svetog Vida, Bukovačke i Ulice Vinogradski put, nema izgradnje kao niti površina vinograda. Površine vinograda počinju malo južnije te obuhvaćaju površine s jedne i druge strane današnjih Vinogradske ulice, Bukovačke ulice te dijelom i uz ulicu sv. Vida. Zabilježena je lokacija crkve i toponim sv. Vida.

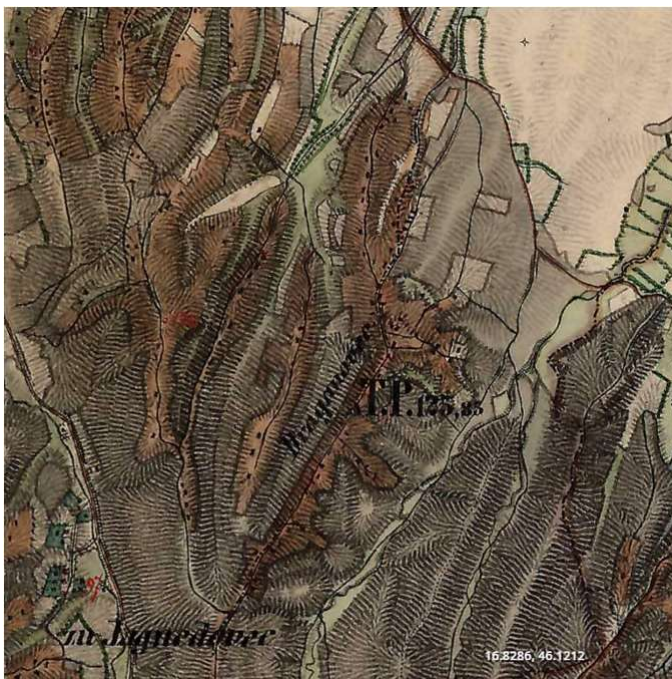
Na katastarskoj karti iz 19. st. vidljivo je da je predio oko današnje Ulice Draganovec okružen oranicama, pašnjacima, i u manjoj mjeri šumama. To se odnosi i na nizinski sjeverni dio današnje ulice sv. Vid, do raskrižja na kojem se danas nalazi kapela. Ovo je cijelo područje bez izgradnje, izuzev nekoliko stabilnih građevina. Jedna se nalazi na samom raskrižju današnje Ulice Draganovec i Ulice sv. Vid, druga nedaleko, s istočne strane današnje ulice sv. Vid, te dvije kod drugog stočnog odvojka današnje ulice sv. Vid. Južno od raskrižja na kojem se danas nalazi kapela, granaju se prema jugu, prema sjevernim obroncima Bilogore, tri veća puta s čije se zapadne i istočne strane pružaju površine vinograda. Vidljive su, prema mjestimično, manje gospodarske građevine, zasigurno vinogradarske klijeti. Na cijelom području sv. Vida ih je dvadesetak. Slično je i uz druga dva odvojka, današnje ulice Vinogradarski put i Bukovačku ulicu. Tako je uz Bukovačku ulicu ucrtano petnaestak, a uz Vinogradarsku ulicu tridesetak. Zabilježeni su toponimi *Farkašić*, sjeverno i istočno od današnje Ulice Draganovec, potom *Žirovice* zapadno od početka ulice sv. Vid, potom *Skrešavina* zapadno od raskrižja kod današnje kapele, *Širovice* u južnom dijelu današnje Bukovačke ulice te *Skrajnibreg* duboko na obroncima gore, u južnom dijelu odvojaka današnje ulice sv. Vid. Potok Draganovec

nalazi se u istočnom dijelu naselja i pruža se u smjeru sjever-jug.

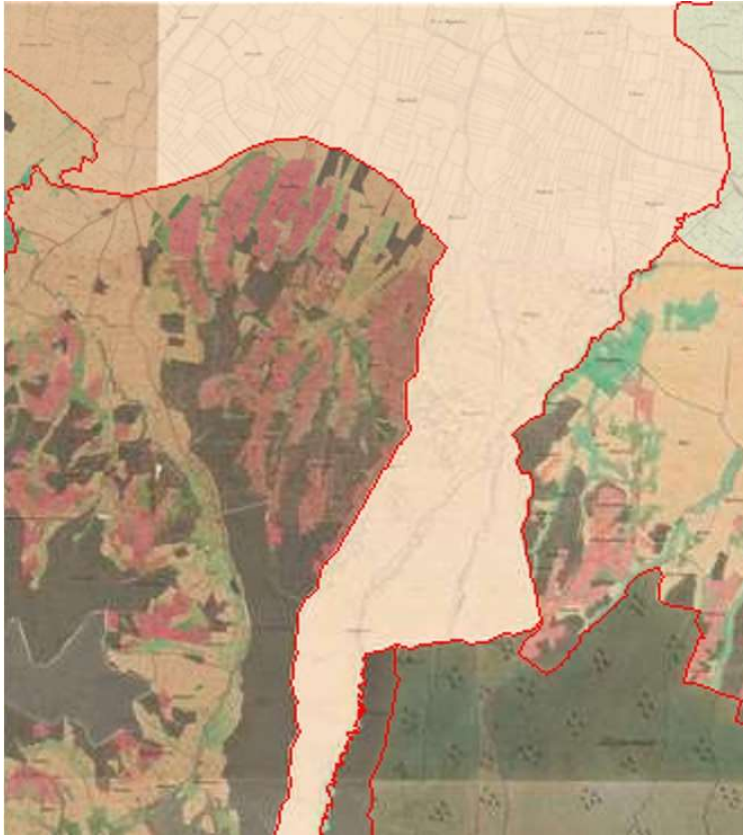
Ortofoto karta iz 1968. godine pokazuje povećanje broja građevina. One se mjestimično javljaju uz današnju Radničku ulicu i današnju Ulicu Draganovec, a veći broj građevina, premda još uvijek mjestimično raspoređenih, prisutan je i u južnim odvojcima današnjim ulicama sv. Vid, Bukovačkoj ulici, Ulici vinogradarski put i Mirni dol. Suvremene karte ukazuju na daljnju izgradnju, posebno u današnjoj Radničkoj ulici, sa zapadne strane, sa sjeverne i južne strane današnje Ulice Draganovec, potom uz Bukovačku ulicu, Ulicu Vinogradarski put, ali i ostale ulice i odvojke.

Sl. 3.30. Draganovec na karti iz 18. st. Izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.31. Područje Draganovca na karti iz 19. st. Izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.32. Područje Draganovca na katastarskoj karti iz 19. st. Izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.33. Područje Draganovca na katastarskoj karti iz 19. st. Izvor: maps.arcanum.com

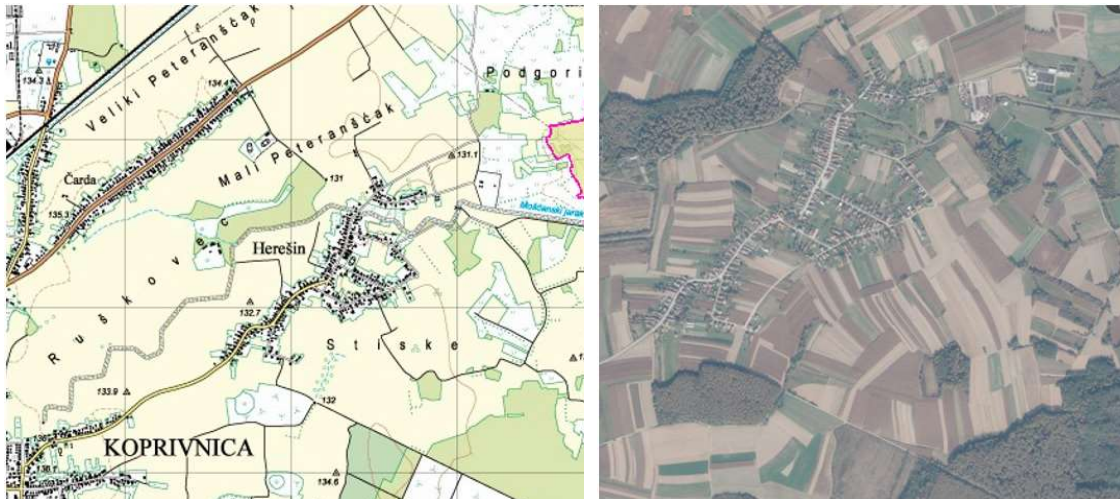

Sl. 3.34. Draganovec na ortofoto karti iz 1968. izvor: ispu.mgipu.hr

3.3.3. HEREŠIN

Herešin je naselje u sklopu Grada Koprivnice u Koprivničko-križevačkoj županiji. Nalazi se sjeveroistočno od centra Grada Koprivnice, istočno od prometnice koja povezuje Koprivnicu s Mađarskom. Prostire se na 2,34 km², na nadmorskoj visini od 130 metara. Okolna naselja su Koprivnica, Peteranec, Sigetec, Hlebine i Koprivnički Bregi.

Većina površine naselja sastoji se od oranica nastalih krčenjem šume, livada i manjih šumskih površina. Kroz naselje se proteže pritok potoka Koprivnice Moždanski jarak u smjeru istok-zapad, koji služi kao kanal pročišćenih otpadnih voda grada Koprivnice. Tlo je u nižim predjelima humozno i glinovito, a na povišenim dijelovima pjeskovito. Sa središtem Koprivnice Herešin povezuje prometnica u smjeru jugozapad-sjeveroistok koja se iz smjera Koprivnice naziva Herešinska, pa Koprivnička ulica, te u naselju Herešin Ulica Hrvatske državnosti.

Sl. 3.35. 3.36. Topografska karta i ortofoto karta Herešina iz 2019.-2020. izvor: ispu.mgipu.hr

Prvi spomen imena naselja datira iz 1478. godine (de Jerosyn). Osnivači naselja i njegovi vlasnici bili su Ivan, Matija i Franjo Brodarić. Na sjevernoj, povišenoj strani preko rijeke utemeljuje se naselje, a taj dio na kojem su živjeli vlastelini nazivao se Marof. Prvi stanovnici, kao kmetovi vlastelina, najvjerojatnije doseljavaju iz okolnih naselja, u manjem broju iz Zagorja, a bilježi se i jedan prebjeg iz Osmanskog carstva. Smatra se da je u to vrijeme broj stanovnika Herešina bio ispod pedeset tj. 7-11 kuća. U kanonskim vizitacijama iz 1659. godine navodi se da je selo imalo 7 kuća. Naselje se u to vrijeme naziva Jerešin.

Nakon određivanja granice između Civilne Hrvatske i Vojne Krajine 1769. selo Herešina, kao jedino selo koprivničke župe, pripada Civilnoj Hrvatskoj. U vizitacijama iz 1787. godine navodi se da je selo imalo 10 kuća i 67 žitelja, no vizitacije iz 1810. utvrđuju 50 stanovnika u selu, a smanjenje se pripisuje teškim uvjetima života kmetova. Preporod naselja događa se nakon ukinuća kmetstva 1848. godine i segregacijom 1867., kada su bivši kmetovi dobili skupnu zemlju na kojoj su bili pašnjaci. Razvija se poljodjelstvo i trgovina poljodjelskim proizvodima, kao i obrtništvo. Prosperitet rezultira rastom stanovništva, pa je popisom iz 1857. godine zabilježeno 158 stanovnika, a onim iz 1910. godine 440 stanovnika. Broj stanovnika se 1921. godine smanjuje na 306 kao posljedica Prvog svjetskog rata, da bi značajnije počeo rasti nakon Drugog svjetskog rata, kada se u Herešini naseljavaju stanovnici s područja Bilogore, Zagorja, Međimurja, Prekodravlja i drugih krajeva, uglavnom kao radnici u nastajućoj industriji.

Naselje je nastalo oko vlastelinskog marofa, a ukidanjem kmetstva naselje se počinje širiti u smjeru Koprivnice. Kuće se grade samo sa zapadne strane, a na istočnoj strani naselja su pašnjaci. Komunikacija s Koprivnicom u vrijeme kmetstva bila je različita za kmetove i vlastelu. Vlastelini su koristili južni izlaz iz naselja i put prema Koprivnici koji je za kmetove bio zabranjen. Kmetovi su koristili sjeverni izlaz koji se spajao s Petranjskom cestom. Godine 1932. uređuje se pješački put od Herešina do Koprivnice, a 1975. u promet je puštena asfaltna cesta na istoj trasi. Prva kapela u Herešini izgrađena je tek 1927. godine, a prva škola ustanovljena je 1945. godine u privatnoj kući, da bi 1947. godine bila izgrađena prva školska zgrada. U sklopu "Seljačke sloge" 1936. godine osnovana je knjižnica, pjevački zbor i tamburaška družina.

Naselje je dobilo električnu energiju 1959. godine, telefon 1985., kanalizaciju 1988., a plin i vodu

1995. godine. Prema posljednjim trima popisima stanovništva (2001., 2011. i 2021.), Herešin je imao 666, 728 i 690 stanovnika.

Prema popisu stanovništva 2021. godine, naselje Herešin je imalo 690 stanovnika. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, koeficijent starosti u naselju (postotni udio osoba starih 60 ili više godina u ukupnom stanovništvu) iznosio je 14,97 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 22,9 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 24,1 %. Prema istom popisu stanovništva, indeks starenja za naselje Herešin (postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 20 godina) iznosio je 54,2 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 113,7 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 115 %. Prema ovim podacima, naselje Herešin ima povoljniju dobnu strukturu i od naselja Koprivnica i od prosjeka Republike Hrvatske.

Na karti Koprivnice i okolice iz 18. st. prikazano je područje današnjeg naselja Herešin, označeno kod *D. Jeresin*. Vidljivo je da je naselje razvijeno uz prometnicu koja povezuje grad Koprivnicu s naseljem Peteranec. Sa sjeverne strane prometnice je niz od osam građevina, po tlocrtu izduženih i orijentiranih užim pročeljem paralelno s ulicom. Iza niza kuća nalaze se zelene površine. S južne strane prometnice prikazano je pet građevina, potom pojas zelenih površina. Naselje je smješteno u nizini koja je okružena poljima i šumama. Osim samo imena naselja zabilježeno je nekoliko toponima koji se odnose na polja i šume: sjeverno od naselja *Feld Hruškovi*, a južno od naselja *Feld Jama*, *Feld Zticzke*, *Wald Kalovicza*.

Katastarska karta iz 19. st. (1859.) pokazuje daljnji prostorni razvoj naselja uz već postojeću ulicu (danas Ulica Hrvatske državnosti) te uz ulicu koja se formira kao odvojak od glavne ulice, južno od potoka, prema istoku (danas Ulica Darka Ozmeća). Zahvaljujući preciznosti karte vidljive su karakteristike parcela, oblik te razmještaj građevina. Uz zapadnu stranu glavne ulice parcele su pravilne, izduženog oblika. Većina parcela je podijeljena na prednje dvorište iza kojega su oranice. Stambene građevine se nalaze u prednjem dijelu i uz sjeverni rub parcele. Izduženog su tlocrta i položene užim pročeljem paralelno uz ulicu. Iza stambenih građevina nalaze se, u istom nizu, manje, vjerojatno gospodarske građevine i/ili veće gospodarske građevine izduženog tlocrta položene dužim pročeljem paralelno s ulicom. Ovakvim položajem stambene i gospodarskih građevina formirano je prednje dvorište te odvojeno od stražnjeg dijela parcele na kojem se nalazi oranica. Istočna je strana ulice još uvijek izgrađena samo u svom sjevernom dijelu, do današnje Ulice Darka Ozmeća. Tu su parcele nešto uže, ali organizirane na sličan način kao i na drugoj strani ulice. Na karti je vidljiv novoformiran put koji vodi od glavne ulice prema istoku, prelazi potok preko mosta i povezuje imanje smješteno sjeverno od potoka na kojem se nalazi nekoliko građevina različitih veličina. Uz glavnu se cestu, u još uvijek nenaseljenom predjelu prema gradu Koprivnici, nalazi groblje s jednom manjom građevinom, a dalje prema Koprivnici se prepoznaje križanje puteva, danas Koprivničke i Zagorske ulice. Zabilježeni su toponimi *Kerč* zapadno od naselja, *Steske* jugoistočno i jugozapadno od naselja.

Ortofoto karta iz 1968. godine pokazuje kako izgradnja naselja još uvijek gusto koncentrirana uz sjeverozapadnu stranu glavne ulice, te kako se postepeno izgrađuje jugoistočna strana glavne ulice, a tek mjestimično Školska ulica i ulica Matije Gupca. Krajem 1960-ih Zagorska ulica i dio naselja oko ove ulice su još uvijek neizgrađeni. Posljednjih pedeset godina razvoj naselja se koncentrira upravo

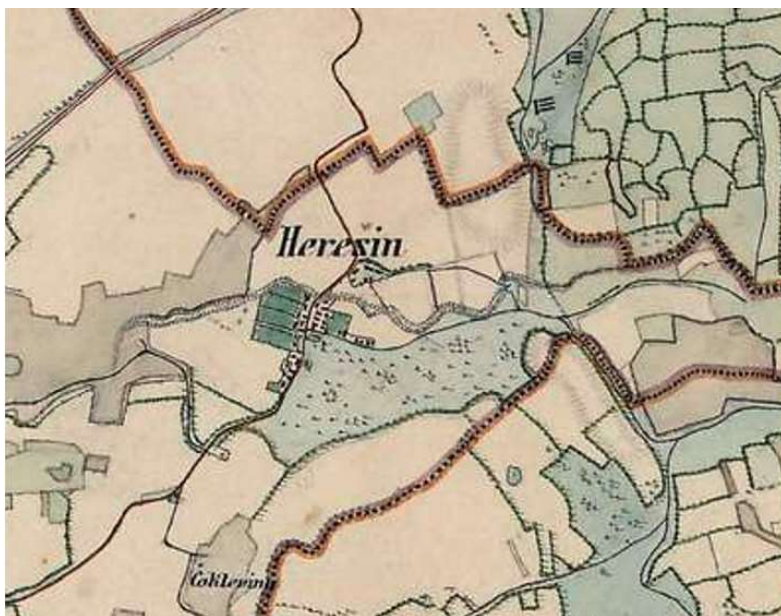
na navedene ulice i predjele.

Sl. 3.37. Herešin na karti iz 18. st. Izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.38. Herešin na karti iz 18. st. Izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.39. Herešin na karti iz 19. st. Izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.40. Herešin na katastarskoj karti iz 19. st. Izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.41. Herešin na ortofoto karti iz 1968. izvor: ispu.mgipu.hr

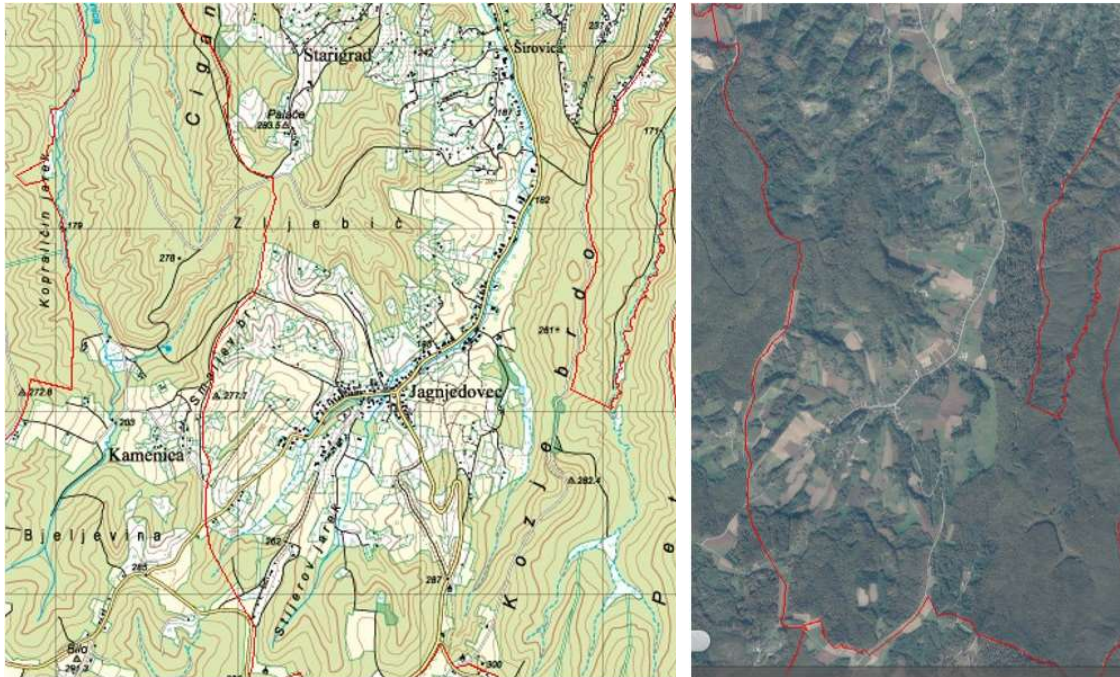
Sl. 3.42. Herešin na ortofoto karti iz 2019.-2020. godine, izvor: ispu.mgipu.hr

3.3.4. JAGNJEDOVEC

Jagnjedovec je naselje u sklopu grada Koprivnice, u Koprivničko-križevačkoj županiji. Naselje se nalazi na južnom dijelu Grada Koprivnice, a kroz njega prolazi cesta koja spaja Koprivnicu s Rovišćem tj. Hudovljanima. Okružuju ga naselja Starigrad i Draganovec na sjeveru, Reka, Kamenica i Paunovac na zapadu, Hudovljani i Gornja Velika na jugu te Bakovčica i Gornji Mosti na istoku. Površina naselja je 6,32 km², a nadmorska visina iznosi 229 metara.

Dio naselja uz cestu (danas Jagnjedovec) je nizinski, a naselje okružuju šumovite padine Bilogore. Sa sjeverne strane naselja to je brdo Žljebić, sa zapadne strane Kozje Brdo, a s južne strane Bjeljevina. Tlo je uglavnom pjeskovito i šljunčano, a u naselju je važna i antiklinala kao nalazište nafte, na kojoj se nalazi nekoliko aktivnih bušotina. Kroz naselje protječe potok Jagnjedovčec/Jagnjedovec kao

pritok potoka Koprivnica. Naselje je dobilo ime prema jagnjedu tj. crnoj topoli (bot. *Populus nigra*) koja pripada porodici vrba (*Salicaceae*).

Sl. 3.43. i 3.44. Topografska karta i ortofoto karta Jagnjedovca iz 2019.-2020. izvor: ispu.mgipu.hr

Prema popisu stanovništva 2021. godine, naselje Jagnjedovec ima 302 stanovnika. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, koeficijent starosti u naselju (postotni udio osoba starih 60 ili više godina u ukupnom stanovništvu) iznosio je 19,77 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 22,9 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 24,1 %. Prema istom popisu stanovništva, indeks starenja za naselje Jagnjedovec (postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 20 godina) iznosio je 76,4 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 113,7 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 115 %. Prema ovim podacima, naselje Jagnjedovec ima povoljniju dobnu strukturu i od naselja Koprivnica i od prosjeka Republike Hrvatske.

Naselje Jagnjedovec prvi put se spominje 1351. godine kao „villa Jagnedowch“ u prodajnoj ispravi iz koje je vidljivo da naselje prodano bivšem banu Nikoli. U ispravi je navedeno kako se selo nalazi na prometnici koja povezuje Koprivnicu i Rovišće. Naselje se spominje i 1477. godine, kao dio koprivničkog vlastelinstva. Godine 1642. koprivnički veliki kapetan Ivan Vilim Galler dao je naseliti prostor Jagnjedovca stanovništvom iz sjeverozapadne Hrvatske koji su govorili kajkavski i tom prilikom su određene međe samog naselja. Isto tako, prije 1671. podignuta je i drvena Kapela sv. Andrije. Godine 1659. u Jagnjedovcu je bilo popisano petnaest obitelji, da bi ih 1700. godine bilo 23. U drugoj polovici i krajem 18. st. postoji nekoliko opisa naselja i njegove okolice. Škola je izgrađena 1834. godine. Kapela posvećena sv. Andriji izgrađena je 1885. godine. U naselju se nalazi naftno i plinsko polje koje je s proizvodnjom počelo 1966. godine, i trenutno je aktivno oko dvadeset bušotina. Prvi plinovod izgrađen je 1968. godine na dionici Jagnjedovac - Koprivnica.

Prostorni razvoj naselja i promjene u korištenju površina moguće je pratiti zahvaljujući povijesnim

kartama. Na karti Koprivnice i okolice iz 18. st. prikazano je područje današnjeg naselja Jagnjedovec. Prepoznaje se glavna cesta i okosnica naselja (današnja ulica Jagnjedovec) oko koje su formirana dva centra, jedan na sjeveru, a drugi na jugu. Južni dio naselja, uz koji je zapisan toponim *Jagnjedovecz*, čini glavna ulica iz koje se granaju tri manja puta prema jugu te jedan prema sjeveru. Ovi su putovi vidljive i u današnjoj strukturi naselja. Uz glavnu cestu koja teče prema jugu ucrtana je crkva, a nedaleko crkve, na glavnoj cesti, most. Uz ulicu je prikazano ukupno 19 objekata. Okružuju ih nizinske površine, šumske površine te sjeverno i sjeveroistočno površine pokrivene vinogradima. Kroz naselje, paralelno s današnjom ulicom Jagnjedovec protječe potok upisan kao *Jagnedovcz*, čiji pritoci na nekoliko mjesta presijecaju glavnu prometnicu. Druga skupina kuća se nalazi u sjevernom dijelu naselja koji je označen kao *Mali Jagnjedovecz*. Uz mali odvojak sa zapadne strane prometnice nalazi se pet građevina. Zapadno su površine pokrivene šumama i vinogradima te toponim *Simanichev Breg*, a istočno površine pokrivene šumama i vinogradima te toponim *Papichev Breg*. Prometnica vodi na sjever prema današnjem naselju Starigrad, tj. do današnje ceste Koprivnica Novigrad, koja je također vidljiva na karti. Mreža puteva kroz šume prepoznaje se i danas u južnom dijelu naselja Jagnjedovec.

Na karti iz 19. st. zabilježen je daljnji razvoj naselja, oko glavne prometnice, i to u sjevernom i u južnom dijelu. U južnom je dijelu naselja, imenovanim kao *Jagnjedovac*, sada s većim brojem objekata, i to uz glavnu prometnicu i njene odvojke prema jugu i prema sjeveru. Isto je u sjevernom dijelu naselja. Novina je to što se pojedinačni objekti i skupine objekata javljaju uz glavnu prometnicu, između sjevernog i južnog dijela naselja.

Katastarska karta iz 19. st. daje preciznije podatke, o broju i razmještanju građevina, obradivih i šumskih površina te veći broj toponima. Uz glavnu prometnicu i njene odvojke formirane su okućnice. Parcele su različitih oblika, od većih, uskih i izduženih do manjih parcela nepravilnih oblika. Objekti su različito orijentirani, kraćim ili dužim pročeljem paralelno s ulicom. Okućnice okružuju oranice, pašnjaci i voćnjaci. Istočno i zapadno se nalaze veće šumske površine. Površine pokrivene vinogradima nalaze se uz toponime *Barašičev Jarak*, *Pesek*, *Zobcev jarak* i *Babine*. Parcele vinograda su vrlo često uske i izdužene. Mjestimično su prikazani i manji objekti, vjerojatno vinogradarske klijeti.

Sjeverni dio naselja Jagnjedovec graniči sa Starigradom. Formiran je jednim dijelom uz odvojak koji teče paralelno s glavnom prometnicom, s njene zapadne strane, te se grana prema brdu, Šmaljevom jarku i Jendrašini. Između ta dva toponima nalaze se površine pod vinogradima i voćnjaci.

Mjestimično su prikazani pojedinačni objekti, vjerojatno vinogradarske klijeti.

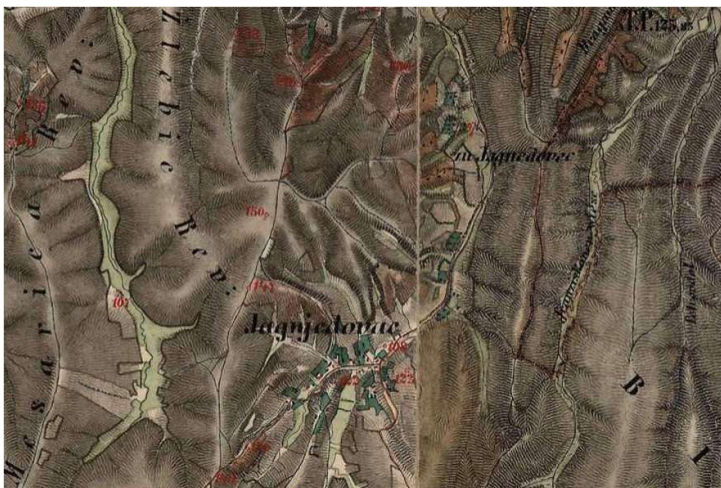
Između ovog sjevernog, i ranije opisanog južnog dijela naselja, uz glavnu se prometnicu i uz odvojke pojavljuju pojedinačne okućnice ili pojedinačni objekti. Površine pod vinogradima zabilježene su uz toponime *Smrčkovice*, *Gjurekov Jarak*, *Ravnice*. U središnjem su dijelu naselja zabilježeni i toponimi *Draganovice*, *Margelain*, *Martinčev Jarak*, *Vodopin jarak*. Tri pritoka potoka Jagnjedovac se ulijevaju u jedan tok u središnjem dijelu naselja. Potok teče južnom stranom prometnice do Jandrašine, od kuda teče sjevernom stranom prometnice.

Ortofoto karta iz 1968. godine pokazuje kako se izgradnja kroz prvu polovicu 20. st. zadržala u granicama povijesne jezgre naselja.

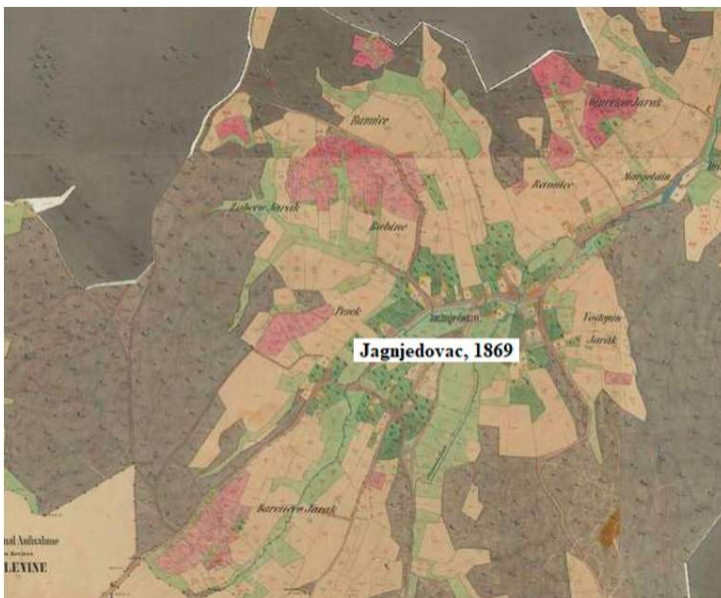

Sl. 3.45. Jagnjedovec na karti iz 18. st. izvor: maps.arcanum.com

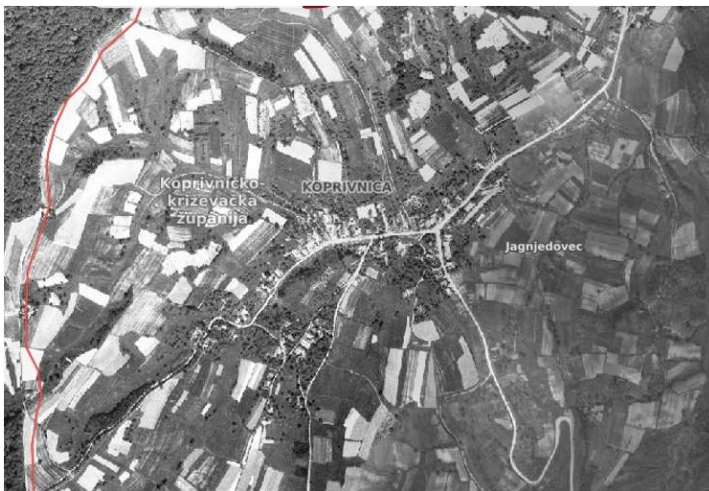
Sl. 3.46. Jagnjedovec na karti iz 19. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.47. Jagnjedovec na katastarskoj karti iz 19. st. Izvor: maps.arcanum.com

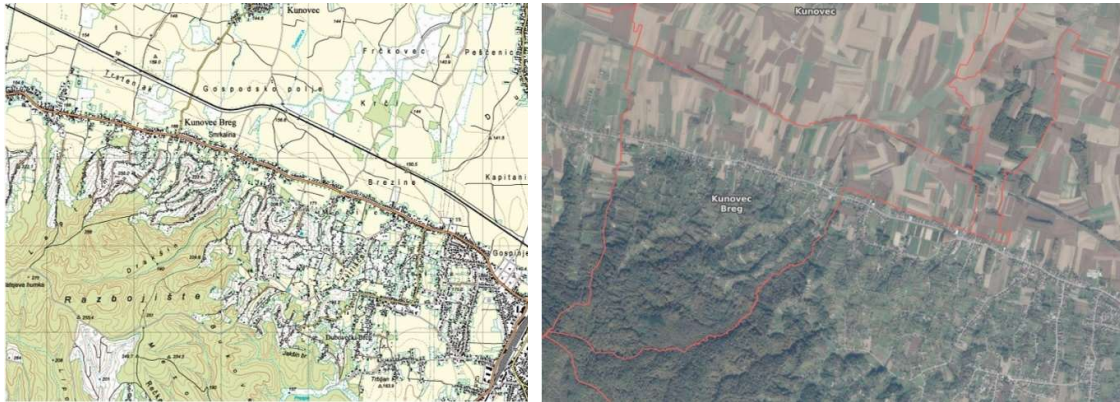
Sl. 3.48. Jagnjedovec na katastarskoj karti iz 19. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.49. Jagnjedovec na ortofoto karti iz 1968. izvor: ispu.mgipu.hr

3.3.5. KUNOVEC BREG

Kunovec Breg je naselje smješteno sjeverozapadno od grada Koprivnice. Susjedna su naselja Subotica Podravska (Općina Rasinja), Kunovec, Botinovec i Goričko (Općina Koprivnički Ivanec), te područje Močila i Vinice (dijelovi naselja Koprivnica). Naselje je oblikovano uz prometnicu (danas Koprivnička ulica) koja povezuje Rasinju tj. Suboticu Podravsku i Koprivnicu. Ova je prometnica položena sjeverozapad - jugoistok, između ravničarskih predjela na sjevernoj strani i brežuljkastog terena na južnoj strani. Iz ove se prometnice granaju vijugave ulice/putevi prema jugu tj. prema obroncima brijega.

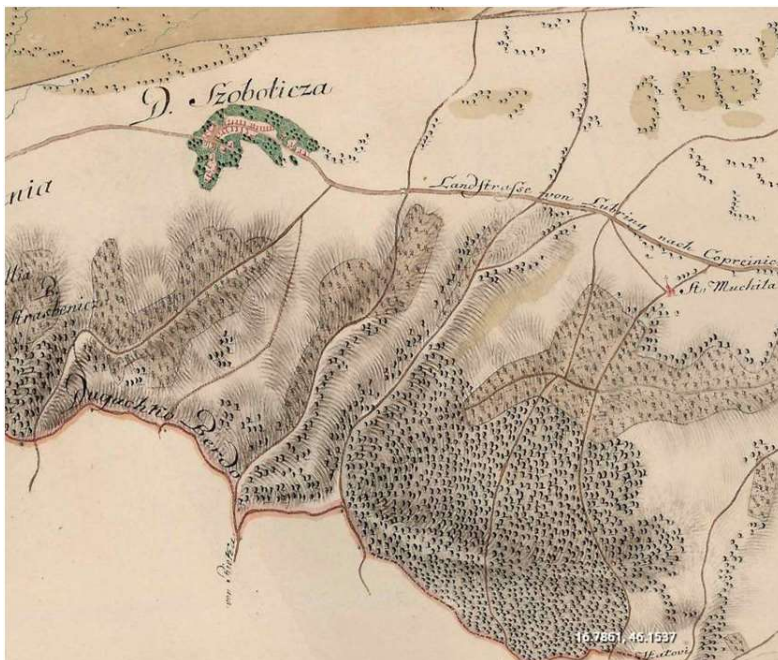
Sl. 3.50. i 3.51. Topografska karta i ortofoto karta Kunovec Brega iz 2019.-2020. izvor: ispu.mgipu.hr

Prema popisu stanovništva 2021. godine, naselje Kunovec Breg je imalo 590 stanovnika. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, koeficijent starosti u naselju (postotni udio osoba starih 60 ili više godina u ukupnom stanovništvu) iznosio je 20,74 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 22,9 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 24,1 %. Prema istom popisu stanovništva, indeks starenja za naselje Kunovec Breg (postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 20 godina) iznosio je 111,8 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 113,7 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 115 %. Prema ovim podacima, naselje Kunovec Breg ima gotovo istu dobnu strukturu kao i naselje Koprivnica i kao prosjek Republike Hrvatske.

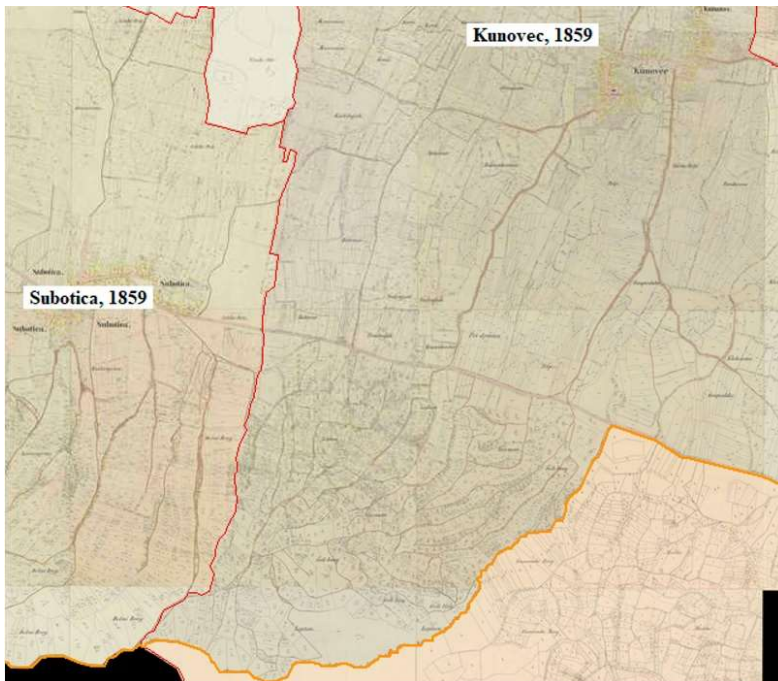
Povijesne karte iz 18. i 19. stoljeća pokazuju prostor na kojem će se razviti naselje Kunovec Breg. Povijesna cesta koja povezuje Ludbreg i Koprivnicu jasno je razdvajala nizinske predjele na kojima su smještene susjedna povijesna naselja Kunovec i Subotica Podravska, od brežuljaka na kojima su se nalazile šumske i vinogradarske površine. Vinogradarske površine razmještene su uz puteve koji se spuštaju s glavne prometnice prema jugu i šumskim površinama na kojima je zabilježen toponim *Dugachko Berdo*. Na ovom području nisu zabilježene građevine, izuzev crkve u Močilama. Na katastarskoj karti iz 19. st. zabilježena je velika usitnjenost parcela različitih oblika, veličina i orijentacije, koje su u velikoj mjeri pokrivene vinogradima. Ova karta bilježi i brojne građevine, nesumnjivo vinogradarske klijeti, koje su obično položene uz rub parcele, uz put. Zabilježeno je i nekoliko toponima koji označavaju predjele današnjeg Kunovec Brega, a to su *Leptan*, *Kuzman* i *Goli Breg*. Uz današnju Koprivničku cestu nisu prikazane građevine, a sjeverno od nje zabilježeno je nekoliko toponima: *Belovar*, *T(e)rstenjak*, *Bosnakovčice*, *Pri drumu*, *Polje*. Toponim Kunovec Breg bit će istaknut na jednoj od karata iz 19. st. Ortofoto karta iz 1968. godine pokazuje postepenu izgradnju predjela uz današnju Koprivničku ulicu, koja će se nastaviti i kroz posljednjih pedesetak godina.

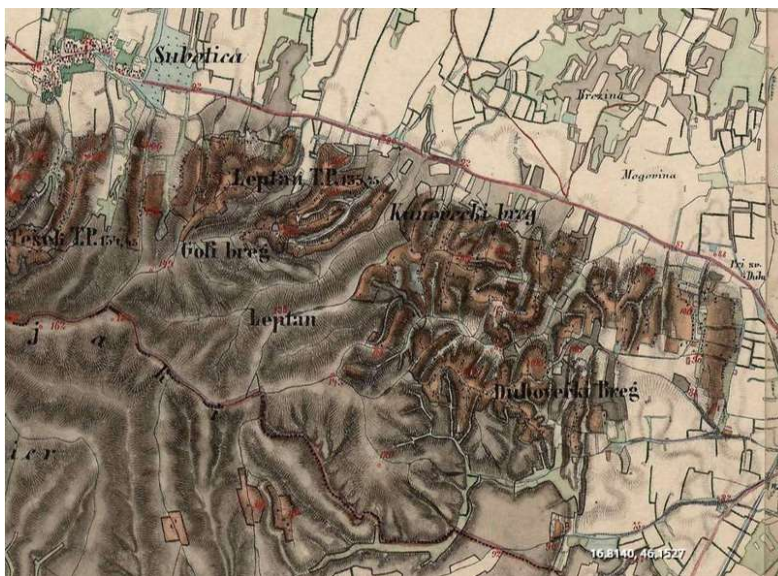
Sl. 3.52. Područje na kojem će se razviti naselje Kunovec Breg, te dijelovi grada Močile, Podolice i Vinica, u 18. st. izvor: maps.arcanum.com

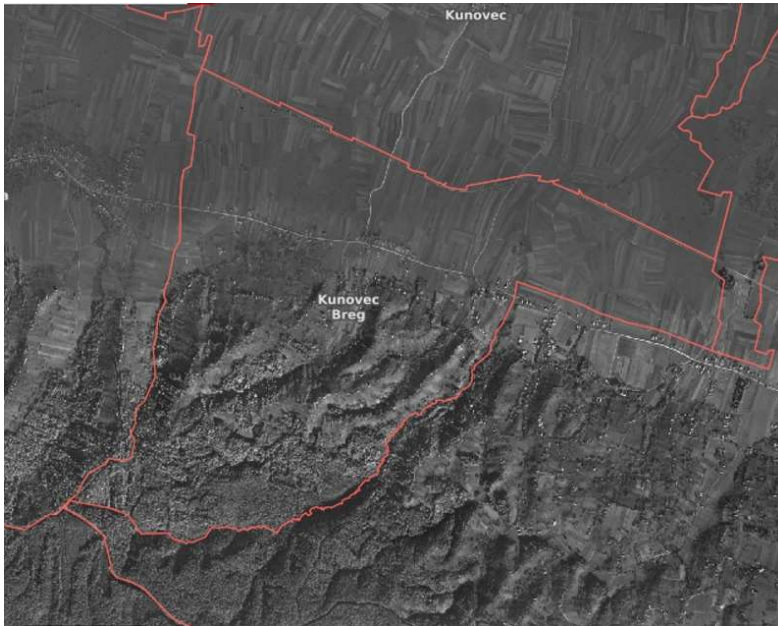
Sl. 3.53. Područje na kojem će se razviti Kunovec Breg u 18. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.54. Kunovec Breg na katastarskoj karti iz 19. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.55. Kunovec Breg i područje budućih dijelova grada Močile, Podolice i Vinica, na karti iz 19. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.56. Kunovec Breg na ortofoto karti iz 1968. izvor: ispu.mgipu.hr

Sl. 3.57. Kunovec Breg na ortofoto karti iz 2019.-2020. izvor: ispu.mgipu.hr

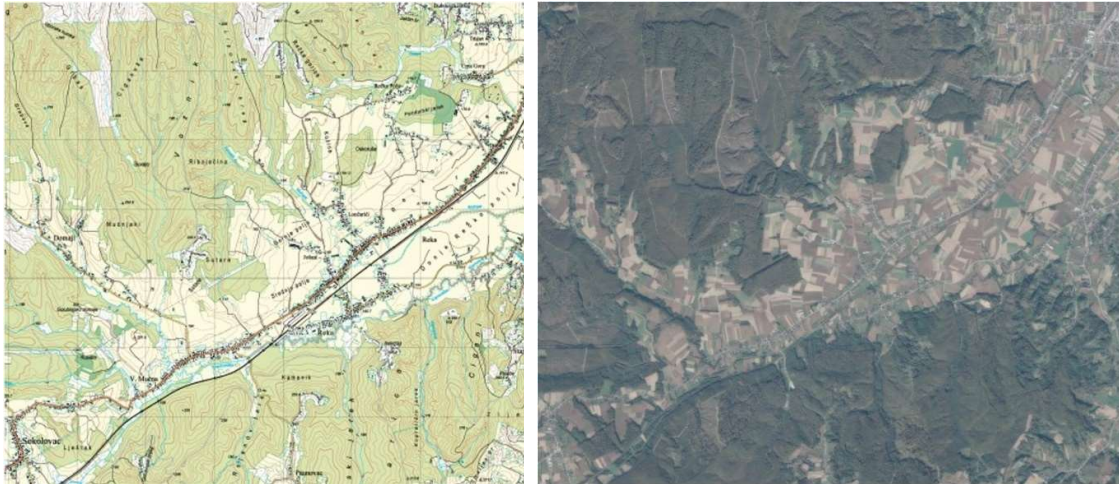
3.3.6. REKA

Reka je naselje u sklopu Grada Koprivnice u Koprivničko-križevačkoj županiji. Nalazi se na jugozapadnoj strani Grada Koprivnice. Površina naselja je 13,16 km², a nadmorska visina je 161 metar. Okolna naselja su Paunovac, Velika Mučna, Kamenica, Starigrad, Jagnjedovec, Domaji, Draganovec, Sokolovac, Peščenik i Miličani. Kroz naselje Reka prolazi državna cesta D41, od Graničnog prijelaza Gola s Mađarskom do Križevaca, i željeznička pruga M201 (Botovo - Koprivnica - Dugo Selo).

Naselje je smješteno između obronaka Kalnika na sjeveroistoku i obronaka Bilogore na jugozapadu, koji su obrasli šumom, a na čistinama se nalaze vinogradi. Nizinski dio naselja čine uglavnom oranice

na kojima se uzgajaju najviše pšenica i kukuruz. U naselju počinje niz šljunčanih nanosa duljine od oko 70 km koji se protežu diljem Bilogore. Kroz naselje protječe potok Koprivnica koji izvire podno Kalnika, a ulijeva se u Dravu reguliranim kanalom kod Molvi, dok prtok Koprivnice, Mučnjak, protječe sredinom naselja Reke i ulijeva se u potok Koprivnicu u samom naselju Koprivnica. Naselje u današnjem obliku je nastalo fuzijom dijelova koji se nazivaju "Stara Reka" i "Nova Reka".

Toponim Reka prvi put se spominje 1671. godine u kanonskoj vizitaciji, iako je područje današnje Reke bilo naseljeno i prije, najvjerojatnije pod imenom Mučna (*Mochva*), koje se spominje još 1477. godine kao dio vlastelinskog imanja. Ovo naselje u 16. stoljeću sastojalo se od 15-17 domova, dok je početkom 17. stoljeća naraslo na 50 domova i bilo najveće vlaško selo u okruženju. Reka se spominje još nekoliko puta u dokumentima s početka 18. st. Od sredine 18. st., kada su se naselja počela planski osnivati, stanovništvo se počelo iseljavati iz Mučne (danas Domaji) i drugih naselja u niže predjele, formirajući tako naselja Velika Mučna i Reka. Tada se u Reki počinju graditi kuće uz srednjovjekovni put Koprivnica - Starigrad - Križevci. Iz kanonskih vizitacija u 15. stoljeću jasno je da je stanovništvo na vlastelinskom imanju bilo katoličke vjere, dok pravoslavno stanovništvo dolazi na područje Reke pred osmanskim osvajanjem, vjerojatno sredinom 16. st. kada se ustanovljuje Vojna Krajina, čiji je dio i Reka, i kada se događa organizirani dolazak pravoslavnog stanovništva u Koprivnicu.

Sl. 3.58. i 3.59. Topografska karta i ortofoto karta naselja Reka iz 2019.-2020. izvor: ispu.mgipu.hr

Kartografski prikazi Reke pokazuju da ona ima devet kuća (prikaz iz 1766. godine), a kasnije i šesnaest kuća, s ucrtanom novom cestom Križevci - Koprivnica, čija je izgradnja počela još u 17. stoljeću, i s naseljem Mučna (Stara) s petnaest kuća (prikaz iz 1768. godine). Na karti iz 1780-ih godina vidi se i pravoslavna crkva sv. Arhanđela Mihajla. I kasniji dokumenti svjedoče o dva zasebna naselja formirana uz novoizgrađenu cestu. Na istoj karti je ucrtana i prva zgrada podignuta u selu. tzv. "Straža". U katastru iz 1868. godine za naselje se koriste imena "Reka" i "Rieka". Prema tom katastru, u naselju se nalazi 67 kuća, a kao zanimanje glave kuće je upisano "Graničar". Imenom Mučna Reka nazivala se općina u čiji sastav je ušlo trinaest sela (uključujući i Reku i Veliku Mučnu), a osnovana je 1952. godine. Godine 1965. osnovana je Mjesna zajednica Reka, a 1994. Mjesni odbor Reka. Godine 1997. Reka ulazi u lokalnu upravu Grada Koprivnice.

Osim navedene pravoslavne crkve, godine 1787. godine počinje gradnja katoličke kapele Presvetog Trojstva, koja 1978. postaje župna crkva Presvetog Trojstva. Željeznička pruga od Budimpešte, preko

Koprivnice do Zagreba počela se graditi 1868. godine, a u rad je puštena 1870. godine. Na području naselja Reka 1912. godine izgrađena je željeznička stanica Mučna Reka.

U naselju Reka je izgrađen zadružni dom 1952. godine, a električna struja uvedena je u naselje 1954. godine. Godine 1976. asfaltirane su sve ulice u selu (osim prometnice Križevci - Koprivnica), a u naselju je uvedena i vodovodna mreža koprivničkog vodovoda. Osnovna škola u Velikoj Mučni otvorena je 1832. godine, a u Reki 1923. godine. Nova zgrada osnovne škole u Reki izgrađena je 2000. godine, a iste godine otvoren je i dječji vrtić. Osim poljodjelstvom stočarstvom i vinogradarstvom, stanovnici Reke radili su kao rudari u ugljenokopima u blizini naselja, u industriji nafte (Jagnjedovec) i šljunka (Žljebic), u drvnoj industriji i u obrtništvu. Prema posljednjim trima popisima stanovništva (2001., 2011. i 2021.), naselje Reka imala je 1702, 1507 i 1325. stanovnika.

Prema popisu stanovništva 2021. godine, naselje Reka ima 1325 stanovnika. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, koeficijent starosti u naselju (postotni udio osoba starih 60 ili više godina u ukupnom stanovništvu) iznosio je 18,5 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 22,9 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 24,1 %. Prema istom popisu stanovništva, indeks starenja za naselje Reka (postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 20 godina) iznosio je 76 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 113,7 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 115 %. Prema ovim podacima, naselje Reka ima povoljniju dobnu strukturu i od naselja Koprivnica i od prosjeka Republike Hrvatske.

Prostorni razvoj naselja i promjene u korištenju površina moguće je pratiti zahvaljujući povijesnim kartama. Na karti iz 18. st. prikazano je područje današnjeg naselja Reka (*D. Reka*). Naselje čine dvije paralelne ceste koje su povezane s tri ceste tj. puta. Ova osnovna struktura naselja prepoznaje se i u današnjem tlocrtu naselja. Sjeverna cesta su današnje Ulica kralja Zvonimira i Ulica Stjepana Radića, južno su paralelno postavljene Kolodvorska ulica i Starogradska ulica. Ulice koje povezuju navedene prometnicu su Mažuranićev trg (u sredini), ulica koja presijeca potok Koprivnicu (na istoku), i ulica koja prolazi pokraj Željezničke stanice (na zapadu). Posljednje dvije ulice danas više nemaju funkciju povezivanja Ulice Stjepana Radića i Starogradske ulice jer su prekinute željezničkom prugom. Na karti iz 18. st. sjeverna prometnica povezuje Reku s naseljem Nova Mučna (*D. Nova Muchna*) na zapadu, dok na istoku vodi prema gradu Koprivnici. Uz tu je prometnicu u Reki zabilježen niz od 14 građevina sa sjeverne strane i 11 građevina s južne strane. Prometnicu presijeca potok Mučna (Muchna Potok), čija se dva pritoka kod Reke ulijevaju u jedan tok. Također, iz prometnice se dvije ceste/puta vode prema sjeveru, prema naselju Stara Mučna (Sztara - Muchna Kutysta) i Poperčani (Poperchani). U predjelu Stara Mučna zabilježeno je dvanaest kuća/grādevina i crkva sv. Arkandjela, a u predjelu Poperčani devet kuća. Sjevernije od Stare Mučne i Poperčana nalaze se manje površine vinograda, bez građevina.

Južna prometnica je nepravilnog oblika i drugačije strukture. Na pet se lokacija proširuje, okućnice su manje pravilnog oblika tj. građevine manje pravilnog razmještaja. Sa sjeverne je strane 18, a s južne 13 građevina. Južno i paralelno s prometnicom teče potok Koprivnica, na kojem su, na području naselja Reka, prikazana dva mlina. U potok Koprivnica se ulijeva potok Mesarica koji se spušta s istoimenog brda, obronka Bilogore. Prostor južno i sjeverozapadno od sela je pokriven šumskim površinama. Središnja poprečna ulica (današnji Mažuranićev trg) nastavlja se prema jugu tj. prema obroncima Bilogore gdje se nalaze površine vinograda (Goricze). Na području vinograda

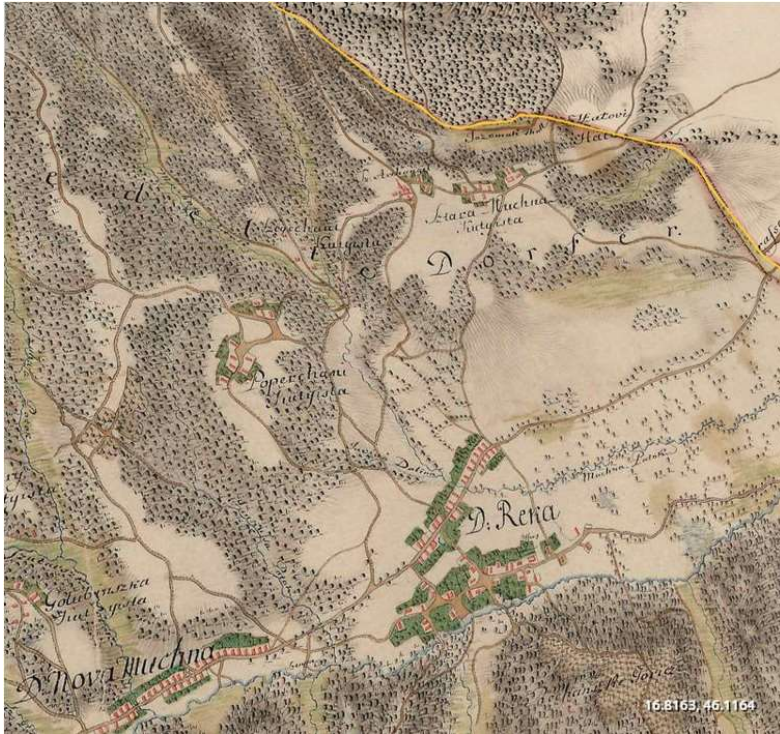
nisu ucrtane građevine. Ucrtana je i (danas neaktivna) komunikacija između naselja (današnje Kolodvorske ulice) i sela Paunovac, koja preko potoka, uz mlin, vodi prema vinogradima u Paunovcu.

Na kartama iz 19. st. vidljivo je da se naselje Reka razvija oko postojećih prometnica. Važan element koji utječe na daljnji prostorni razvoj je željeznička pruga koja prolazi između ranije opisane sjeverne i južne paralelne ceste te presijeca južnu cestu u njenom zapadnom dijelu. Novi sadržaj je i groblje koje se formira sa sjeverne strane sjeverne prometnice, u njenom zapadnom dijelu. Broj građevina uz sjevernu i južnu prometnicu je podjednak broju građevinama prikazanim na ranije izrađenim kartama. Nove se građevine pojavljuju uz poprečne ulice, a kod središnjeg raskrižja je izgrađena crkva. Neposredno uz građevine su manje zelene površine, obradive površine, vrtovi i voćnjaci. Na potoku južno od naselja vidljiv je jedan mlin. Na površinama vinograda (Gorice), južno od naselja vidljivo je 6 građevina. Zabilježeni su toponimi *Reka*, *Mesarica* (brdo) i *Žlebic*. Vidljiv je put koji Reku povezuje s vinogradima u okolici Paunovca.

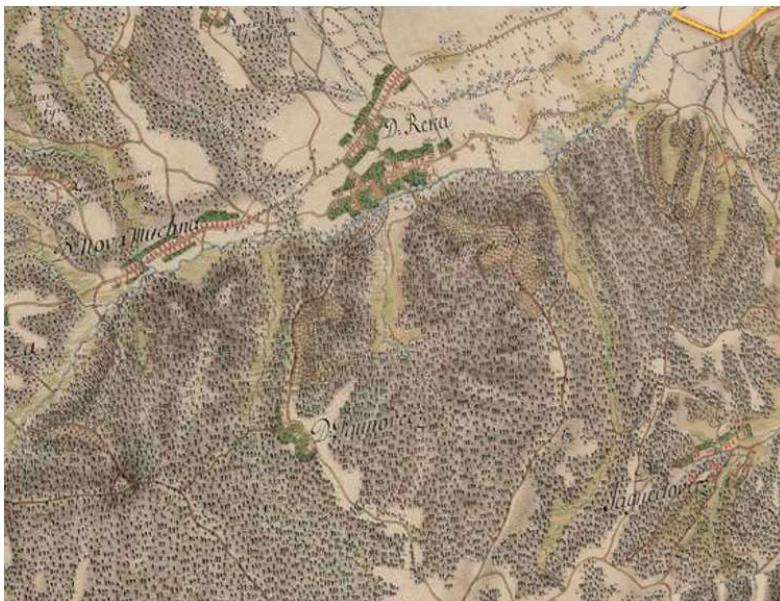
Na katastarskoj karti iz 19. st. preglednije su prikazane površine oko građevina u naselju, vinogradi kao i toponimi površina izvan naselja. Neposredno uz građevine su manje zelene površine, voćnjaci, vrtovi i oranice. Potoci su imenovani kao *Mučnjach Bach* i *Koprivnička rijeka*. Naselje obuhvaća velike poljoprivredne površine sjeverno od izgrađenog dijela naselja koje su imenovane *Gornje Polje*, *Savine Jame*, *Ograde*, *Berek*, *Domaji*, *Veliki Travnik*, *Bare*, *Kučine*, *Gnojnice*, *Srednje Polje*, *Gornje Polje*, *Pandurski Jarak*. Kranje sjeverno se nalaze površine vinograda (*Gorice*) sa samo dvije prikazane građevine. Južno od izgrađenog naselja su površine imenovane *Gornje Polje*, *Ograde*, *Rieka*, *Piljevo*, te brda *Mesarica* i *Žlebic*. Površine vinograda označene su kao *Gorice*.

Na ortofoto karti iz 1968. godine vidljiva je i dalje osnovna povijesna struktura naselja i granice naselja, kao i njegov daljnji razvoj. Gusta je izgradnja najvećim dijelom izvedena uz sjevernu i južnu prometnicu, ali sada i uz središnju te istočnu poprečnu ulicu. Izgradnja, doduše s nekoliko kuća primjećuje se i u istočnom dijelu naselja, u blizini šumskog puta, gdje se danas nalazi Romsko naselje. Pojedinačne građevine primjećuju se i s južne strane potoka Koprivnica. Građevine su izgrađene i uz puteve koji se od sjeverne prometnice granaju prema sjeveru. Vidljiva je površina (i građevina) na kojoj je bio mlin.

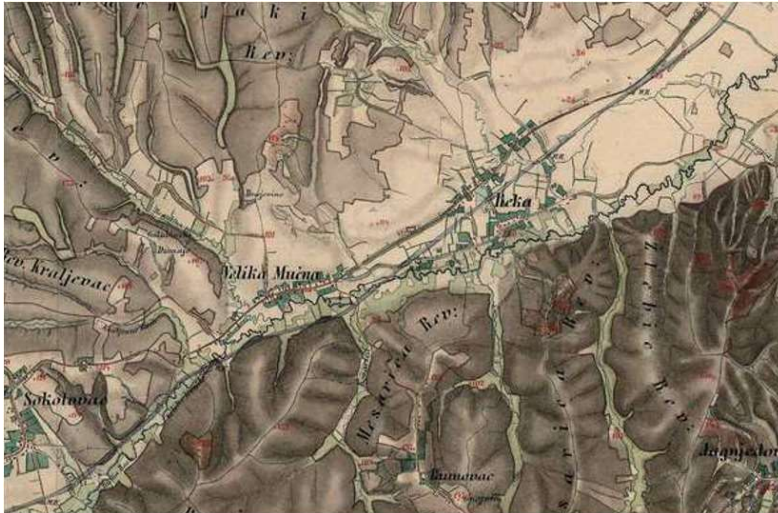
Na ovoj su karti vidljive karakteristike okućnica koje su zadržane do danas. Parcele su pravokutne i izdužene, a oblikovane su na način da se u prednjem dijelu nalazi dvorište, iza vrt i voćnjak, a potom oranica ili pašnjak. Raspored građevina je takav da su stambene građevine (kuće) često izduženog pravokutnog tlocrta (ili L tlocrta), okrenute užim pročeljem prema ulici (ili paralelno dužom stranom kod L tlocrta), dok je najveća gospodarska građevina, također pravokutnog tlocrta, položena dužim pročeljem paralelno s ulicom - čime stambena i najveća gospodarska građevina tvore unutarnje dvorište.

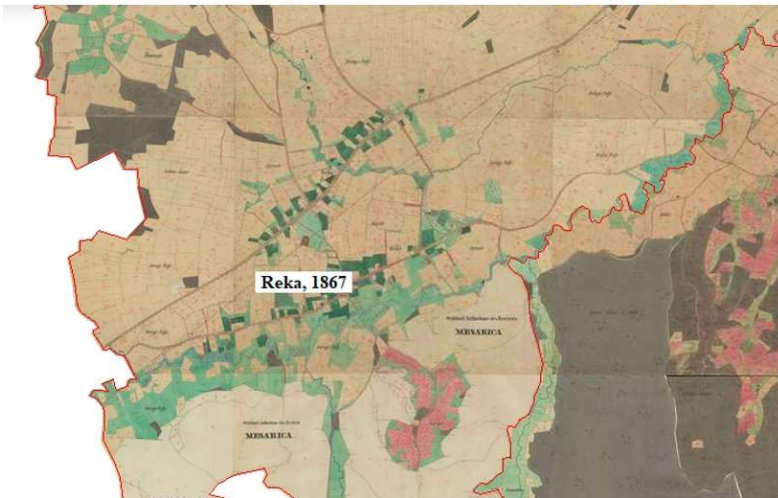
Sl. 3.60. Reka na karti iz
18. st. izvor:
maps.arcanum.com

Sl. 3.61. Reka na karti iz
18. st. izvor:
maps.arcanum.com

Sl. 3.62. Reka na karti iz 19. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.63. Reka na katastarskoj karti iz 19. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.64. Reka na ortofoto karti iz 1968. izvor: ispu.mgipu.hr

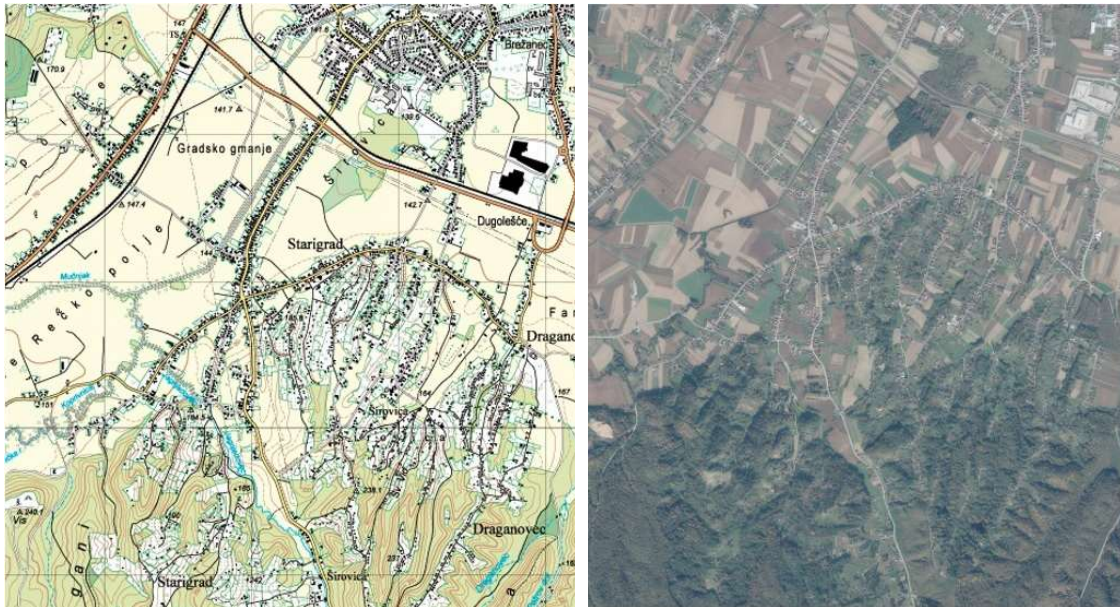

Izvor: 3.65. Reka na ortofoto karti iz 1968, današnji Trg Ljudevita Gaja, u blizini crkve Presvetog Trojstva, izvor: ispu.mgipu.hr

3.3.7. STARIGRAD

Starigrad je naselje smješteno južno od grada Koprivnice. Naselje je oblikovano uz prometnicu (danas Starigradska i Kamengradska ulica) koja iz Koprivnice vodi prema naselju Jagnjedovec. Ova je prometnica položena sjever-jug te svojim sjevernim dijelom teče paralelno s potokom Koprivnica na zapadnoj strani. Prometnicu presijeca prometnica položena zapad-istok (danas Mlinarska i Krešimirova ulica) koja povezuje Starigrad s naseljem Reka na zapadu i naseljem Draganovec na istoku. Središte naselja čini raskrižje ovih prometnica. Ove dvije prometnice čine osnovnu strukturu naselja iz kojih se granaju ostale ulice. Iz Krešimirove ulice niz je odvojaka (ulica) prema jugu, tj. prema sjevernim obroncima Bilogore.

Naselje se nalazi na 180 metara nadmorske visine, a zauzima površinu od 9,57 km². Sjeverni dio naselja je nizinski i obuhvaća poljoprivredne površine (oranice i pašnjake) uz potok Koprivnicu, točnije *Gradsko gmanje* i *Rečko polje* zapadno od naselja te *Širovicu*, istočno od naselja. Južni dio naselja dijelom obuhvaća nizinski (na zapadnoj strani), a dijelom brdoviti dio (na istočnoj strani), sjeverne dijelove Bilogore. Odnos izgrađenih i neizgrađenih površina prilagođen je konfiguraciji terena. U zapadnom se nizinskom dijelu nalaze oranice i pašnjaci, dok se u istočnom dijelu nalaze vinogradi i manje šumske površine.

Sl.66. i 3. 67. Topografska karta i ortofoto karta Starigrada iz 2019.-2020. izvor: ispu.mgipu.hr

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine, naselje Starigrad ima 2268 stanovnika. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, koeficijent starosti u naselju (postotni udio osoba starih 60 ili više godina u ukupnom stanovništvu) iznosio je 15,97 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 22,9 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 24,1 %. Prema istom popisu stanovništva, indeks starenja za naselje Starigrad (postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 20 godina) iznosio je 66,7 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 113,7 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 115 %. Prema ovim podacima, naselje Starigrad ima povoljniju dobnu strukturu i od naselja Koprivnica i od prosjeka Republike Hrvatske.

Naselje Starigrad, pod imenom Kamengrad (Kuwar ili Kewar) spominje se u poveljama još početkom četrnaestog stoljeća, a prvi spomen kapele sv. Emerika u Starigradu je iz 1356. godine. Kamengrad je bio krunsko dobro koje je pripadalo kralju, a on je njime upravljao preko hercega i banova, da bi u 15. stoljeću njime upravljao Fridrih Celjski. Kamengrad je u svojem pohodu razorio Ivan Hunjadi 1446. godine, a Koprivnica je u 16. stoljeću dobila vlastitu tvrđavu za obranu. Sam toponim Starigrad se prvi puta spominje 1477. godine.

Brojnije naseljavanje Starigrada počinje u 19. stoljeću s pridošlicama s područja Jagnjedovca. U to vrijeme krče se šume u korist poljoprivrednog zemljišta. Početkom dvadesetog stoljeća u Starigrad se doseljavaju stanovnici iz Hrvatskog Zagorja, mahom siromašniji stanovništvo koji rade kao vinciliri kod bogatijih zemljoposjednika, nadničari i kao proizvođači za osobne potreba na svojim imanjima. Ovi stanovnici počinju uzgajati vinovu lozu i proizvoditi vino. Razvojem poljoprivrede u naselju, doseljavaju se obitelji iz Slovenije, a kasnije i iz drugih dijelova Podravine i Prekodravlja. Razvojem industrije u Koprivnici u drugoj polovini 20. stoljeća, u Starigrad doseljavaju obitelji iz bilogorskih sela, ali i velik dio stanovništva odlazi na privremeni rad u zapadnoeuropske zemlje.

Stanovnici su se opskrbljivali vodom iz izvora i jaraka, da bi krajem 19. stoljeća počelo kopanje bunara. Gradski vodovod uveden je 1987-1988. godine, a električna energija uvedena je u naselje

1951. godine. Telefonska mreža i plinske instalacije uvedene su 1995. godine, a kanalizacija 2001-2002. godine. Asfaltiranje cesta trajalo je od 1982. do 1993. godine, kada je postavljena i ulična rasvjeta. Područna osnovna škola u Starigradu započela je s radom 1939. godine i radi još i danas. Nova zgrada društvenog doma počela je s djelatnošću 1996. godine.

Stanovnici Starigrada tradicionalno su se bavili poljodjelstvom, posebice uzgojem žitarica (većinom kukuruza i pšenice), vinogradarstvom, stočarstvom, povrtlarstvom, voćarstvom i pčelarstvom. U naselju je oko 1870. godine izgrađen mlin, a 1972. godine i proizvodnja betonskih blokova. Prvi ugostiteljski objekt u naselju (gostiona) otvorena je početkom 20. stoljeća, da bi 1974. godine prehrambena industrija "Podravka" obnovila staru klet i u njoj otvorila restoran "Podravska klet". Naknadno je sagrađen i restoran "Štagelj" i sadržaji za rekreaciju i turizam, sve u sklopu Podravkinog rekreacijskog centra. U naselju djeluje nogometni klub "Starigrad", osnovan 1997. godine. U Starigradu je 2003. godine ustanovljena Župa bl. majke Terezije, a istoimena crkva posvećena je 2009. godine.

Povijesne karte doprinose razumijevanju prostornog razvoja naselja. Karta iz 18. stoljeća pokazuje prostor na kojem će se razviti naselje, a koji je sa zapadne strane definiran tokom potoka Koprivnica, s istočne strane brdima, sjevernim obroncima Bilogore te sa sjeverne strane prometnicom koja teče u smjeru zapad-istok (današnja Mlinarska ulica i Krešimirova ulica). Ovu prometnicu u zapadnom dijelu presijeca ulica koja iz Koprivnice ide prema Jagnjedovcu, a u istočnom dijelu se iz nje, prema jugu, granaju putevi prema obroncima Bilogore, koji su današnje ulice - Ulica Teofila Hana, Ulica Mire Bano, Galovičev Breg, Koprivnička ulica, Pionirska ulica, Lipanjska ulica, Kanalska ulica. Vidljivo je raskrižje današnje Mlinarske/Krešimirove ulice i Starogradske ulice, koje će se formirati kao svojevrsni centar naselja, uz koje je ucrtana stražarnica (*Wacht*). Sjevernije je manje raskrižje, zapadnog od kojega se nalazi lokacija nekadašnjih mlinova, ovdje označena kao *Patekarov melin*, s dva ucrtana mlina i dvije građevine. Južnije je utok potoka Mučnjak u Koprivnicu, kao i lokacija još jednog mlina. Južno od raskrižja, današnjeg centra na Kamengradskoj ulici, granaju se putevi prema jugu, od kojih jedan vodi prema brdu i Starom gradu, te crkvi sv. Emerika. Na predjelima uz današnju Kamengradsku ulicu nisu zabilježene građevine. Građevina nema niti na predjelu koji se formira na sjevernim obroncima Bilogore. Ovdje se, uz današnje ulice (Ulicu Teofila Hana, Ulica Mire Bano, Galovičev Breg, Koprivnička ulica, Pionirska ulica, Lipanjska ulica, Kanalska ulica) nalaze veće površine vinograda. Veće površine šuma nalaze se uz današnju ulicu Teofila Hana (*Papichev Breg*) koja vodi do Jagnjedovca.

Katastarska karta iz 19. st. potvrđuje komunikacije iz 18. st., kao i korištenje poljoprivrednih površina. U predjelima na obroncima Bilogore, uz ranije formirane puteve, nalaze se velike vinogradarske površine. Ucrtane su i pozicije sada većeg broja građevina, vjerojatno vinogradarskih klijeti, a vjerojatno i stambenih građevina. Vinogradarske površine s izgrađenim objektima nalaze se i u jugozapadnom dijelu naselja, na predjelima oko lokacije *Stari grad*. Uz današnju Kamengradsku, Prvomajsku i Mlinarsku ulicu, te Nemčićev dol, građevine se pojavljuju sporadično. Nekoliko je istaknutih toponima: *Draganovice* (na području današnje Ulice Teofila Hana), *Skranji Breg* (na području današnje Koprivničke ulice), *Žirovice* (na granici prema naselju Draganovec), *Piljevo* (između današnje Mlinarske i Prvomajske ulice), *Stari grad* (na lokaciji nekadašnjeg grada), *Melinski Jarak*, *Cerkvenjak* i *Šimaljev Jarak* (južno od lokacije *Stari grad*).

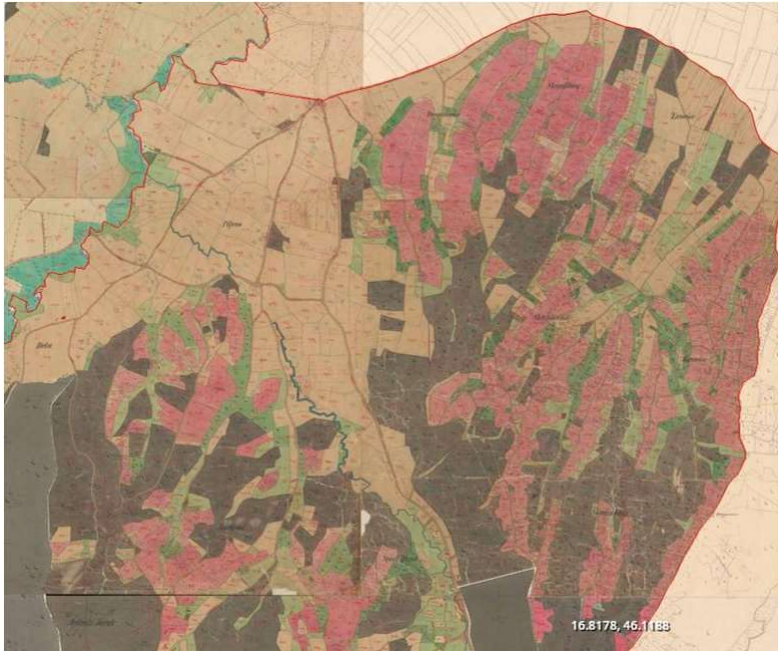
Ortofoto karta iz 1968. godine pokazuje veće izgrađene površine, posebno uz Starogradsku ulicu prema gradu Koprivnici, kao i uz sve ostale prometnice u nizini, uključujući današnju Kamengradsku, Prvomajsku i Mlinarsku ulicu, te Krešimirovu ulicu. Ove će ulice tijekom posljednjih pedesetak godina biti gusto izgrađene, kao i nekadašnji putevi prema obroncima Bilogore, današnje ulice - Ulica Teofila Hana, Ulica Mire Bano, Galovićev Breg, Koprivnička ulica, Pionirska ulica, Lipanjska ulica, Kanalska ulica.

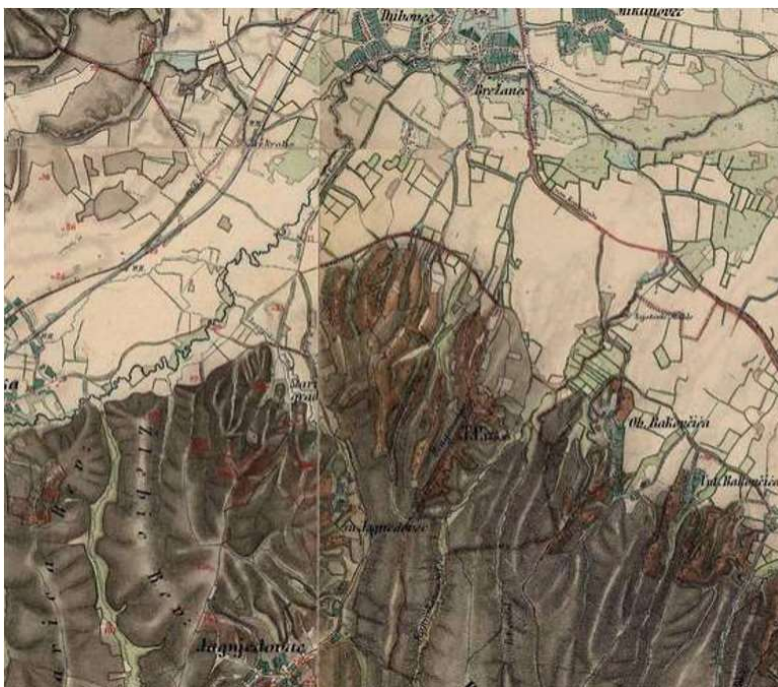
Sl. 3.68. Povijesna karta Koprivnice i okolice u 18. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.69. Starigrad na karti iz 18. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.70. Starigrad na katastarskoj karti iz 19. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.71. Starigrad na karti iz 19. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.72. Starigrad na ortofoto karti iz 1968. godine, izvor: ispu.mgipu.hr

Sl. 3.73. Starigrad na ortofoto karti iz 2019.-2020. izvor: ispu.mgipu.hr

3.3.8. ŠTAGLINEC

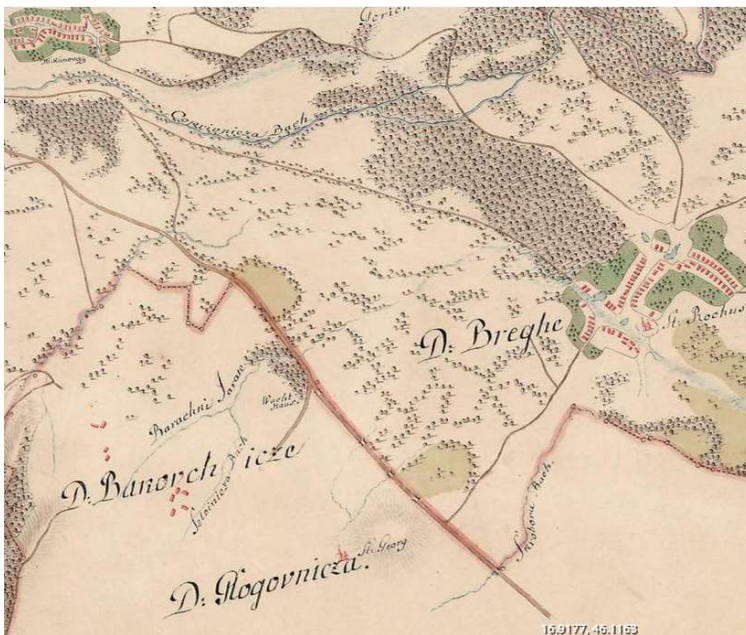
Štaglinec je naselje smješteno jugoistočno od grada Koprivnice te sjeverno i sjeveroistočno od naselja Bakovčice. Naselje je oblikovano uz prometnicu - državnu cestu D2 (Koprivnička ulica) - koja povezuje Koprivnicu na sjeveroistoku i Novigrad Podravski. Susjedna naselja su Bakovčica, Glogovac, Koprivnički Bregi. Koprivnička ulica položena je sjeverozapad-jugoistok, a od nje se prema jugu grana šest puteva i ulica koji naselje povezuju s Bakovčicom i Glogovcem, te jedna ulica prema sjeveru, u istočnom dijelu naselja, koja Štaglinec povezuje s Koprivničkim Bregima. Naselje je smješteno u nizini. Nadmorska visina je 146 metra. Naselje je okruženo poljoprivrednim površinama (oranicama i pašnjacima).

Prema popisu stanovništva 2021. godine, naselje Štaglinec je imalo 450 stanovnika. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, koeficijent starosti u naselju (postotni udio osoba starih 60 ili više godina u ukupnom stanovništvu) iznosio je 14,6 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 22,9 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 24,1 %. Prema istom popisu stanovništva, indeks starenja za naselje Štaglinec (postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 20 godina) iznosio je 62,4 %. Za usporedbu, isti koeficijent za naselje Koprivnica iznosio je 113,7 %, a za cijelu Republiku Hrvatsku iznosio je 115 %. Prema ovim podacima, naselje Štaglinec ima povoljniju dobnu strukturu i od naselja Koprivnica i od prosjeka Republike Hrvatske.

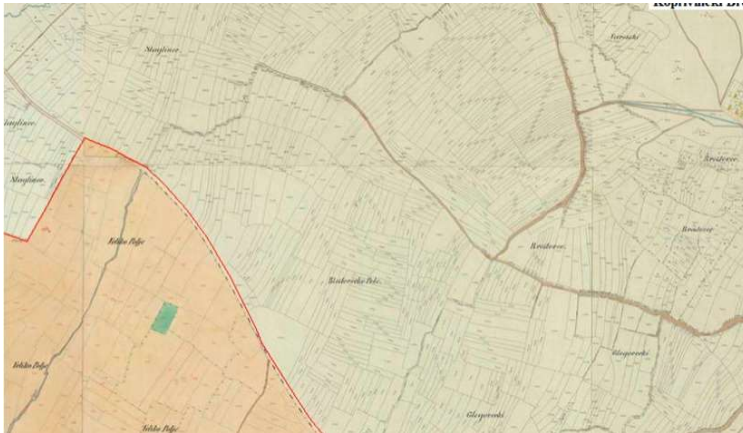

Sl. 3.74. i 3.75. Topografska karta i ortofoto karta Štaglinca iz 2019.-2020. izvor: ispu.mgipu.hr

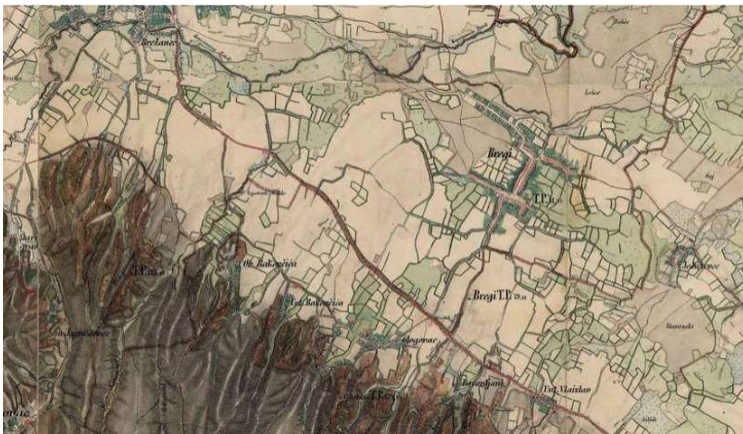
Štaglinec je naselje koje je nastalo u 20. st., u međuratnom razdoblju doseljavanjem stanovnika iz Hrvatskog Zagorja. Karte iz 18. i 19. st. pokazuju povijesnu prometnicu koja je povezivala Koprivnicu s Novigradom Podravskim, kao i toponim *Staglinec* kojim su označene poljoprivredne površine sjeverno od Bakovčice. Na ortofoto karti iz 1968. godine vidljiv je onovremeni izgled naselja. Okućnice se nižu s obje strane ulice, ali je izgradnja rahla, s većim i manjim poljoprivrednim površinama između okućnica ili skupina okućnica. Ortofoto karta iz 2019.-2020. pokazuje gusto izgrađeno naselje.

Sl. 3.76. Prostor na kojem će se razviti Štaglinec na karti iz 18. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.77. Prostor na kojem će se razviti Štaglinec na karti iz 19. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.78. Prostor na kojem će se razviti Štaglinec na karti iz 19. st. izvor: maps.arcanum.com

Sl. 3.79. Naselje Štaglinec na ortofoto karti iz 1968. izvor: ispu.mgipu.hr

Sl. 3.80. Naselje Štaglinec na ortofoto karti iz 2019.-2020. izvor: ispu.mgipu.hr

4. ANALIZA STANJA KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE

Graditeljska baština Koprivnice je skup materijalnih artefakata koji su naslijeđeni od prošlih generacija te se fizički odražavaju u prostoru grada i okolice, njegovoj sadašnjosti i budućnosti. Objekti graditeljske baštine nosioci su povijesnog, umjetničkog, antropološkog i sociološkog značenja, svjedoče o načinu života i kulturi stanovanja pri čemu odražavaju estetske okvire prošlosti i sadašnjosti koja sadašnjim generacijama nameće odgovornost za njezino očuvanje. Osim zgrada i spomenika, graditeljska baština uključuje urbane strukture i povijesne lokalitete, arheološke ostatke graditeljskog nasljeđa prošlosti, kulturni krajolik i povijesne vizure grada, što je kao nedjeljiva cjelina nepokretne, pokretne i nematerijalne baštine važna komponenta kulturne industrije i turizma.

4.1. KULTURNI KRAJOLIK I NASELJA

Kulturni krajolik urbanog naselja Koprivnice i kulturni krajolik naselja ruralnih obilježja (Bakovčica, Draganovec, Herešin, Jagnjedovec, Kunovec Breg, Reka, Starigrad i Štaglinec) koji se obrađuju u ovoj Konzervatorskoj podlozi antropogena je sastavnica krajolika sjeverozapadne Hrvatske. Istraživanje, vrednovanje i analiza kulturnog krajolika važna je radi njegove zaštite i brige o posebnostima koje ga čine sastavnim dijelom krajobrazne raznolikosti.

Kulturni krajolik Koprivnice i okolice svoj značaj dobiva već u vrijeme starog vijeka, kao prostor smješten na "jantarskoj cesti". Prostor budućeg grada smjestio se između dvije rimske postaje, na krajnjem zapadu Suniste koja se nalazila na prostoru Kunovec Brega, odnosno Ad Piretis na jugoistoku, u podnožju Bilogore, na arheološkom lokalitetu Farkašić kod Draganovca. Promatrajući osnovne prostorne parametre grada, Koprivnica se "razlila" u močvarnom poljima (berekima) oko rječice Koprivnice i njezinih pritoka koje su u prošlosti činili potoci koji su se spuštali s padina Bilogore kao dio sliva usmjerenog prema rijeci Dravi kao prirodnoj barijeri i granici na sjeveru. Prema jugoistoku Bilogora, a prema jugozapadu Kalnik uzvišenja su bila prirodna prostorna barijera koja je usmjerila prirodni razvoj grada i komunikaciju u smjeru istoka i zapada. Komunikacija između sjevera i juga odvijala se povijesnom Kolomanovom cestom koja je pratila prirodni teren između Bilogore i Kalnika i vodila prema Velikom Kalniku, Križevcima i Zagrebu.

Sl. 4.1.1.-4.1.3. Pogledi na ostatke bedema, kurtina i opkopa kasnorenesansne zemljane tvrđave

Povijesni kulturni krajolik grada (povijesni urbani krajolik) Koprivnice i stare gradske jezgre još uvijek je moguće iščitati u prostoru obrisa grada u kojem kasnorenesansna tvrđava nizozemskog tipa, zemljana vojna arhitektura u formi zvijezde zauzima istaknuti mjesto. Tako **centar grada Koprivnice**, prostor **zaštićen kao Kulturno-povijesna cjelina (Z-2708)**, ima naglašene tri zasebne povijesno-morfološke cjeline: matricu srednjovjekovnog grada u srcu tvrđave, kasno-renesansni i barokni grada s ostacima tvrđave (**Zvijezda**), te historicistički grad (prsten kulisnih trgova oko tvrđave) na koje se nastavlja djelomično realizirano urbanističko rješenje **povezivanja željezničkog kolodvora i grada** s početka 20. Povijesna vizura grada još se mjestimično može uočiti s koprivničke zaobilaznice na južnom dijelu grada, gdje vertikale crkvenih zvonika Svetog Nikole i Svetog Antuna određuju prostorne parametre starog grada unutar tvrđave. Kasnorenesansnu vizuru jednim djelom narušavaju vertikale Podravkine poslovne zgrade, stupovi reflektora nogometnog stadiona, kompleks bazena Cerine i dr. koji predstavljaju kulturnih krajolik novog doba.

Kulturni krajolik 19. stoljeća izvan zaštićene kulturno-povijesne cjeline, gdje je prevladavala tradicijska zemljana arhitektura izvedena pleterom s krovovima pokrivenim šindrom (gradske kuće) i/ili slamom (seljačke kuće), tipičan za gradsku periferiju i najstarije dijelove grada. Gospodarski razvoj, napredak i poboljšanje životnih uvjeta omogućili su izgradnju grada i podizanje standarda čije zahtjeve više nisu mogli zadovoljiti uvjeti koje je pružala tradicijska zemljana arhitektura, najčešće bez uvedene komunalne infrastrukture. Uglavnom se radi o obiteljskim kućama tipske gradnje, prizemnicama ili katnicama koje su izgrađene u međuratnom i poslijeratnom razdoblju kao građanske i obrtničke kuće, s pročeljima oblikovanim po principu gradskih uličnih kulisa, dok su katastarske čestice zadržale povijesni oblik, tradicijsku podjelu i korištenje: iza

stambene jedinice nalaze se gospodarske zgrade i dvorište sa strogom podjelom na radni prostor, vrt s cvijetnjakom, povrtnjak i voćnjak. Ova arhitektura na širem prostoru grada u potpunosti je nestala pedesetih i šezdesetih godina 20. stoljeća kada grad asimilira nekadašnja kmetska selišta i naselja (Donji Banovec, Mali Beč, Stari i Novi Brežanec, Taraščice, Dubovec, Futakovec, Lenišće, Cinderišće, Paveline, Cerine, Ledine, Miklinovec i Severovec) o čijem postojanju danas svjedoče toponimi, nazivi pojedinih dijelova grada, gradskih kvartova, mjesnih zajednica i mjesnih odbora.

Prigradska naselja sa zapadne strane pruge Rijeka-Zagreb-Budimpešta via Koprivnica na nekim dijelovima **potkalničkog** brežuljkastog i djelomično pošumljenog terena još uvijek su zadržala ruralne graditeljske elemente i način gospodarenja prostorom što se odražava na bipolarnom izgledu kulturnog krajolika koji možemo okarakterizirati izrazom „*ni selo ni grad*“, a arhitektonsko oblikovanje i organizacija čestice prvenstveno su izraz samih vlasnika te posljedica njihovih stambenih potreba i prohtjeva, te njihovih financijskih mogućnosti. Upravo su **Močile, Vinica, Podolice, Crna Gora i Rečko polje** kao rubni dijelovi grada primjeri *sukoba* planske i neplanske izgradnje, miješanja urbane i ruralne fizionomije, što podržava i aglomeracija koja se širi i van građevinskog područja Grada, čime se gubi **kulturni krajolik** čija je funkcija, među ostalim, utvrđivanje kapaciteta prostora grada i njegove planske iskoristivosti.

Administrativno područje Grada Koprivnice, osim prostora urbanih obilježja (grad Koprivnicu), obuhvaća i **okolni prostor u kojem se nalaze danas samostalna naselja** (Bakovčica, Draganovec, Jagnjedovec, Herešin, Kunovec Breg, Reka, Štaglinec, Starigrad). Ona su se povijesno i prostorno različito razvijala te su do danas, zbog niza faktora (konfiguracije terena, blizine grada, izgradnje i dr.), a prvenstveno zbog nepostojanja centra s razvijenim javnim sadržajima po uzoru na grad, **u različitoj mjeri zadržala ruralna obilježja**. U potonjem se nalaze naselja koja su danas sastavni dio užeg područja grada tj. gradski kvartovi (Močile, Vinica, Podolice).

Obilježja ruralnog krajolika vidljiva su u prirodnim karakteristikama područja (geološki sastav tla, reljef, vegetacijski pokrov i vodeni sustav i dr.), antropogenim sastavnicama (naselja, prometne komunikacije, graditeljsko nasljeđe, arheološki lokaliteti i dr.) te nematerijalnim i društvenim pojavama i praksama. Prostor je položen između obronaka Kalnika na jugozapadu, pobrđa gore Bilogore na jugu te nizinskih terena doline rijeke Drave na sjeveru. Većinom se nalazi na pleistocenskim terasama (iz perioda Würma), koje, kao i pobrđe, karakterizira les i slični sedimenti. Položi su karakteristični za doline dravskih pritoka, čiji je pedološki sastav najčešće sediment šljunka i pijeska, te močvarne gline i glinoviti prah s tresetom. Klima ovog prostora je umjereno topla vlažna klima s toplim, ponekad vrućim ljetima i oštrim zimama. Maksimalne količine padalina bilježe se krajem proljeća i početkom ljeta, sa sekundarnim maksimumom u listopadu i studenome. Prosječna godišnja temperatura se kreće između 10 i 11 stupnjeva Celzijevih, od prosječne -0.7 stupnjeva Celzijevih za siječanj do 20,3 stupnjeva Celzijevih za srpanj. Na području Koprivnice najčešći su jugozapadni i sjeverozapadni vjetrovi.

Povijesno je prostor Koprivnice karakterizirao šumski pokrov (pretežno bjelogorične vrste) koji je postupno nestajao zbog antropogenog utjecaja iskorištavanja šuma. Za holocenske poloje uz pritoke Drave karakteristična je zajednica hrasta lužnjaka i jasena, a najviši dio wurmskih terasa i nižeg pobrđa karakterizira zajednica hrasta kitnjaka, uz brezu, lipu i ponegdje bukvu. Prirodne livade nalaze se na nižim terenima uz vodotoke i na niskim dravskim terasama, a iskorištavaju se pretežito kao oranice. Kao najvažniji vodotok na ovom području ističe se prtok Drave Koprivnička rijeka (Potok Koprivnica), koja i sama ima nekoliko pritoka, od kojih su na području Grada Koprivnice Mučnjak, Jagnjedovec i Draganovec.

Ove su prirodne karakteristike uvjetovale smještaj i oblikovanje naselja, vrste privređivanja i općenito način života stanovnika. Na područjima iskrčenih šuma i na nizinskim oranicama povijesno su se uzgajali raž, proso, heljda, te pšenica, ječam i zob. Od polovine 18. st. dominantna ratarska kultura postaje kukuruz, a povrtlarska krumpir. Vinova loza uzgajala se stoljećima na obroncima Kalnika i Bilogore, no krajem 19. st. bolesti vinove loze filoksera i peronospora uništile su veći dio nasada vinove loze. Nakon toga na ovo područje donesena je američka divlja loza otporna na nametnike na koju su se cijepile domaće sorte, te je tako nastala sorta zvana "direktor" ("tudum"). Osim ove sorte prisutne su i sorte izabela, seksarda, kataba, delaware i noah.

Na predmetnom se području razlikuju **dva osnovna tipa ruralnih naselja** koja su rezultat specifičnih prirodnih karakteristika. Naselja Reka, Jagnjedovec i Herešin su nastala **u nizini** uz (jednu ili više) ulica tj. puteva ili uz vodotoke (potoke). U nekim je područjima kontinuitet naseljavanja zabilježen od prapovijesti, ali je, zbog nedostatka povijesnih izvora, teško precizno govoriti o prostornom razvoju ovih naselja prije 18. st. Primjerice, nalazi s područja naselja Draganovec govore o postojanju naselja tijekom starijeg željeznog doba, kao i tijekom antičkog i srednjovjekovnog razdoblja, a povijesni izvori o postojanju vinograda, ali ne i izgrađenih objekata ili naselja u vinogradima. Kartografski izvori od 18. st. nadalje omogućuju praćenje promjena u prostornom razvoju, a (kasniji) zapisi i fotografije karakteristike izgrađenog i neizgrađenog okoliša. Povijesna je jezgra ovih naselja oblikovana tijekom 18. stoljeća, a daljnji prostorni razvoj je doprinio njihovom razvoju kao uličnih izduženih naselja. Naselje Štaglinec, koje je nastalo u 20. st., između Prvog i Drugog svjetskog rata, također pripada ovom tipu naselja. Naselja Starigrad, Draganovec, Bakovčica i Kunovec Breg, razvila su se **na padinama brežuljaka** Bilogore i Kalnika.

Premda struktura naselja navodi na zaključak da su se ona uglavnom razvijala spontano, dijelovi naselja Reka, Herešin i Štaglinec navode na pretpostavku o planiranom naseljavanju i izgradnji. Prostor ovih naselja je u 18. i 19. stoljeću bio pokriven većim šumskim i poljoprivrednim tj. vinogradarskim površinama. One su bile premrežene putevima na vrhovima ili u podnožju brežuljaka. Ovi putevi, zajedno s ulicom u nizini prema kojoj se spuštaju postali su okosnica daljnjeg razvoja naselja, posebno u razdoblju od 1960-ih do danas. Ova su naselja tijekom svog razvoja bila vezana uz poljoprivredne djelatnosti posebno uz ratarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, povrtlarstvo kao i stočarstvo, o čemu svjedoči raspored i namjena površina oko naselja i okućnica, kao i prisutnost gospodarskih građevina na okućnicama kao i na (vinogradarskim) površinama izvan naselja.

Pojedina naselja imaju razvijen centar u kojem se nalazi sakralna građevina i/ili druge građevine javne funkcije. Primjerice, u Reki je centar oblikovan u predjelu oko crkve, a slično je i u Jagnjedovcu. Naselja koja nemaju jasno formiran centar nerijetko imaju mala proširenja na raskrižjima ulica (*križanje*), na kojima se nalazi(lo) raspelo, kapela poklonac, bunar, jedno ili više stabala. I danas su ovi prostori na kojima su nerijetko grupirane javne građevine i sadržaji. Primjer je naselje Bakovčica gdje se na jednom takvom raskrižju nalazi mali otok s raspelom, a u blizini zgrada DVD-a. Najbolja očuvanost povijesne strukture naselja bilježi se u naseljima Reka, Jagnjedovec, Herešin. Također, specifične strukture gustih paralelno postavljenih krivudavih puteva po brežuljcima očuvane su u Kunovec Bregu, Draganovcu. Povijesne građevine i strukture očuvane su ali uglavnom raštrkane na većim područjima. Vrlo su rijetki potezi povijesnih građevina.

Sl. 4.1.4. Reka, centar naselja, gdje se nalaze crkva, župni dvor, dva stabla.

Sl. 4.1.5. Herešin, centar naselja, gdje se nalaze crkva, stablo, oglasna ploča, skulpture.

Sl. 4.1.5. Bakovčica, raskrižje na kojem se nalazi raspelo i zgrada DVD-a.

Sl. 4.1.6. Bakovčica, raskrižje s info tablom

Sl. 4.1.7. Reka, Kolodvorska ulica, staro stablo uz ulicu.

Sl. 4.1.8. Starigrad, staro stablo na raskrižju.

Sl. 4.1.9. Reka, potok koji protječe kroz južni dio naselja.

Sl. 4.1.10. Reka, potok koji protječe kroz istočni dio naselja.

Sl. 4.1.11. Reka, potok koji protječe kroz istočni dio naselja.

Sl. 4.1.12. Herešin, potok koji protječe kroz istočni dio naselja

Sl. 4.1.12.-4.1.13. Jagnjedovec, potok koji protječe kroz naselje

Premda su velikim dijelom izgubila povijesne slojeve graditeljske baštine, ova su naselja do danas uglavnom očuvala osnovna obilježja (povijesne) strukture, kao i **neposredan kontakt s neizgrađenim površinama**. Naselja su povezana s poljoprivrednim površinama, posebno oranicama koje se nalaze u neposrednoj blizini naselja te vinogradarskim površinama koje se ponekad nalaze u neposrednoj, a ponekad i daljnjoj blizini naselja. **Velike poljoprivredne površine** nalaze se neposredno uz naselja, na njegovim rubovima (npr. Bakovčica, Draganovec, Herešin, Reka, Štaglinec), ali isto tako i unutar samih naselja, iza okućnica sa stambenim i gospodarskim

građevinama, kao i između okućnica (npr. Herešin, Reka, Štaglinec).

Povijesni i prostorni razvoj naselja i način privređivanja usko je povezan s **mrežom komunikacija, cesta i puteva**. Mreža prometnih komunikacija oslanja se na povijesne ceste i puteve. Značajka su ruralnog prostora putevi koji su povezivali seoska naselja s poljoprivrednim površinama, posebno oranicama, pašnjacima, vinogradima i šumama. Uz ove se puteve nerijetko pojavljuju **nizovi stabala ili pojedinačna stara stabla ili živice**.

Sl. 4.1.14. Jagnjedovec, pogled na naselje.

Sl. 4.1.15. Jagnjedovec, pogled na obrađena polja i brežuljke.

Sl. 4.1.16. Reka, pogled prema brežuljcima s južne strane naselja

Sl. 4.1.17. Štaglinec, pogled na polja

Sl. 4.1.18. Draganovec, Rudarska ulica, pogled na obrađene oranice.

Sl. 4.1.19. Jagnjedovec, pogled na obrađene oranice

Sl. 4.1.20. Reka, obrađene oranice u istočnom dijelu naselja

Sl. 4.1.21. Herešin, obrađene oranice u južnom dijelu naselja

Sl. 4.1.22. Herešin, pogled prema obrađenim oranicama u naselju i šumi sjeverno od naselja

Sl. 4.1.23. Jagnjedovec, obrađena oranica i staro stablo u naselju

Sl. 4.1.24. Reka, obrađene oranice u naselju, između okućnica sa stambenim i gospodarskim građevinama

Sl. 4.1.25. Herešin, obrađene oranice u naselju, između okućnica sa stambenim i gospodarskim građevinama

Sl. 4.1.26. Reka, sjeverni dio naselja, pogled na poljski put

Sl. 4.1.27. Reka, sjeverni dio naselja, pogled na poljski put

Sl. 4.1.28. Herešin, pogled na poljski put

Sl. 4.1.29. Jagnjedovec, pogled na poljski put

Sl. 4.1.30. Reka, sjeverni dio naselja, stablo uz seoski put

Sl. 4.1.31. Jagnjedovec, poljski put

Sl. 4.1.32. Jagnjedovec, šumski put od groblja prema naselju

Karakteristika su ruralnog prostora vinogradarski krajolici, danas sastavni dio naselja Bakovčica, Draganovec, Starigrad, Reka, Kunovec Breg, te u manjoj mjeri i gradskih kvartova Močile i Vinica. Vinogradarske površine protežu se na obroncima Kalnika te uzduž cijele Bilogore. Razvile su se zahvaljujući prirodnim karakteristikama, povijesnim okolnostima i antropogenim utjecajima. Povijesni izvori potvrđuju uzgoj vinove loze na širem području Podravine i Prigorja u srednjem vijeku te na vinogradarstvo kao važnu gospodarsku djelatnost. Vinogradarstvo je u Podravini i Prigorju, na obroncima Bilogore i Kalnika, bilo razvijeno već u 13. i 14. stoljeću. Na Koprivničkom se području vinogradi oko Močila spominju 1356. godine, oko Bakovčica 1427., 1441. i 1514. godine, na Vinici 1431. godine, na području Draganovca 1461. i 1466. godine, te kraj Kamengrada 1477. godine. U Koprivnici je u 15. st., u gostionicama/krčmama, bila razvijena trgovina vinom, a gostioničari su vino kupovali na veliko i prodavali. U srednjem vijeku vlastelinske vinograde su obrađivali kmetovi. Važan oblik daća, koji se određivao prema veličini vinograda, bile su prihod iz vinograda (gornica), desetina u vinu i novčana daća od vinograda.

Na povijesnim se kartama od 18. st. kontinuirano mogu pratiti površine zasađene vinovom lozom, a od 19. st. i građevine koje su se gradile u vinogradima. Vinogradarstvo je zahtijevalo veliki broj stalne radne snage i visoku radnu kulturu. Stoga je vinogradarstvo, između ostalog, utjecalo na doseljavanje stanovnika, gradnju građevina i formiranje naselja. Primjer su stanovnici Zagorja koji se u naseljavaju na područje Koprivnice i zapošljavaju kao radnici ili vinciliri u vinogradima. Vinciliri su bili vinogradari i čuvari (pudari) vinograda koji su obavljali poslove oko uzgoja vinove loze ili upravljali i rukovodili radnicima koji su obavljali poslove u vinogradima.

Navedeni podaci govore kako su se vinogradi, kao sastavni dio ruralnih krajolika, oblikovali kroz dugi vremenski period uzajamnim djelovanjem prirode i čovjeka, te su odraz preplitanja prirodnih i kulturnih, materijalnih i nematerijalnih obilježja. Vinogradarski krajolik predstavlja **mozaična površina vinograda, voćnjaka i šuma**, s razgranatom **mreža vinogradarskih i šumskih puteva, karakterističnim klanjcima, drvoredima i raskrižjima**, te **karakterističnom graditeljskom baštinom (vinogradarske klijeti, vinogradarske ladanjske klijeti i vile, raspela i dr.)**. Vinogradarske klijeti su građene u prednjem dijelu parcele, uz put, jedna pored druge (obično na udaljenostima oko dvadeset do pedeset metara) čime čine svojevrsnu ulicu.

Uz vinogradarski krajolik povezan je niz materijalnih i nematerijalnih pojava i praksi, kao odraz povezanosti ljudi i prostora te načina života: predmeti i alati (preše, bačve, posude, i dr.), znanja i umijeća (uzgoja vinove loze i proizvodnje vina), tradicijski običaji (Martinje, Vincekovo i dr.), tradicijska jela i pića, specifične društvene pojave (druženja), vezane riječi i izrazi (*gorice, gornjak*,

gornica, međaš, i dr.). Ambijent i ljudski odnosi poticaj su za kreativno (umjetničko) izražavanje koje se primjerice manifestira u imenovanju klijeti, oblicima usmene književnosti (zdravice, pjesme), književnom stvaralaštvu, likovnom stvaralaštvu, glazbenom stvaralaštvu.

Sl. 4.1.33. Reka, obrađene oranice i pogled prema bregovima

Sl. 4.1.34. Pogled na Reku iz vinograda

Sl. 4.1.35. Starigrad, pogled prema vinogradima

Sl. 4.1.36. Draganovec, sv. Vid, pogled na vinograde

Sl. 4.1.37. Draganovec, pogled na vinograde

Sl. 4.1.38. Reka, pogled na vinograde, Velebit

Sl. 4.1.39. Reka, pogled na vinograde, Velebit

Sl. 4.1.40. Draganovec, pogled na voćnjak

Sl. 4.1.41. Bakovčica, Bakovljanski Breg, put s drvodredima i živicama

Sl. 4.1.42. Bakovčica, put s drvodredima i živicama

Sl. 4.1.43. Draganovec, put s drvodredom i živicom

Sl. 4.1.44. Draganovec, put s drvodredom i živicom

Sl. 4.1.45. Bakovčica, Bakovljanski Breg, vinogradarski putevi

Sl. 4.1.46. Bakovčica, Bakovljanski Breg, vinogradarski putevi

Sl. 4.1.47. Bakovčica, Bakovljanski Breg, vinogradarski putevi

Sl. 4.1.48. Bakovčica, Bakovljanski Breg, vinogradarski putevi

Sl. 4.1.49.-4.1.50. Bakovčica, raskrižja puteva s (odsječnim) velikim stablima i različitim nivelacijama tla

Sl. 4.1.51. Draganovec, put u klanjcu

Sl. 4.1.52. Draganovec, šumski put

Sl. 4.1.53. Draganovec, vinogradi, šumski put

Sl. 4.1.54. Draganovec, vinogradi, put u klanjcu

Sl. 4.1.55. Draganovec, vinogradi, put u klanjcu

Sl. 4.1.56. Draganovec, vinogradi, put u klanjcu

Sl. 4.1.57.-3.1.58. Jagnjedovec, put u klanjcu

Sl. 4.1.59. Starigrad, put u klanjcu

Sl. 4.1.60. Draganovec, staza i visoka stabla

Sl. 4.1.61.-3.1.62. Draganovec, sv. Vid, staro stablo uz vinogradarski put

Sl. 4.1.63. Draganovec, sv. Vid, staro stablo uz vinogradarski put

Sl. 4.1.64. Bakovčica, karakterističan način vezanja stabala tijekom uzgoja (vez)

Sl. 4.1.65. Kunovec Breg, vinogradi, raspelo

Sl. 4.1.66. Reka, vinogradi, Velebit, raspelo

Sl. 4.1.67. Draganovec, vinogradi, raspelo

4.2. ARHEOLOŠKA BAŠTINA

Koprivnica i okolica arheološki nije najbolje istražena. To znači kako i u samom gradu Koprivnici, pogotovo u njenom okruženju, postoji prostor za napredak u pogledu istraživanja povijesti i razumijevanja njenog razvoja.

Što se same Koprivnice tiče, provedeno je više arheoloških istraživanja, evidentirano je i istraživano na više položaja, a radi se o prostoru unutar stara gradske jezgre (renesansne tvrđave). Na tom prostoru dio arheoloških istraživanja vezan je uz arhitektonske elemente tvrđave, dio uz naseobinski element unutar nje i dio vezan uz sakralne prostore (crkve, samostan, groblje).

Početak 2000. godine pokrenuta su sveobuhvatna istraživanja i priprema projektne dokumentacije za prostor očuvanog jugoistočnog dijela tvrđave. U tom smislu angažiran je Muzej grada Koprivnice i arheolog Igor Kulenović koji pokreće iskopavanja 2001. godine. Iskopavalo se ispred i unutar zgrade tzv. Oružane (50 m²), a radovi su doprinijeli spoznajama o vremenu nastanka južnih Gradskih vrata (Kulenović 2002). Ti su rezultati bili dio prve studije cjelovite obnove koprivničke tvrđave (Žmegač, Stepinac 2002). Kako ista nije nikada realizirana, u proljeće 2011. godine izrađena je nova studija o revitalizaciji koprivničkih bedema u autorstvu Zlatka i Damjana Uzelca (Uzelac 2011). Za potrebe nastavka rada na dokumentaciji u rujnu 2012. godine od Muzeja grada Koprivnice naručena su arheološka iskopavanja koja su imala za cilj prepoznati način gradnje mosta i jugoistočnog bastiona. Radovi su provedeni na površini od 250 m², dobiveni su novi podaci o načinu gradnje mlađe faze tzv. đurđevačkog bastiona s početka 17. stoljeća. Naredne su godine arheološka iskopavanja nastavljena, tom je prigodom istražena površina od oko 800 m², koja je podarila cjelovit tlocrt uške starije faze istog bastiona (kraj 16. stoljeća), način njegove gradnje te tri para nosača drvenog mosta kojima je dokumentiran način njegove gradnje i stabilizacije. Budući da drveni ostaci nisu zahvalni i podobni prezentacije *in situ*, obje su kampanje dokumentirane izradom 3D modela i zračnom fotografijom (Čimin 2014), prostor istraživanja konzerviran do daljnjega, a revitalizacija i obnova tvrđave nije do sada pokrenuta (Čimin 2015; Čimin 2022: 110-130). Vezano uz gradsku arhitekturu vrlo zanimljiv nalaz jest i drvena cesta pronađena 2015. godine na prostoru Ulice Đure Estera prilikom njene rekonstrukcije, a koja datira na prijelaz 17. u 18. stoljeće.

Što se tiče sakralnih objekata unutar prostora koprivničke tvrđave, provedena su tri arheološka iskopavanja: jedno na prostoru franjevačkog samostana i dva na prostoru središnje župne crkve sv. Nikole. Godine 2009. izvršena su zaštitna istraživanja na prostoru dvorišta franjevačkog samostana sv. Antuna Padovanskog prilikom čega su pronađene podrumске prostorije nekadašnjeg samostanskog krila i iznimno velika količina dobro očuvanog keramičkog i staklenog posuđa s kraja

17. i početka 18. stoljeća (Čimin 2010b). Mnogo važniji nalazi skrivali su se u župnoj crkvi sv. Nikole gdje su tijekom ljeta 2014. godine provedena zaštitna arheološka istraživanja koja su prethodila izvedbi i rekonstrukciji poda crkve, a u listopadu 2015. godine provedena su nova zaštitna istraživanja s vanjske strane crkve u sklopu rekonstrukcije Ulice Đure Estera i uređenja okoliša oko crkve. U cijelosti je prepoznat položaj i tlocrtni oblik najstarije koprivničke crkve, iste one koju su franjevci dobili na korištenje po dolasku krajem 13. stoljeća. Iskopavanjima je otkrivena jedna kamena suhozidna konstrukcija s polukružnom apsidom, ramenom i manjim dijelom južnog zida lađe crkve. Ta je crkva pravo malo otkriće u nacionalnim razmjerima budući da su kontinentalne romaničke crkve relativno slabo istražene, a vjerojatno ih i nije bilo mnogo. Iznenaduju njene velike dimenzije (23 x 12 m), što govori o namjeri graditelja i stvaranju urbanog naselja u Koprivnici, sudeći po istraženom groblju već u 12. stoljeću. Već je prije pokretanja arheoloških iskopavanja bilo poznato kako je sadašnja crkva „sjela“ na staru, odnosno kako je podignuta na starim zidovima i temeljima srednjovjekovne crkve. Nekadašnja franjevačka crkva Blažene Djevice Marije bila je uistinu impozantna gotička građevina koja je vizualno dominirala okolnim krajem. Njeni su zidovi građeni opekom malog formata u širini od 220 cm, a dubina temelja od 215 cm ukazuje na značajnu visinu te crkve koja je zasigurno bila znatno viša negoli današnja. Bila je to tipična srednjoeuropska jednobrodna gotička crkva s poligonalnom apsidom koja je s vanjske strane bila pojačana masivnim potpornjacima, a određeni broj istih nalazio se i na bočnim stranicama crkve. Svetište je bilo svodeno dvostrukim križno-rebrastim svodom podignutim na tri para manjih traveja. Crkva je po svemu dovršena i posvećena 1321. godine, a njena je izgradnja potrajala više godina. Sa sjeverne strane nalazilo se istovremeno samostansko krilo i groblje. Ta je crkva u funkciji franjevaca do sredine 16. stoljeća, potom postaje protestantska, a današnji gabariti grade se sredinom 17. stoljeća. Snažan zagrebački potres 1880. godine teško ju je ošteti, nakon čega se temeljito obnavlja i dobiva današnji izgled. Pored sakralnih objekata istraženo je 78 grobova koji se mogu podijeliti u 3 osnovna horizonta sahranjivanja. Tako najstariji pripada 12. i 13. stoljeću i vezan je uz romaničku crkvu sv. Nikole, potom dolazi franjevački od 14. pa do sredine 16. stoljeća i najmlađi horizont uz novovjekovnu crkvu od 17. do 19. stoljeća (Čimin 2022: 17-28; Čimin, Petrić 2022).

Sl. 4.2.1. Koprivnica – crkva sv. Nikole, Arheološka istraživanja 2014.-2015. MGK

Nadalje, prostoru pomoćnog objekta kompleksa Muzeja grada Koprivnice 1998. godine Zorko Marković proveo je manje probno istraživanje (12 m²) prigodom kojeg su pronađeni drveni ostaci nekog srednjovjekovnog objekta i pećnjak s prikazom viteza konjanika s prikazanom godinom proizvodnje – 1558 (Marković 1999: 35-37). To je dalo prve materijalne dokaze o postojanju drvenih građevina unutar srednjovjekovne gradske jezgre na što su se nastavila dva istraživanja u malom dvorištu Muzeja grada Koprivnice 2009. (300 m²) i 2021. godine (250 m²). Prva istraživanja u zapadnom dijelu pružila su jamske objekte datirane od 14. do 18. stoljeća unutar renesansne

koprivničke tvrđave, kao i obilan pokretni arheološki materijal (keramika, metal, staklo) (Čimin 2022: 130-134). Posljednja iskopavanja u Koprivnici rađena su kroz ljeto 2021. godine radi drenažnih radova i obnove podrumskih prostorija muzejske zgrade u sklopu EU projekta u okviru Interreg V-A programa prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2014.-2020. pod nazivom „Vinski folklor kao povijesni identitet Podravine i Pomurja“ (reVITALize). Dokumentirani su slojevi i ljudske intervencije od 12. pa sve do 18. stoljeća, a prikupljeno je mnoštvo pokretnih nalaza i uzoraka. Za povijest i izgled suvremene Koprivnice vjerojatno je najvažniji nalaz poluukopanih stambenih objekata i odvodnih drvenih kanala datiranih okvirno u kraj srednjega vijeka, čije su orijentacije i odnosi jednaki onima kakvu javnost poznaje od 16. stoljeća naovamo kroz kartografske prikaze urbanističkog rastera središnjih ulica. Do tog je trenutka bilo za pretpostaviti da se negdje u 15. stoljeću pojavljuje planska organizacija naselja, no arheologija je ovoga puta dala materijalnu potvrdu kako se organizacija urbaniziranog naselja dogodila poprilično ranije (Čimin 2021).

No, prva poznata arheološka istraživanja u Podravini provedena su izvan Koprivnice, tamo još 1880. godine od strane Društva ljubitelja starina iz Koprivnice pod vodstvom dr. Vladimira Perka. Podrobnije okolnosti oko samih iskopavanja nisu poznate, osim podatka da je na jednom humku u blizini Starigrada kod Koprivnice pronađeno nešto kostiju, drva i jedan željezni predmet (Marković 1981). Vjerojatno se radilo o prapovijesnom tumulu s drvenom komorom (halštat?) što tada nije bilo prepoznato.

Starigrad je važan i za srednjovjekovnu Koprivnicu. Naime povijesna istraživanja pokazala su da je utvrda Kamengrad (Zakleti breg) u 14. stoljeću preuzela ulogu središta koprivničkog vlastelinstva, zasigurno već i prije nego li je Koprivnica dobila status slobodnog i kraljevskog grada. U razdoblju od 1982. do 1984. godine provedena su početna arheološka istraživanja utvrde i pripadajućeg groblja oko crkve sv. Emerika koja se nalazila podno utvrde. Voditelj tih istraživanja bio je Željko Demo iz Arheološkog muzeja u Zagrebu (uz Muzej grada Koprivnice), a tijekom iskopavanja istražen je istočni podzid utvrde u dužini od 41 m s potpornim zidovima, dio temelja crkve i ukupno oko 115 kosturnih grobova. Pored toga, pronađena je i velika količina izuzetno vrijednog pokretnog arheološkog materijala (strelice samostrela, buzdovan, ostruge, škare, pređice, novac itd). Namjera je bila sustavno istražiti kasno srednjovjekovnu utvrdu i potom ju prezentirati u turističke svrhe, ali su istraživanja iznenada prekinuta u nedostatku financijskih sredstava i neriješenih pravno-imovinskih odnosa (Demo 1984; Marković 1985). Ta istraživanja su nastavljena u ljeto 2013. godine kada su provedeni opsežni radovi koji su dali neka nova saznanja, ali i potvrdili iznimno slabu očuvanost povijesno važne utvrde. Kroz dugu kampanju iskopano je oko 2.000 m³ zemlje, u potpunosti je istražen plato utvrde (45 x 15-35 m) i istočni podzid. Od nekadašnje utvrde ostalo je vrlo malo, a nakon iskopavanja i izrade dokumentacije, u dogovoru s Konzervatorskim odjelom u Bjelovaru, lokalitet je zatrpan kako bi se sačuvalo „barem u današnjem stanju“ (Čimin 2013: 190-192; Čimin 2022: 136-143).

Osim tih istraživanja provedeno ih je još samo nekoliko u Draganovcu i Kunovec Bregu. Naime, već 1979. godine uspostavljena je plodna suradnja Zorka Markovića (Muzej grada Koprivnice) sa Željkom Demom (Zagreb) na probnom iskopavanju antičke nekropole u Kunovec Bregu (Demo 1980; Demo 1982). S obje strane današnje državne ceste D2 (tzv. Podravska magistrala) istražena je po jedna manja sonda gdje je paljevinskim grobovima evidentirana nekropola iz razdoblja prve polovice 2. stoljeća. Lokalitet je bio poznat još tamo od 1931. godine kada je ovdje pronađen nalaz kamenog miljokaza što je ukazalo na mogućnost ubiciranja rimskodobne postaje Sunista. Nedaleko istraženog dijela antičke nekropole u Kunovec bregu početkom 1990. godine Zorko Marković proveo je zaštitna istraživanja (72 m²) gdje je istraženo nekoliko paljevinskih grobova s klasičnim inventarom sredine 1.

i početka 2. stoljeća (Marković 1990: 125-127).

Nadalje, južno od Koprivnice nalazi se uzvišenje Farkašić gdje su 1981. godine provedena istraživanja na dva položaja: Farkašić P (pretpovijest) i Farkašić A (antika). Probnim iskopavanjima (dvije manje sonde ukupne površine 45 m²) Muzeja grada Koprivnice, na položaju Farkašić P pronađen je veći jamski objekt s mnoštvom pokretnog materijala koji datira u starije željezno doba (Marković 1982: 239-264), a tijekom 1981. (60 m²) i 1982. godine (36 m²) sa Željkom Demom na položaju Farkašić A (ili Draganovec) istraženi su ostatci antičkog objekta s apsidalnim završetkom, sačuvanog tek u temeljima koji se povezuje uz rimskodobnu postaju Piretis (Demo 1982: 71-75). Nakon toga, 2021. godine Muzej grada Koprivnice započeo je nova arheološka istraživanja na položaju Draganovec. Prikupljeni rijetki nalazi keramike tijekom terenskog pregleda dali su naslutiti kako je talionička radionica funkcionirala tijekom kasne antike, što je potvrđeno prvom sondom (40 m²), a osim čega je istražen i dio istovremenog naselja u južnoj sondi (20 m²).

Posljednja arheološka istraživanja provedena su u listopadu 2021. godine (udruga Podravska arheološka baština u suradnji s Muzejom grada Koprivnice) na lokalitetu Starigrad – Trafostanica. Radi se o položaju smještenom u nizinskom, ravničarskom prostoru podno prvih obronaka Bilogore u čijem je središtu jedno veće uzvišenje. Prvu probnu sondu 1970. godine na tom je položaju otvorila Sonja Kolar, na mjestu nalaza veće količine rimskih opeka i kamenja, a na temelju kojih je pretpostavljala postojanje većeg zidanog objekta. Manja sonda od 10 m² nije potvrdila pretpostavke te je zaključeno kako je materijal na položaj dospio posredno. Posljednja provedena istraživanja evidentirala su poluukopane stambene objekte i ognjišta, okvirno datirani u 1. – 2. stoljeće 1. stoljeća, a popratni ostaci arhitekture datirani su u kasnije razdoblje Rimskog Carstva.

Provedena arheološka istraživanja manje-više pokazuju trenutnu vrijednost arheoloških lokaliteta u Koprivnici i okolici. To znači da je najbolje istražena Koprivnica, iako nedostaju određena saznanja o njenim počecima, odnosno vrijeme prvog utvrđivanja čija arhitektura dosadašnjim radovima nije evidentirana. Kako je riječ o iznimno vrijednoj srednjovjekovnoj i renesansnoj tvrđavi izrađenoj prema talijanskim i potom modernizirana prema staronizozemskim principima važno joj je i ubuduće pristupiti s posebnom pažnjom jer je riječ o najistočnijoj tvrđavi tog tipa u čitavoj Europi. Njeni su ostaci zaštićeni prostornim planom, trajna zaštita postoji i od strane Ministarstva kulture i medija, a ubuduće će biti važno pristupiti njenom daljnjem istraživanju i većoj valorizaciji nadzemnih struktura.

S druge strane, utvrda Kamengrad u Starigradu povijesno je važna za koprivnički prostor, ali kako je iznimno loše očuvana tako nema potencijala za turističku prezentaciju. To ne isključuje potrebu da se prostor brežuljka na kojem se nalazila, kao i njenom dijelu groblja, ne bi trebala zaštititi barem kroz prostorni plan kako bi se spriječilo bilo kakvo prostorno zadiranje i potencirao gubitak svijesti o njenom nekadašnjem postojanju.

Osim toga, svim preostalim evidentiranim arheološkim lokalitetima, njih preko 80, prema trenutnim saznanjima (terenski pregled, površinski nalazi) ne prijete veća devastacija. Velika većina njih nalazi se na poljoprivrednim površinama, mahom je riječ o naseobinskim položajima iz svih povijesnih razdoblja, a iz čega se zaključuje da ih je važno evidentirati u prostoru i lokalno zaštititi. Naime, saznanja o takvim položajima potrebno je uključiti u dokument konzervatorske podloge kako bi se ukazalo na njegovo postojanje i potrebu provedbe zaštitnih arheoloških istraživanja u trenucima kada se za to stvore uvjeti, poput npr. izgradnje novih objekata.

4.3. POVIJESNI GRADITELJSKI SKLOPOVI I GRAĐEVINE

U ovoj cjelini obrađeni su povijesna graditeljska cjelina grada Koprivnice s javnom plastikom i

urbanom opremom, te povijesne građevine uključujući sakralne građevine, civilne građevine, vojne građevine, industrijske građevine i sklopovi, te tradicijske građevine.

Kulturno-povijesna cjelina grada Koprivnice sastoji se od unutarnjeg grada formiranog u 14. i 15. stoljeću, danas sačuvanog u prostornom rasporedu, insulama i cestovnim komunikacijama, ostataka vojne zemljane arhitekture 16. i 17. stoljeća, središnjeg gradskog parka, te vanjskog grada iz 18. i 19. stoljeća koji je planiran kao prsten trgova-ulica sa kulisnim pročeljima zgrada koje okružuju najstariji dio grada. Unutar područja obuhvata unutarnjeg i vanjskog grada - stare gradske jezgre, očuvani su objekti javne i privatne namjene iz vremena kasnog baroka i historicizma. Prirodne katastrofe korjenito su mijenjale izgled grada jer ih je slijedila graditeljska obnova prateći nove graditeljske oblike i promjenu standarda i životnih navika stanovnika grada. U tom kontekstu kao ključne povijesne trenutke možemo izdvojiti veliki požar 1736. godine u kojem je nestala drvena Koprivnice iz ranijih razdoblja, te veliki potres 9. studenoga 1880. godine u kojem su porušeni odnosno jako oštećeni objekti barokne Koprivnice te građanska arhitektura izgrađena u razdoblju bidermajera. Nakon potonjeg, uslijedila je obnova koju su obilježili stilovi na prijelazu 19. u 20. stoljeće, historicizam i secesija, koji su se na nekim objektima stilski preklapali. Sredinom 20. stoljeća dolazi do velikih promjena u načinu života i standardu stanovnika Koprivnice pa se tijekom 1960-tih ruši većina stambenih i stambeno-obrtničkih tradicijskih objekata 18. i 19. stoljeća, a na njihovom se mjestu najčešće grade i nadograđuju tipski stambeni objekti koji zadovoljavaju funkcionalne potrebe no njihova arhitektonska vrijednost nije u skladu sa suvremenim graditeljskim dometima. Rušenje povijesnih građevina i podizanje novih stambenih objekata unutar stare gradske jezgre (tvrđave, zvijezde) u potpunosti je promijenilo izgled najstarijih gradskih ulica (Vijećničke, Oružanske, Sokolske, Reberinske, Franjevačke, Školske, Frankopanske) u kojima stambena arhitektura svojim izgledom ne odaje važnost povijesnog prostora. Slična sudbina zadesila je i Ulicu Đure Estera koju nalazimo definiranu na najstarijim planovima grada (ranije Privilegium Fuori, odnosno Gospodska ulica) Vlasnici katastarskih čestica i investitori uglavnom su bili višeg ekonomskog razreda (crkva, gradska uprava i slično). Privatni investitori su između 1890. i 1910. godine gradili reprezentativne gradske palače, stambene i stambeno-poslovne zgrade većinu kojih je projektirao i gradio zagrebački graditelji Gjuro Carnelutti (1854 - 1928) čije su usluge, očito, bile stvar prestiža i odobravanja gradske uprave koja je podržavala historicizam kao stil i način suvremene gradnje.

Urbanistička organizacija Koprivnice odraz je funkcionalne asimetrije nastale djelomičnim prihvaćanjem postojećih parametara urbanog tikva iz ranijih razdoblja i njegovo postavljanje u dinamičku ravnotežu s ostacima kasnorenesansne zemljane tvrđave, kojoj je jedinstveni obrambeni sistem zatvoren opkopima ispunjenim vodom i vanjskim nasipima sa skrivenim ophodnim putovima i glasiljama, dao oblik nepravilne zvijezde. Ta se organizacija prostora očuvala u kompozicijskoj osnovi urbanističkog rješenja druge polovice 19. stoljeća, kada su dijelovi utvrde uklonjeni, zemlja poravnata, a isušeni opkopi i bastioni pretvoreni u zelene površine bedemskog parka koji dominira središtem stare gradske jezgre Koprivnice. Izgradnju Koprivnice na prijelazu 19. u 20. stoljeća koja danas čini **centar grada**, pratila je i pažljivo osmišljena izgradnja javnih prostora trgova-ulica kao mjesta okupljanja, zajedničkog života i interakcije koja je pratila stilove i izgradnju u većim urbanim središtima poput Zagreba i Beča. Na sjeverozapadnom Genzbülerovom bastionu i zapadnom zemljanom bedemu renesansne tvrđave oblikovan je **Bedemski park**, danas **središnji gradski park**.

Sl. 4.3.1. Središnji gradski park – pogled prema sjeverozapadu: Šetališni trg, danas Ulica Antuna Nemčića

Osnovni problem Koprivnice nije bila nagla industrijalizacija, već potreba stanovnika za ukidanjem prostornih stega što ih je činila fizička barijera stare krajiške tvrđave. Promjena načina života i novonastalo blagostanje odrazilo se, prije svega, u izgradnji, komunalnim radovima i hortikulturi sredinom stoljeća, a tek potom u značajnijim primjerima arhitekture tijekom druge polovice 19. stoljeća. Sredinom 19. stoljeća zasađena je “zelena zavjesa” kojom se novo gradsko središte vizualno odvojilo od prostora starog grada i njegovih bedema. Kotarski predstojnik **Gligorije Roksanđić** je između 1859. i 1863. godine dao zasaditi aleju dvostrukog drvoreda javora uz vanjski rub sjeverozapadnog opkopa, od sjevernog ulaza u utvrdu, preko Zrinskog i Florijanskog trga i Nemčićeve ulice do pravoslavne crkve, kao što se to vidi na **Katastarskoj izmjeri Koprivnice iz 1859.** godine. Bio je to prvi urbanistički zahvat komunalnog karaktera za koji možemo reći da je vremenski odredio početak razdoblja historizma u Koprivnici, te uključio novu prostornu dimenziju grada 19. stoljeća koji tada izlazi iz utvrde **unutarnjeg grada**, s tim da **vanjski grad** prati vanjski perimetar utvrde tako što se na prstenu koji čine opkop, bedemi, kurtine i glasija formiraju kulisni trgovi - ulice iz kojih se postojeće cestovne komunikacije zrakasto šire u smjeru većih odredišta u neposrednoj blizini: Ludbreg i Varaždin (zapad), Križevci, Vrbovec i Zagreb (jugozapad), Bjelovar (jug), Đurđevac, Virovitica i Osijek (jugoistok) te Đikieniš, Velika Kaniža i Kestel (sjever).

Sl. 4.3.2. Koprivnica, pogled prema sjeveru s tornja franjevačke crkve na fotografiji Ivana Parša iz 1927.

KOPRIVNICA, pogled prema jugu s tornja župne crkve

Sl. 4.3.3. Koprivnica, pogled prema jugu s tornja župne crkve na fotografiji Ivana Parša iz 1927.

Po uzoru na iskustva suvremenog europskog urbanizma, prije svega na bečki prsten (Ring), Koprivnica je prema zapisima sa sjednice Gradskog poglavarstva od 14. svibnja 1862. godine, osigurala sredstva u visini od 1.920 forinti za raskopavanje zapadnog revealina ². U slučaju Koprivnice razlozi nisu bili pomanjkanje prostora kao posljedica industrijske revolucije, već “higijenski i zdravstveni razlozi”, radi kojih je grad prihvatio zatrpavanja “varoške grabe”, rušenje bedema i bastiona stare tvrđave, što se odrazilo na izgled i urbanizam grada, te većim dijelom uništilo kasnorenesansnu protutursku fortifikaciju, jedan od najznačajnijih spomenika vojne arhitekture na području sjeverozapadne Hrvatske u kojem su sačuvana dva graditeljska sloja, stariji sjevernotalijanski i noviji nizozemski tip zemljane tvrđave u obliku zvijezde. Opkopi s vodom pretvoreni su u travnjake, sjeverozapadni **Genssbülerov bastion** preoblikovan je u bedemski park s alejama javora i divljih kestenova, neobaroknom “alejom uzdisaja”, promenadom i historicističkom vrtnom arhitekturom od koje je u samom središtu parka sačuvan drveni **glazbeni paviljon** koprivničkog stolarskog obrtnika **Antuna Rogine** iz 1896. godine, što je bio izložen na milenijskoj izložbi u Budimpešti.

Sl. 4.3.3. Šetalište sa glazbenim paviljonom oko 1900.

Sl.4.3.4. Glazbeni paviljon danas, Antun Rogina, 1896.

Koprivnica je ritam svog urbanog razvoja ubrzala tek u posljednjoj petini 19. stoljeća, kada su fasade glavnih trgova nanizane poput kazališnih kulisa, naglo izmijenile lice grada. Nova izgradnja slijedila je zrakasto raspršene tokove ulica formiranih oko vanjskog ruba utvrde. Historicistička gradska jezgra formirala se na prostoru koji je bio unaprijed određen širinom nekad močvarnog terena. Po uzoru na bečki ring građeni su **novi kulisni trgovi ulice** koji su se nastavljali u nizu jedan na drugi, uokvirili i

pratili vanjski prostor zvjezdane tvrđave. Kao nastavak najstarijeg trga ulice već se u drugoj polovici 18. stoljeća oblikuje novi glavni gradski trg usmjerenja istok – zapad, sa zgradama na sjevernoj strani i zelenom površinom parka na južnoj strani trga. Središnja os trga (Piazza, danas Zrinski trg) pružala se u smjeru istok – zapad i pratila brisani prostor sjeverne **glasije**, a već krajem 18. stoljeća bila je određena odnosom svjetovne i duhovne vlasti, kapele svetog Florijana na zapadu i objekta javne namjene na istoku (prvobitno pučka škola, a danas Vijećnica Grada Koprivnice). Bitan socijalni element na novom glavnom gradskom trgu je odsutnost objekata vojne vlasti koja je dominirala glavnim ulicama i trgovima unutar tvrđave (kapetanija, vojni magazini, krajiške kuće).

Sl. 4.3.5. Pogled na novi glavni gradski trg Koprivnice s kapelom Svetog Florijana na zapadnoj strani trga, oko 1870. Snimljeno prije rušenja kapele 1892.

Krajem 19. stoljeća, rušenjem kapele Svetog Florijana, Florijanski trg gubi svoje istočno pročelje i do tada jedini zatvoreni trg „curi“ u prostor Zrinskog trga i spaja se s prstenom „trgova“ s jednim pročeljem koji se nižu dva smjera, prema jugozapadu i sjeveroistoku. Prema zapadu su to Florijanski, Šetališni (na starim kartama Promenade Platz s pogledom na šetalište u gradskom parku) Banski, Sajmišni i Svinjski (nastavak kojeg je Starigradska ulica prema jugu), dok su prema sjeveru i sjeveroistoku Jelačićev i Bolnički trg koji su se nastavljali na staro Lenišće (danas ulice braće Radić i Bjelovarska ulica) odnosno Sajmišnu ulicu, Sajmište i Bašču na kojima ideja ringa kao niza trgova nije u graditeljskom smislu realizirana, a u južnom dijelu grada su još uvijek dobro očuvani ostaci zemljane arhitekture – **glasije** na Sajmištu, odnosno južni i istočni **revelini, bedemi, kavaliri i opkopi** na Bašči, na kojoj je gotovo u potpunosti sačuvan južni ulaz u grad (južna vrata grada, Oružana) i **jugoistočni bastion** zvan Florijanski. Radi se o najužem centru grada koji je svoj izgled dobio u razdoblju historicizma urbanistički osmišljenu jezgru grada, čije je stanje zabilježeno na zabilježeno na **Regulatornom nacrtu kr. i slobodnog grada Koprivnice** iz siječnja 1903. godine autora **F. Poicija**, te nešto starijem planu elektrifikacije grada **Situationsplan der Stadt-Kopreinitz - Koprivnice helyszinrajz (Actien Cesellschaft fur Electriche Beleichtung Kopreinitz)** iz 1898. godine, što se čuvaju u zbirci planova i nacrtu Muzeja grada Koprivnice.

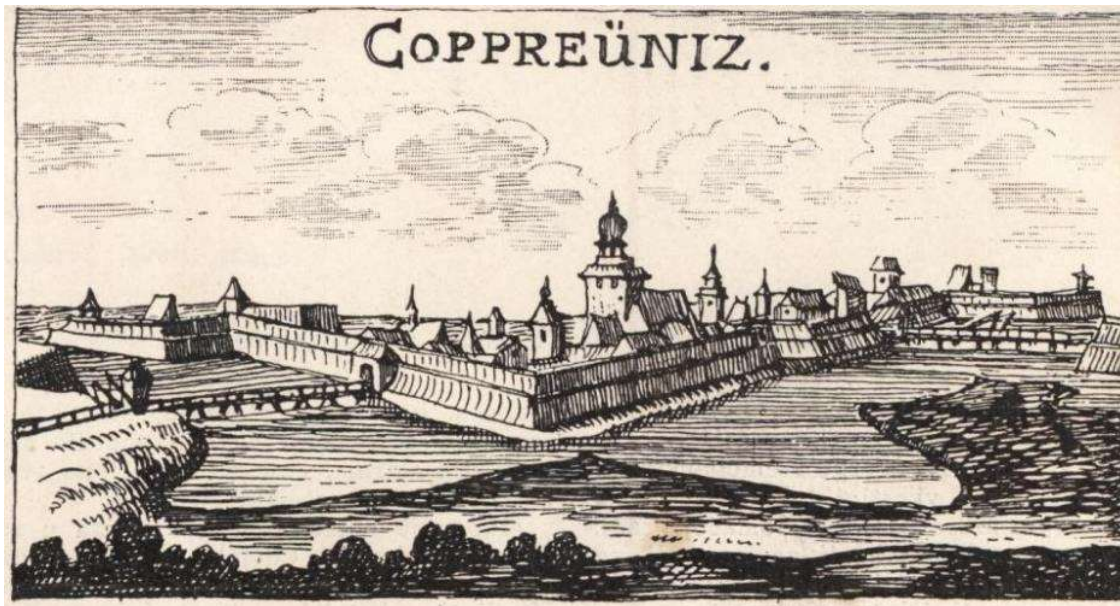

Sl. 4.3.6. Franjo Poici : Regulatorni nacrt slobodnog i kraljevskog grada Koprivnice, 1903.

Urbanizam i graditeljski oblici historijskih stilova danas su prostornom dimenzijom i objektima historijskih stilova, uglavnom neorenesanse i neobaroka, u većoj mjeri stilski očuvani na Jelačićevom, Zrinskom, Florijanskom i Sajmišnom trgu, potom u Esterovoj, Frankopanskoj i Nemčićevoj ulici, te bedemskom parku između njih. Upravo je na tom prostoru vidljiva pozitivna strana koprivničke historicističke izgradnje i urbanizma, odnosno činjenica da su se na prostoru novih trgova i ulica podizali jednokatni, relativno komforni objekti, u širokim i zračnim ulicama, još uvijek neopterećenim prometom, u samom središtu nove gradske jezgre. Tako osmišljena koncepcija izgradnje Koprivnice zabilježena je na **Regulatornom nacrtu slobodnog i kraljevskog grada Koprivnice** koju je na razini planiranja grada zabilježio gradski inženjer **Franjo Poici, 1903.** godine. Ideja ringa oko najstarijeg dijela grada zvijezde, baš kao i ideja potkove u zapadnom dijelu grada, na potezu od Doktorščica (danas Taraščica) do zgrade Kolodvora i pruge nije u cijelosti realizirana.

Najstariji dio grada smješten unutar tvrđave sačuvao je pravilnu prostornu osnovu koja se formirala vrlo rano. Stari koprivnički trgovi i ulice formirali su se unutar gradskih vrata, Južnih vrata (danas Oružane) i Sjevernih vrata (Glavne straže srušene 1875, ostaci u Ulici Đure Estera prema Zrinskom trgu) s Gospodskom ulicom (danas Ulicom Đure Estera) koja je kao ulica-trg s pravom trgovišta (Privilegium Fuori) bila osnovna komunikacija unutar utvrde. Zanimljivo je kako su nedavna arheološka iskopavanja na tom prostoru našla drveno hrastovo opločenje ulice što je primjer razvijenog i komunalno uređenog srednjovjekovnog i renesansnog grada. Na ulicu-trg danas se još uvijek očuvanom pravilnom rasteru *insula* orijentiranih sjever – jug, odnosno istok – zapad,

nadovezuju gradske ulice povijesne Koprivnice uz koje su bili izgrađeni svi objekti vojne, crkvene, gospodarske, javne i civilne namjene, upravne, stambeno-poslovne i stambene namjene.

Sl. 4.3.7. Koprivnica – zemljana utvrda, drveni grad kanatne gradnje i drveni mostovi

Ulice orijentirane sjever – jug, uz središnju **Gospodsku ulicu** danas su još uvijek očuvane, to su Vijećnička (s bočno smještenom baroknom intervencijom Vijećničkog trga), Oružanska i Sokolska, dok su orijentirane zapad – istok Frankopanska, Franjevačka, Reberinska i Školska ulica koja vodila prema Zapadnim vratima tvrđave. Posebno su zanimljive dvije bezimene srednjovjekovne ulice - prolazi (vuličke) koje su zatvarale insule, spajale Vijećničku i Oružansku ulicu i tlocrtno dijelile prostor unutarnjeg grada na pravilne trećine. Ti su prolazi očuvani do danas, no u percepciji stanovnika ne postoji saznanje o njihovoj iznimnoj važnosti kao važnom dijelu starog grada Koprivnice očuvanom na razini prostornih odnosa gradskog tkiva i srednjovjekovnog urbanizma. Prostorni odnosi unutarnjeg grada stare Koprivnice još su uvijek očuvani i u prostoru se mogu iščitavati na dvije razine.

4.3.8.-4.3.9. Ulice orijentirane sjever -jug: Gospodska i Vijećnička

4.3.10.-4.3.11. Ulice orijentirane sjever -jug: Vijećnički trg i Oružanska ulica

4.3.12.-4.3.13. Ulice orijentirane sjever -jug: Sokolska ulica i Ulica Matije Gupca

Sl. 4.3.14. Gospodska ulica, danas ulica Đure Estera početkom 20. stoljeća

Sl. 4.3.15. Gospodska ulica oko 1900.

Sl. 4.3.16. Gospodska ulica, danas ulica Đure Estera početkom 20. stoljeća

Sl. 4.3.17. Gospodska ulica u međuratnom razdoblju – pogled na sjever prema Zrinskom trgu: Kotarski sud (Stara gradska vijećnica, danas Muzej grada Koprivnice), Pučka škola i župna crkva Svetog Nikole Biskupa

Prva razina čitanja povijesnog grada iščitava se na razini kulturnog krajolika i panorame starog grada između dva crkvena tornja (panoramski obris unutarnjeg grada i stare Koprivnice danas se najbolje iščitava s juga, iz smjera nadvožnjaka na Podravskoj magistrali te je pitanje čitanja, analize i očuvanja kulturnog krajolika.

Druga razina čitanja povijesnog grada je na razini uličnog rastera i partera, odnosno opločenja, od kojeg su tek mjestimično očuvane kvadratne i pravokutne cigle koje su u posljednja dva desetljeća

zamijene tipskim betonskim opločenjem u različitim bojama (antracit, sivo, terakota) što je posljednja devastacija ulične razine unutarnjeg grada. Kako za restauraciju i rekonstrukciju ima sve manje informacija, jedna od mogućnosti je reinterpretacija i naglašavanje prostora novim plemenitim opločenjem (planski osmišljenim i projektiranim) ili asfaltom u boji, npr. crvene cigle, što je predmet posebno osmišljenog projekta interpretacije starog grada. Uz dobro osmišljenu i projektiranu interpretaciju graditeljske baštine moguće je dodatno naglasiti važnost urbanizma i povijesnih prostornih odnosa starog grada Koprivnice. (u tom kontekstu ideja "muzejskog trga" prilika je za proširivanje muzejske interpretacije u formi baštinske priče na prostor unutarnjeg grada i **interpretaciju baštine** koja će neartikuliranom prostoru starog grada dodati novu vrijednost temeljenu na povijesnim činjenicama graditeljske baštine i urbanizma.)

Urbanizam kao graditeljska baština zemljanog i drvenog grada Koprivnice teško je percipirati bez poznavanja povijesti arhitekture, u slučaju Koprivnice je to **vojna arhitektura renesansne zemljane tvrđave** sa svim elementima grada koji je bio važno upravno-pravno i vojno središte u kojem su postojali objekti vojne i civilne namjene te crkveni kompleksi koji su još uvijek očuvani na prostoru na kojem su bili prvobitno izgrađeni u ranijim stilskim razdobljima.

Sl. 4.3.18. Vulička između Vijećničke i Oružanske ulice, 1983.

Sl. 4.3.19. Vulička između Vijećničke i Oružanske ulice, 1983.

Sl. 4.3.20. Vulička između Vijećničke i Oružanske ulice, 2022.

Sl. 4.3.21. Vulička između Vijećničke i Oružanske ulice, 2022.

Stari trg (Vijećnički trg, Trg dr Leandera Brozovića) vrlo je važna kasnorenesansna intervencija u prostor srednjovjekovnog gradskog tkiva, što možemo iščitavati na najstarijim planovima grada Koprivnice. Radi se o planiranom oblikovanju središnjeg trga kvadratne osnove, na mjestu ranije izgrađenog prostora grada. Početak izgradnje zgrade stare gradske vijećnice, Magistrata, oko 1660., a potom zgrade vojnog zapovjedništva, Kapetanije, i stare oružane (zapravo, preoblikovanih Gradskih vrata), pretpostavljalo je dodatno proširenje prostora ispred glavnih pročelja. Prostor unutar tvrđave bio je skučen i dragocjen, no isto tako je bilo neophodno zaštićeno vojno vježbalište kraljevske i carske vojske Parade Platz, koje je u 18. stoljeću, preoblikovanjem javne plastike kužnih

pilova 17. i 18. stoljeća pretvoreno u javni prostor glavnog gradskog trga, dok ga je naredno 19. stoljeće oblikovalo kao površinu malog parka koji se do danas nije bitno mijenjao.

Sl. 4.3.22. Stari (Vijećnički) trg s kamenom plastikom 17. i 18. stoljeća – Situacija 1983.

Sl. 4.3.23. Trg dr Leandera Brozovića s kamenom plastikom 17. i 18. stoljeća – Situacija 2022.

Sl. 4.3.24. Bogorodica Bezgrešnog Začeća - Ivan Jakob Altenbacher, 17. st.

Sl. 4.3.25. Sveti Sebastijan - Ivan Jakob Altenbacher, 17. st.

Sl. 4.3.26. Sveti Ivan Nepomuk, 18. stoljeće

Sl. 4.3.27. Sveti Karlo Boromejski, 18. stoljeće

Kamena javna plastika (pilovi, poklonci) u prostoru barokne Koprivnice posebno su važni prostorni orijentiri. Uz crkvene zvonike i visoke šatoraste krovove, javlja se kamena javna plastika zavjetnog karaktera koja je obogatila koprivničke ravničarske vizure. Na javnom prostoru starog koprivničkog

trga, na visokim zidanim postamentima, u ponešto drugačijem prostornom rasporedu od prvobitnog, podignuti su kipovi svetaca zaštitnika koje su koprivnički građani postavili kao zavjet protiv kuge koja je prema zapisima iz koprivničke kronike Koprivnicom harala u dva navrata, u 17. i u 18. stoljeću (1647., odnosno 1738. – 1745.) Kip Blažene Djevice Marije i Sebastijana podignuti su sredinom 17. stoljeća, kipovi Karla Boromejskog i Ivana Nepomuka sredinom 18. stoljeća, dok je kip Florijana iz 1736-1738. godine na trg donesen poslije velikog potresa krajem 19. stoljeća. Grupa pilova danas čini cjelinu koja dominira starim trgom ispred Muzeja grada Koprivnice. U prostoru parka izložene su replike iz 1995. godine, dok su originali 17. i 18. stoljeća izloženi u veži Muzeja grada Koprivnice.

Sl. 4.3.28. Sveti Florijan, 18. st. ranije je bio smješten na trgu Svetog Florijana uz istoimenu kapelu.

Sl. 4.3.29. Krist Kralj (Ecce Homo), 18. st.

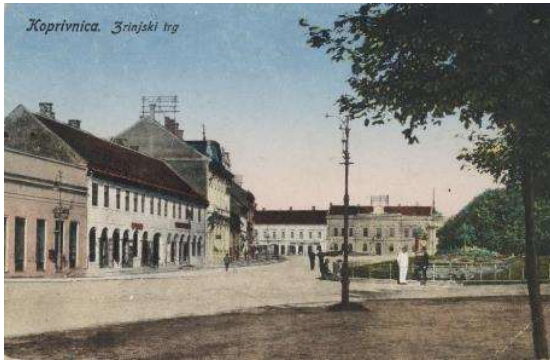

Sl. 4.3.30. Sveti Ivan Nepomuk Mienitzky, 1747.

Sl. 4.3.31. Grb i latinski natpis iz 1747.

Na sjevernom izlazu iz koprivničke tvrđave nalazi se pil Ivana Nepomuka, sveca zaštitnika od poplave i pošasti (kuge). Kameni kip podignut je uz drveni most sjevernih gradskih vrata (kojih više nema) 1747. godine po zavjetu i nalogu koprivničkog generala Ivan Nepomuka Mienitzkog, o čemu svjedoče uklesani obiteljski grb i latinski natpis. Koprivnica 17. i 18. stoljeća polako se oporavljala i gradila. Skromna barokna arhitektura i umjetnine baroknog razdoblja odraz su prostora i vremena, a natpisi na spomenicima bilježe imena donatora i baroknih majstora koji su oblikovali izgled grada. **Novo gradsko središte Koprivnice** oblikovano je tijekom 19. stoljeća uz sjeverozapadni vanjski rub kasnorennesansne zemljane tvrđave. Izgrađena je u razdoblju i stilovima historicizma. Poslije velikog potresa 8. i 9. studenog 1880. godine, historicistička arhitektura zamijenila je skromniju baroknu gradnju. Urbanističko rješenje Koprivnice odraz je funkcionalne asimetrije koja je nastala prihvaćanjem zatečenog stanja, odnosno, djelomičnim zadržavanjem postojećih prostornih rješenja urbanog tkiva iz ranijih razdoblja. Izgradnju Koprivnice 19. stoljeća stilsko razdoblje historicizma postavlja u dinamičku ravnotežu s ostacima stare gradske jezgre koja zadržala oblik nepravilne zvijezde. Ta se prostorna kompozicija očuvala u osnovi urbanističkog rješenja druge polovice 19. stoljeća kada su dijelovi tvrđave uklonjeni, zemlja poravnata, a opkopi i bastioni pretvoreni u površine parka. Gradski park druge polovice 19. stoljeća postao je središte grada i jedinstveno urbanističko rješenje koje je povezivalo stari i novi grad.

Sl. 4.3.32. Zrinski trg, 1907.

Sl. 4.3.33. Zrinski trg, 1913.

Sl. 4.3.34. Zrinski trg, 1983.

Sl. 4.3.35. Zrinski trg, 2018.

Situacija iz razdoblja historicizma zabilježena je 1898. na planu elektrifikacije grada Koprivnice »Situationplan der Stadt-Kopreinitz - Koprivnice helyszinrajz (Actien Cesellschaft fur Elektrische Beleuchtung Kopreinitz)«, odnosno na »Regulatornom nacrtu kr. i slobodnog grada Koprivnice« kojeg je nacrtao **Franjo Poici** u siječnju 1903. godine. Graditeljski elementi razdoblja historicizma u Koprivnici najčešće pripadaju stilovima neorenesanse i neobaroka, a ukrašavaju pročelja zgrada na Jelačićevom, Zrinskom, Florijanskom, Sajmišnom trgu i Bolničkom trgu te u Esterovoj, Frankopanskoj i Nemčićevoj ulici, koja je prvobitno, prije pojave pojačanog prometa, zamišljena kao Promenaden Platz, Šetališni trg u sredini kojeg je izgrađena palača Kotarske oblasti. Uglavnom se radi o zgradama javne, stambene i stambeno-poslovne namjene, među kojima se ističu školski, upravni, poslovni i stambeni objekti. Izgradnja Koprivnice ubrzana je između 1880. i 1900. godine, kada su pročelja gradskih palača podizana poput kazališnih kulisa u oblicima povijesnih stilova (neogotika, neorenesansa, neobarok), što je izmijenilo izgled grada baroknog razdoblja. Nova izgradnja Koprivnice slijedila je zrakasto usmjerene ulice novih gradskih prostora 19. stoljeća koji su izgrađeni oko vanjskog ruba tvrđave. Novi trgovi Koprivnice se nižu i nastavljaju jedan za drugim uz vanjski rub tvrđave: od Bolničkog trga i Bolničke ulice na sjeveroistoku (Trg dr. Tomislava Bardeka), Jelačićevog i Zrinskog trga (Piazza) na sjeveru, Florijanskog trga na sjeverozapadu, gradske promenade na zapadu (Šetališni trg, danas Nemčićeva ulica) te Banskog trga (Trg mladosti), Svinjskog i Sajmišnog trga na jugozapadu prema Starogradskoj ulici. Izgled najužeg centra Koprivnice stilski se nije bitno mijenjao, osim na razini tehničko-tehnološkog napretka (plinske i električne rasvjete, vodovodne, komunalne i prometne infrastrukture, opločenja i asfalta, optičkih kablova i solarne tehnologije) i urbane opreme (rasvjetna tijela, stalci za bicikle, kante za smeće i slično).

Sl. 4.3.36. Zrinski trg

Sl. 4.3.37. Trg bana Josipa Jelačića

Zrinski trg, središnji gradski trg formiran u 18. stoljeću izvan tvrđave svoje sadašnje ime dobiva 1866. povodom 300. obljetnice pada Sigeta i od tog vremena je i službeno glavni gradski trg na kojem se na mjestu pučke škole smještena nova Gradska vijećnica kojoj je 1892. dozidano gradsko redarstvo. Jelačićev trg godine 1800. nosi ime **Forum Santi Crucis** po raspelu koje se nalazilo na raskrižju ispred svratišta **K zlatnom križu** koje se nalazilo na mjestu sadašnjeg objekta koje je nadograđeno u stilu historicizma 1890.-1900. godine.

Sl. 4.3.38. Trg dr. Tomislava Bardeka

Sl. 4.3.39. Florijanski trg

Florijanski trg se formirao zapadno od barokne kapele Svetog Florijana iz 1737. po kojoj je i dobio ime i jedni je trg u ovom potezu koji je imao zatvorena sva pročelja. Razvio se krajem 17. i početkom 18. stoljeća izvan gradske utvrde uz potok koji je iz opkopa vodio u Vuličku (Svilarsku ulicu). Radi blizine vode na trgu su se smjestili obrtnici kožari. Početkom 19. stoljeća grade se zidanice (pošta, svratište, ubožnica). Današnji izgled dobiva između 1880. i 1900. godine.

Sl. 4.3.40. Ulica Antuna Nemčića (Šetališni trg)

Sl. 4.3.41. Trg mladosti (Banski trg)

Sl. 4.3.42. Trg mladosti (Sajmišni trg)

Sl. 4.3.43. Trg mladosti prema Starogradskoj (Svinjski trg)

Središnji gradski park u Koprivnici dio je najužeg centra grada i stare gradske jezgre koja je kao cjelina svojim sadržajima, načinom oblikovanja i stilskim karakteristikama do danas zadržala obilježja urbano osmišljenog gradskog prostora 19. stoljeća. Upravo je u 19. stoljeću došlo do nove izgradnje grada oko vanjskog ruba stare renesansne utvrde, na udaljenosti koju je diktirala širina nekad močvarnog terena, ostavljajući slobodni prostor između utvrde i grada 19. stoljeća. Osnovni problem razvoja grada Koprivnice i njegove ekspanzije, nije bila industrijska revolucija, već potreba koprivničkih građana da na simboličkoj razini u urbanom tkivu grada ukinu prostorne barijere koje su činili bedemi i opkopi ispunjeni vodom, odnosno fizički ostaci vojne arhitekture, kasnorenesansne protuturske utvrde. Radi se o bedemskom parku koji se smjestio na sjeverozapadnom dijelu kasnorenesansne tvrđave, a svojim obuhvatom zauzeo sjeverozapadni bastion, bedeme i kurtine sjeverne i zapadne strane tvrđave, te pripadajuće opkope, dok prostor glasija čini vanjski rubni perimetar parka i prostora Zrinskog trga na sjeveru, odnosno Nemčićeve ulice na zapadu (Šetališna ulica; zapadna promenade ili zapadno šetalište). Vanjski rub istočne strane trga čini ulica Đure Estera (Gospodska ulica) koja je ujedno i središnja ulice starog renesansnog grada. Park je od ulične komunikacije bio odvojen zidano-kovanom ogradom i istočnim drvoredom (istočna promenade ili istočno šetalište). Južni dio parka konceptijski nije strogo oivičen kao njegova sjeverna, zapadna i istočna strana. Već je na Regulacionoj osnovi iz 1903. park prikazan na način da sjeverni "francuski" dio parka u južnom dijelu prelazi u "engleski" park slobodnije oblikovne koncepcije. Iako navedena regulaciona osnova nije realizirana, južni dio parka uvijek je koncipiran je slobodnije, a već u prvoj polovici 20. stoljeća dobio je svoju utilitarnu funkciju u vidu školskog fiskulturnog igrališta koje se po logici smjestilo između Pučke škole na zapadno dijelu parka i male realne Gimnazije na njegovom istočnom dijelu.

Sl. 4.3.44. Detalj Katastarskog plana Koprivnice iz 1869.

Morfološka i funkcionalna struktura budućeg gradskog parka nazire se u drvoredu ucrtanom uz vanjski opkop sjeverozapadnog bastiona, čime je ucrtan vanjski perimetar bedemskog parka. Drvored sa šetnicom vodi od zgrade Gradskog redarstva, uz cijelu dužinu južnog dijela glavnog gradskog trga formirano na prostoru sjeverne glasije, skreće uz najistaknutiju točku zapadnog bastiona prema pravoslavnoj crkvi Svete Trojice.

Središnji gradski park u Koprivnici najstarija je i površinom najveća zelena površina grada. Počeci stvaranja gradskog parka spominju se 1863. godine, kada je uz vanjski rub opkopa sjeverozapadnog renesansnog gradskog bedema (varoške grabe) zasađena aleja javora. Aleju javora je prema povijesnim podacima dao zasaditi graničarski major u mirovini i kotarski predstojnik **Gligorje Roksandić**, umirovljeni krajiški časnik. Dvostruki drvoredi javora zasađeni su u potezu od zgrade Gradskog redarstva, uz južni perimetar novog glavnog gradskog trga koji je zauzeo široki brisani prostor sjeverne glasije (Zrinski trg) te komunikaciju od sjevera prema jugu koja se formirala uz

zapadni vanjski perimetar utvrde i danas čini Nemčićevu ulicu. Bio je to prvi urbanistički zahvat komunalnog karaktera koji je uključio novu prostornu dimenziju grada 19. stoljeća i njegovo prerastanje zadanih okvira stare renesansne utvrde.

Potaknuta iskustvima suvremenog europskog urbanizma, Koprivnica se okrenula rušenju bedema i bastiona kasnorenesansne utvrde. To se odrazilo na hortikulturu grada, bedemski park koji je zajedno s uređenom promenadom nastao po uzoru na bečki Ring. Najveći dio gradskog parka formiran je na prostoru nekadašnjeg Gensmüllerovog bastiona, tako da je prema mjestu nastanka gradski park u Koprivnici bedemski park 19. stoljeća i pripada skupini parkova koji su nastali u vrijeme kada su utvrđeni gradovi rušili stare protuturske utvrde, i zemljom iz bedema zatrpavali opkope ispunjene vodom. Rušenje gradskih bedema formalno je započelo 1863. godine i nije bilo uvjetovano širenjem grada i prometa. Nastao je kao posljedica težnje za praćenjem suvremenih trendova u uređenju gradskih prostora, a svoje je postupke nastojao opravdati higijenskim i zdravstvenim razlozima koji su išli u prilog zatrpavanju močvarnog terena u samom središtu grada. Obrambeni opkopi u kojima je nekad stajala voda pretvoreni su u travnjake, a sjeverozapadni bastion, zvan Genssbülerov, postao je bedemski park sa promenadama i alejama javora i divljih kestenova, neobaroknom "Alejom uzdisaja", klasicističkom vrtnom arhitekturom (Ivanova špilja - srušena, Glazbeni paviljon) ilirskom lipom, ribnjakom, fontanom, niskim zelenim nasadima i cvjetnim alejama.

Drvoredi javora su u drugoj fazi razvoja koprivničkog središnjeg parka poslužili gradskom vrtlaru **Dragutinu Ruhl** kao prostorni okvir za postupno oblikovanje parka na prostoru sjeverozapadnog dijela koprivničke utvrde. Ruhl je postao gradskim vrtlarom 1884., a na toj je dužnosti bio punih četrdeset godina. Pod njegovim je vodstvom u razdoblju između 1891. i 1893. godine bio zasađen gradski park, a kasnije i ostali koprivnički parkovi: **Bolnički, Florijanski, Banski, Tarašćice**.

Ruhla je na mjesto gradskog vrtlara naslijedio **Ivan Flatz** koji je sve do 1960. godine upravljao koprivničkim parkovima. Park je sredinom i u drugoj polovici 20. stoljeća bio prilično devastiran, a da bi se mogao opremiti ukrasnim biljem, gradsko vodstvo je uredilo vrtlariju u blizini današnjeg gradskog sajmišta. Kasnije je uređena i nova gradska vrtlarija, koja je ukrasnim biljem zadovoljavala potrebe parkovnih površina, gradskih šetališta, ulica i trgova. Sredinom sedamdesetih godina 20. stoljeća je bio uređen park kod zgrade koprivničkih srednjih škola na Trgu slobode. Taj je park bio oblikovan na modernijim pejzažnim principima u približno jednakoj zastupljenosti drveća i grmova. U drugoj polovici 20. stoljeća je u višedesetljetnom procesu bio formiran park uz noviji dio bolnice, a istovremeno su uređene zelene površine na Trgu slobode, Mali park kod autobusnog i željezničkog kolodvora, parkić na početku ulice Miklinovec, na Trgu Eugena Kumičića te nekoliko manjih zelenih površina u novim dijelovima grada.

Sl. 4.3.45. Gimnazijski park (Banski park)

Sl. 4.3.46. park 1899. godine

Sl. 4.3.47. park 1907. godine, izvor: MGK

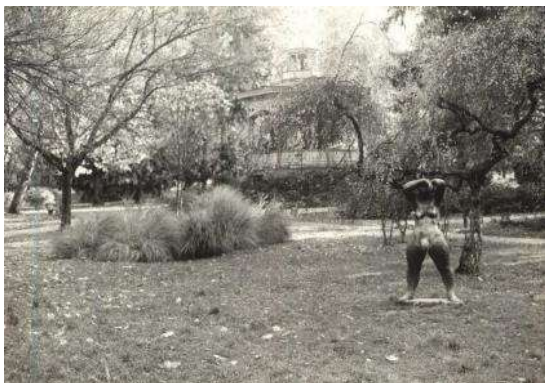
Sl. 4.3.48. park 1910. godine, izvor: MGK

Sl. 4.3.49. park 1930. godine, izvor: MGK

Sl. 4.3.50. park 1983. godine, izvor: MGK

Sl. 4.3.51. park 1992. godine, izvor: MGK

Sl. 4.3.52. Pomlađen drvored javora na šetalištu, 2014.

VOJNA ARHITEKTURA namijenjena je obrambenom ratovanju s kompleksnom strukturom ojačavanja položaja radi obrane od napada. Utvrдно graditeljstvo (lat. *fortificatio*; fortifikacija) u slučaju Koprivnice odnosi se na zemljanu renesansnu tvrđavu u kojoj je bila smještena vojna posada u vrijeme ratova protiv Osmanlija.

Ostaci nekadašnjih fortifikacija grada Koprivnice koji se sastoje od preostalog dijela zemljanog nasipa nekadašnjeg jugoistočnog bastiona, koji je izvorno nosio ime **Đurđevački bastion**, kao i dijelova velikog koprivničkog **tvrđavskog gradskog opkopa** na istočnoj i dijelom na južnoj strani, od **nasipa i opkopa dva zemljana revelina**, te napose od velike neizgrađene travnate površine nekadašnje **glasije s esplanadom** na drugoj strani opkopa, najdragocjeniji su, ali danas i najviše ugroženi spomenik urbane povijesti Koprivnice. Unatoč tome, i unatoč stanju u kome se nalaze, ti ostaci po svom značenju i po svojoj ukupnoj vrijednosti daleko prelaze lokalne granice, zauzimajući vrlo istaknuto mjesto ne samo u povijesti hrvatske fortifikacijske arhitekture, nego isto tako i daleko šire.

Sadržavajući u sebi nekoliko (danas uglavnom skrivenih) faza svog razvitka, povezanih s najburnijim razdobljem koprivničke povijesti u drugoj polovini 16. te u prvim desetljećima 17. st., oni se sastoje od nekoliko sve više razdvojenih i fragmentiranih dijelova prostorne cjeline, kojoj u sredini stoji prostorno usamljena i neprirodno izdvojena, vrlo dobro očuvana i nedavno konzervatorski obnovljena građevina nekadašnjih južnih gradskih vrata grada Koprivnice (izvorno zvanih Turska vrata). Izgrađena u burnim vremenima 1586. godine koprivnička **Turska vrata**, prvorazredni su povijesni spomenik, ali iako arhitektonski dijelom obnovljena, ostala su i dalje zatvorena, skrivajući svoju izvornu funkciju (prekrivenu također i neodgovarajućim novijim nazivom Oružana, prema nazivu koji su južna gradska vrata dobila kasnije, nakon pregradnje, zatvaranja i preuređenja, u drugoj fazi svoje egzistencije).

Očuvani dijelovi zemljanog nasipa **Đurđevačkog bastiona**, te osobito preostalih dijelova istočnog bedema **kurtine** i dalje se postupno razgrađuju, **zarasli su u neodgovarajuću i posve neprimjerenu vegetaciju**, a izloženi su i sve izraženijem poništavanju i samog svog izvornog povijesnog i arhitektonskog smisla i preostalog spomeničkog digniteta. Dijelovi opkopa, osobito na sjeveroistočnoj i jugozapadnoj strani i dalje se postupno zatrpavaju. **Zemljani nasip južnog revelina** postupno se sve više smanjuje, snižava i razgrađuje, a opkop zatrpava, dok se **na istočnom revelinu proširuje bespravna gradnja kuće i njenih gospodarskih objekata**.

Prostor **glasije i esplanade** ne narušava se u svojoj prostornoj cjelovitosti i jedinstvenosti više samo na rubovima, nego sve više i u samom središtu, a posebno s improviziranim parkiralištima za automobile i kamione. (Uzelac: 2010)

Sl. 4.3.53. Oltarna pala Svetog Florijana, detalj s prikazom utvrde koja je prethodila današnjoj

Sl. 4.3.54. Očuvani dio istočne strane renesansne tvrđave (sa opkopima ispunjenim vodom poslije kiše)

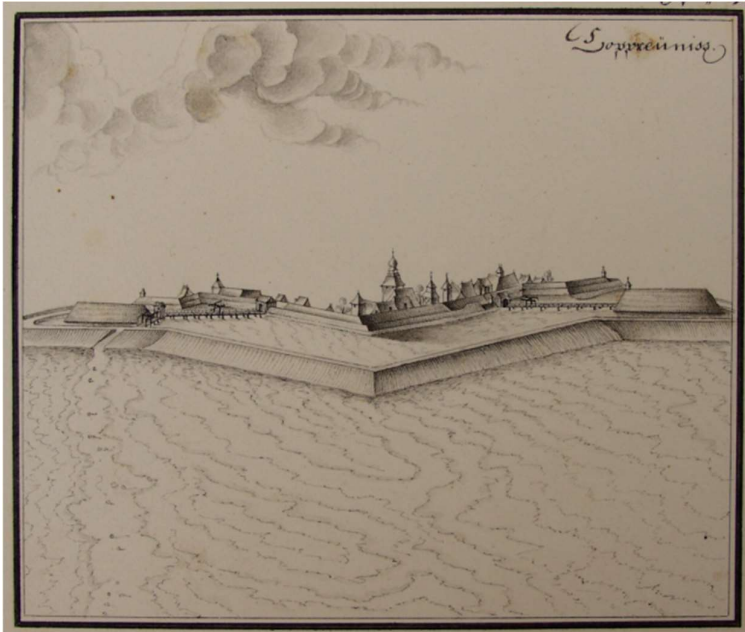
Sl. 4.3.55. Jugozapadni bastion zemljane tvrđave s kavernom u tkivu arhitekture, 2022.

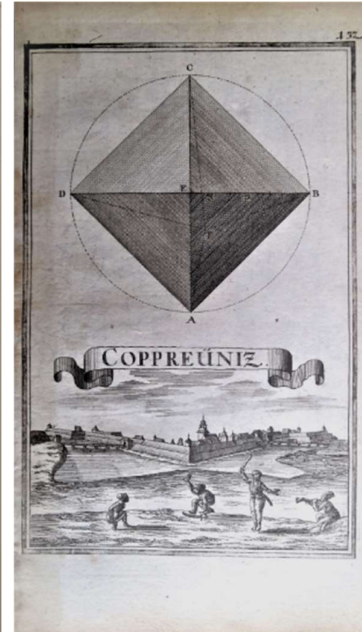
Sl. 4.3.56. Veduta Koprivnice – Ledentu, 1688.

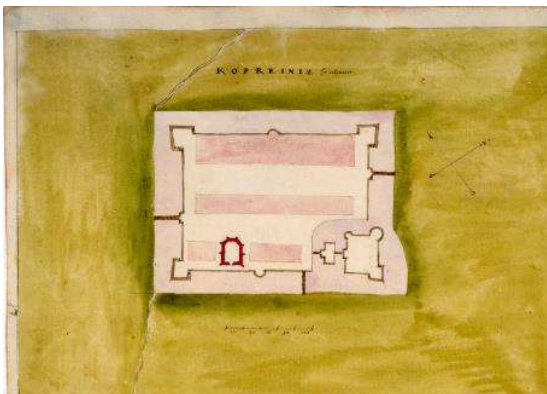
Sl. 4.3.57. Veduta Koprivnice - Ledentu

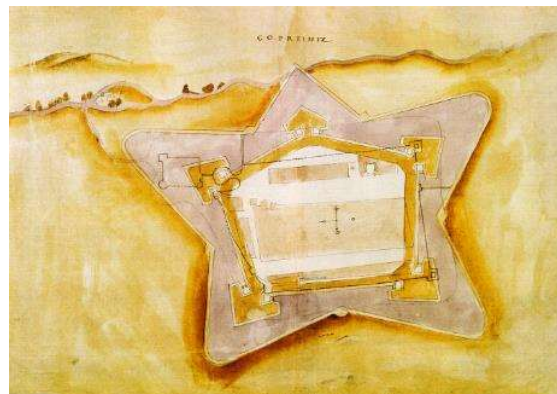
Sl. 4.3.58. Veduta Koprivnice

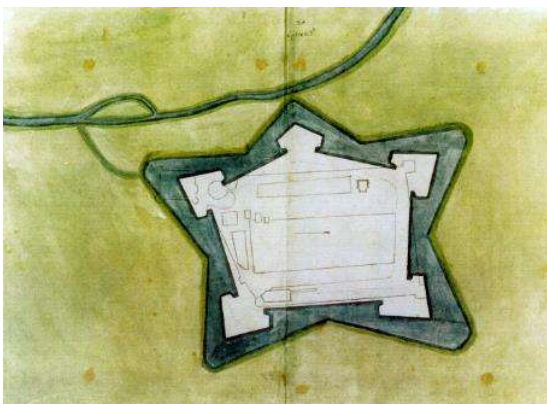
Sl. 4.3.59. Veduta Koprivnice – Burkhard von Birkenstein

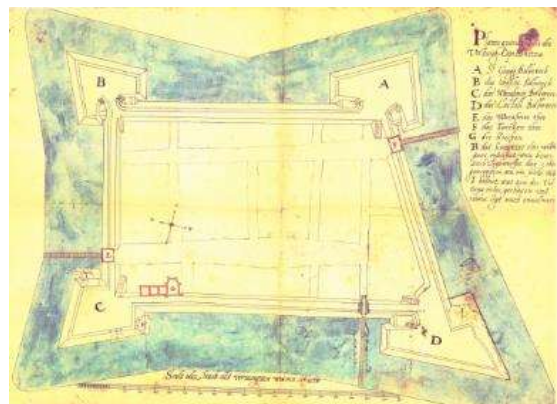
Sl. 4.3.60. Koprivnica Angielini (Bec, cod 8 609)

Sl. 4.3.61. Koprivnica Angielini (Dresden)

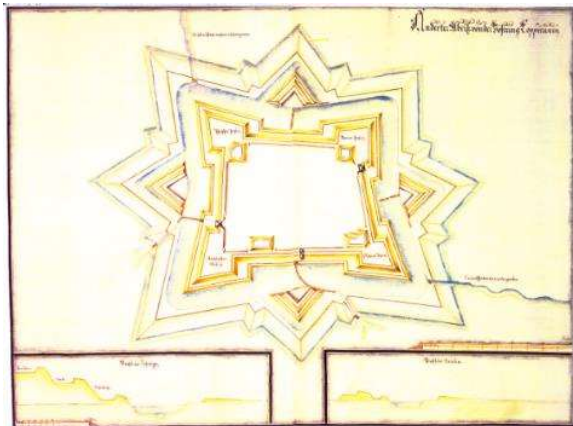
Sl. 4.3.62. Koprivnica Angielini (Graz)

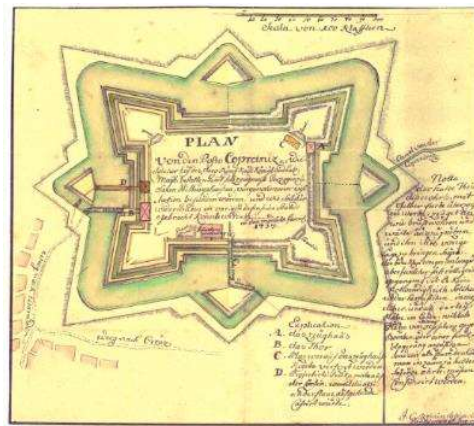
Sl. 4.3.63. Alessandro Pasqualini, 1598.

Koprivničku nepravilnu zvjezdanu utvrdu obnavljali su i modernizirali poznati vojni graditelji Europe u 17. stoljeća - **Alessandro Pasqualini**, **Ottavio Zanolli** i **Martin Stier**. Oko 1660. godine Koprivnica je

bila poznata kao najsuvremenija granična tvrđava između Save i Drave koja je štitila »ostatke ostataka hrvatskog kraljevstva«. Funkcionalna asimetrija koprivničke zvijezde nastala je uvažavanjem i prihvaćanjem postojećeg prostora izgrađenog u 14., 15. i 16. stoljeća, čime je uspostavljena dinamička ravnoteža izduženog, nejednako postavljenog pravokutnika. Kutovi pravokutnika ulaze u četiri izdužena peterokutna bastiona (Dvorski, Florijanski, Popovski i Genssbülerov) koji su bili spojeni kurtinama tvrđave. Problem obrane ponešto izduljenih bedema riješen je tako što su pred kurtinama podignuti revelini trokutne osnove, sa trećom stranicom otvorenom prema **kurtini** koju su štitili. Opisana prostorna kompozicija očuvana je do danas u urbanističkoj osnovi stare povijesne jezgre i nakon što su u 19. stoljeću dijelovi tvrđave bili poravnati i uklonjeni, a opkopi i bastioni pretvoreni u zelene površine - **bedemski park** radi prostora bedema na kojem je zasađen.

Sl. 4.3.64. Martin Stier

Sl. 4.3.65. Rebain, 1737.

Sl. 4.3.66. Oružana (Cajghaus) – Južna vrata grada

Južna vrata grada koja danas znamo pod imenom **Oružana ili »Cajghaus«**, nalaze se u dijelu grada koji danas zovu »Na Bašči«, odnosno Bašča. Godine 1714. zgrada starog južnog izlaza iz tvrđave prema Virovitici i Osijeku nadograđena su i prenamijenjena u zgradu nove Oružane koja se koristila kao vojno spremište. Od 1731. do 1765. godine Koprivnica je bila središte varaždinskog Generalata i

sjedište pukovnije. Život grada na Granici u potpunosti podređen vojnim potrebama. Gradskom upravom upravljao je uski krug njemačkih vojnih zapovjednika, tako da je sredinom 18. stoljeća Koprivnica bila vojnički grad, odnosno vojna baza, dok su u nadležnosti gradskog suca ostale gradska vijećnica, župni dvor i crkva. Vojna posada predvođena generalom nastojala je unaprijediti gradski život, pokušavajući civilnom gradskom stanovništvu zamijeniti vlastelu. Oružana je danas jedini, u cijelosti očuvani vojni objekt Koprivnice. Zgrada Nalazi se na južnom dijelu koprivničke tvrđave, uz ostatke zemljanih bedema, bastion i dva revelina. Jednokatnica pravokutnog tlocrta primjer je utilitarne vojne barokne gradnje bez suvišnih ukrasa s visokim tavanskim prostorom i šatorastim krovom s dva sljemena i polu skošenim zabatom. Godina jedne od niza pregradnji ove vojne jednokatnice sve do nedavno je bila upisana na kovanom željeznom ukrasu umetnutom na sjevernom pročelju između prozora prvog kata. Osnovnu tipologiju zidane barokne gradnje odaje trodijelni, križno svedeni prostor i tragovi vrlo jednostavne arhitektonske plastike. Središnji dio prizemlja bio je ulaz u tvrđavu s pokretnim drvenim mostom. To potvrđuje kamena plastika na južnom pročelju na kojem je očuvan dio u koji se uvlačio teški željezni lanac i spuštao drveni most, dok su lijevo i desno od ulaznog prostora bila spremišta oružja i stražarnice. Svoju osnovnu funkciju spremišta oružja i municije oružana je službeno izgubila 1756. godine kada je vladarskom odlukom kraljice i carice Marije Terezije Habsburške, general varaždinskog generalata Vjenceslav Kleffeld preselio sjedište generalata iz Koprivnice u Bjelovar. Godine 1765. izdvajanjem grada Koprivnice iz Slavonske krajine, službeno započinje nova faza razvoja građanske Koprivnice.

Sl. 4.3.67. Stara oružana (Cajghaus) - Drveni most i južni ulaz u stari grad

Eksploatacija povijesne graditeljske baštine u svrhu turističke promocije grada kao destinacije osjetljivo je i složeno pitanje. Kada se radi o **zemljanoj arhitekturi** iz razdoblja renesanse, devastacija potaknuta korištenjem prostora zahtjeva hitne intervencije oštećenja, uglavnom saniranje pukotina i kaverni u tkivu zemljane arhitekture u kojoj su slivne vode i erozija razlozi ubrzanog propadanja nenadomjestive graditeljske baštine. Takav primjer je kaverna na južnom Florijanskom bastionu nastala unatrag desetak godina koja će, ako se ne sanira u skorije vrijeme, za posljedicu imati nestajanje posljednjeg očuvanog bastiona renesansne Koprivnice. Vrlo su upitne i po zemljanoj arhitekturu opasne drvenih prostorne intervencije i palisade u vidu improviziranih turističkih kulisa i

konstrukcija za koje se ne zna kako utječu na osjetljivu drvenu konstrukciju unutar zemljanog bedema. U svakom slučaju, evidentno je ubrzano propadanje dijelova bedema i kurtina na mjestima na kojima je zemljana arhitektura površinski oštećena neadekvatnim intervencijama.

Sl. 4.3.68. Florijanski bastion, 1908.

Sl. 4.3.69. Izgled bastiona u međuratnom razdoblju

Sl. 4.3.70. Florijanski bastion, 2005.

Sl. 4.3.71. Oružana i Florijanski bastion 2013.

Sl. 4.3.72. Florijanski bastion, 2013.

Sl. 4.3.74. Otvorena kaverna na jedinom očuvanom bastionu renesansne tvrđava, 15.6.2022.

Sl. 4.3.75. Primjer devastacije zemljanje arhitekture neplanskim sađenjem drveća, 15.6.2022.

Sl. 4.3.76. Primjer devastacije zemljanje arhitekture neplanskim sađenjem drveća, 15.6.2022.

Temelji komunalnog uređenja suvremenog grada postavljeni su u vrijeme gradonačelnika Josipa Vargovića, 1906. – 1913. godine. U tom je razdoblju kvalitativno unaprijeđen urbani način života koprivničkih građana, kada je Odlukom Gradskog poglavarstva Koprivnice u središtu grada i najbližim ulicama položen **prvi asfalt 1910. godine**, iste godine izvršena je **regulacija vodotoka potoka Koprivnica** koji je do tada redovito plavio gradska predgrađa između 1910. – 1913. na potoku je radilo javno gradsko kupalište s drvenim kabinama, petrolejsku rasvjetu u središtu grada 1908. zamijenila je plinska rasvjeta, 1910. je poduzeće Juliusa Pintcha iz Beča izgradilo novu gradsku plinaru u kojoj se do 1925. godine nalazilo javno kupalište, uređeni su nogostupi, središnja gradska rondela na Zrinskom trgu, zasađen je park i postavljena ukrasna ograda na Florijanskom trgu, nove parkovne površine ispred novoizgrađene Realne gimnazije 1908. i na Bolničkom trgu ispred Gradske javne bolnice 1912., o čemu je brigu vodio gradski vrtlar **Dragutin Ruhl**, dok je na rimokatoličkom groblju Svetog Duha prema nacrtima koprivničkog graditelja **Josipa Reša** izgrađena nova mrtvačnica i obnovljena istoimena grobljanska kapela. Godine 1912. izvršeno je premještanje gradskog sajmišta s Banskog trg na prostor jugoistočne **glasije** koprivničke tvrđave, prostor Sajmišta na kojem se i danas nalazi.

Sl. 4.3.77. Asfaltiranje Ulice A. Starčevića, 1910.
izvor: MGK

Sl. 4.3.78. Asfaltiranje Ulice A. Starčevića, 1910.
izvor: MGK

Sl. 4.3.79. Regulacija vodotoka potoka Koprivnica

Sl. 4.3.80. Regulacija vodotoka potoka Koprivnica

Sl. 4.3.81. Petrolejska rasvjeta 1908.

Sl. 4.3.82. Plinska rasvjeta 1910.

Sl. 4.3.83. Dragutin Ruhl, Gimnazijski park, 1908.

Sl. 4.3.84. Dragutin Ruhl, Bolnički park, 1912.

Sl. 4.3.85. Josip Reš, Mrtvačnica na groblju Pri svetom Duhu

4.4. SAKRALNA GRADITELJSKA BAŠTINA

Graditeljska baština sakralne namjene je slojevita i ima svoj arheološki, kulturno-povijesni i suvremeni graditeljski sloj. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti kulturno-povijesnom sloju i crkvenom graditeljstvu nastalom od 15. do 19. stoljeća koje je obnavljano i nadograđivano i čijoj se obnovi treba pristupati s posebnom pažnjom. Uglavnom se radi o zaštićenim nepokretnim kulturnim dobrima nastalim u razdoblju između gotike i baroke te obnavljanim nakon velikog potresa 1880. u razdoblju historicizma, a potom u više navrata tijekom 20. stoljeća pa sve do danas.

Sl. 4.4.1. Koprivnica, Župna crkva Svetog Nikole Biskupa

Sl. 4.4.2. Koprivnica, Župna crkva Svetog Antuna Padovanskog

Župna crkva Sv. Nikole, izgrađena je na temeljima srednjovjekovne franjevačke crkve. U današnjem obliku izgrađena je prije 1657., a temeljito preuređena 1892. godine. Unutrašnji inventar je iz novijeg razdoblja. Na vanjskom zidu nalaze se spomen-ploče trojici znamenitih koprivničanaca. Sredinom 18. stoljeća uz crkvu je izgrađen barokni župni dvor (današnji izgled je uglavnom iz 1779. godine). Na zidu sa strane parka uzidana je rijetka renesansna stela dječaka (nadgrobni spomenik) iz 1608. godine.

Franjevački samostan i crkva Sv. Antuna Padovanskoga čuva dugu povijest franjevaca u Koprivnici (ovamo su došli već oko 1290. godine!). Barokni zidani samostan, koji se naslanjao na nekadašnje zemljane bedeme franjevci su izgradili između 1675. i 1685. godine. U crkvi Sv. Antuna osobito je vrijedan barokni inventar, te dozidana barokna kapela Svetog Spasitelja (Salvator Mundi).

Sl. 4.4.3. Močile, župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije

Sl. 4.4.4. Koprivnica, Zavjetna kapelica Majke Božje od Sedam Žalosti na Grantulama

Sl. 4.4.5. Grobljanska kapela Svetog Duha, Koprivnica

Sl. 4.4.6. Kapela Svetog Florijana, Koprivnica

Sl. 4.4.7. Kapela Bezgrešnog Srca Marijinog, Bakovčica

Sl. 4.4.8. Kapela Presvetog Trojstva, Herešin

Sl. 4.4.9. Crkva Presvetog Trojstva, Reka

Sl. 3.4.10. Crkva Svetog Andrije, Jagnjedovec

Sl. 4.4.11. Kapela Svetog Vida, Draganovec

Sl. 3.4.12. Župna crkva Svetog Leopolda Bogdana Mandića, Koprivnica

Sl. 4.4.13. Župna crkva Blaženog Alojzija Stepinca, Koprivnica

Sl. 4.4.14. Župna crkva Svete Majke Terezije, Starigrad

Poklonci i kalvariske kapelice pripadaju skupini male sakralne arhitekture koju najčešće povezujemo s tradicijskim graditeljstvom i pučkom pobožnošću. Poklonci se, baš kao i pilovi sa skulpturama svetaca javljaju krajem 17. i početkom 18. stoljeća kao oblik zavjeta ili zagovora. Tradicija podizanja (i održavanja) poklonaca održala se do danas. Primjer je "serija" poklonaca Svetog Florijana koje nalazimo u prigradskim naseljima, Bakovčica, Herešinu, Jagnjedovcu (...) u neposrednoj blizini Vatrogasnih domova u kojim djeluju Dobrovoljna vatrogasna društva. Upravo je to anakrone podizanje male sakralne arhitekture s kipom sveca primjer *novokomponiranog* graditeljstva koje koristi gotove betonske elemente koji su daleko od tradicijskog graditeljstva i pučke pobožnosti kakvu nalazimo u **koprivničkim pokloncima** iz ranijih razdoblja.

Anđela Horvat je definirala poklonce kao sitnu arhitekturu zidanu u obliku stupa s jednom nišom, koncept koji je oblikovalo ranobarokno razdoblje za smještaj slike, kipa ili raspela. Termin koji se najčešće upotrebljava je *kapelica* ili *kapela*. Građevine su podizane pod utjecajem stilske arhitekture, a prilikom istraživanja teme nalazimo se u graničnom području povijesti umjetnosti i etnoloških istraživanja. Poklonci su predmet interes etnologa zato što su ih gradili lokalni/seoski zidari i opremali lokalni kovači i stolari, no prije svega su važni zato što su materijalni izraz vjerskih i duhovnih potreba seoskog svijeta.

Koprivnički poklonci tipološki pripadaju objektima poluotvorenog tipa u obliku niše otvoreno s

prednje strane, s javnom plastikom koju štite zidovi i krovčić, a s otvorene strane kovana željezna ograda te kovana vratašca. U likovnom i graditeljskom smislu, uz utjecaj povijesnih stilova i razdoblja, poklonci uglavnom slijede osnovne principe narodne arhitekture koja je u ovom slučaju zidana i oblikovana po uzoru na arhitekturu historicizma. Poklonce kao malu sakralnu arhitekturu i pilove kao sakralnu javnu plastiku uglavnom su podizali pojedinci ili bratovštine na osnovi zavjeta, zagovora ili osobnih pobuda. Upravo su iz tog razloga povezaniji uz pučku nego uz institucionalnu pobožnost, što se očituje u samoinicijativno gradnji, održavanju i obnavljanju poklonaca (npr. recentni objekti s obojenim betonskim odljevom skulpture Svetog Florijana na području Grada Koprivnice).

Sl. 4.4.15. Poklonac Svetog Petra i Pavla, Koprivnica

Sl. 4.4.16. Poklonac Svete Marije u Šumi, Koprivnica

Sl. 4.4.17. Poklonac Svetog Josipa (Bijeg u Egipt), Koprivnica

Sl. 4.4.18. Poklonac Svete Marije, Kunovec Breg

Sl. 3.4.19. Poklonac Tužnog Krista, danas u Zbirci sakralne umjetnosti u MGK

Sl. 4.4.20. Vatrogasna štrcaljka i Kip sv. Florijana, Reka

Sl. 4.4.21. Sveti Florijan,
Bakovčica

Sl. 4.4.22. Sveti Florijan,
Draganovec

Sl. 4.4.23. Sveti Florijan,
Jagnjedovec

Križevi krajputaši kršćanski su simboli koji se grade uz putove i raskrižja, odakle im i naziv *krajputaši*. Po formalnoj podjeli pripadaju u skupinu sitne sakralne arhitekture koja sadrži sakralnu skulpturu, *Korpus Krista*. Za građevinski materijal koristi se drvo, kamen, željezo i beton. Dio su europske i hrvatske kulturne baštine, a pripadaju efemernoj graditeljskoj baštini u kojoj brigu vode pojedine obitelji ili pojedinci koji su temeljem zavjeta, zagovora ili osobnog poriva. Građeni su uglavnom kao zavjetni prinosi ili zahvale, kao odraz traženja Božje zaštite, najčešće na najistaknutijim mjestima – na ulazu i izlazu iz naselja, uz raskrižje putova, ili na trgu. U Koprivnici ih najčešće nalazimo na mjestu starijih ulica i dijelova grada. Najčešće su ih gradili domaći narodni majstori koji su svojim umijećem dali pečat izgledu nekog prostora. Osim svoje sakralne svrhe, zbog svog položaja su služili kao *orijentiri u prostoru*. Kvaliteta oblikovanja je različita, njihov izgled se kreće skromnih do skladno građenih i lijepo izvedenih križeva koje se svojim izgledom približavaju izgledu crkve.

U Koprivnici križevi i raspela podizali su svjetovni vladari, plemići, gradske uprave, župnici, bratovštine, seoske zajednice. Svi staleži i zajednice sudjelovali su u praksi označavanja svoga okruženja vjerskim identitetom. Krajputaš, križno drvo, križ, raspelo ili Raspeti nazivi su za znamenja (pučke) pobožnosti kao javnog oblika iskazivanja vjere. Danas sačuvani primjerci na području Grada Koprivnice uglavnom su postavljeni početkom ili sredinom 20. stoljeća, zapušteni ili porušeni poslije Drugog svjetskog rata te ponovno podizani na istom mjestu nakon Domovinskog rata. Neke pozicije raspela spominju kanonske vizitacije, posebno ona iz 1810. godine koja ih precizno determinira i opisuju javna znamenja. Uglavnom su sačuvani u rubnim dijelovima grada te dijelovima grada koji su još uvijek očuvali elemente pučkog načina života i stanovanja. Obilaskom terena ustanovljeno je kako križevi i raspela nisu zaboravljeni (upaljeni lampaši, cvijeće) a dio ih je obnovljen i uređen. Pojedinci, obitelji ili zajednice (npr. stanovnici ulice) vode brigu o raspelima, obnavljaju ih i uređuju, pri čemu vrlo često ne vode brigu o vrsti materijala i/ili stručnom pristupu objektu.

Sl. 4.4.24. Koprivnica, Raspelo u Dubovcu

Sl. 4.4.25. Koprivnica, Raspelo u Goričkoj ulici

Sl. 4.4.26. Koprivnica, Raspelo u Marofskoj ulici

Sl. 4.4.27. Koprivnica, Raspelo u Miklinovcu

Sl. 4.4.28. Koprivnica, Raspelo na ulazu u Močile

Sl. 4.4.29. Koprivnica, Raspelo u Potočnoj ulici

Sl. 4.4.30. Koprivnica, Raspelo na Bjelovarska cesti (kod rotora),

Sl. 4.4.31. Koprivnica, Raspelo na Bjelovarska cesti (kod vahtarnice

Sl. 4.4.32. Koprivnica, Raspelo u Špoljarskoj ulici (raskrižje Špoljarske, Mihanovićeve i Bilogorske)

Sl. 4.4.33. Koprivnica, Raspelo u Špoljarskoj ulici (raskrižje Špoljarske, Starigradske i Mažuranićeve)

Sl. 4.4.34. Koprivnica, Raspelo na Vinici (raskrižje ulice Nikole Sertića i Ivana Trubelje)

Sl. 4.4.35. Koprivnica, Raspelo na Vinici u ulici Tina Ujevića

Sl. 4.4.36. Koprivnica, Raspelo na Zvirišću

Sl. 4.4.37. Koprivnica, Raspelo na Čardi (preko puta parkirališta ispred Sveučilišta Sjever)

Sl. 4.4.38. Bakovčica, Raspelo na groblju

Sl. 4.4.39. Bakovčica, Raspelo u središtu naselja

Sl. 4.4.40. Herešin, Raspelo na groblju

Sl. 4.4.41. Herešin, Raspelo kod parka

Sl. 4.4.42. Reka, Raspelo na groblju (pravoslavni dio)

Sl. 4.4.43. Reka, Raspelo na groblju (katolički dio)

Sl. 4.4.44. Reka, Raspelo u središtu naselja

Sl. 4.4.45. Starigrad, Raspelo u Nemčičev dol

Sl. 4.4.46. Starigrad, Raspelo u Mlinarskoj ulici

Sl., i Sl. 4.4.47. Starigrad, Raspelo u Koprivničkoj ulici

Sl. 4.4.48. Štaglinec, Raspelo u Koprivničkoj ulici

Sl. 4.4.49. Štaglinec, Raspelo u Vinogradskoj ulici

JAVNA PLASTIKA Grada Koprivnice ovom je konzervatorskom podlogom po prvi puta sustavno evidentirana (evidentirana je lokacija i autor uz fotografiju, te ocjena). Ona predstavlja važan element čitanja grada, vrlo često je orijentir u prostoru (Spomenik slobodi Alema Korkuta), a ponekad i predmet identifikacije (niz spomenika biciklu).

Najstariju javnu plastiku možemo datirati već u 17. stoljeće (odnosi se uglavnom na pilove koji smo svrstali u sakralnu baštinu), a zatim se ona pojavljuje u raznim kulturno-povijesnim periodima do današnjih dana. Osim javne skulpture na javnim površinama, imamo i niz skulptura na privatnim površinama unutar industrijskih kompleksa ili ispred njih („Podravka“ i „Belupo“). Specifičnost je niz spomenika biciklu postavljenih na javne površine unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice koje je dao izraditi i postaviti Old Timer Klub „Biciklin“ iz Koprivnice.

4.5. CIVILNE JAVNE GRAĐEVINE

Javni objekti civilne namjene u Koprivnici se grade tijekom druge polovice 19. stoljeća kao posljedica naglog porasta broja stanovnik i povećanja financijske moći te promjene društvenih odnosa i životnih navika novog građanskog staleža. U drugoj polovici 19. stoljeća, a posebno nakon velikog potresa 1880. godine proširuje se i gradi veći broj objekata javne namjene, među kojima su najznačajniji graditeljski poduhvati bili izgradnja **željezničke pruge i zgrade kolodvora, javne gradske bolnice**, na mjestu pučke škole **proširuje se gradska vijećnica i nadograđuje gradsko redarstvo, grade se kotarske oblasti, sudovi i mjesne uprave, pošta, nova pučka škola i gimnazija, društvena palača Prve pučke štedionice, dvorana pjevačkog društva Domoljub**, te niz gradskih palača i zgrada koje su građene javnom i privatnom inicijativom. Među javnim objektima u Koprivnici posebno se isticala pučka škola izgrađena nastojanjima Izidora Kršnjavog, predstojnika za bogoštovlje i nastavu, koji je između 1891. i 1896. godine poticao izgradnju i obnovu obrazovnih i kulturnih objekata. Nakon stare pučke škole iz **1865.** godine, u Gospodskoj ulici se **1892.** godine gradi velebno dvokatno zdanje nove pučke škole koja je srušena prilikom eksplozije municije krajem Drugog svjetskog rata te zgrada male realne gimnazije 1908. godine.

Izgradnja Koprivnice poslije 1880. godine posebno je važna zato što je graditeljski fond javne, stambene i stambeno poslovne namjene koji je oštećen i srušen u potresu zamijenila arhitektura historicizma. Drvenu kanatnu gradnju zamijenile su zidane zgrade, u najužem središtu jednokatnice, a u rubnim dijelovima visoke prizemnice koje su spajale dvije ili više srednjovjekovnih parcela koje su širim pročeljem okrenute prema ulici. Osim u najužem središtu u kojem uglavnom grade zagrebački arhitekt i građevinski poduzetnik **Gjuro Carnelutti (1854. – 1928.)** i graditeljska obitelj Reš u kojoj se ističe koprivnički graditelj **Josip Reš** kao autor projekata i graditelj. Osim jednokatnica podignutih na trgovima oko vanjskog perimetra kasnorenesansne tvrđave, uglavnom se zidaju visoke prizemnice tipske osnove koje slijede stilske karakteristike historicizma s istaknutim štukaturama različitih stilova, najčešće neorenesanse (*altdeutsch*) i neobaroka, a na prijelazu stoljeća i elemenata bečke secesije.

Stari magistrat, odnosno stara gradska vijećnica za povijest Koprivnice posebno je važna. Radi se o najstarijem očuvanom zidanom zdanju u staroj gradskoj jezgri u kojem se od 17. stoljeća nalazila vijećnica, potom podžupanija, zatim Kotarski sud sa gradskim zatvorom i javnim uredima, dok se dio objekta koristio kao privremeni smještaj i društveni stan. Od 1963. godine u veći dio objekta smješten je Muzej grada Koprivnice. Tek od 1997. godine stari magistrat se u cijelosti koristi kao muzej. Objekt je građen 1660. - 1680. kao prizemnica koja je u 18. i 19. stoljeća pregrađivana i nadograđivana. Jednokatna građevina U-tlocrta s naglašenim dijelovima ranijih faza 17. i 18. stoljeća (zapadno i sjeverno krilo) i dogradnji iz 19. stoljeća (istočno krilo), s podrumom pod najstarijim dijelom objekta, visokim dvoslojnim šatorastim krovom i prostranim tavanskim prostorom ima trokrako unutarnje stubište koje povezuje prizemlje i prvi kat, dok je novije južno stubište prilaz

prvom katu objekta sa zapadne ulične strane. Glavno sjeverno pročelje, orijentirana je prema starom trgu koprivničke kasnorenesansne tvrđave, jednostavnih oblika razdijeljeno je sa sedam prozorskih osi. Središnji dio pročelja je plitko istaknut, a u prizemlju je naglašen velikim lučno oblikovanim portalom. Okvir portala izveden je u kamenu pješčenjaku s naglašenim branicima, zonama kapitela i baroknim zaglavnim kamenom.

Sl. 4.5.1. Stara gradska vijećnica, Stari magistrat, danas Muzej grada Koprivnice, Trg dr. Leandera Brozovića 1 (1660. – 1680. podignuto zapadno krilo, 1740. – 1780. sjeverno krilo, 1836. istočno krilo u dvorištu)

Zgrada gradske vijećnice na Zrinskom trgu sagrađena je 1856. godine kao jednokatnica u oblicima neorenesanse za potrebe pučke škole. Bio je to prvi objekt javne namjene podignut izvan prostora starog grada, na najistaknutijem dijelu novoosnovanog glavnog gradskog trga, na mjestu sjevernog revelina koji je već sredinom 19. stoljeća bio parcelirano zemljište i šetaliste na kojem su se održavale pučke svečanosti. Činjenica da je 17. travnja 1856. godine temeljni kamen postavio hrvatski ban Josip grof Jelačić, govori o važnosti ovog objekta. Kada je 1892. godine južno od župne crkve podignuta nova pučka škola prema projektima predstojnika za bogoštovlje i nastavu Izidora Kršnjavog, u staru školu na Zrinskom trgu smještena je nova gradska Vijećnica. Umjesto školskog zvona, na pročelje nove Vijećnice postavljen je gradski sat. Iste je godine započela je dogradnja južnog krila prema tržnici u koje se smjestilo Gradsko redarstvo («Policija»). Nova velika pučka škola podignuta je u neobaroknim oblicima prema suvremenim zahtjevima kraja 19. stoljeća, imala je dvoranu za vježbanje i niz svijetlih i zračnih učionica, no srušena je u eksploziji spremišta municije krajem Drugog svjetskog rata.

Sl. 4.5.2. Gradska vijećnica, ranije Stara pučka škola, Aleksandar Brdarić (1813 – 1872), 1856. i Javno redarstvo (južno krilo prema tržnici) nadograđeno 1892. – 1893.

Javna gradska bolnica u Koprivnici stigla je posredstvom željeznice. Oboljeli željeznički radnici

odlazili su na liječenje u koprivnički hospital, nakon čega je Kraljevsko vijeće 1869. koprivničku gradsku ubožnicu proglasilo javnom i općom bolnicom, uz obvezu gradnje nove bolničke zgrade. Od 1869. do 1875. godine javna gradska bolnica bila je smještena u ubožnici, bivšem vojnom skladištu podignutom uz sjeverni zid župne crkve svetog Nikole. Godine 1873. angažiran je graditelj Adolf Felbinger koji je pregledao sva raspoloživa mjesta i kao najbolje mjesto za gradnju bolnice odredio mjesto napuštenog groblja svete Lucije na sjeveroistočnoj strani grada. Na tom se mjestu danas nalazi najstarije krilo koprivničke Javne gradske bolnice. Simetrično pročelje najstarije zgrade ishodište je za daljnji razvoj bolničkog kompleksa i dogradnje bolnice paviljonskog tipa. Modernizacija bolnice traje čitavo 20. stoljeće. Od 1977. do 1980. izgrađena je novi bolnički kompleks sa šesterokatnom zgradom po projektima arhitektice Zoje Dumengjić. Početkom 21. stoljeća provodi se nova modernizacija i nadogradnja koprivničke bolnice. Prema nacrtima graditelja Josefa Heubergera 1874. su započeti zemljani radovi, a polovicom 1875. godine u upotrebi je novo jednokatna bolnička zgrada jednostavnih neoklasicističkih oblika. Početkom 20. stoljeća u koprivničkom zdravstvu provedena je modernizacija bolnice. Uspješna suradnja ravnatelja Gradske javne bolnice dr. Mirka Kasumovića, bolničkog ekonomista Josipa Novačića i koprivničkog gradonačelnika Josipa Vargovića omogućila je planiranu izgradnju, osnivanje i razvoj bolničkih odjela. Godine 1909. izgrađen je paviljon za zarazne bolesti, 1911. uvedena je plinska rasvjeta, 1912. nabavljen je parni dezinfektor, 1913. je izgrađen paviljon za duševne bolesti koji je ujedno služio kao nova upravna zgrada bolnice.

Sl. 4.5.3. Javna gradska bolnica

Dobrovoljno vatrogasno društvo Koprivnica osnovano je već 1873. godine, dok se 1887. godine prvi put javila potreba za izgradnjom vatrogasnog spremišta i društvenih prostorija. U posljednjem desetljeću 19. stoljeća, godine 1892. određeno je mjesto izgradnje, no do izvođenja ideje i izgradnje došlo je tek zalaganjem koprivničkog gradonačelnika Josipa Vargovića 1905. godine. Idejni projekt potpisuje zagrebački graditelj Autanera, dok su izvedbene i palirske nacрте razradili koprivnički graditelji Dragutin Zemljarić i Josip Reš. Izgradnja zgrade novog vatrogasnog spremišta, društvenih

prostorija i tornja povjereno je koprivničkom zidarskom majstoru Gjuri Igriću. Vatrogasno spremište i historicistički oblikovanje »zidine« vatrogasnog doma nadvisuje toranj koji služi za uočavanje požara u gradu i okolici. Svojim neogotičkim stilskim oblicima i ukrasima, prsobranima, šiljastim lukovima, prozorima u obliku gotičkih prozora (bifore i monofore) odaje utjecaj slikovite arhitekture romantizma koja je bajkovitom kulisom sklonila od pogleda spremišta za cijevi, štrcaljke i vatrogasna kola.

Sl. 4.5.4. Vatrogasni dom u Koprivnici

Sl. 4.5.5. Hotel Križ

Jedini očuvani STAMBENI OBJEKT unutar tvrđave je župni dvor, barokna zgrada na dva kata, smještena između župne crkve svetog Nikole i zapadnog bedema, sagrađena 1779. godine, nakon velikog potresa 1778. godine.

Svojim smještajem ovaj zidani dvokatni objekt govori o vremenu u kojem je prostor unutar tvrđave bio krajnje racionaliziran. Župni dvor je nakon velikog potresa 1778. godine zamijenio župni stan iz 1659. godine građen kanatnom gradnjom i pleterom omazanim blatom, a zbog pomanjkanja prostora objekt je bio stisnut uz crkvu i podignut na dva kata, tako da je svečana dvorana za prijeme, tzv. palača, bila smještena na drugom, a ne na prvom katu kako je to bilo uobičajeno u prostornom rasporedu barokne arhitekture.

Sl. 4.5.6. Župni dvor, Esterova 2

Sl. 4.5.7. Župni dvor, Esterova 2

U drugoj polovici 18. stoljeća došlo je do naseljavanja izvan tvrđave. Broj kuća i žitelja "vanjskog" grada za samo nekoliko desetljeća nadmašio je naselje unutar povijesne tvrđave. Razlog tome bila je potreba obrtnika, trgovaca, uslužnih djelatnosti i javnih gradskih službi da ojačaju svoj privredni i društveni utjecaj. U koprivničkom podgrađu nastaju prve barokne zidanice koje čine spoj tradicionalne i građanske arhitekture. Uz sjeverni i sjeverozapadni rub starog grada podiže se niz zidanih objekata u Klakovoj, danas Svilarskoj i Šetališnoj, Nemčićevoj ulici, Pod Pikom gdje su se odvijali tjedni sajmovi, odnosno na Piazza, danas glavnom Zrinskom trgu.

Sl. 4.5.8. Vila parva, svilaraska 34

Sl. 4.5.9. Kuća Večenaj (Art), Nemčićeveva 3

Sl. 4.5.10. Pivnica, Kuća Štajner

Sl. 4.5.11. Kuća Merić – ranije Kuća Šajjer

U historicističkoj, najčešće neobaroknoj arhitekturi **Gjuro Carnelutti (1854 – 1928)** nastaloj između 1893. i 1910. godine, uočljivo je novo poimanje urbaniteta Koprivnice 19. stoljeća. Vrijednost Carneluttijeve arhitekture je autorova sposobnost prilagođavanja baroknoj Koprivnici te određeno poštovanje prema graditeljskom nasljeđu. Upravo je graditeljsko nasljeđe stare Koprivnice odredilo osnovne značajke Carneluttijevih koprivničkih projekata: zadržavanje mjerila grada i osjetljivost za prostorne veličine. Ove dvije karakteristike omogućile su Carneluttiju istaknuto mjesto u izgradnji koprivničkog gradskog središta. Ovisno o lokaciji, namjeni i potrebama investitora, Carnelutti različito pristupa oblikovanju objekata, a većinu ih gradi na trgovima i ulicama starogradske jezgre: Zrinskom trgu, Jelačićevom trgu, Šetališnoj (Antuna Nemčića) te Gospodskoj ulici (Đure Estera). Među objektima Gjuro Carnelutti kronološki je najranija zgrada kotarske oblasti (Nemčićeva 5) građena 1893. godine. Godine 1898. slijedi objekt na uskoj parceli glavnog trga (Zrinski trg 4), 1900. uglovnica s balkonom i lokalom orijentirana prema glavnom Zrinskom trgu (Nemčićeva 1 i 2) i stambena jednodijelna kuća Dolenec (Esterova 5). U drugoj polovici prvog desetljeća gradi se niz objekata različite namjene. Godine 1904. zgrada gradske štedionice (Zrinski trg 9), 1905. kuća Malančec (Esterova 12), 1906. kuća Jelić (Esterova 7), i ljekarna "K orlu" (ugao Esterove i Frankopanske), godine 1907. tvornički kompleks "Danica, a 1908. zdanje realne gimnazije. Svojim projektima različite namjene, investitora i zahtjeva, od suvremenog tvorničkog kompleksa, preko stambenih, poslovnih i javnih objekata, Carnelutti je u prvim godinama 20. stoljeća prekinuo s formalističkom primjenom povijesnih stilova. Iako krajem stoljeća na pročeljima još uvijek koristi neobarokne dekorativne ukrasne odljeve, u prvim godinama 20. stoljeća prihvaća dekorativne elemente stila secesije.

Iako krajem 19. stoljeća Gjuro Carnelutti na pročeljima još uvijek obilato koristi akantus i neobarokne dekorativne ukrase, u prvim je godinama 20. stoljeća prekinuo s formalnom primjenom povijesnih stilskih elemenata i priklonio se dekorativnim elementima stila secesije (suncokret, ženske glave).

Kuća Malančec iz 1902. godine, zahvaljujući donaciji dr. Vladimira Malančeca uspjela je očuvati izgled cjelovitog ambijenta građanske kuće na prijelazu 19. u 20. stoljeće, u kojoj su dvije generacije odvjetnika uspješno spajale javni poslovni i privatni stambeni dio kuće. Osim očuvane prostorne koncepcije, secesijski koncipiranog dvorišta s vrtom i šetnicom, cjelokupnim namještajem iz vremena izgradnje objekta i brojnim zbirkama, kuća Malančec je uspjela očuvati građanski ugođaj i autentični duh secesionizma s početka 20. stoljeća. Vrijednost Carneluttijeve arhitekture je i u drvenoj, tirkizno obojenoj verandi kojom su na južnoj strani kuće kroz dvije etaže prostorno povezani unutrašnji stambeni i vanjski vrtni prostor.

Sl. 4.5.12. Palača kotarske oblasti, G. Carnelutti 1893. danas zgrada Županije, Nemčičeva 5, Koprivnica

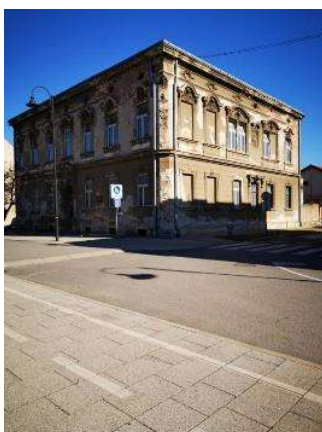
Sl. 4.5.13. Kuća Živković, G. Carnelutti 1898. Zrinski trg 4, Koprivnica

Sl. 4.5.14. Kavana kod Mundi Graf, G. Carnelutti, 1900. Nemčičeva 1, Koprivnica

Sl. 4.5.15. Uska Kuća – Kuća Graf, G. Carnelutti 1900. Nemčičeva 2, Koprivnica

Sl. 4.5.16. Kuća Amalije Deutch, G. Carnelutti 1900. Đure Estera 5, Koprivnica

Sl. 4.5.17. Kuća Malančec, G. Carnelutti 1902. Đure Estera 12, Koprivnica

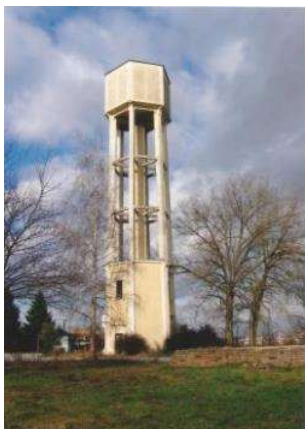
Sl. 4.5.18. Palača Prve gradske štedionice, G. Carnelutti 1904. Danas Galerija Koprivnica, Zrinski trg 9, Koprivnica

Sl. 4.5.19. Palača Martina pl. Ožegovića, G. Carnelutti, 1906. danas stambena zgrada, Ulica Đure Estera 7, Koprivnica

Sl. 4.5.20. Ljekarna K orlu, G. Carnelutti 1906.-07. Ugao Esterove 5 i Frankopanske 2, Koprivnica

Sl. 4.5.21. Vodotoranj kemijske industrije Danica, G. Carnelutti 1907. danas memorijalni kompleks, Đelekovečka cesta 9, Koprivnica

Sl. 4.5.22. Štala kemijske industrije Danica, G. Carnelutti 1907. danas memorijalni kompleks, Đelekovečka cesta 9, Koprivnica

Sl. 4.5.23. Stambena zgrada za više činovnike kemijske tvornice Danica, G. Carnelutti 1907. Đelekovačka cesta 3, Koprivnica

Sl. 4.5.24. Stambena zgrada za više činovnike kemijske tvornice Danica, G. Carnelutti 1907. Đelekovačka cesta 5, Koprivnica

Sl. 4.5.25. Stambena zgrada za više činovnike kemijske tvornice Danica, G. Carnelutti 1907. Đelekovačka cesta 7, Koprivnica

Sl. 4.5.26. Mala realna gimnazija, G. Carnelutti 1908. Školska ulica 5, Koprivnica

4.6. INDUSTRIJSKA BAŠTINA

Poslovni objekti prvih manufaktura i skladišni prostori za robu i sirovinu nalazili su se neposrednoj blizini gradskog središta. Na karti iz 1859. godine već je ucrтана **Mala vulička**, danas Svilarška ulica koja je svoje ime dobila prema Svilani dr. Bastašića, od koje su danas preostale zgrade otpremnog skladišta za sirovinu, dok se svila proizvodila u Austriji i Češkoj.

Na prostoru Svilarške ulice, uz potok, već su krajem 18. stoljeća smješteni obrti koji su koristili otvoreni plamen, odnosno u proizvodnji koristili tekuću vodu te smatrani prljavim obrtima, primjerice kovači, potkivači, limari, kožari, bojadisari i sl.

Koprivnica kao središnje naselje koprivničke Podravine dobila je istaknutu ulogu središta zahvaljujući prometnom položaju (križištu cestovnih i željezničkih prometnica) koji je osigurao uvjete za prerastanje proširenih obrtničkih radionica u manufakture i prve industrijske pogone, čime su na prijelazu 19. u 20. stoljeće stvoreni ekonomski uvjeti za industrijalizaciju Koprivnice kada u gradu posluje dvjestotinjak obrtničkih i trgovačkih radnji. Ulaganja radi profita u Koprivnici su se uglavnom vezala uz preradu poljoprivrednih proizvoda (Tvornica octa Schwartz, 1880. – 1914.; Paromlin Đurkan, 1858. – 1945.; Novi parni mlin d.d., kasnije Koprivnički paromlin d.d., 1894. – 1945.; Paromlin Dlaka, 1908. – 1945.; Uljara Braun, 1914. – 1937.) i eksploataciju prirodnih bogatstava (Ciglna Toplak, 1880. – 1945.; Stolarija Rogina, 1885. – 1919.), a kao značajnija industrijska grana u Koprivnici pojavljuju se tiskarstvo (Tiskara Kostinčer, 1885. – 1930.; Tiskara Neugebauer, 1897. – 1914.; Tiskara Kuzmić, 1906.- 1914.) i izdavačka djelatnost (Tiskara Vošicki, 1911. – 1945.).

Sl. 4.6.1. Ostaci otpremnog sabirnog skladišta dudovog svilca Svilane dr. Bastašić, Svilarška ulica

Sl. 4.6.2. Koprivnica, Svilarška ulica, Skladište žita (žitnica)

Sl. 4.6.3. Koprivnica, Paromlin i Tvornica ulja

Sl. 4.6.4. Koprivnica, Prehrambena industrija Podravka od 1947. do danas

Osnivanjem Kemijske industrije Danica d.d. Koprivnica (1906. – 1937.) sjeverozapadna Hrvatska je u prvom desetljeću 20. stoljeća dobila jedinu pravu industriju, jedno od najvećih dioničkih društva mađarskog kapitala u ovom dijelu Evrope, čime je ostvareno plansko povećanje gospodarskih kapaciteta grada. Izgradnja velikog tvorničkog kompleksa za proizvodnju super fosfata i sumporne kiseline sa suvremenim stanovima za službenike, povjerena zagrebačkom graditelju Gjuri Carneluttiju, započeta je 1907. godine po potpisivanju ugovora o izgradnji tvornice 24. veljače 1907. godine kojeg su potpisali direktor Eduard Landauer i Adolf Schwarz (Daničić) i Gradsko poglavarstvo Koprivnice, odnosno gradonačelnik Josip Vargović i gradski zastupnici dr. Slavko Wolf i Josip Novačić. Gradonačelnik Josip Vargović (1866.- 1919.) koji je obnašao dužnost gradonačelnika od 1906. do 1913. osobno se zalagao da "Danica d.d. za kemičke proizvode" sa svojim kapitalom dođe upravo u Koprivnicu. Prema navedenom ugovoru grad je osigurao 15 rali besplatnog zemljišta, dva milijuna komada cigle i crijepa i dvadesetogodišnji oprost od plaćanja općinskog poreza, dok se "Danica d.d." se obvezala uložiti početni kapital od najmanje milijun kruna, za početak izgraditi dvanaest objekata s približno 12.000 m² proizvodnog prostora koristeći usluge domaćih koprivničkih obrtnika, dovesti poseban industrijski željeznički kolosijek i zaposliti 200 domaćih radnika. Taj se broj pred Prvi svjetski rat povećao na više od 400 radnika i službenika. Tvornicu je gradio zagrebački graditelj Gjuro Carnelutti, a gradnja je dovršena 1908. godine, kada su na tržište južne Mađarske isporučene prve količine super fosfatnog umjetnog gnojiva. Dijelovi industrijske arhitekture (željeznički kolosijek, vodotoranj i vanjski zidovi tvorničkih hala), te za prvo desetljeće vrlo suvremeno osmišljeni stanovi za službenike, još su uvijek vidljivi na dijelu Spomen područja Danica, memorijalnom i muzejskom kompleksu sabirnog logora iz Drugog svjetskog rata, dok se dio projektne dokumentacije i arhitektonski nacrti Gjura Carneluttija čuvaju u zbirci planova i nacрта Muzeja grada Koprivnice.

Sl. 4.6.6. Ödön Grünwald. Kompleks Kemijske industrija Danica, 1914.

Koprivnički gradonačelnik Josip Vargović svojim planovima industrijalizacije Koprivnice vizionarski je nagovijestio izgradnju današnje industrijske zone na Danici. Prije toga, industrijska zona Koprivnice planirana je u podnožju Bilogore, na prostoru sjeverozapadno od grada, između potoka Koprivnice, Starigrada i Draganovca. Svoj konačni oblik sjeverozapadna industrijska zona Koprivnice svoj konačni oblik dobila je u posljednjim desetljećima 20. i prvim godinama 21. stoljeća, izgradnjom velikih industrijskih postrojenja sa suvremenom industrijskom arhitekturom: Industrija mesa i mesnih prerađevina Danica (1973.), Belupo lijekovi i kozmetika (1981., 1999.), Tvornica Vegete (2000.) i Tvornica Podravka jela (2003.). Na istom prostoru se nalazi industrijski kompleks Pivarske industrije Carlsberg Croatia (1997.) i nešto starija tvornica Kvasca (1979.) koja od 2001. godine više nije u vlasništvu Podravke. Jedna od temeljnih smjernica svih industrijskih postrojenja koprivničke industrijske zone na Danici je očuvanje i razumno korištenje svjetskih prirodnih resursa, u čemu Podravka kao članica Svjetskog savjeta za održivi razvoj WBSCD (World Business Council for Sustainable Development) vlastitim primjerom i utjecajima ukazuje na održivi razvoj i potrebu brige o zaštiti okoliša. Izgradnja suvremene industrijske arhitekture, nova regulacija prometnica i izgradnja velikih trgovačkih centara (KTC, Pevec, Plodine) i carinske zone između glavne prometnice i pruge, na potezu prema velikim industrijskim kompleksima samo je dodatno utvrdilo prostor industrijske zone Koprivnica na sjeverozapadnoj rubnoj zoni grada, izvan naseljenog područja. Važnu ulogu za privredni razvoj Koprivnice u 20. stoljeću i razvoj industrijske arhitekture grada odigrala je Podravka, najveća prehrambena industrija sa sjedištem u Koprivnici i podružnicama u srednjoj, istočnoj i jugoistočnoj Europi. Povijest Podravke započela je 1934. godine kada su braća Wolf u Koprivnici započela s preradom voća i povrća. Obiteljsko poduzetništvo je nacionalizirano nakon Drugog svjetskog rata 1947. godine, kada je dobila ime Podravka. Krajem pedesetih godina 20. stoljeća praižvedene su prve dehidratizirane juhe, nakon čega se u drugoj polovici 20. stoljeća Podravka razvila u najveću prehrambenu industriju u regiji. Godine 1958. Podravkin tim stručnjaka na čelu s prof. Zlatom Bartl izumio je Vegetu, najpoznatiju Podravkinu marku. Godine 1972. počinje razvoj farmaceutske proizvodnje, u okrilju Podravke osnovana je tvrtka Belupo koja započinje s proizvodnjom lijekova. Početkom devedesetih, tijekom procesa privatizacije u Republici Hrvatskoj, Podravka je registrirana kao dioničko društvo, 1996. započinje proces restrukturiranja, a već

sljedeće 1997. započinje snažan investicijski ciklus u sklopu kojeg su na industrijskoj zoni Danica izgrađene nova Belupo tvornica lijekova i nova tvornica Vegete. Podravka danas ima povezana društva, podružnice u 17 zemalja svijeta i objekte suvremene industrijske arhitekture u Hrvatskoj, Sloveniji, Poljskoj, Mađarskoj i Češkoj, od čega su industrijski kompleksi u velikoj mjeri odredili suvremene vizure industrijske zone na Danici. Jedna od posebnosti usko vezana uz industrijsku izgradnju Koprivnice svakako je izgradnja Poslovne sedmerokatnice Podravke arhitekta Nenada Korice iz 1979. godine koja premašuje lokalne okvire i pripada skupini internacionalne arhitekture reprezentativno – poslovnih zgrada ustaljenog sadržaja i kvalitete, pri čemu prostorna koncepcija odgovara mjerilu velike industrije kakva je Podravka, ali ne i mjerilu grada Koprivnice. Nasuprot tome u kontekstu arhitekture utemeljene na tradicijskoj arhitekturi i regionalnim elementima, 1976. godine izveden je scenografski osmišljeni ugostiteljski objekt "Podravska klet" u neposrednoj blizini srednjovjekovne utvrde Kamengrad, autorskog projektantskog tima **Ljerka Lulić, Jasna Nosso i Zlatko Kauzlaric Atač**, koja je svoje uzore našla u ruralnoj arhitekturi sa slamnatim pokrovom.

Sl. 4.6.7. Industrijska zona Danica danas

4.7. TRADICIJSKE GRAĐEVINE I POVIJESNE ZIDANICE U NASELJIMA RURALNIH OBILJEŽJA

TIPOVI I NAČIN ORGANIZACIJE OKUĆNICE

Tradicijska okućnica je smještena uz ulicu/put ili vodotok (potok). Najčešće se javljaju izdužene parcele, u čijem je prednjem dijelu formirana okućnica, a u stražnjem se nalaze voćnjaci i oranice. Na okućnici se nalazi stambena građevina (kuća) i gospodarske građevine - štala (građevina za smještaj životinja/stoke), nerijetko štala sa sjenikom ili sa sjenikom i kolnicom, sjenik - štagelj (građevina za spremanje sijena), kolnica (građevina/nadstrešnica/prolaz za smještaj traktora i poljoprivrednih strojeva), svinjac - kotec (građevine za smještaj svinja), koš (građevina za smještaj

kukuruza u klipu), hambar (građevina za smještaj žitarica u zrnu), bunar. Zabilježeni su pojedinačni primjeri podruma (trap) u blizini okućnica, koji su služili za pohranu hrane (npr. krumpira), kao i primjeri zasebnih podruma u vinogradima. Zajednički bunari nalazili su se na raskrižjima (npr. Reka) i uz putove (npr. Draganovec).

Tradicijska je okućnica organizirana na način da se u prednjem dijelu parcele, nerijetko uz među, nalazi stambena građevina položena ili užim ili širim pročeljem paralelno s prometnicom. Uz stambenu su građevinu nerijetko prigradene druge građevine ili prostorije, koje se nižu uz među. Najveća gospodarska građevina na okućnici je štala, koja je odmaknuta od ulice, i često svojim dužim pročeljem položena paralelno s ulicom. Takvim položajem kuća i štala zatvaraju prostor dvorišta. Drugi tip okućnice se razvio na uskim parcelama koje su svojim dimenzijama uvjetovale drugačiji razmještaj građevina: u prednjem se dijelu parcele, do ulice, nalazi stambena građevina, a iza nje se, uz jednu među, nižu gospodarske građevine. U naseljima i vinogradima mjestimično se javljaju primjeri male sakralne arhitekture - najčešće raspela, kapele i kapele poklonci.

U prednjem se dijelu dvorišta ponekad javljaju povrtnjaci, odrine/brajde, voćnjaci ili pojedinačna stabla voćaka, bjelogorična ili crnogorična stabla. Dvorišta su pokrivena travnjacima i imaju staze (betonske, šljunčane, popločene).

Okućnice su redovito ograđene. Starije ograde su od drvenih letvica (plot) ili pletene, a novije od metalnih i betonskih elemenata, kao i živih ograda (živice i sl.).

Sl. 4.7.1. Reka, Pogled na okućnicu na kojoj je u prednjem dijelu kuća, u dnu dvorišta štala sa sjenikom, uz jednu među svinjac i koš, a uz drugu među hambar i bunar

Slike 4.7.2. Bakovčica, primjer cjelovito očuvane tradicijske okućnice.

Slike 4.7.3. Bakovčica, primjer cjelovito očuvane tradicijske okućnice.

Sl. 4.7.4. Reka, Primjer odrine/brajde u prednjem dijelu dvorišta

Sl. 4.7.5. Reka, Primjer povrtnjaka u prednjem dijelu okućnice

Sl. 4.7.6. Reka, Ograda izvedena kao drveni plot

Sl. 4.7.7. Reka, Betonska ograda, žičana ograda

Sl. 4.7.8. Reka, Kolodvorska ulica, stara stabla voćki.

Sl. 4.7.9. Herešin, staro stablo voćke.

OBILJEŽJA GRADNJE TRADICIJSKIH GRAĐEVINA I POVIJESNIH ZIDANICA U NASELJIMA RURALNIH OBILJEŽJA

U ruralnom se prostoru nalaze različite vrste i tipovi stambenih i gospodarskih građevina, za čiju su se gradnju, ovisno o funkciji građevina i povijesnim razdobljima, koristili različiti materijali i tehnike gradnje. Drvo je bilo dostupno zbog blizine bogatih šuma Kalnika i Bilogore. Također, teren je obilovao ležištima gline (ilovače), šljunka i pijeska. Gotovo je svako selo imalo ležišta gline koja se mogla koristiti u gradnji, a od 18. st. postojale su i ciglane u kojima se pripremao materijal za gradnju. Pečena cigla počela se proizvoditi već u prvoj polovici 19. st., a tijekom druge polovice 19. st. i početkom 20. st. u Koprivnici i okolici radilo je nekoliko ciglana.

Za stambene je građevine do otprilike Prvog svjetskog rata osnovni materijali za gradnju stambenih građevina su bili drvo (hrast lužnjak) i ilovača, ujedno osnovni materijali za kanatni način gradnje. Nosiva konstrukcija bila je građena od drveta, a zidne stijenske su bile od pletera koji je bio nabačen ilovačom. Od prvih desetljeća 20. st. sve se više stambenih građevina gradi ciglom. Gospodarske građevine se u pravilu grade drvetom.

Kanatna konstrukcija podrazumijevala je nosivu konstrukciju građenu od drveta i zidne stijenske građene od pletera nabačenog ilovačom. Primjeri zabilježeni na terenu pokazuju kao se i kod stambenih i kod gospodarskih građevina nerijetko primjenjivala kombinacija različitih materijala i tehnika gradnje. Primjerice, kod građevina koje su građene na kanat, dio zidova ima ispunu od pletera i naboja, a dio od cigle. Krovni pokrov se također mijenjao tijekom vremena. Karakteristika starijih građevina je pokrov od ražene slame, a kasnije od biber crijepa.

Građevine koje danas nalazimo u ruralnim naseljima, uključujući i vinograde građene su najvećim dijelom tijekom 19. i 20. stoljeća. Veliki broj povijesnih građevina, posebno stambenih, zamijenjen je tijekom 20. st. i u suvremenost novim građevinama. U naseljima se mjestimično javljaju tradicijske stambene građevine i povijesne zidanice. Ovisno o naseljima, očuvan je još uvijek veliki broj gospodarskih građevina, posebno štala, sjenika i koševa. U vinogradima je očuvan veći broj vinogradarskih klijeti te pojedinačni primjeri ladanjskih vinogradarskih klijeti.

Tradicijske građevine su do 1960-ih i 1970-ih godina bile prisutne i u užem dijelu grada Koprivnice, o čemu danas svjedoči fotodokumentacija pohranjena u Muzeju grada Koprivnice.

Brojne povijesne i tradicijske građevine u ruralnom prostoru, koje su u uporabi, su tijekom vremena, prilagodbom suvremenih zahtjevima stanovanja, izgubile svoja povijesna obilježja ili su ona narušena neadekvatnim adaptacijama.

Brojne povijesne i tradicijske građevine u ruralnom prostoru su napuštene i propadaju.

STAMBENE GRAĐEVINE

TRADICIJSKE STAMBENE GRAĐEVINE - KUĆE

Na području Grada Koprivnice danas ne nalazimo starije primjere tradicijskih kuća kakve su se gradile do početka 19. st., a koje je karakterizirao jednodostorni ili dvodostorni tlocrtni raspored, ponekad trijem te slamnati krov. Očuvane tradicijske stambene građevine su prizemnice građene tijekom 19. i 20. st. One su izduženog tlocrta s dvostrešnim krovom pokrivenim biber crijepom. Troprostornog su rasporeda s prednjom većom i stražnjom manjom sobom (hižom) između kojih se nalazi kuhinja sa zatvorenim predprostorom koji izlazi iz tijela građevine. Smještene su u prednjem dijelu parcele, uz među, užim zabatom okomito na ulicu. Glavno pročelje karakteriziraju dva prozora u prizemlju i jedan prozor na zabatu.

Sl. 4.7.10. Reka, Ulica kralja Zvonimira 12.

Sl. 4.7.11. Reka, Ulica kralja Zvonimira 36.

Sl. 4.7.12. Reka, Kolodvorska 10.

Sl. 4.7.13. Reka, Ulica Stjepana Radića 46.

POVIJESNE ZIDANICE

Na tradicijskim su okućnicama očuvani primjeri povijesnih zidanica. Radi se o kućama prizemnicama s podrumom koje su građene tijekom 19. i prve polovice 20. st. One su izduženog tlocrta s dvostrešnim krovom pokrivenim biber crijepom, tlocrta u obliku slova L (u ključ). Smještene su u prednjem dijelu parcele, uz među, dužim reprezentativnim pročeljem paralelno uz ulicu. Glavno pročelje karakterizira niz prozorskih otvora te fasada sa stilskim (historičistički, neoklasicističkim) oblicima. Pročelja su često simetrično oblikovana i raščlanjena u četiri ili pet prozorskih osi, s profiliranim vijencima, zidnim platnom koje je glatko ili s vodoravnim sljubnicama urezanim u žbuku, nerijetko naglašenih rubova (pilastri) i profilacija, te s ukrasnom plastikom (doprozornici, prozorska klupčica, ukrasi i kasete u parapetnoj zoni) i dr.

Stanje na terenu pokazuje kako se veliki dio ovih građevina koristi, ali kako su rijetke obnovljene građevine. Često su one zapuštene i u lošem građevinskom stanju.

Sl. 4.7.14. Reka, Mažuranićev trg 5

Sl. 4.7.15. Reka, Stjepana Radića 66.

Sl. 4.7.16. Bakovčica, Bilogorska ulica 70.

Sl. 4.7.17. Bakovčica, Bilogorska ulica 53.

Sl. 4.7.18. Bakovčica, Bilogorska ulica 70, detalji glavnog pročelja.

Sl. 4.7.19. Bakovčica, Bilogorska ulica 53, detalji glavnog pročelja.

GOSPODARSKE GRAĐEVINE

Za predmetno su područje karakteristične raznolike gospodarske građevine: štala (građevina za smještaj životinja/stoke), sjenik (*štigelj*) (građevina za spremanje sijena), kolnica (građevina/nadstrešnica/prolaz za smještaj traktora i poljoprivrednih strojeva), svinjac (*kotec*) (građevine za smještaj svinja), koš (građevina za smještaj kukuruza u klipu), hambar (građevina za smještaj žitarica u zrnu), bunar. Na područjima vinograda grade se vinogradarske klijeti i ladanjske vinogradarske klijeti. Zabilježeni su pojedinačni primjeri podruma (trap) koji su služili za pohranu

hrane, kao i zasebnih podruma u vinogradima.

ŠTALA, SJENIK

Staja ili štala je najveća gospodarska građevina na okućnici izduženog pravokutnog tlocrta s dvostrešnim krovom i pokrovom od biber crijeva, ranije od slame. Gradila se kao samostalan objekt ili zajedno sa sjenikom (štagljem), a ponekad joj je pridružena šupa ili drugi manji objekti za smještaj životinja (npr. svinjci). Štala je najčešće položena dužim pročeljem paralelno s ulicom, ali dalje od ulice čime zatvara prednji prostor parcele tj. dvorište. Rjeđe je štala građena u produžetku kuće i položena užim pročeljem paralelno s ulicom. Štale i sjenici su građeni od drveta ili, što je karakteristika puno većeg broja primjera, kombinacijom drveta i cigle, ili u potpunosti od cigle.

Sl. 4.7.20. Draganovec, Rudarska ulica 81.

Sl. 4.7.21. Reka

Sl. 4.7.22. Reka

Sl. 4.7.23. Reka

Sl. 4.7.24. Herešin, Ulica hrvatske državnosti 79.

HAMBAR

Hambar je gospodarska građevina na okućnici pravokutnog ili kvadratnog tlocrta sa četvorostrešnim krovom i pokrovom od biber crijepa, ranije od slame. Gradio se od drveta, kao samostalan objekt, a bio je položen na povišene temelje, jer se pod hambarom (obično) nalazio podrum. Unutrašnjost hambara je daskama podijeljena na okna. Hambar je obično smješten u prednjem dijelu okućnice, do ulice. Na predmetnom području su ovo iznimno rijetki objekti te su zabilježena četiri primjera u naseljima Bakovčica, Reka, Jagnjedovec. Zabilježeni su i hambari prerađeni u vinogradarsku klijet (Bakovljanski Breg).

Sl. 4.7.25. Hambar, Bakovčica, Školska ulica 36.

Sl. 4.7.26. Hambar, Reka, Ulica kralja Zvonimira 10.

Sl. 4.7.27. Hambar, Reka, Mažuranićev trg 5.

Sl. 4.7.28. Hambar, Jagnjedovec 49.

KUKURUŽNJAK - KOŠ

Na predmetnom je području zabilježen veći broj gospodarskih građevina za spremanje kukuruza u klipu - kukuružnjaka (*koš*). Građene su različitim materijalima i tehnikama, te različitim dimenzijama i oblicima. Zabilježeni su koševi građeni od lijeske pletenjem, koševi građeni od piljenih letvica i koševi građeni od metala i žice. Javljaaju se jednostruki i dvostruki koševi, kao i različite kombinacije koševa s nadstrešnicama.

Koš je na okućnici smješten u prednjem dijelu parcele, uz cestu/put, ili u blizini drugih gospodarskih građevina. Zabilježeni su primjeri okućnica na kojima se nalazi jedan, ali i više koševa. U Kunovec Bregu vlasnica okućnica na kojoj se nalaze tri koša objašnjava da su koševi građeni ovisno o potrebi tj. zbog povećanja površine obradive zemlje i količine uzgojenog kukuruza.

Sl. 4.7.29. Pleteni koš, Mičile/Vinica, Kozarnjak 12

Sl. 4.7.30. Pleteni koš s nadstrešnicom, Draganovec, Rudarska ulica 81.

Sl. 4.7.31. Koš izgrađen od piljenih letvica, Jagnjedovec 61.

Sl. 4.7.32. Koš izgrađen od piljenih letvica, Jagnjedovec 123.

Sl. 4.7.33. Koš, Bakovčica, Bilogorska ulica 70.

Sl. 4.7.34. Niz koševa, Kunovec Breg, Dolanec 22.

VINOGRADARSKE KLIJETI

Brojnu, raširenu i karakterističnu skupinu građevina u ruralnom prostoru predstavljaju vinogradarske klijeti. Tijekom izrade Konzervatorske studije po prvi je put provedena osnovna evidencija ovih građevina na području Grada Koprivnice koja je uključila identificiranje, izradu popisa, fotografija, lociranje te izradu karte sa razmještajem u prostoru. Zahvaljujući terenskom istraživanju, kontaktima s vlasnicima i korisnicima, kao i uvidu u literaturu i muzejsku dokumentaciju, identificirane su karakteristike i vrijednosti vinogradarskih klijeti. S obzirom da je istraživačima tek kod rijetkih primjera bio omogućen pristup u klijeti, potrebno je nastaviti istraživanja te dopunjavati postojeće podatke.

Vinogradarske klijeti su prisutne u južnim, jugozapadnim i zapadnim dijelovima područja koje administrativno pripada Gradu Koprivnici tj. u onim dijelovima grada i naseljima čije se površine dijelom ili potpuno nalaze na sjevernim obroncima Kalnika i Bilogore. To su naselja Kunovec Breg, Bakovčica, Draganovec, Starigrad i Reka, te dijelovi grada Močile i Vinica. U ovim su naseljima vinogradarske klijeti i vinogradi u velikoj mjeri izmiješane s vikendicama i kućama za stanovanje. Iznimka su predjeli Rečkih vinograda (Mesarica - Vinodol).

Vinogradarske klijeti (*kleti*) su građevine koje se grade u vinogradima (*goricama*). Njihova je primarna funkcija gospodarska jer su vezane za vinogradarske poslove te se koriste za čuvanje alata i pribora za uzgoj vinove loze te pravljenje i čuvanje vina. Osim toga, vinogradarske klijeti imaju istaknutu ulogu u društvenom životu stanovnika te se koriste kao mjesto sastajanja obitelji i prijatelja, druženja i opuštanja.

Na predmetnom su području zabilježeni tipološki različiti primjeri vinogradarskih klijeti nastali od 19. stoljeća do suvremenosti. Zabilježeno je nekoliko primjera vinogradarskih klijeti iz 1880-ih godine koje se smatraju najstarijima. Rijetki su primjeri klijeti iz 18. st. (npr. klijet u Starigradu, Podravkin rekreacijski centar), dok je za pojedine vrijeme gradnje potrebno potvrditi dodatnim istraživanjima. Tipologija građevina se razlikuje ovisno o položaju vinogradarske klijeti na parceli i u odnosu na vinograd, korištenim materijalima za gradnju, veličini građevine, tlocrtnoj dispoziciji tj. broju prostorija i njihovoj funkciji, vremenu izgradnje i dr.

Vinogradarske klijeti su građene uz vinograd (*gorice*). Primjeri zabilježeni na području Grada Koprivnice pokazuju kako je klet nerijetko smještena uz uski put, na početku parcele. Kraj klijeti se nerijetko nalazi stablo pitomog kestena ili divlje trešnje, koje se sadi radi hlada.

U izgradnji klijeti su korišteni različiti materijali ili kombinacije materijala, a zabilježeni su primjeri:

- klijeti građene u potpunosti od drveta (kanatna konstrukcija od drveta i zidne stijenske od drveta),

- klijeti građene kombinacijom drveta, pletera i zemlje/blata,
- kanatna konstrukcija od drveta, dio zidnih stijenki od drveta, djelomično od pletera,
- kanatna konstrukcija od drveta, sve zidne stijenke od pletera,
- kanatna konstrukcija od drveta, dio zidnih stijenki od pletera, djelomično od cigle,
- klijeti građene ciglom ili kombinacijom cigle i betonskih blokova

Zabilježeni primjeri vinogradarskih klijeti imaju temelje od cigle ili od betona. Krovovi su dvostrešni, pod nagibom od 45'. Većinom je pokrov biber crijep. Starije klijeti koje su bile pokrivene raženom slamom imaju četvorostrešne krovove. Tijekom terenskog istraživanja nije dokumentirana niti jedna klijet pokrivena slamom.

Navedeni primjeri vinogradarskih klijeti koji su građeni prirodnim materijalima i ciglom, građeni su do otprilike sredine 20. stoljeća. Tijekom druge polovice 20. stoljeća počinju se sve više koristiti industrijski proizvedeni građevinski materijali u gradnji vinogradarskih klijeti. Istovremeno se mijenja i arhitektonska tipologija. Zabilježeni su primjeri vinogradarskih klijeti građeni od 1970-ih do suvremenosti koji osim podruma i prizemlja, imaju kat i/ili potkrovlje. Ove su građevine obično većih dimenzija od ranije opisanih vinogradarskih klijeti. Nerijetko imaju strme krovove, npr. pod nagibom od 30'. Ove se građevine naziva i vikendicama.

U goricama na području Grada Koprivnice građene su u 19. i 20. st. vinogradarske klijeti koje su projektirali inženjeri arhitekture, a koje su inspirirane oblicima tradicijske arhitekture.

Sl. 4.7.35. Klijet i stablo kestena, Reka, Rečki vinogradi

Sl. 4.7.36. Klijet i stablo kestena, Kunovec Breg

Sl. 4.7.37. Vinogradarska klijet, Reka, Velebit

Sl. 4.7.38. Vinogradarska klijet, Reka, Velebit

Sl. 4.7.39. Vinogradarska klijet, Reka, Velebit.

Sl. 4.7.40. Vinogradarska klijet, Reka, Velebit.

Sl. 4.7.41. Vinogradarska klijet, Reka, Velebit.

Sl. 4.7.42. Vinogradarska klijet, Reka, Velebit.

Sl. 4.7.43. Vinogradarska klijet, Reka, Velebit.

Sl. 4.7.44. Vinogradarska klijet, Reka, Velebit.

Sl. 4.7.45. Vinogradarska klijet, Bakovčica, Bakovljanski Breg.

Sl. 4.7.46. Vinogradarska klijet izgrađena 1888. godine, Koprivnica, Vinica.

Vinogradarske klijeti na predmetnom području su različitih tlocrtnih dispozicija:

- jednoprostorna klijet (s ili bez podruma)
- dvoprostorna klijet (s ili bez podruma)
- troprostorna klijet (s ili bez podruma)

Zabilježeni su pojedini primjeri klijeti, uz koje je prigradna štala (u obliku nadstrešnice), a koja je služila za smještaj životinja (konja), za vrijeme boravka vlasnika iz udaljenijih sela u goricama (npr. u Bakovčici, Bakovljanskom Bregu).

Klijet obično sadrži prostoriju koja se naziva *prešnica*, a u kojoj se nalazi vinogradarska preša i pribor. Ukoliko je klijet troprostorna, ona osim *prešnice*, ima prostoriju u kojoj se čuvaju bačve s vinom, i prostor u kojoj se odmara i boravi tijekom radova u vinogradu. Potonja je prostorija obično sadržavala peć, stol i klupu/stolice i krevet. Zabilježene su vinogradarske preše iz 1880-ih godina. Nekoliko vinskih preši je evidentirano na otvorenim prostorima, pokraj klijeti, pod nadstrešnicama, kao i na terasama, gdje služe kao dekoracija i podsjetnik na stare klijeti.

Sl. 4.7.47. Bakovčica, Bakovljanski Breg, preša u vinogradarskoj klijeti.

Važna je povezanost klijeti s prirodnim okruženjem. Neposredno uz vinogradarsku klijet često se nalaze stabla kestena ili divlje trešnje, odrine vinove loze ispod kojih je stol sa stolicama, potom voćnjaci i vinogradi. Na pojedinim su lokacijama (npr. Kunovec Breg) zabilježeni vinogradi s drvenim stupovima.

Sl. 4.7.48. Bakovčica, Bakovljanski Breg, klijet pored koje je stablo, brajda i pleteni plot.

Sl. 4.7.49. Bakovčica, Bakovljanski Breg, klijet pored koje je brajda i pleteni plot.

VINOGRADARSKE LADANJSKE KLIJETI / VINOGRADARSKE VILE / VINCILIRSKÉ KUĆE

Osim tradicijskih vinogradarskih klijeti, u vinogradima (goricama) su se tijekom 19. i prve polovice 20. stoljeća gradile zidanice koje su povezivale gospodarsku funkciju klijeti i stambenu funkciju ladanjske kuće. Ovakve su građevine zabilježene na području Bakovčica (Bakovljanski Breg), Draganovca i Starigrada. Najpoznatija takva građevina je Galovićeve klet u Starigradu koja je bila u vlasništvu pjesnika Frana Galovića. Ovoj je skupini građevina potrebno posvetiti pažnju u daljnjim istraživanjima.

Sl. 4.7.50. Starigrad, Galovićeve Breg 37, Galovićeve klet.

Sl. 4.7.51. Reka, Velebit, vinogradarska ladanjska klijet.

Sl. 4.7.52. Bakovčica, Bakovljanski Breg, vinogradarska ladanjska klijet.

Sl. 4.7.53. Draganovec, ulica sv. Vida 17, vinogradarska ladanjska klijet.

Sl. 4.7.54. Draganovec, Toplakov brijeg 147, vinogradarska ladanjska klijet.

VAŽNOST KLIJETI U ŽIVOTNOJ SVAKODNEVICI I OBLIKOVANJU PROSTORNOG IDENTITETA

Primjeri vinograda i vinogradarskih klijeti na području Koprivnice pokazuju kako osim povijesne i arhitektonske vrijednosti, niz kulturnih (društvenih, nematerijalnih) pojava doprinose ambijentalnoj i kulturnoj vrijednosti ovih građevina, te njihovom prepoznavanju kao važnih elemenata životne svakodnevice i (prostornog, lokalnog i regionalnog) identiteta. Povezanost čovjeka, prostora i arhitekture vidljivo je kroz bavljenje vinogradarstvom, boravak u vinogradima i kletima te prakse i izraze kroz koje se stvara specifičan jezik (npr. riječi i pojmovi - *klet*, *gorice*, *međaš(i)*, *pajdaš(i)*), potom pojave imenovanja kleti (npr. označavanja kleti natpisima dobrodošlice ili šalama, nerijetko u stihovima), ali i umjetničkim stvaralaštvom (npr. književnosti - pjesme, književna djela, zdravice i dr., likovno stvaralaštvo - oslikavanje unutrašnjosti i pročelja, slikarstvo, karikatura, kiparstvo, i dr.).

Sl. 4.7.55. Klet s oslikanim pročeljem, Kunovec Breg.

Sl. 4.7.56. Pročelje klijeti ukrašeno mozaikom koji prikazuje motive vezane za vinogradarstvo, Draganovec.

Sl. 4.7.57. Ukraši na priklopima, izrađeni u obliku grozdova na peteljci, Kunovec Breg.

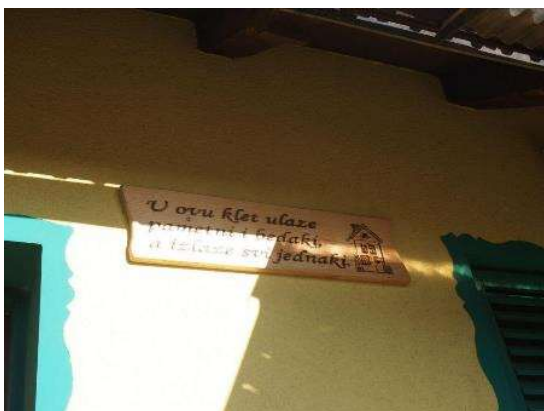
Sl. 4.7.58. Drvena vrata na kleti s reljefom koji prikazuje grozdove i vinovu lozu te detalj iz podruma s bačvom, pajdašima i demižonom, Kunovec Breg

Sl. 4.7.59. Drveni putokazi s nazivima obitelji/vlasnika i crtežima, Kunovec Breg.

Sl. 4.7.60. Natpis na drvenoj tabli, Draganovec.

Sl. 4.7.61. Natpis na drvenoj tabli, Draganovec.

Sl. 4.7.62. Unutrašnjost kleti s obiteljskim fotografijama, Draganovec.

Sl. 4.7.63. Unutrašnjost kleti s pjesmama, zdravicama, crtežima, Draganovec.

4.8. MEMORIJALNA BAŠTINA

Spomen područje Danica, otvoreno za javnost kao memorijalni kompleks 1981. godine, danas je javna zelena površina memorijalnog karaktera u sjeverozapadnom predgrađu Koprivnice, na kojoj su na oko 16.000 m² smješteni ostaci bivše koprivničke Tvornice Danica d.d. iz 1907. i ustaškog sabirnog koncentracijskog logora Danica koji je radio 1941. i 1942. godine. Muzejski objekt smješten je u bivšoj zgradi logora, staroj tvorničkoj konjušnici (adaptiranoj u Spomen-muzej sa stalnim izložbenim postavom otvorenim za javnost od 1981. do 1991.), vodotoranj, spomenik "Vješala (Galge)" arhitekta Lenka Pleštine iz 1979., spomen zid logora i staza žrtava fašizma s arhitektonskim elementima koje sadrže spomen-ploče s imenima logoraša, ulazni plato u spomen područje, skulpturu "Izvidnica" akademskog kipara Ivana Sabolića koji se od 1955. do 1992. nalazio na središnjem Zrinskom trgu, ostatke industrijske arhitekture iz prvih godina 20. stoljeća, tri stambena objekta za više i niže službenike i prostor parka i zelene površine sa šetnicama. Između 1981. i 1991. u muzejskom prostoru Spomen područja Danica za javnost je bila predstavljena Zbirka radničkog pokreta i NOB-a Muzeja grada Koprivnice, a poseban dio postava bio je posvećen Logoru Danica, koji je radio od proljeća 1941. do jeseni 1942. godine. Projekt adaptacije Spomen područja Danica godine 1979. osmislio je zagrebački arhitekt Lenko Pleština.

Groblja kao gradovi mrtvih posebni su oblik memorijalne baštine koja osim memorijalne, ima naglašene komunalne elemente i elemente hortikulture. Koprivnica je do druge polovice 19. stoljeća imala više manjih katoličkih groblja s grobljanskim kapelama. Tu su se oko grobljanske kapele

ukapali stanovnici pojedinih dijelova grada. Groblja pripadnika drugih vjera ukapali su se na grobljima koja su bila udaljena od grada. Osim rimokatoličkog groblja Svetog duha, današnjeg glavnog gradskog groblja, u Koprivnici danas postoje židovsko i pravoslavno groblje.

Glavno gradsko groblje Svetog Duha u Koprivnici nalazi se na drugom kilometru uz glavnu cestu iz Koprivnice prema Varaždinu. Prama povijesnim izvorima rimokatoličko groblje izvan grada u upotrebi je već sredinom 17. stoljeća. Današnje gradsko groblje razvilo se u drugoj polovici 19. stoljeća proširenjem i uređenjem postojećeg, nastalog oko grobljanske kapelice Svetog Duha na kojem su u 17. i 18. stoljeću bili pokapani žitelji susjednih ulica i naselja, sve do Banovca i Duge ulice. Staru drvenu kapelicu, uz novu tri put veću, kao »staru i propalu« u svojoj Kanonskoj vizitaciji spominje zagrebački kanonik Andrija Vinković 1659. godine, kao i opis nove drvene kapelice građene pleterom, omazane zemljom i pokrite šindrom. Godine 1867. koprivnički župnik Josip Beruta (1833 – 1891) predložio je Gradskom magistratu Koprivnice proširenje groblja Svetog Duha i ukidanje manjih gradskih groblja u gradu. Župnikov prijedlog rušenja trošnih grobljanskih kapelica Sveta Tri Kralja i Marije Magdalene te preseljenje njihovih oltara u novu crkvu Svetog Duha, gradska uprava prihvatila 31. prosinca 1867. i tak datum možemo smatrati službenim organiziranjem Groblja Svetog Duha kao središnjeg gradskog groblja u Koprivnici.

Ukidanjem starih groblja, groblje Svetog Duha u drugoj polovici 19. stoljeća preuzima ulogu glavnog gradskog groblja. Do planiranja izgradnje i projektiranja nove grobljanske kapelice Svetog Duha Gradski magistar pristupa tek 1872. godine, do izgradnje dolazi sljedeće godine, a oprema se 1874. godine. Groblje je prošireno 1869. godine, no njegovom planskom hortikulturnom uređenju pristupilo se tek devedesetih godina 19. stoljeća, u vrijeme gradonačelnika Kolomana pl. Matačića, koji je oko 1890. godine kao gradskog vrtlara zaposlio Dragutina Ruhla. Ruhl je u zadnjem desetljeću 19. stoljeća postavio osnovu najstarijeg dijela današnje gradskog groblja Svetog Duha po uzoru na urbanističke zahvate razdoblja historicizma na gradskim grobljima u Varaždinu, Zagrebu i Beču. Hortikulturno rješenje gradskog groblja potaknuta europskim trendovima druge polovice 19. stoljeća koju je zacrtao gradski vrtlar Dragutin Ruhl, u prvoj polovici 20. stoljeća slijedio je gradski grobar Ivan Maček, koji je osim o ukopu, stanju i izgledu kamenih spomenika vodio brigu o grobljanskim šetnicama i nasadima.

U vrijeme uprave gradonačelnika Josipa Vargovića od 1906. do 1913. godine, 1910. godine prema nacrtima koprivničkog graditelja Josipa Reša sagrađena je neoklasicistička mrtvačnica na groblju Svetog Duha s odarnicom i prostorom za ispraćaj pokojnika. Između 2003. i 2007. godine pod nadzorom konzervatora provodi se opsežna revitalizacija grobljanskih nasada, a gradsko groblje je zajedno s kapelicom Svetog Duha preventivno zaštićeno kao kulturno dobro. Stara mrtvačnica je bila u upotrebi sve do 2014. godine kada je uz zapadni rub gradskog groblja, prema arhitektonskom rješenju Zdravka Sarape, podignuta nova monumentalna mrtvačnica sa pet odarnica, velikom dvoranom te monumentalnim elipsoidnim prostorom za ispraćaj pokojnika, uređene zelene površine i veliko parkiralište.

Gradsko groblje Pri Svetom Duhu danas je središnje gradsko groblje na kojem se vrše ukopi pokojnika svih vjeroispovijesti. Uz grobljansku kapelicu Svetog Duha, staru i novu mrtvačnicu, aleje i šetnice, na groblju se nalazi središnji križ, križ poginulim braniteljima djelatnicima Podravke, Spomen obilježje poginulima u Drugom svjetskom ratu, spomen kosturnica, neogotički mauzolej obitelji Šemper te grobnice i nadgrobni spomenici znamenitih koprivničkih građana. Među najznačajnijim spomenicima je grobnica obitelji Sulimanović sa reljefom Rudolfa Frangeša Mihanovića, obitelji Malančec sa skulpturom Ivana Meštrovića, obitelji Brozović sa reljefnim portretom Ive Kerdića, obitelji Kukec s anđelom Stjepana Kukeca. Na groblju su, između ostalih, pokopani skladatelj Tomo

Šestak, učitelj i komediograf Đuro Ester, književnik Đuro Sudeta, gradonačelnik Josip Vargović, veterinar i osnivač muzeja Leander Brozović, nakladnik i knjižar Vinko Vošicki, akademski slikar Stjepan Kukec, gradski vrtlar Viktor Flac, liječnik Stanko Sulimanović, gradonačelnik Matija Malančec, gradonačelnik, kolekcionar i donator Vladimir Malančec, slikar Fedor Malančec, koprivnički fotografi Ivan Parš, Franjo Tkalčec, Ivan Zlatar, Karlo Plajh i Ivan Šef, književnica Božena Loborec, akademski slikar Romano Baričević te brojne važne osobe iz gospodarske, političke i kulturne povijesti grada Koprivnice.

Židovsko groblje u Koprivnici nastalo je izvan urbaniziranog dijela naselja, na trećem kilometru ceste Koprivnica – Varaždin. Na groblju su pokapani Židovi od prve polovice 19. stoljeća. Židovska zajednica u Koprivnici organizirala je svoju općinu već sredinom 19. stoljeća, a matičnu knjigu počinja voditi 1850. godine. Otprilike iz tog vremena datiraju najstariji nadgrobni spomenici. Najstariji nadgrobni spomenici, na dijelu kojih više nije moguće čitati natpise, po svojim oblicima pripadaju stilskom razdoblju zakašnjelog klasicizma iz sredine 19. stoljeća, a imaju uobičajenu vertikalnu kamenu stelu. Na najstarijem dijelu groblja grobna mjesta i spomenici raspoređeni su slobodno u prostoru, u smjeru istok - zapad, sa spomenikom podignutim na zapadnoj strani grobnog mjesta. Veći dio grobnih natpisa na starijem dijelu groblja pisan je hebrejskim pismom na jidišu, slijede dvojezični spomenici pisani na njemačkom i hebrejskom, dok poslije 1918. godine prevladavaju natpisi na hrvatskom jeziku s pojedinim epitafima na hebrejskom i natpise "Poginuo ili nestao u logoru..." dopisanih poslije Drugog svjetskog rata. Na groblju se nalaze spomen obilježje poginulim Židovima u Prvom svjetskom ratu, godine 1975. taj je spomenik nešto preinačen jer mu je pridodano spomen obilježje za sve Židove stradale u vrijeme fašizma, pet mauzoleja imućnijih židovskih obitelji, od istoka prema zapadu: grobnice Fischer, Scheyer, Pülgram -Betleheim, Löwy i Hirschl. Sve do 2000. godine nalazila se mrtvačnica sa stanom grobara.

Godine 1889. prema nacrtima koprivničkog graditelja Josipa Reša na židovskom groblju izgrađena je Hevra Kadiš, pogrebno društvo tj. odnosno mrtvačnica. Nacrti se čuvaju u zbirci arhitektonskih nacrti Muzeja grada Koprivnice, a zgrada se sastojala od nekoliko pomoćnih prostorija, kuhinje i prostorije za zbrinjavanje mrtvih. Pročelje Hevra Kadiš jednostavnih je linija i arhitektonskom plastikom historicizma koji su očuvani do danas, kada je 1999. - 2000. ruševni objekt zamijenjen formom portal koji je u osnovnim parametrima zadržao oblik i raspored pročelja koje je projektirao koprivnički graditelj Josip Reš. Židovsko groblje znatno je devastirano tijekom Drugog svjetskog rata u više navrata, godine 1941. bombardirala ga je njemačka vojska, dok su se 1943. godine među nadgrobnim spomenicima vodile borbe za oslobođenje Koprivnice. To potvrđuju oštećenja mramora od granata i metaka na pojedinim mramornim spomenicima. Godine 1975. spomenik žrtvama iz Prvog svjetskog rata arhitekta Slavka Löwyja proširen je i preoblikovan u spomenik žrtvama fašizma koji podsjeća na 214 osoba, pripadnika koprivničke židovske zajednice, koji su stradali u koncentracijskim logorima Drugog svjetskog rata.

Pravoslavno groblje u Koprivnici nastalo je izvan urbaniziranog dijela naselja, uz desnu stranu glavne ceste koja iz Koprivnice vodi prema Križevcima, poviše koprivničkog podgrađa Dubovec. Pravoslavni trgovci u Koprivnicu se doseljavaju na samom kraju 17. i početkom 18. stoljeća te naseljavaju prostor izvan jurisdikcije grada Koprivnice, stanuju u iznajmljenim kućama koprivničkih građana i tek krajem 18. stoljeća grade prve krajiške kuće sa stanovima na katu i trgovinama u prizemlju. Godine 1784. spominje se 14 trgovačkih obitelji koje su prikupljale sredstva za izgradnju nove pravoslavne crkve u Koprivnici i uređenje groblja za pripadnike pravoslavne vjere. Već krajem 18. stoljeća obavljaju se prvi ukopi o kojima podatke nalazimo u Matici umrlih već 1788. godine. Prije tog vremena koprivnički građani pravoslavne vjere pokapani su na groblju u Mučnoj, na

osmom kilometru od Koprivnice prema Križevcima. Neveliko groblje po svojoj prostornoj organizaciji pripada razdoblju romantizma i slobodne hortikulture koncepcije engleskog parka koji se smjestio na istočnim padinama Kalnika. Na groblju su sačuvani nadgrobni spomenici iz vremena nastanka groblja s vrijednom tipografijom i obiteljskim imenima prvih »grčkih« trgovaca iz 18. stoljeća: Tanasković, Mikulić, Peiković, Janković, Petrović, Parasković, Dimović, Lasarović, Karajanković, da nabrojimo samo neke. Godine 2016. na Pravoslavnom groblju u Koprivnici obnovljena je i uređena ograda na sjevernoj i zapadnoj strani groblja te nasadi i zelenilo, a hortikulturno rješenje zadržalo je koncepciju engleskog parka.

Mjesna groblja u prigradskim naseljima rezidencijalnog su tipa i koriste se za ukop stanovnika naselja uz koje gravitiraju. Od prigradskih naselja uređena groblja s mrtvačnicom i poratnom opremom nalaze se u Bakovčici, Herešinu, Jagnjedovcu i Reki.

Na području grada Koprivnice i okolnih naselja evidentirana su **spomen-obilježja** vezana za Drugi svjetski rat (1941.-1945.) i Domovinski rat (1991. -1995.).

4.9. POKRETNA KULTURNA BAŠTINA

Pokretna kulturna baština obuhvaća predmete i pokretne koje su od umjetničkog, povijesnog, paleontološkog, arheološkog, antropološkog i znanstvenog značenja. Oni su nastali ljudskim djelovanjem i nose simboličnu vrijednost za zajednice i pojedince. Pokretno kulturno dobro podliježe sustavu zaštite, čuvanja, održavanja i trajne brige za koju je nadležno određeno tijelo javne uprave. Za brigu o kulturnim dobrima u Koprivnici i okolici zadužen je Konzervatorski odjel Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske (Konzervatorski odjel u Bjelovaru), a kao javne ustanove u kulturi na području Grada Koprivnice su Arhivski sabirni centar Koprivnica (Državni arhiv u Varaždinu), Knjižnica i čitaonica *Fran Galović* Koprivnica te Muzej grada Koprivnice te specijalizirana knjižnica i zbirka Franjevačkog samostana u Koprivnici. Dio pokretne kulturne baštine čuva se u manjim privatnim, najčešće specijaliziranim, zbirkama od kojih kao najzanimljiviju treba izdvojiti onu bogatstvo i raznolikost tradicijske zbirke obitelji Hećimović u eko-muzeju Sunčano selo (Hello) u Jagnjedovcu.

Muzej grada Koprivnice osnovan 1945. godine prvi put u svojoj povijesti otvara se javnosti 1951. godine u privatnoj kući dr. Stanka Sulimanovića u kojoj djeluje do 1962. godine, nakon čega 1963. godine seli na postojeću lokaciju. Muzej grada Koprivnice kao mreža specijaliziranih muzejskih prostora djeluje na više lokacija; u matičnoj zgradi muzeja (Stara gradska vijećnica), Galeriji Koprivnica, Kući Malančec i Spomen području Danica te Galeriji Ivan Sabolić Peteranec i Galeriji naivne umjetnosti Hlebine koje pripadaju Muzeju grada Koprivnice iako djeluju izvan opsega administrativnog prostora Grada Koprivnice. U muzeju se istražuje, prikuplja čuva i prezentira kulturna baština Koprivnice i koprivničke Podravine sa vrijednom paleontološkom, arheološkom, povijesnom, etnografskom, umjetničkom, fotografskom, arhivskom i knjižnom muzejskom građom koja je organizirana u četrdesetak specijaliziranih zbirki: *Zbirka antike, Zbirka arhitekture i urbanizma, Zbirka cehalija, Zbirka dokumenata i arhivalija, Zbirka etnografske fotografije, Zbirka etnografskog tekstila, Zbirka Fedora Malančeca (Ostavština), Zbirka fotografija i foto albuma, Zbirka fotografija, pribora i negativa, Zbirka Franje Dolenc (Donacija), Zbirka Galerije Koprivnica, Zbirka grafičkog i produkt dizajna, Zbirka Ivana Sabolića (Donacija), Zbirka Judaica, Zbirka Leandera Brozovića I., Zbirka Leandera Brozovića (Ostavština Leandriana), Zbirka militaria, Zbirka naivne umjetnosti, Zbirka novog vijeka, Zbirka numizmatike, Zbirka odlikovanja, plaketa, medalja i značaka, Zbirka paleontologije, Zbirka predmeta vezanih iz vjerovanja, igre i običaje, Zbirka pretpovijesti, Zbirka razglednica, Zbirka rukotvorstva i (tradicijskih) obrta, Zbirka sakralne umjetnosti, Zbirka*

srednjeg vijeka, Zbirka starih i novih majstora, Zbirka svakodnevnog života, Zbirka Tomislava Kolombara, Zbirka tradicijskog gospodarstva, Zbirka tradicijskog graditeljstva i stanovanja, Zbirka umjetničkog obrta, Zbirka Vladimira Malančeca (Donacija), Zbirka zastava i zastavnih vrpca, Zbirka starih i rijetkih knjiga, Zbirka novina i stručni muzejski arhiv s dokumentacijom kulturne baštine.

Muzej prehrane, pri Prehrambenoj industriji Podravka, osnovan je 1982. godine s ciljem prikaza industrijskoga proizvodnog procesa industrijske prerade hrane. Smješten je u povijesnim građevinama, nekadašnje Gradske klaonice iz 1892. godine. Muzej sadrži etnografsku zbirku i zbirku industrijske tehnologije. Etnografska zbirka sadrži predmete, oruđe, sprave, alate i posuđe, koji se odnose na "proizvodnju, transport, preradu, čuvanje i konzumiranje hrane u seoskoj sredini u prvoj polovici 20. st. na području sjeverozapadne Hrvatske", kao i recepte tradicijske kuhinje. Zbirka industrijske tehnologije sadrži predmete koji pokazuju Podravkine proizvode, poput stare ambalaže i etiketa i dr., kao i industrijske strojeve.

Muzeji, galerije i izložbeni prostori su izuzetno važni prostori za očuvanje pokretne kulturne baštine te se u njima kao javnim ustanovama u kulturi može steći uvid u kulturni, povijesni i umjetnički razvoj ljudskog djelovanja. Barokna palača stare gradske vijećnice prenamijenjena je u Muzej grada Koprivnice 1963. godine u dijelu zgrade, dok je tek od 1997. godine cijeli objekt u funkciji muzeja. Galerija Koprivnica osnovana je 1977. godine ako izdvojena umjetnička galerija, Spomen područje Danica otvoreno je za javnost 1981. godine, a ambijentalna cjelina građanske kuće Malančec 1989. godine. Galerija naivne umjetnosti Hlebine otvorena je 1968. godine te se u njoj istražuje, prikuplja, čuva i prezentira umjetnička baština Hrvatske naivne umjetnosti. Kao značajan izložbeni prostor suvremene umjetničke prakse u posljednje se vrijeme profilirala AK galerija koja djeluje u sklopu ateljea koprivničkih umjetnika na prostoru Sveučilišta Sjever.

Pokretna kulturna baština Koprivnice i okolice velika je vrijednost za identitet šireg područja grada radi slojevitosti, raznolikosti i bogatstva građanske i tradicijske kulture tipične za sjeverozapadnu Hrvatsku. Uglavnom je riječ o uporabnim predmetima vezanim uz tradicijski i građanski način života i privređivanja u 19. i 20. stoljeću koji razotkrivaju građansku i seosku kulturu življenja. Predmeti svakodnevne upotrebe iz ranijih razdoblja, nastali u 17. i 18. stoljeću (i ranije) danas su uglavnom rijetkost. Na terenu je prisutno sabiranje navedene vrste predmeta, a nositelji očuvanja pokretnih kulturnih dobara su pasionirani pojedinci, kolekcionari koji ih povremeno imaju potrebu pokazati i/ili ustupiti javnosti. Briga o pokretnom kulturnom nasljeđu u lokalnoj zajednici njegovoj zaštiti daje posebnu vrijednost, prije svega zato što većina privatnih kolekcija kao poklon, donacija ili ostavština završi kao građa u Muzeju grada Koprivnice: Brozović, Kukec, Malančec, Dolenc, Dubravec, Parš, Plajh, Šef, Kovačić, Švarc, Neimarović, Vučemilović, Feletar i brojne druge. Ulaskom u Muzej grada Koprivnice, obradom i upisom u inventarnu knjigu muzeja te su zbirke kao pokretno kulturno dobro zakonski valorizirane i upisane u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske čime su dobile status kulturnog dobra nacionalne vrijednosti. U ovom trenutku posebno je važno pratiti i poznavati različite privatne zbirke kao vrstu "kulturnog kapitala" koji čuva različita pokretna kulturna dobra etnografske, numizmatičke, umjetničke, tiskane, grafičke, fotografske, knjižne i druge građe s namjerom moguće zakonske valorizacije.

Pokretna etnografska baština Grada Koprivnice uključuje predmete vezane uz tradicijsko gospodarjenje i svakodnevni život, opremu kuće i domaćinstva, namještaj i posoblje, alate i rukotvorstva primjeri kojih se mogu vidjeti u zbirci obrta i etnografskih predmeta u Jagnjedovcu. Tradicionalna koprivnička nošnja nestala je vrlo rano, prije početka 20. stoljeća, zabilježena je na fotografijama zadnje četvrtine stoljeća 19. stoljeća, bila je tkana od svilenih i lanenih niti i imala je obilježja bidermajera. Danas se predodžba tradicionalne podravske nošnje povezuje s nošnjom sela

u okolici Koprivnice. Najčešće je to nošnja iz Koprivničkog Ivanca koja je prepoznatljiva po kroju, vezenim motivima i karakterističnom ogavlju *poculica*.

Sl. 4.9.1 Jagnjedovec, Etnografska zbirka obitelji Hećimović.

Sl. 4.9.2. Jagnjedovec, Etnografska zbirka obitelji Hećimović.

Izvorni inventar sakralnih građevina vrednuje se posebno u kontekstu očuvanja izvornih kulturno-povijesnih i umjetničkih vrijednost sakralnih objekata. Primjer svjedočanstva o povijesnom kontekstu, umjetničkoj i kulturnoj razini lokalne zajednice je **crkveni inventar** Franjevačkog samostana s crkvom Svetog Antuna Padovanskog te Zbirka starih i rijetkih knjiga knjižnice franjevačkog samostana u Koprivnici koje su kao pokretno kulturno dobro upisane na Listu zaštićene pokretne kulturne baštine Republike Hrvatske i imaju status kulturnog dobra nacionalne vrijednosti. Osim samostanske i muzejske knjižnice u kojima se čuvaju stare i rijetke knjige te rijetka tiskopisna građa, na Listu je upisana Zbirka stare i rijetke građe Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" u Koprivnici.

Među **pojedinačno zaštićenim pokretnim kulturnim dobrima** su **orgulje** u župnoj crkvi Svetog Nikole u Koprivnici. Pojedinačna pokretna kulturna dobra uglavnom su zabilježena i dokumentirana, Njihov status najčešće je upitan, posebno u slučajevima kada se radi o vrijednim primjercima sakralnih spomenika 18. – 20. stoljeća koji su kao inventar manjih sakralnih objekata, uglavnom poklonaca i kapelica, u Koprivnici, Draganovcu, Kunovec Bregu izloženi visokom riziku, baš kao što je to slučaj s **korpusom Krista** čije vrijedne primjerke nalazimo na rasperima i križevima krajuputašima u Koprivnici (Dubovec, Miklinovec, Marofska, Bjelovarska, Zvirišće, Vinica, Draganovcu i dr.), Kunovec Bregu, Močilama, Herešinu, Reki, Jagnjedovcu, Starigradu i Bakovčići. Utvrđeno je kako je dio Kristovih kipova iz ranijih razdoblja već zamijenjen novijim replikama, uglavnom odljevima, originali su uklonjeni i njihova sudbina nije poznata. Vrlo sličnu sudbinu imaju **spomen obilježja, spomen ploče i javna plastika Drugog svjetskog rata** koje su u određenom povijesnom trenutku fizički izmještene i/ili uklonjene, dio ih je dio predan na čuvanje u Muzej grada Koprivnice.

Pitanje javne skulpture kao kulturnog dobra, prije svega pojedinačnih skulptura koje se nalaze u parkovima i na grobljima, po pitanju brige i zaštite na lokalnoj razini nije precizno određeno, a zaštita unutar veće cjeline nije dovoljna. Kako se radi o vrijednim radovima Ivana Meštrovića, Roberta Frangeša Mihanovića, Ive Kerdića, Ivana Sabolića, Zvonimira Lončarića, Josipa Fluksija, Stjepana Kukeca, Slavko Löwija, Stjepana Planića (da nabrojimo samo neke autore) možda bi ih trebalo kao pokretno kulturno dobro upisati na Listu zaštićene pokretne kulturne baštine Republike Hrvatske, koji je osnova za pravnu zaštitu i utvrđivanje statusa kulturnog dobra od nacionalne vrijednosti.

Zaštita pokretne kulturne baštine u Koprivnici institucionalizirana je nakon Drugog svjetskog rata obilježenog stvaranjem novih društvenih odnosa, brige za kulturna dobra te utemeljenjem novih kulturnih institucija u Koprivnici, škola, narodnih i radničkih knjižnica i gradskog muzeja. Sredinom 20. stoljeća brigu o povijesnom i kulturnom nasljeđu Koprivnice obilježili su istaknuti pojedinci među kojima je bio i osnivač Muzeja grada Koprivnice dr. Leander Brozović sa suradnicima koji su u jeku Drugog svjetskog rata radili na evidentiranju pokretne kulturne baštine, posebno one u sakralnim objektima na području Koprivnice i koprivničke Podravine. Najopsežniji posao evidentiranja pokretnih kulturnih dobara u Koprivnici obavljen je od 1983. do 1986. godine. Radilo se o suradnji Instituta za povijest umjetnosti i Muzeja grada Koprivnice te radu na **umjetničkoj topografiji Koprivnice** u sklopu kojeg je obavljeno i sustavno dokumentiranje sakralnih inventara u koprivničkim crkvama i kapelama. Cilj je bio identificiranje, evidentiranje, dokumentiranje i stručno-znanstvena obrada svakog pojedinog kulturnog dobra, kako bi se dobio uvid u njihovo stanje i izradila Lista kulturnih dobara grada Koprivnice kao temelj za sustavnu brigu o kulturnoj baštini. Uvidom u stanje i stupanj ugroženosti (s odmakom od četiri desetljeća) pokretne kulturne baštine ukazuje se potreba za revizijom vrijednih sakralnih inventara i pokretne kulturne baštine na području Koprivnice i okolice, a kao konačni cilj ovog opsežnog posla je obrada ukupnog fonda pokretne kulturne baštine Koprivnice s ciljem kvalitetnije skrbi, budući da pokretna kulturna dobra predstavljaju važan dio kulturne baštine i identiteta Koprivnice.

4.10. NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA

Područje grada Koprivnice i okolice bogato je različitim izrazima i praksama nematerijalne kulturne baštine, među kojima su običaji, religijske prakse, tradicijska prehrana, tradicijski obrti, umijeća i znanja, toponimi te oblici usmene književnosti – legende.

Najveći korpus običaja predstavljaju **običaji vezan uz liturgijsku ili crkvenu godinu** tj. uz godišnji ciklus kršćanskih razdoblja, svetkovina, blagdana i spomendana. Religijske i običajne prakse su posebno koncentrirane oko središnjih blagdana Božića i Uskrsa, a potom oko drugih blagdana. Kod katoličkih vjernika to su Bogojavljenje ili Sveta tri kralja, Tijelovo, Velika Gospa i Svi sveti, a kod pravoslavnih vjernika Bogojavljenje, Preobraženje gospodnje, dan Velike Gospojne (Uspenje Presvete Bogorodice). Njeguje se običaj kićenja božićnog drvca, vještina izrade tradicijskih božićnih jaslica te ukrašavanje uskršnjih jaja (pisanica). Prisutne su različite **religijske prakse**, poput procesija i hodočašća. Primjerice, na Uskršni ponedjeljak i na Veliku Gospu (15. kolovoza) hodočasti se Majci Božjoj Močilskoj u Močilama, a procesije se odvijaju na blagdan Presvetog Trojstva (Herešin) i na blagdan Cvjetnice.

Sl. 4.10.1. Koprivnica, Močile, hodočašćenje Majci Božjoj Močilskoj (Izvor: epodravina).

Sl. 4.10.2. Koprivnica, Močile, procesija na Uskršni ponedjeljak (Izvor: epodravina).

Na području Grada Koprivnice svetkuju se **lokalni sveti zaštitnici**. Primjerice, u gradu Koprivnici svetkuje se Sv. Antun (20. lipnja) i Sv. Nikola biskup (6. prosinca), u Jagnjedovcu sv. Andrija (30. studenog). U više se naselja svetkuje sv. Florijana (4. svibnja), ujedno i Međunarodni dan vatrogasaca. Do 1960-ih se godina u Jagnjedovcu svetkovala sv. Barbara (4. prosinca), zaštitnica rudara. Živa su baština **običaji vezani uz spomendan** sv. Vinka, zaštitnika vinara (22. siječnja, Vincekovo), te sv. Martina (11. studenoga, Martinje). U naseljima na obroncima Bilogore još se uvijek izvode vinogradarski običaji krštenja mošta uz gozbu na dan sv. Martina kao i običaji škropljenja vinove loze vinom i vješanje kobasica na dan sv. Vinka. Određeni se oblici ovih običaja izvode i u gradu Koprivnici kao javne manifestacije. Na širem se području Koprivnice i okolice izvode fašnički običaji te se njeguju svibanjski običaji. U samom je gradu Koprivnici (križanje Goričke, Potočne ulice i Ulice Novi Brežanec) očuvan običaj podizanja *majuša* - majskog stabla, a na širem je području prisutna praksa proslave Prvog svibnja/maja (Međunarodni praznik rada) javnim događanjima uz glazbu i kuhani grah.

Sl. 4.10.3. Koprivnica, Martinjski običaji (Izvor: epodravina).

Sl. 4.10.4. Draganovec, običaji škropljenja vinove loze vinom i vješanje kobasica na Vincekovo.

Sl. 4.10.5. Koprivnica, majsko drvo ili majuš na križanju Potočne, Goričke i ulice Novi Brežanec (Izvor: Drava.info).

Veliki korpus znanja i umijeća vezan je za **tradicijску prehranu i pripremu hrane i pića** što je povezano s lokalnim privređivanjem tj. namirnicama koje (su) proizvode lokalni stanovnici. Jela koja su istraživanjima identificirana kao tradicijska podravska jela, prisutna su i na području grada Koprivnice, kao na primjer kaše (ječmena i hajdinska), bučino ulje, mali stožasti sirevi (prge), repa,

zemlje i grah, štrukli (od zelja, sira i trešanja), pogače, *digani* kolači, gibanica, potom zlevanke, ščipanci, buhtli, diganci i štrudli. Ističu se sljedeća jela prežgana juha, bijeli žganci s lukom, špekom i vrhnjem, bučnica s makom, zlevanka, makvići, štrukli s sirom i jabukom, domaći kruh kukuruzni i bijeli, kukuruzni žganci s čvarcima ili kosanom masti te *digani* kolač s pekmezom od šljiva. U neposrednoj se okolini Koprivnice priprema *Bregovska pita* (Koprivnički Bregi) i *Podravska (virovska) mazanica* (Virje). Nadalje, prisutna su znanja, umijeća i vještine povezane za proizvodnju vina i rakije, kao i gverca - pića od meda.

Na području Grada Koprivnice identificirano je i istraženo niz **starih/tradicijskih obrta i zanata** među kojima su bačvarski obrt, brijački obrt (barbiri), češljarski obrt, čizmarski obrt, klobučarski obrt, kožarski obrt, lončarski obrt, medičarsko-svećarski obrt, postolarski obrt, opančarski obrt, puškarski obrt, remenarski obrt, stolarski obrt, užarski obrt, kovački i potkivački obrt. Dok su neki od navedenih izumrli ili su pred izumiranjem, dugu i živu tradiciju predstavlja medičarski i svećarski obrt koji se prenosi unutar obitelji Špičko. Obrt je usmjeren na proizvodnju licitarskih proizvoda, medenjaka, svijeća, salon bombona i gverca, a u prošlosti i na izradu votiva.

Sl. 4.10.6. Koprivnica, Medičarna Špičko, piće gverc i medenjaci (izvor: nizagorjemalo.hr).

Sl. 4.10.7. Koprivnica, Medičarna Špičko, salon bomboni (izvor: nizagorjemalo.hr).

Sl. 4.10.8. Koprivnica, proizvodi Medičarne Špičko – licitari, gverc.

Sl. 4.10.9. Koprivnica, proizvodi Medičarne Špičko - svijeće.

Kao regionalna posebnost ističe se **slikanje na staklu u maniri naive** (tehnika slikanja Hlebinske škole).

Folklorno stvaralaštvo (pjesme, ples) čuva se unutar kulturno-umjetničkih društava na području Grada Koprivnice. Ona, između ostalog, izvode lokalne i regionalne pjesme i kola. Neka od njih

zabilježio je upravo u naseljima na području grada Koprivnice etnomuzikolog Franjo Kuhač. Njeguje se crkveno pučko pjevanje, a kao regionalna posebnost sviranje cimbara te umijeće sviranja i izrada gajdi i duda. U prošlosti su pojedina naselja imala tamburaške sastave (npr. Herešin, Starigrad) i njegovala tamburašku glazbu.

Umijeća uzgoja i prerade tekstilne sirovine - lana i konoplje te izrade tekstila bili su poznati na širem koprivničkom području (Herešin, Reka, Starigrad i dr.). Danas su živa baština **umijeća vezenja**. Na širem su području oko grada Koprivnice poznati Ivanečki vez i Peteranski bijeli vez - file.

Od oblika usmene književnosti zabilježeno je nekoliko legendi – legenda o Kamengradu, legenda o koprivi (nazivu grada Koprivnice), legenda o „Staklenom mostu“ (Herešin), legenda o Jagnjedovcu. U svim su naseljima, zahvaljujući povijesnim kartama, zabilježeni brojni **toponimi**.

Određena znanja i umijeća, koja su neophodna za očuvanje materijalne baštine, su pred izumiranjem, te je njihovom istraživanju i revitalizaciji potrebno posvetiti posebnu pažnju. To se, između ostalog, odnosi na **graditeljska znanja i vještine** rada s prirodnim materijalima (drvetom, blatom, raži, lijeskom i dr.) te izradu kanatne konstrukcije za građevine, izradu pletenog zida omazanog blatom, izradu krova od slame ili raži i dr.

Postojanje i očuvanje nematerijalne kulturne baštine je uvjetovano postojanjem pojedinaca, obitelji, zajednica i udruga, koji su **nositelji znanja, vještina i umijeća**, i prenose ih na nove generacije.

Upravo je zbog toga važna uloga udruga koje djeluju na području Grada Koprivnice, a koje su usmjerene na očuvanje lokalne i regionalne baštine. Nekoliko udruga njeguje znanja i vještine pripreme tradicijskih jela, kao i čuvanja znanja i vještina tradicijskog pjevanja i plesanja. Osim navedenog, važan način prijenosa znanja i čuvanja memorije o pojedinim segmentima nematerijalne kulturne baštine su različita događanja i manifestacije u organizaciji lokalnih udruga te obilježavanje dana i događaja važnih za zajednicu. Neke od aktivnih udruga su *Udruga žena Herešin*, Kulturno-umjetničko društvo *Seljačka Sloga Reka*, *Društvo žena Reka*, Društvo žena "Kamengrad" Starigrad, Udruga Zlatni brijeg Starigrad Koprivnica, Udruga vinogradara i voćara "Fran Galović" Koprivnica, Udruga žena Hrvatska ruža Jagnjedovec. Udruge su organizatori kulturnih i društvenih događanja. Među manifestacijama se ističu Dani jabuka koji se odražavaju krajem listopada u organizaciji Društva žena "Kamengrad" Starigrad. U okviru manifestacije se odražava prezentacija starih sorti jabuka te se pripremaju slastice od jabuka. Manifestacije „Jagnjedovečko kolinje“ i „Jagnjedovečka legenda“ u organizaciji Udruge žena Hrvatska ruža Jagnjedovec također su doprinosile očuvanju lokalnih običaja te legende o nastanku naselja. Osim navedenih, manifestacije koje doprinose očuvanju raznih izraza nematerijalne kulturne baštine su Koprivnički fašnik, Podravski motivi, Renesansni festival, Galovićeve jesen, Božićna bajka.

Osim navedenih udruga i njihovih aktivnosti, lokalne ustanove stručnim radom i aktivnostima, doprinose zaštiti i očuvanju nematerijalne baštine. Znanstveno područja etnologije i kulturne antropologije u kontekstu kojih se proučava nematerijalna kulturna baština u Koprivnici svoju stručno-znanstvenu bazu ima u javnim ustanovama u kulturi (arhiv, knjižnica, muzej). Ističe se Muzej grada Koprivnice čiji stručnjaci surađuju s pojedincima, folklornim skupinama, društvima i lokalnom zajednicom s ciljem istraživanja, stručne obrade, očuvanja i predstavljanja nematerijalnih kulturne baštine. Brojne aktivnosti doprinose prenošenju znanja na nove generacije te podizanju svijesti o vrijednosti nematerijalne kulturne baštine. Ističu se obrazovni i informativni programi, izložbe, predavanja, muzejske radionice i neformalni načini prenošenja znanja, posebno na djecu i mlade ljude.

4.11. PROSTORNI I OBLIKOVNI KONFLIKTI I IZAZOVI U PROSTORU I PRITISCI RAZVOJA

Legalizacija – urbana sanacija

Izgrađeno područje Podolice, Vinice i Kunovec Brega u zadnjih se tridesetak godina neprestano širi prema brdskom dijelu grada što nije bilo praćeno izgradnja komunalne i druge infrastrukture. Provedenom legalizacijom i ozakonjenjem bespravno izgrađenih objekata došlo je do kulminacije već nesređenog stanja u prostoru. Stoga je Grad 2017. Godine dao izraditi elaborat pod nazivom **Pilot projekt izrade metodologije sanacije nezakonite gradnje na području Grada Koprivnice – Podolice, Vinica i Kunovec Breg**, a zadatak je povjerio Zavodu za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije. Pilot projektom urbane sanacije obuhvaćeni su dijelovi grada Vinica i Podolice, te dio naselja Kunovec Breg. Geografski je smješteno na obroncima Kalnika, a obuhvat je definiran prirodnim granicama: na sjeveru omeđeno državnom cestom D2 prema Varaždinu, na jugoistoku državnom cestom prema Zagrebu, a na jugu i jugozapadu šumskim područjem. Područje za pilot projekt odabrano je zbog velikog pritiska za širenjem građevinskog područja zbog provedene legalizacije kojom je veliki broj zgrada dobio status legalnosti. Aglomeracija Koprivnica se također proširuje na ovom području, i to ne samo unutar granica građevinskog područja, već i izvan njih. Područje **Podolice** naseljava se posljednjih 45 godina, a izgradnja je popraćena prostorno planskom dokumentacijom koja se samo manjim dijelom realizirana. Naselje se razvilo uz glavne prometnice, a osobina mu je nedostatak javnih i društvenih sadržaja.

Usprkos načinu na koje je naselje izgrađeno stiče se utisak ipak nekog prostornog promišljanja i reda u prostoru – teško je reći urbano uređenog prostora.

Područje **Vinice**, kao što i samo ime govori (manja nastamba s podrumom uz vinograd, klet) bilo je vinogradarsko-voćarski kraj. Prostire se na južno orijentiranim vinorodnim padinama, zapadno od Podolice i jugoistočno od Močila. Karakterizira ga transformacija iz ruralnog u urbani način života: uz uske puteve grade se obiteljske kuće dok poljoprivredno zemljište unutar „blokova“ ostaje neobrađeno nedostupno. Karakteriziraju ga izuzetne razlike: ostaci ruralnih područja (vinograda s klijetima) u odnosu na gusto izgrađene nizove dvokatnica bez komunalne opreme.

Jedan mali dio područja Vinice koji se direktno nastavlja na područje Podolice slijedio je način izgradnje koju ima područje Podolice te izgleda uređeno i planirano, ali veći dio područja Vinice spada u tipično neplanski izgrađeno područje.

Građevinsko područje naselja **Kunovec Breg** proteže se uz državnu cestu prema Varaždinu, ali se posljednjih 40-ak godina stambena gradnja proširila potpuno neplanski i na poljoprivredna područja vinorodnih obronaka s kletima. *Ovaj dio naselja Kunovec Breg spada u tipično neplanski izgrađeno naselje.*

Sl. 4.11.1. Konflikt unutar prostora Vinice

Klanci

Jedna od osobitosti područja gorica s kletima su klanci – duboko usječen putevi koji svojom širinom jedva zadovoljavaju prolaz jednog vozila. Njihova namjena bila je primjerena nekadašnjem načinu korištenja ovog područja, ali novonastale promjene u smjeru korištenja gorica s klijetima za stalno stanovanje stvaraju pritisak na ova uska grla koja bi sada trebala prihvatiti urbanu komunalnu infrastrukturu. Do konflikta dolazi, kao općenito u području kleti i gorica, zbog miješanja dvaju osnovnih namjena koje osim toga žele paralelno postojati: s jedne strane potpuno komunalno opremljenih građevinskih područja, a s druge gorica s kletima koje žele ostati/postati dio kulturne baštine čiji su klanci (na nekim dijelovima) nerazdvojni dio.

Sl. 4.11.2. Draganovec, put u klanjcu.

Sl. 4.11.3. Draganovec, put u klanjcu.

Fotonaponske elektrane i solarne ploče

Grad Koprivnica smatra proizvodnju električne energije jednom od ključnih poluga koja će snažno poduprijeti procese energetske tranzicije i rezultirati smanjenjem emisije CO₂ te poboljšati utjecaj na okoliš. Stoga je Grad 2022. godine dao izraditi Studiju mogućnosti iskorištavanja solarne energije na javnim objektima Grada Koprivnice kojom je prikazana mogućnost instalacije fotonaponskih elektrana na objektima i zelenim površinama u vlasništvu Grada Koprivnice. Mnogi od tih objekata zaštićeni su kao pojedinačno kulturno dobro ili se nalaze unutar njihovog obuhvata čime je potrebno na njima primijeniti mjere koje je propisalo Ministarstvo kulture i medija.

Strategija razvoja turizma do 2025.

Razvojni projekti Strategija razvoja turizma grada Koprivnice i okolice do 2025. godine u velikoj mjeri se oslanjaju na kulturno-povijesnu baštinu Grada. Cilj projekta *Interpretacijski baštinski centri* sadržan je u revitalizaciji povijesnih građevina kroz turističke usluge, odnosno poticanje razvoja autentičnih turističkih usluga uz očuvanje i popularizaciju tradicijske kulture, a resursi na koje se oslanja su renesansni bedemi (jedinствен projekt na ovim područjima, a prema uzoru na slične centre u svijetu u svom sklopu sadrži interpretacijsku cjelinu – upoznavanje s poviješću i tradicijom, muzej, suvenirnicu i sl.), kleti – zrcalo starih zanata i obrta (jedan su od ključnih nositelja razvoja ruralnog turizma u očuvanju tradicijske gradnje i baštine, te običaja lokalnog stanovništva), interaktivni centar hrane (izložbe i edukacija - interpretacijski centar temeljen na inovativnosti i korištenju najmodernije tehnologije čime će se osigurati atraktivna i suvremena prezentacijska razina). Osnovna ideja projekta *Tematizirani smještajni kapaciteti* je stavljanje u funkciju postojećih napuštenih, starih tradicionalnih građevina kojima se daje nova vrijednost kroz turističke usluge, a resursi na kojima se zasniva su difuzni hotel u staroj gradskoj jezgri (tematizirani prikaz kulturne

baštine temeljen na revitalizaciji vrijednih građevina u užoj gradskoj jezgri), autohtone kleti (difuzni hoteli usmjereni oživljavanju starih zanata, tradicijskih proizvoda i života u ruralnom području). Projekt Gastro i eno manifestacije zasniva se na revalorizaciji gastro i eno potencijala Grada te predlaže manifestacije: Dani koprive, Festival mošta i kestena, Manifestacije sezonskih plodova (zelje, kopriva, orasi, gljive, kestenje), Renesansni festival gastronomije („manifestacija unutar manifestacije“ koja se oslanja na već afirmiranu manifestaciju Renesansni festival). Program tematskih cesta i ruta pretpostavlja interes turista za tradicijske i baštinske destinacije te predlaže Galerijske ceste (vezane na Hlebinsku slikarsku školu), biciklističke staze, Tradicijske ceste obrta, Putovima šumskih plodova, vinske ceste, Putevima starih mlinova. Projekt OPG - simbioza poljoprivrede i turizma pretpostavlja pored ekološke poljoprivrede i turizma razvoj edukacijske komponente.

Renesansni festival

Renesansni festival postao je manifestacija koja je smjestila Koprivnicu na europsku kartu sličnih manifestacija, postala je prepoznata širom Europe te je time postala privlačna ne samo turistima već i izvođačima. Koprivnica, kao relativno mali grad, takvom velikom manifestacijom biva značajno obilježena. Sama ideja potekla je od korištenja lokacije relativno dobro sačuvanih ostataka gradskog bedema koji služe kao scenografija za ovakav događaj.

Područje bedema je sve do kraja prošlog stoljeća zadržalo svoj prostorno izolirani karakter u formi neizgrađenih površina javne namjene, bez posebnog parternog uređenja. Budući da bedemi nisu građevinski pripremljeni da podnesu ovakav pritisak dolazi do njihovog erodiranja koje je primijećeno još daleke 2003. godine: „...*Ostaci srednjovjekovne utvrde, svakako najvrjedniji dio cjelokupne povijesne strukture grada, svedeni su na svoje minimume. Njeni još uvijek izdiferencirani dijelovi polako se „tope“ i srastaju s okolnim terenom. Ukoliko se uskoro ne pristupi obnovi i revitalizaciji utvrde tu bi vrijednost grad mogao trajno izgubiti...*“

Morfologija bedema još je dovoljno izražena i sačuvana u prostoru da se bedemi mogu rekonstruirati i podići na višu razinu.

Vizure

Područja zajedničkih obilježja, zaštićena kulturno-povijesna cjelina, etnološke zone i pojedinačno zaštićena kulturna dobra zajedno s ambijentom koji ih okružuju podržana su i istaknuta odgovarajućim vizurama.

Razvoj željezničke infrastrukture i vizure iz vlaka

Pojava željeznice na našem je području među prvim gradovima dotaknula Koprivnicu: našla se na putu Mađarske prema moru i tako bila povezana najboljom mogućom vezom s cijelom Europom. Uspon i pad željeznice nije umanjio njezinu važnost u prometnoj povezanosti Koprivnice do danas, kada se priprema ponovni uzlet željezničkog prometa: rekonstrukcija željezničkih pruga i općenito dizanje željezničkog prometa na novu razinu. U međuvremenu se urbanizacija prostora protegnula do i preko željezničke pruge te su se nekadašnje vrijedne vizure na grad pretvorile u poglede na stražnja dvorišta suburbije, a sama pruga postala prepreka u urbanom prostoru.

Osim toga, razvoj željeznice za sobom nosi i razvoj, a stoga i promjene, kompletne željezničke infrastrukture i načina njezinog korištenja te mali povijesni kolodvori i stajališta gube svoju nekadašnju funkciju. Kolodvorske zgrade sa svojim prepoznatljivim okolišem postaju kulturno dobro pod pritiskom razvoja.

5. VALORIZACIJA KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE

Na području Grada Koprivnice, na koje se odnosi ova studija, valorizirana je sva kulturno-povijesna baština koja je analizirana u cjelini 4. koja sadrži i njen popis, podijeljen prema naseljima i osnovnim skupinama.

Na navedenom je području sačuvan značajan fond kulturno-povijesne baštine i kulturnih dobara uglavnom regionalne i lokalne vrijednosti, uz njih nekoliko nacionalne vrijednosti, među kojima su kulturno-povijesne cjeline, pojedinačne građevine i lokaliteti, zbirke predmeta te izrazi i prakse nematerijalne kulturne baštine. Za mali je dio kulturno-povijesne baštine provedena pravna zaštita tj. utvrđeno je svojstvo kulturnog dobra i proveden je upis u Registar kulturnih dobara RH. Nakon provedenog terenskog i arhivskog istraživanja te uvida u dokumentaciju utvrđeno je da postojeća zaštita nije dovoljna te da dio kulturno-povijesne baštine do sada nije bio odgovarajuće valoriziran i pravno zaštićen. To se prvenstveno odnosi na veliki broj povijesnih i tradicijskih građevina u naseljima ruralnih obilježja te izraza i praksi nematerijalne kulturne baštine. Stoga je sastavni dio ove studija evidencija i valorizacija kulturno-povijesne baštine, s prijedlogom cjelina, građevina, lokaliteta te pokretne i nematerijalne baštine, za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra i donošenja rješenja o zaštiti. Pritom su dani prijedlozi za upis na Listu zaštićenih kulturnih dobara (oznaka PZ) kao i za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra od lokalnog značenja (oznaka PL).

5.1 KULTURNI KRAJOLIK

Krajolik područja Grada Koprivnice u velikoj je mjeri očuvan i bez većih degradacija prostora. Unatoč tome što su naselja u okolici grada Koprivnice uglavnom izgubila povijesna obilježja (povijesnu arhitekturu i sadržaje), očuvan je skladan odnos izgrađenog i prirodnog okoliša.

Povijesnu jezgru Koprivnice izrazito karakterizira pomicanje gradskog središta iz danas uglavnom razgrađenog i urbanistički sadržajno ispražnjenog prostora nekadašnje Tvrđave Koprivnica i njegovo postupno premještanje u nekadašnje periferijske prostore što su se formirali s druge strane tvrđavskog opkopa te zrakasto duž pristupnih prometnica.¹⁷

Razvojne faze zaštićene kulturno-povijesne cjeline urbanog naselja Koprivnica može se još uvijek dobro iščitati iz prostornih obrisa grada. Dobro sačuvan najstariji dio grada - stara barokna jezgra prepoznaje se u ortogonalnom rasteru ulica, a dobro ju prezentira Trg dr. Leandera Brozovića s grupom pilova i neposrednim okolišem. Najveći značaj u **povijesnom urbanom krajoliku grada Koprivnice** imaju ostaci kasnorenesansne tvrđava nizozemskog tipa koja je do danas sačuvana nerazgrađena u svom jugoistočnom dijelu uključujući istočni i južni revalidin, jugoistočni bastion, pripadajući opkop i glasije. Njezine su konture omekšane dugotrajnom erozijom, ali joj prijete daljnje sve brže uništenje zbog neodržavanja.

Urbanu jezgru Koprivnice čini prostor s nizom historicističkih kulisnih trgova nastao oko razgrađenog dijela tvrđave gdje je zatrpavanjem opkopa dobiven plato za formiranje Centralnog gradskog parka i parka na Trgu mladosti, a nešto postrani je Florijanski trg iz ranije faze formiranja grada nastao na ljevkastom raskrižju povijesnih prometnica. Unutar ove cjeline samo njezin centralni dio sa Zrinskim trgom i Trgom bana Josipa Jelačića, Florijanskim trgom te početnim dijelovima Nemčićeve i Esterove ulice (oni dijelovi koji su odredbama Gradskog građevnog reda iz 1871. godine bili određeni da se u njima smiju graditi samo kuće koje imaju najmanje jedan kat) predstavljaju reprezentativno gradsko središte – zonu visokog urbaniteta.

---

¹⁷ Uzelac, 2009.

Povijesna vizura ravničarskog grada s vertikalama crkvenih zvonika Svetog Nikole i Svetog Antuna koji određuju prostorne parametre starog grada unutar tvrđave još se samo fragmentarno čita s povišenih dijelova južne koprivničke zaobilaznice budući da je trajno narušena izgradnjom industrijske zone na južnoj strani grada. Nove vizure su u nastajanju zbog izgradnje nove sjeverne obilaznice.

Vrijednosti kulturnog krajolika na području Grada Koprivnice doprinosi postojanje većih površina prirodnog krajolika - šuma hrasta, bukve i kestena, i to na obroncima Kalnika tj. Dugog brda koje se nalazi zapadno od grada (Crna Gora) te na obroncima Bilogore koji se nalaze južno od grada (Mesarica). U neposrednoj su blizini zaštićena područja prirode "Dugačko brdo" (posebni botanički rezervat šumske vegetacije) u kojoj su zastupljeni bukva, hrast kitnjak i grab.

Ruralni krajolik čini prostor u kojem se nalaze povijesna ruralna naselja s pripadajućim površinama vrtova, vinograda, voćnjaka, pašnjaka i oranica. Ističu se površine oranica, pašnjaka i livada uz naselja Reka, Štaglinec, Bakovčica, Herešin te Draganovec te zelene površine uz potoke Koprivnicu, Mučnjak, Jagnjedovec, Draganovec. Karakteristika povijesnog ruralnog krajolika su **područja vinograda s klijetima** tj. **vinogradarski krajolici**, koji se nalaze u naseljima Bakovčica (Bakovljanski Breg), Draganovec (južno od Krešimirove ulice), Starigrad, Reka (sjeverno i južno od naselja), Kunovec Breg (južno od Varaždinske ulice), kao i u Močilama (južno od Varaždinske ceste), koje su dio užeg područja grada. Po vrijednosti se izdvaja područje vinograda s klijetima u južnom dijelu naselja Reka (Mesarica / Velebit) koje je predloženo za pravnu zaštitu u kategoriji kulturnog krajolika.

Karakteristični su i vrijedni za ovo područje i **pojedinačni elementi u krajoliku**. Posebno se ističu **stara stabla i klanjci**. U Močilama je kao spomenik prirode zaštićeno stablo pitomog kestena staro otprilike 420 godina. U naseljima Bakovčica, Draganovec, Herešin, Reka nalaze se pojedinačna stara stabla, vrlo često uz poljske ili vinogradarske puteve i uz vinogradarske klijeti.

Vrijedne prostorne vizure evidentirane su u okolini naselja Bakovčica, Reka, Herešin gdje se uz naselje nalaze vizure prema većim poljoprivrednim površinama, šumama i potocima. Vrijednu vizuru na kasnorenesansnu siluetu bedema s povijesnom jezgrom u pozadini ukinula je gospodarska zona koja se razvila između obilaznice i grada, a jednim dijelom vertikale Podravkine poslovne zgrade, stupovi reflektora na nogometnom stadionu, kompleks bazena Cerine i dr. koji predstavljaju kulturni krajolik novog doba. Jedna od zapuštenih vizura je ona s vidikovca Podravkinog rekreacijskog centra, kao i vizure na bliže područje uz željeznicu. U nastajanju je nova vizura koja se sa nove sjeverne obilaznice pruža na memorijalno područje tvorničkog kompleksa Danica.

5.2. POVIJESNA NASELJA I DIJELOVI NASELJA

Na području Grada Koprivnice nalazi se devet naselja koja su obuhvaćena analizom: urbano naselje Koprivnica i naselja ruralnih obilježja Bakovčica, Draganovec, Herešin, Jagnjedovec, Kunovec Breg, Reka, Starigrad, Štaglinec.

Pri vrednovanju naselja i dijelova naselja primijenjeni su **stručni kriteriji** koji uključuju: stupanj očuvanosti povijesne matrice (oblik, kompozicija, prostorna organizacija, povezanost sa širim okruženjem, sadržaj i dr.), zastupljenost povijesnih objekata javnog i komunalnog značaja, stupanj zastupljenosti i rasprostranjenosti tradicijske gradnje, kvaliteta karakterističnih oblika tradicijske

arhitekture, očuvanost specifičnih oblika krajolika, položaj naselja u otvorenom krajoliku. Utvrđena je **vrijednosna skale od 01-05** od čega svaki stupanj određuje razinu očuvanosti kulturno-povijesnih obilježja područja:

01 - Visoka razina očuvanosti povijesne matrice naselja tj. oblika i obilježja naselja te povijesnih elemenata okruženja. Dominantno očuvane povijesne odnosno tradicijske strukture, građevine i ambijenti.

02 - Znatno / većim dijelom očuvana povijesna matrica naselja tj. oblik i obilježja naselja te povijesni elementi okruženja. Očuvani stambeno-gospodarski kompleksi ili pojedinačni objekti u većim skupinama ili potezima.

03 - Djelomično / manjim dijelom očuvana povijesna matrica naselja tj. oblik i obilježja naselja te povijesni elementi okruženja. Očuvani pojedini povijesni elementi u nekoliko raspršenih skupina.

04 - Suvremena struktura s rijetkim pojedinačnim povijesnim elementima. Prevladavajuća nova izgradnja.

05 - Suvremena struktura bez povijesnih elemenata i identiteta. Nova izgradnja na staroj ili novoj matrici.

Na temelju identifikacije i analize kulturno-povijesnih elemenata, **naselja i dijelovi naselja su ocijenjeni kako slijedi:**

Ocjenom 01 nije ocijenjeno niti jedno naselje ili dio naselja.

Ocjenom 02 ocijenjeni su povijesni dijelovi urbanog naselja Koprivnice ranije vrednovani i registrirani kao Kulturno-povijesna cjelina Grada Koprivnice koja se sastoji od ostataka visoko valorizirane kasnorenesansne tvrđave, ortogonalno organizirane barokne jezgre grada, niza kulisnih trgova oko centralnog gradskog parka, povijesnog Florijanskog trga i Basaričekove ulice s nizom stambenih historicističkih kuća.

Istom ocjenom je ocijenjeno područje naselja Reka koje predstavlja područje vinograda s klijetima (Rečke gorice u Mesarici). Za ovo se područje preporučuje utvrđivanje svojstva kulturnog dobra i registracija u kategoriji kulturnog krajolika.

Ocjenom 03 ocijenjeni su sačuvani **povijesni dijelovi naselja ruralnih obilježja** Jagnjedovec (dio naselja uz crkvu, uključujući Vatrogasni dom, raskrižje s trgovinom, potez prema Sunčanom selu, i groblje) i Reka (dio povijesne jezgre naselja), te etnološke zone – **područja vinograda s klijetima** na području grada Koprivnice (dio naselja Močile južno od Varaždinske ceste), naselja Bakovčica (Bakovljanski breg), naselja Draganovec (južno od Krešimirove ulice), naselja Kunovec Breg (južno od Varaždinske ceste) i naselja Reka (Rečke gorice – Domaji).

Ocjenom 04 ocijenjeni su dijelovi naselja grada Koprivnice, dio naselja Bakovčica (uz Koprivničku ulicu), dio naselja Draganovec (uz Krešimirovu ulicu), dio naselja Herešin (Ulica Hrvatske državnosti uključujući Marof preko potoka i dio Koprivničke ulice), Močile (uz Varaždinsku ulicu), dio naselja Reka (preostali dio koji nije ocijenjen 02 i 03), naselje Štaglinec, dio naselja Starigrad (južno od Krešimirove ulice i raskrižje).

Ocjenom 05 ocijenjeni su dijelovi naselja grada Koprivnice, dio Herešin (preostali dio naselja, izvan zone ocijenjene 04), dio Jagnjedovca (preostali dio naselja koji izvan zone ocijenjene 03), Kunovec Breg (uz Varaždinsku ulicu), dio naselja Starigrad (dio naselja koji nije ocijenjen 04).

Povijesna naselja i etnološke zone ocijenjeni ocjenama 02 i 03 označena su na kartografskom prikazu te je za njih predložen sustav mjera zaštite.

Područje Kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice je - s obzirom na kulturno-povijesne karakteristike, vrijednosti i potrebu definiranja sustava mjera zaštite - podijeljeno na **područja zajedničkih obilježja**.

Sukladno suvremenoj metodologiji definiranoj relevantnim međunarodnim dokumentima o zaštiti kulturnog naslijeđa koji naglašavaju potrebu integralnog sagledavanja prostornih cjelina, područje Grada Koprivnice je podijeljeno na **područja zajedničkih obilježja**¹⁸ koja su obrađena u kataloškim obrascima u poglavlju 8. Područje zajedničkih obilježja (*urban character areas*) je homogena prostorna jedinica u kojoj se dosljedno pojavljuje isti ili sličan urbani /ruralni uzorak. Prepoznavanje područja zajedničkih obilježja proizlazi iz pristupa povijesnog urbanog krajolika (*Historic Urban Landscape, HUL*), koji se u suvremenom planiranju i zaštiti povijesnih područja počinje primjenjivati od 2000-ih.¹⁹ Budući da je današnji izgled područja Grada Koprivnice rezultat topografskih uvjeta i povijesnog razvoja, analizom i sintezom podataka iz povijesne i suvremene kartografske dokumentacije, zračnih snimaka i ostalih izvora o reljefu, vegetacijskom pokrovu, vodama, namjeni prostora, izgrađenosti te načinu na koji su se pojedina područja razvijala i mijenjala, ustanovljene su granice pojedinih PZO-a.

Kriteriji za određivanje PZO:

Dominantno povijesno razdoblje – dominantna, prevladavajuća, prepoznatljiva povijesna faza

Topografija – fizičke i prirodne karakteristike: reljef (visine, nagib), vodeni tokovi i površine, biljni pokrov i dr.

Urbana matrica – ulična / prometna mreža, parcelacija, otvoreni javni prostori

Urbana struktura – izgrađena prostorna forma zgrada, komunalne i prometne infrastrukture otvorenih prostora, tipologija izgradnje

Graditeljska struktura – arhitektura i konstrukcija

Namjena / korištenje – povijesni ili suvremeni uzorak korištenja područja

Arheološki potencijal – uzorak iskopanih i neiskopanih nepokretnih arheoloških nalaza /nalazišta, ovisno o stupnju istraženosti i povezanosti struktura

Na temelju provedene karakterizacije prepoznato je 16 prostornih cjelina – područja zajedničkih obilježja urbanog naselja Koprivnica, koja se osim po urbanim uzorcima (prostornom rasporedu urbanih i graditeljskih elemenata) razlikuju po funkciji, odnosno namjeni i korištenju prostora te povijesnom razdoblju u kojemu su formirana, odnosno koje ih danas određuje. Osim različita karaktera imaju i različiti stupanj vrijednosti i značenja. S obzirom na stupanj vrijednosti i očekivanih pritisaka izazvanih razvojem različitog su stupnja osjetljivosti na promjene.

Budući da se PZO-i ne smiju preklapati pojedine njihove granice ne slijede liniju katastarskih čestica, već konture građevina.

Definiranje PZO-a daje nam mogućnost boljeg sagledavanja prostorne problematike kroz jasne cjeline koje su prikazane kao entiteti koji su imali svoj razvojni proces koji je ostavio posljedice u prostoru. One mogu biti pozitivne ili negativne, ali u svakom slučaju daju nam polaznu osnovu za identifikaciju, analizu stanja i valorizaciju, te donošenja mjera očuvanja kulturno-povijesnih vrijednosti i prijedloga održivog razvoja određenog PZO-a.

---

¹⁸ U daljnjem tekstu PZO

¹⁹ UNESCO, Deklaracija o očuvanju povijesnih urbanih krajolika (2005.), Preporuka o povijesnim urbanim krajolicima (2011.)

5.3. ARHEOLOŠKA BAŠTINA

Područje grada Koprivnice i okolice arheološko nije dobro istraženo zbog čega tek predstoji opsežnije evidentiranje i istraživanje arheoloških lokaliteta koji će doprinijeti razumijevanju povijesnog razvoja Koprivnice i okolice. Na temelju dosadašnjih istraživanja i uvida u dokumentaciju evidentirani su arheološki lokaliteti među kojima je nekoliko potrebno istaknuti.

Prostor nekadašnje renesansne tvrđave visoko je valorizirano arheološko nalazište. Na prostoru unutar stare gradske jezgre (renesansne tvrđave) dio arheoloških istraživanja vezan je uz arhitektonske elemente tvrđave, dio uz naseobinske elemente unutar nje i dio uz sakralne prostore (crkve, samostan, groblje). Sveobuhvatna istraživanja i priprema projektne dokumentacije za prostor očuvanog jugoistočnog dijela tvrđave započela su početkom 2000. godine. Istraživanja su obuhvatila područje ispred i unutar zgrade tzv. Oružane, na prostoru nekadašnjih južnih Gradskih vrata,²⁰ a potom su se nastavila od 2012. godine nadalje s ciljem prikupljanja podataka o načinu gradnje mlađe faze tzv. đurđevačkog bastiona s početka 17. stoljeća te starije faze istog bastiona (kraj 16. st.).

Nekoliko je vrijednih lokaliteta unutar prostora koprivničke tvrđave. Jedan je **lokalitet na prostoru Ulice Đure Estera** na kojem je pronađena drvena cesta koja datira na prijelaz 17. u 18. stoljeće. Potom su to **lokaliteti vezani uz sakralne objekte i prostore: prostor franjevačkog samostana sv. Antuna Padovanskog i prostor župne crkve sv. Nikole**. Na prostoru dvorišta franjevačkog samostana sv. Antuna Padovanskog pronađene su podrumske prostorije nekadašnjeg samostanskog krila i iznimno velika količina dobro očuvanog keramičkog i staklenog posuđa s kraja 17. i početka 18. stoljeća.²¹ Istraživanjima na prostoru župne crkve sv. Nikole prepoznat položaj i tlocrtni oblik najstarije koprivničke crkve, iste one koju su franjevci dobili na korištenje po dolasku krajem 13. stoljeća. Ta je crkva pravo malo otkriće u nacionalnim razmjerima budući da su kontinentalne romaničke crkve relativno slabo istražene, a vjerojatno ih i nije bilo mnogo.

Pojedini su **lokaliteti potvrdili postojanje drvenih građevina**. Istraživanja na prostoru Muzeja Koprivnice²² rezultirala su, osim podacima o građevinama, mnoštvom pokretnih nalaza i uzoraka. Za povijest i izgled suvremene Koprivnice vjerojatno je najvažniji nalaz poluukopanih stambenih objekata i odvodnih drvenih kanala datiranih okvirno u kraj srednjega vijeka, čije su orijentacije i odnosi jednaki onima kakvu javnost poznaje od 16. stoljeća naovamo kroz kartografske prikaze urbanističkog rastera središnjih ulica.²³

Među arheološkim lokalitetima izvan grada Koprivnice ističe se arheološki lokaliteti na povijesnoj lokaciji utvrde Kamengrad na području Starigrada gdje je 1880. godine otkriven tumul s drvenom komorom.²⁴ Starigrad je važan i za srednjovjekovnu Koprivnicu. Utvrda Kamengrad (Zakleti breg) u 14. stoljeću preuzela je ulogu središta koprivničkog vlastelinstva, zasigurno već i prije nego li je Koprivnica dobila status slobodnog i kraljevskog grada. Arheološkim je istraživanjima bila obuhvaćena utvrda i pripadajuće groblje oko crkve sv. Emerika koje se nalazilo podno utvrde. Osim

---

²⁰ Kulenović 2002

²¹ Čimin 2010b

²² Marković 1999: 35-37; Čimin 2022: 130-134

²³ Čimin 2021

²⁴ Marković 1981

elemenata arhitekture i kosturnih grobova pronađena je i velika količina izuzetno vrijednog pokretnog arheološkog materijala (strelice samostrela, buzdovan, ostruge, škare, pređice, novac itd).²⁵ Nakon istraživanja provedenih u ljeto 2013. godine i izrađene dokumentacije, u dogovoru s Konzervatorskim odjelom u Bjelovaru lokalitet je zatrpan kako bi se sačuvalo „barem u današnjem stanju“.²⁶

Nekoliko je **arheoloških lokaliteta na području Draganovca i Kunovec Brega** na kojima su provedena arheološka istraživanja.

U **Kunovec Bregu** je pronađen nalaz kamenog miljokaza što je ukazalo na mogućnost ubiciranja rimskodobne postaje Sunista, te je otkrivena antička nekropola iz razdoblja prve polovice 2. stoljeća.²⁷

Nadalje, južno od Koprivnice nalazi se **uzvišenje Farkašić** gdje su 1981. godine provedena istraživanja na dva položaja: Farkašić P (pretpovijest) i Farkašić A (antika). Na položaju Farkašić P pronađen je veći jamski objekt s mnoštvom pokretnog materijala koji datira u starije željezno doba,²⁸ a na položaju Farkašić A (ili Draganovec) istraženi su ostatci antičkog objekta s apsidalnim završetkom, sačuvanog tek u temeljima koji se povezuje uz **rimskodobnu postaju Piretis**.²⁹

Prikupljeni rijetki nalazi keramike tijekom terenskog pregleda 2021. godine dali su naslutiti kako je talionička radionica funkcionirala tijekom kasne antike.

Istraživanja na **lokalitetu Starigrad – Trafostanica** rezultirala su pretpostavkom o postojanju većeg zidanog objekta iz antičkog razdoblja te evidentiranjem poluukopanih stambenih objekata i ognjišta, okvirno datiranih u 1. – 2. stoljeće 1. stoljeća. Popratni ostaci arhitekture datirani su u kasnije razdoblje Rimskog Carstva.

Provedena arheološka istraživanja manje-više pokazuju **trenutnu vrijednost arheoloških lokaliteta u Koprivnici i okolici**. To znači da je najbolje istražena Koprivnica, iako nedostaju određena saznanja o njenim počecima, odnosno vrijeme prvog utvrđivanja čija arhitektura dosadašnjim radovima nije evidentirana. Kako je riječ o iznimno vrijednoj **srednjovjekovnoj i renesansnoj tvrđavi** izrađenoj prema talijanskim i potom modernizirana prema staronizozemskim principima važno joj je i ubuduće pristupiti s posebnom pažnjom jer je riječ o najistočnijoj tvrđavi tog tipa u čitavoj Europi. Njeni su ostaci zaštićeni prostornim planom, trajna zaštita postoji i od strane Ministarstva nadležnog za kulturu, a ubuduće će biti važno pristupiti njenom daljnjem istraživanju i većoj valorizaciji nadzemnih struktura.

S druge strane, **utvrda Kamengrad u Starigradu** povijesno je važna za koprivnički prostor, ali kako je iznimno loše očuvana tako nema potencijala za arheološku prezentaciju. To ne isključuje potrebu da se prostor brežuljka na kojem se nalazila, kao i njenom dijelu groblja, ne bi trebala zaštititi barem kroz prostorni plan kako bi se spriječilo bilo kakvo prostorno zadiranje i potencirao gubitak svijesti o njenom nekadašnjem postojanju.

Osim toga, svim preostalim **evidentiranim arheološkim lokalitetima, njih 78**, prema trenutnim saznanjima (terenski pregled, površinski nalazi) ne prijete veća devastacija. Velika većina njih nalazi

---

²⁵ Demo 1984; Marković 1985

²⁶ Čimin 2013: 190-192; Čimin 2022: 136-143

²⁷ Demo 1980; Demo 1982; Marković 1990: 125-127

²⁸ Marković 1982: 239-264

²⁹ Demo 1982: 71-75

se na poljoprivrednim površinama, mahom je riječ o naseobinskim položajima iz svih povijesnih razdoblja, a iz čega se zaključuje da ih je važno evidentirati u prostoru i lokalno zaštititi. Za navedene je lokalitete potrebno provoditi zaštitna arheološka istraživanja u trenucima kada se za to stvore uvjeti, poput npr. izgradnje novih objekata.

5.4. POVIJESNI GRADITELJSKI SKLOPOVI I GRAĐEVINE

Na području Grada Koprivnice nalaze se 4 povijesna graditeljska sklopa koji su zaštićeni kao pojedinačna kulturna dobra, a ujedno se nalaze unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice. To su Crkva sv. Nikole sa župnim dvorom (Z-820), Kompleks franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna (Z-819), Stara bolnica s kapelom sv. Florijana i pilom Trpećeg Krista (Z-2643) i Ostaci gradske utvrde s oružanom (Z-2642).

U sustavu izgrađenih struktura pozitivnih obilježja i ambijenata te unutarnjih vizura i vizurnih poteza ova dobra predstavljaju izgrađene strukture pozitivnih obilježja (akcente), a prema njima se pružaju vizure, odnosno vizurni potezi.

Među njima se po vrijednosti, ali po neodržavanju ističe kulturno dobro **Ostaci gradske utvrde s oružanom**, vojno-obrambena građevina koju vrednujemo spomenikom od nadnacionalne važnosti. Osim što čini vrijedan ambijent unutar tkiva grada, vrijedan su vizurni potez koji treba štititi. Ovo kulturno dobro po svom značenju i po svojoj ukupnoj vrijednosti daleko prelazi lokalne granice te ima potencijal predstavljati Grad Koprivnicu u širim razmjerima (što trenutno i čini kroz Renesansni festival, godišnju manifestaciju etabliranu u svjetskim razmjerima).

5.5 SAKRALNE GRAĐEVINE - CRKVE I KAPELE, POKLONCI. PILOVI, RASPELA

U popisu kulturnih dobara Grada Koprivnice vrednovano je 8 crkava i kapela od koji je 5 zaštićeno kao kulturno dobro (Z-), jedna je predložena za zaštitu Ministarstva (PZ), a dvije su evidentirane (E). Poznat je njihov originalni izgled, te su kroz institucionalnu vjeru dobro i redovito održavane. Za razliku od crkava i kapela, poklonci i raspela koji spadaju u sitnu sakralnu arhitekturu, vezani su više uz pučku nego institucionalnu pobožnost. Stoga su predmet interesa prvenstveno etnologa jer unutar sebe objedinjuju vještine lokalnih obrtnika i graditelja s materijalnim izrazom vjerskih i duhovnih potreba stanovništva. S druge strane, pod većom su opasnošću od devastacije zbog privatnih, neinstitucionalnih pristupa održavanju. Grade se i novi poklonci (osobito sv. Florijana) vrlo niskih estetskih vrijednosti pa je potrebno definirati način održavanja i izgradnje. Budući da se nalaze na javnim površinama – cestama, ugroženi su prilikom njihovog održavanja i rekonstrukcije te bivaju izmješteni ili uklonjeni. Na području grada vrednovano je 7 poklonaca i 31 raspelo, a svi su označeni oznakom E.

Pilovi su sitna sakralna arhitektura nastala u 18. i 19. stoljeću. Svi se oni nalaze unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline, na javnim površinama. Replike su izveden za sve osim za Trpećeg Krista u sklopu Stare bolnice. Replike se nalaze na originalnim lokacijama, dok se originali nalaze u zgradi Muzeja Grada Koprivnice.

Svi sakralni objekti, uključujući sitnu sakralnu arhitekturu, svojim položajem u prostoru predstavljaju fokuse vizura čineći važan element topografije Koprivnice te predstavljaju duh mjesta. Zbog toga je važno čuvati vizure, a za sitnu sakralnu arhitekturu paziti i na promjenu lokacije, odnosno postavljanje novih elemenata.

5.6. POVIJESNO-MEMORIJALNE CJELINE, SPOMENICI I SPOMEN-OBILJEŽJA

Vrednovano je 6 povijesno-memorijalnih cjelina od koji dvije imaju status kulturnog dobra Republike Hrvatske (Z-), dvije su predložene za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra (PZ), a dvije su evidentirane (E) te se štite Planskim odredbama.

Povijesno-memorijalne cjeline, spomenici i spomen-obilježja vezani su uz povijesno zelenilo u koje su uklopljeni koje je često neprimjereno održavano.

Povijesno-memorijalne cjeline u sebi objedinjuju više vrijednih elemenata koje je potrebno ponaosob evidentirati i valorizirati. Tako Gradsko groblje koje se sastoji od novog i starog dijela, unutar sebe ima niz vrijednih spomenika koje je potrebno evidentirati i valorizirati kako bi se mogli štititi. Isto tako, pravoslavni dio groblja u Reci pohranjuju vrijedne povijesne podatke i elemente baštine te bi trebalo biti predmet posebnog istraživanja i zaštite.

Specifičnost groblja koja više nisu u funkciji (Pravoslavno groblje u Koprivnici, Židovsko groblje i pravoslavni dio groblja u Reci) je da pojedinačni spomenici nisu održavani, a kao cjeline su također slabije održavani te su u stanju propadanja. Groblja, osim što su ambijentalno vrijedne cjeline koje uključuju hortikulturno uređenje i vrijednu plastiku, predstavljaju važan izvor povijesnih i etnoloških podataka. Stoga je potrebno izraditi plan njihovog održavanja i istraživanja.

Prvotna namjena spomen područja Danica je bila industrijska, tako da današnje stanje predstavlja skup više zgrada različitih funkcija u koje je integrirana memorijalna javna plastika. Zbog neodgovarajućeg sustava održavanja i korištenja te obuhvata koji graniči s industrijskom zonom čime je narušena njegova ambijentalna cjelovitost, neki od sastavnih dijelova kulturnih dobara su prepuštena propadanju. Stoga je potrebna revizija ovog kulturnog dobra te izrada plana održivog korištenja i zaštite.

Spomen obilježja, spomen ploče i javna plastika Drugog svjetskog rata vrlo često biva izmještena ili uklonjena s originalne pozicije, a dio je predan na čuvanje Muzeju grada Koprivnice.

Na području grada Koprivnice nalaze se **vrijedne javne skulpture** radovi Ivana Meštrovića, Roberta Frangeša Mihanovića, Ive Kerdića, Ivana Sabolića, Zvonimira Lončarića, Josipa Fluksija, Stjepana Kukeca, Slavko Löwija i dr.

5.7. JAVNA PLASTIKA I URBANA OPREMA

Tijekom izrade ove Konzervatorske podloge po prvi put je evidentirana i valorizirana cjelokupna javna plastika Grada Koprivnice. Potječe iz svih razvojnih faza Grada. Mnoge od skulptura su zapuštene, te je potrebna temeljita evidencija stanja i organizacija sustava održavanja. U popisu kulturnih dobara valoriziran je samo Glazbeni paviljon te je predložen za zaštitu kao dobro od lokalnog značaja (PL).

5.8. CIVILNE GRAĐEVINE

Pri vrednovanju pojedinačnih građevina u obzir su uzeti kriteriji: svojstvo (izvornost, rijetkost, reprezentativnost, raznolikost, cjelovitost, ambijentalna odnosno pejzažna vrijednost, estetsko-umjetnička vrijednost), značaj i funkcija, vrijeme nastanka.

Pri vrednovanju graditeljske baštine kao posebni kriteriji uzeti su funkcija (namjena), oblikovanje, materijali, okruženje (neposredna okolina, ambijent), konstrukcija, kvaliteta izvedbe i obrada materijala. U obzir je uzet i kulturološki značaj kao i sačuvanost vještina i umijeća.

5.8.1. GRAĐEVINE JAVNE NAMJENE

Građevine javne namjene uglavnom se nalaze u zoni visokog urbaniteta unutar zaštićene kulturno-

povijesne cjeline grada Koprivnice, u sklopu kulisnih trgova oko centralnog gradskog parka i predmet su sustavnog održavanja.

Kroz popis kulturnih dobara vrednovano je 18 građevina javne namjene od kojih je 4 trajno zaštićeno (Z-), jedna je predloženo utvrđivanje kulturnog dobra RH (PZ), za 6 je predloženo utvrđivanje kulturnog dobra od lokalnog značaja (PL), dok je ostalih 7 označeno oznakom E kako bi se štitile kroz odredbe Plana.

5.8.2. PRIVREDNE, INDUSTRIJSKE I INŽENJERSKE GRAĐEVINE I UREĐAJI

Zbog svoje tehničke prirode, ove su građevine pod većim pritiskom razvoja od ostale kulturno-povijesne baštine. Donedavno neprepoznati kao kulturo-povijesna baština, bili su predmet nestručne rekonstrukcije, uklanjanja i svih ostalih zahvata koji su doprinijeli njihovoj devastaciji ili čak gubitku. Stoga na području Grada Koprivnice imamo sačuvan relativno mali broj industrijskih građevina, s obzirom na visoku razvijenost industrije od samog početka industrijalizacije.

Sačuvanu industrijsku baštinu možemo naći u kompleksu zaštićenog Muzeja prehrane, dok su industrijske građevine koje nisu zaštićene kao pojedinačne, već samo kao dio kulturno-povijesne cjeline Koprivnice devastirane u visokoj mjeri. To se prvenstveno odnosi na svilarski i žitno magazin u Svilarskoj ulici. Mlin Hladnić nije do sada bio predmet zaštite i nije poznato njegovo stvarno stanje, kao niti stanje evidentiranih povijesnih industrijskih građevina koje se nalaze u krugu današnje Podravke d.d.

Industrijske građevine prvenstveno zbog svoje povijesne vrijednosti (rast Koprivnice kroz razvoj industrije „Podravka“), a zatim i ambijentalne (Svilarska ulica) predstavljaju vrijednu kulturnu baštinu grada.

5.8.3. STAMBENE, STAMBENO-POSLOVNE I POSLOVNE GRAĐEVINE

Popisom kulturnih dobara valorizirane su 74 stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine od koji je 11 trajno zaštićeno u svojstvu kulturnog dobra RH (Z-), četiri su predložene za zaštitu (PZ), dok su ostale evidentirane (E) te će se štititi Planskim odredbama, odnosno ukoliko su u sastavu zaštićene kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice, pod ingerencijom su Ministarstva kulture, odnosno njegovih izvršnih tijela.

Ovu skupinu građevina možemo podijeliti na ugrađene katnice, stambene samostojeće prizemnice i katnice, te obiteljske vile. Posebno se ističu barokne zidanice koje su najstarija sačuvana arhitektura povijesne Koprivnice.

U zoni visokog, urbaniteta koja se odnosi prvenstveno na kulisne trgove oko centralnog gradskog parka, reprezentativnu gradsku arhitekturu ugrađenih katnica obilježava bogata stilska obrada pročelja i unutrašnjosti, elemenata opreme i obrtničkih detalja. Bez obzira na visoku vizualnu izloženost, mnoga pročelja su neodržavana i dovedena u stanje da su opasna za okolinu.

Samostojeće prizemnice pod najvećim su pritiskom razvoja jer zauzimaju veliku površinu uz mali doprinos urbanitetu. Njihove okućnice, u najužoj gradskoj jezgri, vrlo često još uvijek sadrže tradicijske elemente kao što su bunari, povrtnjaci i sl. Obiteljske vile sa svojim dvorištima i ogradama također su pod pritiskom razvoja zbog potrebe za opsežnim održavanjem. Velik broj ovih objekata je neodržavan ili napušten.

Izvan zaštićene kulturno-povijesne cjeline evidentirane su povijesne zidanice u ruralnim naseljima, kao i vincilirske kuće unutra područja vinograda s klijetima. Oni vrijedni primjeri pokazuju kulturni nivo ruralnog područja u drugoj polovici 19. i početku 20. st.

5.9. TRADICIJSKA ARHITEKTURA

Ovom je konzervatorskom podlogom po prvi put evidentirana, dokumentirana i valorizirana tradicijska graditeljska baština na području Grada Koprivnice te općenito povijesna arhitektura i povijesne strukture u ruralnom prostoru. Na temelju terenskog uvida, uvida u dokumentaciju i literaturu, tradicijska arhitektura na području Grada Koprivnice valorizirana je kao baština regionalnog i lokalnog značenja.

Terenskim je istraživanjem utvrđeno kako su naselja na području Grada Koprivnice u velikoj mjeri izgubila tradicijsku arhitekturu. Ovo se odnosi na ruralna naselja u kojima je tradicijska arhitektura činila najveći udio građevinskog fonda do otprilike 1970-ih godina, ali i na urbano naselje Koprivnicu u kojem je do 1960-ih godina tradicijska arhitektura predstavljala jedan od slojeva graditeljske baštine. Od sredine 20. st. postepeno se napušta korištenje prirodnih građevnih materijala (drveta i zemlje, raži i dr.) i tradicijskih tehnika gradnje, a napušta se i slijeđenje tradicijskih obrazaca gradnje u prostornom oblikovanju stambenih građevina, posebno u tlocrtnoj dispoziciji, katnosti, veličini građevina, i dr. Tradicijske se stambene građevine postepeno zamjenjuju novim građevinama građanima prema standardnim nacrtima i korištenjem modernih industrijski proizvedenih građevinskih materijala (cigleni i betonski blokovi, armirani beton, i dr.). Korištenjem struje za pogon mlinova, napušta se korištenje mlinova vodenica i dolazi do njihovog propadanja. Postepenim napuštanjem tradicionalnih načina privređivanja, posebno stočarstva i ratarstva, dolazi i do uklanjanja gospodarskih građevina. Mijenjanje slike povijesnih seoskih naselja tijekom posljednjih desetljeća doprinijeli su navedeni razvojni procesi, ali i izostanak politika i strategija očuvanja tradicijske arhitekture i povijesnih naselja.

Danas na području Grada Koprivnice nema seoskih naselja koja imaju visoku razinu očuvanosti povijesne matrice te veliki udio i koncentraciju tradicijske arhitekture. Vrijednu iznimku predstavljaju područja na kojima se pojavljuju očuvane skupine tradicijskih gospodarskih građevina, vinogradarskih klijeti uklopljenih u antropogeni krajolik. Ta su područja u ovoj konzervatorskoj podlozi označena kao područja vinograda s klijetima, a valorizirana su ocjenom 03 i predložena za evidenciju kroz prostorno-plansku dokumentaciju. Iznimku predstavlja područje vinograda s klijetima u Rečkim goricama u Mesarici koje je ocijenjeno ocjenom 02 te predložena za upis u Registar kulturnih dobara u kategoriji kulturni krajolik. Time i građevine unutar zone zaštite podliježu sustavu mjera zaštite koje će se utvrditi rješenjem o zaštiti.

U seoskim su naseljima očuvane pojedinačne tradicijske stambene i gospodarske građevine ponegdje sačuvane unutar kompletnih tradicijskih okućnica. Osim tradicijskih građevina, u seoskim su naseljima i područjima vinograda s klijetima očuvane povijesne zidanice, stambene građevine historicističkih obilježja koje su obično dio tradicijskih okućnica, kao i vinogradarske ladanjske vile i vincilirske kuće.

Uzimajući u obzir ranije navedene kriterije korištene pri valorizaciji graditeljske baštine, ali i širu sliku o očuvanosti prirodne i kulturno-povijesne baštine na području Grada Koprivnice, za pojedinačne se okućnice, građevine i skupine građevina preporučuje evidentiranje te su u popisu kulturnih dobara označene oznakom **E**.

Među evidentiranim tradicijskim pomoćnim građevinama ističu se četiri **hambara** koji predstavljaju posljednje primjere ovakvih građevina na terenu. Zbog rijetkosti i izvornosti, a potom starosti i očuvanosti, za njih se preporučuje utvrđivanje svojstva kulturnog dobra i upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske (**PZ**).

Vinogradarske klijeti čine najveću skupinu evidentiranih tradicijskih građevina. One su važan

element prostornog i kulturnog identiteta pojedinih naselja i šire regije. Nažalost, ove su građevine do sada bile nepravedno zapostavljene u evidenciji i valorizaciji kulturno-povijesne baštine te u konkretnim politikama zaštite i očuvanja. Za proglašenje kulturnim dobrom od lokalnog značenja predložene su dvije vinogradarske klijeti, a u popisu kulturnih dobara označene su oznakom **PL**, dok je za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra i upis u Registar predložena jedna vinogradarska klijet te je u popisu kulturnih dobara označena oznakom **PZ** (prijedlog za zaštitu).

Gospodarske građevine za smještaj kukuruza u klipu - koševi - također predstavljaju jedan od elemenata prostornog identiteta, a zbog karakterističnog oblikovanja i element regionalne prepoznatljivosti. Premda ove građevine čine još uvijek brojnu skupinu građevina, oni su i ugrožena baština, zbog transformacija u ruralnom prostoru uzrokovanih napuštanjem poljoprivrede i gradnjom novih građevina. Bez obzira na svojstava izvornosti (materijala, oblikovanja), raznolikosti, kao i kulturološkog značaja (umijeća u nestajanju) ne predlažu se za pojedinačnu zaštitu već za zaštitu unutar područja povijesnih naselja ruralnih obilježja.

Predlaže se regionalno istraživanje tradicijskih građevina i povijesnih zidanica u ruralnom prostoru, te potom, ovisno o rezultatima istraživanja, provođenje revalorizacije tj. razmatranje (više ili niže) kategorije zaštite.

5.10. POVIJESNA ZELENA INFRASTRUKTURA

5.10.1. PARKOVNA ARHITEKTURA

Parkovna arhitektura obilježje je urbanog naselja Koprivnica, a usko je povezana s njegovim povijesnim razvojem. Potječu iz raznih vremenskih razdoblja koja prezentira hortikulturno uređenje, urbana oprema i javna plastika, te su kao takvi visoko vrednovani.

Vrednovano je 5 parkova od kojih je Park na Trgu mladosti predložen za zaštitu kao kulturno dobro od lokalnog značaja (oznaka PL), dok su ostali evidentirani (oznaka E), a budući da se nalaze u sklopu zaštićene kulturno-povijesne cjeline podliježu mjerama zaštite Ministarstva zaduženog za kulturu. Centralni gradski park i Park mladosti, nastali na zatrpanim gradskim bedemima, svojom veličinom i položajem dominiraju slikom grada čineći jedno od pročelja otvorenog prstena javnih gradskih površina (trgova i ulica/trgova) čije drugo pročelje zatvaraju nizovi povijesnih građevina. Na ovaj niz nadovezuje se park na Florijanskom trgu koji je nastao u ranijem periodu. Recentne intervencije izvedene su s namjerom da se restauriraju povijesne vrijednosti, ali i da se implementiraju novi sadržaji koji će izaći u susret suvremenim potrebama korisnika. Neki od zahvata nisu provedeni do kraja, odnosno nisu u potpunosti implementirani u prostor te kao takvi negativno utječu na prezentaciju parkovne arhitekture i samih intervencija: umjesto da povećavaju njihovu estetsku, ambijentalnu i povijesnu vrijednost, one ih umanjuju.

Posebno vrijednu cjelinu čini barokni park s grupom pilova na Trgu dr. Leandera Brozovića.

Također vrijedan ambijent zajedno sa Starom javnom bolnicom čini park na Trgu dr. Tomislava Bardeka.

Održavanje zelenih javnih površina nije na zadovoljavajućem nivou: zatravnjene površine se ne obnavljaju propisnim zatravnjivanjem, a visoko zelenilo je ugroženo građevinskim zahvatima u blizini korijenskog sklopa.

Često se pojavljuje neplanska urbana oprema ili javna infrastruktura koja egzistira zajedno s planiranom opremom i onom iz ranijih perioda.

5.10.2. POSEBNO VRIJEDNE ZONE KRAJOBRAZA

Posebno vrijedne zone krajobraza, osim parkovne arhitekture u ruralnom području, antropogeni je krajolik ruralnog područja koji je često ugrožen pritiskom urbanizacije, odnosno podizanjem infrastrukture na viši nivo ili širenjem građevinskih područja na nekadašnja područja vinograda s klijetima. To su drvoredi uz seoske puteve, klanci, određena vrijedna stabla na privatnim parcelama i sl. Preporučuje se njihova zaštita planskim mjerama te su evidentirani i označeni oznakom E.

5.10.3. ZNAČAJNE VIZURNE TOČKE

Vizure su neodvojiv dio kulturnog krajolika čineći ambijente visoke vrijednosti. Njihovim gubitkom trajno degradiramo kvalitetu i značaj za zajednicu pojedinih područja zajedničkih obilježja, etnoloških zona i pojedinačno zaštićenih kulturnih dobara, a jednako je ugrožena i kompletna zaštićena kulturno-povijesna cjelina.

Evidentirano je i valorizirano 25 značajnih vizura na području Grada Koprivnice koje možemo svrstati u tri skupine: vizure unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline, vizure iz kontaktnih zona na zaštićenu kulturno-povijesnu cjelinu, te vizure na kulturna dobra i etnološke zone s veće udaljenosti. Sustav unutarnjih vizura i izgrađenih struktura pozitivnih obilježja odnosno akcenata na prostoru zaštićene kulturno-povijesne cjeline prikazan je na sl. 7.1. Označeno je 11 vizura na pojedine izgrađene strukture pozitivnih obilježja u prostoru, a vrednovane su kao vizure vrlo visoke kvalitete (vizure 1, 2, 6, 7 i 8), vizure visoke kvalitete (vizure 3, 9 i 10) i vizure umjerene kvalitete (4, 5 i 11). Izgrađene strukture pozitivnih obilježja su A - crkva sv. Nikole sa župnim dvorom, B – Komplex franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna, C - crkva Sošestvija Svetog Duha, D - Ostaci gradske utvrde s oružanom, E - zgrada gradske Vijećnice, F - Glazbeni paviljon, G – Spomenik slobodi na Trgu sv. Florijana, H - OŠ Antun Nemčić Gostovinski, I – Zgrada (Kuća Nemčić).

Vizure iz kontaktnih zona na kulturno dobro su duboke, uokvirene siluetom ulice.

Vizure s udaljenosti su pogodna mjesta za pozicioniranje vidikovca.

5.11. POKRETNNA KULTURNA BAŠTINA

Valorizirano je i upisano u popis kulturnih dobara Grada Koprivnice upisano 12 pokretnih kulturnih dobara od čega 5 ima status kulturnog dobra i upisano je u listu pokretne kulturne baštine RH (**Z**), dva su predložena za zaštitu Ministarstva nadležnog za kulturu (**PZ**), jedno je predloženo za upis u listu dobara od lokalne važnosti dok su preostala četiri evidentirana (**E**) te se štite odredbama Plana. Paleontološko, arheološko, povijesna, etnografska, umjetnička, fotografska, arhivska i knjižna građa Muzeja grada Koprivnice organizirana je u **četrdesetak specijaliziranih zbirki** koje su evidentirane i valorizirane: *Zbirka antike, Zbirka arhitekture i urbanizma, Zbirka cehalija, Zbirka dokumenata i arhivalija, Zbirka etnografske fotografije, Zbirka etnografskog tekstila, Zbirka Fedora Malančeca (Ostavština), Zbirka fotografija i foto albuma, Zbirka fotografija, pribora i negativa, Zbirka Franje Dolenca (Donacija), Zbirka Galerije Koprivnica, Zbirka grafičkog i produkt dizajna, Zbirka Ivana Sabolića (Donacija), Zbirka Judaica, Zbirka Leandera Brozovića I., Zbirka Leandera Brozovića (Ostavština Leandriana), Zbirka militaria, Zbirka naivne umjetnosti, Zbirka novog vijeka, Zbirka numizmatike, Zbirka odlikovanja, plaketa, medalja i značaka, Zbirka paleontologije, Zbirka predmeta vezanih iz vjerovanja, igre i običaje, Zbirka pretpovijesti, Zbirka razglednica, Zbirka rukotvorstva i (tradicijskih) obrta, Zbirka sakralne umjetnosti, Zbirka srednjeg vijeka, Zbirka starih i novih majstora, Zbirka svakodnevnog života, Zbirka Tomislava Kolombara, Zbirka tradicijskog gospodarstva, Zbirka tradicijskog graditeljstva i stanovanja, Zbirka umjetničkog obrta, Zbirka Vladimira Malančeca (Donacija), Zbirka zastava i zastavnih vrpca, Zbirka starih i rijetkih knjiga, Zbirka novina i stručni*

muzejski arhiv s dokumentacijom kulturne baštine.³⁰ Navedene su zbirke kao pokretno kulturno dobro upisane na Listu zaštićene pokretne kulturne baštine Republike Hrvatske.

Evidentirane je zbirka Muzeja prehrane „Podravka“, te privatna etnografska zbirka Hečimović u Jagnjedovcu koja sadrži predmete vezane uz tradicijsko gospodarstvo i svakodnevni život, opremu kuće i domaćinstva, namještaj i posoblje, alate i rukotvorstva.

Visoko su valorizirane i predložene za trajnu zaštitu Ministarstva nadležnog za kulturu Zbirka starih i rijetkih knjiga knjižnice franjevačkog samostana sv. Antuna Padovanskog te zbirka stare i rijetke građe Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ u Koprivnici te su označene oznakom (PZ).

Među pojedinačno zaštićenim pokretnim kulturnim dobrima su orgulje u crkvi sv. Nikole u Koprivnici, inventar franjevačkog samostana i crkve sv. Antuna Padovanskog, Misno ruho iz crkve sv. Nikole, te zbirka Vladimira Malančeca.

Uz ova zaštićena kulturna dobra postoji niz vrijednih predmeta i opreme sakralne arhitekture 18. – 20. stoljeća kao npr. Korpus Krista čije primjerke nalazimo na raspelima na cijelom području Grada Koprivnice, a za koje je utvrđeno kako je dio kipova iz ranijih razdoblja već zamijenjen novijim replikama, uglavnom odljevima, a originali su uklonjeni i njihova sudbina nije poznata. Stoga je za evidenciju predložen crkveni inventar Crve sv. Andrije u Jagnjedovcu, dok je za kulturno dobro od lokalnog značenja predložen crkveni inventar Crkve Presvetog Trojstva u Reki.

Osim toga, za evidenciju i zaštitu kroz mjere plana predložena je Vatrogasna štrcaljka smještena ispod DVD-a Reka.

5.12. NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA

Oblici i pojave nematerijalne kulture na području Grada Koprivnice i okolice u različitoj su mjeri identificirani i valorizirani, što uvelike ovisi o etnografskoj istraženosti gradskih i seoskih naselja na promatranom području, tj. etnografskoj istraženosti etničkih i religijskih zajednica koje ovdje obitavaju. Nematerijalna je kulturna baština međunarodnog, nacionalnog, regionalnog i lokalnog značenja.

Međunarodnog je značenja *Medičarski obrt na području sjeverne Hrvatske*, koji je kao nematerijalno kulturno dobro upisan na UNESCO-ov Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

Nacionalnog su značenja kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara RH, na Listu zaštićenih kulturnih dobara. To su trenutno kulturne pojave sa šireg područja Koprivničko-križevačke županije (kao dijela Sjeverozapadne i Središnje Hrvatske):

- Medičarski obrt sjeverozapadne Hrvatske i Slavonije
- Umijeće izrade i sviranja cimbalu u Podravini, Međimurju i Hrvatskom zagorju
- Umijeće izgradnje i sviranja gajdi i duda u istočnoj i središnjoj Hrvatskoj
- Umijeće ukrašavanja uskršnjih jaja - pisanica u Podravini
- Hrvatske tradicije slavljenja sv. Martina biskupa
- Tradicije hrvatskog lovstva
- Zlatna formula hrvatskog jezika ča-kaj-što

Nositelji znanja i umijeća za neka od navedenih kulturnih dobara dolaze s područja Grada Koprivnice, a za neka sa šireg područja Podravine. Primjerice, medičarka Ljubica Špičko nositeljica je medičarskog znanja. Osim navedenih znanja, vještina i umijeća čije je značenje do sada prepoznato na nacionalnoj razini i koja se nalaze na nacionalnoj listi zaštićenih kulturnih dobara, brojni i različiti

---

³⁰ Internet izvor: <https://www.muzej-koprivnice.hr/>

oblici nematerijalne kulturne baštine regionalnog su i lokalnog značenja, ili do sada nisu identificirani i valorizirani kao nematerijalna kulturna baština. Regionalnu vrijednost ima skupina vinogradarskih znanja, vještina i umijeća – uzgoja vinove loze i proizvodnje vina, običaji vezani za Vincekovo i Martinje, kao i znanja i vještine vezani za pripremu pića (gverc, rakija) i hrane, pčelarstvo, potom tradicijska graditeljska umijeća i znanja te obrti. Daljnja istraživanja nematerijalnih kulturnih pojava su iznimno važna jer mogu rezultirati identificiranju i (re)valorizaciji do sada nepoznatih ili manje poznatih pojava.

6. POPIS KULTURNIH DOBARA

Konzervatorska podloga Grada Koprivnice izrađena je na temelju Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“ br. 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20 i 117/21, 114/22)

VREDNOVANJE POVIJESNIH NASELJA I ETNOLOŠKIH ZONA (prema stupnju očuvanosti)

Ocjena	Opisno
01	Visoka razina očuvanosti povijesne matrice naselja tj. oblika i obilježja naselja te povijesnih elemenata okruženja. Dominantno očuvane povijesne odnosno tradicijske strukture, građevine i ambijenti.
02	Znatno / većim dijelom očuvana povijesna matrica naselja tj. oblik i obilježja naselja te povijesni elementi okruženja. Očuvani stambeno-gospodarski kompleksi ili pojedinačni objekti u većim skupinama ili potezima.
03	Djelomično / manjim dijelom očuvana povijesna matrica naselja tj. oblik i obilježja naselja te povijesni elementi okruženja. Očuvani pojedini povijesni elementi u nekoliko raspršenih skupina.
04	Suvremena struktura s rijetkim pojedinačnim povijesnim elementima. Prevladavajuća nova izgradnja.
05	Suvremena struktura bez povijesnih elemenata i identiteta. Nova izgradnja na staroj ili novoj matrici.

VREDNOVANJE KULTURNIH DOBARA (prema kategorijama i značenju)

Ocjena	Opisno
0	Međunarodno značenje
I	Nacionalno značenje
II	Makroregionalno značenje (Podravina)
III.	Mikroregionalno značenje (županijska razina)
IV.	Lokalno značenje (gradska/općinska razina)
-	Nekategorizirano

STATUS ZAŠTITE

Kategorija	Opisno
Z	zaštićeno kulturno dobro u Registru kulturnih dobara RH
	Dio kulturnog dobra
PZ	prijedlog za pravnu zaštitu temeljem Zakona o zaštiti i očuvanja kulturnih dobara
P	preventivno zaštićeno kulturno dobro u Registru kulturnih dobara RH
PL	Prijedlog za kulturno dobro od lokalnog značenja u Registru kulturnih dobara RH
E	Evidentirano

POVIJESNA NASELJA I ETNOLOŠKE ZONE					
POVIJESNA NASELJA					
R. br.	Naziv	Adresa	k.o.	Status zaštite	Ocjena
1.	Kulturno-povijesna cjelina grada Koprivnice	Koprivnica	Koprivnica	Z-2708	02
2.	Jagnjedovec Povijesno naselje ruralnih obilježja	Jagnjedovec, dio uz crkvu, uključujući Vatrogasni dom, raskrižje s trgovinom, i potez prema Sunčanom selu, groblje.	Jagnjedovec-grad	E	03
3.	Reka Povijesno naselje ruralnih obilježja	Reka	Reka	E	03
ETNOLOŠKE ZONE					
1.	Reka Rečke gorice u Mesarici Područje vinograda s klijetima	Reka	Reka	PZ	02
2.	Koprivnica - Močile Područje vinograda s klijetima	Močile	Koprivnica	E	03
3.	Bakovčica Bakovljanski Breg Područje vinograda s klijetima		Bakovčica	E	03
4.	Draganovec Područje vinograda s klijetima		Draganovec	E	03

5.	Kunovec Breg Područje vinograda s klijetima	Kunovec Breg	Kunovec Breg	E	03
6.	Reka Rečke gorice - Domaji Područje vinograda s klijetima	Reka	Reka	E	03
7.	Etnološka zona Starigrad	Starigrad	Jagnjedovec-grad	E	03

ARHEOLOŠKI LOKALITETI I ZONE						
R. br.	Naziv	Adresa	k.o.	k.č.	Status zaštite	Ocjena
1.	Tvrđava - stari magistrat arheološka zona zaštite unutar kulturno povijesne cjeline grada Koprivnice	Lokalitet centar grada Gabarit srednjovjekovne utvrde	Koprivnica		Unutar Z-2708	I.
2.	Kompleks franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna	Franjevačka ulica 1, Koprivnica	Koprivnica	2626/1	Unutar Z-819	I.
3.	Crkva sv. Nikole sa župnim dvorom	Ulica Đure Estera 2, Koprivnica	Koprivnica	1471, 1472/1	Unutar Z-820	I.
4.	Lokalitet Cindrišće 1		Koprivnica	8367, 8371, 8372/1, 8373/1	E	II.
5.	Lokalitet Cindrišće 2		Koprivnica	8336	E	III. – IV.
6.	Lokalitet Cindrišće 3		Koprivnica	8376-8381	E	III. – IV.

7.	Lokalitet Gospinje		Koprivnica	4595-4603, 13495-13502, 13532, 13533	E	III.
8.	Lokalitet Ivanščak		Koprivnica	4679-4683	E	III.
9.	Lokalitet Ivanjska cesta		Koprivnica	4614-4616	E	III.
10.	Lokalitet Kapitanica		Koprivnica	4319-4321	E	III.
11.	Lokalitet Miklinovec, Goričko polje		Koprivnica	5574-5584	E	III.
12.	Lokalitet Miklinovec	Sjeverno od Ulici Miklinovec 141, Koprivnica	Koprivnica		E	III.
13.	Lokalitet Miklinovec - Donašćice		Koprivnica	6491-6497	E	II.
14.	Lokalitet Pri sv. Duhu	Iza Varaždinska cesta 74B, Koprivnica	Koprivnica	Točan položaj parcele nije poznat	E	III.
15.	Lokalitet Stara ciglana, Bajer		Koprivnica	7983/45	E	II.
16.	Lokalitet Vijećnička ulica		Koprivnica	1444	E	III.
17.	Lokalitet Žablivka		Koprivnica	8868/1,3, 8869-8874, 8859	E	III.
18.	Stara kapela sv. Florijana izvan tvrđave	Florijanski trg, Koprivnica	Koprivnica	3081	E	III.

19.	Drvena grobljanska kapela sv. Marije	Gorička (V-raskršće), Koprivnica	Koprivnica	7841/2	E	IV.
20.	Drvena Kapela sv. Tri Kralja		Koprivnica	8496	E	IV.
21.	Lokalitet Nađbarice 1		Glogovac	10/2, 12, 18, 20, 21, 22, 38/3-6, 39/1-2, 40/1-7, 41/3,4,7-10, 42/1-3, 43/1-6, 44/1-2, 45/1-2	E	II.
22.	Lokalitet Nađbarice 2		Glogovac	34/2	E	III.
23.	Lokalitet Nađbarice 3		Glogovac	7/1-4, 9/2-3, 262/2	E	II.
24.	Lokalitet Velike livade 1		Glogovac	60/1-5, 61/1-4, 62/1-4	E	II.
25.	Lokalitet Velike livade 2		Glogovac	63/1-3	E	III.
26.	Lokalitet Veliko polje		Glogovac	7/1-4, 9/2-3, 262/2	E	III.
27.	Lokalitet Selište		Glogovac	1289/1-2, 1290/1-3, 1291/1-20	E	III.
28.	Lokalitet Veliko polje 2		Glogovac	319/1, 320/3-5	E	III.
29.	Lokalitet Piretis		Koprivnica	7071/1, 7075, 7076	PZ	I.
30.	Lokalitet Farkašić 1		Koprivnica	6983	E	VI.
31.	Lokalitet Farkašić 2		Koprivnica	6984, 7136/4	E	III.
32.	Lokalitet Farkašić 3		Koprivnica	7151/1	E	III.
33.	Lokalitet Farkašić 4		Koprivnica	7128, 7129, 7130, 7131	E	III.

34.	Lokalitet Farkašić 5		Koprivnica	6997, 6980	E	III.
35.	Lokalitet Farkašić 6		Koprivnica	7107/1, 7114, 7115	E	III.
36.	Lokalitet Farkašić 7		Koprivnica	7174, 7177, 7178, 7179, 7180, 7181, 7182, 7183, 7184, 7185, 7186	E	III.
37.	Lokalitet Farkašić 8		Koprivnica	7187/1, 7190, 7991	E	III.
38.	Lokalitet Farkašić 9		Koprivnica	6867, 6968/1-6, 6970, 6971, 6972	E	III.
39.	Lokalitet Farkašić A	Obronci Bilogore iznad oranica i livada u ravnici	Koprivnica		E	VI.
40.	Lokalitet Farkašić P		Koprivnica	7073, 7077/1, 7077/2, 7078/1, 7078/2, 7079, 7080, 7081, 7082, 7083/1	E	II.
41.	Lokalitet Farkašić, Stari bunar		Koprivnica	7667/2	E	II.
42.	Drvena kapela Svetog Vida	Na brežuljku Pribislavec			E	III.
43.	Lokalitet Brijeg		Herešin	61-67	E	II.
44.	Lokalitet Đurice		Herešin	180, 181	E	IV.
45.	Lokalitet Ograd II		Herešin	153, 154, 155	E	III.
46.	Lokalitet Kamenica - Selir		Jagnjedovec-grad	2453	E	II.

47.	Lokalitet kod poklonca (Lokalitet Kunovec Breg)		Kunovec Breg	97, 99-102, 506, 514, 523, 525, 526, 605	PZ	II.
48.	Lokalitet Kuća Balaško Barice	Južno od ceste Koprivnica – Ludbreg			E	III.
49.	Lokalitet Kuća Kovač Perlog Milice	Kuća Milice Kovač Perlog, istočno od Ulice Leptana			E	III.
50.	Lokalitet Šterc	Sjeverne padine Kalničkog gorja, južno od ceste Koprivnica – Ludbreg			E	III.
51.	Lokalitet Bare		Reka	1613/1, 1626/2,3	E	II.
52.	Lokalitet Dolnje polje 1		Reka	691, 692, 704	E	IV.
53.	Lokalitet Dolnje polje 2		Reka	151/1	E	III.
54.	Lokalitet Dolnje polje 3		Reka	209/1	E	IV.
55.	Lokalitet Jagnjedovečko polje 1		Reka	576, 577, 611, 612, 615/1, 616/1, 617, 618	E	III.
56.	Lokalitet Jagnjedovečko polje 2		Reka	619, 620, 626, 627, 639	E	III.
57.	Lokalitet Jagnjedovečko polje 3		Reka	652, 653, 664, 665, 676, 678, 679	E	II.
58.	Lokalitet Jagnjedovečko polje 4		Reka	666	E	IV.

59.	Lokalitet Jagnjedovečko polje 5		Reka	662	E	III.
60.	Lokalitet Lovčki dom		Reka	130/1, 131/1, 132/1, 133/1, 134/1, 135/1, 136/1, 137/1, 155/1, 780/1-3	E	II.
61.	Lokalitet Kapetanov most		Reka	712, 729, 730, 731/1,2, 744-746,748, 750, 751, 752/1,2, 765, 766, 767/1, 768/1,2, 781/1	Exl	II.
62.	Lokalitet Drugi slap / Ledave		Koprivnica	8386, 8387, 8388/1-3	E	III.
63.	Lokalitet Ledave 1		Koprivnica	8470, 8475-8478, 8480/1-3, 8484, 8482, 8483/2	E	IV.
64.	Lokalitet Ledave 2		Koprivnica	8402-8404, 8406, 8407, 8408, 8409	E	II. - III.
65.	Lokalitet Gergeljev mlin 1		Jagnjedovec-grad	67-69, 72—77, 85/1, 86, 87, 98/1, 99, 101, 111/1	E	IV.
66.	Lokalitet Gergeljev mlin 2		Jagnjedovec – Grad / Koprivnica	70 8241 – 8245	E	IV.
67.	Lokalitet Gergeljev mlin 3		Koprivnica	8246, 8255/1-3, 8251/4, 8252, 8253,	E	III.
68.	Lokalitet Kamengrad, Zakleti breg		Jagnjedovec-grad	1825	E	II.

69.	Lokalitet Pelačice		Jagnjedovec-grad	Nekadašnje k.č.: 1239/2, 1239/3, 1239/a/2, 1239/1, 1239/a/1	E	II.
70.	Lokalitet Piljevo		Jagnjedovec-grad	106, 116, 192, 200, 1559, 1566, 1568-1574, 1603, 1607, 1617/1, 1618/1, 1621, 1645, 1654, 1656, 1795-1798, 1807-1810, 2886	E	III.
71.	Lokalitet Starigrad	Prvi obronci Bilogore			E	II.
72.	Lokalitet sv. Emerik (Mirko)		Jagnjedovec-grad	1825	E	II.
73.	Lokalitet Trafostanica 1		Jagnjedovec-grad	172	E	II.
74.	Lokalitet Trafostanica 2		Jagnjedovec-grad	171, 172, 184, 1450	E	III.
75.	Lokalitet Miholjanski polje 1		Koprivnički Bregi	211/2-3, 212	E	II.
76.	Lokalitet Miholjanski polje 2		Koprivnički Bregi	198, 199, 200, 210, 209/1	E	III.

POVIJESNI GRADITELJSKI SKLOPOVI						
R.br.	Naziv	Adresa	k.o.	k.č.	Status zaštite	Ocjena
1.	Crkva sv. Nikole sa župnim dvorom	Ulica Đure Estera 2, Koprivnica	Koprivnica	1471	Z-820	I.

2.	Kompleks franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna	Franjevačka ulica 1, Koprivnica	Koprivnica	2626/1	Z-819	I.
3.	Stara bolnica s kapelom sv. Florijana i pilom Trpećeg Krista	Trg dr. T. Bardeka 10, Koprivnica	Koprivnica	2967, 2968, 2969, 2970	Z-2643	I.
4.	Ostaci gradske utvrde s oružanom	Oružanska 25, Koprivnica	Koprivnica	1370/1, 1372, 1379, 1391/1, 1395, 2636, 2637, 2638, 2639/1-6, 2640, 2642, 1391, 2590/1, 2600, 2603, 2604, 2605, 2606/1-3, 2608/1-2, 2610, 2635	Z-2642	I.

SAKRALNE GRAĐEVINE						
CRKVE I KAPELE						
R. br.	Naziv	Adresa	k.o.	k.č.	Status zaštite	Ocjena
1.	Crkva Sošestvija Svetog Duha	Trg mladosti 1, Koprivnica	Koprivnica	1470	Z-821	I.
2.	Crkva Sedam Žalosti Blažene Djevice Marije na Grantulama	Ulica Ante Starčevića 30a, Koprivnica	Koprivnica	205	Z-2074	I.
3.	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	Močilski vinogradi 40, Koprivnica	Koprivnica	12861/1, 12863/1-2, 12914/1-2, 13015/1-2	Z-2796	I.
4.	Grobljanska kapela Svetog Duha	Varaždinska cesta 20, Koprivnica	Koprivnica	146	PZ	III.

5.	Kapela sv. Vida s raspelom i kipovima svetaca	Ulica sv. Vida, Draganovec	Jagnjedovec-grad	966	E	III.
6.	Kapela Presvetog Trojstva	Ulica Hrvatske državnosti, Herešin	Herešin	346	E	II.
7.	Crkva sv. Andrije	Jagnjedovec 62, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2510	Z-2760	II.
8.	Crkva Presvetog Trojstva	Raskrižje Trga Ljudevita Gaja i Kolodvorske, Reka	Reka	421	Z-3199	I.
POKLONCI						
1.	Poklonac Svete Marije u Šumi	Đelekovečka cesta, Koprivnica	Koprivnica	3682	E	IV.
2.	Poklonac Svetog Josipa, Bijeg u Egipt	Varaždinska cesta 42 i 44, Koprivnica	Koprivnica	13469	E	III.
3.	Poklonac Svetog Petra i Pavla	Starogradska ulica, Koprivnica	Koprivnica	2598	E	III.
4.	Poklonac Srce Marijino i Srce Isusovo	Koprivnička ulica 85, Kunovec Breg	Kunovec Breg	97	E	V.
5.	Poklonac	Botinovečki jarek, Kunovec Breg	Kunovec Breg	303	E	IV.
6.	Kip sv. Florijana	Ulica Stjepana Radića 17, Reka	Reka	9/1	E	IV.
7.	Križni put	Raskrižje Trga Ljudevita Gaja i Kolodvorske, Reka	Reka	243/1	E	IV.
PILOVI						
1.	Pil Svetog Ivana Nepomuka Mienitzkog	Koprivnica - Središnji gradski park ulica Đure Estera	Koprivnica	1472/1	E	II.

2.	Pil Trpećeg Krista	Trg dr. Tomislava Bardeka 10, Koprivnica (unutar kompleksa Bolnice)	Koprivnica	1283/1	E	II.
3.	Pil Bogorodica Bezgrešnog Začeca	Park na Trgu dr. Leandera Brozovića, Koprivnica	Koprivnica	1438/1	E	II.
4.	Pil Svetog Sebastijana	Park na Trgu dr. Leandera Brozovića, Koprivnica	Koprivnica	1438/1	E	II.
5.	Pil Svetog Ivana Nepomuka	Park na Trgu dr. Leandera Brozovića, Koprivnica	Koprivnica	1438/1	E	II.
6.	Pil Svetog Karla Boromejski	Park na Trgu dr. Leandera Brozovića, Koprivnica	Koprivnica	1438/1	E	II.
7.	Pil Svetog Florijana	Park na Trgu dr. Leandera Brozovića, Koprivnica	Koprivnica	1438/1	E	II.
RASPELA						
1.	Raspelo u Dubovcu	Raskrižje Križevačke i Viničke, Koprivnica	Koprivnica	1813	E	IV.
2.	Raspelo u Marofskoj	Raskrižje Marofske, Donjeg Banovca i Galovićeve ulice, Koprivnica	Koprivnica	729	E	IV.
3.	Raspelo u Špoljarskoj 1	Raskrižje Špoljarske i Bilogorske, Koprivnica	Koprivnica	3013/1	E	IV.
4.	Raspelo u Špoljarskoj 2	Raskrižje Starogradske, Špoljarske i Mažuranićeve, Koprivnica	Koprivnica	2359/24	E	III. - IV.
5.	Raspelo u Miklinovcu	Raskrižje Ul. Miklinovec i Ul. Mije Šimeka, Koprivnica	Koprivnica	6098	E	IV.
6.	Raspelo u Potočnoj	Raskrižje Mosne i Potočne, Koprivnica	Koprivnica	3107/1	E	IV.
7.	Raspelo u Goričkoj	Gorička ulica, Koprivnica	Koprivnica	7805/1	E	III.
8.	Raspelo u Bjelovarskoj 1	Raskrižje Bjelovarske i Radničke, Koprivnica	Koprivnica	13574	E	IV.

9.	Raspelo u Bjelovarskoj 2	Bjelovarska cesta kod Vahtarnice, Koprivnica	KoprIV.nički Bregi	216/2	E	IV.
10.	Raspelo na Čardi	Ispred Ulica Čarda 7, Koprivnica	Koprivnica	13558/1	E	IV.
11.	Raspelo u Močilama	Varaždinska ulica, Koprivnica	Koprivnica	12860/2	E	IV.
12.	Raspelo na Vinici 1	Ulica dr. Nikole Sertića 61, Koprivnica	Koprivnica	11524/1	E	IV.
13.	Raspelo na Vinici 2	Kod Ulice Tina Ujevića 60, Koprivnica	Koprivnica	11013/5	E	IV.
14.	Raspelo na Zvirišću	U nastavku ulice dr. Nikole Sertića, Koprivnica	Koprivnica	9573	E	IV.
15.	Raspelo, Rečka poljana	Rečko Polje, Reka	Reka	1371/2	E	IV.
16.	Raspelo	Vinogradska ulica, Bakovčica	Bakovčica	230	E	IV.
17.	Raspelo na groblju	Bilogorska 2, Bakovčica	Bakovčica	76	E	IV.
18.	Raspelo	Ulica sv. Vida, Toplakov brijeg, Draganovec	Jagnjedovec-grad	1037	E	-
19.	Raspelo	Ulica Hrvatske državnosti, Herešin	Herešin	382	E	IV.
20.	Raspelo na groblju	Koprivnička ulica, Herešin	Herešin	609	E	IV.
21.	Raspelo, groblje	Jagnjedovec bb, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2607	E	IV.
22.	Raspelo	Jagnjedovec 35, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2295	E	IV.
23.	Raspelo	Vinogradska ulica, Kunovec Breg	Kunovec Breg	1749	E	IV.
24.	Raspelo	Vinogradska ulica, Kunovec Breg	Kunovec Breg	1872	E	IV.
25.	Raspelo na raskršću	Rečke gorice u Mesarici, Reka	Reka	956	E	IV.

26.	Raspelo kod Društvenog doma	Ulica Stjepana Radića, Reka	Reka	9/1	E	IV.
27.	Raspelo na groblju, katolički dio	Ulica Kralja Zvonimira 42, Reka	Reka	285/1	E	IV.
28.	Raspelo na groblju, Pravoslavni dio	Ulica Kralja Zvonimira 42, Reka	Reka	285/1	E	IV.
29.	Raspelo	Ulica Stjepana Radića 42, Reka	Reka	1218/2	E	IV.
30.	Raspelo	Koprivnička ulica, Starigrad	Jagnjedovec-grad	557	E	IV.
31.	Raspelo	Raskrižje Krešimirove, Mlinarske i Kamengradske, Starigrad	Jagnjedovec-grad	84	E	IV.

POVIJESNO-MEMORIJALNE CJELINE, SPOMENICI I SPOMEN OBILJEŽJA						
R. br.	Naziv	Adresa	k.o.	k.č.	Status zaštite	Ocjena
1.	Tvornica kemijske industrije i spomen područje "Danica"	Đelekovečka cesta 7a, Koprivnica	Koprivnica	3605/1, 3605/13, 3605/16, 3605/19, 3642, 3643, 3644/1-2	Z-3828	I.
2.	Židovsko groblje	Varaždinska cesta 74a, Koprivnica	Koprivnica	13444	Z-3544	I.
3.	Gradsko groblje „Pri Svetom Duhu“	Varaždinska cesta 24a, Koprivnica	Koprivnica	146	PZ	II.
4.	Pravoslavno groblje	Križevačka cesta, Koprivnica	Koprivnica	8881/2	E	IV.
5.	Raskrižje s bunarom, skulpturama i klupom	Draganovec, raskrižje, ulica sv. Vida	Jagnjedovec-grad	929	E	IV.

6.	Groblje u Reci, Pravoslavni dio	Reka, Ulica kralja Zvonimira 42	Reka	285/1	PZ	II.
----	------------------------------------	------------------------------------	------	-------	----	-----

JAVNA PLASTIKA I POVIJESNA URBANA OPREMA						
R. br.	Naziv	Adresa	k.o.	k.č.	Status zaštite	Ocjena
1.	Glazbeni paviljon	Gradski park, Koprivnica	Koprivnica	1472/1	PL	II.

CIVILNE GRAĐEVINE						
GRAĐEVINE JAVNE NAMJENE						
R. br.	Naziv	Adresa	k.o.	k.č.	Status zaštite	Ocjena
1.	Sinagoga Kulturni centar dr. Krešimir Švarc	Svilarska 10, Koprivnica	Koprivnica	1153/3	Z-3382	I.
2.	Zgrada Muzeja grada Koprivnice	Trg L. Brozovića 1, Koprivnica	Koprivnica	1439	Z-2795	I.
3.	Zgrada željezničkog kolodvora	Kolodvorska 8a, Koprivnica	Koprivnica	3123	Z-2763	I.
4.	Zgrada Galerija Koprivnica	Zrinski trg 9, Koprivnica	Koprivnica	1303	P-6131 (do 16.9.23.)	I.
5.	Skup građevina muzeja Podravke	Starogradska 65, Koprivnica	Koprivnica	2968, 2969, 2970, 2967	Z-2641	I.
6.	Domoljub	Starogradska ulica 1, Koprivnica	Koprivnica	2392	PL	IV.
7.	OŠ Antun Nemčić Gostovinski	Školska ulica 5, Koprivnica	Koprivnica	1461	PL	III.

8.	Vatrogasni dom	Oružanska ulica 1, Koprivnica	Koprivnica	1381	PL	III.
9.	Zgrada gradske Vijećnice	Zrinski trg 1, Koprivnica	Koprivnica	1323/1	PL	III.
10.	Zgrada knjižnice i čitaonice Fran Galović	Zrinski trg 6, Koprivnica	Koprivnica	1307	PL	III.
11.	Zgrada Koprivničko- križevačke županije	Antuna Nemčića 5, Koprivnica	Koprivnica	1485	PL	II.
12.	Hotel Križ	Trg bana J. Jelačića 12, Koprivnica	Koprivnica	1213/1	E	III.
13.	Građanska kuća	Florijanski trg 4, Koprivnica	Koprivnica	1117/1	E	II.
14.	Samostan i zavod Kćeri Božje Ljubavi	Đure Basaričeka 13, Koprivnica	Koprivnica	1523	E	IV.
15.	Stara mrtvačnica	Varaždinska cesta 24a, Koprivnica	Koprivnica	146	E	III.
16.	Izletište šumarskog gospodarstva "Crna Gora"	Ulica hrastova, Koprivnica	Koprivnica	9207/4	E	IV.
17.	Zgrada Željezničkog kolodvora i stanice Mučna Reka	Kolodvorska 38, Reka	Reka	573/1	E	IV.
18.	Zgrada škole	Jagnjedovec 93, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2403	E	III.
PRIVREDNE, INDUSTRIJSKE, INŽENJERSKE GRAĐEVINE I UREĐAJI						

1.	Paromlin	Ulica Ante Starčevića 34, Koprivnica	Koprivnica	182/17	PZ	III.
2.	Tvornica ulja	Ulica Ante Starčevića 34, Koprivnica	Koprivnica	182/9	PZ	III.
3.	Mlin Hladnić	Starogradska ulica, Koprivnica	Koprivnica	2995	E	III.
4.	Spremište i žitnica	Svilarska ulica 9, Koprivnica	Koprivnica	1305/2	E	III.
5.	Svilarski magazin	Svilarska ulica 13, Koprivnica	Koprivnica	1302	E	III.
STAMBENE, STAMBENO-POSLOVNE I POSLOVNE GRAĐEVINE						
1.	Kuća Malančec	Đure Estera 12, Koprivnica	Koprivnica	1448/2	Z-2856	I.
2.	Kuća	Đure Estera 19, Koprivnica	Koprivnica	1443/1	Z-822	II.
3.	Zgrada	Trg bana Jelačića 1, Koprivnica	Koprivnica	1313	Z-2895	I.
4.	Zgrada	Trg mladosti 15, Koprivnica	Koprivnica	1550/4, 1545	Z-2576	I.
5.	Zgrada	Zrinski trg 10, Koprivnica	Koprivnica	1302	Z-2794	I.
6.	Zgrada	Đure Estera 11, Koprivnica	Koprivnica	1435/3	RZG-0596-1974.	I.
7.	Zgrada	Đure Estera 15, Koprivnica	Koprivnica	1436	RZG-0597-1974.	I.
8.	Zgrada	Florijanski trg 9, Koprivnica	Koprivnica	831	RZG-0644-1974.	I.
9.	Zgrada	Florijanski trg 13, Koprivnica	Koprivnica	1104/1	RZG-0665-1974.	I.
10.	Zgrada	Ante Starčevića 2, Koprivnica	Koprivnica	839/1	RZG-0612-1974.	I.

11.	Zgrada	Milana Krmpotića 8, Koprivnica	Koprivnica	2332/10, 2332/11	Z-7599	I.
12.	Uglovnica Pavla Vuk-Pavlovića	Đure Estera 1, Koprivnica	Koprivnica	1329	PZ	II.
13.	K orlu – ljekarna Derenčin / Verli	Đure Estera 2, Koprivnica	Koprivnica	1432	PZ	II.
14.	Kuća Andrašić/ Pernjak	Đure Estera 7, Koprivnica	Koprivnica	1433	E	II.
15.	Građanska kuća Medičar Špičko	Đure Estera 9, Koprivnica	Koprivnica	1434	E	II.
16.	Kuća Moses	Trg bana Jelačića 2, Koprivnica	Koprivnica	1314	E	II.
17.	Kuća Moses Israela	Trg bana Jelačića 3, Koprivnica	Koprivnica	1315	E	II.
18.	Kuća Mayer	Trg bana Jelačića 4, Koprivnica	Koprivnica	1299	E	II.
19.	Stambena zgrada	Trg bana Jelačića 5, Koprivnica	Koprivnica	1297	E	II.
20.	Građanska kuća	Trg bana Jelačića 6, Koprivnica	Koprivnica	1158/1	E	II.
21.	Građanska kuća	Trg bana Jelačića 8, Koprivnica	Koprivnica	1213/1	E	II.
22.	Kuća Kasumović	Trg bana Jelačića 14, Koprivnica	Koprivnica	1317	E	II.

23.	Građanska kuća	Trg bana Jelačića 15, Koprivnica	Koprivnica	1318/1, 1318/2, 1318/3	E	II.
24.	Kuća Skojar-Kovačević- Krušnjak	Trg bana Jelačića 16, Koprivnica	Koprivnica	1321/1 1321/2 1321/3 1321/4 1321/5 1321/6 1321/7	E	II.
25.	Građanska kuća	Zrinski trg 3, Koprivnica	Koprivnica	1311	E	II.
26.	Kuća Živković	Zrinski trg 4, Koprivnica	Koprivnica	1310	E	II.
27.	Kuća Švarc-Brozović	Zrinski trg 5, Koprivnica	Koprivnica	1308/1 1308/2 1308/3	E	II.
28.	Građanska kuća	Trg Tomislava Bardeka 1, Koprivnica	Koprivnica	1319	E	III.
29.	Kuća Vresk	Trg Tomislava Bardeka 4, Koprivnica	Koprivnica	1350/1	E	II.
30.	Građanska kuća	Florijanski trg 12, Koprivnica	Koprivnica	1096	E	II.
31.	Hotel Car	Florijanski trg 15, Koprivnica	Koprivnica	1479/1	E	III.
32.	Građanska kuća	Florijanski trg 16, Koprivnica	Koprivnica	1479/1	E	II.
33.	Građanska kuća, Mudni Graf	Antuna Nemčića 1, Koprivnica	Koprivnica	1473	E	II.
34.	Građanska kuća	Antuna Nemčića 2, Koprivnica	Koprivnica	1482/1	E	III.

35.	Građanska kuća	Antuna Nemčića 3, Koprivnica	Koprivnica	1481/3	E	II.
36.	Građanska kuća	Antuna Nemčića 6, Koprivnica	Koprivnica	1488	E	II.
37.	Građanska kuća	Antuna Nemčića 7, Koprivnica	Koprivnica	1490	E	II.
38.	Građanska kuća	Antuna Nemčića 8, Koprivnica	Koprivnica	1491/1	E	II.
39.	Građanska kuća	Trg mladosti 1, Koprivnica	Koprivnica	1468	E	II.
40.	Građanska kuća	Trg mladosti 8, Koprivnica	Koprivnica	1627/1	E	II.
41.	Građanska kuća	Trg mladosti 9, Koprivnica	Koprivnica	1626/1	E	II.
42.	Građanska kuća	Trg mladosti 15, Koprivnica	Koprivnica	1545	E	II.
43.	Građanska kuća	Matije Gupca 2, Koprivnica	Koprivnica	1456	E	III.
44.	Kuća Hudelist	Ivana Meštrovića 15a, Koprivnica	Koprivnica	1696/2	E	III.
45.	Građanska kuća	Đure Basaričeka 14, Koprivnica	Koprivnica	1061	PZ	II.
46.	Obiteljska kuća	Ante Starčevića 1, Koprivnica	Koprivnica	1092	E	II.
47.	Obiteljska kuća	Ante Starčevića 3, Koprivnica	Koprivnica	1085/1	E	II.

48.	Povijesna zidanica	Bilogorska ulica 43, Bakovčica	Bakovčica	118	E	III.
49.	Vincilirska kuća	Bilogorska ulica 105, Bakovčica	Bakovčica	268	E	III.
50.	Vincilirska kuća	Ulica sv. Vida 17, Draganovec	Jagnjedovec-grad	1047	E	III.
51.	Vincilirska kuća	Toplakov brijeg 147, Draganovec	Jagnjedovec-grad	1037	E	III.
52.	Povijesna zidanica	Jagnjedovec 90, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2404	E	III.
53.	Povijesna zidanica	Jagnjedovec 89, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2612	E	III.
54.	Povijesna zidanica	Jagnjedovec 122, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2447	E	III.
55.	Povijesna zidanica	Jagnjedovec 38, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2291	E	III.
56.	Župni dvor	Trg Ljudevita Gaja 6, Reka	Reka	243/1	E	III.
57.	Povijesna zidanica	Mažuranićev trg 5, Reka	Reka	16	E	III.
58.	Povijesna zidanica	Mažuranićev trg 9, Reka	Reka	27	E	III.
59.	Povijesna zidanica	Trg Ljudevita Gaja 9, Reka	Reka	39	E	III.
60.	Povijesna zidanica	Kolodvorska ulica 39, Reka	Reka	98/1	E	III.
61.	Povijesna zidanica	Kolodvorska ulica 19, Reka	Reka	84	E	III.

62.	Povijesna zidanica	Starogradska ulica 4, Reka	Reka	245/1	E	III.
63.	Povijesna zidanica	Kolodvorska 47, Reka	Reka	108/1	E	III.
64.	Povijesna zidanica	Starogradska ulica 12, Reka	Reka	229	E	III.
65.	Povijesna zidanica	Starogradska ulica 16, Reka	Reka	235/1	E	III.
66.	Povijesna zidanica	Ulica Kralja Zvonimira 2, Reka	Reka	254	E	III.
67.	Povijesna zidanica	Ulica Stjepana Radića 66, Reka	Reka	514	E	III.
68.	Povijesna zidanica	Starogradska – odvojak 43, Reka	Reka		E	III.
69.	Povijesna zidanica	Starogradska – odvojak 31, Reka	Reka		E	III.
70.	Restoran „Podravska klet“, P.R.C.	Prvomajska 58B, Starigrad	Jagnjedovec-grad	1824	E	I.
71.	Povijesna zidanica „Galovićeve klet“	Galovićevec Breg 37, Starigrad	Jagnjedovec-grad	368	E	I.
72.	Povijesna zidanica	Koprivnička ulica 27, Starigrad	Jagnjedovec-grad	511	E	III.
73.	Povijesna zidanica	Ulica sv. Vida 52, Starigrad	Jagnjedovec-grad	632	E	II.
74.	Ladanjska kuća	Basaričekova ulica 10, Koprivnica	Koprivnica	1065/1 i 1065/2	PZ	II.

TRADICIJSKA ARHITEKTURA						
TRADICIJSKE OKUĆNICE						
R. br.	Naziv	Adresa	k.o.	k.č.	Status zaštite	Ocjena
1.	Tradicijska okućnica	Ulica Kozarnjak 12, Koprivnica	Koprivnica	10905	E	III.
2.	Tradicijska okućnica	Ulica Vinica 86, Koprivnica	Koprivnica	10161	E	III.
3.	Tradicijska okućnica	Bilogorska ulica 70, Bakovčica	Bakovčica	121	E	III.
4.	Tradicijska okućnica	Bilogorska ulica 53, Bakovčica	Bakovčica	126	E	III.
5.	Tradicijska okućnica	Školska ulica 36, Bakovčica	Bakovčica	181/2	E	II.
6.	Tradicijska okućnica	Vinogradska ulica 22, Bakovčica	Bakovčica	232	E	III.
7.	Tradicijska okućnica	Rudarska ulica 81, Draganovec	Koprivnica	7451	E	III.
8.	Tradicijska okućnica	Mirni dol 4, Draganovec	Koprivnica	7654	E	III.
9.	Tradicijska okućnica	Koprivnička ulica 7, Herešin	Herešin	548/1	E	III.
10.	Tradicijska okućnica	Ulica Hrvatske državnosti 76b, Herešin	Herešin	34	E	III.
11.	Tradicijska okućnica	Jagnjedovec 38, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2291	E	III.

12.	Tradicijska okućnica	Ulica Stjepana Radića 50, Reka	Reka	472	E	III.
13.	Tradicijska okućnica	Ulica Stjepana Radića 46, Reka	Reka	474	E	III.
14.	Tradicijska okućnica	Ulica Stjepana Radića 77, Reka	Reka	518	E	III.
15.	Tradicijska okućnica	Lipanjaska ulica 21, Starigrad	Jagnjedovec-grad	767	E	III.
16.	Tradicijska okućnica	Lipanjaska ulica 2, Starigrad	Jagnjedovec-grad	754	E	III.
17.	Tradicijska okućnica	Starigrad	Jagnjedovec-grad	559	E	III.
18.	Tradicijska okućnica	Ulica Mire Bano 4, Starigrad	Jagnjedovec-grad	329	E	III.
19.	Tradicijska okućnica	Pionirska ulica 20, Starigrad	Jagnjedovec-grad	733, 724	E	III.
TRADICIJSKE STAMBENE GRAĐEVINE - KUĆE						
1.	Tradicijska kuća	Čakovečka ulica 1, Koprivnica	Koprivnica	95/1	E	III.
2.	Tradicijska kuća	Čakovečka ulica 3, Koprivnica	Koprivnica	93	E	III.
3.	Tradicijska kuća	Vinodolska ulica 79, Koprivnica	Koprivnica	934	E	III.
4.	Tradicijska kuća	Ulica Kozarnjak 13, Koprivnica	Koprivnica	10916	E	III.

5.	Tradicijska kuća	Ulica Tina Ujevića 39, Koprivnica	Koprivnica	10758/2	E	III.
6.	Tradicijska kuća sa stablom	Ulica Vinica 109, Koprivnica	Koprivnica	10193	E	III.
7.	Tradicijska kuća zidanica	Bilogorska ulica 51, Bakovčica	Bakovčica	119	E	III.
8.	Tradicijska kuća zidanica	Bilogorska ulica 49, Bakovčica	Bakovčica	120	E	III.
9.	Tradicijska kuća	Bilogorska ulica 37, Bakovčica	Bakovčica	108	E	III.
10.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Ulica Hrvatske državnosti 23, Herešin	Herešin	437	E	III.
11.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Ulica Hrvatske državnosti 17, Herešin	Herešin	424/1	E	III.
12.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Ulica Hrvatske državnosti 72, Herešin	Herešin	99	E	III.
13.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Koprivnička ulica 1, Herešin	Herešin	541	E	III.
14.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Jagnjedovec 43, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2345	E	III.
15.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Jagnjedovec 35, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2295	E	III.

16.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Ulica kralja Zvonimira 12, Reka	Reka	256	E	III.
17.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Ulica kralja Zvonimira 36, Reka	Reka	273	E	III.
18.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Starogradska 11, Reka	Reka	210	E	III.
19.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Ulica Stjepana Radića 72, Reka	Reka	509/1	E	III.
20.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Ulica Kralja Zvonimira 4, Reka	Reka	253	E	III.
21.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Ulica Kralja Zvonimira 9, Reka	Reka	269	E	III.
22.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Ulica Stjepana Radića 62, Reka	Reka	512	E	III.
23.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Krešimirova ulica 23, Starigrad	Koprivnica	8203	E	III.
24.	Tradicijska stambena građevina – kuća	Lipanjska ulica 4, Starigrad	Jagnjedovec-grad	762/1	E	III.
TRADICIJSKE GOSPODARSKE GRAĐEVINE						
1.	Hambar	Jagnjedovec 49, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2494	PZ	II.
2.	Hambar	Školska ulica 36, Bakovčica	Bakovčica	181/2	PZ	II.

3.	Hambar	Ulica kralja Zvonimira 10, Reka	Reka	252/1	PZ	II.
4.	Hambar	Mažuranićev trg 5, Reka	Reka	16	PZ	II.
5.	Sjenik	Mlinarska ulica 1, Starigrad	Jagnjedovec-grad	83	E	III.
VINOGRADARSKE KLIJETI						
1.	Vinogradarska klijet iz 1888. sa stablom vez	Ulica Vinica 111, Koprivnica	Koprivnica	10208/1	PZ	II.
2.	Vinogradarska klijet iz 1887.	Ulica Vinica 195, Koprivnica	Koprivnica	9709/2	PL	III.
3.	Vinogradarska klijet	Lipanjaska ulica, Starigrad	Jagnjedovec-grad	784	PL	II.
4.	Vinogradarska klijet, P.R.C.	Prvomajska 58b, Starigrad	Jagnjedovec-grad	1824	E	II.

POVIJESNA ZELENA INFRASTRUKTURA						
PARKOVNA ARHITEKTURA						
R. br.	Naziv	Adresa	k.o.	k.č.	Status zaštite	Ocjena
1.	Park ispred Muzeja Grada Koprivnice (s grupom pilova)	Trg dr. Leandera Brozovića, Koprivnica	Koprivnica	1438/1	E	II.
2.	Gradski park	Gradski park, Koprivnica	Koprivnica	1472/1, 1472/2, 1472/3	E	II.
3.	Park na Trgu dr. T Bardeka	Trg dr. T. Bardeka, Koprivnica	Koprivnica	3090	E	II.

4.	Park na Trgu mladosti	Trg mladosti, Koprivnica	Koprivnica	3095/1, 3095/2, 3095/3, 3095/4	PL	II.
5.	Park na Florijanskom trgu	Florijanski trg, Koprivnica	Koprivnica	3080	E	II.
POSEBNO VRIJEDNE ZONE KRAJOBRAZA						
1.	Park unutar P.R.C.-a	Prvomajska 58b, Starigrad	Jagnjedovec-grad	1824	E	II.
2.	Zelena površina sa stablima, drvored	Ulica Močile, Koprivnica	Koprivnica	12985, 11933/2	E	IV.
3.	Zelena površina sa stablom	Ulica Močile, Koprivnica	Koprivnica	11806	E	IV.
4.	Zelena površina sa stablima i živicom	Ulica Močile, Koprivnica	Koprivnica	13089	E	IV.
5.	Zelena površina s drvoredom	Močilski odvojak I, Koprivnica	Koprivnica	U blizini 13597/2	E	IV.
6.	Zelena površina sa stablom	Močile, Koprivnica	Koprivnica	U blizini 11616	E	IV.
7.	Zelena površina s bunarom	Vinica, Ulica Ivana Trubelje, Koprivnica	Koprivnica	11361/1	E	IV.
8.	Stablo tužne lipe	Svilarska ulica 6, Koprivnica	Koprivnica	1155	E	II.
9.	Školski vrt u Bakovčici	Školska ulica 35, Bakovčica	Bakovčica	194	E	IV.
10.	Zelena površina s bunarom	Bilogorska ulica, Bakovčica	Bakovčica	99	E	IV.

11.	Zelena površina s drvoredom – „vez“	Bakovljanski breg, Bakovčica	Glogovac	1598/ ili 1598/3	E	III.
12.	Zelena površina s usjekom, stablo je srušeno	Bakovljanski breg / Bilogorska ulica, Bakovčica	Glogovac	2324/1 kod 1598/1	E	III.
13.	Klanac	Ulica sv. Vida, Draganovec	Jagnjedovec-grad	Uz 1083	E	III.
14.	Školski vrt u Jagnjedovcu	Jagnjedovec 93, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2403	E	III.
15.	Zelena površina s borovima u centru naselja	Mažuranićev trg, Reka	Reka	14/1, 14/4, 20/1, 18, 19	E	IV.
ZNAČAJNE VIZURE I TOČKE						
1.	Vizura C-E-G Vizura sa Zrinskog trga prema crkvi Sošestvija sv. Duha, zgradi gradske vijećnice i spomeniku slobodi	Zrinski trg ispred broja 11, Koprivnica	Koprivnica	3089	E	I.
2.	Vizura A-B-I Vizura iz Ulice Đure Estera kod Trga dr. Leandera Brozovića prema Crkvi sv. Nikole sa župnim dvorom, Kompleksu franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna i kući Merić	Ulica Đure Estera kod Trga dr. Leandera Brozovića, Koprivnica	Koprivnica	3092/1	E	I.

3.	Vizura D Vizura s glasija na Ostatke gradske utvrde s oružanom	Sajmišna lica i Ulica braće Radića, Koprivnica	Koprivnica	2640, 2642, 2641/1, 2641/2, 3093/1,	E	II.
4.	Vizura B-H Vizura s Trga mladosti na Kompleks franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna i O. Š. A. N. Gostovinski	Trg mladosti ispred Starogradske ulice 1, Koprivnica	Koprivnica	3095/1	E	III.
5.	Vizura G Vizura niz Ulicu Hrvatske državnosti prema spomeniku slobodi	Ulica Hrvatske državnosti, Koprivnica	Koprivnica	1511	E	III.
6.	Vizura J Vizura niz Oružansku ulicu prema zgradi oružane	Oružanska ulica, Koprivnica	Koprivnica	3094	E	I.
7.	Vizura D-J Vizura niz Ulicu Potočnu na Ostatke gradske utvrde s oružanom	Ulica Potočna, Koprivnica	Koprivnica	3107/1	E	I.
8.	Vizura D Vizura iz Sokolske ulice na Ostatke gradske utvrde s oružanom	Sokolska ulica, Koprivnica	Koprivnica	1380	E	I.

9.	Vizura s bastiona gradske utvrde na Ostatke gradske utvrde s oružanom	Ostaci gradske utvrde s oružanom, Koprivnica	Koprivnica	2636, 2637	E	II.
10.	Vizura s tornja Vatrogasnog doma	Oružanska 1, Koprivnica	Koprivnica	1381	E	II.
11.	Vizura iz Ulicu Matije Gupca na Ostatke gradske utvrde s oružanom	Ulica Matije Gupca, Koprivnica	Koprivnica	3098	E	III.
12.	Vizura s pješačkog mosta na potok Koprivnicu, prema centru grada i obroncima Bilogore	Pješački most, Koprivnica	Koprivnica	3155/1	E	IV.
13.	Vizura prema gradu iz Starogradske ulice kod Muzeja „Podravke“	Starogradska ulica, Koprivnica	Koprivnica	1984	E	IV.
14.	Vizura s željezničkog kolodvora prema gradu	Ulica Ivana Meštrovića, Koprivnica	Koprivnica	3078	E	IV.
15.	Ulazu grad uz stari pogon Podravke	Varaždinska cesta, Koprivnica	Koprivnica	3053, 3067	E	IV.
16.	Vizura s Vinice niz „Crnu stazu“ prema gradu	Raskrižje Ulice Tina Ujevića i Ulice Vinica, Koprivnica	Koprivnica	11041/1	E	III.
17.	Vizura iz oba smjera na spomen područje Danica s Đelekovečke ceste	Đelekovečka cesta, Koprivnica	Koprivnica	13555/3	E	IV.

18.	Vizura s južne obilaznice prema gradu	D41	Koprivnica	8576	E	IV.
19.	Vizura iz Starigrada prema gradu	Ulica Teofila Hana, Starigrad	Jagnjedovec-grad	241	E	IV.
20.	Vizura s „Podravske kleti“ (P.R.C.) prema gradu	Prvomajska 58b, Starigrad	Jagnjedovec-grad	1824	E	III.
21.	Vizura s povijesne lokacije Kamengrad na grad	Arheološki lokalitet Kamengrad	Jagnjedovec-grad	1825	E	IV.
22.	Vizura s vidikovca P.R.C.a	Prvomajska 58b, Starigrad	Jagnjedovec-grad	1824	E	III.
23.	Vizura iz Prvomajske ulice	Prvomajska oko broja 62H, Starigrad	Jagnjedovec-grad	1538	E	III.
24.	Vizura iz Rečkih gorica u Mesarici	Rečke gorice u Mesarici, Reka	Reka	921	E	III.
25.	Vizura s lokalne ceste prema Jagnjedovcu	LC 26092, Jagnjedovec	Jagnjedovec-grad	2464	E	IV.

POKRETNNA KULTURNA DOBRA						
R. br.	Naziv	Adresa	k.o.	k.č.	Status zaštite	Ocjena
1.	Orgulje u crkvi Sv. Nikole	Crkva sv. Nikole sa župnim dvorom, Đure Estera 2, Koprivnica	Koprivnica		Z-3729	I.

2.	Inventar franjevačkog samostana i crkve sv. Antuna Padovanskog	Kompleks franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna, Franjevačka 1, Koprivnica			P-6159 do 3.10.23.	I.
3.	Misno ruho iz crkve sv. Nikole	Crkva sv. Nikole sa župnim dvorom, Đure Estera 2, Koprivnica			P-6083	I.
4.	Muzej grada Koprivnice - muzejska građa	Trg. Dr. L. Brozovića 1, Koprivnica			E (unutar Z-5986)	I.
5.	Zbirka Vladimira Malančeca	Đure Estera 12, Koprivnica	Koprivnica	1448/2	E (unutar Z-2856)	I.
6.	Zbirka stare i rijetke građe Knjižnice i čitaonice "Fran Galović"	Knjižnica i čitaonica Fran Galović, Zrinski trg 6, Koprivnica	Koprivnica		PZ	I.
7.	Zbirka starih i rijetkih knjiga knjižnice franjevačkog samostana sv. Antuna Padovanskog	Kompleks franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna, Franjevačka 1, Koprivnica	Koprivnica		PZ	I.
8.	Muzejska zbirka muzeja prehrane „Podravka"	Starogradska ulica 63, Koprivnica	Koprivnica	2967	E	II.
9.	Crkveni inventar, crkva sv. Andrije	Jagnjedovec bb, Jagnjedovec	Jagnjedovec	2510	E	III.
10.	Etnografska zbirka Hećimović	Jagnjedovec 116, Jagnjedovec	Jagnjedovec	2423	E	II.
11.	Crkveni inventar, crkva Presvetog Trojstva	Starogradska 2, Reka	Reka	421	PL	II.
12.	Vatrogasna štrcaljka DVD-a Reka	Ulica kralja Zvonimira, pokraj Vatrogasnog doma, Reka	Reka	9/1	E	III.

NEMATERIJALNA KULTURNA DOBRA				
R. br.	Naziv	Naselje	Status zaštite	Ocjena
1.	Medičarski obrt sjeverozapadne Hrvatske i Slavonije Nositelj: obitelj Špičko iz Koprivnice	BPŽ, KKŽ, KZŽ, KŽ, MŽ, OBŽ, PSŽ, VPŽ, VSŽ, VŽ, ZŽ	Z-3353	I.
2.	Umijeće ukrašavanja uskršnjih jaja - pisanica u Podravini	Đelekovec, Đurđevac, Koprivnica, Koprivnički Ivanec, Molve, Novigrad podravski, Peteranec, Podravske Sesvete	Z-3791	I.
3.	Hrvatske tradicije slavljenja sv. Martina biskupa Muzej grada Koprivnice u svom stalnom postavu ima izloženo slavljenje Martinja. Turistička zajednica grada Koprivnice svake godine na glavnom gradskom trgu organizira krštenje mošta koje prati i izložba vina.	BBŽ, BPŽ, DNŽ, GZ, IŽ, KKŽ, KŽ, LSŽ, MŽ, OBŽ, PGŽ, PSŽ, SDŽ, SMŽ, ŠKŽ, VPŽ, VSŽ, VŽ, ZŽ	Z-7341	I.
4.	Vinogradarska znanja, vještine i umijeća	Grad Koprivnica	PL	II.
5.	Tradicijska graditeljska umijeća	Grad Koprivnica	PL	II.
6.	Priprema gverca	Grad Koprivnica	PL	II.
7.	Znanja, vještine i umijeća vezane za pčelarstvo	Grad Koprivnica	PL	III.
8.	Tradicijska prehrana	Grad Koprivnica	PL	II.
9.	Tradicijski obrti na području grada Koprivnice	Grad Koprivnica	PL	III.
10.	Religijske i običajne prakse	Grad Koprivnica	PL	III.
11.	Podizanje majuša	Grad Koprivnica	PL	III.
12.	Toponimi i legende vezane za povijest lokacija i povijest naselja	Grad Koprivnica	PL	III.

13.	Folklorno stvaralaštvo	Grad Koprivnica	PL	III.
-----	------------------------	-----------------	----	------

7. SUSTAV MJERA ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE; UVJETI I PREPORUKE ZA PLANSKE ODREDBE

7.1. OPĆA POLAZIŠTA I MJERE ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE I KULTURNIH DOBARA

Mjere zaštite i očuvanja kulturno-povijesne baštine i kulturnih dobara na području Grada Koprivnice temelje se na istraživanju, analizi i valorizaciji koja je provedena u okviru izrade konzervatorske studije. Područje karakterizira očuvano urbano naselje Koprivnica s kulturno-povijesnom cjelinom grada Koprivnice te okolni prostor u kojem se nalaze ruralna naselja (danas karaktera prigradskih naselja), okružena poljoprivrednim i šumskim područjima. Ta naselja povezuju grad Koprivnicu tj. ravničarske dijelove s brdovitim predjelima, obroncima Kalnika i Bilogore, na kojima su povijesno smještene vinogradarske i šumske površine.

Gradsko naselje valorizirano je zbog arhitektonskih, urbanističkih, kulturno-povijesnih i ambijentalnih karakteristika, uključujući pojedinačne visoko valorizirane građevine i lokalitete. Valorizacijom su ustanovljena područja zajedničkih obilježja unutra gradskog naselja. Ističu se ostaci srednjovjekovne fortifikacije, sakralne i stambene građevine i kompleksi te memorijalna područja i spomenici.

Ruralna naselja su velikim dijelom izgubila povijesnu i tradicijsku arhitekturu, ali su u većoj mjeri očuvala povijesnu matricu u rasporedu ulica, trgova, raskrižja s rospelima, tlocrtnu dispoziciju građevina na okućnicama, kao i razmještaj površina korištenih za poljoprivredu, stočarstvo i vinogradarstvo. Ruralna naselja još uvijek karakterizira ujednačeno mjerilo građevina, postojanje zelenih površina te opušten i intimni ugođaj. Razvoj prostora potrebno je planirati uvažavajući očuvane prirodne vrijednosti, vrijednosti krajolika te kulturno-povijesne vrijednosti područja. Ovo podrazumijeva ne samo očuvanje visoko valoriziranih prostora, lokaliteta i građevina, već i materijalnih i nematerijalnih pojava koje su regionalnog i lokalnog značenja te predstavljaju obilježja identiteta prostora. Osim očuvanja ravnoteže izgrađenog i neizgrađenog prostora, potrebno je poticati one gospodarske djelatnosti koje su tradicionalno prisutne, a posebno one koje će doprinijeti održivom razvoju prostora.

Sustav mjera zaštite donosi smjernice za postupanje s kulturnim dobrima, kulturno-povijesnom baštinom od lokalnog značaja i evidentiranim dobrima navedenim u Popisu kulturnih dobara u poglavlju 6.

Valorizirana obilježja prostora, cjelina, lokacija i građevina, kao i pokretna i nematerijalna baština kojoj su utvrđena svojstva kulturnog dobra i koja su upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske u popisu su označena sa **Z**- (trajno zaštićeno) i **P**- (preventivno zaštićeno). Precizne mjere zaštite za trajno i preventivno zaštićena kulturna dobra sastavni su dio Rješenja o registraciji - pravnog dokumenta kojeg izdaje Ministarstvo nadležno za kulturu³¹ za svako pojedino kulturno dobro, a provodi ih nadležno tijelo Ministarstva.

Valorizirana obilježja prostora, cjeline, lokacije i građevine, kao i pokretna i nematerijalna baština za koje se **predlaže utvrđivanje svojstva kulturnog dobra** i upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske u popisu su označena sa **PZ** (predloženi za zaštitu). U postupku utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za ova će obilježja prostora, cjeline, lokacije i građevine te pokretnu i nematerijalnu

---

³¹ U daljnjem tekstu ovog poglavlja Ministarstvo.

baštinu biti precizno definirane mjere zaštite koje će biti sastavni dio Rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra - pravnog dokumenta kojeg izdaje Ministarstvo u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara³² (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21 i 114/22 članak 12). U slučaju bilo kojeg zahvata na dobrima označenim oznakom **PZ** u periodu do donošenja preventivne odnosno trajne zaštite, potrebno je zatražiti stručno mišljenje nadležnog konzervatorskog odjela koje nije obavezujuće.

Valorizirana obilježja prostora, cjeline, lokacije i građevine, kao i pokretna i nematerijalna baština za koje se predlaže utvrđivanje svojstva **dobra od lokalnog značenja** u popisu su označena sa **PL**. Način njegove zaštite utvrdit će se uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela Grada Koprivnice sukladno Zakonu, članak 17. U slučaju bilo kojeg zahvata na dobru označenom oznakom **PL**, u periodu do njegovog utvrđivanja dobrom od lokalnog značenja, potrebno je postupati sukladno mjerama zaštite propisanim Planom, odnosno usvojenom **Strategijom, Planom i Programom upravljanja kulturnom baštinom**.

Evidentirana obilježja prostora, cjeline, lokacije i građevine, kao i pokretna i nematerijalna baština u popisu su značenja sa **E**. Sve zahvate na građevinama označenim oznakom **E** treba provoditi sukladno mjerama zaštite propisanim Planom, odnosno usvojenom **Strategijom, Planom i Programom upravljanja kulturnom baštinom**.

Prilikom izvođenja građevinskog zahvata (dogradnja, nadogradnja ili uklanjanje) na građevinama s oznakom **PZ**, **PL** i **E** prethodno je potrebno izraditi arhitektonski snimak zatečenog stanja te ga dostaviti u nadležni konzervatorski odjel.

Strategija, Plan i Program upravljanja kulturnom baštinom trebaju definirati prioritete, konkretne mjere, nositelji provedbe, razdoblje provedbe, troškovi i izvori financiranja, te pokazatelji uspješnosti upravljanja kulturnom baštinom. U njezinoj izradi trebaju sudjelovati svi lokalni dionici koji sudjeluju u zaštiti, očuvanju i korištenju kulturnih dobara i kulturne baštine (Zavod za prostorno planiranje, nadležni konzervatorski odjel, muzej, turističke zajednice, udruge, te druge zainteresirane pravne i fizičke osobe). Ovaj se dokument treba zasnivati na Konzervatorskoj podlozi te jasno definirati aktivnosti i projekte očuvanja i korištenja baštine (nosioc aktivnosti, način financiranja i dr.) te mehanizme provedbe (npr. **Ured za upravljanje kulturnom baštinom**), imajući na umu vrijednosti baštine, ali i viziju i strateške ciljeve razvoja Grada Koprivnice (gospodarstvo, turizam, i dr.) i gradskih ustanova. Osnovna djelatnost Ureda bila bi koordinacija već postojećih tijela grada i njihovih aktivnosti.

Učinkoviti sustav zaštite i očuvanja cjelokupne kulturno-povijesne baštine na području Grada Koprivnice, uključujući kulturna dobra, potrebno je temeljiti na dijeljenoj odgovornosti nadležnih državnih tijela (Ministarstvo kulture i medija), regionalne i lokalne samouprave (županije, gradova i općina), kulturnih ustanova (muzeji, galerije, arhivi, kazališta i dr.), turističkih ureda, odgojno-obrazovnih ustanova (dječji vrtići, osnovne i srednje škole, fakulteti i dr.), znanstveno-istraživačkih ustanova (instituti, fakulteti i dr.), lokalnih udruga, zajednica, obitelji i pojedinca. Učinkovito provođenje mjera zaštite baštine stoga nužno traži planiranu i stratešku brigu o baštini te koordinaciju svih dionika koji su uključeni u sustav zaštite i očuvanja baštine. Neophodno je raditi na

---

³² U daljnjem tekstu ovog poglavlja Zakon.

razvijanju integralnih projekata zaštite i očuvanja baštine te na razvijanju partnerstava različitih dionika. Potrebno je uložiti napore u komunikaciju sa stanovnicima (vlasnici građevina, nositelji znanja, umijeća i vještina) kako bi se izgradili uspješni modeli očuvanja baštine i podigla svijest o vrijednostima i važnostima njenog očuvanja i korištenja u suvremenosti.

Preporučuje se stoga mjere zaštite cjelokupne kulturno-povijesne baštine na području Grada Koprivnice, uključujući kulturna dobra, ugraditi u kratkoročne i dugoročne razvojne i radne planove na razini Grada Koprivnice i pojedinih ustanova kojima će se kontinuirano osigurati financijska sredstva te provođenje ciljanih aktivnosti očuvanja i korištenja baštine. U planiranju aktivnosti zaštite i očuvanja baštine potrebno je uzeti u obzir različite potencijalne uloge kulturno-povijesne baštine, uključujući kulturna dobra. Baština je važan faktor u identifikaciji prostora, zajednica i pojedinaca, u izgradnji povezanosti i kohezije zajednica te čuvanju kolektivne memorije. Baština ima važnu ulogu u razvoju i revitalizaciji regija i gradova te podizanju opće kvalitete života. Očuvana gradska naselja i naselja ruralnih obilježja, prezentirani lokaliteti i građevine te izrazi i prakse nematerijalne kulture mogu postati pokretači razvoja grada i okolice kroz pokretanje kulturnih, obrazovnih i turističkih aktivnosti, privlačenje novih stanovnika, pokretanje novih gospodarskih djelatnosti te razvijanje pozitivne slike o gradu i okolici.

Osnovne odredbe za provođenje mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske proizlaze iz zakonskih propisa:

- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21 i 114/22)
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)
- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)

Odredbe za provođenje mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara temelje se i na uredbama, propisima i stručnim uputama Ministarstva nadležnog za kulturu, koji su utemeljeni u međunarodnim i nacionalnim stručnim i zakonskim dokumentima:

- Obvezatna uputa o zoniranju zaštićenih povijesnih cjelina gradova i ostalih naselja (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, 1995, 1998.)
- Standardi i kriteriji za izradu konzervatorskih podloga za kulturno-povijesne cjeline gradskih obilježja (Ministarstvo kulture i medija, 2022.)
- Preporuke za primjenu mjera energetske učinkovitosti na graditeljskoj baštini (Ministarstvo kulture i medija, 2022.)
- Opće konzervatorske smjernice za upravljanje javnim prostorom kulturno-povijesnih cjelina gradskih obilježja (Ministarstvo kulture, 2019.)

Sustav mjera zaštite utvrđen je, sukladno Zakonu, za sve radnje koje mogu prouzročiti promjene na kulturnom dobru, odnosno narušiti njegovu cjelovitost. Zakonom su propisani obvezni upravni postupci te načini i oblici graditeljskih zahvata na pojedinačnim građevinama, građevnim sklopovima, arheološkim lokalitetima, parcelama na kojima se nalaze spomeničke građevine, povijesnim naseljima, etnološkim zonama i druga područja s utvrđenim spomeničkim svojstvima, kao i pokretnoj i nematerijalnoj baštini kojoj je utvrđeno svojstvo kulturnog dobra. U skladu s navedenim zakonima za zahvate (popravak i održavanje, nadogradnja, prigradnja, preoblikovanje,

adaptacija, rušenje ili uklanjanje, nova izgradnja, izvođenje radova) potrebno je kod nadležne ustanove ishoditi Zakonom propisane suglasnosti:

- Posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole)
- Prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevinske dozvole)
- Nadzor (u svim fazama radova)

7.2. SMJERNICE ZA PLANSKE ODREDBE

7.2.1. OPĆE SMJERNICE

Osnovno je načelo očuvanja prostora integralni pristup koji podrazumijeva očuvanje ukupnih vrijednosti prostora, prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti, uključujući materijalne i nematerijalne pojave.

Zaštita i očuvanje kulturno-povijesnih vrijednosti prostora podrazumijeva:

- zaštita i očuvanje prirodnog i kulturnog krajolika kao temeljne vrijednosti prostora,
- očuvanje ruralnih naselja u njihovom izvornom okruženju i odnosu prema krajoliku,
- očuvanje povijesne slike prostora i prepoznatljivih vizura koje čine volumeni, materijali i završna obrada građevina i vrijednosti kulturnog krajolika,
- očuvanje povijesnog smještaja naselja, parcelacije te tradicijskih prostornih i graditeljskih struktura,
- očuvanje i održavanje građevina kulturno-povijesne vrijednosti i tradicijskog graditeljstva kao nositelja povijesnog identiteta prostora,
- očuvanje i održavanje poljodjelskih površina,
- očuvanje povijesnih i tradicijskih djelatnosti uključujući tradicijske (ekološke) načine obrade zemlje, uzgoja poljodjelskih kultura i lokalnih, autohtonih sorti,
- očuvanje povijesnih komunikacija (starih cesta, puteva, staza i prošteničkih putova često popraćenih raspelima i pokloncima),
- očuvanje toponima,
- očuvanje lokalnih i regionalnih izraza i pojava nematerijalne kulturne baštine.

S ciljem očuvanja i održivog korištenja ukupnosti prirodnog i kulturno-povijesnog naslijeđa, uključujući kulturna dobra, preporučuje se:

- ishoditi prethodno odobrenje nadležnog Konzervatorskog odjela za sve aktivnosti na kulturnim dobrima i pripadajućim parcelama,
- ishoditi stručno mišljenje ili dobiti stručnu (konzervatorsku) pomoć i savjet za sve aktivnosti na evidentiranim dijelovima naselja, lokacijama i građevinama te kulturno-povijesnoj baštini,
- kontinuirano istraživati i dokumentirati neistraženu kulturno-povijesnu baštinu, uključujući povijesna naselja, graditeljsku baštinu, pokretnu i nematerijalnu baštinu te provoditi revizije i (re)valorizacije postojećih popisa,
- osigurati financijska sredstva i kontinuirano izrađivati konzervatorsku dokumentaciju za kulturna dobra nacionalnog i regionalnog značenja, a za kulturna dobra i baštinu lokalnog značenja relevantnu dokumentaciju,
- lokalnoj samoupravi odlukom proglasiti dobra od lokalnog značenja te u skladu s odlukom razviti modele očuvanja i korištenja baštine,

- razviti modele suradnje s lokalnim stanovnicima koji će doprinijeti boljoj istraženosti, dokumentiranosti, očuvanju i korištenju lokalne kulturne baštine,
- u suradnji sa stručnjacima razviti i učiniti javno dostupnima upute i priručnike koji će lokalnim stanovnicima, uz konkretne (pozitivne i negativne) primjere, tumačiti ispravne pristupe i korake u očuvanju i korištenju baštine (npr. za obnovu i adaptaciju povijesnih i tradicijskih građevina, uređenje okoliša i dr.),
- poticati aktivnosti zaštite i očuvanja baštine kroz povezivane rada lokalne samouprave, stručnih službi i stručnjaka (konzervatori, prostorni planeri, arhitekti projektanti, građevinari i dr.), lokalnih ustanova (muzeji, galerije, arhivi i dr.), odgojno-obrazovnih ustanova (vrtići, osnovne i srednje škole, fakulteti), udruga i lokalnih stanovnika,
- poticati one aktivnosti koje će doprinijeti očuvanju prepoznatih prirodnih i kulturno-povijesnih značajki prostora te održivom razvoju prostora, poput ekološke poljoprivrede, stočarstva, te specifičnih oblika turizma poput kulturnog i ekološkog turizma i sl.
- poticati oživljavanje tradicijskih gospodarstava, obrtništva te izraza i praksi nematerijalne kulture koji su važni za identitet zajednica i za razvoj gospodarskih, kulturnih i obrazovnih sadržaja.
- raditi na edukaciji stručnjaka uključenih u proces planiranja i projektiranja, te poticati multidisciplinarni pristup.

7.2.2. ZAŠTITA VRIJEDNOSTI KRAJOLIKA – KRAJOBRAZNE OSNOVE GRADA KOPRIVNICE

Za očuvanje povijesnog kulturnog krajolika grada Koprivnice (povijesni urbani krajolik) važno je pristupiti projektu sanacije i rekonstrukcije pojedinačnog kulturnog dobra **Ostaci gradske utvrde s oružanom (Z-2642), kasnorenesansne tvrđave nizozemskog tipa** koja je do danas ostala sačuvana u svom jugoistočnom dijelu od istočnog do južnog rebrina zajedno s bastionom, opkopom i glasijama. Sve daljnje aktivnosti i zahvati na području ovog kulturnog dobra trebaju biti izvođene u skladu s projektom. **Buffer zona Lenišće** koja okružuje ovo kulturno dobro treba osigurati zaštitu i očuvanje ambijenta i povijesne vizure. Detaljnije smjernice navode se u katalogu područja zajedničkih obilježja.

Površine prirodnog ili pretežno prirodnog krajolika nalaze se izvan gradskog i seoskih naselja (obronci Kalnika tj. Dugog brda - Crna Gora; obronci Bilogore - Mesarica; zaštićeno područje prirode "Dugačko brdo"). Površine prirodno-kultiviranog krajolika obuhvaćaju područja oranica, pašnjaka i livada uz naselja Reka, Štaglinec, Bakovčica, Herešin te površine uz potoke Koprivnicu, Mučnjak, Jagnjedovčec, Draganovec. Na ovim je područjima potrebno osigurati održavanje sklada krajolika te ih redovito održavati slijedeći odrednice Zakona o zaštiti prirode, tj. šumsko-gospodarske osnove i gospodarenja šuma te u skladu sa smjernicama Krajobrazne studije.

Površine ruralnih krajolika u kojem se nalaze povijesna naselja s pripadajućim površinama vrtova, voćnjaka, pašnjaka i oranica koje ih okružuju - potrebno je čuvati razvijanjem i oživljavanjem seoskih gospodarstava, djelatnosti poput poljodjelstva, ribolova, šumarstva, obrtništva, turizma, rukotvorskih vještina, te poticanjem stanovanja u ruralnim prostorima.

Potrebno je čuvati sliku naselja i kulturnog krajolika. Uvjete gradnje unutar građevinskog područja naselja potrebno je odrediti na način kojim će se čuvati značajke graditeljske baštine, posebno oblik i veličina parcela, organizacija i smještaj građevina na parceli te raspored tradicijskih dvorišta, povrtnjaka i dr. U slučajevima promjene namjene i načina korištenja površina, dozvoljava se

promjena oblika i veličine građevne čestice, organizacija i smještaj građevine na građevinskoj čestici. Ključni parametri su položaj građevinske i regulacijske linije koje trebaju biti usklađene s parametrima susjednih čestica, zatim širina građevinske čestice na regulacijskoj liniji koja mora iznositi minimalno 20 m u slučaju gradnje višestambenih zgrada, te katnost građevina uz građevinsku liniju.

U područjima kulturnih krajolika potrebno je razraditi upute za novu izgradnju koje će uključivati preporučeni raspored građevina na okućnicama, gabarite, katnost, nagib krovova, boje, materijale i dr. U ovim je područjima, posebno u dijelovima u kojima se nalaze veći potezi očuvanih tradicijskih građevina, potrebno poticati gradnju u skladu s tradicijskom ili kvalitetne suvremene interpretacije tradicijskog načina gradnje.

Područja vinograda s klijetima predstavljaju regionalnu i lokalnu vrijednost te je njihovom istraživanju i osmišljavanju smjernica za očuvanje prirodnih i kulturno-povijesnih obilježja potrebno posvetiti dodatnu pažnju u **zasebnim dokumentima**. Pažnju je potrebno usmjeriti na davanje osnovnih uputa za održavanje i rekonstrukciju postojećih povijesnih i tradicijskih građevina, uputa za novu izgradnju, uputa za projektiranje i gradnju struktura za svladavanje visinskih razlika na strmom terenu (nagiba većeg od 20%) poput stepenica, podzida, parkirnih površina i terasa i sl., uputa za smještaj/oblikovanje spremišta za vodu, kanti za smeće, poljskih zahoda, ormarića za struju, ograda i drugih elemenata koji osiguravaju suvremeno korištenje ovih prostora. **Upute se mogu formirati u obliku popularnog priručnika, a način njegove primjene popularizirati putem predavanja i savjetodavne službe.**

Na vizualno izloženim dijelovima krajolika potrebno spriječiti neplansku izgradnju provedbom inspekcijskih postupaka. Stupanj vizualne izloženosti evidentiran je Krajobraznom osnovom Grada Koprivnice.

U etnološkoj zoni vrednovanoj ocjenom 02 nije dozvoljeno provođenje infrastrukturnih projekata (prometnih, energetske, komunalne), kao i gradnju građevina velikih volumena (poput tvorničkih pogona) kojima se bitno mijenja slika prostora i način korištenja površina. U etnološkim zonama i povijesnim naseljima ocjenjenim ocjenom 03 infrastrukturni projekti (prometnih, energetske, komunalne), građevine velikih volumena (poput tvorničkih pogona) kojima se bitno mijenja slika prostora i način korištenja površina moraju u svom sastavu imati projekt hortikulture te je potrebno zatražiti stručno mišljenje nadležnog konzervatorskog odjela.

Evidentirane su **posebno vrijedne zone krajobraza**. Važan su element ruralnih prostora raskrižja s raspelima i pilovima te bunarima. Nadalje, studijom su identificirana obilježja prostora poput puteva i klanaca koji povezuju seoska naselja s poljoprivrednim površinama, vinogradima i šumama, kao i lokacije s drvoredima ili pojedinačnim starim stablima i živicama. Posebno se ovo odnosi na stabla divlje trešnje i kestena koja se sade pokraj vinogradarskih klijeti, stabla koja su se koristila za vezanje vinograda (*stablo vez*), te stabla koja se sade na raskrižjima puteva. Za očuvanje je ovih obilježja u prostoru potrebno provoditi daljnje evidencije i istraživanja te aktivnosti njihovog očuvanja poput redovitog održavanja, izrade javno dostupnih uputa za očuvanje ovih obilježja u prostoru, održavanje popularnih predavanja, obilježavanje lokacija info tablama i sl. Prilikom intervencije na ovim evidentiranim dobrima potrebno je zatražiti mišljenje Ureda za prostorno planiranje Grada koji će odlučiti da li postoji ugroza i kako se može sa sačuvati ili unaprijediti zatečena situacija.

Potrebno je poticati evidentiranje toponima te njihovo korištenje u nazivima ulica ili lokacija, kao i aktivnosti (radionice, javne manifestacije, tiskanje publikacija - slikovnica, brošura i dr.) kojima će se prenositi usmena predaja o pojedinim lokacijama, legendama vezanim za povijest naselja i sl. Postojeće toponime korištene u nazivima ulica, trgova i sl. nije dozvoljeno mijenjati.

7.3. ZAŠTITA POVIJESNIH NASELJA I ETNOLOŠKIH ZONA

7.3.1. ZAŠTITA POVIJESNIH NASELJA

ZAŠTITA KULTURNO-POVIJESNE CJELINE GRADA KOPRIVNICE

Urbano naselje Koprivnica obuhvaća područje Generalnog urbanističkog plana Koprivnice. Unutar obuhvata urbanog naselja Koprivnica utvrđuje se zaštita spomeničke baštine s primjenom na Kulturno-povijesnu cjelinu grada Koprivnica koja se sastoji od **CORE ZONE** – zona zaštite kulturno-povijesne cjeline u kojoj su izdvojena područja zajedničkih obilježja i **BUFFER ZONE** – zona zaštite okruženja, graditeljski sklopovi i pojedinačno zaštićena kulturna dobra (Z-, P-), dobra predložena za zaštitu (PZ), dobra od lokalnog značaja (PL), te evidentirana kulturna dobra (E). Područja zajedničkih obilježja definirana su i za određena područja izvan Kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice. Sva pojedinačno zaštićena dobra, dobra predložena za trajnu zaštitu, dobra od lokalne važnosti i evidentirana kulturna dobra nalaze se u tabelarnom prikazu u poglavlju 6. Područja zajedničkih obilježja sa svim svojim odrednicama, smjernicama i mjerama prikazana su u tabelarnom prikazu u poglavlju 8.

ZAŠTITA POVIJESNIH NASELJA RURALNIH OBILJEŽJA

Naselja ruralnih obilježja na području Grada Koprivnice (Bakovčica, Draganovec, Jagnjedovec, Herešin, Kunovec Breg, Reka, Štaglinec, Starigrad) kao i pojedina područja samog grada Koprivnice (Močile i Vinica) imaju u različitoj mjeri očuvane povijesne strukture i obilježja.

Evidentirana su i vrednovana dva povijesna naselja ruralnih obilježja: **Jagnjedovec** i **Reka** jer su u njima u većoj mjeri očuvani potezi očuvanih pojedinačne tradicijskih okućnica i tradicijskih građevina. Na temelju identifikacije povijesnih elemenata, prema klasifikaciji navedenoj u popisu kulturnih dobara, vrednovana su sa 03 - djelomično / manjim dijelom očuvana povijesna matrica naselja tj. oblik i obilježja naselja te povijesni elementi okruženja.

U povijesnim naseljima ruralnih obilježja Jagnjedovec i Reka potrebno je poticati kvalitetne suvremene interpretacije tradicijske arhitekture. Kroz provedbu arhitektonskog natječaja moguće je doći do kvalitetnih tipskih rješenja koja bi bila podloga za razradu **uputa za novu izgradnju** koje bi uključivale preporučeni raspored građevina na okućnicama, gabarite, katnost, nagib krova, boje, materijale, hortikulturno uređenje i sl.

Do tada, nadogradnju i novu izgradnju glavnih građevina ograničiti na Po/Su+Pr+1+Pk, uz izduženi tlocrtni oblik građevine i dvostrešni krov nagiba od 30° do 40° sljemena paralelnog s ulicom. Pokrov izvesti nereflektirajućim pokrovom, glinenim crijepom prirodne boje (biber ili kontinental) ili pokrovom u obliku biber ili kontinental crijepa. Boja pročelja treba biti pastelnih, svijetlih zemljanih tonova. Solarne i fotoelektrične panele postavljati na površine koje nisu vidljive s javnih površina, odnosno da ne narušavaju istaknute vizure. Vanjske jedinice klime postavljati na stražnja pročelja građevina ili unutar potkrovlja. Čuvati tradicijsku organizaciju parcele (veličina i oblik parcele, razmještaj građevina, odnos izgrađenih i zelenih površina). Promet u mirovanju rješavati u garaži ili pod pergolom ili nadstrešnicom, u stražnjem dijelu dvorišta u koliko to dopušta nagib parcele.

Prirodni teren podrazumijeva površine bez opločenja, te bez podzemnih i nadzemnih konstrukcija. Minimalna površina prirodnog terena iznosi 20% građevne čestice. Preporučuje se opločenje koje predstavlja upojnu površinu. Okoliš treba hortikulturno urediti korištenjem autohtonog bilja. Ukoliko se na čestici nalaze tradicijske građevine, preporučuje se njihovo zadržavanje uz moguću prenamjenu.

Potrebno je čuvati postojeća stabla na parceli, osobito ako su ona bila dio tradicijske okućnice te ih uklopiti u hortikulturno uređenje.

Teren u nagibu rješavati kaskadama s podzidom najveće visine 120 cm. Betonske podzide kao i ostale betonske elemente na okućnicama ozeleniti.

Regulacijska i građevinska linija jednako kao na susjednim građevinskim česticama.

Ograde na regulacijskoj liniji izvoditi drvene visine do 120 cm ili kao žive zelene ograde.

Pomoćne građevine graditi iza glavne građevine. Dozvoljena visina Po/Su+Pr+1+Pk.

7.3.2. ZAŠTITA ETNOLOŠKIH ZONA (PODRUČJA VINOGRADA S KLIJETIMA)

Na obroncima Bilogore i Kalnika, u sastavu pojedinih naselja ruralnih obilježja na području Grada Koprivnice (Bakovčica, Draganovec, Jagnjedovec, Kunovec Breg, Reka, Starigrad) kao i u pojedinim dijelovima grada (Močile i Vinica) identificirana su područja u kojima se njeguje tradicija vinogradarstva čiji sastavni dio su klijeti. Takve cjeline predstavljaju visokovrijedne etnološke zone koje je potrebno očuvati i uključiti u suvremeni način života. Evidentirano je 6 takvih etnoloških zona – **područja vinograda s klijetima** s većom koncentracijom dobro sačuvanih tradicijskih građevina klijeti uklopljenih u antropogeni krajolik, a njihovi obuhvati prikazani su na kartografsko prikazu. Za etnološku zonu Rečke gorice u Mesarici koja je vrednovana ocjenom 02 (znatno / većim dijelom očuvana povijesna matrica naselja tj. oblik i obilježja naselja te povijesni elementi okruženja) predloženo je utvrđivanje svojstva kulturnog dobra i registracija u kategoriji kulturnog krajolika, a evidentirano je još 5 etnoloških zona (Područje vinograda s klijetima u Močilama, Bakovljanskom Bregu, Draganovcu, Kunovec Bregu i Rečke gorice - Domaji) vrednovanih ocjenom 03 (djelomično / manjim dijelom očuvana povijesna matrica naselja tj. oblik i obilježja naselja te povijesni elementi okruženja).

Dok se ne provede postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra, za etnološku zonu Rečke gorice u Mesarici određuju se mjere zaštite kako slijedi:

- potpuna zaštita i očuvanje svih kulturno-povijesnih i tradicijskih vrijednosti uz poštovanje tradicijskih funkcija prostora i sadržaja;
- maksimalno očuvanje povijesnog obuhvata građevinskog područja te revitalizacija i obnova naselja unutar povijesnog građevinskog područja;
- zaštita i očuvanje osnovnih elemenata povijesne matrice naselja i karakterističnih skupina građevina, oblika građevina i sklopova, gabarita i povijesnih sadržaja;
- kontrola unošenja novih struktura i sadržaja različitih od tradicijskih;
- prilagođavanje postojećih tradicijskih funkcija i sadržaja suvremenim potrebama uz minimalne fizičke intervencije u povijesne strukture primjenom metoda sanacije, obnove, konzervacije i restauracije. Te metode primjenjuju se na visoko valorizirane sklopove i objekte;
- prezentaciju i restituciju izvornih prostorno-ambijentalnih i arhitektonskih oblika izgubljenih prilikom recentnih intervencija;
- prilagođavanje funkcija i sadržaja suvremenim potrebama, ali bez bitnih fizičkih izmjena očuvanih elemenata tradicijskih struktura;

- prilagodba novih ili oštećenih struktura i sklopova metodom rekonstrukcije, interpolacije, rekompozicije i preoblikovanja u cilju uspostave izvornih odnosa povezivanja povijesnih s novim strukturama (ukoliko se volumeni moraju povećati zbog dodavanja sanitarija i druge infrastrukture), potrebno ih je izvesti adicijom jasno definiranih volumena;
- kod uvođenja suvremene infrastrukture (fotoelektričnih i solarni paneli, klimatizacija i grijanje, vodovodne, kanalizacijske i električne instalacije, sustav odvodnje) izvesti rješenja koja se uklapaju u teren, odnosno volumen objekta, a posebno obratiti pažnju da ne dođe do zvučnog i svjetlosnog zagađenja;
- čuvanje tradicijske tlocrtne dispozicije građevina na okućnicama te rasporeda o obrade površina, uključujući zelene površine, brajde s vinovom lozom, povrtnjake, voćnjake i dr.;
- lokacije i točke u prostoru koje svjedoče o povijesno korištenim prostorima, npr. površine sa zajedničkim bunarima, površine s raspelima i pilovima, zelene površine sa stablima, puteve koji su vodili prema potoku ili mlinu, i dr. je potrebno čuvati od izgradnje, a memoriju na povijesnu funkciju čuvati imenovanjem ili smeđom signalizacijom.

Za evidentirane **etnološke zone vrednovane ocjenom 3 područja vinograda s klijetima** u naseljima Bakovčica (Bakovljanski breg), Draganovec (južno od Krešimirove ulice), Kunovec Breg (južno od Varaždinske ceste), Močile (južno od Varaždinske ceste), dio naselja Reka (Rečke gorice - Domaji), mjere zaštite određuju se kako slijedi:

- prilagođavanje postojećih tradicijskih funkcija i sadržaja suvremenim potrebama uz fizičke intervencije u povijesne strukture primjenom metoda sanacije, obnove, konzervacije i restauracije. Te metode primjenjuju se na visoko valorizirane sklopove i objekte;
- prilagodba novih ili oštećenih struktura i sklopova metodom rekonstrukcije, interpolacije, rekompozicije i preoblikovanja u cilju uspostave izvornih odnosa povezivanja povijesnih s novim strukturama;
- potrebno je čuvati diferencijaciju prostora u naselju, tradicijsku tlocrtnu dispoziciju građevina na okućnicama te prostor oplemenjivati zelenilom;
- čuvanje tradicijske tlocrtne dispozicije građevina na okućnicama te rasporeda i obrade površina, uključujući zelene površine, brajde s vinovom lozom, povrtnjake, voćnjake i dr.;
- lokacije i točke u prostoru koje svjedoče o povijesno korištenim prostorima, npr. površine sa zajedničkim bunarima, površine s raspelima i pilovima, zelene površine sa stablima, puteve koji su vodili prema potoku ili mlinu, i dr. je potrebno čuvati od izgradnje, a memoriju na povijesnu funkciju čuvati imenovanjem ili smeđom signalizacijom.

U području vinograda s klijetima vrednovanim ocjenom 3 dozvoljena je nova izgradnja, a za nju je potrebno razraditi **upute za novu izgradnju u obliku priručnika** koje će uključivati preporučeni raspored građevina na okućnicama, gabarite, katnost, nagib krovova, boje, materijale. Dok se upute u obliku priručnika ne donesu dozvoljeno je

- visinu novih glavnih građevina ograničiti na P+1, uz izduženi tlocrtni oblik i dvostrešni krov nagiba od 30 do 40 stupnjeva.
- Pokrov izvesti nereflektirajućim pokrovom, glinenim crijepom prirodne boje (biber ili kontinental) ili pokrovom u obliku biber ili kontinental crijepa.
- Boja pročelja treba biti pastelnih, svijetlih zemljanih tonova.
- Solarne kolektore postavljati na površine koje nisu vidljive s javnih površina, odnosno da ne narušavaju istaknute vizure.
- Vanjske jedinice klime postavljati na stražnja pročelja građevina ili unutar potkrovlja.

- Čuvati tradicijsku organizaciju parcele (veličina i oblik parcele, razmještaj građevina, odnos izgrađenih i zelenih površina).
- Promet u mirovanju rješavati u garaži ili pod pergolom ili nadstrešnicom, u stražnjem dijelu dvorišta u koliko to dopušta nagib parcele.
- Prirodni teren podrazumijeva površine bez opločenja, te bez podzemnih i nadzemnih konstrukcija. Minimalna površina prirodnog terena iznosi 20% građevne čestice. Preporučuje se opločenje koje predstavlja upojnu površinu. Okoliš treba hortikulturno urediti korištenjem autohtonog bilja.
- Ukoliko se na čestici nalaze tradicijske građevine, preporučuje se njihovo zadržavanje uz moguću prenamjenu.
- Potrebno je čuvati postojeća stabla na parceli, osobito ako su ona bila dio tradicijske okućnice (npr. kesten ispred klijeti) te ih uklopiti u hortikulturno uređenje.
- Teren u nagibu rješavati kaskadama s podzidom najveće visine 120 cm. Betonske podzide kao i ostale betonske elemente na okućnicama ozeleniti.
- Ograde na regulacijskoj liniji izvoditi drvene visine do 120 cm ili kao žive zelene ograde.
- Građevne čestice koje graniče ili su u neposrednoj blizini šume, izgradnja novih građevina povremenog stanovanja i klijeti mora biti u skladu s posebnim propisom o šumama.

7.4. ZAŠTITA ARHEOLOŠKIH LOKALITETA I ZONA

S obzirom na nedovoljnu istraženost (velik broj nalaza su *slučajni nalazi* čija nalazišta nisu precizno definirana), preporučuje se planiranje i provedba arheoloških istraživanja, dokumentiranje i prezentacija evidentiranih arheoloških lokaliteta i zona u skladu sa stručnim kriterijima.

Ovom konzervatorskom podlogom evidentirani su do sada poznati arheološki lokaliteti i zone, te nekoliko pretpostavljenih (dio drvenih kapela), ali je potrebno daljnje istraživanje na bazi povijesne dokumentacije (preklapanje povijesnih karata, analiza podataka iz kanonskih vizitacija i sl.) i toponima kako bi se definirale nove potencijalne arheološke lokaliteta i zona.

U gradu Koprivnici postoji potreba za provođenjem daljnjih arheoloških istraživanja posebno na lokalitetima unutar stare gradske jezgre³³ tj. renesansne tvrđave, kao i u okolici grada, primjerice na lokalitetima na području Draganovca, Kunovec Brega, Starigrada.

Daljnja rekognosciranja terena i istraživanja potrebno je uvrstiti u višegodišnje planove rada nadležnih službi i stručnih ustanova (muzej, fakulteti, instituti i dr.).

Kako bi se podigla razina svijesti o važnosti i zaštiti arheološke baštine za budući razvoj Grada, potrebno je na adekvatan način provoditi edukaciju i motivirati stanovnike (izložbe, predavanja, radionice i sl.).

Na području unutar renesansne tvrđave obavezan je arheološki nadzor pri svakom građevinskom zahvatu koji zadire ispod površine tla. Nadzor može prerasti u probna ili zaštitna arheološka istraživanja u skladu sa smjernicama i uvjetima nadležnog konzervatorskog odjela.

Prije izvođenja većih infrastrukturnih zahvata (rekonstrukcija željezničke pruge, plinovoda i sl.) provesti mjere zaštite arheološke baštine što uključuje arheološki terenski pregled i probna i zaštitna

³³ Zaštićene gradske jezgre predstavljaju koncentrirane vrijednosti svih elemenata povijesnog urbanog krajolika u svom prirodnom okruženju, nastalih kroz određeno razdoblje, čija povezanost i vrijednosti su prepoznate iz arheološkog, arhitektonskog, prapovijesnog, povijesnog, znanstvenog, estetskog, sociokulturalnog ili ekološkog gledišta (Vienna memorandum).

istraživanja u skladu sa smjernicama i uvjetima nadležnog konzervatorskog odjela.

Za pojedine istražene i valorizirane arheološke lokalitete predlaže se utvrđivanje svojstva kulturnog dobra i upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, dok se za ostale predlaže evidentiranje putem prostorno-planske dokumentacije.

Zaštićena kulturno povijesna jezgra grada Koprivnice u sebi krije jasno čitljive razvojne faze grada, od srednjovjekovne jezgre s ortogonalnim rasterom ulica, renesansne utvrde, do vanjskog grada 19. stoljeća. Potrebno je objediniti rezultate dosadašnjih arheoloških, topografskih i ostalih istraživanja te multidisciplinarnim metodama izraditi podlogu s prikazom pojedinih nalaza koji potvrđuju ovaj razvojni proces. Ova podloga bi bila osnova za izradu urbanističko-arhitektonsko-umjetničkom projekta koji bi osmislio način prezentacije evidentiranih nalaza u svrhu učvršćivanja slike razvojnih faza u samom urbanom prostoru: putem replika nalaza, opločenja, svjetlosne, kolorističke ili taktilne signalizacije i sl. Projektu dokumentaciju potrebno treba se izraditi na osnovu provedenog javnog arhitektonsko-umjetničkog natječaja koji raspisuje Komora arhitekata ili druga nadležna ustanova.

7.5. ZAŠTITA POVIJESNIH GRADITELJSKIH SKLOPOVA

Konzervatorska podloga sadrži popis povijesnih graditeljskih sklopova koji su raspoređeni po naseljima i vrstama. Popisima su pridruženi i grafički prilozi na kojima su povijesni graditeljski sklopovi i građevine ucrtani na kartografske prikaze.

Za vrednovanje povijesnih naselja i etnoloških zona režim zaštite određen je zonom zaštite (od najviše O1 do najniže O5), a kod pojedinačnih građevina kategorizacijom (status zaštite Z, PZ, PL i E, te vrednovanjem od najviše 0, preko I, II i III, do najniže IV). Unutar zona zaštite dozvoljavaju se zahvati održavanja, sanacije i rekonstrukcije. Na visoko valoriziranih povijesnim i tradicijskim građevinama preporučuju se zahvati konzervacije uz očuvanje izvornog izgleda i oblikovanja, neophodni radovi građevinske sanacije uz moguće intervencije vezane za poboljšanje životnih uvjeta.

Graditeljski sklopovi, građevine, strukture u prostoru i lokacije koje su regionalnog i lokalnog značenja, te su valorizirane kao baština lokalnog značenja (PL) ili su evidentirane (E), a nalaze se unutar i izvan zona zaštite, preporučuje se zaštita kroz mjere prostornog plana te određenje režima zaštite koji uključuje održavanje, sanaciju, rekonstrukciju i eventualnu prenamjenu. To se odnosi na tradicijske okućnice, tradicijske građevine (stambene i gospodarske) i povijesne zidanice, kao i kapele, poklonce, pilove, raspela, spomenike i spomen-obilježja.

Terenskim je obilaskom ustanovljen velik broj praznih i napuštenih povijesnih i tradicijskih građevina u gradskim i ruralnim područjima. Lokalna samouprava treba pristupiti strateškom planiranju smanjenja broja praznih i napuštenih građevina koje treba uključiti osmišljene aktivnosti (evidentiranje, analize, osiguravanje financijskih sredstava, razvijanje mreža i partnerstava stručnjaka, poduzetnika i stanovnika, podizanje svijesti o problematici prazne i napuštene imovine). Potrebno je pristupiti razvoju modela kojima će biti utemeljeni na podacima i lokalnim potrebama (npr. modeli revitalizacije, održavanja i prezentacije povijesnih i tradicijskih građevina, sufinanciranja, javno-privatnog partnerstva, poticanje razvoja raspršenih hotela i dr.). U razvijanju ovih modela lokalna samouprava se može savjetovati s drugim lokalnim samoupravama u Republici Hrvatskoj koje su razvile odgovarajuće modele.

Na lokalnoj i regionalnoj razini je potrebno poticati edukaciju i poduzetništvo koje je povezano s graditeljskim znanjima i vještinama koje su potrebne za obnovu povijesnih i tradicijskih građevina. Lokalna samouprava u suradnji sa stručnjacima treba organizirati i provoditi aktivnosti s ciljem podizanja svijesti o vrijednosti povijesnih i tradicijskih građevina. Predlaže se razvijanje mjera

sufinanciranja povijesnih i tradicijskih građevina te uopće mjera poticanja očuvanja i prenamjene stambenih i gospodarskih građevina. U razvijanju ovih modela lokalna samouprava se može savjetovati s drugim lokalnim samoupravama u Republici Hrvatskoj koje su razvile odgovarajuće modele.

Sustav mjera zaštite obuhvaća opće mjere zaštite i posebne mjere zaštite. Ove mjere prvenstveno se odnose na povijesne građevine i sklopove unutar zone obuhvata plana, zaštićene pojedinačno ili kao dio kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice. U slučaju pojedinačno zaštićenih građevina mjere obuhvaćaju sve povijesne strukture i građevinske sklopove. Kod građevina koje se štite kao dio kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice, mjere obuhvaćaju prvenstveno vanjštinu zgrade, te osnovni povijesni konstrukcijski sustav i osnovni prostorni raspored. Zahvat na ostalim građevinama koje se ne smatraju povijesnim a nalaze se unutar granica kulturno-povijesne cjeline, također podliježe postupku pri nadležnom konzervatorskom odjelu.

Opće mjere zaštite proizlaze iz Zakona o zaštiti kulturnih dobara koji utvrđuje opće uvjete za poduzimanje zahvata na pojedinačno zaštićenoj građevini i sklopu, odnosno na građevini ili sklopu unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline Koprivnice, te prava i obaveze njihovih vlasnika.

Posebne mjere zaštite pojedinačno zaštićenih građevina ili sklopova, odnosno onih unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline Koprivnice donose se u cilju zaštite i očuvanja njihovih bitnih svojstava, na temelju detaljnog poznavanja građevine ili sklopa. U postupku donošenja posebnih mjera zaštite razmatraju se svojstva i utvrđene vrijednosti pojedinih građevina s ciljem očuvanja tih vrijednosti odnosno cjelovitosti građevine. Pod svojstvom građevine podrazumijevaju se: oblik i konstrukcija, materijali i supstanca, korištenje i funkcija, te lokacija i okruženje.

Mjere obuhvaćaju nužne, potrebne i moguće zahvate na građevinama i pripadajućem okolišu s ciljem osiguravanja i provođenja najboljih načina zaštite, očuvanja i prezentacije svih utvrđenih vrijednosti.

Sustav mjera zaštite treba poticati poboljšanje stanja u smislu tehničke zaštite i konzervatorske prezentacije građevine, a time i povećanja njezine vrijednosti kao kulturnog dobra.

Sustav mjera zaštite treba utvrditi moguće opasnosti i prijetnje za građevinu te predvidjeti njihovu prevenciju, odnosno suzbijanje ili ublažavanje njihovih posljedica.

Zahvati na građevinama i sklopovima, s obzirom na udio i karakter intervencije u odnosu na povijesnu strukturu provode se na sljedećim razinama:

Redovno održavanje podrazumijeva zahvate koje vlasnik/korisnik kulturnog dobra poduzima periodički, a koji se odnose na prevenciju nastanka oštećenja. To su zahvati kojima se ne zadire u vrijednosti i svojstva kulturnog dobra.

Sanacija podrazumijeva zahvate popravaka ili zamjene dotrajalih sklopova ili njihovih dijelova.

Zahvati se izvode prema tehničkoj dokumentaciji izrađenoj na temelju konzervatorskih uvjeta i odobrenoj od nadležnih konzervatorskih tijela. Ovi zahvati mogu utjecati na utvrđene vrijednosti i bitna svojstva građevine koja pri tome ne smiju biti umanjena.

Izmjena zatečenog stanja podrazumijeva zahvate koji se provode na temelju spoznaja o građevini dobivenih na temelju konzervatorsko-restauratorskih istraživanja u cilju optimalne prezentacije građevine, poboljšanja stanja, a time i povećanja njene ukupne vrijednosti. Izmjenom stanja ne smiju se narušiti njezine izvorne vrijednosti. Zahvati se izvode prema tehničkoj dokumentaciji izrađenoj na temelju konzervatorskih uvjeta te odobrenoj od nadležnog konzervatorskog tijela.

Uvođenje novih struktura podrazumijeva ugradnju novih građevinskih konstrukcija, tehničke

opreme, izgradnju novih arhitektonskih sklopova ili građevina kao nužne potpore za održivo korištenje i očuvanje povijesne građevine. Nove strukture ne smiju umanjiti utvrđene vrijednosti kulturnog dobra. Zahvati se izvode prema tehničkoj dokumentaciji izrađenoj na temelju konzervatorskih uvjeta te odobrenoj od nadležnog konzervatorskog odjela.

Jedan od ključnih čimbenika u očuvanju i pravilnoj prezentaciji povijesnih građevina je odgovarajuća **namjena i primjereno korištenje**. U tom smislu potrebno je težiti očuvanju, odnosno povratu izvorne namjene građevine, ali je uvođenje nove namjene često neizbježno, a u nekim slučajevima i dobrodošlo u smislu održivog korištenja same građevine. Stoga prilikom planiranja i uvođenja nove namjene treba voditi računa o navedenim svojstvima građevine, odnosno njenim arhitektonskim i građevinskim obilježjima, prostornom kapacitetu i mogućnostima kojima se nova namjena mora prilagoditi.

Kod zahvata na visoko valoriziranim povijesnim građevinama i sklopovima prije radova na pročelju potrebno je izvesti konzervatorsko-restauratorske istražne radove te sukladno rezultatima odrediti tonove i boje.

U slučaju njihove sanacije ili rekonstrukcije potrebno je prethodno izraditi konzervatorski elaborat čiji sadržaj i obim će odobriti nadležni konzervatorski odjel. Konzervatorski elaborat podrazumijeva izradu snimka postojećeg stanja, istraživanje povijesne dokumentacije kako bi se ustanovio izvorni izgled i rekonstruiralo povijesno pročelje, te u određenoj mjeri može obuhvatiti istražne restauratorsko-konzervatorske radove u smislu istraživanja konstrukcije, strukture zida, izvorne boje i sl. Projektom je potrebno predvidjeti saniranje kapilarne vlage, čišćenje, odnosno saniranje i rekonstruiranje plastike pročelja, te izvedbu stolarije po uzoru na izvornu. Elemente suvremene infrastrukture ugraditi na način da nisu vidljivi ili da su skriveni od pogleda (solarni paneli i vanjske jedinice klime).

Potrebno je rekonstruirati povijesne elemente uređenja okućnice (npr. povijesna ograda, hortikulturno uređenje i dr.)

Građevinama koje su neprimjereno ili nekvalitetno rekonstruirane potrebno je vratiti izvorne karakteristike i oblike.

Najvažniji povijesni graditeljski sklop predstavljaju **Ostaci gradske utvrde s oružanom** što najbolje opisuje Uzelac 2011. godine u svojoj Urbanističko-konzervatorskoj studiji s prijedlogom obnove prostorne cjeline jugoistočnog bastiona grada Koprivnice: *Ostaci nekadašnje fortifikacije grada Koprivnice što se sastoje od preostalog dijela zemljanog nasipa nekadašnjeg jugoistočnog bastiona, koji je izvorno nosio ime Đurđevački bastion, kao i dijelova velikog koprivničkog tvrđavskog gradskog opkopa na istočnoj i dijelom na južnoj strani, od nasipa i opkopa dva zemljana revelina, te napose od velike neizgrađene travnate površine nekadašnje glasije s esplanadom na drugoj strani opkopa, najdragocjeniji su, ali danas i najviše ugroženi spomenik urbane povijesti Koprivnice.*

Odmah treba poduzeti hitne mjere za sprečavanje razgradnje i devastacije bedema i revelina (bespravna gradnja po rubovima nasipa i „nagrizanje“ nasipa radi proširenja ravnih površina) te poduzeti njihovu sanaciju da se zaustavi erozija nasipa i njihovo zarastanje u neprimjerenu vegetaciju. Treba pristupiti dugoročnom planiranju rekonstrukcije Koprivničke tvrđave za što se smjernice nalaze u projektu „Urbanističko-konzervatorska studija i prijedlog obnove prostorne cjeline jugoistočnog bastiona grada Koprivnice“ iz 2011. godine (Uzelac). Vodotok s okolišem koji spaja opkop tvrđave s potokom Koprivnicom također treba uključiti u projekt.

7.6. ZAŠTITA SAKRALNIH GRAĐEVINA

7.6.1. ZAŠTITA CRKAVA I KAPELA

Zaštićeno je 5 crkava i kapela (Crkva Sošestvija sv. Duha, Crkva Sedam Žalosti Blažene Djevice Marije, Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije, Crkva sv. Andrije i Crkva Presvetog Trojstva), za zaštitu je predložena Grobljanska Kapela Svetog Duha, a evidentirane su dvije kapele (Kapela sv. Vida s raspelom i kipovima svetaca te Kapela Presvetog Trojstva u Herešinu).

Za evidentirane crkve i kapele od vlasnika se očekuje redovito održavanje i sanacija.

7.6.2. ZAŠTITA POKLONACA

Poklonac spada u sitnu arhitekturu zidanu u obliku stupa s jednom nišom za smještaj slike, kipa ili raspela, a koncept potječe iz razdoblja ranog baroka. Na području Grada Koprivnice nailazimo na ovakav tip poklonaca, ali i na objekte poluotvorenog tipa, u obliku niše otvorene s prednje strane u kojoj se nalazi kip sveca ili skupine svetaca kojeg štite zidovi i krovčić, a otvorenu stranu zatvaraju vrata od kovanog željeza.

Popisom je evidentirano 7 poklonaca (Poklonac Svete Marije u Šumi, Poklonac Svetog Josipa, Poklonac Svetog Petra i Pavla, Poklonac Srca Marijinog i Srca Isusovog, Poklonac u Kunovec Bregu, Kip sv. Florijana i Križni put u Reci).

Poklonci vezani više uz pučku nego institucionalnu pobožnost, što se očituje u samogradnji, održavanju i obnavljanju poklonaca. U sebi objedinjuju vještine lokalnih obrtnika i graditelja s materijalnim izrazom vjerskih i duhovnih potreba seoskog stanovništva. Da je ova praksa još živa na području Grada Koprivnice potvrđuju i recentni poklonci od obojanog betona: samostojeće niše izvedene od tipskih betonskim elementima koji štite betonski odljev skulpture Svetog Florijana, a pojavljuju se u istom obliku u više naselja (Bakovčica, Draganovec i Jagnjedovec).

Kod izgradnje novih poklonaca, s obzirom na popularnost prethodno opisanog „tipa“ poklonca postoji potreba za edukacijom investitora, a to su mjesni odbori pojedinih naselja, odnosno dobrovoljna vatrogasna društva, a sve u svrhu da se izbjegne postavljanje još ovakvih i sličnih poklonaca. Edukacija bi investitorima trebala dati kulturno-povijesne osnove, te ih usmjeriti na umjetničke inicijative kroz koje bi se izvodili budući poklonci. Opcija je da sam Grad Koprivnica potiče izgradnju poklonaca, kroz krajobrazno-arhitektonsko-umjetničke natječaje.

Za postojeće poklonce, propisuje se održavanje i sanacija prema potrebi, te redovno održavanje pripadajućeg okoliša.

7.6.3. ZAŠTITA PILOVA

Barokni pilovi važan su dio sakralne javne plastike grada Koprivnice ne samo jer svojim oblikovanjem doprinose opusu barokne javne plastike kod nas, već i stoga što su bitni za interpretaciju povijesti Grada. Radi se većinom o kužnim pilovima koji pripadaju srednjeeuropskom kulturnom krugu, a na njima su podignuti sveci zaštitnici od kuge³⁴.

Evidentirano je 7 kamenih pilova na javnom prostoru Grada, od kojih je jedan original (pil Trpećeg Krista, u sklopu kulturnog dobra Stara bolnica s kapelom sv. Florijana i pilom Trpećeg Krista), dok su ostali replike čiji se originali nalaze u Muzeju grada Koprivnice (5 pilova u parku na Trgu dr. Leandera Brozovića: Bogorodice Bezgrešnog Začeca, sv. Sebastijana, sv. Ivana Nepomuka, sv. Karla

---

³⁴ A. Horvat u knjizi Između gotike i baroka navodi kako su se stupovi podizali kao nada ili zahvala za spas od nepogoda poput ratne opasnosti, zaraza, poplave ili požara.

Boromejskog i sv. Florijana te pil sv. Ivana Nepomuka Mienitzkog čija se replika nalazi preko puta ulaza u tržnicu).

Potrebno je osmisliti način njihove prezentacije u kontekstu kulturno-turističke ponude Grada, ali i u smislu podizanja svijesti samih stanovnika o povijesnim okolnostima razvoja grada.

Potrebno je redovito održavati kamenu plastiku.

Potrebno je izraditi kamenu repliku pila Trpećeg Krista prema pravilima struke od strane osobe ovlaštene za restauraciju kamene plastike, a original pohraniti u Muzeju Grada Koprivnice.

7.6.4. ZAŠTITA RASPELA

Raspela odnosno križevi krajputaši spadaju u skupinu sitne sakralne arhitekture koja sadrži sakralnu skulpturu, Korpus Krista, a najčešće ih grade domaći majstori. Najčešće ih nalazimo na ulazu i izlazu iz naselja, uz raskrižje putova, ili na trgu, okružene hortikulturno uređenim prostorom, tako da osim svoje sakralne svrhe služe i kao orijentir u prostoru³⁵.

Uslijed regulacije prometa, mnoga postojeća raspela bivaju izmještena, a za njihovo ponovno smještanje u prostor ne postoji određena regulativa, već se to do sada dešavalo proizvoljno (moguće u organizaciji najbližeg susjedstva).

Na području Grada Koprivnice evidentirano je 31 raspelo.

Isto kao i kod poklonaca, s obzirom na popularnost, ali i značajan doprinos u urbanom i ruralnom prostoru, potrebno je planski pristupiti podizanju novih, odnosno izmještanju postojećih raspela. U slučaju podizanja novog raspela, kao i u slučaju rekonstrukcije raskrižja na kojem se nalazi postojeće raspelo, potrebno je zatražiti mišljenje nadležnog konzervatorskog odjela.

Redovno održavati raspela i prostor oko njih, a u slučaju potrebe za restauracijom zatražiti stručno mišljenje nadležnog konzervatorskog odjela.

7.7. ZAŠTITA POVIJESNO-MEMORIJALNIH CJELINA, SPOMENIKA I SPOMEN-OBILJEŽJA

Na području Grada Koprivnice nalaze se dvije zaštićene povijesno-memorijalne cjeline, a od četiri evidentirane dvije su predložene za zaštitu.

Dio ovih povijesno-memorijalnih cjelina čini i hortikulturno uređen okolišu u koji su uklopljene.

Na prvom mjestu to je spomen područje Danica čija je prvobitna namjena bila industrijska, tako da današnje stanje predstavlja skup više zgrada prvobitno industrijske namjene od koji su neke prenamijenjene i u njih ili oko njih je uklopljena memorijalna javna plastika. Potrebna je revizija ovog kulturnog dobra kako bi se izdvojili i revalorizirali pojedini njegovi elementi: 3 stambene zgrade za činovnike nekadašnje kemijske tvornice Danica koje se nalaze na samom jugu kompleksa potrebno je izdvojiti iz memorijalnog područja. Ostale građevine potrebno je zasebno valorizirati. Hortikulturno uređenje također zahtjeva revalorizaciju, kao i sam obuhvat. Potrebno je definirati obuhvat te hortikulturnim ili drugim rješenjem ostvariti vizualno-akustičnu barijeru između memorijalne cjeline i industrijskog područja. Za navedene zahvate potrebno je izraditi konzervatorski elaborat, a na osnovu njega izvesti projekt revitalizacije i rekonstrukcije kulturnog dobra.

Do utvrđivanja svojstva kulturnog dobra Gradsko groblje „Pri Svetom Duhu“ i pravoslavni dio groblja u Reci za svaku intervenciju što se tiče izmještanja ili preoblikovanja spomenika potrebno je zatražiti mišljenje konzervatorskog odjela.

Evidentirana povijesno-memorijalne cjeline (Pravoslavno groblje u Koprivnici i raskrižje sa

---

³⁵ Podsjećaju na značenje raskrižja za koje su antički Grci imali „božicu puta“, Hekatu.

skulpturama i bunarom u Draganovcu) potrebno je održavati kao dio otvorene javne površine.

7.8. ZAŠTITA JAVNE PLASTIKE

Na javim se površinama grada Koprivnice nalaze vrijedne skulpture brojnih priznatih autora. Skulptura starijeg razdoblje često je odrednica za buduće prostorne intervencije, dok implementacija novog umjetničkog djela u prostor zahtjeva sagledavanje cjelovitog urbanističkog rješenja koje je osnova za vidljivost, značaj i komunikaciju skulpture.

Odabir lokacije ili promjena lokacije te način smještanja u prostor jednako je važan kao i odabir skulpture, visina postamenta i dizajn parterne površine koja okružuje skulpturu.

U evidenciji stanja u prostoru u okviru ove studije popisana je javna plastika na području Grada Koprivnice te se na temelju tog popisa predlaže izrada kataloga javne plastike i Pravilnik o njezinom postavljanju i održavanju: katalog omogućuje lakše praćenje stanja, dok se pravilnikom definiraju načini privremenog i trajnog postavljanja što također olakšava održavanje.

Katalog javne plastike je potrebno redovito ažurirati, a osnovni podaci su:

1. Autor
2. Adresa i/ili koordinate
3. Godina nastanka ili postavljanja
4. Stilsko razdoblje
5. Materijal i tehnika
6. Dimenzije
7. Tko je postavio / tko brine o spomeniku

Postojeće skulpture potrebno je adekvatno održavati, bez obzira kojem vremenskom periodu pripadale (npr. npr. skulpturalnu kompoziciju *Sfere* od bijelog mramora u malom parku ispred autobusnog kolodvora u ulici Ivana Meštrovića trebalo bi stručno očistiti od lišajeva i crnih algi, što je slučaj i s brojnim spomen-pločama koje su podizane na pročeljima zgrada).

7.9. ZAŠTITA CIVILNIH GRAĐEVINA

Nove građevine je moguće planirati unutar zone zaštite, ali na način da ne narušavaju kvalitetu postojećih ambijenata, vizura i vizurnih poteza. To se odnosi na njihov položaj u prostoru, smještaj na parceli, gabarite, razvedenost volumena i krovnih ploha, primjenu materijala završnog oblikovanja te kvalitetu oblikovanja, uređenje okućnice, te smještaj i oblikovanje pomoćnih građevina. Za nove građevine unutar zone zaštite mjere su definirane unutar mjera PZO-a.

Opće mjere:

Regulacijska linija odvaja javnu površinu od privatne (u smislu javnog ili privatnog dobra, odnosno režima korištenja). Prostornim planom užeg područja pobliže se mogu utvrditi režimi korištenja (podvrste regulacijskih linija) pojedinih površina, kako prema vlasništvu, tako i prema javnosti pristupa (npr. radi reguliranja uličnih koridora, reguliranja mogućnosti ograđivanja čestice ili njenog dijela – bila ona u privatnom ili javnom vlasništvu, utvrđivanja kontinuiranog pojasa javnog korištenja itd.). Regulacijska linija treba pratiti regulacijsku liniju susjednih građevina ukoliko ona ne odstupa od šire regulacije.

Građevinska linija određuje najmanju udaljenost zgrada na građevnoj čestici od regulacijske linije. Ukoliko nije drugačije određeno detaljnijim odredbama Plana, najmanja udaljenost građevinske od regulacijske linije (odnosno najmanja udaljenost zgrada od regulacijske linije) iznosi 5,0 m odnosno u skladu s građevinskom linijom susjednih objekata ukoliko ona ne odstupa od šire regulacije. Visinu glavne građevine potrebno je uskladiti s visinama susjednih građevina iste namjene.

Ukoliko se izvode višestambene građevine, potrebna **širina građevne čestice** u zoni građevinske linije treba iznositi minimalno 20 m stoga je dozvoljeno spajanje više čestica u jednu, osim ako zonom zaštite nije drugačije propisano.

U naseljima i dijelovima naselja s očuvanim tradicijskim građevinama posebno u dijelovima u kojima se nalaze veći potezi očuvanih tradicijskih građevina, potrebno je poticati kvalitetne suvremene interpretacije tradicijskog načina gradnje.

Provesti arhitektonski natječaj za tipske oblike vinogradarskih klijeti koje bi veličinom, oblicima i materijalima bili uklopljeni u karakteristike prostora i arhitekture i time omogućile očuvanje prepoznatih vrijednosti.

Solarne kolektore postavljati na površine koje nisu vidljive s javnih površina, odnosno da ne narušavaju istaknute vizure.

Vanjske jedinice klime postavljati na stražnja pročelja građevina ili unutar potkrovlja.

Čuvati tradicijsku organizaciju parcele (veličina i oblik parcele, razmještaj građevina, odnos izgrađenih i zelenih površina).

Promet u mirovanju rješavati u garaži ili pod pergolom ili nadstrešnicom, u stražnjem dijelu dvorišta u koliko to dopušta nagib parcele.

Prirodni teren podrazumijeva površine bez opločenja, te bez podzemnih i nadzemnih konstrukcija.

Minimalna površina prirodnog terena iznosi 20% građevne čestice. Preporučuje se opločenje koje predstavlja upojnu površinu. Okoliš treba hortikulturno urediti korištenjem autohtonog bilja.

Ukoliko se na čestici nalaze tradicijske građevine, preporučuje se njihovo zadržavanje uz moguću prenamjenu.

Ograde na regulacijskoj liniji izvoditi visine do 120 cm ili kao žive zelene ograde.

7.9.1. ZAŠTITA GRAĐEVINA JAVNE NAMJENE

Za ovu skupinu građevina, posebne mjere zaštite odnose se načelno na očuvanje korpusa, oblikovanje i obradu pročelja, vrstu pokrova, očuvanje osnovnog prostornog koncepta i tlocrtne dispozicije, elemente unutrašnje obrade i opreme.

Za evidentirane građevine potrebno je prije poduzimanja zahvata dogradnje ili nadogradnje izraditi arhitektonski snimak zatečenog stanja te postupati prema planskim odredbama.

7.9.2. ZAŠTITA PRIVREDNIH, INDUSTRIJSKIH I INŽENJERSKIH GRAĐEVINA I UREĐAJA

Industrijske građevine iz prijeratnog i međuratnog razdoblja predstavljaju **samostojeće zidance** srednjih i većih dimenzija, dvostrešnog krova, sa zidnom platnom rasčlanjenim leznama i malim fasadnim otvorima. Njihova revitalizacija je moguća prenamjenom u svrhu održivog korištenja. Izradi projektne dokumentacije treba prethoditi konzervatorski elaborat. U zadržavanje postojećih gabarita moguće je dodavanje novih arhitektonskih elemenata ukoliko to zahtijeva budući način korištenja, s jasnom distinkcijom između postojećeg i novog tkiva.

Za evidentirane građevine potrebno je prije poduzimanja zahvata dogradnje, nadogradnje ili uklanjanja izraditi arhitektonski snimak zatečenog stanja te postupati prema planskim odredbama.

7.9.3. ZAŠTITA STAMBENIH, STAMBENO-POSLOVNIH I POSLOVNIH GRAĐEVINA

Reprezentativnu gradsku arhitekturu **ugrađenih katnica** obilježava bogata stilska obrada pročelja i unutrašnjosti, elementi opreme i obrtnički detalji. Građevine ove skupine održavaju se i obnavljaju načelno prema izvornom stanju naročito u vanjštini i zajedničkim prostorima unutrašnjosti.

Uvođenje novih lokala u prizemlju (probijanje parapeta prozorskih otvora) prihvatljivo je ukoliko se može uskladiti s arhitekturom pročelja.

Predviđeno je očuvanje **stambenih prizemnica**, tako da se kvalitetni primjeri očuvaju cjelovito uz moguću adaptaciju, a građevine lošijeg stanja i niže razine vrijednosti mogu se zamijeniti građevinama čiji su gabariti usklađeni s uličnim potezom.

Građevine s izvornim lokalima potrebno je obnoviti prema povijesnim podacima u izvornom izgledu. Uvođenje novih lokala u prizemlju (probijanje parapeta prozorskih otvora) prihvatljivo je ukoliko se može uskladiti s arhitekturom pročelja.

Kod **obiteljskih vila** podrazumijeva se očuvanje cjeline arhitekture građevine i uređenja okućnice s naglaskom na uličnu ogradu.

Barokne zidanice održavati i obnavljati prema izvornom stanju, naročito u vanjštini i u zajedničkim prostorima unutrašnjosti.

Za evidentirane građevine potrebno je prije poduzimanja zahvata dogradnje, nadogradnje ili uklanjanja izraditi arhitektonski snimak zatečenog stanja te postupati prema planskim odredbama.

7.10. ZAŠTITA TRADICIJSKE ARHITEKTURE

Tradicijske građevine na području Grada Koprivnice do sada nisu bile predmet istraživanja i sastavni dio konzervatorskih studija. Tijekom izrade ove konzervatorske studije po prvi su put identificirane tradicijske građevine u naseljima Bakovčica, Draganovec, Herešin, Jagnjedovec, Kunovec Breg, Reka, Štaglinec i Starigrad, kao i u dijelovima grada Koprivnice (Močile, Vinica i Podolice). Evidencija je uključila izradu popisa građevina, tipologije i njihovog smještaja. Analizom i valorizacijom su ustanovljene skupine stambenih i gospodarskih građevine (tradicijske okućnice, kuće prizemnice i povijesne zidanice, gospodarske građevine - hambari, štale, koševi, vinogradarske klijeti; ladanjske vile). Tijekom izrade studije nije bio omogućen ulaz u građevine kojim bi se mogla procijeniti građevinsko stanje i očuvanost povijesnih elemenata, niti je bio ostvaren kontakt s vlasnicima potencijalno vrijednih građevina. Također, moguće je da su tijekom obilaska terena pojedine građevine omaškom izostavljene. Stoga je za očuvanje ovih građevina nužno provoditi daljnja istraživanja, dopune evidencija i valorizaciju koji će za pojedinačne građevine ili skupine građevina vjerojatno rezultirati i utvrđivanjem veće vrijednosti na lokalnoj ili regionalnoj razini. Ovo je potrebno osigurati posebno za stambene građevine, gospodarske građevine štale i koševe, te vinogradarske klijeti i vinogradarske/ladanjske vile.

Za izdvojene se, visoko valorizirane (I, II), okućnice i građevine, poput hambara, pojedinih koševa, pojedinih štala sa štagljem i pojedinih vinogradarskih klijeti preporučuje pokretanje postupka utvrđivanja statusa kulturnog dobra i upis u Registar kulturnih dobara. Među spomenutim su građevinama četiri hambara koji predstavljaju posljednje primjere ove arhitektonske tipologije. S obzirom da na vrijednost ovih građevina, preporučuje se izrada arhitektonske dokumentacije i njeno pohranjivanje u nadležnom konzervatorskom odjelu i Muzeju grada Koprivnice. Tradicijske okućnice na kojima su očuvane stambene i gospodarske građevine te tradicijski raspored građevina na parcelama potrebno je čuvati u njihovoj cjelovitosti.

Skupina očuvanih okućnica, stambenih građevina (tradicijskih prizemnica i povijesnih zidanica) predlaže se za proglašenje kulturnim dobrom od lokalnog značenja (L). Za ove građevine lokalna samouprava trebati osmisliti modele očuvanja. Preporučuje se izrada uputa (sa stručnim smjernicama), pokretanje godišnjih natječaja za povijesne i tradicijske građevine pri lokalnoj samoupravi kojima će se osigurati financijsko ulaganje te svakodnevno dostupna stručna pomoć lokalnom stanovništvu.

Tradicijske građevine koje su u dobrom stanju potrebno je nastaviti održavati i primjereno koristiti. Prilikom prenamjene i rekonstrukcije tradicijskih građevina potrebno je savjetovati se sa stručnjacima konzervatorima i restauratorima.

Oštećenja na tradicijskim građevinama građenim tradicijskim tehnikama i materijalima potrebno je sanirati korištenjem tradicijskih materijala i tehnika gradnje koji odgovaraju izvornom stanju građevine.

Očuvanje tradicijskih građevina zahtjeva revitalizaciju i prenošenje tradicijskih graditeljskih znanja i umijeća rada. Stoga je kao dio planiranog očuvanja tradicijskih građevina potrebno pokrenuti aktivnosti prijenosa tradicijskih graditeljskih znanja i umijeća na majstore graditelje i učenike strukovnih škola, organiziranjem radionica i tečajeva ili stipendiranjem/upućivanjem zainteresiranih pojedinaca na edukaciju.

Potrebno je raditi na prezentaciji baštine u javnom prostoru, postavljanjem smeđe signalizacije i info tabli o povijesti naselja, važnim lokacijama i građevinama. Prilikom osmišljavanja rješenja za ovaj oblik javne prezentacije baštine (dizajn putokaza, informativnih tabli, tekstualni i vizualni sadržaj) potrebno je konzultirati stručnjake.

Potrebno je provoditi aktivnosti popularizacije baštine (javna predavanja, izložbe, radionice i dr.) te usmjeravati rad lokalnih udruga prema očuvanju nepokretne, pokretne i nematerijalne baštine koja je važna za očuvanje povijesnog i kulturnog identiteta naselja.

Preporučuje se u svim aktivnostima (identificiranja, istraživanja, osmišljavanja mjera zaštite, popularizacije i dr.) surađivati s vlasnicima građevina, sa članovima lokalnih udruga koje su posvećene očuvanju lokalne baštine, kao i s lokalnom zajednicom uopće.

Za evidentirane građevine potrebno je prije poduzimanja zahvata dogradnje, nadogradnje ili uklanjanja izraditi arhitektonski snimak zatečenog stanja te postupati prema planskim odredbama.

7.10.1. ZAŠTITA TRADICIJSKIH OKUĆNICA

Evidentirano je 19 tradicijskih okućnica.

Nove građevine je moguće planirati unutar tradicijske okućnice, ali na način da ne narušavaju kvalitetu postojećeg ambijenta i vizura. To se odnosi na njihov položaj u prostoru, smještaj na parceli, volumen i primjenu materijala završnog oblikovanja te kvalitetu oblikovanja. Preporukama je obuhvaćeno i uređenje okućnice, te smještaj i oblikovanje pomoćnih građevina.

Prije poduzimanja zahvata na evidentiranim okućnicama potrebno je izraditi arhitektonski snimak zatečenog stanja, te postupati prema planskim odredbama.

Regulacijska linija treba pratiti regulacijsku liniju susjednih građevina ukoliko ona ne odstupa od šire regulacije.

Građevinska linija određuje se u skladu s građevinskom linijom susjednih objekata ukoliko ona ne odstupa od šire regulacije.

Visinu glavne građevine potrebno je uskladiti s visinama susjednih građevina iste namjene.

Ukoliko se izvode višestambene građevine, potrebna širina građevne čestice u zoni građevinske linije treba iznositi minimalno 20 m. Ukoliko je ona manja, treba provesti parcelaciju, osim ako zonom zaštite nije drugačije propisano.

Potrebno je poticati kvalitetne suvremene interpretacije tradicijskog načina gradnje.

Potrebno je razraditi **upute za novu izgradnju** koje će uključivati preporučeni raspored građevina na okućnicama, gabarite, katnost, nagib krovova, boje, materijale. Preporučuje se visinu novih kuća ograničiti na P+1, uz izduženi tlocrtni oblik i dvostrešni krov nagiba od 30 do 40 stupnjeva.

Pokrov izvesti nereflektirajućim pokrovom, glinenim crijepom prirodne boje (biber ili kontinental) ili

pokrovom u obliku biber ili kontinental crijepa.

Boja pročelja treba biti pastelnih, svijetlih zemljanih tonova.

Solarne kolektore postavljati na površine koje nisu vidljive s javnih površina, odnosno da ne narušavaju istaknute vizure.

Vanjske jedinice klime postavljati na stražnja pročelja građevina ili unutar potkrovlja.

Čuvati tradicijsku organizaciju parcele (veličina i oblik parcele, razmještaj građevina, odnos izgrađenih i zelenih površina).

Promet u mirovanju rješavati u garaži ili pod pergolom ili nadstrešnicom, u stražnjem dijelu dvorišta u koliko to dopušta nagib parcele.

Prirodni teren podrazumijeva površine bez opločenja, te bez podzemnih i nadzemnih konstrukcija.

Minimalna površina prirodnog terena iznosi 20% građevne čestice. Preporučuje se opločenje koje predstavlja upojnu površinu. Okoliš treba hortikulturno urediti korištenjem autohtonog bilja.

Ukoliko se na čestici nalaze tradicijske građevine, preporučuje se njihovo zadržavanje uz moguću prenamjenu.

Potrebno je čuvati postojeća stabla na parceli, osobito ako su ona bila dio tradicijske okućnice (npr. kesten ispred klijeti) te ih uklopiti u hortikulturno uređenje.

Teren u nagibu rješavati kaskadama s podzidom najveće visine 120 cm. Betonske podzide kao i ostale betonske elemente na okućnicama ozeleniti.

Ograde na regulacijskoj liniji izvoditi drvene visine do 120 cm ili kao žive zelene ograde.

7.10.2. ZAŠTITA TRADICIJSKIH STAMBENIH GRAĐEVINA – KUĆA

Evidentirane su 24 tradicijske stambene građevine – kuće. U slučaju izvođenja zahvata na njima kao što su dogradnja, nadogradnja ili uklanjanje potrebno je prethodno izraditi arhitektonski snimak postojećeg stanja.

Postupati sukladno prostornom planu.

7.10.3. ZAŠTITA TRADICIJSKIH GOSPODARSKIH GRAĐEVINA

Evidentirano je 5 tradicijskih građevina. U slučaju izvođenja zahvata na njima kao što su dogradnja, nadogradnja ili uklanjanje potrebno je prethodno izraditi arhitektonski snimak postojećeg stanja.

Postupati sukladno planskim odredbama.

7.10.4. ZAŠTITA VINOGRADARSKIH KLIJETI

Nove građevine je moguće planirati unutar zone zaštite, ali na način da ne narušavaju kvalitetu postojećih ambijenata i vizura. To se odnosi na njihov položaj u prostoru, smještaj na parceli, volumen i primjenu materijala završnog oblikovanja te kvalitetu oblikovanja. Preporukama je obuhvaćeno i uređenje okućnice, te smještaj i oblikovanje pomoćnih građevina.

Regulacijska linija odvaja javnu površinu od privatne (u smislu javnog ili privatnog dobra, odnosno režima korištenja). Prostornim planom užeg područja поближе se mogu utvrditi režimi korištenja (podvrste regulacijskih linija) pojedinih površina, kako prema vlasništvu, tako i prema javnosti pristupa (npr. radi reguliranja uličnih koridora, reguliranja mogućnosti ograđivanja čestice ili njenog dijela – bila ona u privatnom ili javnom vlasništvu, utvrđivanja kontinuiranog pojasa javnog korištenja itd.). Regulacijska linija treba pratiti regulacijsku liniju susjednih građevina ukoliko ona ne odstupa od šire regulacije.

Građevinska linija određuje najmanju udaljenost zgrada na građevnoj čestici od regulacijske linije.

Ukoliko nije drugačije određeno detaljnijim odredbama Plana, najmanja udaljenost građevinske od regulacijske linije (odnosno najmanja udaljenost zgrada od regulacijske linije) iznosi 5,0 m odnosno u skladu s građevinskom linijom susjednih objekata ukoliko ona ne odstupa od šire regulacije.

Visinu glavne građevine potrebno je uskladiti s visinama susjednih građevina iste namjene.

U naseljima i dijelovima naselja s očuvanim tradicijskim građevinama posebno u dijelovima u kojima se nalaze veći potezi očuvanih tradicijskih građevina, potrebno je poticati kvalitetne suvremene interpretacije tradicijskog načina gradnje.

Provesti arhitektonski natječaj za tipske oblike vinogradarskih klijeti koje bi veličinom, oblicima i materijalima bili uklopljeni u karakteristike prostora i arhitekture i time omogućile očuvanje prepoznatih vrijednosti.

U područjima kulturnih krajolika, posebno u zonama klijeti s vinogradima, potrebno je razraditi **upute za novu izgradnju** koje će uključivati preporučeni raspored građevina na okućnicama, gabarite, katnost, nagib krovova, boje, materijale. Preporučuje se visinu novih kuća ograničiti na P+1, uz izduženi tlocrtni oblik i dvostrešni krov nagiba od 30 do 40 stupnjeva.

Pokrov izvesti nereflektirajućim pokrovom, glinenim crijepom prirodne boje (biber ili kontinental) ili pokrovom u obliku biber ili kontinental crijepa.

Boja pročelja treba biti pastelnih, svijetlih zemljanih tonova.

Solarne kolektore postavljati na površine koje nisu vidljive s javnih površina, odnosno da ne narušavaju istaknute vizure.

Vanjske jedinice klime postavljati na stražnja pročelja građevina ili unutar potkrovlja.

Čuvati tradicijsku organizaciju parcele (veličina i oblik parcele, razmještaj građevina, odnos izgrađenih i zelenih površina).

Promet u mirovanju rješavati u garaži ili pod pergolom ili nadstrešnicom, u stražnjem dijelu dvorišta u koliko to dopušta nagib parcele.

Prirodni teren podrazumijeva površine bez opločenja, te bez podzemnih i nadzemnih konstrukcija. Minimalna površina prirodnog terena iznosi 20% građevne čestice. Preporučuje se opločenje koje predstavlja upojnu površinu. Okoliš treba hortikulturno urediti korištenjem autohtonog bilja.

Ukoliko se na čestici nalaze tradicijske građevine, preporučuje se njihovo zadržavanje uz moguću prenamjenu.

Potrebno je čuvati postojeća stabla na parceli, osobito ako su ona bila dio tradicijske okućnice (npr. kesten ispred klijeti) te ih uklopiti u hortikulturno uređenje.

Teren u nagibu rješavati kaskadama s podzidom najveće visine 120 cm. Betonske podzide kao i ostale betonske elemente na okućnicama ozeleniti.

Ograde na regulacijskoj liniji izvoditi drvene visine do 120 cm ili kao žive zelene ograde.

7.11. ZAŠTITA KULTURNOG KRAJOLIKA

7.11.1. ZAŠTITA PARKOVNE ARHITEKTURE

Parkovna arhitektura predstavlja dominantan element Grada Koprivnice.

Evidentirano je 5 spomenika parkovne arhitekture: najstariji gradski park - barokni park s grupom pilova ispred Muzeja Grada Koprivnice koji je pripadao staroj gradskoj jezgri, centralni gradski park, park na Trgu dr. T. Bardeka i park na Trgu mladosti koji su nastali na prostoru zatrpanog opkopa i bedema, te park na Florijanskom trgu, nastao na raskršću u nekadašnjem podgrađu.

Urbano naselje Koprivnicu obilježava centralni gradski park koji zauzima velik dio centralnog javnog gradskog prostora. Svako povijesno razdoblje na njemu je ostavilo svoj trag, ali i dalje njegovim

izgledom dominira historicističko rješenje iz međuratnog razdoblja sa sjevernim „francuskim“ i južnim „engleskim“ parkovnim oblikovanjem i muzičkim paviljonom u fokusu. Dok su zapadna, sjeverna i istočna granica parka strogo definirane, u južni je, slobodnije koncipirani dio parka, većé početkom 20. stoljeća implementirano školsko igralište, koje danas, bez obzira što čini otvoren prostor, svojim volumenom definiranim ogradom zajedno s dvoranom Branimir predstavlja južnu granicu parka, zajedno sa suvremenim dječjim igralištem iz 2017. godine. Danas prisutni modernistički sanitarni čvor i trafostanica u sjevernom dijelu parka ne kolidiraju s izvornim rješenjem. 2017. proveden je projekt revitalizacije gradskog parka u infrastrukturnom i hortikulturnom smislu te uređenja školskog igrališta OŠ Antun Nemčić Gostovinski s ciljem aktiviranja prostora obnavljanjem postojećih i rekonstrukcijom izgubljenih sadržaja te unošenjem novih u skladu s današnjim potrebama. Za potrebe izrade projekta izrađen je konzervatorski elaborat.

Projektom je predviđena izvedba „zelenog trga“ na jugoistočnom dijelu parka, između crkve sv. Nikole i Ulice Đ. Estera koji sada privlači veliki dio ljudi, a prostor je potpuno neartikuliran. Uređenje treba bazirati na materijalima korištenim u povijesnom dijelu parka (staze od uvaljanog šljunka s rubnjacima u nivou, drvene klupe i dr.) uz uvođenje novih parternih oblika. Dozvoljeno je izvođene pozornice – građevine s integriranim raznim funkcijama, ali nije dozvoljena izvedba paviljona.

Projektom rekonstrukcije obuhvaćena je izvedba javne rasvjete kompletnog parka. Potrebno je uvesti suvremenu rasvjetu cijelog prostora prilagođenu pojedinim ambijentima. Nova rasvjeta treba biti u skladu s ekološkim standardima (štedna rasvjeta, smanjenje svjetlosnog zagađenja) uz istodobno stvaranje sigurnog osvijetljenog prostora tokom noći.

U slučaju planiranja i izvođenja zahvata u zoni korijena konsolidiranog visokog zelenila potreban je uvesti nadzor stručne osobe da ne bi došlo do oštećenja korijenja.

Park Mladosti koji okružuje O.Š. Antun Nemčić Gostovinski obiluje konsolidiranim visokim i niskim zelenilom te ambijent koji ono čini zajedno sa zgradom škole treba štititi i održavati u najvećoj mogućoj mjeri.

Park na Florijanskom trgu većim dijelom je zauzeo Spomenik palim braniteljima.

Sve hortikulturno uređene površine treba redovito održavati uključujući visoko i nisko zelenilo, sanirati oštećenja izvornim biljnim materijalom, a sve zahvate u blizini korijena stabala povjeriti stručnim osobama. U slučaju rekonstrukcije evidentirane parkovne arhitekture potrebno je zatražiti stručno mišljenje konzervatorskog odjela te provesti javni natječaj za izradu arhitektonsko-urbanističkog projekta.

7.11.2. ZAŠTITA POSEBNO VRIJEDNIH ZONA KRAJOBRAZA

Evidentirano je petnaest vrijednih zona krajobraza koje se mogu svrstati u nekoliko skupina: hortikulturno uređene površine uz javne i ugostiteljske građevine (park unutar P.R.C.-a, školski vrt u Bakovčići i Jagnjedovcu), tradicijska javna zelena površina (zelena površina s drvoredom, zelena površina s bunarom), klanac, pojedinačni spomenik hortikulture na privatnom posjedu (stablo tužne lipe, zelena površina s drvoredom vez).

Budući da se nalaze na privatnim površinama preporučuje se njihovo održavanje, posebno održavanje konsolidiranog visokog zelenila, te njegovo obnavljanje prema potrebi te njegovanje postojećih ambijenata koje čine.

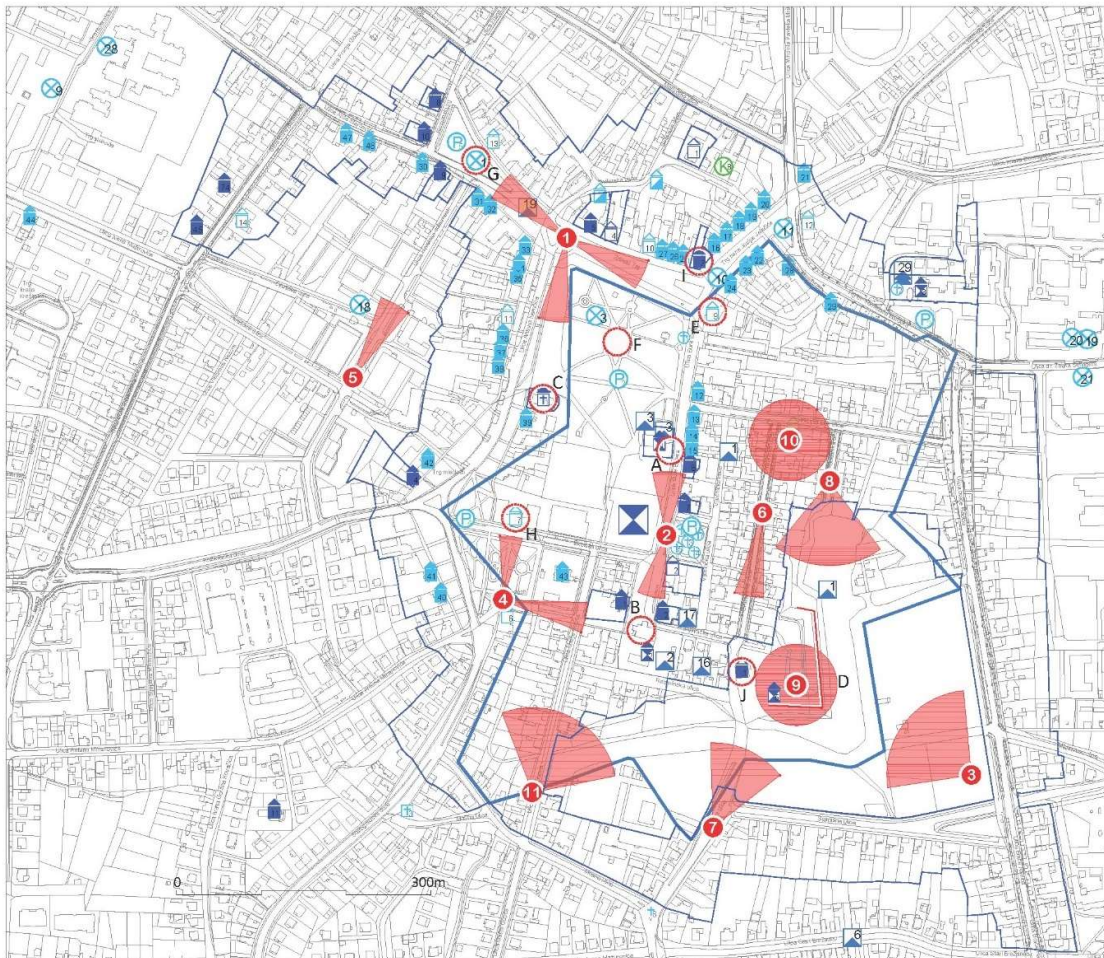
7.11.3. ZAŠTITA ZNAČAJNIH VIZURA I TOČAKA

Na području Grada Koprivnice štiti se 25 značajnih vizura koje su svrstane u tri skupine: vizure unutar kulturno-povijesne cjeline (1-11), vizure iz kontaktnih zona na kulturno-povijesnu cjelinu (12-13), te vizure na kulturno-povijesnu cjelinu, kulturna dobra i etnološke zone s veće udaljenosti (14-25).

Sustav unutarnjih vizura i izgrađenih struktura pozitivnih obilježja odnosno akcenata na prostoru zaštićene kulturno-povijesne cjeline prikazan je na sl. 7.1. Označeno je 11 vizura na pojedine akcente u prostoru, a vrednovane su kao vizure vrlo visoke kvalitete (vizure 1, 2, 6, 7 i 8), vizure visoke kvalitete (vizure 3, 9 i 10) i vizure umjerene kvalitete (4, 5 i 11). Akcenti su A - crkva sv. Nikole sa župnim dvorom, B – Kompleks franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna, C - crkva Sošestvija Svetog Duha, D - Ostaci gradske utvrde s oružanom, E - zgrada gradske Vijećnice, F - Glazbeni paviljon, G – Spomenik slobodi na Trgu sv. Florijana, H - Oš Antun Nemčić Gostovinski, I – Zgrada Kuća Merić na Trgu bana Josipa Jelačića 1, te zgrada Oružane.

Vizure broj 12 i 13 su vizure iz kontaktnih zona na kulturno dobro.

Ove akcente u prostoru, vizure, vizurne poteze i ambijente štiti se kroz sustav mjera zaštite razrađene po pojedinim područjima zajedničkih obilježja.

SUSTAV UNUTARNJIH VIZURA

- IZGRAĐENE STRUKTURE POZITIVNIH OBIJEŽJA (akcenti)
- A - Crkva sv. Nikole sa župnim dvorom
  - B - Komplex franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna
  - C - Crkva Sošestvija sv. Duha
  - D - Ostaci gradske utvrde s oružanom
  - E - Zgrada gradske vijećnice
  - F - Glazbeni poviljon
  - G - Spomenik slobodi
  - H - OŠ A.N. Gostovinski
  - I - Kuća Merić
  - J - Zgrada oružane

- VIZURA (s obzirom na akcente i kvalitetu)
- 1 - Vizura C-E-G (Vrlo visoke kvalitete)
  - 2 - Vizura A-B-I (Vrlo visoke kvalitete)
  - 3 - Vizura D (Visoke kvalitete)
  - 4 - Vizura B-H (Umjerene kvalitete)
  - 5 - Vizura G (Umjerene kvalitete)
  - 6 - Vizura J (Vrlo visoke kvalitete)
  - 7 - Vizura D - J (Vrlo visoke kvalitete)
  - 8 - Vizura D (Vrlo visoke kvalitete)
  - 9 i 10 - Vizura visoke kvalitete
  - 11 - Vizura umjerene kvalitete

Sl. 7.1. Sustav unutarnjih vizura i struktura pozitivnih obilježja (akcenta u prostoru)

Za unutarnje vizure kao i vizure iz kontaktnih zona na kulturno-povijesnu cjelinu mjere zaštite su razrađene unutar sustava područja zajedničkih obilježja.

Ostale vizure (izvan sustava područja zajedničkih obilježja) zaštićene su odgovarajućim mjerama zaštite.

Vizura 14 – vizura koja se pruža od željezničkog kolodvora duž Ulice Ivana Meštrovića u smjeru zaštićene kulturno-povijesne cjeline. Vizuru čini profil ulice nastao 60-ih godina 20. stoljeća. Od vremena izgradnje pruge izrađeno je više planova koji su imali svrhu kvalitetnog vizualnog povezivanja željezničkog kolodvora s povijesnim centrom, ali oni nisu dosljedno provedeni. Propisuje se zaštita profila ulice zadržavanjem postojeće građevinske linije te usklađivanje visine izgrađene strukture na njoj sa izgrađenim strukturama u neposrednoj okolini.

Vizura 15 – degradirana vizura na zapadnom ulazu u Koprivnicu. Potrebno ju je unaprijediti

kvalitetnim prometnim rješenjem koje bi uključilo oblikovanje vizure na industrijsku baštinu Podravke.

Vizura 16 – vizura iz Podolica s vrha „crne staze“ na kulturno-povijesnu cjelinu. Štiti se ograničavanjem visine nove izgradnje i izgradnje rekonstrukcija na visinu koja ne narušava ovu vizuru.

Vizura 17 – vizura na kulturno dobro Tvornica kemijske industrije i spomen područje "Danica". Vizuru treba unaprijediti oblikovanjem profila ulice u skladu s kulturnim dobrom uključujući opločenje, uličnu rasvjetu, sadnju visokog i niskog zelenila.

Vizura 18 – vizura na zaštićenu kulturno-povijesnu cjelinu s južne obilaznice. Štititi ju na način da ju nova izgradnja ne naruši svojom pozicijom i visinom.

Vizura 19 – vizura na zaštićenu kulturno-povijesnu cjelinu s obronaka Bilogore u Starigradu. Štititi ju na način da ju nova izgradnja ne naruši svojom pozicijom i visinom.

Vizura 20 – vizura s najviše pozicije P.R.C.-a na zaštićenu kulturno-povijesnu cjelinu.

Vizura 21 – vizura s Kamengrada (arheološko nalazište Zakleti breg) na zaštićenu kulturno-povijesnu cjelinu.

Vizura 22 – degradirana vizura s vidikovca na zaštićenu kulturno-povijesnu cjelinu. Unapređenje vizure ponovnom izgradnjom vidikovca.

Vizura 23 – vizura iz Starigrada, s vrha Prvomajske ulice. Zaštita vizure nedozvoljavanjem izgradnje koja ju narušava.

Vizura 24 – vizura iz Rečkih gorica u Mesarici na naselje Reka. Zaštita vizure nedozvoljavanjem izgradnje koja ju narušava.

Vizura 25 – vizura na brijegu u Jagnjedovcu. Zaštita vizure nedozvoljavanjem izgradnje koja ju narušava.

7.12. ZAŠTITA POKRETNIH KULTURNIH DOBARA

Zbirke predmeta koje su valorizirane i upisane u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske potrebno je održavati u skladu sa stručnim zahtjevima, osigurati prikladne uvjete očuvanja koji zadovoljavaju propisane sigurnosne i mikroklimatske uvjete.

Nadležne stručne ustanove trebaju kontinuirano raditi na otkupu novih predmeta i popunjavanju postojećih zaštićenih zbirki predmeta.

Nadležne stručne ustanove u suradnji s istraživačima iz drugih ustanova trebaju kontinuirano raditi na istraživanju predmeta u zaštićenim zbirka, njihovoj stručnoj obradi, prezentaciji i interpretaciji (u obliku izložbi, tiskanih i online kataloga, knjiga, predavanja i dr.).

Preporučuje se izrada evidencije inventara u crkvama i kapelama, te u skladu s valorizacijom zbirki utvrđivanje statusa kulturnog dobra i upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Privatne zbirke predmeta predstavljaju vrijedan kulturni, obrazovni i turistički sadržaj u (ruralnom) prostoru. Stručne ustanove (muzeji, arhivi, instituti, fakulteti i dr.) trebaju nastaviti identificirati privatne etnografske i kulturno-povijesne zbirke predmeta, te u dogovoru s vlasnicima raditi na njihovoj evidenciji i dokumentaciji, valorizaciji i utvrđivanju svojstva kulturnog dobra.

Etnografska zbirka Hećimović u Jagnjedovcu vrijedan je primjer privatne zbirke u ruralnom prostoru koja je rezultat dugogodišnjeg entuzijazma i rada na očuvanju etnografske baštine. Nadležne stručne službe trebaju osigurati stručnu podršku i pomoć u održavanju i prezentaciji zbirke.

Na širem je ruralnom prostoru u okolici Koprivnice zabilježeno nekoliko vinogradarskih preša. S obzirom na aktivnosti gradskih ustanova i turističke zajednice, koje su usmjerene na istraživanje, valorizaciju i prezentaciju vinogradarske kulture, potrebno je u komunikaciji s vlasnicima pronaći

način evidencije i prezentacije vinogradarskih preša, ali i drugih predmeta koji su vezani za rad u vinogradu, uzgoj vinove loze i proizvodnju vina. Lokacije vinogradarskih preša se mogu označiti informativnom tablom i uključiti u rute koje tematski povezuju lokacije vinogradarske kulture. Preporučuje se otkupiti i izložiti barem jednu zbirku predmeta vezanih za vinogradarsku kulturu koprivničkog područja, prema mogućnosti u vinogradarskoj kleti.

7.13. ZAŠTITA NEMATERIJALNIH KULTURNIH DOBARA

Za nematerijalnu baštinu za koju je utvrđeno svojstvo kulturnog dobra i koja je upisana na UNESCO-ov Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva i u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske propisane su sljedeće opće mjere zaštite:

- osigurati dostupnost dobra javnosti;
- poticati prenošenje i njegovanje kulturnog dobra u izvornim i drugim sredinama;
- promicati funkciju i značaj dobra u društvu, te uključiti zaštitu dobra u programe planiranja;
- osigurati održivost dobra kroz edukaciju, identificiranje, dokumentiranje, znanstveno istraživanje, očuvanje, zaštitu, promicanje, povećanje vrijednosti, mogućnost prenošenja tradicije nasljednicima putem formalnog i neformalnog obrazovanja, te revitalizaciju napuštenih segmenata dobra;
- nastaviti sa istraživanjem dobra, primjerenim dokumentiranjem u svim vidovima i načinima suvremenog bilježenja, te stručnim i znanstvenim vrednovanjem;
- poticati sudjelovanje zajednice i grupa koje baštine dobro u identificiranju, definiranju, izvođenju i prenošenju dobra;
- popularizirati i promovirati kulturno dobro održavanjem izložbi, stručnih skupova, smotri folkloru, festivala, koncerata, putem elektroničkih medija, audio i video zapisa i na drugi način;
- educirati stručni kadar za prenošenje znanja i vještina putem seminara, radionica, formalnog i neformalnog obrazovanja;
- senzibilizirati javnost i podupirati zaštitu i očuvanje dobra identifikacijom procesa globalizacije i društvene transformacije kako bi se izbjegla opasnost nestajanja, uništenja ili komercijalizacije dobra, a potaklo zbližavanje i tolerantnost među ljudima.

Tijekom izrade studije identificirani su terenskim istraživanjem ili analizom literature brojni izrazi i oblici nematerijalne kulturne baštine, od kojih brojni nisu istraženi i dokumentirani. Stoga se preporučuje lokalnim ustanovama u kulturi i stručnjacima, posebno etnologima i kulturnim antropolozima, pokretanje istraživačkih projekata koji će rezultirati lokalnim i regionalnim popisima nematerijalne kulturne baštine, kao i izradom fotografske, video i pisane dokumentacije o ovoj baštini. Rezultati istraživanja i dokumentiranja poslužit će i kao podloga za različite oblike popularizacije i podizanja svijesti o važnosti nematerijalne kulturne baštine, kao što su izložbe, predavanja, radionice i dr.

Posebno se preporučuje evidentirati, istraživati i popularizirati izraze i pojave nematerijalne kulturne baštine koji su povezani za vinogradarsku kulturu, kulturu prehrane te obrte, koji su već prepoznati kao važni elementi identiteta grada Koprivnice i okolice.

S obzirom na veliki broj tradicijskih građevina te potrebu njihovog očuvanja i korištenja, preporučuje se evidentirati i istražiti tradicijska graditeljska znanja i umijeća, a potom osigurati aktivnosti njihovog prijenosa kroz predavanja, radionice i tečajeve. Posebno se pokazuje potrebnim revitalizacija znanja gradnje sa zemljom (glinom) i slamom, izrada pletera, izrada kanatne konstrukcije, izrada slamnatog krova.

Preporučuje se suradnja stručnjaka, posebno etnologa i kulturnih antropologa, s lokalnim

udrugama, s ciljem usmjeravanja njihovog djelovanja na aktivnosti zaštite i očuvanja nematerijalne baštine. Članovi udruga uz savjet i nadzor stručnjaka mogu pridonijeti izradi evidencija i opisa pojava te prenošenje znanja, vještina i umijeća na druge članove zajednice.

Preporučuje se lokalnoj samoupravi savjetodavno i financijski podržavati lokalne ustanove i udruge koje provode aktivnosti u području zaštite i očuvanja baštine.

Preporučuje se osmisliti sustav otkupa (osigurati tržište) predmeta koji su rezultat tradicijskih znanja i umijeća, kroz organiziranje suvenirnice, lokalne tržnice ili na drugi način.

8. PODRUČJA ZAJEDNIČKIH OBILJEŽJA

Sukladno suvremenoj metodologiji definiranoj relevantnim međunarodnim dokumentima o zaštiti kulturnog naslijeđa koji naglašavaju potrebu integralnog sagledavanja prostornih cjelina, područje Grada Koprivnice je podijeljeno na **područja zajedničkih obilježja** koja su obrađena u kataloškim obrascima. Područje zajedničkih obilježja (*urban character areas*) je homogena prostorna jedinica u kojoj se dosljedno pojavljuje isti ili sličan urbani /ruralni uzorak.

Budući da je današnji izgled područja Grada Koprivnice rezultat topografskih uvjeta i povijesnog razvoja, analizom i sintezom podataka iz povijesne i suvremene kartografske dokumentacije, zračnih snimaka i ostalih izvora o reljefu, vegetacijskom pokrovu, vodama, namjeni prostora, izgrađenosti te načinu na koji su se pojedina područja razvijala i mijenjala, ustanovljene su granice pojedinih PZO-a. PZO-i se ne preklapaju te pojedine njihove granice ne slijede liniju katastarskih čestica već konture građevina što je uvjetovano ambijentima koje čine pojedina područja PZO.

Kriteriji za određivanje PZO:

Dominantno povijesno razdoblje – dominantna, prevladavajuća, prepoznatljiva povijesna faza
Topografija – fizičke i prirodne karakteristike: reljef (visine, nagib), vodeni tokovi i površine, biljni pokrov i dr.

Urbana matrica – ulična / prometna mreža, parcelacija, otvoreni javni prostori

Urbana struktura – izgrađena prostorna forma zgrada, komunalne i prometne infrastrukture otvorenih prostora, tipologija izgradnje

Graditeljska struktura – arhitektura i konstrukcija

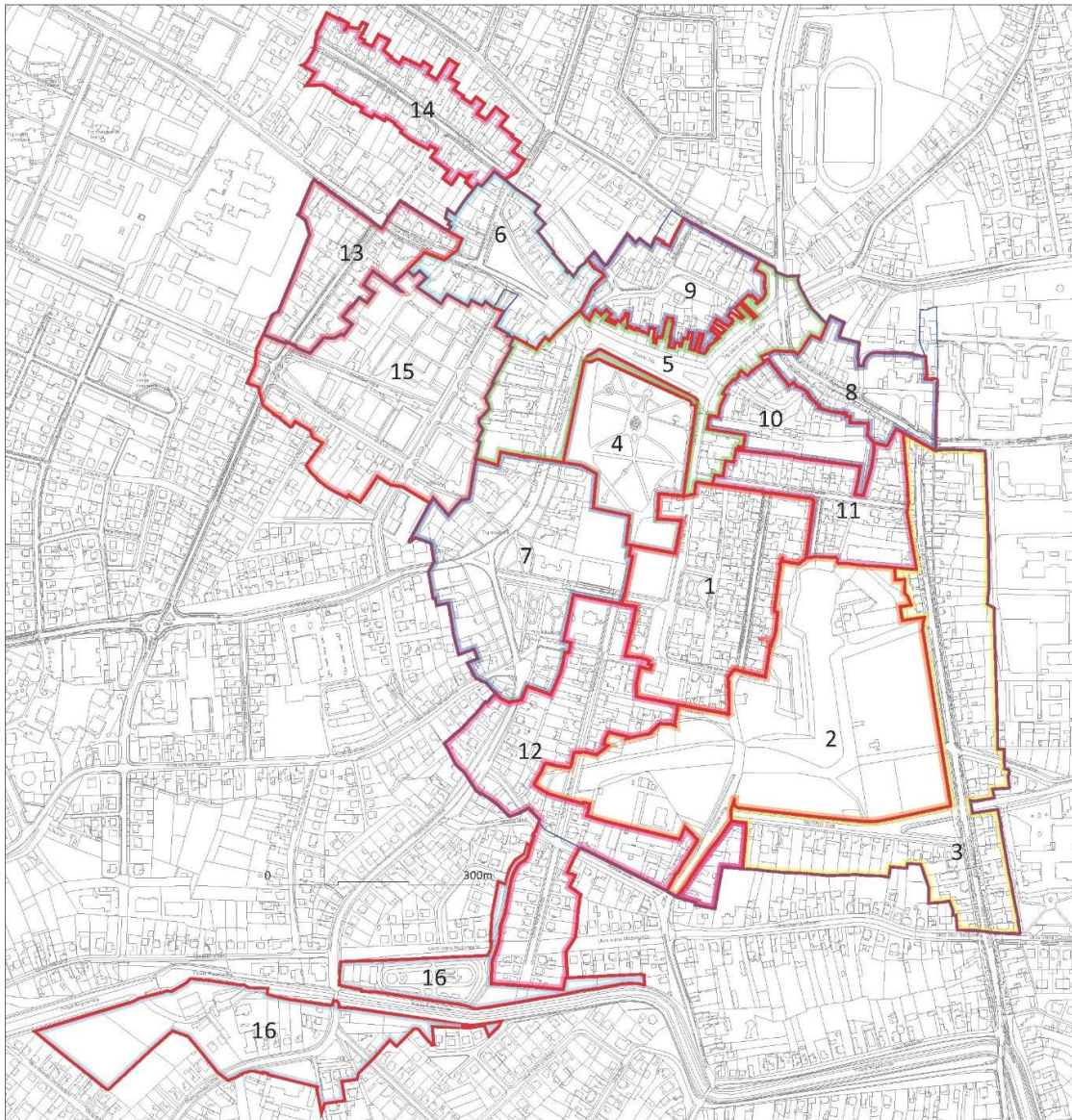
Namjena / korištenje – povijesni ili suvremeni uzorak korištenja područja

Arheološki potencijal – uzorak iskopanih i neiskopanih nepokretnih arheoloških nalaza /nalazišta, ovisno o stupnju istraženosti i povezanosti struktura

Na temelju provedene karakterizacije prepoznato je 16 prostornih cjelina – područja zajedničkih obilježja urbanog naselja Koprivnica, koja se osim po urbanim uzorcima (prostornom rasporedu urbanih i graditeljskih elemenata) razlikuju po funkciji, odnosno namjeni i korištenju prostora te povijesnom razdoblju u kojemu su formirana, odnosno koje ih danas određuje. Osim različita karaktera imaju i različiti stupanj vrijednosti i značenja. S obzirom na stupanj vrijednosti i očekivanih pritisaka izazvanih razvojem različitog su stupnja osjetljivosti na promjene.

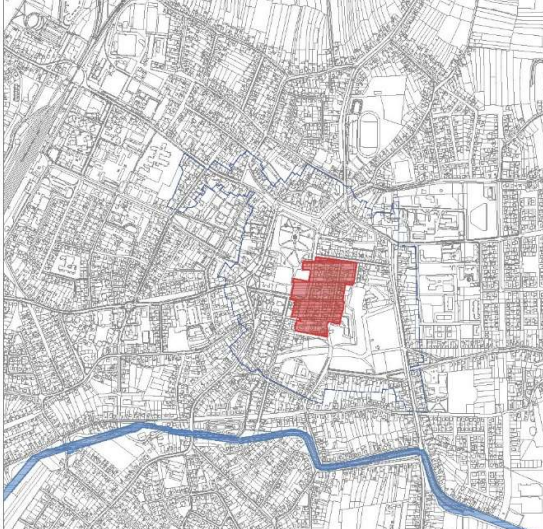
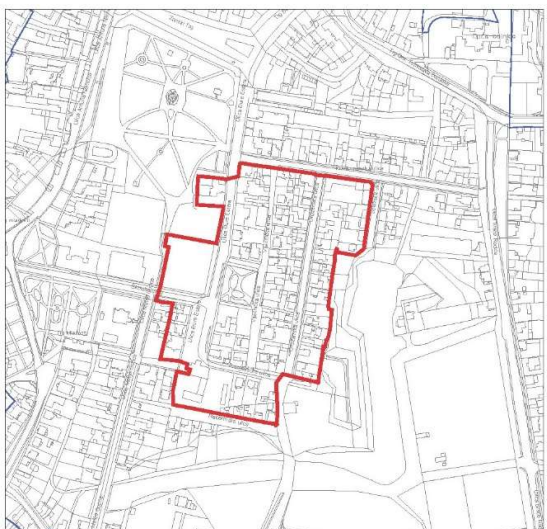

Definiranje PZO-a daje nam mogućnost boljeg sagledavanja prostorne problematike kroz jasne cjeline koje su prikazane kao entiteti koji su imali svoj razvojni proces koji je ostavio posljedice u prostoru.

Pregledna karta područja zajedničkih obilježja

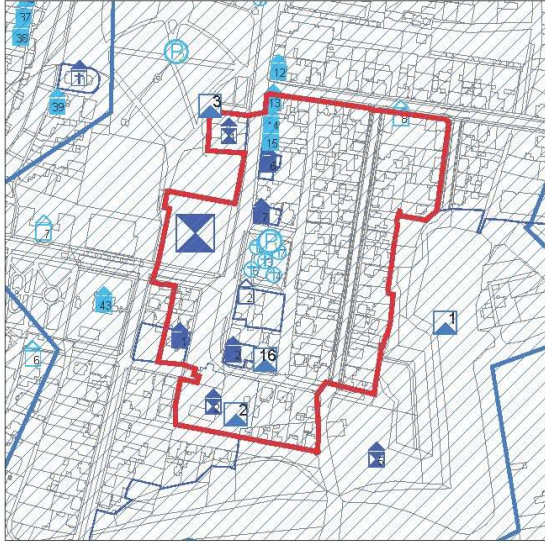
PODRUČJA ZAJEDNIČKIH OBIJEŽJA

- Kontura zaštićene kulturno-povijesne cjeline
- PZO 1 - Unutarnji grad
- PZO 2 - Ostaci zemljane tvrđave i južna vrata grada
- PZO 3 - Buffer zona Lenišće
- PZO 4 - Središnji gradski park
- PZO 5 - Centar izvan bedema - Podgrade 1
- PZO 6 - Florijanski trg - Podgrade 2 - dio unutar Z-2708
- PZO 7 - Trg mladosti - Podgrade 3
- PZO 8 - Trg dr. Tomislava Bardeka - Podgrade 4
- PZO 9 - Svilarska ulica
- PZO 10 - Gradska tržnica
- PZO 11 - Frankopanska ulica
- PZO 12 - Buffer zona Ulica Matije Gupca - dio unutar Z-2708
- PZO 13 - Buffer zona Basaričekova ulica
- PZO 14 - Buffer zona Duga ulica - dio unutar Z-2708
- PZO 15 - Buffer zona Tarašćice - ZCF
- PZO 16 - Buffer zona Zelena površina uz potok Koprivnica

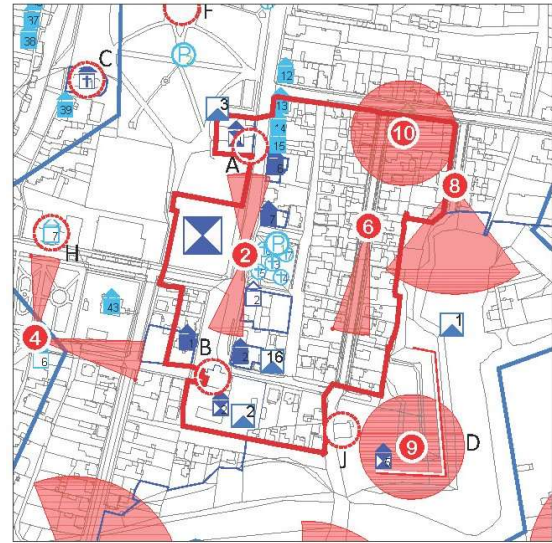
NAZIV PZO-a	UNUTARNJI GRAD		1.
A. OPĆI PODACI			
OBUHVAT	Ulica Đure Estera Trg dr. Leandera Brozovića Vijećnička ulica Oružanska ulica Sokolska ulica Reberinska ulica Franjevačka ulica Školska ulica		
POVRŠINA	58524 m ² (5.85 ha)		
SMJEŠTAJ	Unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice (Z-2708)		
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	srednjovjekovna matrica, barok, barokni historicizam		
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE			
SMJEŠTAJ U GRADU Centralni dio zaštićene kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice, grad unutar nekadašnje tvrđave.			
PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU 	PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA 		

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Trg dr. Leandera Brozovića, pogled na jugoistok

Trg dr. Leandera Brozovića, panorama, pogled na jug

Ulica Đure Estera – između k.br. 7 i 2, pogled jug

Ulica Đure Estera – pogled na jug

Ulica Đure Estera – pogled sjever

Ulica Đure Estera – pogled sjever

Ulica Đure Estera – Esterova 12 (Kuća Malančec)

Ulica Đure Estera br. 17 i 19

Ulica Đure Estera br. 19

Trg dr. Leandera Brozovića

STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Zaravnjeni plato koji je s istoka, jugoistoka i juga okružen ostacima zemljane arhitekture kasnorenesansne tvrđave nizozemskog tipa (opkop, revelini i jugoistočni bastion).
VODA	Nema vodotoka
VEGETACIJA	Unutar obuhvata se nalazi barokni Trg dr. Leandera Brozovića s hortikulturno uređenom parternom površinom francuskog tipa iz prvih godina 20. stoljeća.
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Koprivnica se do kraja 14. stoljeća afirmirala kao jedno od značajnijih urbanih središta sjeverne Hrvatske. U prvoj fazi se razvija kao longitudinalno naselje cestovnog tipa. Utvrđena je vjerojatno u 14. stoljeću, kada naselje dobiva drvene palisade i vodeni opkop. Jezgru tog

	srednjovjekovnog naselja čine današnja ulica Đure Estera (nekad Gospodska ulica-trg), Vijećnička ulica sa starim trgom i Oružanska ulica. Svi objekti s centralnim funkcijama tadašnjeg grada (crkva Blažene Djevice Marije koja se spominje se 1337. godine, samostan, trgovine, sajam) bili su smješteni duž Ulice Đure Estera na čijem su se početku nalazila glavna (sjeverna) gradska vrata. Oružanska ulica na čijem kraju su se nalazila oružana i južna gradska vrata kao i Vijećnička ulica smještena između njih, imale su prvenstveno stambenu funkciju.
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Pravilan ortogonalni raspored ulica, orijentacije u smjeru sjever-jug: Ulica Đure Estera, Vijećnička ulica, Oružanska ulica, Sokolska ulica, u smjeru istok – zapad: Reberinska ulica, Franjevačka ulica, Školska ulica i prolazi (ostaci srednjovjekovnih komunikacija) između Vijećničke i Oružanske ulice. Zgusnuto, planirano naselje s relativno pravilnim parcelama.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Ugrađene gradske palače (danas stambeno-poslovne zgrade) iz vremena baroka i 19. i 20. stoljeća, sakralne građevine (crkva, samostan) poluugrađene i samostojeće obiteljske kuće s okućnicama.
ORGANIZACIJA PARCELE	Gradske palače, obiteljske kuće i stambene zgrade s pročeljem na regulacijskoj liniji, okućnice s pomoćnim zgradama u stražnjem dijelu. Osim sjeverni dio Vijećničke ulice gdje postoje predvrtovi. Ograda na regulacijskoj liniji.
UREĐENJE PARCELE	Glavna zgrada poluugrađena ili ugrađena na regulacijskoj liniji, pomoćni u stražnjem dijelu parcele (osim u Vijećničkoj ulici). Niske ograde na regulacijskoj liniji. U stražnjem dijelu parcele razni pomoćni objekti (bunari, nadstrešnice i sl.). Neizgrađeni dio parcele zasađen niskim i visokim zelenilom ili popločen.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Ostatke baroknog urbanizma čini prostor vojnog vježbališta na kojem je formiran Trg dr. Leandera Brozovića s klasicističkim parkom francuskog stila s 5 pilova ispred stare gradske vijećnice (danas Muzej). Ulica Đure Estera (od župne crkve svetog Nikole do Franjevačke crkve). Unutrašnje ulice su s kolnikom, pločnikom, stazom za bicikle i obostranim zelenim zatravnjenim potezom opločene betonskim opločnicama raznih boja koji čine horizontalnu signalizaciju, osim Vijećničke. U Sokolskoj ulici obostrani drvored, u Oružanskoj ulici samo s istočne strane.
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Slojevita izgradnja, različita stilska i vremenska razdoblja: povijesna gradnja zastupljena je s nekoliko očuvanih baroknih objekata. Ulica Đure Estera gotovo je u cijelosti očuvala povijesnu gradnju iz razdoblja kasnog historicizma među kojima dominira niz objekata zagrebačkog graditelja Đure Carnelutija s kraja 19. i početka 20. stoljeća. Povijesne zidanice su u pravilu visoke prizemnice s nizom jednakih prozora vertikalnog formata na dužem pročelju položenom uz ulicu (na regulacijskoj liniji), sa skromnom plastikom i plitkim vijencem, sljemena paralelnog s ulicom. Suvremene obiteljske kuće ne prate ovaj uzorak: u pravilu su katnice sa suterenom, s balkonom na uličnom pročelju izbačenim preko regulacijske linije ili je građevinska linija uvučena od regulacijske s parkiralištem ispred i garažom u prizemlju ili sa ozelenjenim predvrtom.
MATERIJALI	Ožbukane zidanice. Suvremena gradnja.
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Unutar arheološke zone Tvrđava – stari magistrat (arheološka zona zaštite unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice Z-2708)
VIZUALNA OBILJEŽJA	
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Visoka
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Prostor najviših ambijentalnih vrijednosti s malim historicističkim parkom kvadratne osnove na Trgu L. Brozovića, vertikalama baroknih kužnih pilova. Vizura duž Ulice Đure Estera na tornjeve dvaju crkava kao

	dominantne prostorne akcente nizinskog povijesnog grada. Vizura iz Oružanske ulice na Oružanu.	
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA		
H. NAMJENA I KORIŠTENJE		
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Povijesno upravno svjetovno, vojno i vjersko središte.	
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Stambena sakralna i kulturno-povijesno-turistička namjena s muzejskim objektima i planiranim prostorom "Muzejskog trga".	
I. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): M, D7, D8, D i Z1	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI	
Z-820 Crkva sv. Nikole sa župnim dvorom, Ulica Đure Estera 2	Vrlo visoka	
Z-819 Kompleks franjevačkog samostana s crkvom sv. Antuna, Franjevačka ulica 1		
Z-2795 Zgrada Muzeja grada Koprivnice, Trg L. Brozovića 1		
Z-2856 Kuća Malančec, Đure Estera 12		
Z-822 Kuća, Đure Estera 19		
RZG-0596-1974. Zgrada, Đure Estera 11		
RZG-0597-1974. Zgrada, Đure Estera 15		
PZ K orlu – ljekarna Derenčin/Verli, Đure Estera 2		
E Pil Bogorodica Bezgrešnog Začeca, Trg. L. Brozovića		
E Pil Sveti Sebastijan, Trg. L. Brozovića		
E Pil Sveti Ivan Nepomuk, Trg. L. Brozovića		
E Pil Sveti Karlo Boromejski, Trg. L. Brozovića		
E Pil Sveti Florijan, Trg. L. Brozovića		
PL Vatrogasni dom, Oružanska ulica 1		
E Kuća Andrašić/ Pernjak, Đure Estera 7		
E Građanska kuća Medičar Špičko, Đure Estera 9		
E Park ispred Muzeja Grada Koprivnice		
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Područje ima visoku kulturno povijesnu, urbanističku, ambijentalnu i arhitektonsku vrijednost koju čine ostaci baroknog naselja smještenog unutar gradskih bedema, župna i franjevačka crkva sa pripadajućim zvonnicama te mali barokni trg, bivše vojno vježbalište unutar bedema, koji je u razdoblju historicizma koncipiran kao (neo)barokna zelena parterna površina u stilu francuskog parka s niskim grmlje i pravilno zasađenim drvoredom koji markira i zatvara prostor. Gotovo u potpunosti je očuvana matrica srednjovjekovnih ulica koje su činile jezgru srednjovjekovnog naselja. Danas su to ulica Đure Estera (nekad Gospodska ulica-trg), Vijećnička ulica s trgovom i Oružanska ulica.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	visok	Potreba za širenjem stambenog i poslovnog prostora unutar povijesne matrice uvlačenjem od regulacijske linije i gradnjom garaža u u prizemlju ili na regulacijskoj liniji. Nedefinirana građevinska linija Vijećničke ulice. Potreba za širenjem prostora Muzeja.
Infrastruktura	visok	Srednjovjekovni urbanizam koji se gubi u parternom uređenju ulica, biciklističkih staza, nogostupa, zelenih i parkirnih površina.
Korištenje	srednji	Pretežno stambeno uz malo društvene namjene.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	srednji	Gradnja novih višestambenih zgrada s predvrtom (odmicanje građevinske od regulacijske linije), novi oblici individualne stambene gradnje,

		pomoćne građevine (garaže) uz regulacijsku liniju, gubitak povijesne organizacije gradnje na čestici. Suvremena gradnja koja ne poštuje tradicionalni oblik gradnje i organizacije čestice.
Infrastruktura	srednja	Završna obrada javnih površina (ulica i pješačkih prolaza) nije konzistentna i ne vrednuje povijesni raster ulica.
Korištenje	srednja	Pomanjkanje svijesti o važnosti povijesnog urbanizma i srednjovjekovnog rastera starih gradskih ulica. Nedovoljno prezentirana očuvana povijesna matrica.

MJERE ZAŠTITE

MJERE OČUVANJA

Očuvanje i održavanje vrednovanog urbanog uzorka.
Povijesne zgrade i trgove obnavljati metodama održavanja, restauracije, konzervatorske rekonstrukcije (sakralne objekte, župni dvor, franjevački samostan, pročelja stambenih kuća) do parternog uređenja trga.
Nije dozvoljeno „nagrizanje“ dijelova bedema koji graniče s privatnim parcelama.
Nije dozvoljena izgradnja krovnih kućica.
Održavanje i obnova zatečenih arhitektonskih elemenata artikulacije prostora okućnice, održavanje i obnova vrtne vegetacije s naglaskom na visokom zelenilu.

MJERE UNAPREĐENJA

Konzervatorska rekonstrukcija degradiranih elemenata pročelja povijesnih građevina.
Urbanistiko-arhitektonsko rješenje „Franjevačkog parka“ koje uključuje naglašavanje vizurnog poteza koji seže od Trga mladosti, duž Franjevačke ulice do crkve sv. Antuna Padovanskog ojačavanjem postojećih sadržaja (dvorana „Domoljub“, kuća Malančec) kroz međusobno povezivanje, a čiju okosnicu čini proširena djelatnost Muzeja grada Koprivnice.

MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA

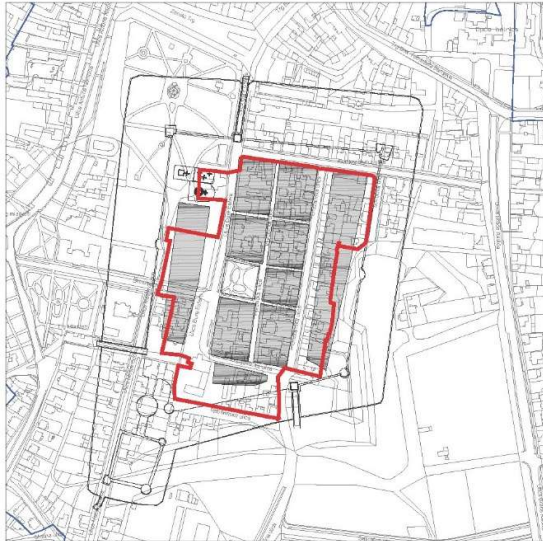
Dozvoljena je rekonstrukcija (dogradnja i nadogradnja) i nova izgradnja.
Glavna građevina se gradi kao samostojeće, ugrađene ili poluugrađene, pozicijom usklađena sa susjednim građevinama u nizu: građevinska linija je na regulacijskoj liniji ili uvučena 5 m od nje. Obavezna je izgradnja ograde na regulacijskoj liniji. Dozvoljena je izgradnja Po/Su+Pr+1K+Pt najveće visine vijenca 9 m, kompaktnog tlocrta izduženog u smjeru ulice. Propisana je izgradnja kosog dvostrešnog krova sljemena paralelnog s ulicom, nagiba usklađenog sa susjednim građevinama. Nisu dozvoljene krovne kućice, dozvoljeni su prozori u ravnini krova.
Nije dozvoljena izgradnja balkona na uličnom pročelju već samo izgradnja loggia.
Dozvoljena je izgradnja prateće građevine sa stražnje strane glavne građevine najveće visine sljemena jednake visini sljemena glavne građevine.
Izgradnja pomoćnih građevina dozvoljena je u stražnjem dijelu parcele ili udaljene najmanje 5 m od regulacijske linije. Nije dozvoljena njihova gradnja na regulacijskoj liniji.
Nije dozvoljena gradnja ugrađene garaže na regulacijskoj liniji.
Nije dozvoljena ugradnja solarnih panela na uličnoj strani krova.
Obavezno ozelenjavanje neizgrađenih dijelova čestice.

MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKE BAŠTINE

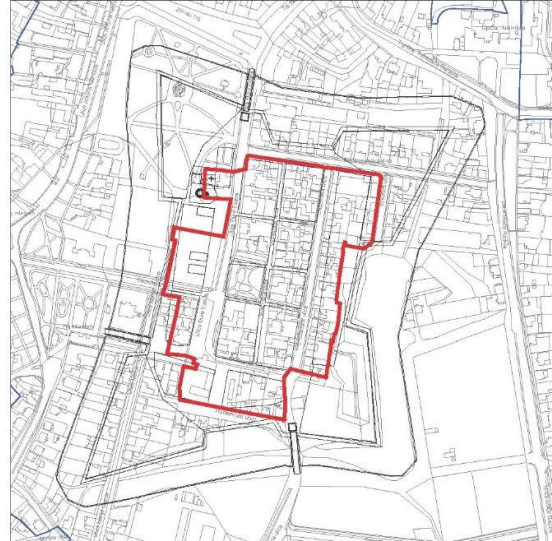
Zaštitna arheološka istraživanja i prezentacija *in situ*.

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

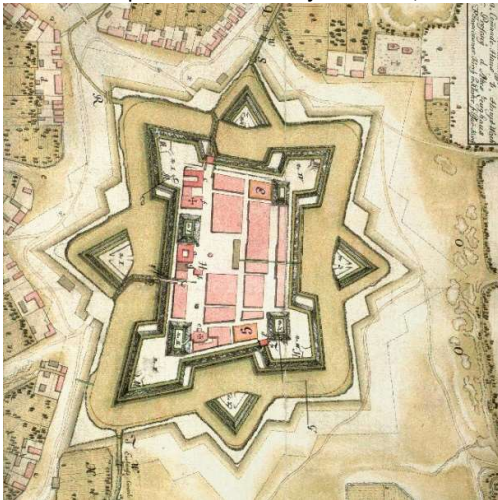
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1550.

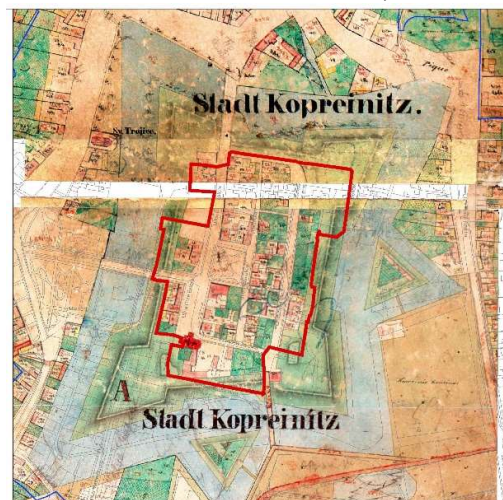
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1600.

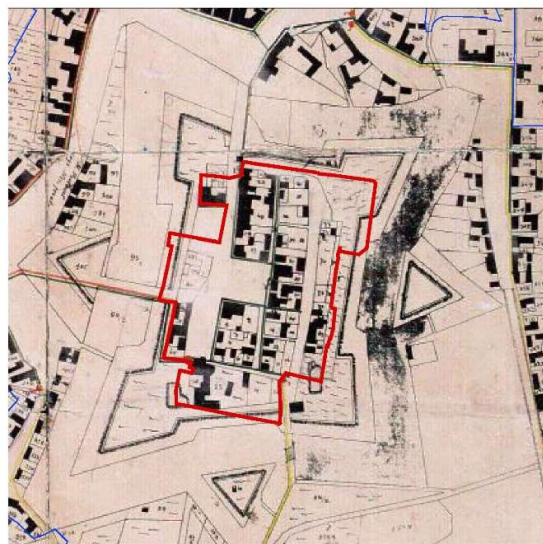
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.

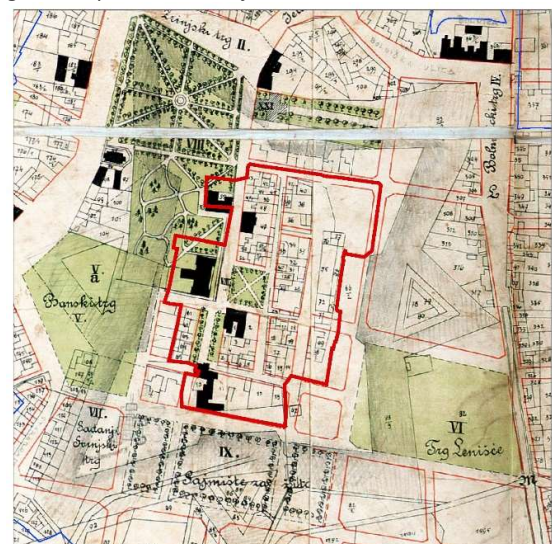
Obuhvat na Franciskanskom katastru, 1869.

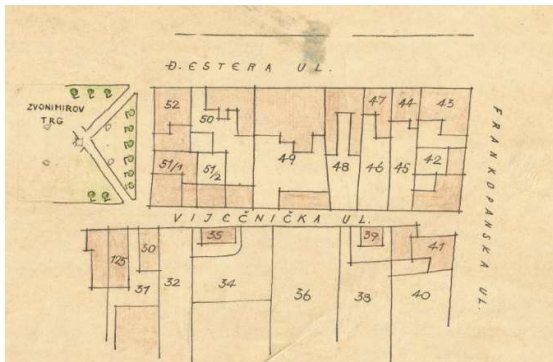
Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898.

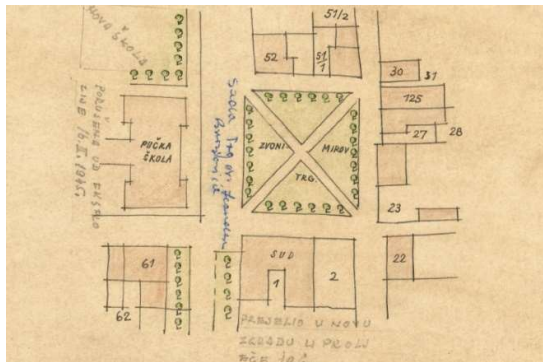
Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kr. grada Koprivnice - Franjo Poici, 1903.

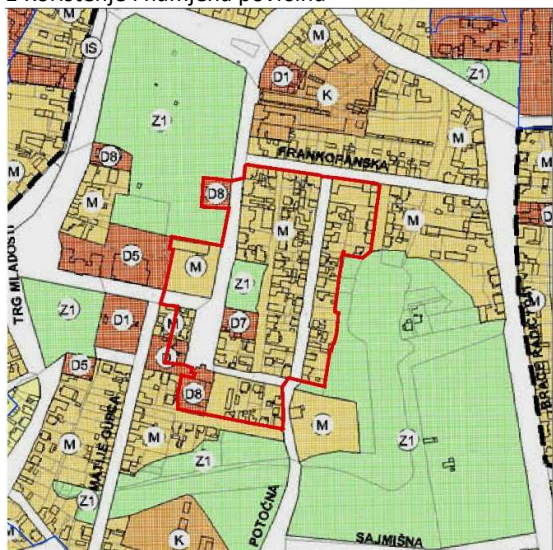
Unutarnji grad u međuratnom razdoblju, Brozović, 1950.

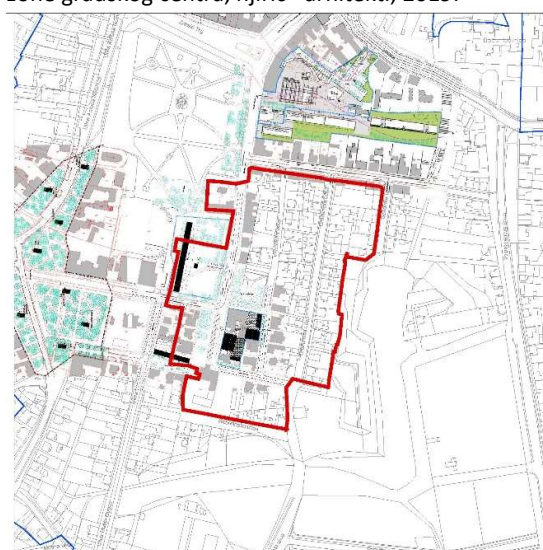
Unutarnji grad u međuratnom razdoblju, Brozović, 1950.

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

Muzejski trg, Urbanističko-arhitektonska studija šire zone gradskog centra, njiric+ arhitekti, 2019.

POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Domus Anunaria, 1870-1890.

Gospodska ulica, kuća Sulimanović (Colombar, 1908)

Gospodska ulica – pogled jug, 1910.

Gospodska ulica – pogled jug, oko 1910.

Gospodska ulica – pogled sjever, srušena Pučka škola Isidora Kršnjavog, 1910

Gospodska ulica – pogled sjever, 1927.

Gospodska ulica – pogled sjever (Kolombar, 1927)

Gospodska ulica – pogled sjever (Parš, 1927)

Gospodska ulica – pogled jug (Parš, 1927)

Trg dr. L. Brozovića s kužnim pilovima (Horvat, 1942)

Ulica Đure Estera 2, crkva Sv. Nikole (Tadić, 1983)

Frankopanska ulica 2, uglovnica (Tadić, 1983)

Ulica Đure Estera 11, barokna palača (Tadić, 1983)

Ulica Đure Estera, pogled sjever (Tadić, 1983)

Ulica Đure Estera (Tadić, 1983)

Ulica Đure Estera 19 (Tadić, 1983)

Ulica Đure Estera 12, Kuća Malančec (Tadić, 1983)

Ulica Đure Estera 15, srušeno 1992. (Tadić, 1983)

Trg dr. Leandera Brozovića, (Tadić, 1983)

Trg dr. Leandera Brozovića, (Tadić, 1983)

Trg dr. Leandera Brozovića i Esterova (Tadić, 1983)

Vijećnička ulica, Kuća Večenaj (Tadić, 1983)

Vijećnička ulica 1 (Tadić, 1983)

Oružanska ulica 12, srušeno 1980-tih (Tadić, 1983)

Vijećnička ulica 21, 23, 25 (Tadić, 1983)

Oružanska ulica 1, Frankopanska ulica 8 (Tadić, 1983)

Oružanska ulica, prolaz prema Vijećničkoj ulici (Tadić, 1983)

Oružanska ulica 17 (Tadić, 1983)

Oružanska ulica 23 (Tadić, 1983)

Sokolska ulica 1, pogled jugoistok (Tadić, 1983)

Reberinska ulica (Tadić, 1983)

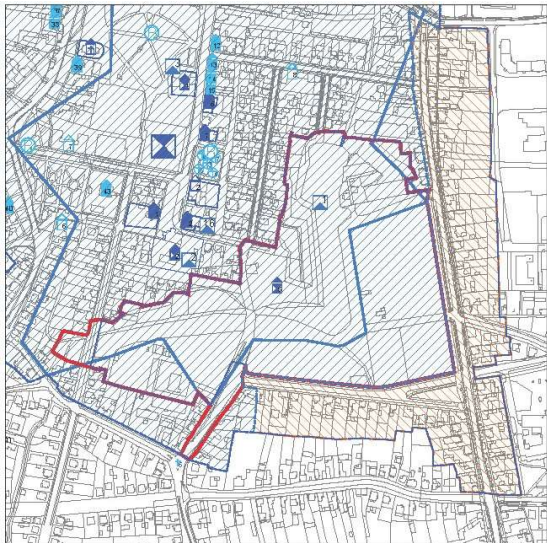

Franjevačka ulica – pogled zapad (Tadić, 1983)

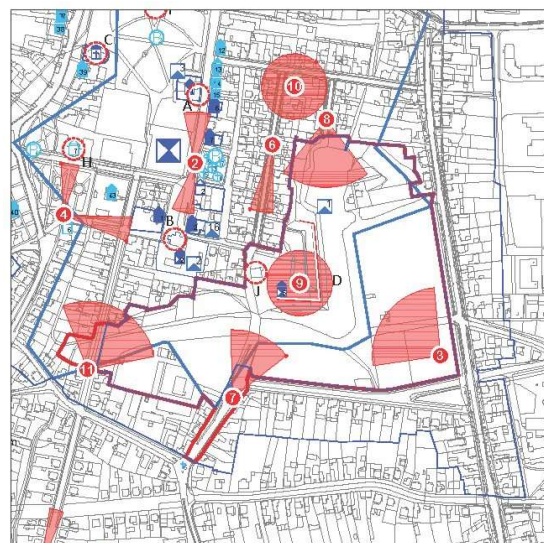

NAZIV PZO-a	OSTACI ZEMLJANE TVRĐAVE I JUŽNA VRATA GRADA	2.
B. OPĆI PODACI		
OBUHVAT	Raskrižje Franjevačke i Oružanske ulice s Oružanom, zelene površine koje se prostiru na području nekadašnjeg opkopa, istočnog i južnog revelina, jugoistočnog bastiona i glasija, Sajmišna ulica na jugoistoku, Potočna ulica do križanja s Mosnom ulicom, te dio Ulice Matije Gupca na prelazu preko opkopa.	
POVRŠINA	126090 m ² (12,61 ha)	
SMJEŠTAJ	Unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice (Z-2708) veći dio zauzima pojedinačno kulturno dobro Ostaci gradske utvrde s oružanom (Z-2642)	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	16. - 17. stoljeće	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
SMJEŠTAJ U GRADU Jugoistočno od unutarnjeg grada (najstarijeg središnjeg dijela grada), u dijelu stare gradske jezgre kolokvijalnog naziva Bašća, a obuhvaća i zgradu Oružane (kolokvijalnog naziva <i>Cajghaus</i> , nekadašnja južna Vrata kojima se u grad ulazilo od strane Đurđevca i Virovitice te se u literaturi pojavljuju nazivi Turska ili Đurđevačka vrata). Obuhvaća u potpunosti očuvan Đurđevački bastion s pripadajućim dijelom opkopa („ <i>Varoške grabe</i> “) na jugoistoku, u istočnom dijelu opkopa zemljanu arhitekturu istočnog revelina , a Južno od Reberinske ulice, uz Potočnu ulicu, očuvana je zemljana arhitektura južnog revelina .		
PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU 	PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA 	

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

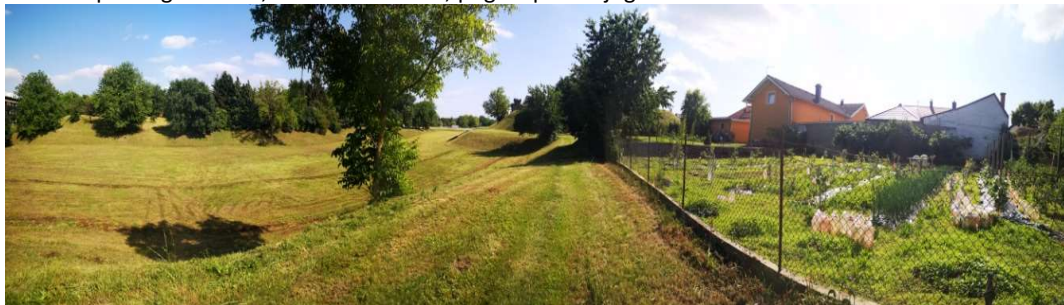
Oružana zvana "Cajghaus" – južna Vrata grada Koprivnice, Đurđevačka ili Turska vrata

Jugoistočni Đurđevački (Florijanski) bastion, ostaci bedema i opkopa

Ostaci zapadnog bedema, revelina i kurtine, pogled prema jugu

STRUKTURNA OBILJEŽJA

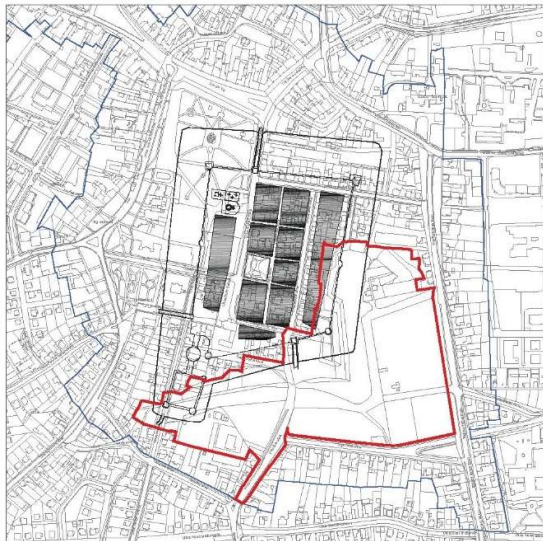
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Područje obuhvaća zemljanu arhitekturu bedema koje se sastoji od dva revelina, bastiona i opkopa s glasiljama čija je morfologija ublažena erozijom.
VODA	Ostaci vodotoka u kineti nekadašnjeg opkopa. Parcelacija prati nekadašnji spoj s potokom Koprivnica koji danas teče podzemno (kanaliziran je).
VEGETACIJA	Reljef je pretežno prekriven travnjakom, dok su uz ulice posađeni drvoređi.
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Velika renesansna tvrđava s četiri bastiona i četiri revelina počela se graditi sredinom 16. stoljeća oko postojeće drvene utvrde, kaštela i naselja. Nova utvrda gradi se početkom 1550-tih, u vrijeme kada je Domenico dell'Allio bio glavni graditelj Granice. Sačuvano je veći broj planova i nacrti bastionske utvrde u Koprivnici, a prijedlozi peterokrake tvrđave s pet bastiona nikada nisu realizirani. Revelini se prvi put spominju 1615. a prikazani su na Ledentuovom crtežu iz 1639. lijevo i desno od tvrđave, povezani mostovima i kurtinama te su jasno označeni i predbedemi (<i>falsabrage</i>). Na planovima Martina Stiera iz 1657. prikazana su četiri postojeća kavalira i njihov odnos s kurtinama i predbedemima. U 18. stoljeću razinu vode u šančevima reguliraju dva kanala, dovodni i odvodni, revelini su zatvoreni i uspostavljen je skriveni put s unutarnje strane tvrđave. Južna vrata su zazidana i pretvorena u Oružanu već početkom 17. stoljeća, a u 18. stoljeću i pregrađena. Most dužine 60 m bio je uklonjen u vrijeme zazidavanja vrata, kada je zemljani bastion iz 16. stoljeća s karakterističnom "uškom" novotalijanske fortifikacije koju je 1566. projektirao Francesco Thebaldi, a 1578. počeo graditi Giuseppe Vintana. Tvrđava je oko 1610. preuređena u skladu s načelima novonizozemske škole prema projektima (najvjerojatnije) Albrechta Wendschutza, vojnog inženjera školovanog u Nizozemskoj. Zemljani nasip zaklonio je ulaz u grad i zazidana vrata, a prema opkopu je podignut dodatni nasip (predbedemi; <i>falsabrage</i>), tako da danas u zemljanim ostacima očuvanja dva graditeljska sloja, stariji talijanski i noviji nizozemski. Godine 1765. tvrđava gubi svoju vojnu funkciju selidbom generalata iz Koprivnice. Razgradnja bedema i zasipavanje opkopa počelo je 1863. godine i taj proces još uvijek traje. Posljednji očuvani ostaci jugoistočnog dijela tvrđave zaštićeni su kao kulturno-povijesni spomenik renesansnog vojnog graditeljstva. Najveći dio tvrđave je razgrađen krajem 19. i u prvim godinama 20. stoljeća. Velika vrata (Sjeverna vrata ili Glavna straža) prema Varaždinu, porušena su oko 1875. godine, a arhitektonski elementi i kamena plastika poslužili su kao podnožje Glazbenog paviljona iz 1896. godine. Mala vrata (Zapadna vrata) prema Križevcima na prostoru Školske ulice srušena su već 1862, dok je zapadni bedem srušen 1908. godine. Mala vrata (Južna vrata, Turska) prema Virovitici, prenamijenjena u zgradu Oružane, danas su jedina očuvana.
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Jugoistočni dio renesansne tvrđave (izvorno u obliku nepravilne zvijezde) danas tvori jugoistočni bedem, istočni i južni revelin, pripadajući dio opkopa i glasilje. Ulica Matije Gupca slijedi ortogonalni raster zacrtan regulacijskim planom iz 1903. godine te okomito presijeca opkop tvrđave, dok Potočna ulica slijedi povijesnu trasu.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Vojna arhitektura, kasnorenesansna tvrđava nizozemskog tipa. Osim zemljane arhitekture bedema, tu se nalazi zgrada oružane, bivša Turska vrata.

ORGANIZACIJA PARCELE	Privatne parcele zauzimaju područje istočnog i dio južnog revalida. Nepravilnog su oblika i organizacije.	
UREĐENJE PARCELE	Izuzev privatnih parcela na istočnom i južnom revalidu, sav prostor koji je činio arhitekturu bedema je javan, ali hortikulturno i urbanistički neuređen.	
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Veći dio prostora je javna zelena površina čiji južni i jugozapadni dio se koriste kao gradski vrtovi, a jugoistočni kao sajmište. Istočni revalidin zauzima skupina privatnih kuća s okućnicama, a južni je djelomično „nagrižen“ susjednim zgradama i njihovim okućnicama.	
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Vojna barokna arhitektura jednostavnih linija, bez ukrasa. Visoko šatorasto krovništvo.	
MATERIJALI	Zemljana arhitektura tvrđave te zidana ožbukana oružana.	
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Unutar arheološke zone Tvrđava – stari magistrat (arheološka zona zaštite unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice Z-2708), a veći dio zauzimaju ostaci gradske utvrde s oružanom upisani u Registar kulturnih dobara kao pojedinačno kulturno dobro (Z-2642)	
VIZUALNA OBILJEŽJA		
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Vrlo visoka.	
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Akcente u prostoru predstavljaju zgrada oružana i bastion koji zajedno s ostalim dijelovima tvrđave čini vrijedan ambijent. Vrijedne vizure se pružaju iz Potočne, Oružanske i Sokolske ulice, a vizurni potezi duž Ulice Sajmišne i Ulice braće Radića.	
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA		
H. NAMJENA I KORIŠTENJE		
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Povijesno vojna namjena fortifikacijske zemljane arhitekture	
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Veći dio utvrde danas je neartikulirana javna zelena površina, a revalidini su zarasli u visoko zelenilo i grmlje. Utvrda se jednom godišnje koristi kao prirodna kulisa kulturno-turističke manifestacije Renesansni festival. Opkop se dnevno koristi kao neuređena površina za parkiranje, a povremeno se na njemu održavaju sajmovi. Zapadni kraj opkopa stanovnici koriste kao javne vrtove, a dio istočno revalida je u privatnom vlasništvu i na njemu su izgrađene stambene građevine s vrtovima. Sajam u Koprivnici na prostoru glasije tradicionalno se održava ponedjeljkom već stoljećima. Ranije se održavao na prostoru današnjeg Trga mladosti, a u 20. stoljeću seli se na današnje Sajmište na glasiji u čiju svrhu je ovdje izgrađena građevina sa stočnom vagom.	
I. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): Z1, M	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE Z-2642 Ostaci gradske utvrde s oružanom	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI Unatoč neuređenosti, područje ima visoko arhitektonsku, povijesnu i ambijentalnu vrijednost.	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Visokovrijedan ambijent koji čine sačuvani ostaci gradskih bedema. Prostor je degradiran neprihvatljivom upotrebom: divljim parkiralištem i stočnom vagom na južnom i jugoistočnom dijelu ostataka tvrđave. Urbani vrtovi s potokom u kineti sačuvanih ostataka opkopa čine sliku zapadnog dijela bedema koji presijeca Ulica Matije Gupca. Ambijent čini „pauzu“ u prostoru koja naglašava povijesnu jezgru u pozadini.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	Vrlo visok	Neuređeni javni prostor, graditeljske strukture bedema u lošem građevnom stanju. Privatni vlasnici imaju potrebu za širenjem te „nagrižaju“

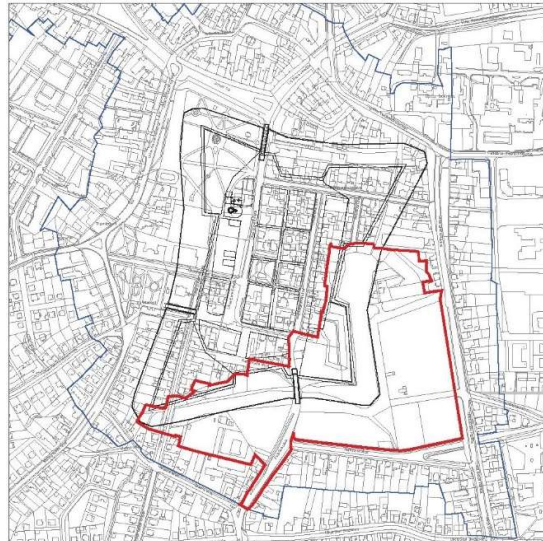

		zemljanu arhitekturu revelina, kurtina i bastiona (nedostatak parkirnog prostora).
Infrastruktura	Vrlo visok	Postojeće ulice oko tvrđave mjestimično prate vanjski rub ("obalu") nekadašnjih opkopa, dok ih na drugoj strani negiraju. Privremene građevine koje se ne uklanjaju nakon završetka manifestacije.
Korištenje	Vrlo visok	Divlji parkinga i stočna vaga u gabaritu kulturnog dobra. Parcelacija u svrhu izdvajanja dijelova kulturnog dobra za privatne svrhe.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	Vrlo visoka	U istočnom dijelu opkopa sačuvana je zemljana arhitektura istočnog revelina na kojem se nalazi građevinsko zemljište sa samostojećim stambenim objektom te zapuštenim vrtom s voćnjakom. Južni revelin „nagrizaju“ vlasnici i korisnici susjednih parcela.
Infrastruktura	Vrlo visoka	Širenje parkirnih i komunikacijskih površina te izgradnja neprimjerene urbane opreme. Sadnja stabala na području bedema.
Korištenje	Vrlo visoka	Povremeno intenzivno korištenje (Renesansni festival) i neodržavanje uzrokuju eroziju s tendencijom ubrzanog propadanja bedema (otvaraju se kaverne u zemljanoj arhitekturi).
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA Područje zauzima pojedinačno kulturno dobro Ostaci gradske utvrde s oružanom (Z-2642) koje treba hitno sanirati, restaurirati i rekonstruirati. Nije dozvoljena nova gradnja i nadogradnja te parcelacija kulturnog dobra. Nije dozvoljena sadnja visokog zelenila do izrade projekta cjelovitog rješenja prezentacije kulturnog dobra. Potrebno je održavati površine travnjaka radi sprečavanja erozije. Prostor kulturnog dobra se može koristiti za potrebe Renesansnog festivala, ali je nakon održavanja manifestacije potrebno ukloniti sve privremene konstrukcije te sanirati oštećenu zemljanu arhitekturu tvrđave.		
MJERE UNAPREĐENJA Dugoročno planirati obnovu bedema zajedno sa zgradom Oružane. Radove izvoditi u fazama. Smjernice za zahvat predložene su projektom rekonstrukcije bedema (Uzelac, 2012.). Treba provesti otkup zemljišta privatnih posjeda u području pojedinačnog kulturnog dobra. Obilježiti granice tvrđave i njezinih elemenata adekvatnim sustavom signalizacije kroz provedbu arhitektonskog natječaja. Uklanjanje stočne vage, divljeg parkirališta i ostalih građevinskih elemenata koji ne pripadaju prostoru kulturnog dobra.		
MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA Dozvoljena je samo sanacija i održavanje. Nije dozvoljena rekonstrukcija ili nova izgradnja.		
MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKE BAŠTINE Zaštitna arheološka istraživanja i prezentacija <i>in situ</i> .		
GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE		

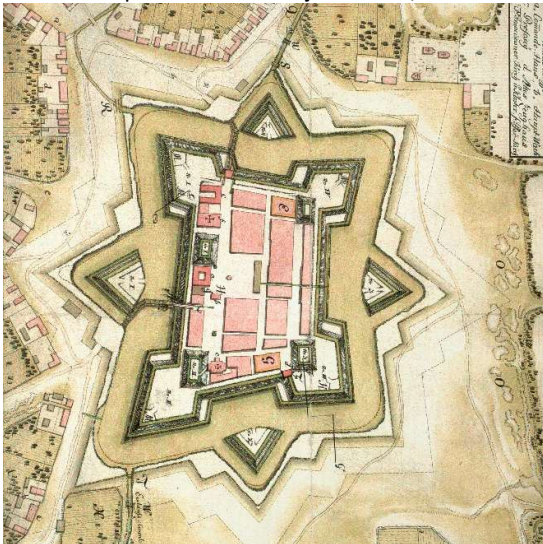
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1550.

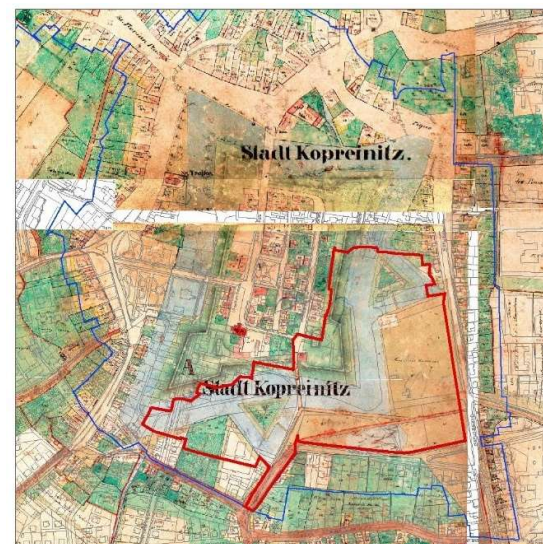
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1600.

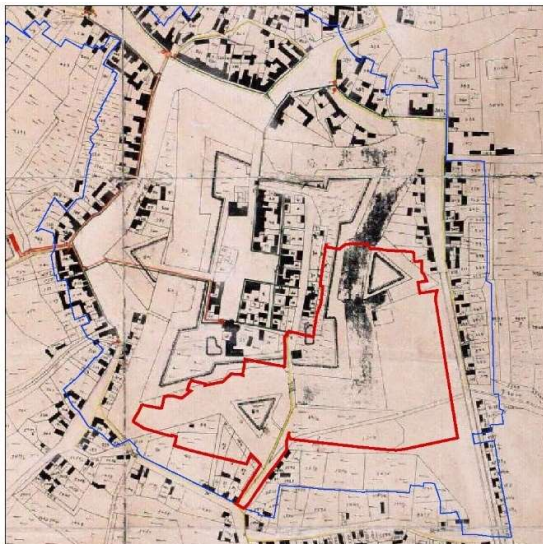
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.

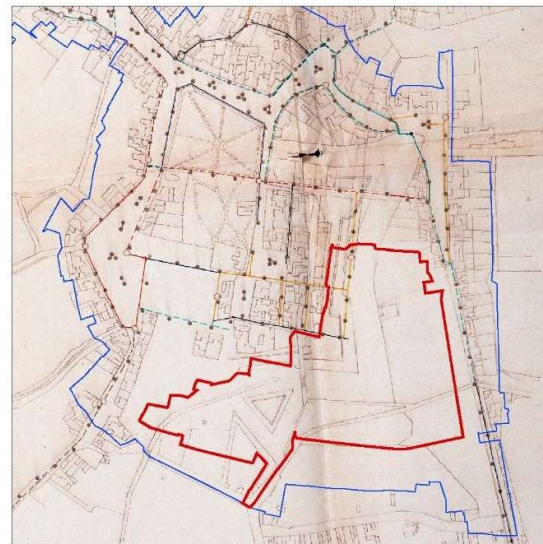
Franciskanski katastar iz 1869.

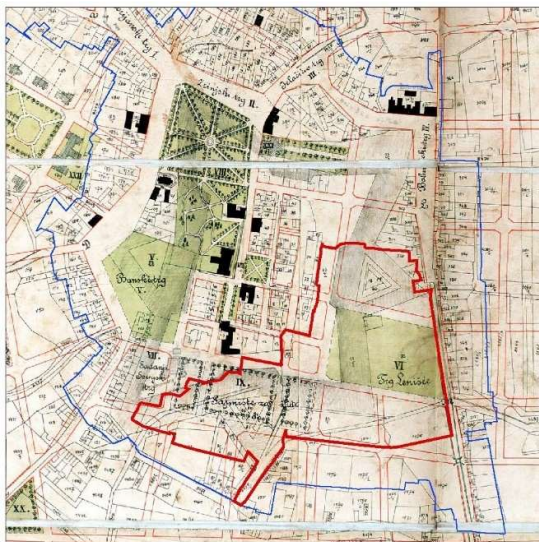
Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898.

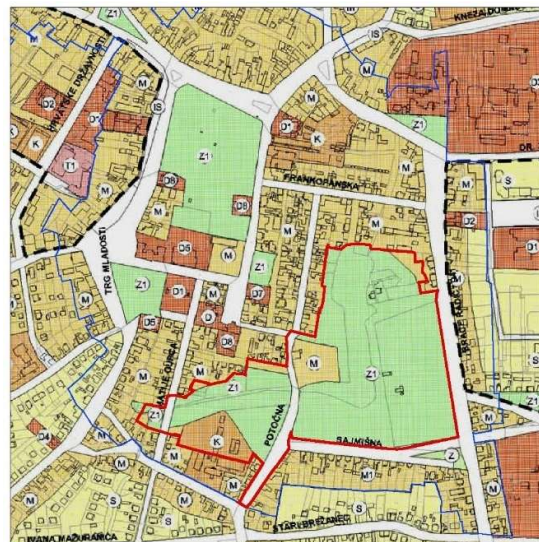
Obuhvat na planu plinifikacije Koprivnice, 1909.

Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kr. grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Oružana - Južna vrata grada s drvenim mostom i varoškom grabom (Troboz, 1908)

Bašča - Jugoistočni Đurđevački (Florijanski) bastion s opkopom (Troboz, 1908)

Bašča – Bedemi i zaleđeni opkopi tvrđave (Troboz, 1908)

Dvorski bastion prije rušenja (Troboz, 1908.)

Rušenje Dvorskog bastiona (Troboz, 1908)

Zapadni bedem i opkop u vrijeme rušenja (Troboz, 1908)

Panorama Koprivnice iz 17. stoljeća

Opkopi koprivničke tvrđave ispunjeni vodom prije 1900.

Južna vrata grada s drvenim mostom, 1900.

Stara oružana, 1909.

Bašča, očuvani zemljani bedemi renesansne tvrđave – pogled jugozapad (Tadić, 1983)

Bašča, očuvani zemljani bedemi renesansne tvrđave – pogled sjeverozapad (Tadić, 1983.)

Povijesni krajolik renesansne tvrđave: Ulica Matije Gupca, Reberinska i Oružanska – pogled sjever

Oružana – Južna vrata grada, izlaz prema jugu – pogled jug (Tadić, 1983)

Oružana - Južna vrata tvrđave - pogled sjever (Tadić, 1983)

Oružana – Južna vrata grada, izlaz prema jugu – pogled jug (Jalšić, 2005)

Oružana – Južna vrata grada – pogled sjever (Jalšić, 2013)

Jugoistočni bastion renesansne tvrđave Koprivnica – pogled sjeverozapad (Jalšić, 2005)

Jugoistočni bastion renesansne tvrđave Koprivnica – pogled sjeverozapad (Jalšić, 2013)

Ostaci renesansne tvrđave Koprivnica – Pogled 1.

Ostaci renesansne tvrđave Koprivnica – Pogled 2.

Ostaci renesansne tvrđave Koprivnica – Pogled 3.

Ostaci renesansne tvrđave Koprivnica – Pogled 4.

Ostaci renesansne tvrđave Koprivnica – Pogled 5.

Ostaci renesansne tvrđave Koprivnica – Pogled 6.

Natpis na prostoru renesansne tvrđave

Urbane opreme na prostoru zemljane arhitekture

Panorama renesansne tvrđave Koprivnica (Jalšić, 2013)

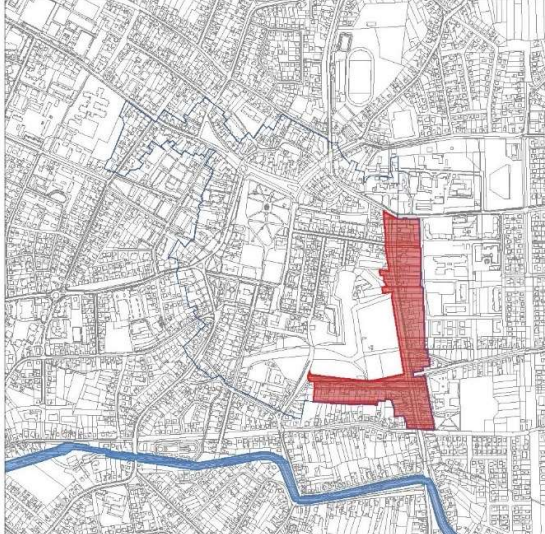
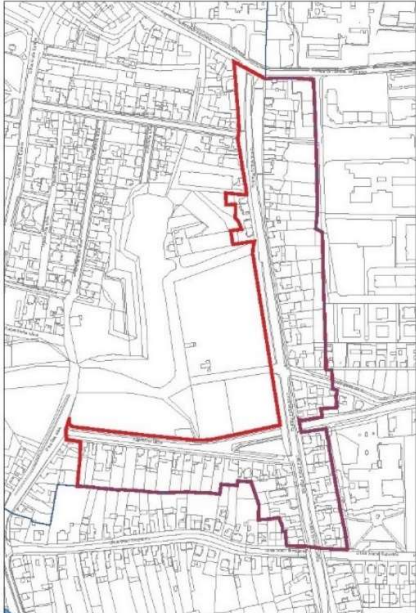

Panorama renesansne tvrđave Koprivnica (Jalšić, 2013)

Panorama renesansne tvrđave Koprivnica (Jalšić, 2013)

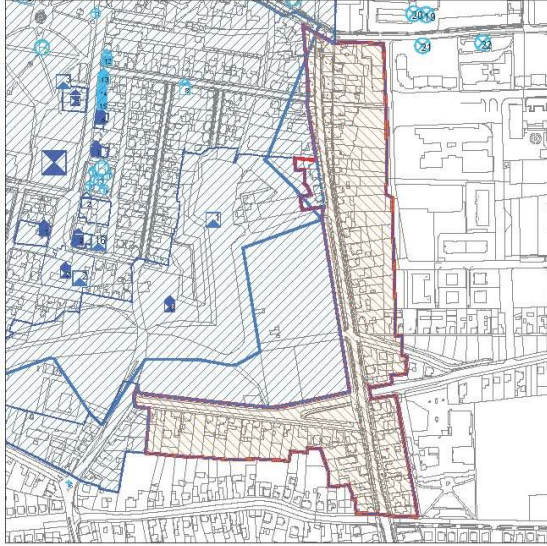

Pledoaje za renesansnu tvrđavu Koprivnica 2013 – 2023

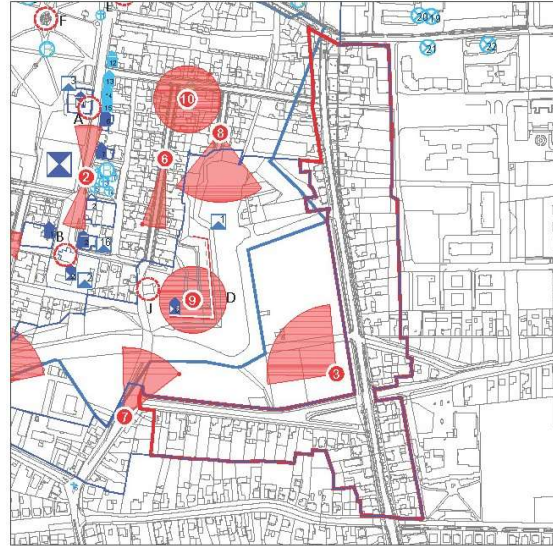
NAZIV PZO-a	BUFFER ZONA LENIŠĆE	3.
C. OPĆI PODACI		
OBUH VAT	Ulica Braće Radić od rotora na južnoj strani Trga dr. Tomislav Bardek do raskrižja s Ulicom Stari Brežanec Sajmišna ulica (uključujući zelenu trokutnu površinu na raskršću s Ulice Braće Radića)	
POVRŠINA	87806 m ² (8,78 ha)	
SMJEŠTAJ	Buffer zona Unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice (Z-2708)	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	20. stoljeće	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
<p>SMJEŠTAJ U GRADU</p> <p>S južne i istočne strane obuhvaća ostatke kasnorenasansne zemljane utvrde, odnosno zaštićenu kulturno-povijesnu cjelinu grada Koprivnice, a sastoji se od dvaju cestovnih komunikacija s pripadajućom gradnjom i zelenim površinama unutar koridora: Ulice braće Radić na istočnom i Sajmišne ulice na južnom dijelu. Stambene zgrade uz glasiju su izgrađene kulisno, uz istočnu i južnu stranu ulice koja je otvorena prema širokom zatravljenom prostoru Sajmišta od kojeg je odvojena južnim i istočnim drvodrom. Južni vrh glasije je odrezan prometnicom i završava zelenim otokom.</p>		
<p>PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU</p> 	<p>PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA</p> 	

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Rotor i raskrižje na početku ulice braće Radić

Ulica braće Radić prije skretanja u Frankopansku ulicu

Ulica braće Radić i raskrižje prema Sajmištu

Ulica braće Radić – pogled jug

STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Zaravnjeni blago uzdignut plato s prometnicama koji obuhvaća rub glasije.
VODA	Nema vodotoka
VEGETACIJA	Travnjak s drvodredima uz ulične poteze.
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Istočna strana Ulice braće Radića već je izgrađena u 19. st.
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Ulični potezi koji flankiraju glasiju tvrđave sa stambenom izgradnjom s vanjske strane. Ulični potezi s drvodredom i biciklističkom i pješačkom stazom.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Samostojeće obiteljske kuće s okućnicom s jedne strane uličnih poteza, uglavnom prizemnice, ponekad sa suterenom i potkrovljem, dvostrešnog krova sljemena paralelnog s pružanjem ulice. Mjestimično višestambene zgrade. Način gradnje uglavnom ne remeti uzdužnu vizuru.
ORGANIZACIJA PARCELE	Uske parcele izdužene okomito na smjer pružanja ceste. Obiteljske samostojeće kuće čija građevinska linija leži na regulacijskoj. Pomoćne građevine u stražnjem dijelu parcele.
UREĐENJE PARCELE	Tradicionalna okućnica, ozelenjena, ponegdje potpuno ukinuto zelenilo. Ograda na regulacijskoj liniji.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Ulice s drvodredom jablana, pješačkom i biciklističkom stazom.
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Vrlo malo povijesne gradnje s vrlo skromnim arhitektonskim ukrasima (vijenci i ukrasi oko fasadnih otvora sl.).
MATERIJALI	Suvremeni materijali i način gradnje.
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Cijeli prostor obuhvaća ostatke nekadašnje tvrđave.
VIZUALNA OBILJEŽJA	
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Vrlo visoka.
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Izrazito visoka - vrijednost vizura koje se pružaju na ostatke tvrđave s izdignutih uličnih poteza izgrađenog samo s vanjske strane Sajmišne ulice i Ulice Braće Radića.
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA	
H. NAMJENA I KORIŠTENJE	
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Rubno područje glasija utvrde. Obodni prostor oko glasije sve do 20. stoljeća koristio se kao crkveno poljoprivredno zemljište koje nije bilo izgrađeno (na Lenišću je župnikove marof s gospodarskim zgradama; nedaleko su bile župnikove zemlje od kojih je 100 rali oranica ovog posjeda rasproda župnik Stjepan Zagorac, nakon čega slijedi izgradnja prostora od Bolničkog trga prema jugu, uz Ulicu braće Radić). Prostor je izgrađen u međuratnom razdoblju.

DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Ulica Braće Radića i Sajmišna ulica s raskršćem. Ima funkciju buffer zone koja okružuje kulturno dobro Ostaci gradske utvrde s oružanom (Z-2642). Uglavnom stambena i mješovita: objekti su visoke prizemnice s okućnicom, gospodarskim zgradama u stražnjem dijelu dvorišta na koje se nadovezuju vrtovi, povrtnjaci i voćnjaci.	
I. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): M i M1	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE	-	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI Ambijentalna vrijednost – buffer zona koja štiti kulturno dobro.
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Pretežno stambeno područje uglavnom ujednačene vizure uz pravocrtnu cestu s visokim drvoredom jablana s jedne strane otvorene vizure prema kulturnom dobru.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	Srednja.	Potreba za povećanjem gustoće stanovanja, višestambena izgradnja. Potreba za rješavanjem prometa u mirovanju.
Infrastruktura	Vrlo visoka.	Kulisni cestovni pravci pogleda otvorenog prema kulturnom dobru s pješačkim i biciklističkim stazama.
Korištenje	Vrlo visoka.	Očuvane vizure na kulturno-povijesni krajolik kasne renesanse.
PRIJETNJE		Opis prijetnje
Postojeća gradnja	Vrlo visoka	Nepostojanje obilježja u prostoru granice pojedinačnog kulturnog dobra Ostaci gradske utvrde s oružanom. Zeleni otok na raskrižju Sajmišne ulice i Ulice braće Radića odsječeni je dio ostataka utvrde.
Infrastruktura	Visoka	Nedavno obnovljena infrastruktura u koridoru Potočne ceste.
Korištenje	Visoka	Pravocrtni ulični potezi s drvoredima otvorenih vizura prema tvrđavi.
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA Očuvanje vrijedne vizure prema kulturnom dobru. Zadržavanje mirne, ujednačene vizure pročelja na regulacijskoj liniji: zadržavanje, odnosno gradnja kosih krovova sljemena paralelnog s ulicom bez krovnih kućica na uličnom pročelju, dozvoljena ugradnja prozora u razini krova. Čuvanje povijesnih pročelja metodom održavanja i restauracije te rekonstrukcije fasadne plastike. Zadržavanje izvornih dimenzija povijesnih otvora kod ugradnje nove stolarije.		
MJERE UNAPREĐENJA Definirati granice kulturnog dobra Ostaci renesansne utvrde s oružanom te njezino prezentiranje kroz horizontalnu signalizaciju.		
MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA Dozvoljena rekonstrukcija, zamjenska i nova izgradnja građevina mješovite, pretežno stambene namjene uz zadržavanje ujednačene vizure na regulacijskoj liniji. Nove građevine se grade kao samostojeće, ugrađene ili poluugrađene, visine Po/Su+Pr+1+Pt, maksimalne visine vijenca 9 m, kompaktnog tlocrta izduženog u smjeru ulice, kosog dvostrešnog krova sljemena paralelnog s ulicom, nagiba usklađenog sa susjednim građevinama. Nisu dozvoljene krovne kućice, a dozvoljeni su prozori u ravni krova. Dozvoljena je izvedba ravnog krova na 75% površine zadnje etaže (umjesto potkrovlja) uz uvlačenje na uličnom pročelju. Neizgrađeni dio može se izvesti kao nenatkrivena terasa. Pune pregrade na zadnjoj etaži ne smiju biti više od 120 cm.		

Moguće uvlačenje građevinske linije 5 m od regulacijske uz izgradnju ograde na regulacijskoj liniji i uz zadržavanje minimalno 20% prirodnog terena u predvrtu koji treba hortikulturno urediti posebno sadnjom visokog zelenila (stblašica).

Dozvoljena je gradnja prateće građevine iza glavne građevine, a njezina visina ne smije prelaziti visinu sljemena glavne građevine.

Dozvoljena je izgradnja pomoćne građevina u stražnjem dijelu parcele minimalno 5 metara od regulacijske linije, s ravnim ili kosim krovom udaljena.

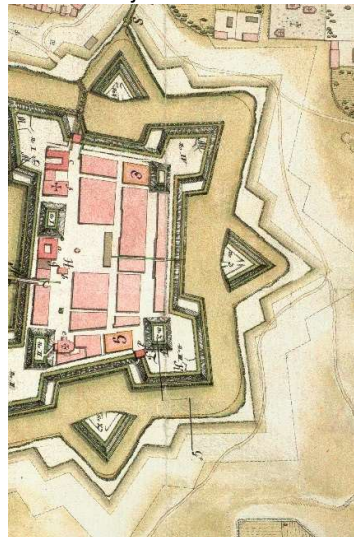
Obavezno ozelenjavanje neizgrađenih dijelova čestice.

MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKE BAŠTINE

-

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

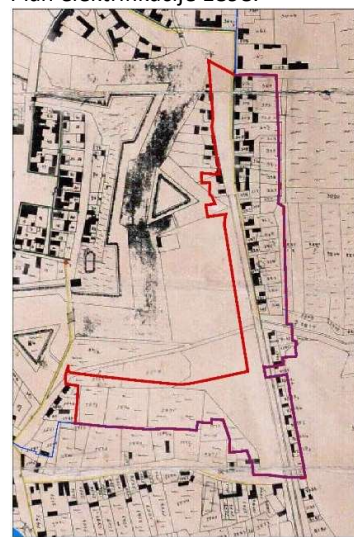
Razdruživanje imovine 1772.

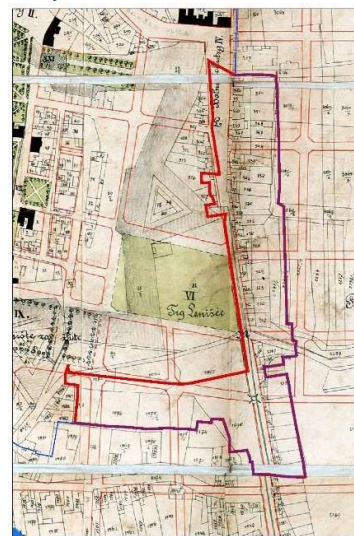
Franciskanski katastar 1869.

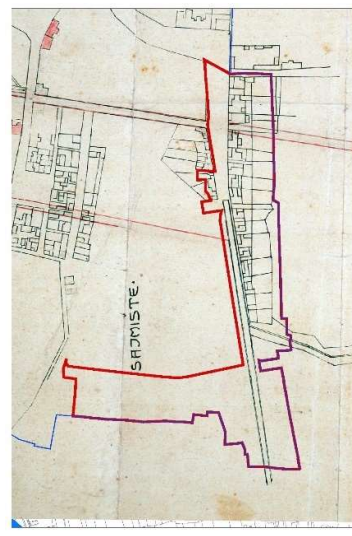
Plan elektrifikacije 1898.

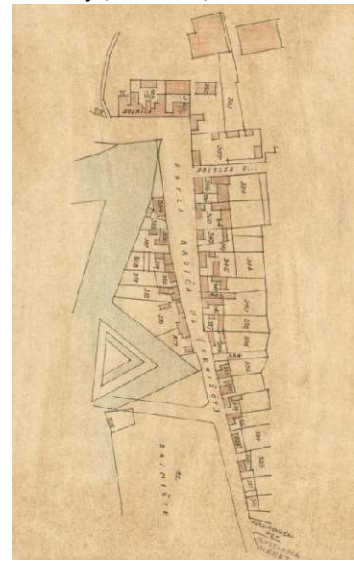
Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kr. grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.

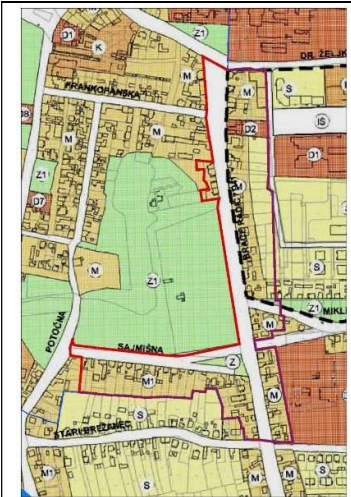
Obuhvat na položajnom nacrtu, 1930.

Staro Lenišće u međuratnom razdoblju, Brozović, 1950.

GUP Koprivnice – I. ID, 1 Korištenje i namjena površina

POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Ulica braće Radić (nekad Bjelovarska) – pogled sjever

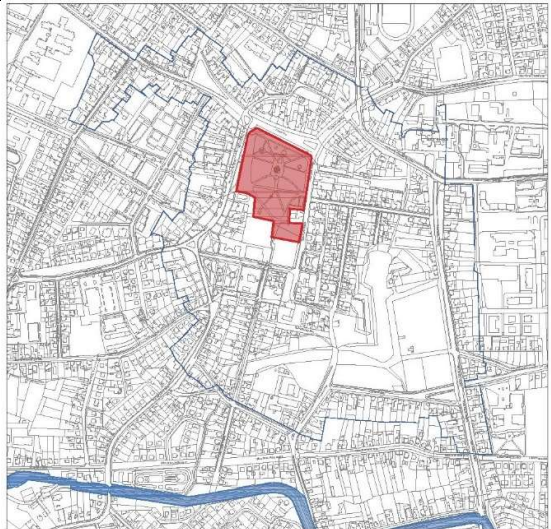
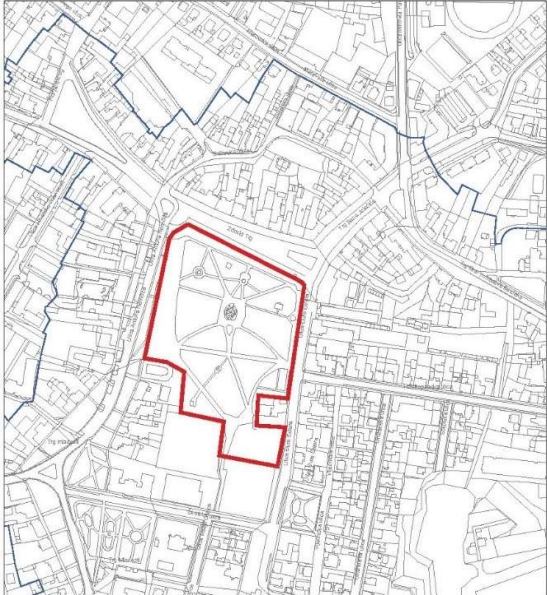

Ulica braće Radić - Stari Brežanec - Ivana Sabolića – pogled sjever (Jalšić, 2005)

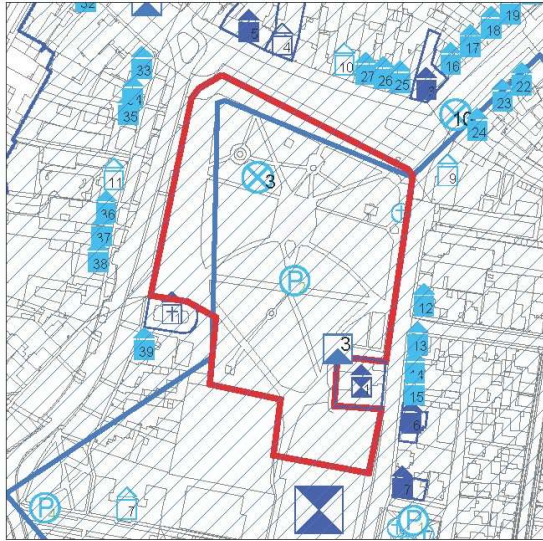

Rotor na sjevernom dijelu Ulice braće Radić – pogled istok (Jalšić, 2005)

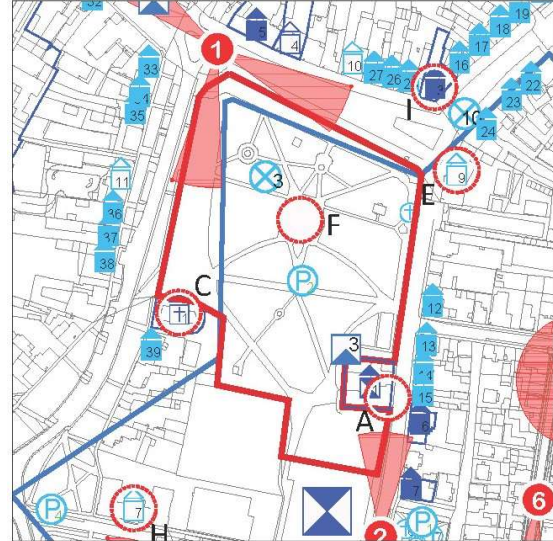

NAZIV PZO-a	SREDIŠNJI GRADSKI PARK	4.
D. OPĆI PODACI		
OBUHVAT	prostor sjeverozapadnog Gensbüllerovog bastiona južno od Zrinskog trga zapadno od Ulice Đure Estera Istočno od Ulice Antuna Nemčića Gostovinskog sjeverno od Školske ulice i Ulice Matije Gupca, Gimnazijskog parka na Trgu mladosti, OŠ Antun Nemčić Gostovinski i školske sportske Dvorane Branimir	
POVRŠINA	33906 m ² (3,39 ha)	
SMJEŠTAJ	Unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice (Z-2708)	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	druga polovica 19. stoljeća	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
SMJEŠTAJ U GRADU Koprivnica – Centar Prostor nekadašnjeg sjeverozapadnog Gensbüllerovog bastiona i bedemskog opkopa (jarka).		
PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU	PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA	
		

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

pogled sjeveroistok

Šetalište – pogled sjever

Fontana u gradskom parku

pogled istok

pogled jug

Glazbeni paviljon

Fontana

Urbana oprema iz 1990-tih i trafostanica

Nova urbana oprema

Nova urbana oprema

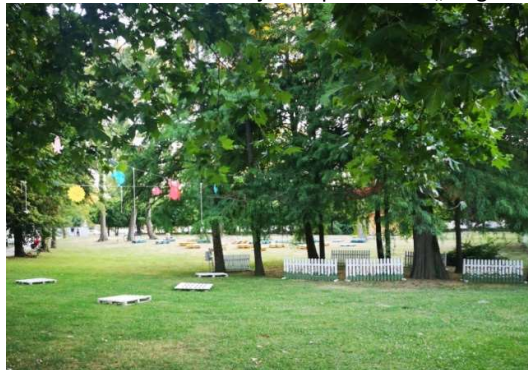
Privremene konstrukcije - pozornica

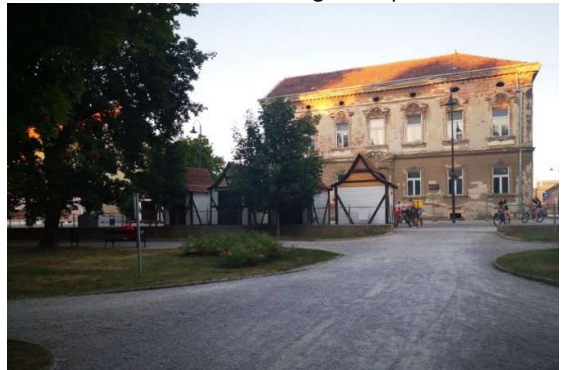
Privremene konstrukcije - ljetni bar

Privremene konstrukcije - improvizirani „stage“

Barake na ulazu u gradski park

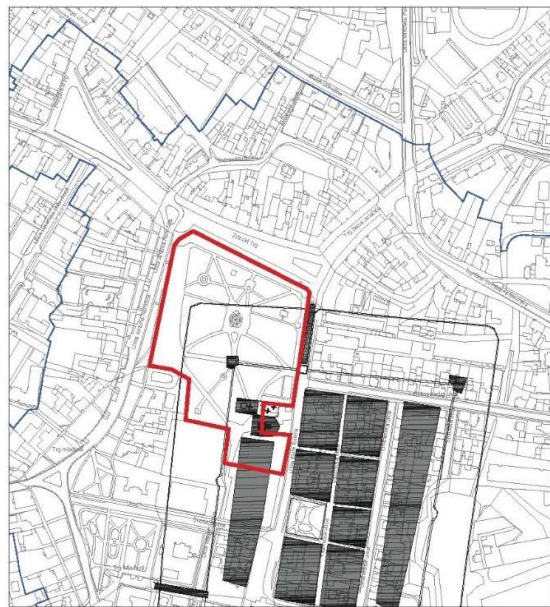
STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Zaravnati, no još uvijek sniženi prostor zatrpanog opkopa
VODA	Ranije dio opkopa renesansne tvrđave
VEGETACIJA	stoljetni park, višegodišnji nasadi visokog i niskog raslinja
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	<p>Gradski park u Koprivnici najstarija je i najveća zelena površina grada. Potaknuta iskustvima suvremenog europskog urbanizma, Koprivnica se okrenula rušenju bedema i bastiona kasnorenesansne utvrde, te tako nastaje bedemski park koji je zajedno s uređenom promenadom uzor nalazi u bečkom Ringu. Ovaj zahvat nije bio uvjetovan potrebom za širenjem grada, već praćenjem suvremenih trendova uređenja javnih gradskih prostora, a to se nastojalo opravdati higijenskim i zdravstvenim razlozima koji su išli u prilog zatrpavanju močvarnog terena u samom središtu grada. Razgradnja bedema započela je 1863. godine: obrambeni opkop s vodom pretvoren je u travnjak, a sjeverozapadni bastion (Genssbülerov) postao je bedemski park sa promenadama i alejama javora i divljih kestenova, neobaroknom "Alejom uzdisaja", klasicističkom vrtnom arhitekturom (Ivanova špilja, Glazbeni paviljon) ilirskom lipom, ribnjakom, fontanom, niskim zelenim nasadima i cvjetnim alejama.</p> <p>Hortikulture uređenje proteklih 150 godine mijenjalo su se u skladu s navikama korisnika i modnim trendovima. Povijesne faze razvoja i situacije, osim na prostornih planovima, zabilježene su na starim koprivničkim razglednicama i fotografijama. Analizom slikovnog materijala moguće je utvrditi način i koncepciju hortikulture uređenja, ali i odnos prema parkovnoj arhitekturi i urbanoj opremi. Primjerice, pored pravoslavne crkve još se krajem prošlog stoljeća nalazila ilirska lipa, koje danas više nema.</p> <p>1896. u središnjem dijelu parka postavljen je drveni glazbeni paviljon domaćeg stolarskog majstora Antuna Rogine. Paviljon je 1900. godine bio izložen na milenijskoj izložbi u Budimpešti.</p> <p>Park je oblikovan dijelom u francuskom, a dijelom u engleskom stilu, tipičnom za eklektizam posljednjih desetljeća 19. stoljeća, a oblikovanje je sačuvano do danas. Svoj najviši stupanj oblikovanja i njege gradski park doživljava u međuratnom razdoblju, kada za potrebe parka postoje staklenici u kojima se uzgajaju jednogodišnje cvjetnice, a preko zime pohranjuju egzote poput egzotičnih cvjetnica, palmi, naranči i banana, koje se vide na međuratnim fotografijama i starim razglednicama. Park je najbolje održavan u vrijeme kada je gradski vrtlar bio Viktor Flac, a Gradsko poglavarstvo imalo puno razumijevanja za troškove održavanja i nabavu egzotičnih sadnica. Međuratno razdoblje odraz je vremena i građanskog duha. Poslije Drugog svjetskog rata slijede vremena u kojima oblikovanje javnih površina i gradskog parka nije smatrano prioritetom, tako da park u drugoj polovici 20. stoljeća proživljava svoju <i>podivljalu</i> fazu. Počekom 1990-tih godina dolazi do povrata svijesti o važnosti uređenja i održavanja gradskog parka te se 1990. i 1993. godine obnavljaju nasadi, ali dolazi i do znatnih izmjena parkovne koncepcije pri čemu su izgubljeni neki elementi hortikulture rješenja druge polovice 19. stoljeća (aleje uzdisaja, Ivanova špilja, ribnjak i zidana ograda te je nepovratno promijenjena koncepcija zapadne promenade gdje je osim zamjene dotrajalih javora došlo i do promjene prostorne koncepcije gdje je od 1863. do 1992. bila šetnica širine 13 m s trostrukim drvoredom javora, koja je navedenim zahvatom sužena na 3,6 m sadnjom novog dvostrukog drvoreda).</p>
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Jedna parcela okružena ulicama/trgovima

TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Hortikulturno uređenje s kraja 19. st. neznatno promijenjeno adaptacijama pojedinih dijelova tijekom 1990, 2000. i 2010-tih. S urbanom opremom iz raznih perioda (fontana 19. st, glazbeni paviljon iz 1896, javni zahod i trafostanica iz kasnijeg perioda, a ostala urbana oprema je novijeg datuma).	
ORGANIZACIJA PARCELE	Hortikulturno uređenje u francuskom (sjeverno) i engleskom (južno) parkovnom stilu s glazbenim paviljon kao fokusom u centru, omeđena ulicama/trgovima sa sjeverne, istočne i zapadne strane, a školom, dvoranom i školskim parkom s južne strane.	
UREĐENJE PARCELE	Hortikulturno uređene zelene površine organizirane oko glazbenog paviljona u centru.	
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILLO	Cijeli prostor zauzima javni park.	
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Parkovno uređenje i fontana iz 19. stoljeća, drveni glazbeni paviljon iz 1896, javni zahod i trafostanica u stilu moderne, s ravnim krovom i kamenom oblogom zida (autor možda S. Löwy), a ostala urbana oprema je novijeg datuma.	
MATERIJALI	Drveni paviljon s kraja 20. st, trafostanica i javni zahod betonski krov, zidovi zidani betonom/opekom i obloženi kamenom. Urbana oprema iz raznih perioda i faza obnove.	
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Većim dio se nalazi unutar arheološke zone Tvrđava – stari magistrat (arheološka zona zaštite unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice Z-2708).	
VIZUALNA OBILJEŽJA		
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Vrlo visoka.	
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Potezi drvoreda uokviruju vizure na pojedine crkve s vertikalama zvonika, odnosno na centralni paviljon. Također, slobodni raspored šetnica engleskog stila u fokusu ima glazbeni paviljon, kao i ostale akcente (fontanu). Skulptura Buđenje neformalno smještena u ambijent. Nenametljive zgrade trafostanice i javnog zahoda.	
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA		
H. NAMJENA I KORIŠTENJE		
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Prije zatrpavanja i izvedbe javnog gradskog parka ovdje se nalazio sjeverozapadni dio zemljane tvrđave (sjeverozapadni bastion s pripadajućim opkopom). Cijeli prostor je otvoren za javnost te premrežen pješačkim stazama.	
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Javni gradski park u kojem se pojedine površine periodički koriste za javne manifestacije.	
J. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): Z1	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE E Pil Svetog Ivana Nepomuka Mienitzkog PL Glazbeni paviljon E Centralni gradski park	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI izrazito visoka povijesna i ambijentalna (arhitektonsko-hortikulturna) vrijednost.	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Zeleni prostor (stoljetno visoko zelenilo) koji čini unutrašnje pročelje zone visokog urbaniteta Koprivnice. Mirno zeleno srce Koprivnice.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	Srednji	Nedovršena implementacija novih arhitektonskih elemenata, igrališta i urbane opreme.
Infrastruktura	Srednji	Potreba za korištenjem dijelova parka za javne manifestacije.
Korištenje	Srednji	Upotreba zelenih zatravnjenih površina za javne manifestacije.

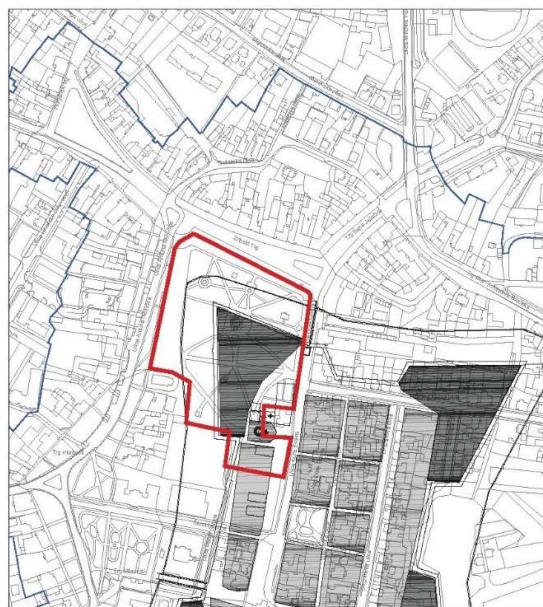
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	Srednja	Rekonstrukcija povijesne urbane opreme (drvenog paviljona) i nisko vrednovanje oblikovanja javnog zahoda i trafostanice u stilu moderne u važećem projektu rekonstrukcije parka.
Infrastruktura	Srednja	Korištenje travnjaka za periodično održavanje javnih manifestacija trajno degradira travnate površine koje se ne vraćaju u prvobitno stanje.
Korištenje	Srednja	Privremeni kiosci postaju stalna urbana oprema. Nesustavno uvođenje elemenata urbane opreme. Neodržavanje i ne obnavljanje travnjaka.
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA Čuvanje postojećeg biljnog fonda stručnim njegovanjem i održavanjem: stručni nadzor pri iskopu u blizini korijenskog sklopa stabala, vraćanje travnjaka u izvorno stanje ukoliko su degradirani korištenjem. Čuvanje i održavanje urbane plastike i opreme parka: čuvanje i održavanje drvenog glazbenog paviljona i fontane u izvornom stanju, održavanje javnog zahoda i trafostanice u izvornom stanju.		
MJERE UNAPREĐENJA Provesti do kraja projekt uređenja parka prema važećoj projektnoj dokumentaciji. Nužan je konzervatorski nadzor nad izvođenjem radova da ne bi došlo do trajnih gubitaka povijesnog zelenila. Potrebno je održavati i sanirati povijesno hortikulturno uređenje i povijesno zelenilo, te povijesnu urbanu opremu i paviljon. Sadnja cvjetnjaka i cvjetnih površina i ostalih elemenata parka prema važećem hortikulturnom rješenju. Redovito uklanjanje privremenih konstrukcija, te vraćanje parka u izvorno stanje nakon toga. Održavanje pješačkih staza.		
MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA Regulacija degradiranih dijelova hortikulturnog uzorka.		
MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKE BAŠTINE -		

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

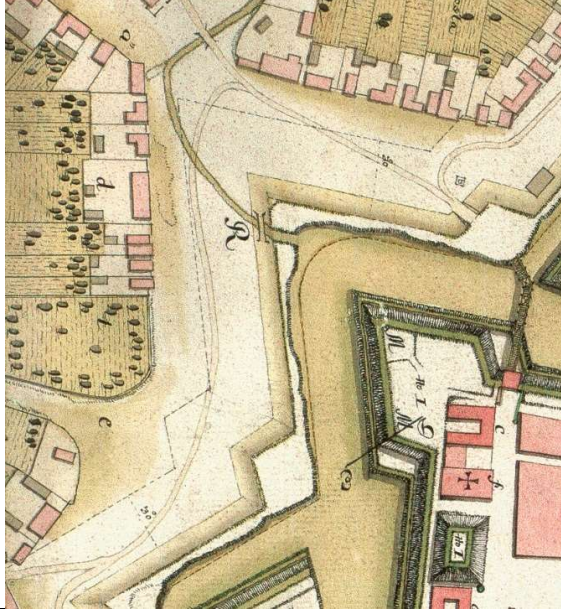
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1550.

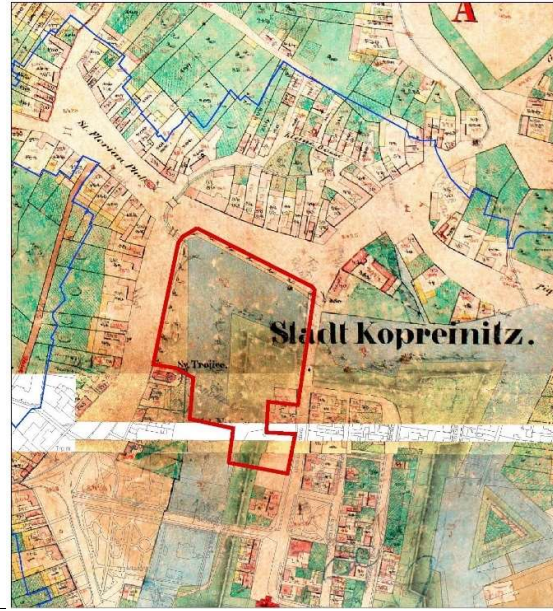
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1600.

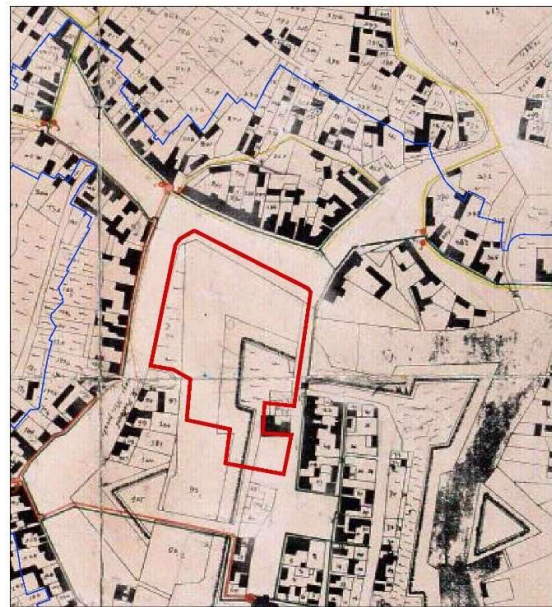
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.

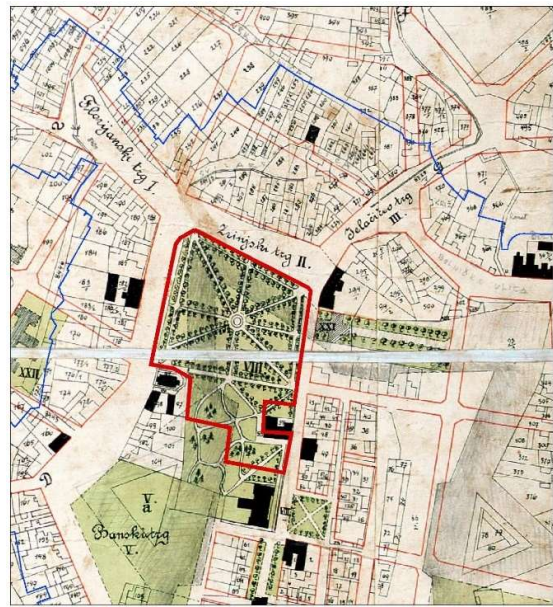
Obuhvat na Franciskanskom katastru, 1869.

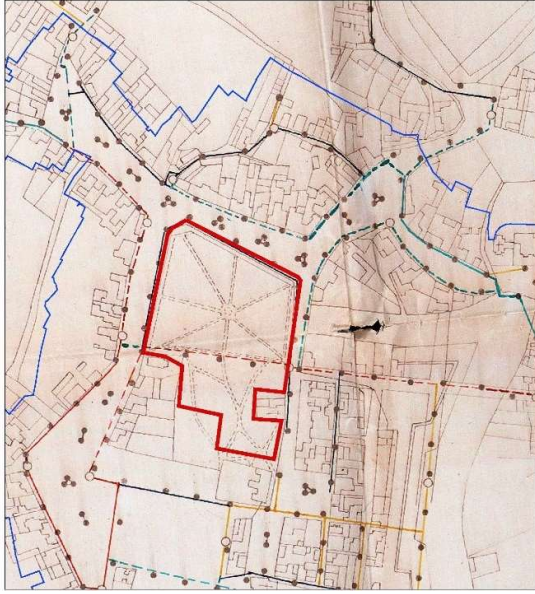
Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898

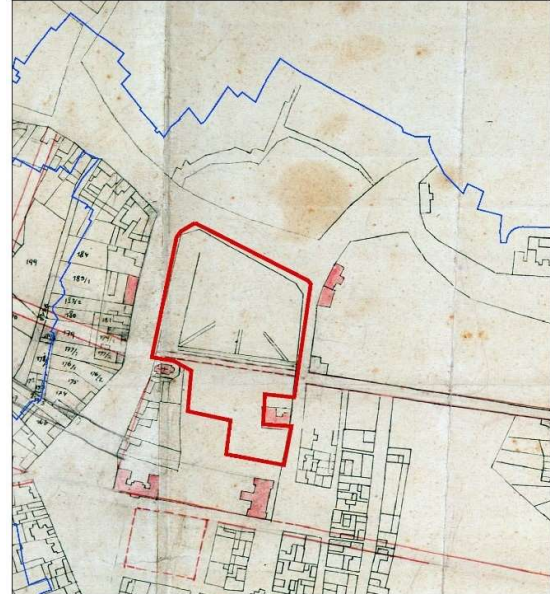
Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kr. grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.

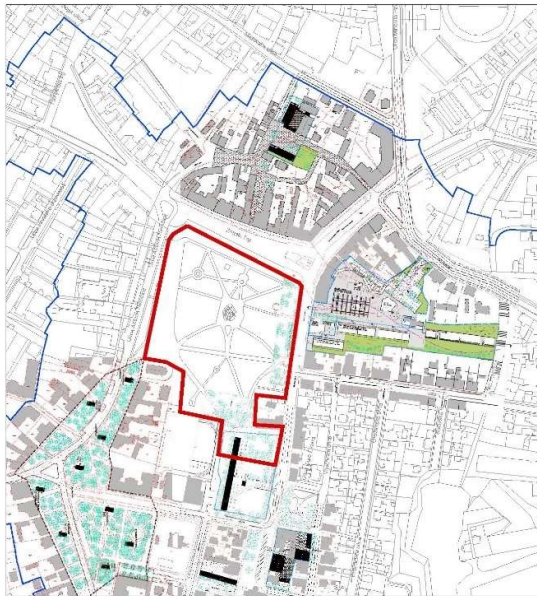
Obuhvat na planu plinifikacije Koprivnice, 1909.

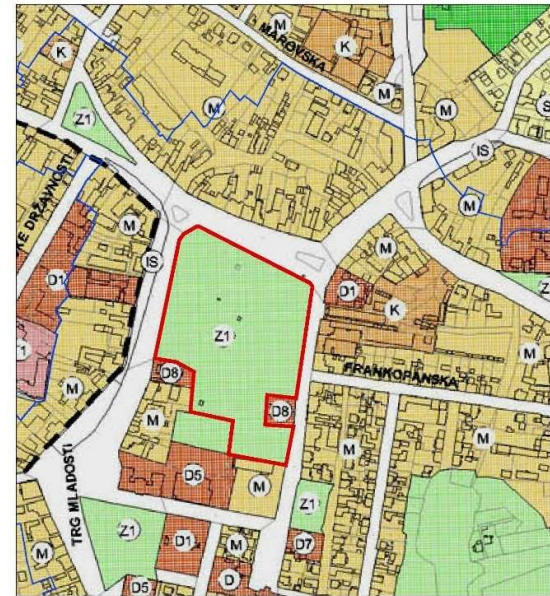
Obuhvat na položajnom nacrtu, 1930.

Multimedijalni centar, Urbanističko-arhitektonska studija šire zone gradskog centra, njiric+ arhitekti, 2019.

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

POVIJESNE FOTOGRAFIJE

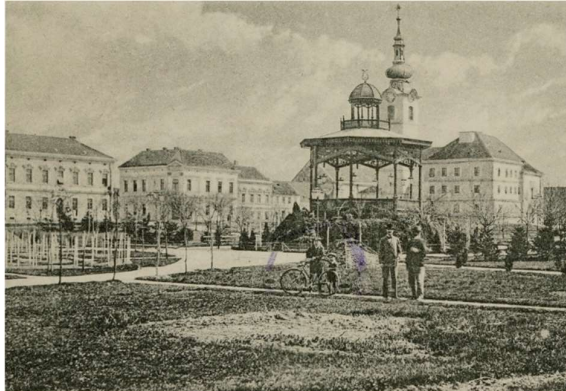
Središnji gradski park oko 1870

1899. – pogled jugoistok na Gospodsku ulicu

Središnji gradski park oko 1900.

Središnji gradski park 1907

Središnji gradski park, 1919.

Južni dio Središnjeg gradskog parka 1919.

Panorama Koprivnice sa Središnjim gradskim parkom – pogled jug (Parš, 1927)

Panorama Koprivnice sa Središnjim gradskim parkom – pogled jug (Parš, 1927)

Glazbeni paviljon Antuna Rogine, 1910.

Glazbeni paviljon, 1930.

Egzotični nasadi u gradskom parku, 1920.

Egzotični nasadi u gradskom parku, 1920.

Novi nasadi i palma u gradskom parku, 1920.

Egzotični nasadi u gradskom parku, 1930.

Aleja uzdisaja 1930.

Aleja uzdisaja 1930.

Aleja uzdisaja, 1930.

Fontana s pogledom na aleju uzdisaja, 1930.

Fontana i poligonalni kameni okvir, 1930.

Cvjetne lijehe i drveni stupići, 1930.

Sajam obrtnika u zapadnom šetalištu 1930.

Sajam obrtnika 1930.

Glazbeni paviljon – pogled sjever (Šef, 1967)

Aleja uzdisaja, 1940

Zima u gradskom parku (Šef, 1970)

Glazbeni paviljon – pogled sjever, 1980.

Ograda parka prema tržnici (Kostjuk, 1980)

Šetnice u ravnini travnjaka (Tadić, 1983.)

Zima u parku (Šef, 1993)

Betonski rubnjaci, novi element (Kovačić, 1993.)

Park nakon uređenja 1992. (Kovačić, 1993)

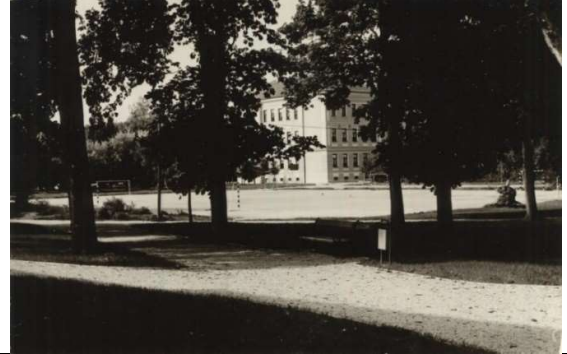
Paviljon prije uređenja 1996. (Kovačić, 1993)

Pogled na župni dvor (Kovačić, 1993)

Pogled na OŠ A. N. Gostovinski (Kovačić, 1993)

Zračno korijenje (Kovačić, 1993)

Grmlje i niski nasadi (Kovačić, 1993)

Gusto zasađeni park (G. Kovačić, 1993)

Tipična urbana oprema parka (G. Kovačić, 1993)

Trafostanica (G. Kovačić, 1993)

Javni zahod (G. Kovačić, 1993)

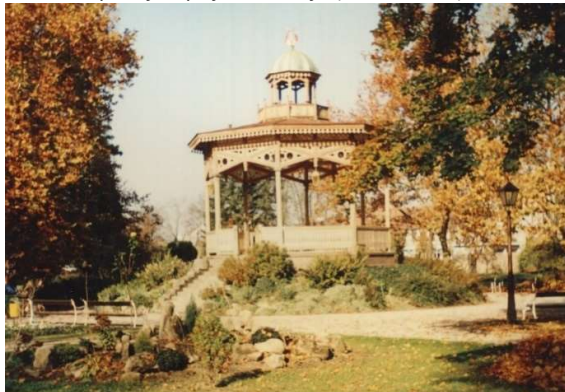
Fontana (Kovačić, 1993)

Paviljon i skulptura Buđene (Kovačić, 1993)

Glazbeni paviljon prije uređenja (Jalšić, 1996)

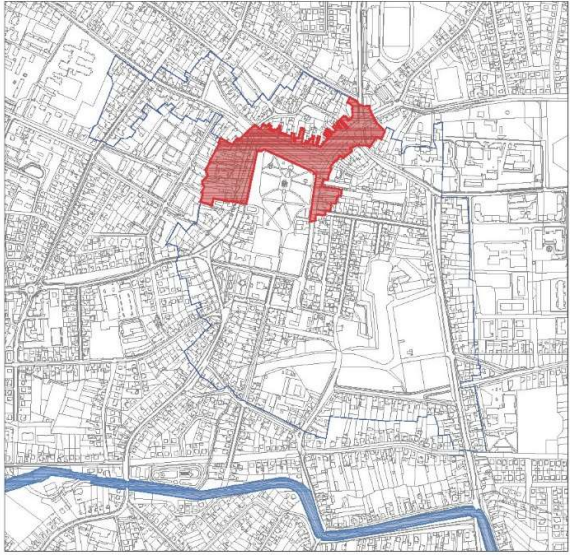
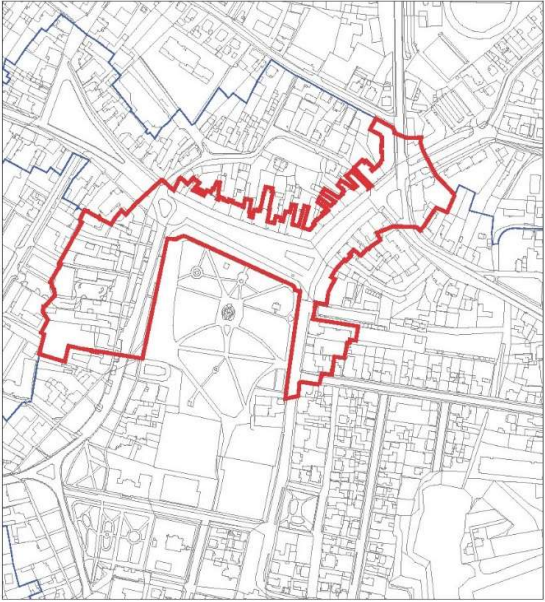

Novi nasadi zapadne promenade (Jalšić, 2014)

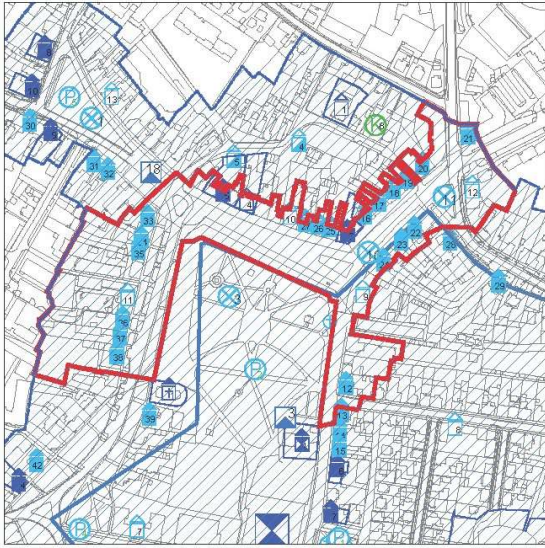

Zapadno šetalište (Jalšić, 2014)

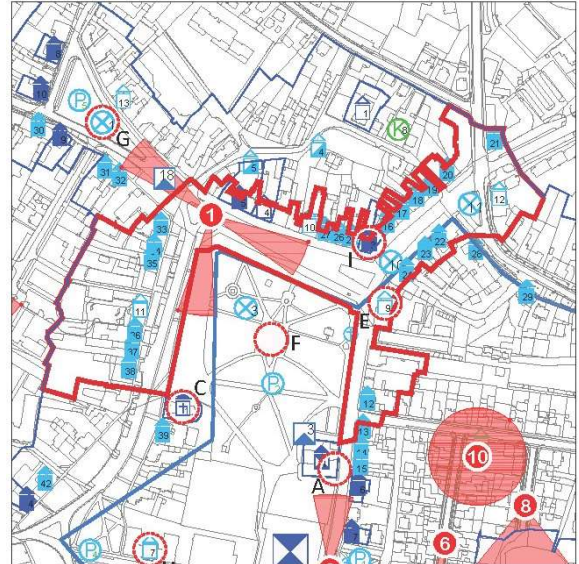

NAZIV PZO-a	CENTAR IZVAN BEDEMA – PODGRAĐE 1	5.
E. OPĆI PODACI		
OBUHVAT	Zrinski trg s pripadajućom gradnjom Trg bana Josipa Jelačića s pripadajućom gradnjom Sjeverni dio Ulice Đure Estera s pripadajućom gradnjom Ulica Antuna Nemčića s pripadajućom gradnjom	
POVRŠINA	54147 m ² (5,41 ha)	
SMJEŠTAJ	Unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice (Z-2708)	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	Od kraja 18. do početka 20. stoljeća	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
SMJEŠTAJ U GRADU Središnji dio niza povezanih gradskih ulica-trgova, a obuhvaća prostor sjevernog dijela Ulice Đure Estera, Zrinski trg i Trg bana Josipa Jelačića na sjeveru te na zapadu sjeverni dio Ulice Antuna Nemčića zajedno sa zgradama orijentiranim na navedene trgove/ulice. Prostor predstavlja zonu visokog urbaniteta koje sa zapada, sjevera i istoka okružuje središnji gradski park.		
PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU	PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA	
		

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Ulica Đure Estera, sjeverna strana

Ulica Đure Estera, sjeverna strana

Zrinski trg – pogled istok, radovi na uređenju trga

Zrinski trg – zapadni dio, radovi na uređenju trga

Zrinski trg – zapadni dio, pogled istok

Zrinski trg – pogled jugozapad

Trg bana Josipa Jelačića

Ulica Antuna Nemčića 1

Ulica Antuna Nemčića 4, 3, 2

Ulica Antuna Nemčića 5, zgrada Županije

Ulica Antuna Nemčića 6

Ulica Antuna Nemčića 7

Ulica Antuna Nemčića 8

Ulica Antuna Nemčića 9

Ulica Antuna Nemčića kao kulisna ulica-trg

Ulica Antuna Nemčića, pogled sjeverozapad

Ulica Antuna Nemčića, pogled jug

Ulica Antuna Nemčića, pogled jug, jugozapad

STRUKTURNA OBILJEŽJA

C. PRIRODNA OBILJEŽJA

RELJEF	zaravnati prostor sjeverne glasilje, vanjski perimetar sjeverozapadnog Gensbüllerovog bastiona i zapadnog bedema renesansne tvrđave.
VODA	Vodotok koji je odvodio vodu iz opkopa prolazio je područjem ispred Svilarske ulice, na spoju Florijanskog i Zrinskog trga, u prošlosti je kanaliziran i zatrpan zajedno s opkopom.
VEGETACIJA	Drvoredi javora i divljih kestena, grmlje i višegodišnji nasadi cvjetnih lijeha, te gredice jednogodišnjih cvjetnih nasada. Rondele s ukrasnim nasadima buksusa. Nasadi u tradiciji historicizma i secesije.

D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA

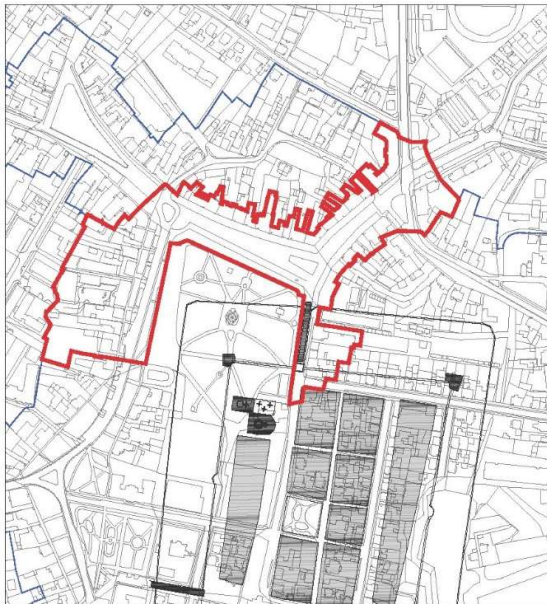
POVIJEST FORMIRANJA	Kao značajno obrtničko i trgovačko središte srednje Podravine Koprivnica je, za razliku od Varaždina i Ludbrega, samo sporadično bila zahvaćena općim baroknim valom obnove, a svoj preobražaj doživjela je uglavnom tijekom 19. stoljeća. Tako izrasta u najznačajniju urbanističku cjelinu druge polovice 19. stoljeća na prostoru srednje Podravine. Ovaj se prostor formira postupnim pomicanjem gradskog središta s njegovim funkcijama iz danas uglavnom razgrađenog i urbanistički sadržajno ispražnjenog prostora nekadašnje Tvrđave Koprivnica na prostor podgrađa – nekadašnje periferije koja se razvija već od 17. stoljeća formirajući se duž vanjskog perimetra tvrđave u obliku nepravilne zvijezde i zrakasto duž pristupnih prometnica. Ova se prostorna kompozicija očuvala u osnovi urbanističkog rješenja iz druge polovice 19. stoljeća, kada su dijelovi utvrde uklonjeni, zemlja poravnata, a opkopi i bastioni pretvoreni u zelene površine bedemskog parka. Sredinom 19. stoljeća zasađena je “zelena zavjesa” kojom se novo gradsko središte vizualno odvojilo od prostora starog grada i njegovih bedema. Kotarski predstojnik Gligorije Roksandić je između 1859. i 1863. godine dao zasaditi aleju dvostrukog drvoreda javora uz vanjski rub sjeverozapadnog opkopa, od sjevernog ulaza u utvrdu, preko Zrinskog i Florijanskog trga i Nemčićeve ulice do pravoslavne crkve, kao što se to vidi na Katastarskoj izmjeri Koprivnice iz 1859. godine. Bio je to prvi urbanistički zahvat komunalnog karaktera koji je vremenski odredio početak razdoblja historicizma u Koprivnici, te uključio novu prostornu dimenziju grada 19. stoljeća koja je svoj današnji izgled stilski oblikovala poslije potresa 1880. godine, između 1890. i 1910. godine.
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Povijesne prometnice koje se formiraju već u 17. stoljeću na prostoru podgrađa, a prate konturu tadašnje Tvrđave Koprivnica. Uz prometnice se već tada javljaju začeci današnjih uskih dubokih parcela koje zrakasto prate organske krivulje prometnica.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Zona visokog urbaniteta (kojoj pripada i Florijanski trg) nastala kao posljedica odredbe Gradskog građevnog reda iz 1871. godine kojom je bilo određeno da se ovdje smiju graditi samo kuće koje imaju najmanje jedan kat te tada, a i danas predstavljala simboličko i reprezentacijsko gradsko središte. Čine ju kulisni trgovi kontinuiranih nizova pročelja formiranim višekatnim zgradama s dekorativnom obradom pročelja historicizma i secesije, ne nekoliko suvremenih interpolacija.
ORGANIZACIJA PARCELE	Prostorni red je vrlo visoki – zastupljen je mali broj urbanih uzoraka koji se dosljedno pojavljuju na području: Nizovi ugrađenih katnica na regulacijskoj liniji s dubokim dvorištima u koja su pristupa kroz veže. Krila građevina se pružaju duž jedne od bočnih međa. Pomoćne građevine su u stražnjem dijelu parcele.
UREĐENJE PARCELE	Parcele su duboke i pretežno uske, s velikim udjelom zelenih površina, te pomoćnim i gospodarskim objektima ili krilima glavne građevine.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Kulisni trgovi sa širokim prospektima i šetališta uz obodni rub središnjeg gradskog parka s povijesnim drvoredima.
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Rijetki barokni objekti na Zrinskom trgu i u Ulici Antuna Nemčića koji su preživjeli veliki potres 1880. godine obnovljeni su ili zamijenjeni objektima zidanim u stilu historicizma, najčešće neorenesanse i neobaroka, dok na palačama građenim na prijelazu 19. u 20. stoljeća istovremeno nalazimo na elemente historicizma i secesije kao novog stila. Rijetke interpolacije iz kasnijeg razdoblja.
MATERIJALI	Povijesne građevine građene opeko, ožbukane, s arhitektonskom plastikom na glavnom pročelju.
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Obuhvaća dio arheološke zone Tvrđava – stari magistrat na području sjevernih gradskih vrata.
VIZUALNA OBILJEŽJA	

F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Vrlo visoka.
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	<p>Specifičnost ovog prostora je da u njemu nije bilo reprezentativnih javnih građevina koje bi se isticale u nizu manje-više ujednačenih građanskih kuća/palača, a sakralni kompleksi su ostali po strani, vezani uz staru gradsku jezgru, kao i stari Magistrat kao središte gradske samouprave. Ključno mjesto imala je kapela sv. Florijana, koja je srušena. Upravni i javni gradski sadržaji smješteni su u adaptirane uglavnom stambene. Fokuse predstavljaju Gradska vijećnica smještena u adaptiranu zgradu bivše Pučke škole smještena na istaknutom mjestu na istočnom kraju Zrinskog trga, te barokna zgrada preko puta, na spoju dvaju trgova Zrinskog i Jelačićevog, povijesnom ishodištu dvaju cestovnih pravaca. Prosto karakteriziraju široki prospekti uokvireni s jedne strane nizom historicističkih kulisnih pročelja, a s druge zelenom kulisom drvoreda koji obrubljuju centralni gradski park usmjeravajući vizurne poteze prema fokusima i čineći ambijente Zrinskog trga i Trga bana Josipa Jelačića. Fokusi su, osim već navedenih, crkveni tornjevi te spomenik palim braniteljima na Florijanskom trgu.</p>
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA	
H. NAMJENA I KORIŠTENJE	
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	<p>Izgradnja grada na obodnim prostorima izvan tvrđave na planovima je ucrтана već 1772. godine, a najstariji objekti pripadaju baroknom stilu kasnog 18. stoljeća. Novi koprivnički trgovi nastaju sjeverno i sjeverozapadno od ciglom zidanih Gradskih vrata iz 17. stoljeća. Sjeverna gradska vrata ili Glavna straža porušena 1875. godine korištena je kao škola i gradska vijećnica "nad vrati". Kameni profili iskorišteni su kao <i>spolij</i> prilikom gradnje Ivanove spilje u gradskom šetalištu, odnosno kao podnožje glazbenog paviljona, a temelji zgrade vidljivi su na prostoru Esterove ulice, nedaleko ljekarne <i>K orlu</i>. Na tom se mjestu nalazio i most na podizanje. Zrinski trg na planu iz 1772. godine parceliran je na način koji ne odstupa puno od današnje parcelacije prostora. Na kraju 18. stoljeća zidani su danas očuvani objekti na broju 2 (uglovnica) i broju 10 (pivnica), dok su ostali objekti u potpunosti izgrađeni između 1880. i 1910. godine. Trg svoje ime dobiva 1866. godine povodom obilježavanja 300 godina pada Sigeta i smrti bana Nikole Zrinskog.</p> <p>Trg bana Josipa Jelačića se već 1800. godine nazivao Forum Santi Crucis prema raspelu koje je do 1900. godine stajalo ispred svratišta Zlatni križ. Stariji objekt proširen je i dograđen u stilu historicizma (<i>altdeutsch</i>) na kraju 19. i početkom 20. stoljeća. Većina postojećih zgrada na Jelačićevom trgu građena je ili adaptirana na prijelazu 19. u 20. stoljeće, osim kuće Kasumović iz 1908. (Baranay) te uglovnice obitelji Löwy i Grünwald koje po svom stilu pripadaju arhitekturi 20. stoljeća.</p> <p>Ulica Antuna Nemčića počela se izgrađivati krajem 18. stoljeća. Iz tog je vremena očuvana jednokatnica sa visokim krovom na broju 3, dok je ostatak objekata uglavnom izgrađen u drugoj polovici 19. stoljeća. Prostor je prvobitno koncipiran kao Šetališni trg sa kulisnom arhitekturom okrenutom prema Šetalištu u parku sa središnjim osi koja je naglašavala zgradu Kotarske oblasti. Isti koncept imamo i kod Zrinskog trga, s tom razlikom da je os trga u smjeru istok-zapad (škola/vijećnica – crkva) naglašavala odnos svjetovne i crkvene vlasti, što je ukinuto rušenjem crkve na Florijanskom trgu. U drugoj polovici 20. stoljeća cestovni promet i dogradnja obostranog parkirališta Šetališnom trgu ukidaju prvobitnu koncepciju trga koji promjenom načina korištenja javnog prostora postaje ulica.</p>

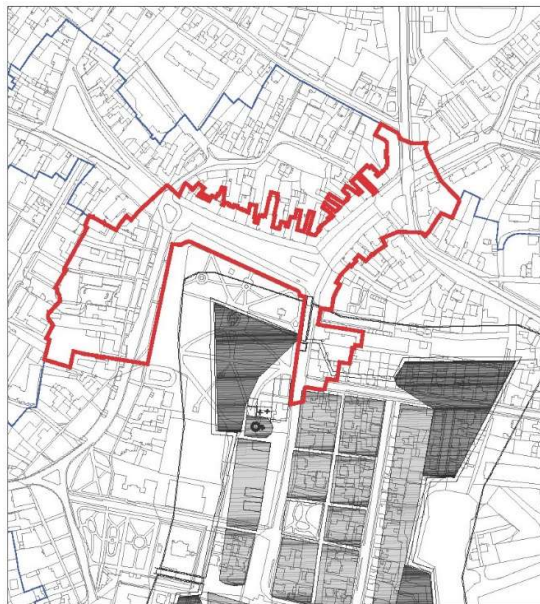
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Povezivanje javnih prostora trgova sa javnim prostorima u zaleđu (Zona centralnih funkcija i kulturni centar u Blok Svilarška) kroz artikulirane pasaže nikad nije provedeno zbog vlasničkih odnosa. Upravna, muzejska, poslovna, uslužna (turističko-ugostiteljska) i stambena koja s jedne strane omeđuje javne površine – trgove i parkove.	
K. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): M, D1, K i IS.	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE P-6131 Zgrada Galerija Koprivnica, Zrinski trg 9 Z-2895 Zgrada, Trg bana Jelačića 1 Z-2794 Zgrada, Zrinski trg 10 PZ Uglovnica Pavla Vuk-Pavlovića, Đure Estera 1 PL Zgrada gradske Vijećnice, Zrinski trg 1 PL Zgrada knjižnice i čitaonice Fran Galović, Zrinski trg 6 PL Zgrada Koprivničko-križevačke županije, Antuna Nemčića 5 E Hotel Križ, Trg bana J. Jelačića 12 E Kuća Moses, Trg bana Jelačića 2 E Kuća Moses Israela, Trg bana Jelačića 3 E Kuća Mayer, Trg bana Jelačića 4 E Stambena zgrada, Trg bana Jelačića 5 E Građanska kuća, Trg bana Jelačića 6 E Građanska kuća, Trg bana Jelačića 8 E Kuća Kasumović, Trg bana Jelačića 14 E Građanska kuća, Trg bana Jelačića 15 E Kuća Skojar-Kovačević-Krušnjak, Trg bana Jelačića 16 E Građanska kuća, Zrinski trg 3 E Kuća Živković, Zrinski trg 4 E Kuća Švarc-Brozović, Zrinski trg 5 E Građanska kuća Mundi Graf, Antuna Nemčića 1 E Građanska kuća, Antuna Nemčića 2 E Građanska kuća, Antuna Nemčića 3 E Građanska kuća, Antuna Nemčića 7 E Građanska kuća, Antuna Nemčića 8 E Gradski park	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI Područje ima visoku ambijentalnu, urbanističku i arhitektonsku vrijednost kojom oblikuje sliku grada. Područje ilustrira razdoblje urbanizacije centra Grada izvan zidina.	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Široki prospekti definirani s jedne strane kulisnim historicističkim pročeljima, a s druge kontinuiranom zelenom kulisom rubnim drvodredima središnjeg gradskog para. Mnoštvo prolaza prema javnim prostorima u zaleđu koji se ne mogu aktivirati zbog vlasničkih odnosa.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	Visoki	Neprijmjereni zahvati na povijesnim zgradama (skidanje štukatura i njihovih dijelova s pročelja, proširenje otvora radi izvedbe izloga, faksimilna izgradnja i sl.). Gradske kuće/palače koje su poslije Drugog svjetskog rata izgubile vlasnike i bile prenamijenjene u višestambene zgrade, tako da tijekom druge polovice 20. stoljeća nisu primjereno održavane te su degradirale.
Infrastruktura	Visoki	Reklamni natpisi koji degradiraju arhitekturu uličnih pročelja i privremene konstrukcije ugostiteljskih sadržaja.

Korištenje	Visoki	Nakon rušenja povijesne gradnje čestice ostaju neizgrađene. Napušteni/zapušteni poslovni i stambeni prostori. Urbana oprema iz različitih razdoblja i lokalna arhitektonsko-urbanistička rješenja (žardinjere za cvijeće, stalci za bicikle, kante za smeće, česme za vodu, pametne klupe i sl.).
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	Visoka	Zapuštanje povijesnih pročelja zbog visoke cijene održavanja ili komplicirane energetske obnove. Napušteni poslovni i stambeni prostori prepušteni propadanju.
Infrastruktura	Visoka	Izgradnja nove infrastrukturne mreže i potencijalna ugradnja solarnih panela može narušiti vizualni integritet povijesnih građevina.
Korištenje	Srednja	Niska gustoća stanovanja.
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA Očuvanje i održavanje postojećeg urbanog uzorka. Pročelja povijesnih zgrada obnavljati metodama održavanja, konzervatorskih zahvata, restauracije i konzervatorske rekonstrukcije. Oblikovno neprihvatljive zahvate iznova preoblikovati poštujući obilježja izvornog oblikovanja. Poštivanje tradicije i funkcije prostora i sadržaja.		
MJERE UNAPREĐENJA Moguća je nova izgradnja interpolacija u skladu s planskim odredbama. Novu izgradnju visinom, gabaritom, položajem na parceli, načinom ugradnje, oblikovanjem i bojom pročelja te namjenom uskladiti sa susjednim povijesnim građevinama. Preporučena je izvedba kosog krova sljemena paralelnog s uličnim pročeljem, nagiba jednakog nagibu susjednih građevina (tako da pokriva zabat). Nije dozvoljena izgradnja krovnih kućica, već samo ugradnja prozora u ravnini krovne plohe. Dozvoljena je izgradnja ravnog krova potkrovlja, ali tako da je ono izgrađeno na 75% površine etaže i uvučeno s ulične strane. Nije dozvoljena izgradnja zidanih elemenata koji nadvisuju ogradu maksimalne visine 120 cm. Pomoćne građevine Moguća je izgradnja pomoćnih građevina do visine P+1+Pt s ravnim (75% površine etaže) ili kosim krovom u stražnjem dijelu parcele ili krila glavnih građevina. Pomoćna građevina ne smije nadvisiti uličnu građevinu. Sve zahvate na građevinama koji se izvode s dvorišne ili bočne strane građevine izvoditi u smjeru aktivacije unutrašnjosti bloka , odnosno njegovo formiranje kao pasaža koji povezuje javne prostore trga ispred s javnim prostorima u zaleđu. Kao primarni cilj postaviti nalaženje pravnog okvira unutar kojeg bi se to omogućilo. Reklamni natpisi se mogu postavljati na prizemnim dijelovima pročelja, ispod vijenca prizemlja uz dopuštenje i prema uvjetima nadležnog konzervatorskog odjela.		
MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA Moguća je rekonstrukcija (dogradnja i nadogradnja) u skladu s odredbama Plana. Na povijesno vrijednim zgradama evidentiranim u popisu kulturnih dobara nije prihvatljivo izvođenje rekonstrukcije (dogradnje i nadogradnje), odnosno ona je prihvatljiva ukoliko se izvodi na stražnjim dijelovima zgrada tako da nije vidljivo na pročeljima.		
GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE		

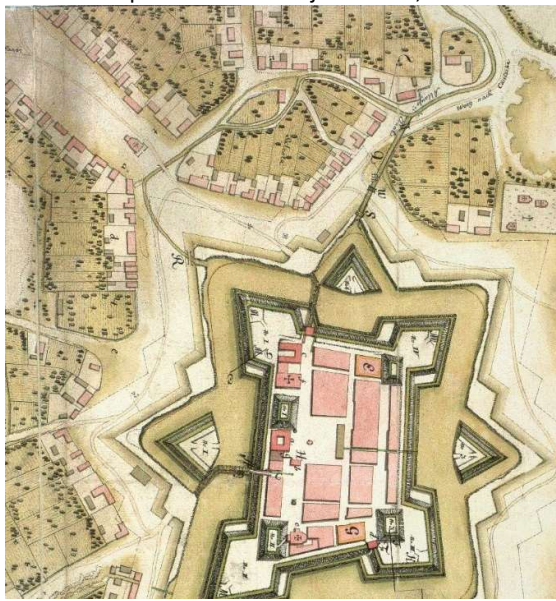
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1550.

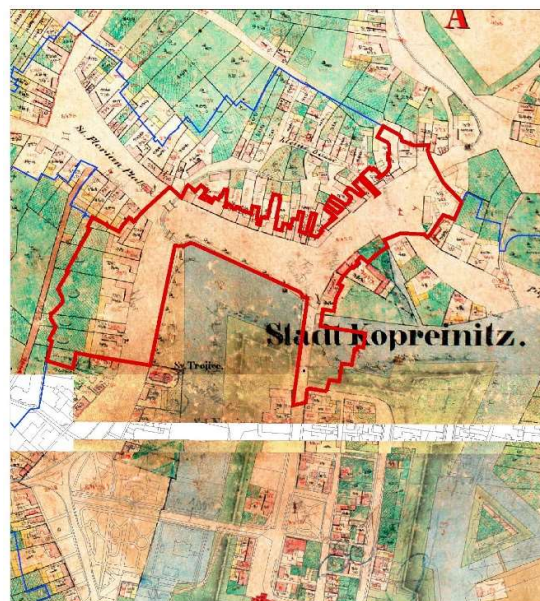
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1600.

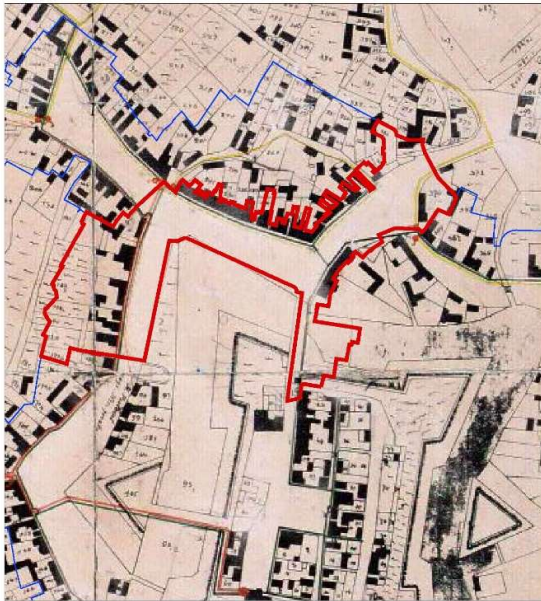
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.

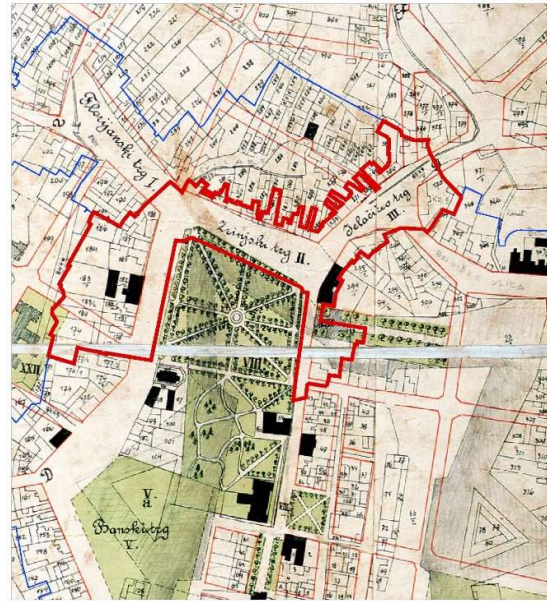
Franciskanski katastar iz 1869.

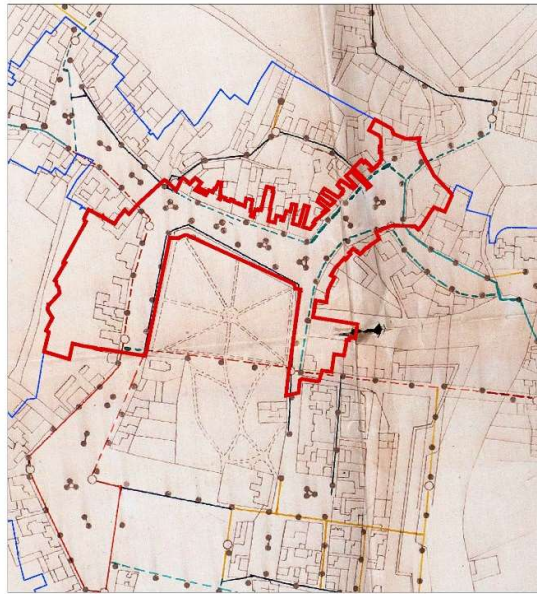
Obuhvat na planu elektrifikacije 1898.

Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kraljevskog grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.

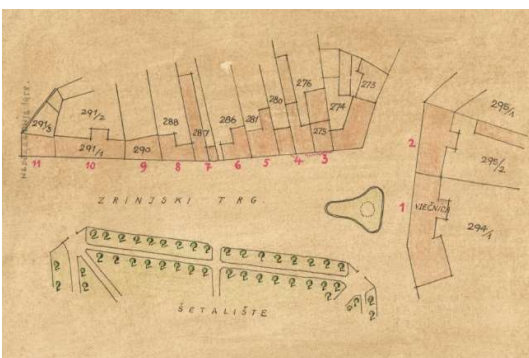
Obuhvat na planu plinifikacije 1909.

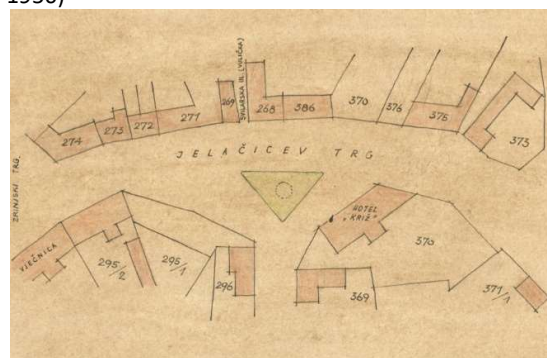
Obuhvat na položajnom nacrtu, 1930.

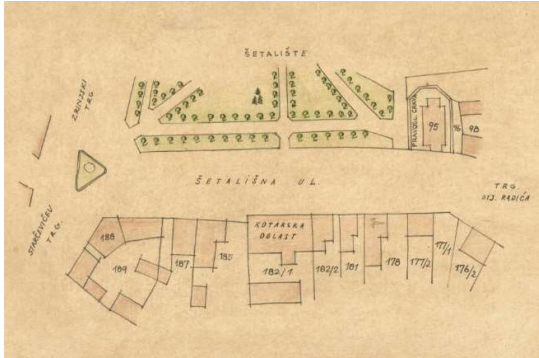
Zrinski trg u međuratnom razdoblju (Brozović, 1950)

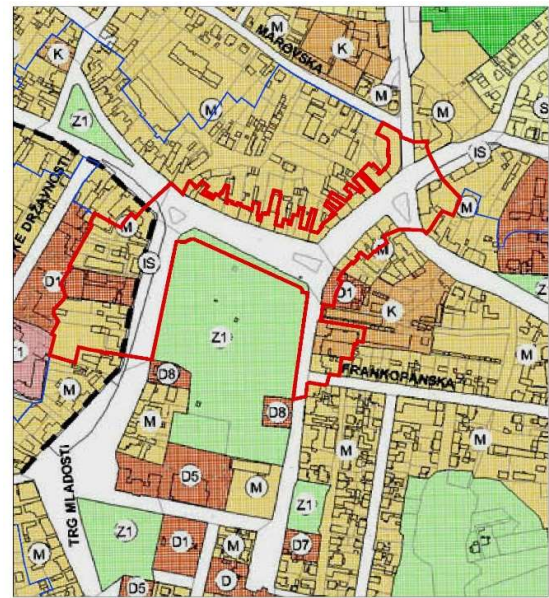
Jelačićev trg u međuratnom razdoblju (Brozović, 1950)

Šetališna ulica/trg u međuratnom razdoblju,
(Brozović, 1950)

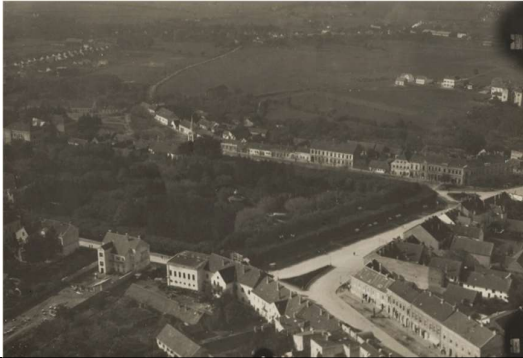

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

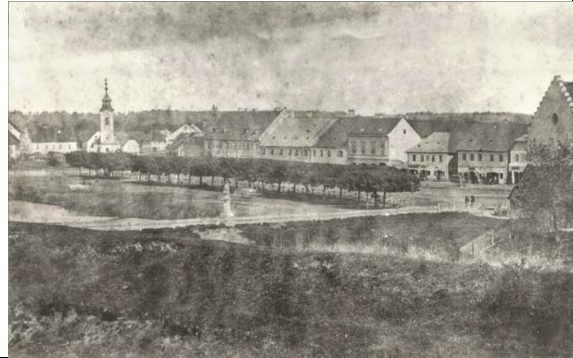
POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Esterova, Nemčičeva i Zrinski trg, početak 20. st.

Ulica Đure Estera

Zrinski i Florijanski trg s bedema

Ulica Đure Estera

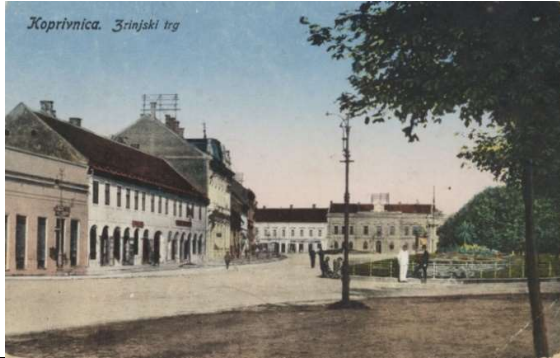
Ulica Đure Eстера (Tadić, 1983)

Zrinski trg, 1911.

Zrinski trg, 1908.

Zrinski trg oko 1910.

Zrinski trg oko 1910.

Zrinski trg

Zrinski trg – pogled istok, sjeveristok

Zrinski trg (Trg maršala Tita) 1960.

Zrinski trg (Trg maršala Tita) 1960.

Zrinski trg (Trg maršala Tita) 1960.

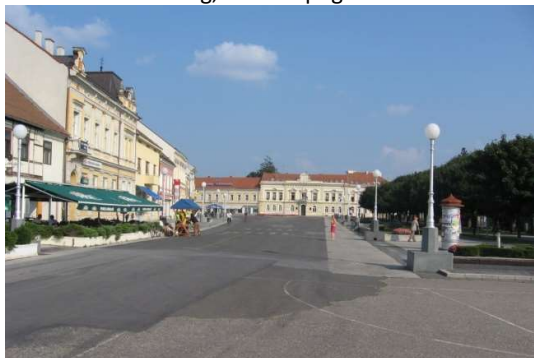
Zrinski trg (Trg maršala Tita) 1980.

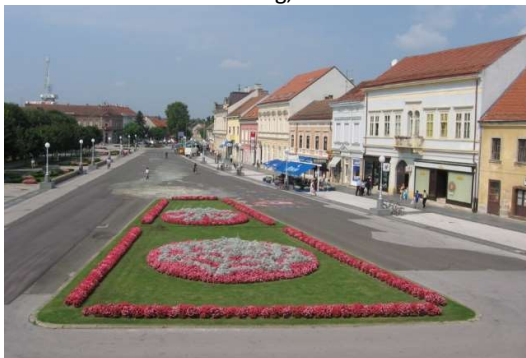
Zrinski trg (Trg maršala Tita) 1980.

Zrinski trg, 2005. – pogled istok

Zrinski trg, 2005.

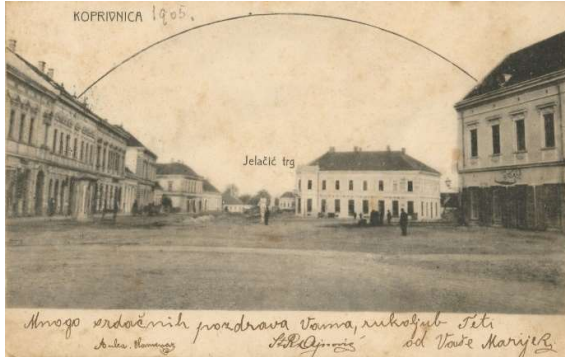
Trg bana Josipa Jelačića

Trg bana Josipa Jelačića, pogled sjever

Trg bana Josipa Jelačića, 1905.

Trg bana Josipa Jelačića

Trg bana Josipa Jelačića, pogled sjever

Trg bana Josipa Jelačića, pogled sjeveroistok

Trg bana Josipa Jelačića, pogled jug

Spoj Zrinskog i Jelačićevog trga oko 1910.

Trg bana Josipa Jelačića

Trg bana Josipa Jelačića

Trg bana Josipa Jelačića

Trg bana Josipa Jelačića, međuratno razdoblje

Trg bana Josipa Jelačića (Trg republike) 1980.

Trg bana Josipa Jelačića (Trg republike) 1980.

Trg bana Josipa Jelačića, sjeverozapad (Tadić, 1983)

Trg bana Josipa Jelačića, sjever (Tadić, 1983)

Trg bana Josipa Jelačića 2005.

Ulica Antuna Nemčića (Šetališna)

Ulica Antuna Nemčiča (Šetališna)

Ulica Antuna Nemčiča (Šetališna)

Ulica Antuna Nemčiča (Šetališni trg - ulica)

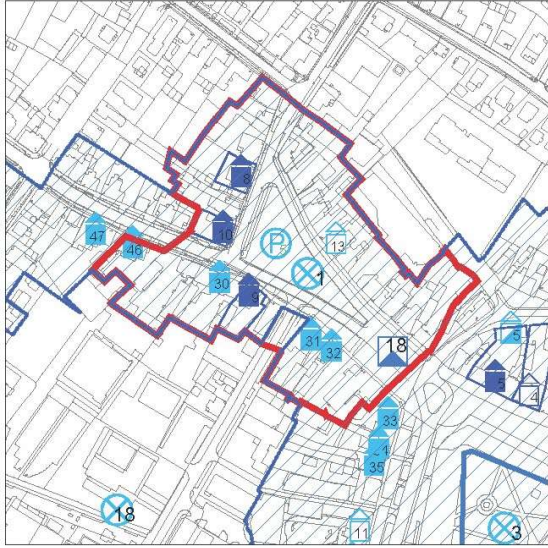

Ulica Antuna Nemčiča 1 (Tadić, 1983)

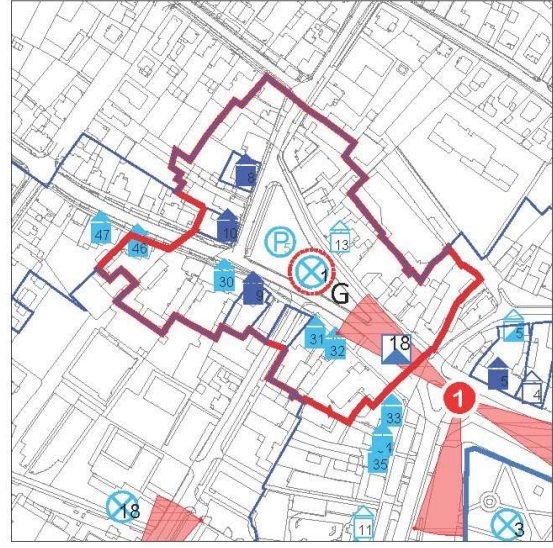

NAZIV PZO-a	FLORIJANSKI TRG – PODGRAĐE 2	6.
A. OPĆI PODACI		
OBUHVAT	Florijanski trg s parkom veza na Nemčićeveu ulicu i Zrinski trg Veza na ulicu Hrvatske državnosti Početak Ulice Ante Starčevića Početak Ulice Frana Galovića	
POVRŠINA	31608 m ² (3,16 ha)	
SMJEŠTAJ	Unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice (Z-2708)	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	18. stoljeće (faza izgradnje 1736.-1738, faza obnove nakon potresa 1880. - 1930.)	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
SMJEŠTAJ U GRADU Zapadno od Zrinskog trga, jugozapadno od Svilarske ulice, sjeverozapadno on Ulice Antuna Nemčića Gostovinskog, sjeverno od Ulice Hrvatske državnosti, istočno od Ulice Antuna Starčevića i jugoistočno od Ulice Frana Galovića. Sjeverozapadni vanjski perimetar koprivničke zemljane tvrđave u smjeru Varaždina - početak sjeverozapadnog izlaza iz stare Koprivnice. Djelomično zona visokog urbaniteta koji se nastavlja na Zrinski trg i Ulicu Antuna Nemčića.		
PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU	PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA	

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Florijanski trg – pogled na jugoistok

Florijanski park – pogled na jugozapad

Florijanski park – pogled na jug, jugozapad

Florijanski trg . pogled na sjever

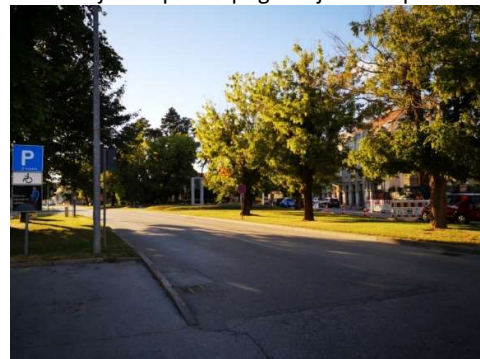
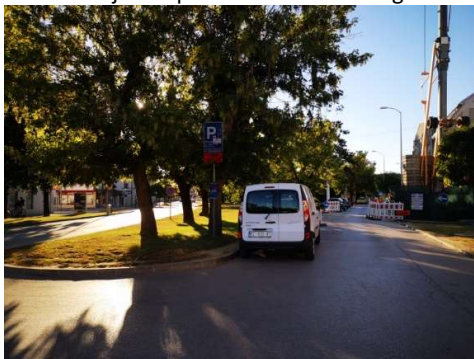

Florijanski park na istoimenom trgu – pogled na istok

Florijanski park i desna strana trga

Florijanski park – pogled sjeverozapad

Florijanski park – očuvana jugozapadna strana

Florijanski park – pogled jugozapad

Florijanski trg, pogled na zapad

Florijanski trg – pogled jugoistok

Florijanski trg 1, 2, 2A, 3

Florijanski trg 4

Florijanski trg 5

Florijanski trg 11, 10, 9

Florijanski trg, uglovnica A. Starčevića 2

Florijanski trg 9

STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Ravan teren.

VODA	Na početku trga, ispred nekadašnje kapele sv. Florijana prolazio je kanal koji je odvodio vodu iz tvrđavskog opkopa, a kasnije kanaliziran i zatrpan.
VEGETACIJA	Ostaci visokog i niskog zelenila parka na Florijanskom trgu s početka 20. stoljeća.
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Florijanski trg razvio se krajem 17. i početkom 18. stoljeća. Radi blizine vode u gradskom opkopu na Florijanskom trgu smjestili su se kožarski obrtnici. Na prostoru trga nalazio se potok u kojem su kožari namakali i štavili kožu, vodio je iz opkopa tvrđave prema Svilarskoj ulici prema Dravi. U istočnom dijelu Florijanskog trga, ispred pročelja istoimene kapele, bio je premošćen zidanim mostom. Južnu stranu trga presijecala je ulica Jamborica (danas ulica Ante Starčevića) koja je iz tvrđave vodila u smjeru Varaždina, dok je sjeverna strana trga kroz Dugu ulicu i Banovec vodila u Ivanec. Na trgu je 1735. 1737. godine podignuta zidana kapela svetog Florijana, a ispred nje zavjetni pil istoimenog sveca koji je početkom 20. stoljeća premješten na Trg dr. Leandera Brozovića i pridružen grupi kužnih svetaca. Crkva je stradala u potresu, te je porušena 1892. godine čime trg gubi svoje istočno pročelje. Nova crkva svetog Florijana podignuta je na prijelazu 19. u 20. stoljeće uz zapadnu stranu Javne gradske bolnice. Najstarije kuće bile su sagrađene od drva i pletera omazanog ilovačom i pokrivene slamom. Posljednja prizemnica tog tipa porušena je 1920. godine. Zidanice na Florijanskom trgu počele su se graditi početkom 19. stoljeća, adaptirane su u razdoblju historicizma (u stilu <i>altdeutsch</i> i neobarok) poslije potresa 1880. godine. Nakon potresa izgrađena je većina postojećih poslovno-stambenih objekata, većinom visokih prizemnica s pripadajućim gospodarskim objektima u dvorištu. Početak razvoja i definiranje katastarskih čestica zacrtano je prije rušenja bedema, dok današnja izgradnja većinom potječe iz razdoblja nakon razgradnje bedema.
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Trg ljevkastog oblika nastao na raskršću povijesnih prometnica prema Varaždinu s crkvom koja je zatvarala njegovu istočnu stranu čineći jedini trg zatvorenih pročelja. Danas „curi“ prema Zrinskom trgu i Nemčićevoj ulici. U njegovom je centru spomenika na kome završava os Ulice Hrvatske državnosti.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Palače i građanske kuće historicističkih pročelja s kraja 20. st. u pravilu nešto nižeg reda od Zrinskog trgu nastavku.
ORGANIZACIJA PARCELE	Uske dugačke parcele s ugrađenom glavnom zgradom na regulacijskoj liniji, u stražnjem dijelu pomoćne zgrade.
UREĐENJE PARCELE	Parcele su duboke i pretežno uske, s velikim udjelom zelenih površina te pomoćnim i gospodarskim objektima od kojih neki potječu iz vremena kad su bile poljoprivredne namjene: uglavnom zapuštena tradicionalna ruralna dvorišta s bunarima, voćnjacima i sl.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Florijanski trg s ostacima parkovnog uređenja koji je većim dijelom zauzeo Javni spomenik koji predstavlja fokus samog trga i Ulice Hrvatskih branitelja
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Stambeno-poslovni objekti 19. i 20. stoljeća, organizacija trga sa spomenikom 21. st
MATERIJALI	Mješoviti stilovi: od historicističkih pročelja povijesnih zidanica s kraja 20. st do suvremen izgradnje.
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Lokacija nekadašnje crkve sv. Florijana na početku ljevkastog trga.
VIZUALNA OBILJEŽJA	
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Visoka – područje karakterizira centar grada.

G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Visoka kompozicijska vrijednost: završetak ulice Hrvatske državnosti u osi spomenika. Početak Starčevićeve ulice koja vodi prema zapadu i željezničkoj stanici / industrijskoj zoni Podravke.	
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA		
H. NAMJENA I KORIŠTENJE		
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Barokni ljevkastri trg na raskrižju ulica s kapelom sv. Florijana.	
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Danas poslovna, stambena i javne otvorene površine sa Spomenikom braniteljima i ostatkom parkovnog visoko i niskog zelenila.	
L. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): M, K, Z1	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE RZG-0644-1974. Zgrada, Florijanski trg 9 RZG-0665-1974. Zgrada, Florijanski trg 13 RZG-0612-1974. Zgrada, Ante Starčevića 2 E Građanska kuća, Florijanski trg 4 E Građanska kuća, Florijanski trg 12 E Hotel Car, Florijanski trg 15 E Građanska kuća, Florijanski trg 16 E Obiteljska kuća, Ante Starčevića 1 E Park na Florijanskom trgu	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI Područje ima visoku kulturno povijesnu, arhitektonsko, urbanističko pejzažnu i memorijalnu vrijednost.	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Na području je velikim dijelom zastupljena povijesna gradnja s dominantnim pročeljem javne zgrade na Florijanskom trgu 4, izuzev spomenika koji dominira javnim prostorom kao završetak osi Ulice Hrvatske državnosti. Prostor danas djeluje urbanistički i prometno nedovršeno.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	srednji	Suvremena interpolacija javnog spomenika u prostor baroknog trga nije do kraja provedena. Neujednačena urbana oprema "taložena kroz vrijeme". Pojedinačno zaštićena kulturna dobra prepuštena propadanju.
Infrastruktura	visoki	Neartikulirana pješačka površina na širem području oko spomenika. Nejasno prometno rješenje.
Korištenje	visoki	Organizacija javnog spomenika nadređena javnom prostoru.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	visoka	Napušteni povijesni prostori. Neadekvatne nadogradnje.
Infrastruktura	visoka	Jaka vizura osi Ulice Hrvatske državnosti sa spomenikom u fokusu bez uspostavljanja primjerene pješačke i prometne infrastrukture.
Korištenje	visoka	Napušteni povijesni prostori, gradnja novih građevina.
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA Očuvanje i održavanje vrednovanog urbanog uzorka. Zgrade evidentirane popisom kulturnih dobara obnavljati metodama održavanja, konzervatorskih zahvata, restauracije, konzervatorske rekonstrukcije. Moguća je njihova rekonstrukcija ili zamjenska izgradnja uz prethodnu izradu arhitektonskog snimka i njegovo pohranjivanje u nadležnom Konzervatorskom odjelu. Regulacija uređenja izloga i reklama.		
MJERE UNAPREĐENJA		

Dozvoljena je rekonstrukcija (dogradnja i nadogradnja) te nova gradnja interpolacija položajem, gabaritom, visinom vijenca, nagibom i smjerom krova usklađena sa referentnom građevinom u nizu. Moguća je izgradnja ravnog krova na 75% površine zadnje etaže uvučeno sa strane uličnog pročelja u kojem slučaju visina ograde treba pratiti visinu vijenca referentne građevine. Referentne građevine su zgrade na Florijanskom trgu 4 i 12. Dozvoljena je gradnja prateće građevine iza glavne građevine visine krova najviše visine sljemena glavne građevine.

Dozvoljena je gradnja pomoćnih građevina u stražnjem dijelu parcele.

Regulacija degradiranih dijelova urbanog uzorka.

MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA

Nije dozvoljena gradnja krovnih kućica. Dozvoljena je ugradnja prozora u ravnini krovne plohe te prenamjena tavana i potkrovlja u stambenu etažu.

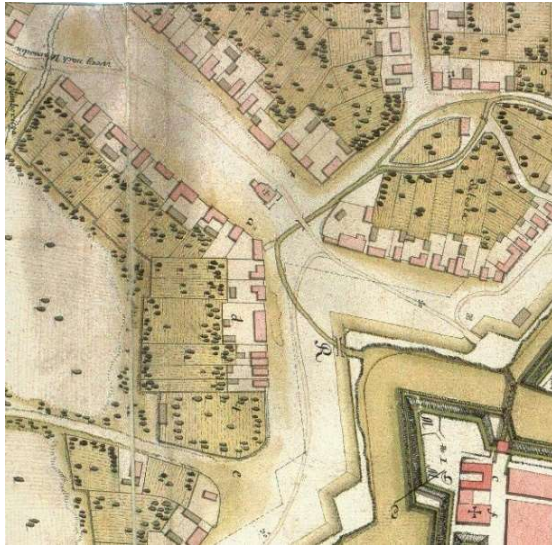
MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKE BAŠTINE

Očuvanje *in situ*

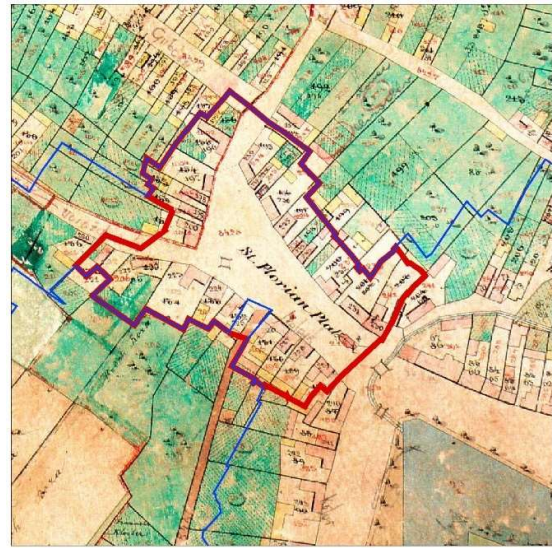
Očuvanje dokumentiranjem

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

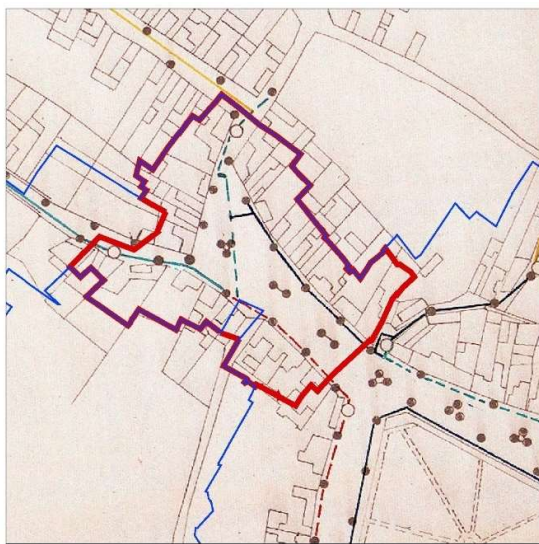
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.

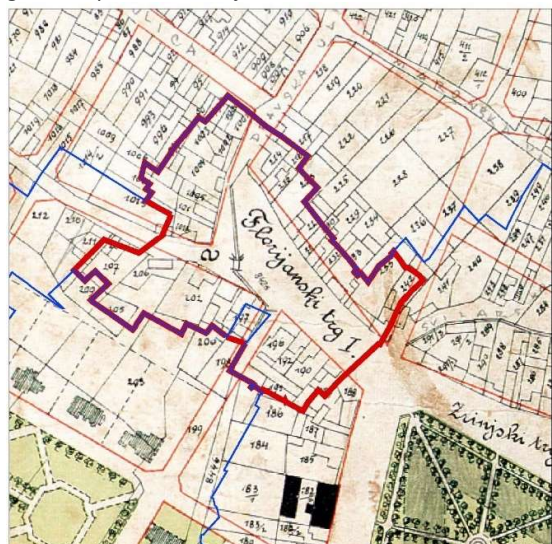
Obuhvat na franciskanskom katastru iz 1869.

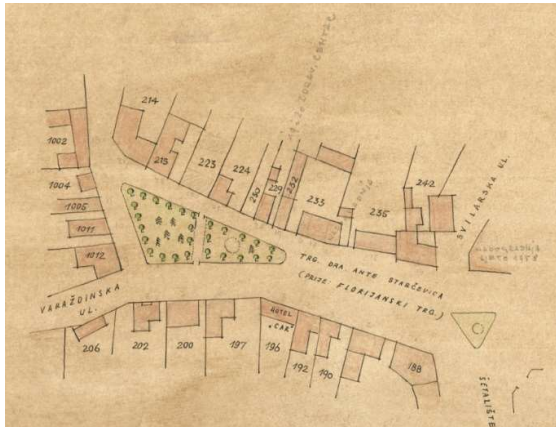
Obuhvat na planu plinifikacije, 1909.

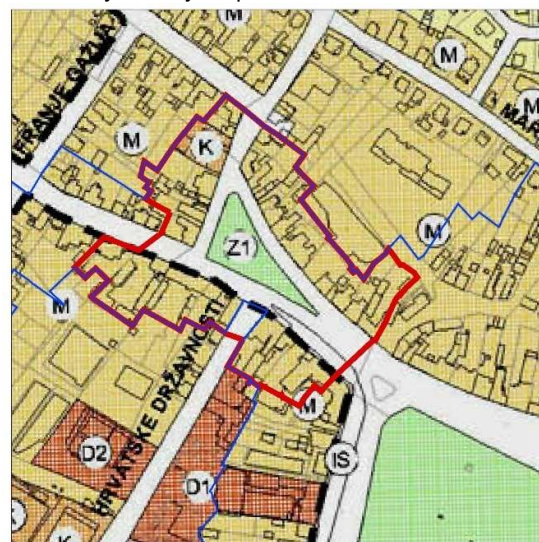
Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kr. grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.

Florijanski trg u međuratnom razdoblju, Brozović, 1950.

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Florijanski trg oko 1900.

Florijanski trg oko 1910.

Florijanski trg oko 1930.

Florijanski trg oko 1930.

Florijanski trg u međuratnom razdoblju

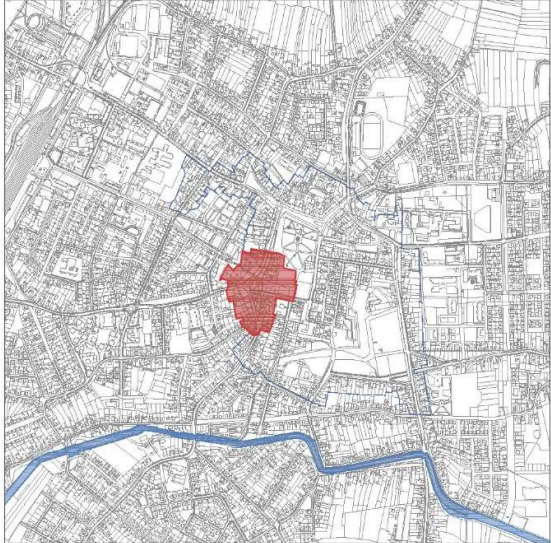
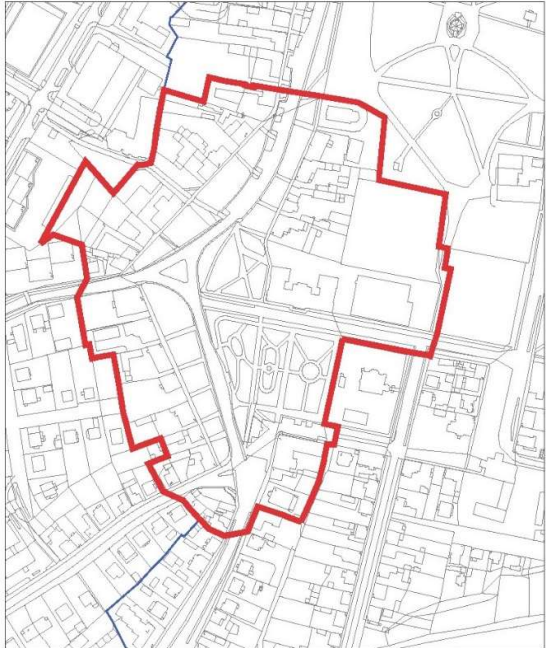

J. Reš Kuća Betlehem – Starčevićeva 2

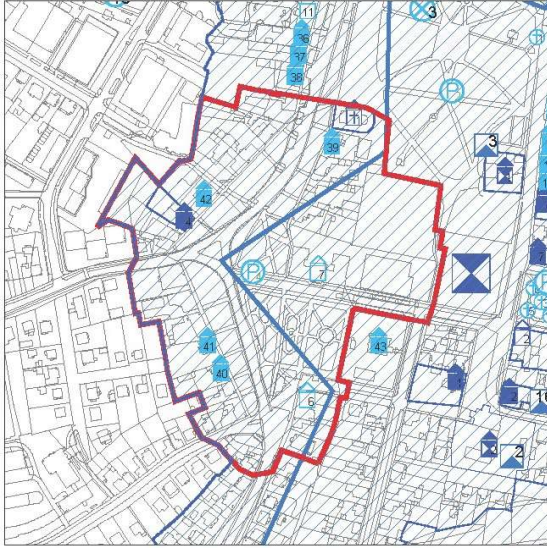

J. Reš Kuća i tiskara Kostinčer, Florijanski trg 9

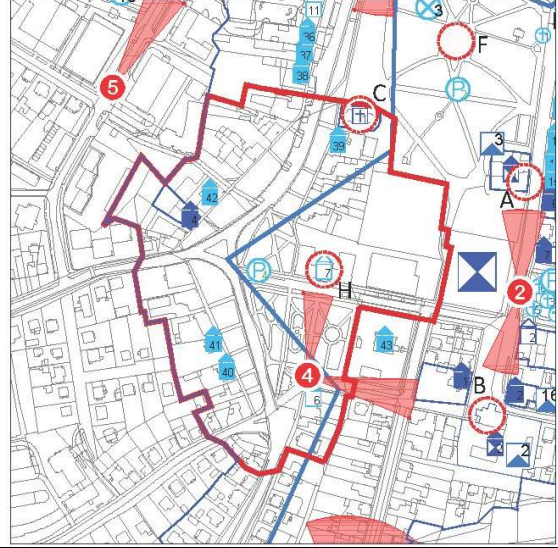

NAZIV PZO-a	TRG MLADOSTI – PODGRAĐE 3	7.
B. OPĆI PODACI		
OBUH VAT	Trg mladosti i zapadni dio Školske ulice sa zgradom gimnazije, sportskom dvoranom i igralištem, uključujući početak Ulice Antuna Nemčića s pravoslavnom crkvom, početak Ulice Antuna Mihanovića, Starogradske i Križevačke ulice	
POVRŠINA	67443 m ² (6,74 ha)	
SMJEŠTAJ	Unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice (Z-2708)	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	Od 18. do polovice 20. stoljeća	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
<p>SMJEŠTAJ U GRADU Jugozapadni dio centra. Perimeter zapadne glasilje kasnorenesansne tvrđave - <i>zapadni pik tvrđave</i>, smješten zapadno i jugozapadno u odnosu na bedeme i opkope tvrđave.</p>		
<p>PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU</p> 	<p>PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA</p> 	

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Trg mladosti – pogled jugoistok

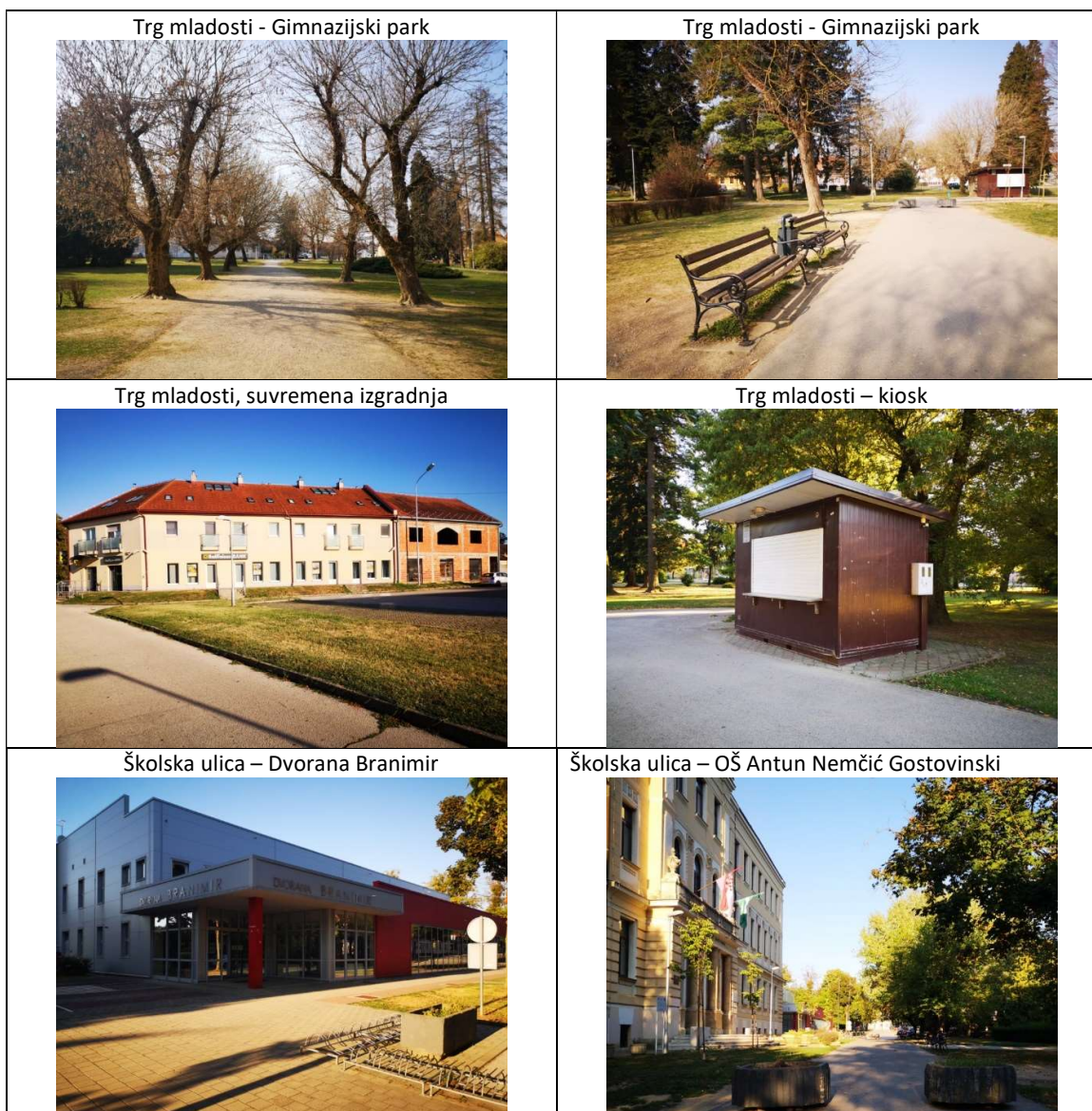
Trg mladosti – pogled jug, jugozapad

Trg mladosti – pogled jug, jugozapad

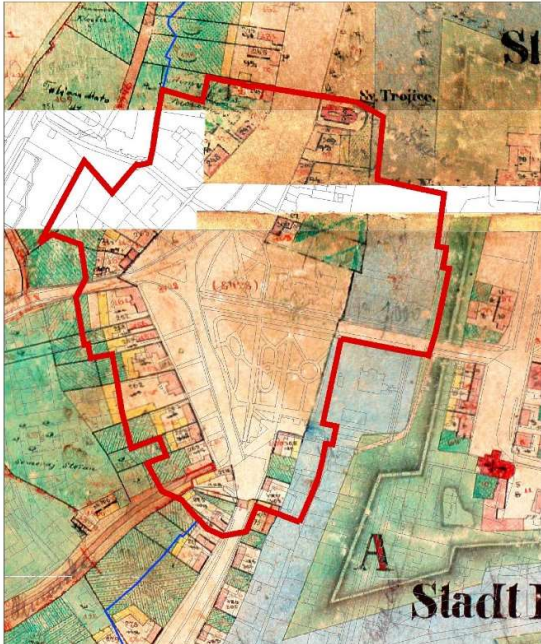
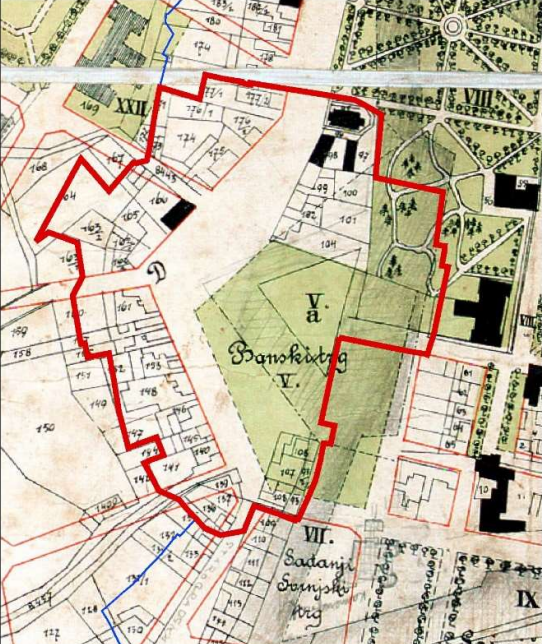

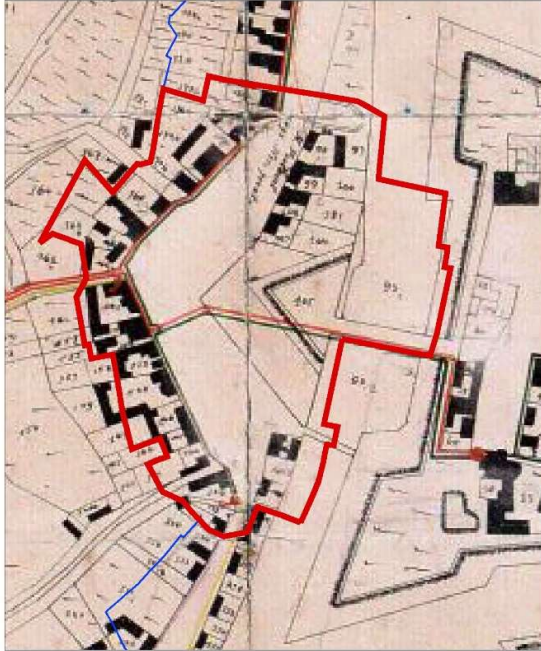
STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Zaravnjeni prostor izvan zapadnog vanjskog oboda tvrđave.
VODA	Nema
VEGETACIJA	Gimnazijski park iz 1908.
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Na planu iz 1772. na prostoru današnjeg Trga mladosti je ucrtano devet kuća (1738. se spominje da su u dvije kuće živjeli pravoslavni trgovci), a sve su bile sa zapadne strane trga. Četiri kuće su bile smještene sjeverno, a pet kuća južno od puta za Križevce koji se odvajao od ceste koja je vodila u smjeru Jagnjedovca. Do promjene je u izgradnji je došlo između 1791. i 1793. kada je izgrađena pravoslavna crkva Sv. Trojice, gradnju koje su financirali grčki trgovci pravoslavne vjere koji su živjeli u susjedstvu. Do crkve je kasnije podignuta parohijalna kuća koja je nakon ukinuća parohije pretvorena u poštu. Na istočnoj strani trga, uz pravoslavnu crkvu su kasnije izgrađene i četiri kuće, što je vidljivo iz plana Koprivnice datiranog 1850. godinom.

	<p>Prema tom planu na zapadnoj strani trga je bilo 11 kuća, što ukazuje na širenje trga u nekoliko desetljeća. Još je zanimljiv jedan detalj vezan uz ovaj trg, a to je da je između njega i Nemčićeve ulice bio vrt franjevačkog samostana, što je vidljivo primjerice sa plana Koprivnice iz 1838. godine. Na katastarskom planu iz 1869. godine Trg mladosti ima 16 kuća i pravoslavnu crkvu.</p> <p>Današnji je Trg mladosti ranije nosio naziv Banski trg i prije nego je formirano današnje sajmište (gdje je ranije bilo vojno vježbalište i jahalište – Reitschule u 18. st.) na tome trgu su se održavali stočni sajmovi. Na katastarskom planu iz 1869. godine prostor Trga mladosti je jednostavno označen kao Pique.</p> <p>Današnji prostor s parkom formira se zatrpavanjem gradskih bedema, a u njemu je smještena stara gimnazija, jedna od najljepših ambijentalnih cjelina s početka 20. stoljeća. Izgrađena je pod vodstvom Gjüre Carneluttija za potrebe koprivničke gimnazije 1908. godine kao jednokatni objekt, a drugi kat je dozidan 1953. godine. Danas je u ovoj zgradi smještena osnovna škola „Antun Nemčić Gostovinski“. Na rubu parka, nedaleko od zgrade stare gimnazije, nalazi se zgrada Domoljuba koju krajem 19. stoljeća koprivnički obrtnici grade kao ugostiteljski objekt, a nakon prvog svjetskog rata ga kupuje Hrvatsko pjevačko društvo „Domoljub“ i 1919. nadograđuje društvenu dvoranu u secesijskom stilu.</p> <p>Godine 1913. konačno je preseljeno stočno sajmište s današnjeg trga Mladosti zapadno do gradske jezgre na lokaciju Lenišće, te počinje urbanistički razvoj ovog trga.</p>
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Okosnicu čini trokutno raskršće povijesnih prometnica formiranih oko nekadašnjeg zapadnog revalina. Zelene površine Trga mladosti prostiru se s obje strane prometnica čineći tampon zonu prema nizovima kuća na sjeverozapadu i jugozapadu. Današnje parcele obiteljskih kuća formirane su djelomično već u 18. stoljeću, da bi se konačno formirale u 19. st.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Rubno područje čine nizovi obiteljskih visokih prizemnica sa stražnjim dvorištem (okućnicom) s kraja 18, 19. i iz 20. st. Centralnim prostorom dominira klasicistička zgrada škole okružena parkom sa suvremenom dvoranom u nastavku. Iza škole, do crkve se proteže niz usitnjenih čestica s povijesnim zidanicama sitnog mjerila.
ORGANIZACIJA PARCELE	Stambene zgrade su građene na regulacijskoj liniji kao ugrađene i poluugrađene, dok se pomoćne zgrade nalaze u stražnjem dijelu okućnice.
UREĐENJE PARCELE	<i>Insule</i> su izdužene okomito na glavno pročelje, s velikim udjelom zelenih površina te pomoćnim i gospodarskim objektima. Zapadna strana s građevinama koje svojim krilima zauzimaju dubinu parcele.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Park na Trgu mladosti s obje strane prometnice i na trokutnoj površini na sredini raskršća ispresijecan pješačkim i kolnim putevima s grupama visokog i niskog zelenila na travnatim površinama. Park okružuje zgradu škole. Sa stražnje strane dvorane je školsko igralište okruženo visokom ogradom. Dio prostora zauzimaju organizirana parkirališta. Crkva Svete trojice okružena dvorištem s visokom zidanom ogradom.
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Barokna jednokatnica i niz visokih prizemnica u stilu historicizma od kojih su neke u dugoj polovici 20. stoljeća uspješno obnovljene. Klasicističko pročelje osnovne škole i naglašeno autorsko oblikovanje suvremene sportske dvorane.
MATERIJALI	Povijesne zidanice sa skromnom arhitektonskom plastikom i suvremena izgradnja. Zgrada škole s bogatom klasicističkom arhitektonskom plastikom.

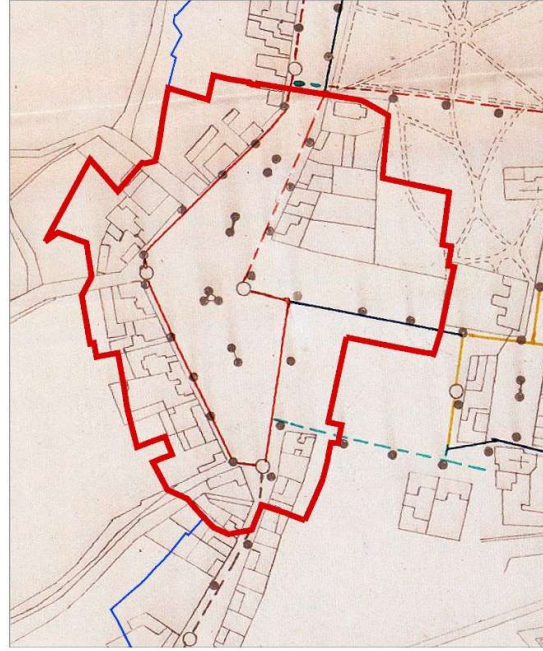
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Zapadni dio arheološke zone Tvrđava – stari magistrat (arheološka zona zaštite unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice Z-2708).	
VIZUALNA OBILJEŽJA		
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Visoka ambijentalna i povijesna vrijednost. Pristup centru grada s jugozapada odakle se pružaju vrijedne vizure prema klasicističkoj zgadi škole te tornju crkve sv. Antuna.	
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Povijesno parkovno visoko i nisko zelenilo okružuju školsku zgradu i dvoranu.	
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA		
H. NAMJENA I KORIŠTENJE		
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Do izgradnje trga ravni prostor se koristio kao sajmište.	
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Danas stambeni dio, školski dio, ugostiteljski i sakralni.	
I. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): M, Z1, D5, D8	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE Z-821 Crkva Sošestvija sv. Duha, Trg mladosti 1 Z-2576 Zgrada, Trg mladosti 15 PL Domoljub, Starogradska ulica 1 PL OŠ Antun Nemčić Gostovinski, Školska ulica 5 E Građanska kuća, Trg mladosti 1 E Građanska kuća, Trg mladosti 8 E Građanska kuća, Trg mladosti 9 E Građanska kuća, Trg mladosti 15 PL Park na Trgu mladosti	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI Područje ima visoku ambijentalnu i urbanističku vrijednost kojom oblikuje sliku grada. Područje ilustrira razdoblje urbanizacije centra Grada izvan zidina.	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Hortikulturnim uređenjem Trga mladosti obrubljenog kontinuiranim nizom obiteljskih kuća dominira klasicistička zgrada osnovne škole A. N. Gostovinski i naglašeno autorski oblikovana sportska dvorana Branimir. Niz zapuštenih povijesnih zidanica s ugostiteljskim sadržajima natkrivenim krošnjama drvoreda tvori ugodan ambijent.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	Visoki	Adaptacija postojećih objekata ukidaju stilska obilježja građevina te unosi elemente koji narušavaju sklad uličnog poteza. Javne građevine imaju potrebu za širenjem svojih sadržaja na javne površine parka. Potreba za ugostiteljskim sadržajima zadovoljena je korištenjem zapuštenih povijesnih zidanica.
Infrastruktura	Visoki	Neujednačena urbana oprema i neuređeni prolazi prema zapadu (prema ZCF i željezničkom kolodvoru). Uređenje rekreativnog sadržaja uz O.Š. Antun Nemčić Gostovinski rezultirao je velikim brojem korisnika što ukazuje na potrebu za proširenjem osvijetljenih uređenih površina za rekreaciju.
Korištenje	Visoki	Neprijemno uređeni poslovni prostori unutar stambene izgradnje.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	Visoka	Najstarijem baroknom objektu je s dvorišne strane dozidana (nedovršena) novogradnja koja ne poštuje prostorne odnose baroknog objekta, parcele i trga.
Infrastruktura	Visoka	Devastirane pješačke staze, neuređena urbana prema.

Korištenje	Visoka	Spontano formiranje javnih površina i ugostiteljski sadržaja na parcijalno uređenim prostorima.
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA Uređenje partera uz maksimalno poštivanje zatečenog zelenila. Održavanje građevina s ugostiteljskim sadržajima ispod drvoreda. Rekonstrukcija devastiranih povijesnih građevina.		
MJERE UNAPREĐENJA Uređenje partera uz maksimalno poštivanje zatečenog zelenila.		
MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA Dozvoljena rekonstrukcija (dogradnja i nadogradnja) te gradnja novih građevina po principu interpolacije uz poštivanje položaja na parceli, gabarita, visine vijenca, nagiba i smjera krova u skladu s referentnom građevinom u nizu. Referentne građevine su zgrade na Trgu mladosti 1 i 16 te obiteljska kuća na Trg mladosti 9. Nije dozvoljena gradnja krovih kućica. Dozvoljena je ugradnja prozora u ravnini krova. Dozvoljena je gradnja pratećih građevina iza glavne građevine tako da visina krova ne prelazi visinu sljemena glavne građevine. Dozvoljena je gradnja pomoćne građevine u stražnjem dijelu parcele te na minimalnoj udaljenosti 5 m od regulacijske linije. Na potezu gdje stražnje pročelje parcela graniči s javnim parkom dozvoljena je gradnja prateće građevine uvučena 3 m. Ako se gradi na manjoj udaljenosti nije dozvoljena ugradnja otvora. U slučaju gradnje ograde s dvorišne strane (prema javnom parku) obavezna je gradnja punog ogradnog zida visine 2 m u ravnini pročelja zgrade na Trgu mladosti 18. Obavezna je gradnja ograde na regulacijskoj liniji visine do 2 metra.		
MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKE BAŠTINE -		
GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE		
Obuhvat na franciskanskom katastru iz 1869.	Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kr. grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.	
		

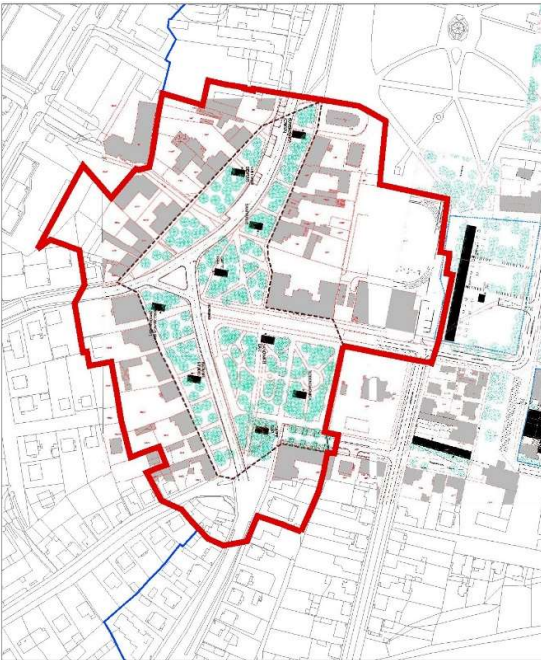
Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898.

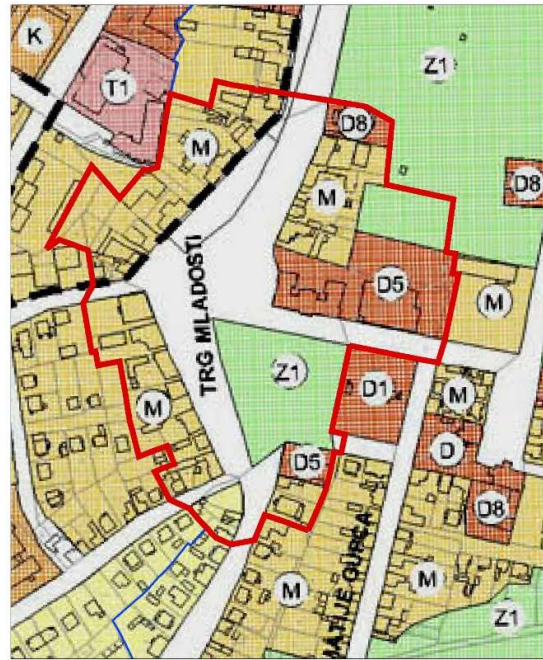
Obuhvat na planu plinifikacije Koprivnice, 1909.

„Paviljoni“ iz Urbanističko-arhitektonske studije šire zone gradskog centra, njiric+ arhitekti, 2019.

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

POVIJESNE FOTOGRAFIJE (Trg S. Radića/Banski trg/Sajmišni trg/Svinjski trg/početak Starogradske ul.)

Stočni sajam na Banskom trgu krajem 19. st.

Trg mladosti, pogled sjeveroistok

Trg mladosti, jugozapadna strana (Tadić 1983)

Trg mladosti, pogled na jug (Tadić 1983)

Trg mladosti/Mihanovićeve (Tadić 1983)

Barokna jednokatnica (Tadić, 1983)

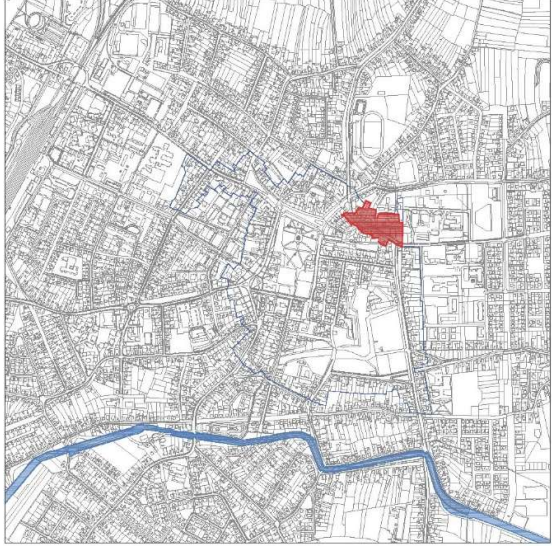
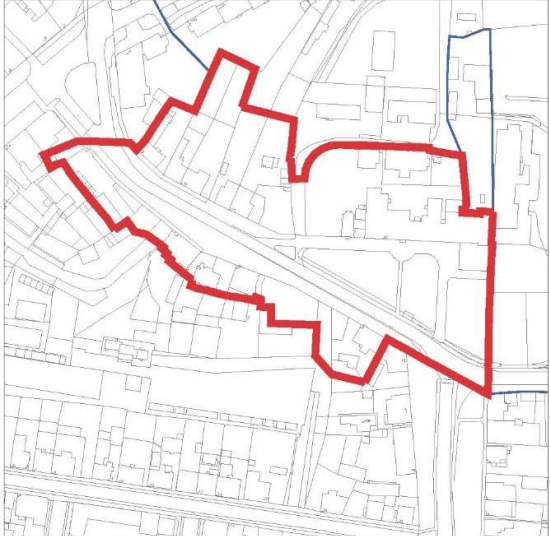

Trg mladosti 11 (Tadić, 1983)

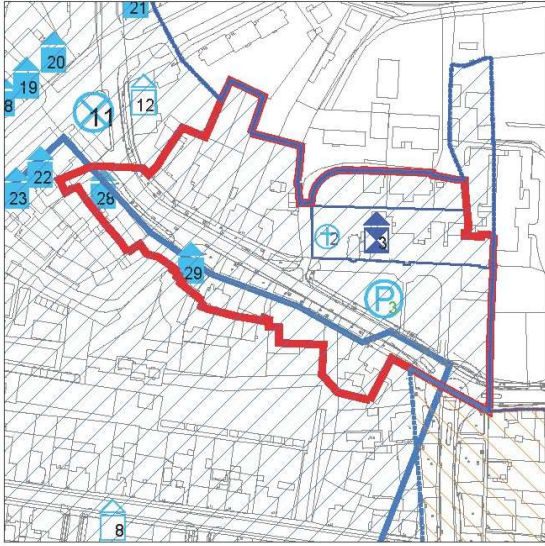

Trg mladosti 19 (Tadić, 1983)

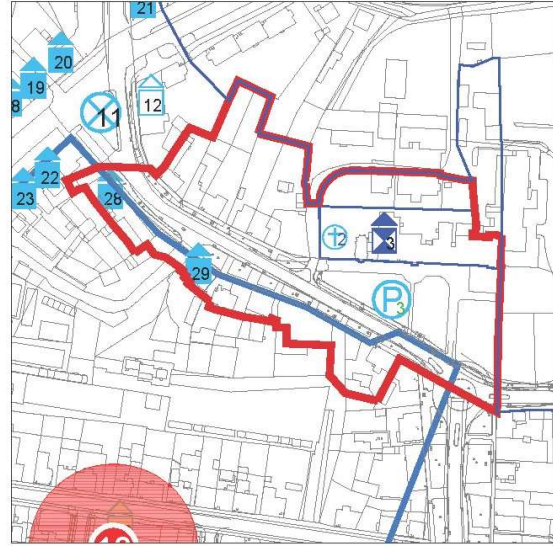

NAZIV PZO-a	TRG DR. TOMISLAVA BARDEKA - PODGRAĐE 4	8.
C. OPĆI PODACI		
OBUHVAT	Trg dr. Tomislava Bardeka s kompleksom stare Gradske bolnice i Bolničkim parkom	
POVRŠINA	22820 m ² (2,28 ha)	
SMJEŠTAJ	Unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice (Z-2708)	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	Od 15. do polovice 20. stoljeća	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
<p>SMJEŠTAJ U GRADU Trg dr. Tomislava Bardeka (nekad Bolnički trg) dio je sustava trgova koji okružuju vanjski perimetar renesansne zemljane tvrđave, a nalazi se na njezinom sjeveroistočnom kraju.</p>		
<p>PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU</p> 	<p>PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA</p> 	

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Miškine, Jelačićevog trga i Trga dr. T. Bardeka

Trg dr. Tomislava Bardeka – pogled jugoistok

Trg dr. Tomislava Bardeka 13

Trg dr. Tomislava Bardeka 12

Trg dr. Tomislava Bardeka 11

Trg dr. Tomislava Bardeka – pogled sjeveroistok

Pil Krista Kralja i kapela svetog Florijana

Trg dr. Tomislava Bardeka – pogled istok

Bolnički park ispred kapele sv. Florijana

Bolnički park na trgu dr. Tomislava Bardeka

Javno parkiralište Javne gradske bolnice

Rotor iz Trga dr. Tomislava Bardeka

Ulica braće Radić 2

Trg dr. Tomislava Bardeka 8

Trg dr. Tomislava Bardeka 7

Trg dr. Tomislava Bardeka 6

Trg dr. Tomislava Bardeka 5

Trg dr. Tomislava Bardeka 4

Gradska tržnica i javno parkiralište – pogled jug

Trg dr. Tomislava Bardeka 2, 3 (Koprivnički plac)

Trg dr. Tomislava Bardeka 1

Trg dr. Tomislava Bardeka, rondela

STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Ravan teren
VODA	Nema
VEGETACIJA	Bolnički park
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	<p>Prostor trga-ulice formirao se pod pikom oko sjeveroistočnog bastiona, od Jelačićevog trga na zapadu do okomite cestovne komunikacije koja zaobilazi tvrđavu i vodi prema jugu (staro Lenišće).</p> <p>Trg dr. Tomislava Bardeka najsjeverniji je u niz povijesnih trgova koji su nastali rušenjem gradskog fortifikacijskog sustava, a svoje korijene ima u podgrađu koje se razvilo još u vrijeme postojanja tvrđave.</p> <p>Na mjestu današnje kapele svetog Florijana i starog krila Javne gradske bolnice u 17. stoljeću se nalazilo njemačko groblje svete Lucije s dvojnomo drvenom grobljanskom kapelom svete Lucije i svetog Ivana Krstitelja te kameni pil Krista Kralja iz 18. stoljeća. Groblje se spominje u kanonskim vizitacijama sve do 1810. godine, a označeno je i na katastarskoj izmjeri iz 1869. godine.</p> <p>U vrijeme izgradnje pruge, javlja se potreba za izgradnjom Javne gradske bolnice te građevinski stručnjak Adolf Felbinger kao najprikladnije mjesta odabire prostor napuštenog groblja svete Lucije. Izgradnja je dovršena 1875. godine, nakon čega se kao bolnica paviljonskog tipa širi i nadograđuje u smjeru sjeveroistoka i istoka sve do danas.</p>
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Trg prati vanjski perimetar sjevernog zemljanog opkopa nekad ispunjenog vodom i sjeveroistočnog bastiona renesansne tvrđave. Sjeverna strana duboke uske parcele, južna strana plitke parcele.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Obiteljske jednokatnice i katnice sa stražnjim dvorištem.
ORGANIZACIJA PARCELE	Pročelja u pravilu na regulacijskoj liniji, uglavnom poluugrađene i ugrađene građevine.
UREĐENJE PARCELE	Uske parcele zauzimaju duboka krila glavne zgrade koja su ustvari pomoćne zgrade.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Javna gradska bolnica paviljonskog tipa s javnim parkiralištem Javni gradski park. Puni koridor ulice s biciklističkom stazom, nogostupom i zelenim pojasom. Kolni ulazi u unutrašnjost bloka s parkiralištem i Gradskom tržnicom između brojeva 3 i 4 i na broju 7.
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Stambeno-poslovne visoke prizemnice srednje ambijentalne vrijednosti. Tipska gradnja 19. i 20. stoljeća, historicizam.
MATERIJALI	Suvremeni materijali i način gradnje.

E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Samo južni rub područja se nalazi unutar arheološke zone Tvrđava – stari magistrat (arheološka zona zaštite unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice Z-2708). na području bolnice se nalazilo njemačko groblje sa dvojnog kapelom.	
VIZUALNA OBILJEŽJA		
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Visoka, pristup centru sa sjeveroistoka.	
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Povijesno parkovno visoko i nisko zelenilo ispred bolničke zgrade i s jedne strane ulice prate krivinu ulice te su glavni akcent prostora. Kružni tok sa zelenilom (rondela) na početku i kraju područja koji preusmjeruje vizure.	
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA		
H. NAMJENA I KORIŠTENJE		
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Bolnički trg u svom sjeverozapadnom dijelu sastoji se od niza visokih prizemnica koje su na postojećim katastarskim česticama izgrađene sredinom 19. stoljeća. Većina bidermajer objekata je poslije potresa 1880. obnovljena i preoblikovana u razdoblju historicizma (<i>altdeutsch</i>) i secesije. Na broju 6 još uvijek je očuvana kovana željezna rešetka u stilu secesije kojem pripada i ograda bolnice iz 1909. godine koju je projektirao domaći graditelj Josip Reš, dok je na broju 13 očuvan portal sa lučno zidanim nadvratnikom tipičan za najraniji graditeljski sloj s kraja 18. i početka 19. stoljeća. Obnove objekata u drugoj polovici 20. stoljeća unosi izmjene u izgled pročelja, mijenja se veličina i izgled prozorskih otvora, ukrasi se odstranjuju, a glatku fasada zamijenjena je modernom, špricanom "minhenskom" fasadom. Rušenjem pojedinih objekata u nizu nastaju praznine koje su prostori potencijalne izgradnje posebne osjetljivosti s unaprijed određenom visinom i prostornim odnosima, a kao primjer objekta koji je uvlačenjem od linije ulice ozbiljno poremetio ritam ulice-trga treba spomenuti novogradnju na broju 5, dok je adaptacija polovice kuće na broju 6 od skladne visoke secesijske jednokatnice dovela do njezine devastacije.	
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Stambena, trgovačka i javna namjena. Ulazi u Gradsku tržnicu i parkiralište.	
J. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): D3, M, Z1, K	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE Z-2643 Stara bolnica s kapelom sv. Florijana i pilom Trpećeg Krista, Trg dr. T. Bardeka 10 E Građanska kuća, Trg dr. T. Bardeka 1 E Kuća Vresk, Trg dr. T. Bardeka 4 E Park na Trgu dr. T. Bardeka	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI Visoka Široki prozračni prostor trga-ulice, niskog horizonta i lagano zakrivljenog vizurnog poteza u kojem je važan prirodni, nelinearni doživljaj javnog prostora.	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Zelene površine s rondelama i bolnički kompleks u kontrastu s neprimjereno uređenim prilazom tržnici i nedovršenim/nedefiniranim južnim pročeljem.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	Visoki	Diskontinuitet povijesne gradnje i nepostojanje kvalitetnih interpolacija.
Infrastruktura	Srednji	Promet u mirovanju i ulaz u tržnicu zahtijevaju kvalitetno rješenje.
Korištenje	Visoki	Neartikulirani ulaz u tržnicu.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	Srednja	Nepostojanje kvalitetne interpolacije.
Infrastruktura	Srednja	Rješenje prometa u mirovanju.
Korištenje	Niska	Dominantno prometno.
MJERE ZAŠTITE		

MJERE OČUVANJA

Očuvanje i održavanje visokog urbanog zelenila.

Povijesne građevine treba održavati restauracijom pročelja. Nije dozvoljena izgradnja krovnih kućica, već samo ugradnja prozora u ravni krova. Dogradnja je moguća u unutrašnjosti bloka.

Dozvoljena je nova izgradnja kao interpolacija koja zadržava prostorni red: usklađenost nove izgradnje s postojećom susjednom izgradnjom položajem na parceli, visinom i gabaritom.

MJERE UNAPREĐENJA

Uređenje pristupa tržnici i prometa u mirovanju.

Dozvoljena je rekonstruirati (dogradnja i nadogradnja) i nova izgradnja principom interpolacije u skladu s referentnom građevinom na adresi Trg dr. Tomislava Bardeka 4 na način da se poštuje položaj na parceli, visina vijenca, nagib i smjer krova.

Gradnja pratećih građevina dozvoljena sa stražnje strane glavne građevine, a visinom ne smije nadvisiti sjeme glavne građevine.

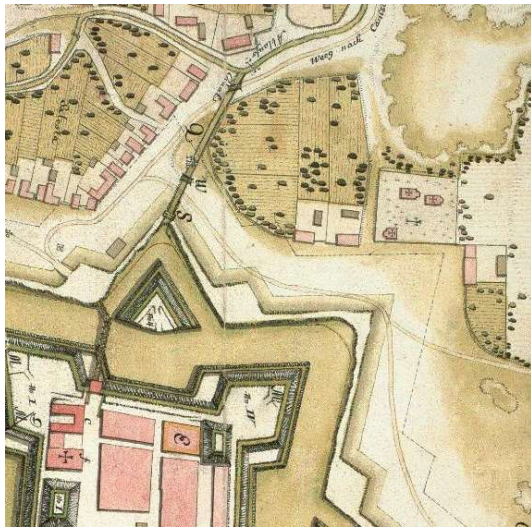
Moguća izgradnja pomoćnih građevina iza glavne građevine ili uvučene minimalno 5 m od regulacijske linije.

MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA

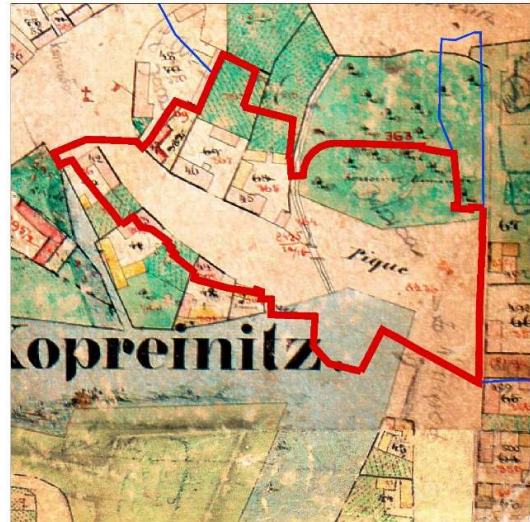
Regulacija degradiranih dijelova urbanog uzorka.

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

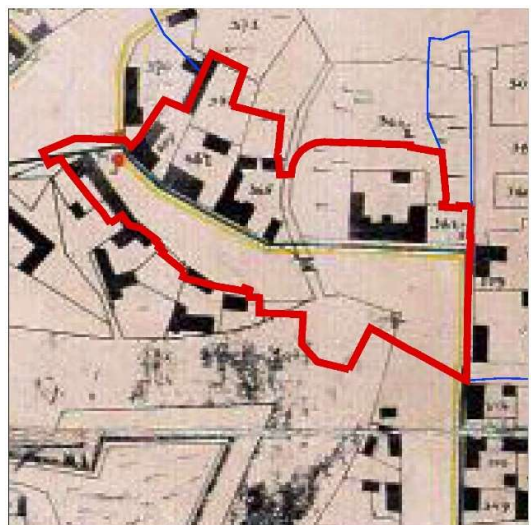
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.

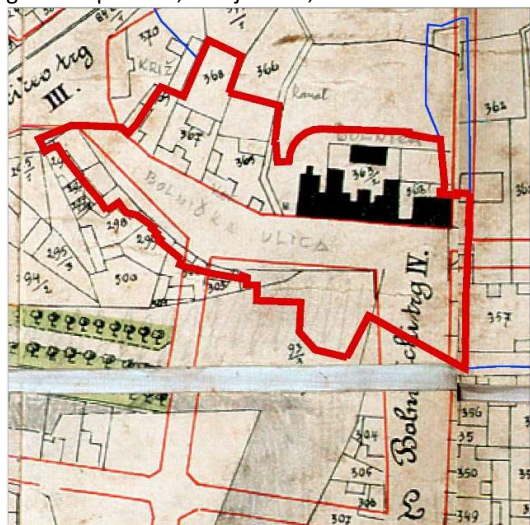
Obuhvat na Franciskanskom katastru iz 1869. Područje „Pod Pikom“

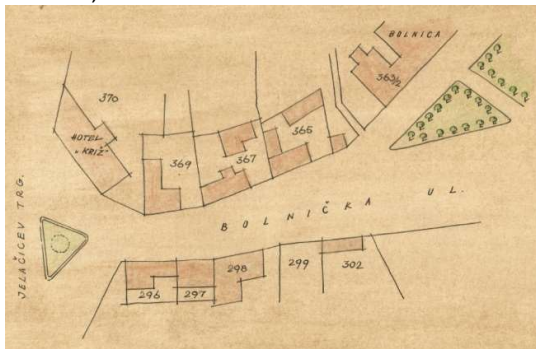
Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898.

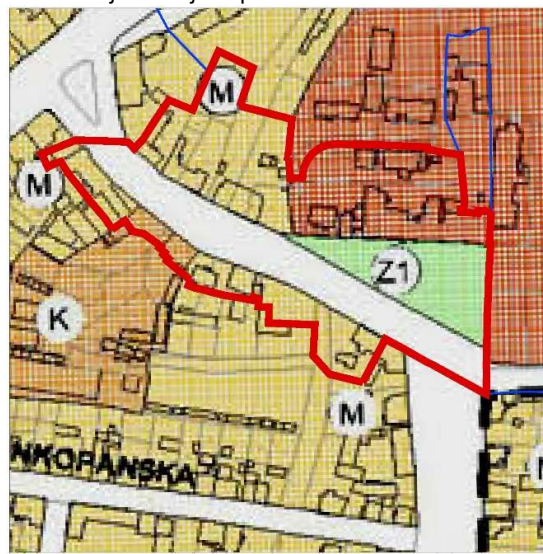
Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kr. grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.

Trg dr. Tomislava Bardeka u međuratnom razdoblju, Brozović, 1950.

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Gradska bolnica, kapela sv. Florijana, most i kanal, 1900.

Javna gradska bolnica oko 1900.

Gradska javna bolnica s Bolničkim parkom i kovanom secesijskom ogradom J. Reša 1909.

Gradska javna bolnica oko 1900.

Gradska javna bolnica, 1904.

Gradska javna bolnica i Bolnički park

Gradska javna bolnica i Bolnički park oko 1910.

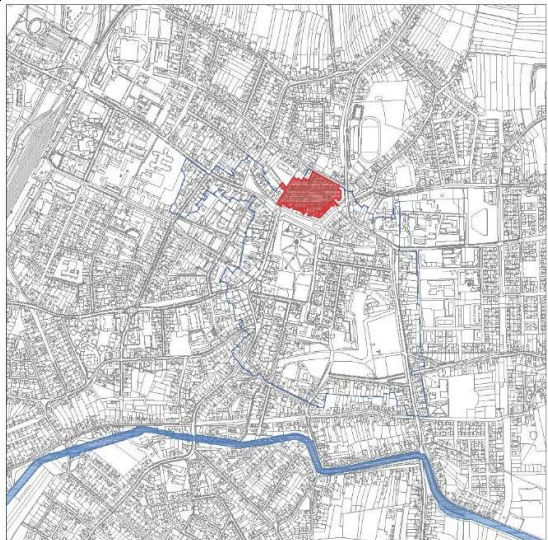
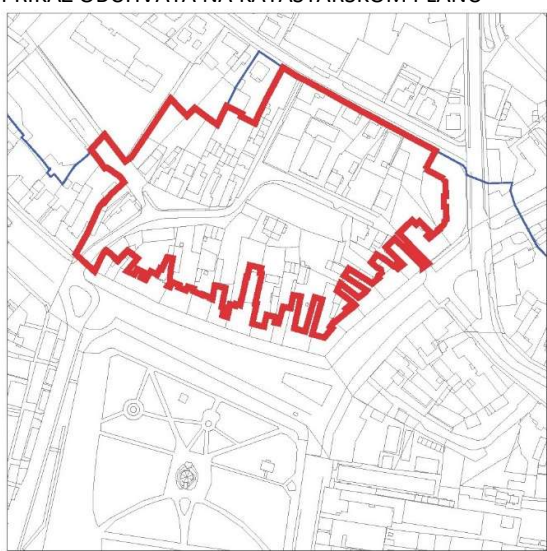

Gradska j. bolnica sa zgradom operacije, 1927.

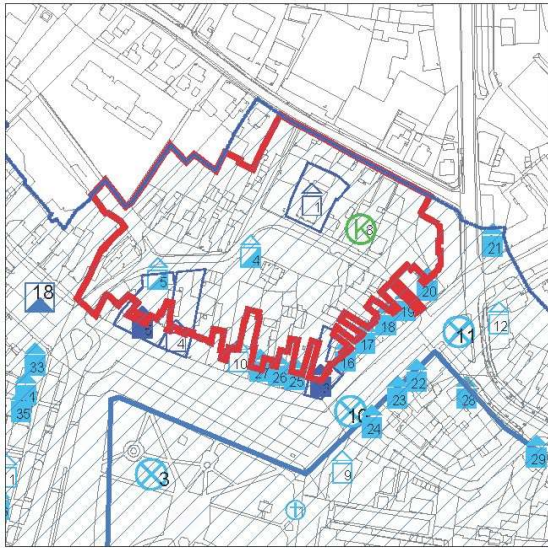
Gradska javna bolnica s Bolničkim parkom i spojnim operacionim traktom iz 1927.

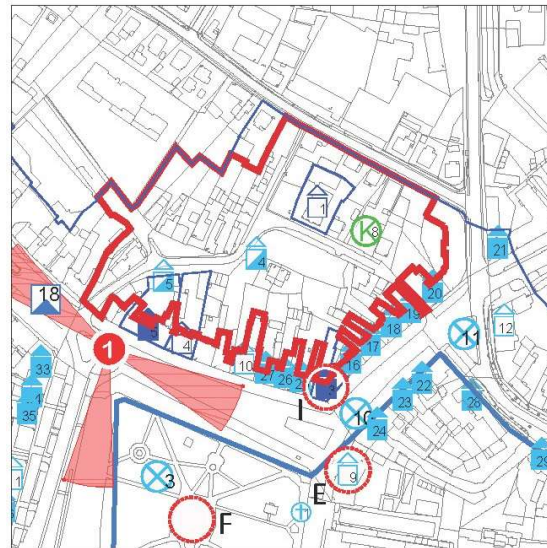
NAZIV PZO-a	SVILARSKA ULICA	9.
A. OPĆI PODACI		
OBUHVAT	Blok Svilaraska omeđen Marovskom ulicom na sjeveru, Ulicom Mihovila Pavleka Miškine na istoku, Trgom Bana Jelačića i Zrinskim trgom na jugoistoku i jugu, te granicom kulturnog dobra na zapadu.	
POVRŠINA	28585 m ² (2,86 ha)	
SMJEŠTAJ	Unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice (Z-2708)	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	17. stoljeće	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
SMJEŠTAJ U GRADU Sjeverna strana centralnog gradskog područja. Dio grada formiran oko Svilarске ulice, omeđen Trgom bana Josipa Jelačića i Zrinskim trgom s juga, te Marovskom ulicom sa sjevera, ne uključujući zgrade orijentirane na navedene trgove.		
PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU	PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA	
		

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Svilarska ulica – pogled istok, pogled jug

Svilarska ulica – pogled istok

Svilarska ulica – pogled sjever

Svilarska ulica - pogled sjeveroistok, istok, jugoistok, jug

Svilarska ulica, prolaz prema Jelačićevom trgu

Svilarska ulica 3 i 4

Svilarska 2, ulaz u HDA DAVŽ

Svilarska 4

Svilarska 6, vila Vargović, poslije Komitet

Svilarska 3, ograda prema trafostanici

Svilarska i pogled na dvorište Zrinskog trga 5

Svilarska ulica, dvorište Zrinski trg 3 i Zrinski 4

Svilarska ulica, zelena površina na južnoj strani

Svilarska 8, 6, 4

Svilarska 5, 7, 9

Svilarska 9, skladište žita, žitnica 18. st

Svilarska 10, 12

Svilarska 10, 8, 6, 4

Svilarska 20, prolaz prema Marofskoj ulici

Svilarska 12 : Glazbena škola Fortunat Pintarić

Svilarska 22A, 22, 20

Svilarska 26, 24

Svilarska 26

Svilarska 9, 26, 24

Svilarska 26, 9, 7 i ulaz u dvorište Zrinski trg 7 i 6

Svilarska ulica, ulaz u dvorište Zrinski trg 7

Svilarska 28

Svilarska 28 – dvorište između 26 i 28

Svilarska 32, 32 A

Svilarska pogled zapad – Zrinski trg 8

Svilarska ulica pogled jug – Zrinski trg 8 i 9,

Svilarska 13, skladište svilane iz 18. st.

Svilarska 34 A, 15 i 17

Ulaz u Svilarsku ul. S Florijanskog i Zrinskog trga

Svilarska 34A, Vila Parva, 18. st (pogled sjever)

Svilarska 34, Vila Parva, 18. st (pogled jug)

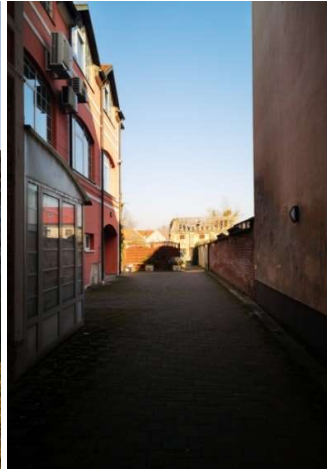
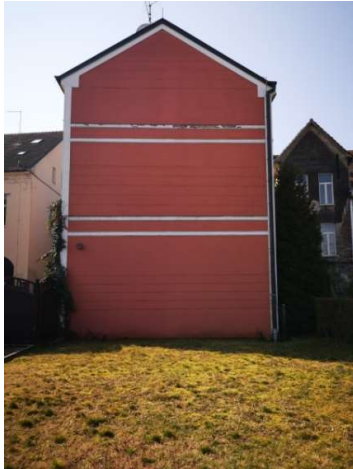

PROLAZI I KOMUNIKACIJE PREMA ZRINSKOM TRGU

Zrinski trg 5, kuća Švarc – Brozović, haustor, prolaz zatvoren, vrt i voćnjak – pogled jug

Zrinski trg 7, kuća Toplak – Martinušić, haustor - pogled jug i sjever

Zrinski trg 8 i 9

STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Zaravnjena površina nastala zatrpavanjem potoka prati njegov tok.
VODA	Kanaliziran podzemni vodotok.
VEGETACIJA	drveće, stari nasadi, rijetke vrste (vrt Svilaraska 6) nisko raslinje, zelene ograde ograđene okućnice s cvjetnim gredicama u prednjem dijelu kuće vrtovi, povrtnjaci, voćnjaci travnjak na javnoj površini travnjaci ispred stambeno-poslovnih objekata
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	<p>Genezu ovog podgrađa, u kojem se za vrijeme opasnosti od Osmanlija nisu gradile trajne nastambe, možemo pratiti tek od 17. st. kroz arhivske podatke i kartografske prikaze. Formira se nasuprot sjevernih gradskih vrata, uz kanale koji napajaju <i>gradsku grabu</i> vodom, omeđen prometnicama koje su iz grada vodile na sjever i zapad.</p> <p>Ovo područje je izgrađeno već prije 18. st. uz potok i kapucinski samostan koji se nalazio približno na mjestu današnje građevine na broju 34. Gospodarsku i obrtničku funkciju dobiva u zadnjoj četvrtini 18. st. nakon velikog požara kada gradske vlasti sve obrte koji koriste vatru izmješta izvan tvrđave, uz potok koji teče uz južnu stranu Florijanskog trga prema Dravi kroz blok u zaleđu trgova. Slijedeći njegov zavojiti oblik, uz potok se formira Mala Vulička. Kanal je sa sjeverne strane odredio oblik veličinu dubokih parcela s kućama na Zrinskom i Jelačićevom trgu. Već na nacrtu iz 1688. godine vidimo formirani blok u današnjem obliku. Nakon ukidanja vojne uprave i pripojenja Koprivnice civilnoj Hrvatskoj razvijaju se brojne manufakture među kojima i svilaraska 1753. po kojoj ulica dobiva ime Svilaraska. Na planu grada iz 1772 dan je detaljan prikaz stupnja izgrađenosti, točan oblik i organizacija parcela, te shematski oblik kuća, a vidi se da je nastao na matrici iz 17 st. Jedini put koji je tada povezivao Trg bana Jelačića sa Svilarском bio je široki prolaz na mjestu današnje kuće na broju 4, a koji je vodio do otočića okruženog rukavcima na kojem se nalazila zgrada. Ugao bloka na spoju Jelačićevog i Zrinskog trga tad još nije definiran u današnjem obliku jer u njega ulazi vrh zemljanog opkopa tvrđave. U 19. st ukidanjem vojne funkcije počinje intenzivna izgradnja i formiranje današnjih pročelja i gabarita trgova i unutrašnjosti bloka sa sinagogom.</p>

	Krajem 19. st potok je podzemno uključen u sustav odvodnje oborinskih i otpadnih voda.
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Očuvana povijesna prostorna matrica 17. i 18. st. s jednom od najstarijih povijesnih komunikacija izvan gradske utvrde s pojedinačno očuvanim najstarijim građevinama koje imaju repernu ulogu. Organska lepezasta parcelacija dubokim parcelama i ulicom koja prati prirodni tok potoka s jedne strane, a s druge omeđen povijesnim prometnicama s ishodištem u južnom vrhu bloka, a sa sjevera Marovskom ulicom uz koju su formirane plitke parcele. Formiranje bloka završeno nakon kanaliziranja i ukopavanja potoka u 19. st. Ovalno proširenje ulice/trga i park ispred Sinagoge – neartikulirani centralni prostor.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Unutrašnjost bloka nema homogenu građevnu strukturu: ispunjavaju ga suvremene interpolacije u povijesnom tkivu nastalom na urbanoj matrici 17. i 18. st. Skladišne zgrade iz 18. i 19. u stražnjem dijelu parcela objekata na Zrinskom trgu. Sinagoga kao akcent ovalnog proširenja ulice/trga. Individualna stambena i stambeno-poslovna izgradnja većinom nastala u drugoj polovici 20. stoljeća. Vanjski rub formiran uglavnom u drugoj polovici 19. st. danas ispunjavaju stambeni i javni gradski sadržaji. Sjeverna strana uz Marovsku samostojeće i poluugrađene obiteljske i višestambene zgrade.
ORGANIZACIJA PARCELE	Razni nivoi urbaniteta, nedefinirana granica javnog i privatnog : formirana pročelja ugrađenih zgrada na regulacijskoj liniji prema trgovima, dok je unutrašnjost razvedena i neartikulirana s dubokim krilima i dvorišnim zgradama na kraju parcele. Na sjevernoj strani uz Marovsku ulicu formirana su dvorišta s okućnicom oko samostojećih stambenih zgrada.
UREĐENJE PARCELE	<i>Insule</i> ovog područja su duboke i pretežno uske, s velikim udjelom zelenih površina te pomoćnim i gospodarskim objektima. Osim sjeveroistočnog ugla koji čini nekoliko čestica s nizom zgrada mješovite namjene oko zajedničkog unutrašnjeg asfaltiranog parkirališta.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Neartikulirana zelena površina (bivše gradsko gmajno) i divlje parkiralište u unutrašnjosti bloka ispred glazbena i umjetničke škole Fortunat Pintarić i sinagoge (danas Kulturni centar dr. Krešimir Švarc). Neartikulirana unutrašnjost blokova javnih gradskih ustanova (stražnje dvorište Galerije Koprivnica).
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Pročelja prema glavnim gradskim trgovima većinom čine građanske kuće i gradske palače s kraja 19. i početka 20. st. Ključno mjesto na spoju trgova, južni ugao bloka, čini barokna palača 18. st.
MATERIJALI	Povijesne zidalice s arhitektonskom plastikom pročelja i suvremeni materijali i način gradnje interpolacija i unutrašnjosti bloka.
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Izvan arheološke zone Tvrdava – stari magistrat (arheološka zona zaštite unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice Z-2708).
VIZUALNA OBILJEŽJA	
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Visoka.
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Južni ugao bloka nasuprot nekadašnjih sjevernih varat gradske utvrde, spoj dvaju glavnih gradskih trgova – Trg bana Josipa Jelačića 1. Panorama prema skladištu žita, sinagogi i zelenoj površini panorama prema Marovskoj ulici između novogradnji Martinušić, javnog parkirališta, umjetničke škole i sinagoge pogled prema Svilarskoj ulica sa Zrinskog i Florijanskog trga prema Vili Parvi. prospekt Svilarke ulice s prirodnim zakrivljenjem prema skladištu svilane i skladištu žita (posljednja očuvana vizura 18. stoljeća)
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA	
H. NAMJENA I KORIŠTENJE	

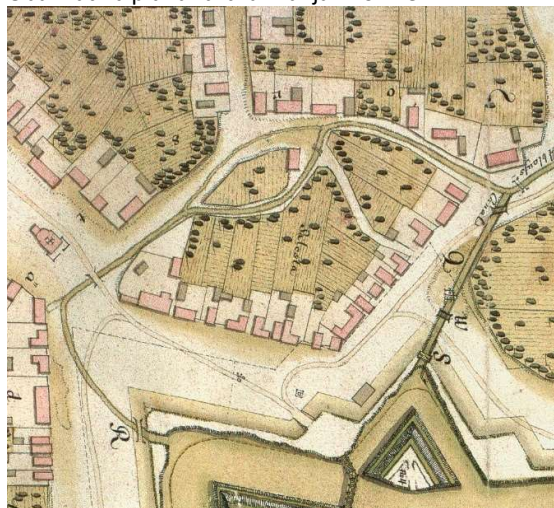

IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Neka obrtnička ulica, ulica sinagoge i židovske škole.	
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Unutrašnjost bloka čini desakralizirana Sinagoga - Kulturni centar dr. Krešimir Švarc koja uz umjetničku školu predstavlja javni kulturni prostor grada koji je okružen većinom neartikuliranim javnim i privatnim prostorima nedefiniranih granica i upotrebe (obiteljskim kućama s okućnicama, te višestambenim i stambeno-poslovnim objektima većinom s uslužnim djelatnostima). Južno i jugoistočno pročelje čini centralni gradski prostor s većinom javnim sadržajima u prizemlju i stanovanjem na katu. Sjeverni dio uglavnom je stambene namjene.	
K. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): M	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE Z-3382 Sinagoga, Svilaraska 10 P-6131 Zgrada Galerija Koprivnica, Zrinski trg 9 Z-2895 Zgrada, Trg bana Jelačića 1 Z-2794 Zgrada, Zrinski trg 10 PL Zgrada knjižnice i čitaonice Fran Galović, Zrinski trg 6 E Spremište i žitnica, Svilaraska ulica 9 E Svilariski magazin, Svilaraska ulica 13 E Kuća Moses, Trg bana Jelačića 2 E Kuća Moses Israela, Trg bana Jelačića 3 E Kuća Mayer, Trg bana Jelačića 4 E Stambena zgrada, Trg bana Jelačića 5 E Građanska kuća, Trg bana Jelačića 6 E Građanska kuća, Trg bana Jelačića 8 E Građanska kuća, Zrinski trg 3 E Kuća Živković, Zrinski trg 4 E Kuća Švarc-Brozović, Zrinski trg 5	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI Visoka Neujednačeni nivo urbaniteta s izrazitom razlikom lica (kulisna arhitektura glavnih gradskih trgova) s kojima graniči i naličja (neartikulirani urbanitet unutrašnjosti) bloka. Zatrpavanjem kanala nije došlo do kvalitetne artikulacije prostora, uspostave koherentnog pravca izgradnje i njegovog povezivanja s predgrađem renesansne utvrde. Poseban moment predstavlja izgradnja Sinagoge 1875.-1876. godine. Njena reprezentativnost ostaje izolirani slučaj u razvoju ulice. U naravi, riječ je o ambijentu kojeg tvori heterogena suvremena izgradnja individualnog tipa, ostaci gospodarskih građevina druge polovice 19. st. te Sinagoga s parkiralištem i javnom zelenom površinom ispred.	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Kulturno-povijesno visokovrijedna urbana matrica baroknog podgrađa s prvim manufakturama te otvoreni prostor ispred Sinagoge. Dok lice predstavlja zona visokog urbaniteta glavnih gradskih trgova, naličje predstavljaju uska dvorišna krila građevina na uskim slijepim parcelama, odnosno neartikulirana zapuštena dvorišta s pomoćnim građevinama uz Svilarasku ulicu. Unutrašnjošću bloka dominira Sinagoga smještena na rubu neuređeno otvorenog prostora. Ishodište bloka predstavlja barokna palača na spoju Zrinskog trga i Trga bana Josipa Jelačića koja pripada trgovima, a svojim dvorišnim dijelom zalazi duboko u prostor Bloka Svilaraska.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	Vrlo visok	Uska dugačka dvorišta koja se nadovezuju na veže uličnih zgrada – potencijalna veza unutrašnjosti bloka s glavnim gradskim trgovima onemogućena zbog privatnog vlasništva. Neartikulirani javni gradski prostori unutar visoko valorizirane jezgre (divlje parkiralište u centralnom prostoru ispred Sinagoge i neuređena zelena površina). devastirani i ruševni objekti 18. stoljeća.
Infrastruktura	Vrlo visok	Neformiran trg sa zelenom površinom. Nedefinirane kolne i pješačke površine i urbana oprema. Potreba za uspostavljanjem pješačkih prolaza.

Korištenje	Vrlo visok	Potreba za širenjem kulturno-umjetničkih, ugostiteljskih i javnih sadržaja.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	Visoka	Povijesna gradnja i suvremena gradnja, te faksimilne rekonstrukcije bez nadzora struke.
Infrastruktura	Vrlo visoka	Samoinicijativno sporadično organiziranje javnih površina od strane vlasnika susjednih parcela.
Korištenje	Vrlo visoka	Nedefinirana granica javnog i privatnog prostora.
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA		
Očuvanje ambijenta koje čine ostaci manufakturnih građevina, zidanih ograda, bunar, dvorišna krila, veže i ostale nepovezane povijesne strukture raznog stupnja očuvanosti.		
Očuvanje kvalitetnog i rijetkog zelenila.		
Nije dozvoljena nova gradnja do izrade urbanističko arhitektonskog rješenja kompletnog bloka.		
MJERE UNAPREĐENJA		
Prijedlog razvoj u smjeru umjetničke ulice čiji začetak leži u Sinagogi, danas Kulturnom centru dr. Krešimir Švarc i u Umjetničkoj školi Fortunat Pintarić, koji podupiru javne gradske ustanove na obodu bloka: Gradska knjižnica i čitaonica s kinom Velebit te Galerija Koprivnica.		
Javno-privatno partnerstvo kao rješenje za povezivanje unutrašnjosti bloka s glavnim gradskim trgovima i Marovskom ulicom.		
<i>Unapređenje i revitalizacija Svilarске ulice te njezina integracija s povijesnim središtem Koprivnice predstavlja jedan od bitnih zahvata u dovršenju razvoja centra grada. Povezivanje sa Zrinskim trgom kroz pasaže i veže na postojećoj izgradnji pruža mogući scenarij i rješenje pješačkog prometa prema glavnom gradskom trgu. Kolni promet te promet u mirovanju zahtjeva rješenja u skladu s karakterom prometnice. Uvođenje novih javnih sadržaja te proširenje sadržaja zgrade Sinagoge pospješit će njenu revitalizaciju te integraciju u funkciju centra. Idejni prijedlog tvrtke njiric+ arhitekti d.o.o. iz 2019. godine donosi značajno unapređenje stanja u prostoru te predstavlja prihvatljivu osnovu za daljnju razradu i uređenje Svilarске ulice.³⁶</i>		
MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA		
Uspostava javno-privatnih projekata (javno-privatno partnerstvo) za ostvarenje mogućnosti povezivanja javnih površina u unutrašnjosti bloka s javnim površinama izvan bloka (ulicama i trgovima) te kroz njih poticanje privatnih vlasnika na uređenje i zaštitu građevina i površina u vlasništvu.		
Unapređenje urbane opreme i općenito javnog prostora.		
MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKE BAŠTINE		
Zaštitno arheološko istraživanje i prezentiranje <i>in situ</i> .		

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

Obuhvat na planu razdruživanja imovine iz 1772.

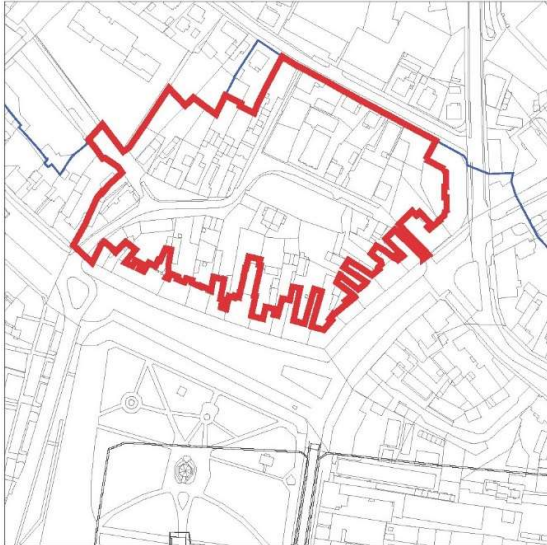

Svilarška na planu Koprivnice iz 1850.

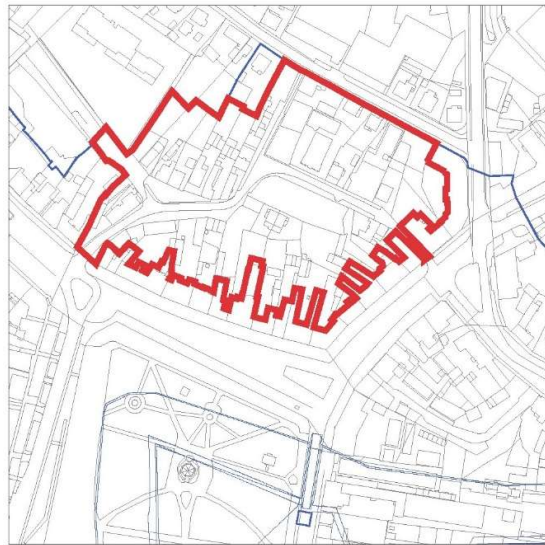

³⁶ Stručno mišljenje nadležnog konzervatorskog odjela, 2019.

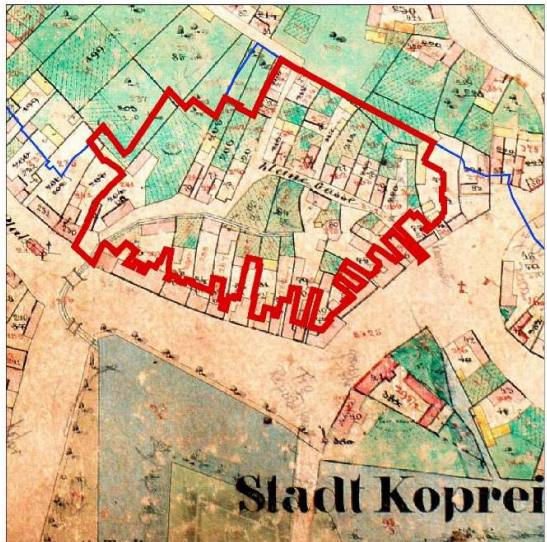
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1550.

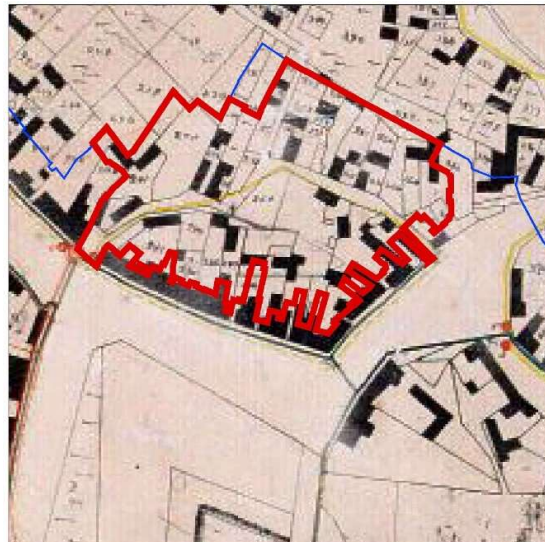
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1600.

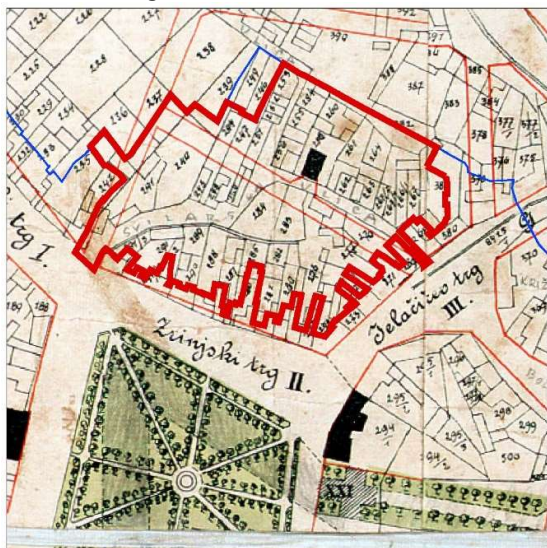
Obuhvat na franciskanskom katastru iz 1869.

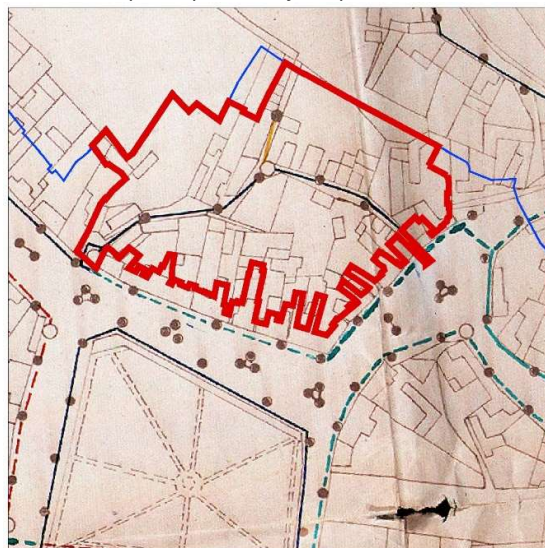
Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898.

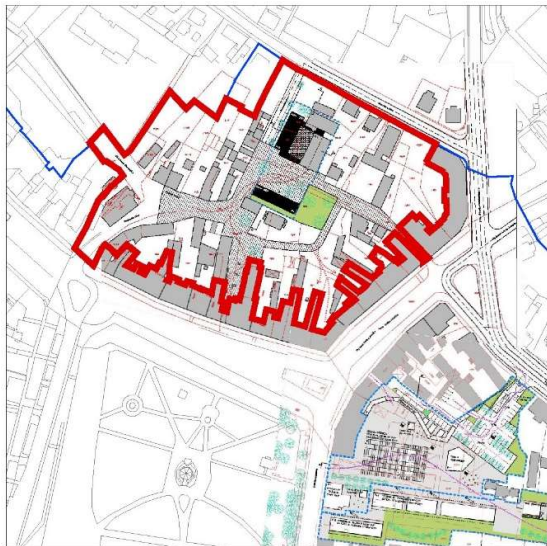
Obuhvat na regulatornom nacrtnu, F. Poici, 1903.

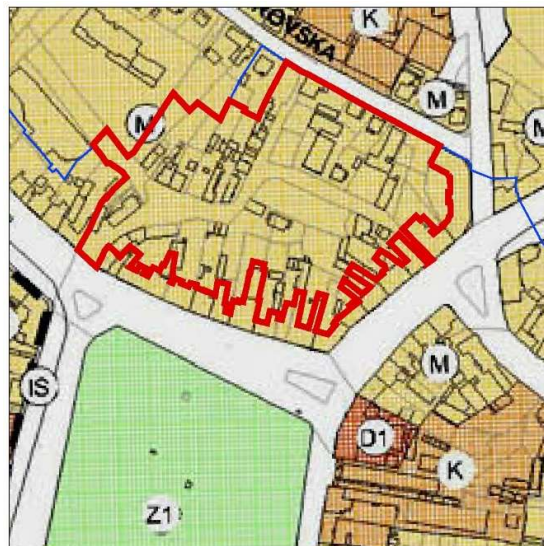
Obuhvat na planu plinifikacije Koprivnice, 1909.

„Sinagoga“ iz Urbanističko-arhitektonske studije šire zone gradskog centra, njiric+ arhitekti, 2019.

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Sinagoga oko 1890.

Sinagoga, 1930.

Interijer Sinagoge

Svilarska ulica, poplava 1926. (Parš, 1926.)

Bunar u Svilarskoj ulici

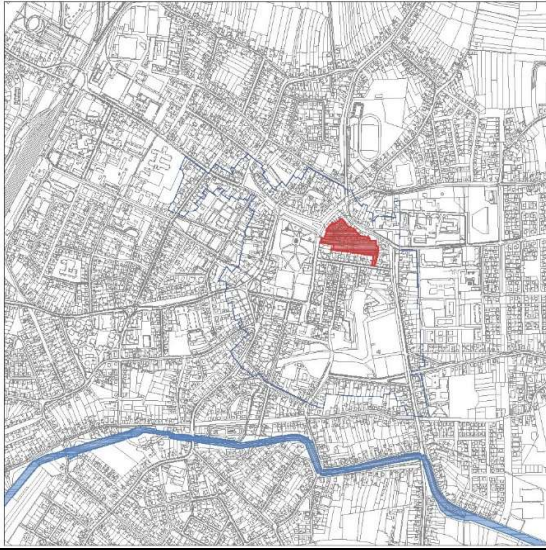
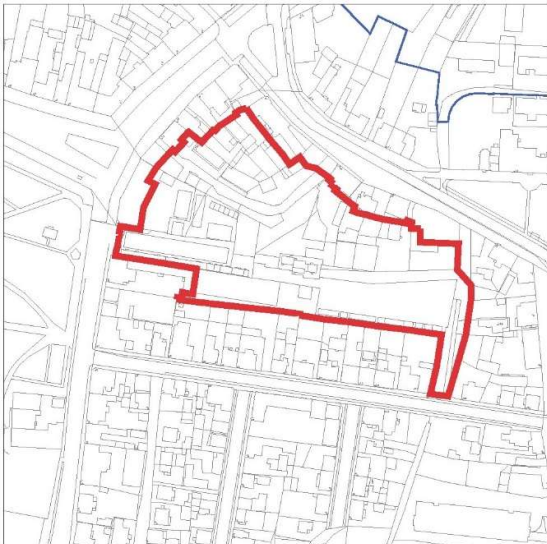
Svilarska 17 i Zrinski trg 11 oko 1960.

Sinagoga i vjerska škola (Tadić, 1983.)

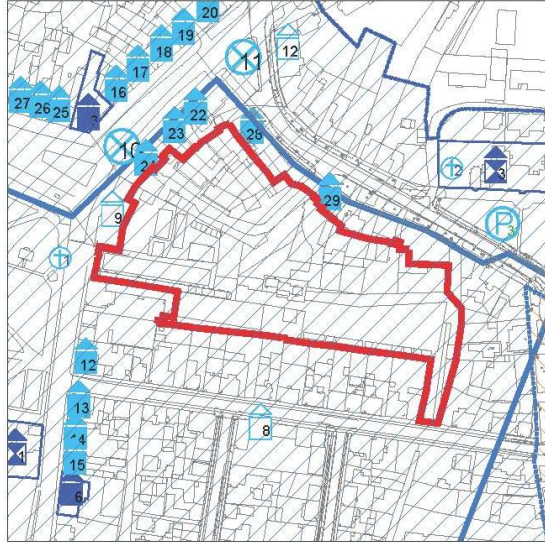

Pogleda na SvilarSKU, stražnju stranu kulisne arhitekture Zrinskog trga (Kostjuk 1979.)

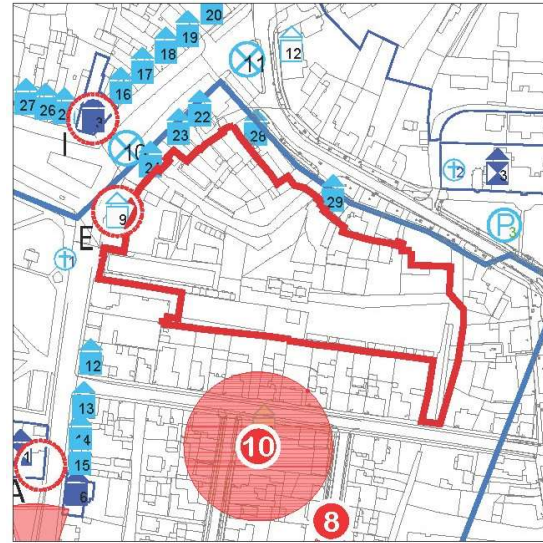

NAZIV PZO-a	GRADSKA TRŽNICA		10.
A. OPĆI PODACI			
OBUHVAT	Sjeveroistočna dio Ulice Đure Estera, južna strana Trga Bana Josipa Jelačića, jugoistočna strana Zrinskog trga, te južna strana Trga dr. Tomislava Bardeka.		
POVRŠINA	19749 m ² (1,98 ha)		
SMJEŠTAJ	Unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice (Z-2708)		
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	Kraj 19. početak 20. st.		
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE			
<p>SMJEŠTAJ U GRADU</p> <p>Sjeveroistočni dio centralnog gradskog prostora, veći dio predstavlja područje Gradske tržnice. Zauzima prostor nekadašnjih gradskih bedema i opkopa od Glavnih gradskih vrata na sjeveru, prema sjeveroistočnom (bolničkom) bastionu.</p>			
<p>PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU</p> 	<p>PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA</p>		

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Ulaz u Gradsku tržnicu iz ulice Đure Estera

Smutek na ulazu u Gradsku tržnicu

Konstrukcija nadstrešnice s limenim pokrovom

Sjeverna strana natkrivenog dijela – središnji dio

Južna strana natkrivenog dijela – ulazni dio

Gradska tržnica, ulaz iz Frankopanske ulice

Gradska tržnica, nenatkriveni dio s kioscima

Limeni kiosk na nenatkrivenom dijelu tržnice

Ugostiteljski objekt s "terasom"

Srednji dio Gradske tržnice s limenim kioscima

Limeni kiosci i rampa za ulaz u parking

Parkiralište Gradske tržnice

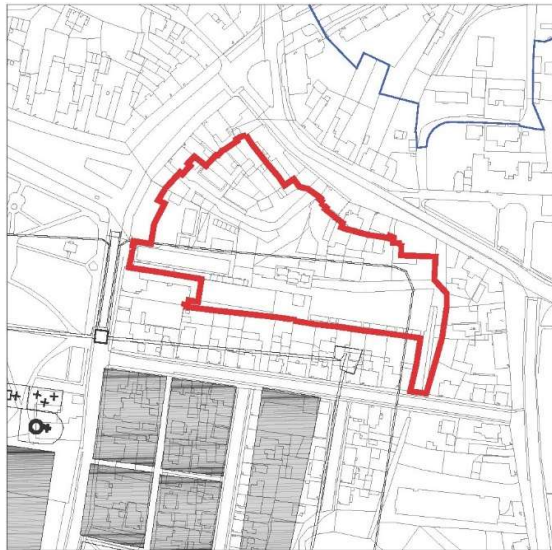
STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Zaravnjena površina nastala zatrpavanjem opkopa i poravnavanjem bedema gradske tvrđave od Glavnih gradskih vrata na sjeveru, prema sjeveroistočnom (bolničkom) bastionu
VODA	Nekadašnje područje opkopa ispunjenog vodom.
VEGETACIJA	Nema, žardinjere s višegodišnjim i jednogodišnjim nasadima.
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Prostor je formiran razgradnjom bedema i zatrpavanjem opkopa te izgradnjom sjeveroistočnog suburbija koji se razvija slabljenjem vojnih opasnosti, intenzivnije od sredine 18. stoljeća. Poseban poticaj nastaje seljenjem javnih gradskih funkcija iz prostora povijesne utvrde u podgrađe. Prostornu organizaciju perimetralne izgradnje određuje oblik opkopa utvrde, a na prostoru Frankopanske ulice položaj sjeverne kurtine. Detaljno uređenje prostora predloženo je tek Regulacijskom osnovom iz 1903. godine kojom se planira prodor urbanog zelenila duboko u prostor bloka te nova reprezentativna izgradnja u ortogonalnom rasteru. Plan je realiziran u vrlo malom dijelu. Obodna izgradnja uz glavne gradske trgove nastala je od 19. stoljeća do danas i tipološki je različita. Sastoji se od reprezentativnih jednokatnih gradskih palača u kontinuiranom nizu koji je prekinut ulazom u gradsku tržnicu, a nastavlja se u okrnjenom obliku do križanja s Frankopanskom ulicom. Današnja tržnica smještena je uz istočnu stranu Esterove ulice, između nekadašnje zgrade Gradskog poglavarstva i stambeno-poslovne jednokatnice u Ulici Đure Estera 1 s trgovinom prehrambenim proizvodima Danica u prizemlju i poslovnim prostorima nekadašnje tiskare na prvom katu, koja je sredinom 20. stoljeća, prilikom adaptacije za potrebe Gradske tiskare, izgubila stilske oblike iz razdoblja historicizma.
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Nepravilna unutar bloka.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Tržnica je otvoreno-zatvorenog tipa. Središnji prostor zauzima čelična nadstrešnica dnevne zelene tržnice. Ostali prostor zauzimaju tipski objekti privremenog karaktera raspoređeni obostrano kontinuirano duž pješačkih komunikacija.
ORGANIZACIJA PARCELE	Razni nivoi urbaniteta, nedefinirana granica javnog i privatnog.
UREĐENJE PARCELE	Insule ovog područja su nepravilnog oblika, s malim udjelom zelenih površina te pomoćnim i gospodarskim objektima.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Prostor gradske tržnice s parkiralištem. Otvoreni prostori parcela pripadaju javnom prostoru tržnice.
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Prostorna matrica podgrađa 18. stoljeća.
MATERIJALI	Većinom suvremeni materijali i način gradnje.
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Unutar arheološke zone Tvrđava – stari magistrat (arheološka zona zaštite unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice Z-2708).
VIZUALNA OBILJEŽJA	
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Visoka na prilazima bloku.
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Naglašena os ulaza u tržnicu preko puta kužnog pila iz Esterove ulice.
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA	
H. NAMJENA I KORIŠTENJE	
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Ranije dijelovi renesansne tvrđave (sjeverni opkop), dio bolničkog bastiona i sjeverni revelin. U 19. stoljeću dio sjevernog suburbija nastao na zatrpanim bedemima. Nakon neprovedene regulacije iz 1903. godine, izgradnja tržnice.
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Gradska tržnica i rubna stambena izgradnja.

L. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): M, K, D1	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI Prostor izrazito visoke povijesne i ambijentalne vrijednosti ima visoki potencijal izgradnje urbanog tkiva.	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Gradska tržnica s domaćim poljoprivrednim proizvodima te domaćom gastronomskom ponudom. U unutrašnjosti bloka nema povijesne gradnje.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	visok	Nedefinirana arhitektura i urbana oprema niže vrijednosti u najužem središtu grada.
Infrastruktura	visok	Nepostojanje kvalitetne infrastrukture te se ona parcijalno rješava po potrebi.
Korištenje	visok	Intenzivno korištenje samo u jednom dijelu dana, dok ostalo vrijeme stoji prazno.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	visoka	Potreba za širenjem tržnice što za posljedicu ima nastajanje „slama“.
Infrastruktura	visoka	Loše prometno rješenje.
Korištenje	visoka	Intenzivno korištenje samo u jednom dijelu dana.
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA Odlazak na gradske tržnice jedan je od najboljih načina za doživljaj okusa lokalnog područja (kontekstu baštinske destinacijske priče Koprivnica kao slobodni i kraljevski tržni grad iz 14. stoljeća ima dodatnih razvojnih potencijala). Očuvanje naglašene osi i uvučenog ulaznog portala tržnice iz Ulice Đure Estera.		
MJERE UNAPREĐENJA Uređenje ulaza u blok tržnice iz Frankopanske ulice. Uređenje unutrašnjosti bloka zahtjeva snažan urbanističko-arhitektonski zahvat koji će osigurati njegovu cjelovitu organizaciju te integraciju s povijesnim središtem Koprivnice. Riječ je o prostoru koji svojim položajem i mogućnostima predstavlja veliki potencijal u afirmaciji i unapređenju funkcionalnosti povijesnog središta Koprivnice. Zelena tržnica te svakodnevno trgovanje na otvorenom imaju posebnu tradiciju i sociološki značaj u životu centra grada. Uvođenje novih stambenih, ugostiteljskih i poslovnih sadržaja omogućit će njegov daljnji razvoj. Prijedlog tvrtke njiric+ arhitekti d.o.o. mogući je predložak za daljnje propitivanje uređenja predmetnog prostora. Trebna utvrditi princip interpoliranja nove izgradnje, te utjecaj na vizure i prostorna svojstva zaštićene kulturno-povijesne cjeline. Kako bi unutrašnjost bloka dobila vlastitu elevaciju, urbanističko-arhitektonsko rješenje mora akceptirati mogućnost nove izgradnje na začelju obodnih parcela koje su pretežno u privatnom vlasništvu. Na okrnjenom uličnom nizu, u potezu od zgrade Gradskog poglavarstva i ulazu u Gradsku tržnicu pa do Frankopanske ulice, potrebno je dovršiti povijesni obrazac izgradnje. Rješenje mora uključiti i uređenje početnog dijela Esterove ulice koji predstavlja potencijalni arheološki lokalitet – prostor kontakta kopnene strane i opkopa renesansne utvrde (sjeverna gradska vrata). ³⁷		
MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA Regulacija degradiranih dijelova urbanog uzorka. Po obodu bloka dovršenje uličnog niza principom interpolacije koja pozicijom na parceli, volumenom, visinom te nagibom krovnih ploha prati susjedne građevine.		
MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKE BAŠTINE Zaštitno arheološko istraživanje i prezentiranje <i>in situ</i> .		

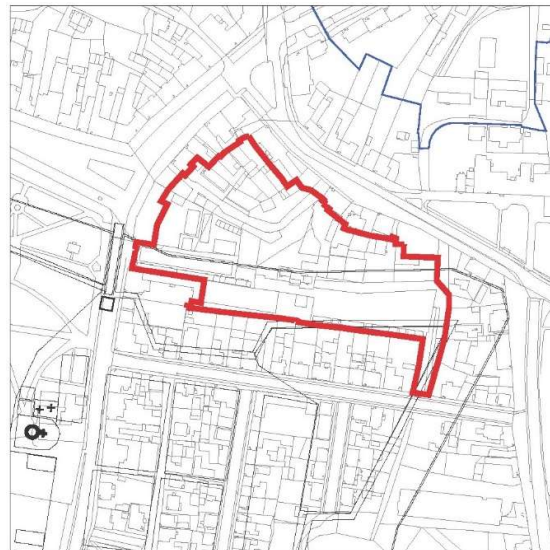
³⁷ Stručno mišljenje Konzervatorskog odjela u Bjelovaru, 2019.

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

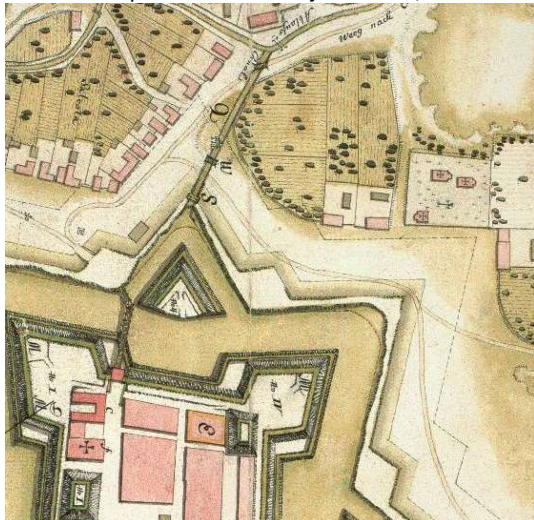
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1550.

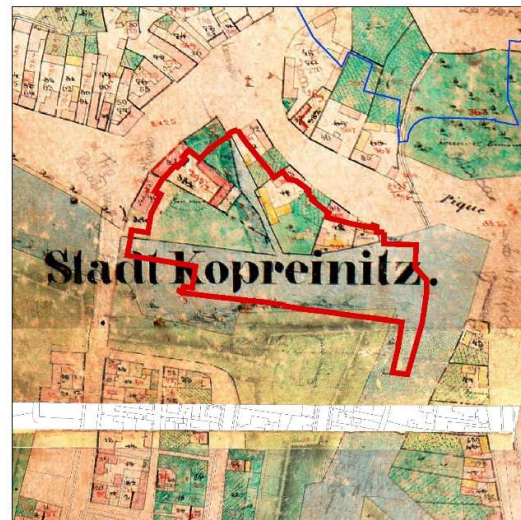
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1600.

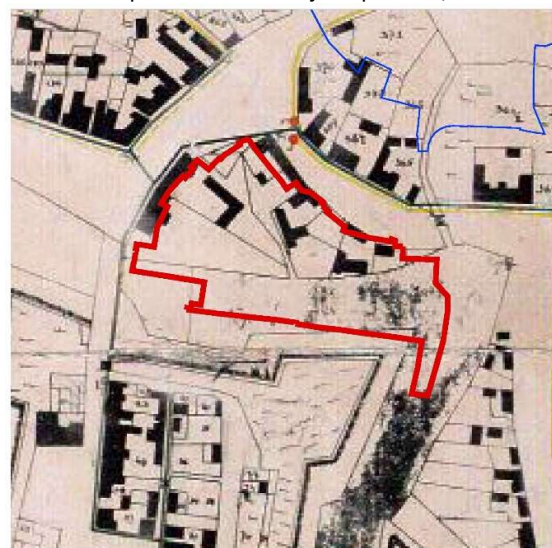
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.

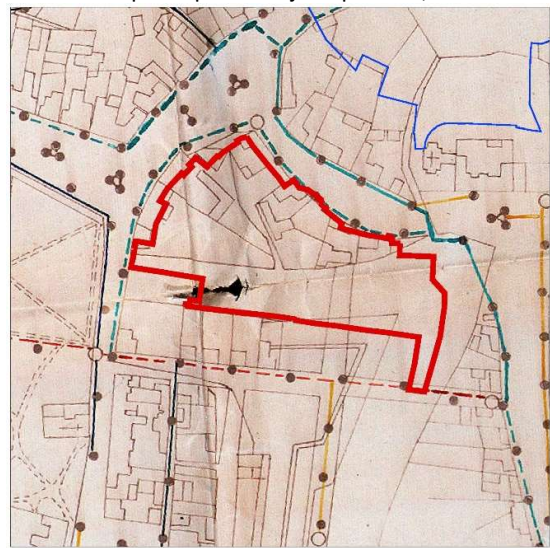
Obuhvat na Franciskanskom katastru iz 1869.

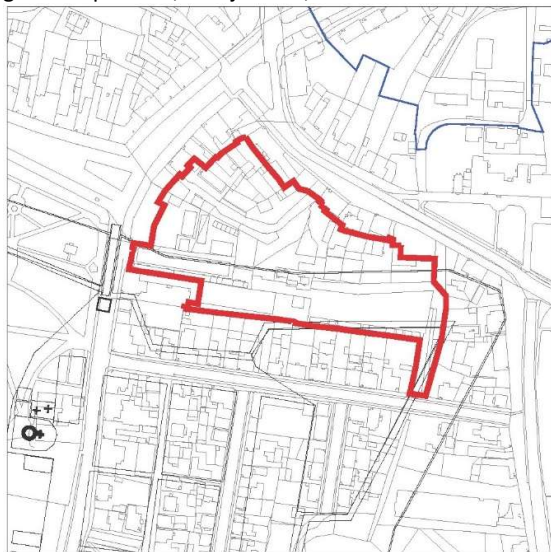
Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898.

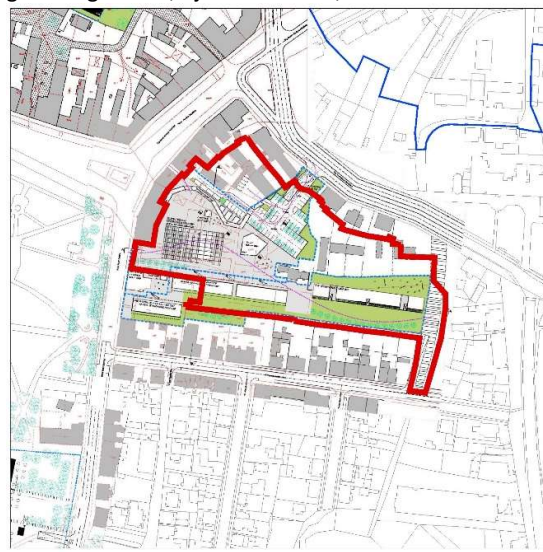
Obuhvat na planu plinifikacije Koprivnice, 1909.

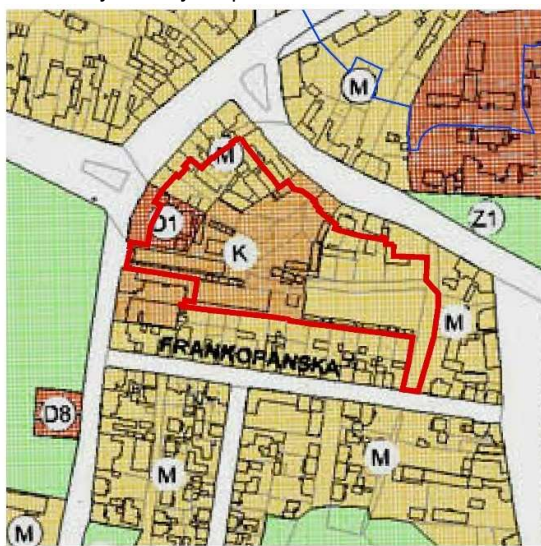
Obuhvat na regulatornom nacrtu kr. i slobodnog grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.

„Stanovanje“ i „Tržnica“ iz Urb.-arh. studije šire zone gradskog centra, njiric+ arhitekti, 2019.

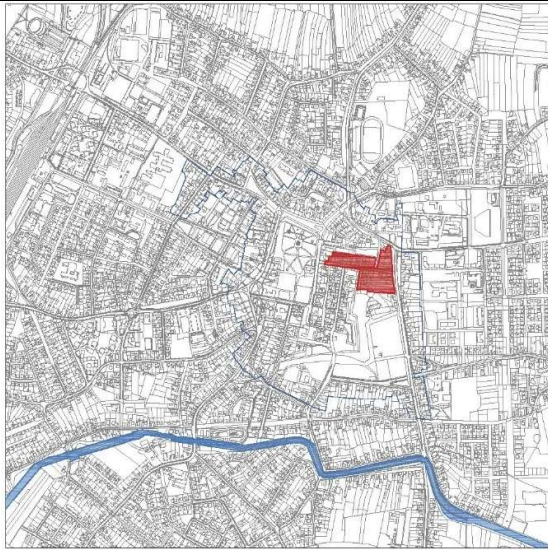
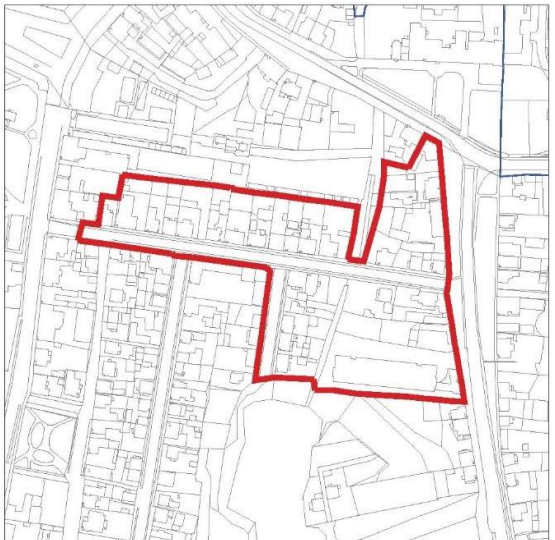

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

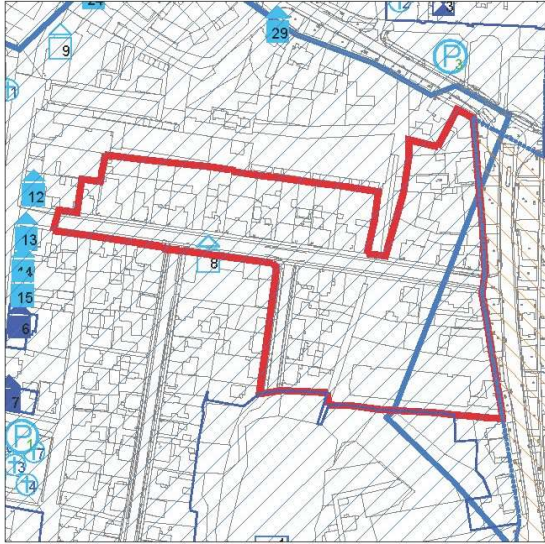
POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Gradska tržnica – glavni ulaz, 1980.

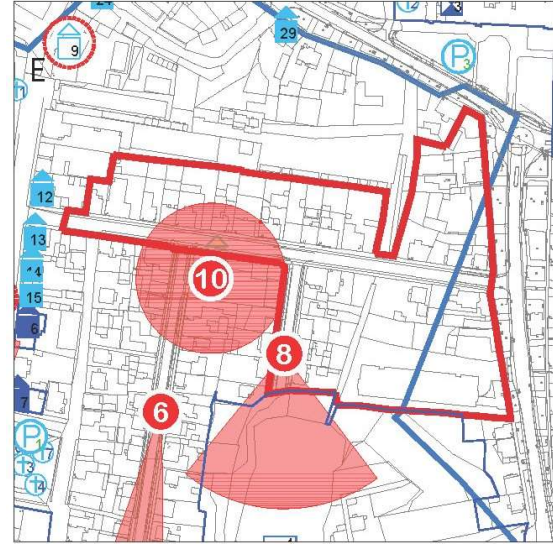

NAZIV PZO-a	FRANKOPANSKA ULICA	11.
A. OPĆI PODACI		
OBUHVAT	Frankopanska ulica s pripadajućom gradnjom, istočna strana Sokolske ulice i zapadna strana Ulice Braće Radića	
POVRŠINA	24029 m ² (2,40 ha)	
SMJEŠTAJ	Unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice (Z-2708)	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	kraj 19. – početak 20. stoljeća	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
SMJEŠTAJ U GRADU Unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice. Okružuje staru gradsku jezgru sa sjevera i sjeveroistoka.		
PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU	PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA	
		

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Raskrižje Esterove i Frankopanske ulice – pogled na istok

Frankopanska ulica, pogled sjeveroistok

Frankopanska 2, dvorište

Frankopanska – Vijećnička ulica

Frankopanska – Oružanska ulica

Frankopanska ulica, pogled sjeveroistok

Frankopanska ulica, pogled sjeveroistok

Frankopanska ulica, pogled sjeveroistok

Frankopanska i Oružanska ulica, pogled na jug

Frankopanska ulica, pogled sjeveroistok

Frankopanska ulica, pogled sjeveroistok

Frankopanska – Sokolska ulica

Frankopanska – odvojak prema Gradskoj tržnici

Frankopanska ulica, ostaci zemljane tvrđave

Frankopanska ulica, ostaci zemljane tvrđave

Frankopanska ulica, pogled jugozapad

Frankopanska ulica 8, Vatrogasni dom

Frankopanska ulica 4a i Vijećnička ulica 1

Frankopanska i Sokolska ul, pogled na jugozapad

STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Zaravnjeni prostor zemljanog bedema
VODA	Nema vodotoka
VEGETACIJA	travnati otoci između ceste i dvostruke biciklističke staze s nogostup (južna strana ulice) travnati otoci i zatravljeno parkiralište između ceste i nogostupa (sjeverna strana ulice) viši nasadi, ukrasno drveće i grmlje, cvjetne gredice, vrtovi, povrtnjaci i mali voćnjaci nalaze se u stražnjem dijelu parcele i s ulične strane su skriveni od pogleda
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Definirana regulatornom osnovom iz 1903. Niz građanskih kuća s kraja 19. i početka 20. stoljeća. Pročelja s neostilskim ukrasima iznad otvora, najčešće altddeutsch, neobarok i secesija u jednostavnim provincijskim oblicima. Često je ovaj oplemenjeni izraz uličnog pročelja samo dodan objektu ruralnog tipa koji u svojoj u dvorišnom djelu parcele uglavnom sadrži gospodarske zgrade. Niz visokih prizemnica s dužom stranom objekta okrenutim ulici pripada ruralnom tipu arhitekture mješovite namjene, koji na povoljnijim pozicijama postaje trgovački ili obrtnički stambeno-gospodarski objekt. Organizacija prostora objekata uglavnom su neznatne varijacije, dok su dekorativni elementi, najčešće tipski odljevi, vezani uz razdoblje izgradnje u vrijeme historicizma i secesije, odnosno pojedinih graditeljskih radionica među kojima možemo identificirati historicističke i secesijske motive Gjure Carneluttija i Josipa Reša.
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Pravilna ortogonalna matrica ulice nastavlja ortogonalnu matricu unutarnjeg grada i na prostoru unutarnje strane ophoda sjevernog bedema zemljane tvrđave u smjeru istok-zapad spaja Ulicu Đure Estera s Ulicom braće Radić.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Visoke prizemnice stambeno-poslovne namjene sa širim uličnim pročeljem i bočno pridruženom ulaznom kapijom. Veći dio zgrada izgrađen je u prvim godinama 20. stoljeća, prije Prvog svjetskog rata i u međuratnom razdoblju.
ORGANIZACIJA PARCELE	Ugrađene i poluugrađene obiteljske kuće na regulacijskoj liniji s pomoćnim objektima stražnjem dijelu parcele.
UREĐENJE PARCELE	Parcela zatvorena glavnim objektom prema ulici. Zelene površine s vrtovima i pomoćnim objektima s stražnjem dijelu parcele.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Ulični potez s pješačkom i biciklističkom stazom bez zelenila.
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Povijesne zidanice sa skromnom plastikom pročelja, osim vatrogasnog doma s faksimilno izvedenom fasadom.
MATERIJALI	Povijesne zidanice i suvremena izgradnja.
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Unutar arheološke zone Tvrđava – stari magistrat (arheološka zona zaštite unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice Z-2708).
VIZUALNA OBILJEŽJA	
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Visoka
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	U vizuri Frankopanske ulice naglašena vertikalna vatrogasnog tornja osmatračnice sa spremištem za vatrogasnu opremu i vatrogasna vozila. Istaknuta vizurna točka preko Sokolske ulice na bedeme tvrđave.
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA	
H. NAMJENA I KORIŠTENJE	
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Visoke prizemnice stambene namjene s poslovnim i gospodarskim objektima u dvorištu.
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Stambena i mješovita namjena izuzev DVD-a.

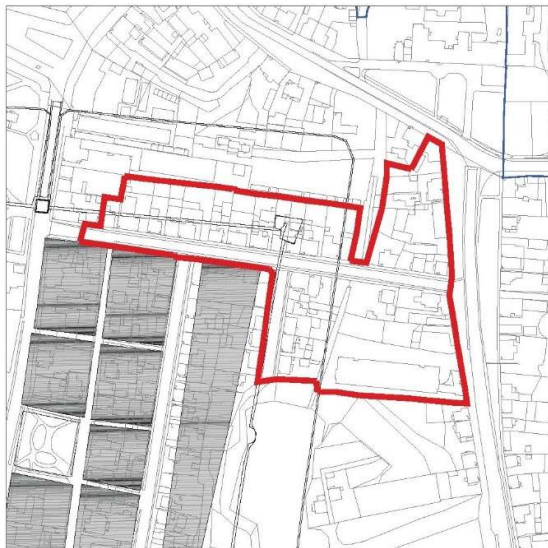
I. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): M	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI	
-	Visoka.	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Rubni dio povijesne gradske jezgre, Visoka ambijentalna i povijesna vrijednost, danas bez vrednovanja i prezentiranja povijesnih slojeva.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja		Nedovršeni ulični potezi. Neprimjerena namjena uličnih građevina.
Infrastruktura		Srednjovjekovnog urbanizma koja se gubi u parternom uređenju ulica, biciklističkih staza i nogostupa.
Korištenje		Gotovo isključivo stambena namjena sa tendencijom širenja poslovnih sadržaja unutar parcela. Potreba vatrogasnog doma za osuvremenjivanjem i širenjem.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja		Adaptacijama u drugoj polovici 20. stoljeća mijenjan je izgled pročelja, veličina i izgled prozorskih otvora, karakteristični ugaoni ulazi u poslovne prostore su zazidavani, odnosno probijani novi ulazi na mjestu prozorskih otvora u nizu.
Infrastruktura		Neuređeni i neprezentirani sačuvani srednjovjekovni raster ulica i povijesnih pješačkih prolaza.
Korištenje		Pomanjkanje svijesti o važnosti povijesnog urbanizma i srednjovjekovnog rastera starih gradskih ulica. Nedovoljno prezentirana očuvana povijesna matrica.
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA		
Očuvanje i održavanje vrednovanog urbanog uzorka. Očuvanje i prezentacija vrijednih vizura na kulturno dobro Ostaci gradske utvrde s oružanom (Z-2642). Povijesne građevine obnavljati metodama održavanja, konzervatorskih zahvata i restauracije. Nije dozvoljena gradnja krovnih kućica. Nije dozvoljena gradnja garaže na regulacijskoj liniji. Nije dozvoljena ugradnja solarnih panela s ulične strane. Obavezna je gradnja ogade na regulacijskoj liniji.		
MJERE UNAPREĐENJA		
Ulične nizove popunjavati kvalitetnim interpolacijama u skladu s referentnom građevinom, obiteljskom kućom na adresi Frankopanska 13, što podrazumijeva novu gradnju usklađenu pozicijom, visinom vijenca, nagibom i smjerom pružanja krova i gabaritom s neposrednom okolinom. Pomoću jedinstvene horizontalne signalizacije i urbane opreme prezentirati vrijedni urbani uzorak. Izrada konzervatorskog elaborata vatrogasnog doma u svrhu rekonstrukcije i restauracije i pronalaženja održivog načina korištenja koje podrazumijeva izmještanje njegove osnovne funkcije na primjerenije mjesto.		
MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA		
Dozvoljena je ugradnja prozora u ravnini krova i prenamjena potkrovlja u stambeni prostor. Dozvoljena je gradnja pratećih građevina s dvorišne strane glavne građevine s tim da visinom ne može prelaziti visinu vijenca glavne građevine.		

Gradnja pomoćne građevine dozvoljena je iza glavne građevine ili uvučena od regulacijske linije minimalno 5 m.

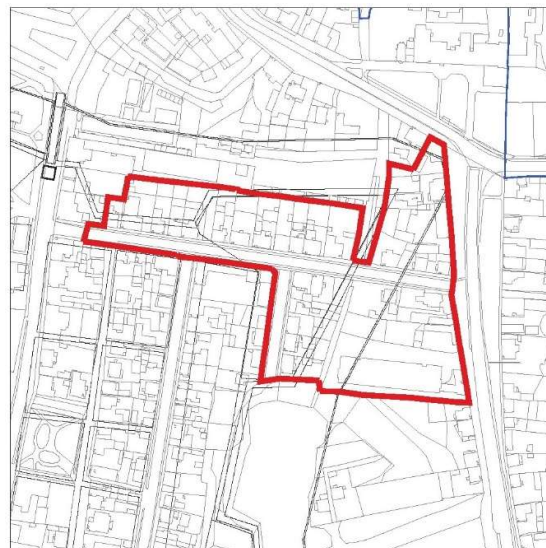
MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKE BAŠTINE
Zaštitna arheološka istraživanja.

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

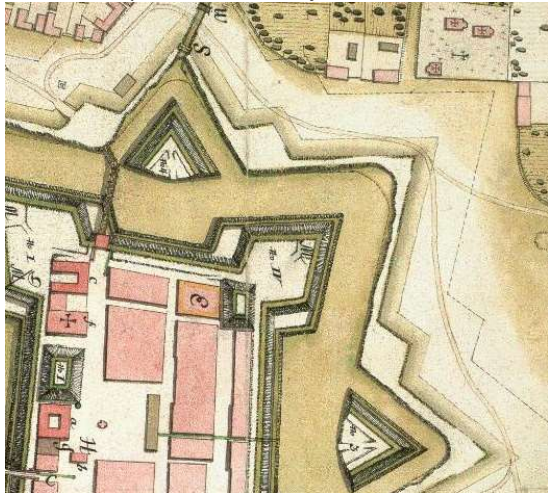
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1550.

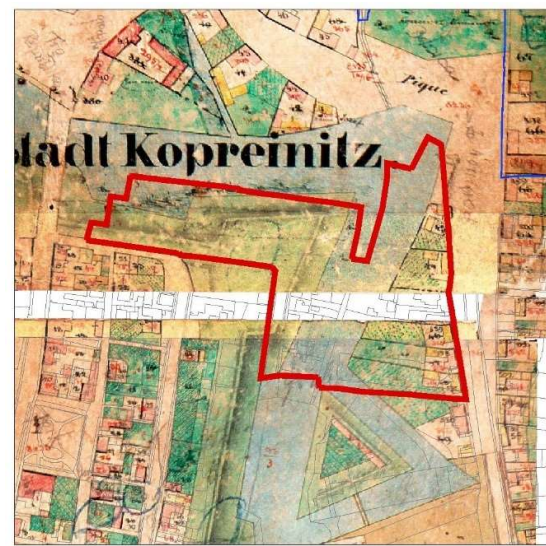
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1600.

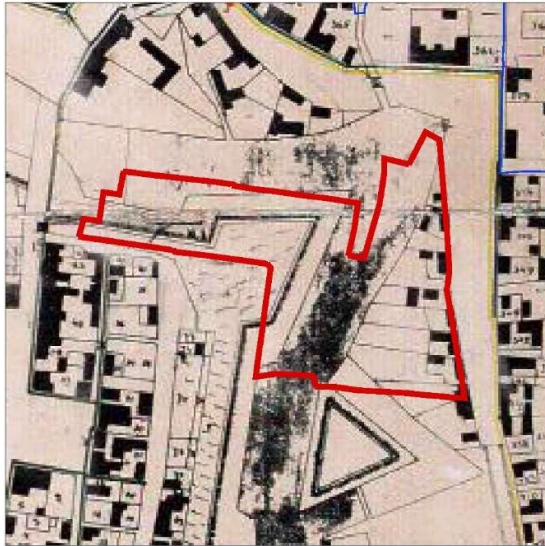
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.

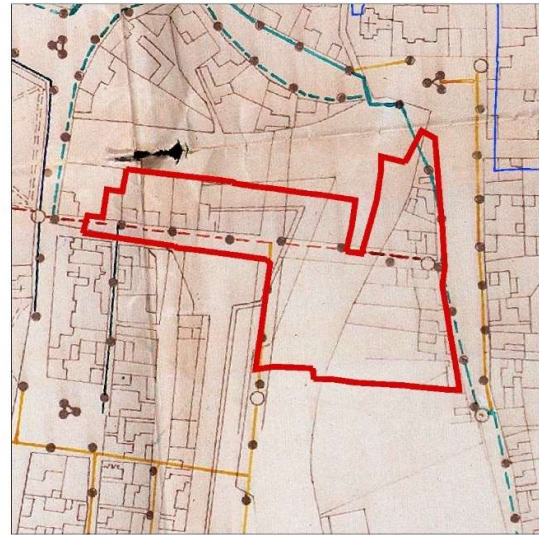
Obuhvat na franciskanskom katastru iz 1869.

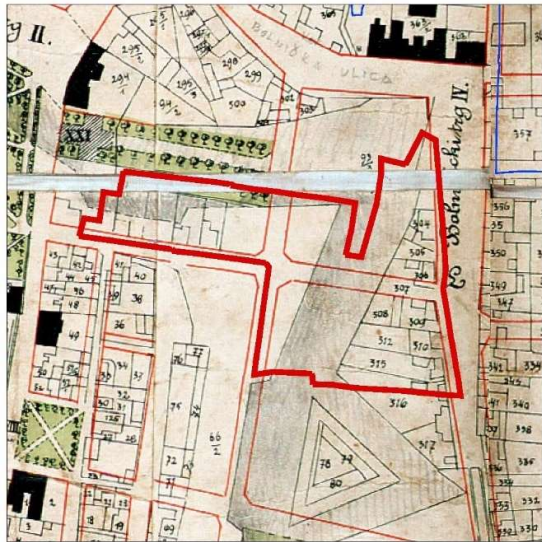
Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898.

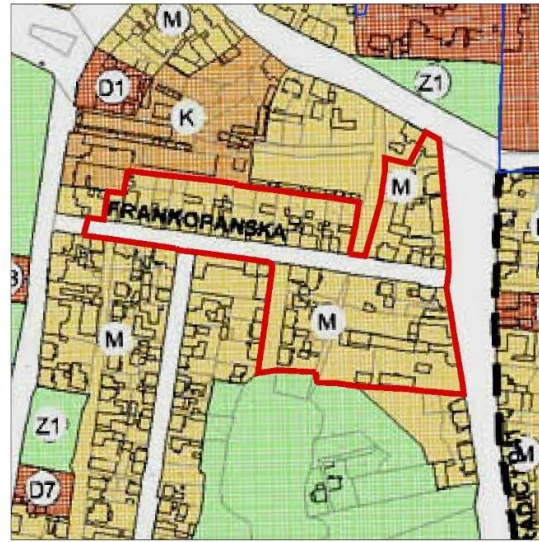
Obuhvat na planu plinifikacije Koprivnice, 1909.

Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kr. grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

POVIJESNE FOTOGRAFIJE (K. Tadić 1980.)

Frankopanska 2 – pogled istok

Frankopanska 4A – Vijećnička 1

Frankopanska ulica, pogled zapad

Frankopanska ulica 8, Vatrogasni dom

Frankopanska ulica 8, Vatrogasni dom

Frankopanska ulica, pogled sjeveroistok

Frankopanska ulica, pogled sjeverozapad

Frankopanska ulica, pogled sjeverozapad

Frankopanska ulica, pogled sjever

Frankopanska ulica, pogled sjever

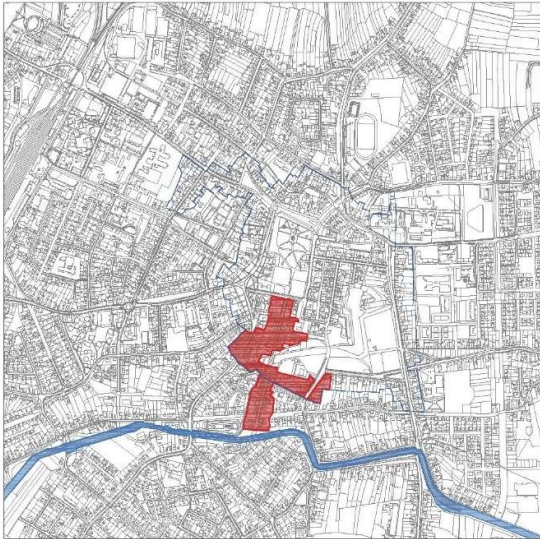
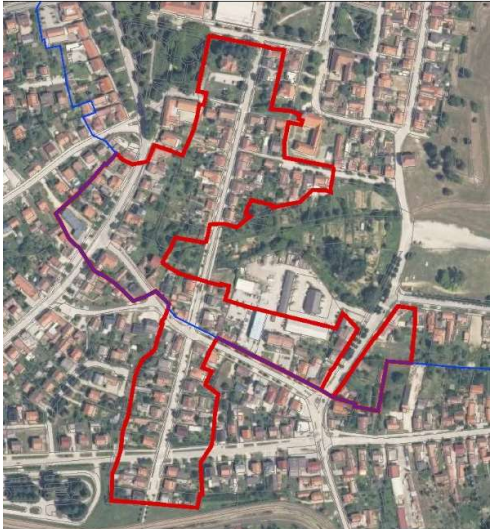

Frankopanska ulica, pogled sjever

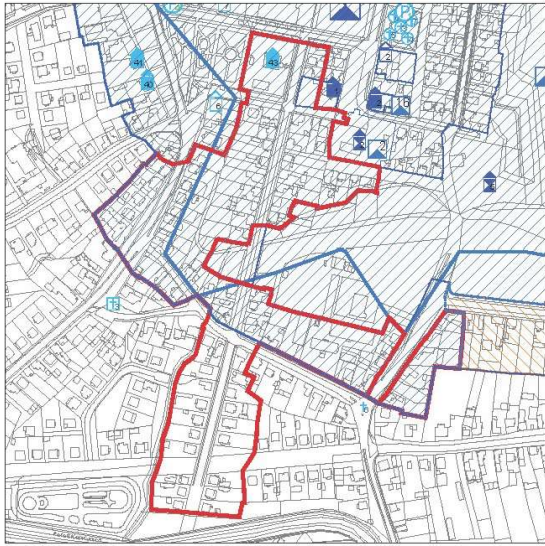

Frankopanska ulica, pogled sjever

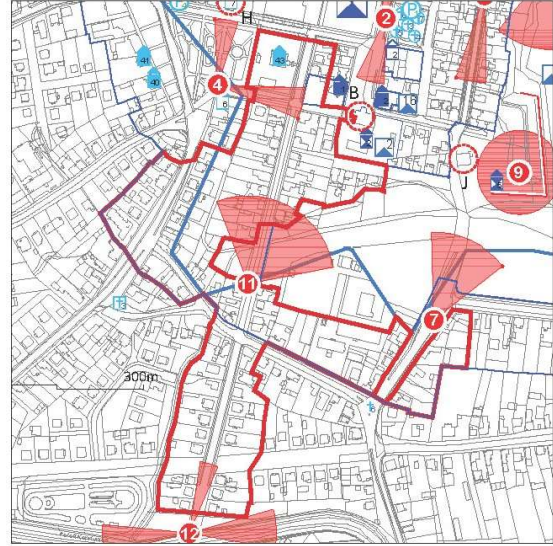

NAZIV PZO-a	BUFFER ZONA ULICA MATIJE GUPCA	12.
A. OPĆI PODACI		
OBUHVAT	U sjevernom dijelu ulica prati prostor zapadnog opkopa i bedema, između Dvorskog bastiona na istočnoj strani i bedemskog parka iz 1908. (tzv. Gimnazijski park) na zapadnoj i jugozapadnoj strani ulice. Prostor zapadnog bedema i opkopa, od Školske ulice na sjeveru do pješačkog mostića i potoka Koprivnica na jugu. U gornjoj trećini ulice mostom prelazi preko južnog bedema zemljanih ostataka renesansne utvrde	
POVRŠINA	91790 m ² (9,18 ha)	
SMJEŠTAJ	Buffer zona	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	Od 15. do polovice 20. stoljeća	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
<p>SMJEŠTAJ U GRADU Zapadni i jugozapadni dio zaštićene povijesne cjeline i prostor izvan nje prema potoku Koprivnica. Dio PZO-a se prostire na području nekadašnjeg jugozapadnog i zapadnog dijela kasnorenesansne zemljane tvrđave, te obilazi očuvani južni revelin, južni i jugozapadni opkop s očuvanim tragovima južne i jugozapadne glasilje.</p>		
<p>PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU</p>	<p>PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA</p> 	

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Ulica Matije Gupca, pogled jug

Ulica Matije Gupca, pogled istok

Ulica Matije Gupca, pogled jug

Ulica Matije Gupca, pogled na opkopa tvrđave

Ulica Matije Gupca, pogled jug

Ulica Matije Gupca, pogled sa sjevera

Ulica Matije Gupca, pogled jug prema Bilogori

Ulica Matije Gupca, ostaci bedemskog jarka

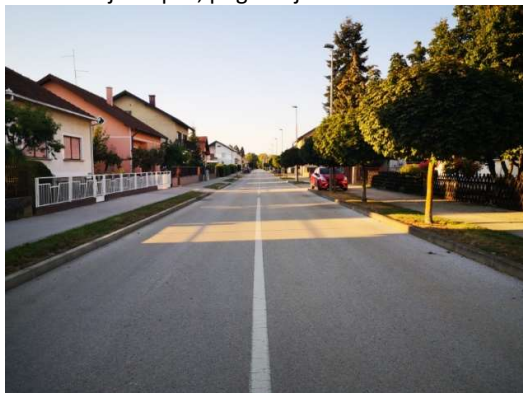
Ulica Matije Gupca, pogled jugoistok

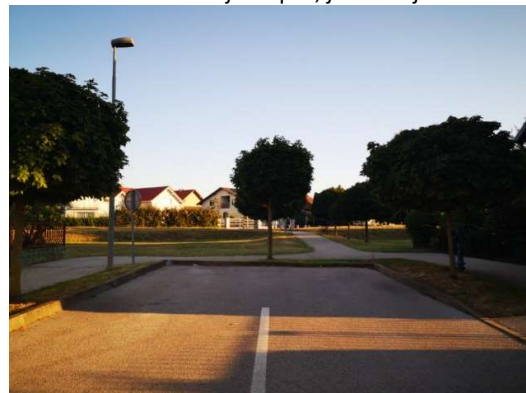
Raskrižje Ulice Matije Gupca i Mosne ulice

Ulica Matije Gupca, pogled sjever

Ulica Matije Gupca, južni kraj

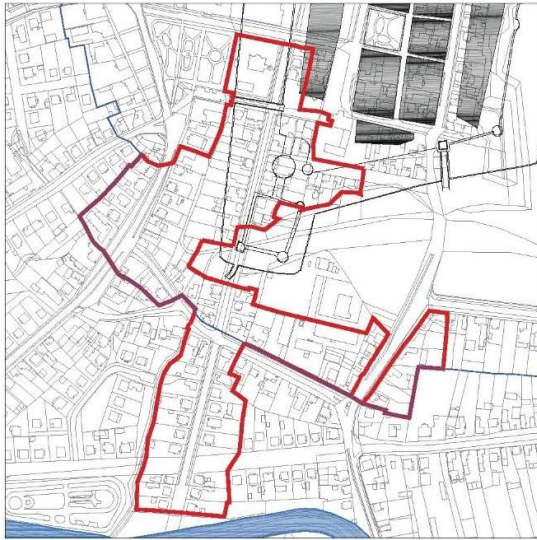
STRUKTURNA OBILJEŽJA

C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Zaravnjeni prostor zemljanog bedema osim na prelazu preko opkopa gdje se cesta nalazi na nasipu.
VODA	Nema vodotoka osim na prijelazu preko opkopa.
VEGETACIJA	Uske zelene površine u profilu ulice zatravnjene, zasađene grmovima ruža i sl. s povremenim nizovima drvoreda naizmjenice na suprotnim stranama ulice. Kontinuirani potez Ulice Matije Gupca prekida otvorena vizura na mjestu prelaza preko nekadašnjeg opkopa renesansne zemljane tvrđave danas zasađenog povrtnjacima i voćnjacima.
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Ulica na trasi Ulice Matije Gupca planirana je već 1903. Regulacionim planom. 1903. – 1914. prva faza izgradnje; kasni historicizam, secesija 1818. – 1940. druga faza izgradnje; kasna secesija, <i>art deco</i> 1950. do danas, treća faza izgradnje, recentna stambena gradnja Ulice Marije Gupca jedini je primjer sustavno provedenog regulacionog plana iz 1903. godine. Tvrđavski opkop preko kojeg prijelazi sačuvan je gotovo u izvornom presjeku od istočnog revalida do jugozapadnog bastiona.
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Jedina izvedena ortogonalna ulica - prodor preko tvrđavskog opkopa i bedema u unutrašnjost gradskog tkiva. Izdužene parcele okomite na smjer ulice koje se prekidaju na mjestu nekadašnjeg opkopa slijedeći njegovu liniju. Kontinuirani niz obiteljskih kuća završava na križanju s Franjevačkom ulicom nakon čega Ulica Matije Gupca prolazi kroz otvorene zelene površine s pojedinačnom zgradom, odnosno skupinom zgrada na križanju sa Školskom ulicom.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Povijesne zidanice i suvremene obiteljske kuće. Samostojeće visoke prizemnice i katnice s garažama i gospodarskim objektima u stražnjem dijelu čestice. Na sjevernom kraju barokna palača MGK i samostojeća zgrada preko puta.
ORGANIZACIJA PARCELE	Samostojeće kuće i ograda na regulacijskoj liniji. U stražnjem dijelu parcele pomoćne zgrade.
UREĐENJE PARCELE	Vrlo malo zelenila u prednjem dijelu parcele, dok su u stražnjem zelene površine s voćnjacima i povrtnjacima.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Potez ulice s nogostupom, biciklističkom stazom i longitudinalnom zelenom površinom koja ih dijeli od kolnika. Na sjeveru završava otvorenom zelenom površinom ispred MGK i kratkim nizom kuća iste fizionimije na samo kraju.
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Povijesne zidanice sa skromnim ukrasima i suvremene obiteljske kuće slične fizionimije. Uzdužnim pročeljem s nizom prozora i sljemenom u smjeru ulice. Ujednačena visina mada su neke visoke prizemnice, a neke katnice s podrumom ili suterenom.
MATERIJALI	Ožbukani zidovi od opeke, kosi krovovi pokriveni crijepom.
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	Dijelom unutar arheološke zone Tvrđava – stari magistrat (arheološka zona zaštite unutar kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice Z-2708).
VIZUALNA OBILJEŽJA	
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Visoka
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Uska duboka vizura sjever – jug. Ulica zadire u zapadni rubni dio renesansne tvrđave, prelazi nekadašnji opkop gdje se otvara pogled na ostatke bedema. S jedne strane se otvara pogled na središnji gradski park, a s druge prema potoku Koprivnica i obroncima Bilogore.
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA	
H. NAMJENA I KORIŠTENJE	
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Na sjevernom kraju dio vojne zemljane arhitekture iz razdoblja renesanse, a južno ruralno područje izvan glasija.
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	20. stoljeće rezidencijalna stambena izgradnja.

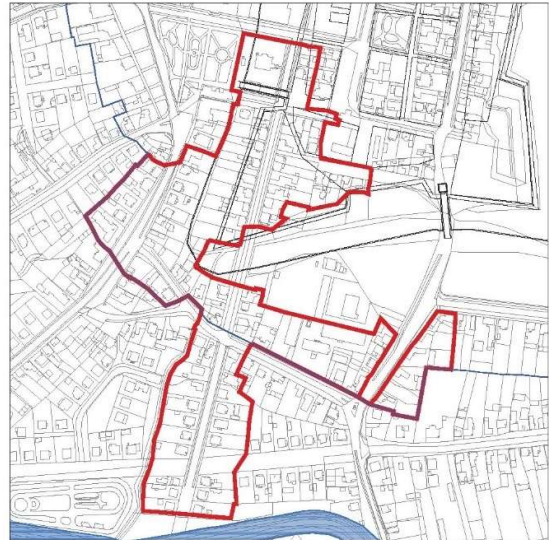
I. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): S, M, K	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE E Građanska kuća, Matije Gupca 2	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI Visoka ambijentalna, povijesna i arhitektonska vrijednost sjevernog dijela ulice unutar prostora zemljane tvrđave te rezidencijalni stambeni prostor visoke vrijednosti u srednjem i južnom dijelu ulice koja kao slijepa završava na nasipu potoka Koprivnice.	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Longitudinalna ulica bez atrakcije same po sebi koja povezuje točke visoke povijesne, arhitektonske i ambijentalne vrijednosti: dio stare povijesne gradske jezgre s parkom ispred MGK, vizure na opkop tvrđave i vizure prema potoku i obroncima Bilogore.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja		Postojeća gradnja ujednačene visine omogućava povezivanje vrijednih vizura.
Infrastruktura		Kanalizirana ulica koja nema mogućnost zaustavljanja. Oskudno zelenilo u koridoru ulice, nepostojanje drvoreda.
Korištenje		Neiskorištena (neartikulirana) zelene površine na početku i kraju ulice.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja		Nadogradnja i nova izgradnja viša od postojeća radi povećanja gustoće stanovanja.
Infrastruktura		Smanjenje i neodržavanje zelenih površina.
Korištenje		Pomanjkanje svijesti o važnosti povijesnog urbanizma i srednjovjekovnog rastera starih gradskih ulica. Nedovoljno prezentirana očuvana povijesna matrica.
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA Obnavljanje povijesnih zidanica metodama održavanja i restauracije. Dozvoljena je njihova rekonstrukcija (nadogradnja i dogradnja) do visine vijenca susjednih građevina i dodavanjem krila sa stražnje strane. Nije dozvoljena izvedba krovnih kućica već samo prozora u ravnini krova. Sljeme krova zadržati paralelno sa smjerom ulice. Nije dozvoljeno mijenjanje formata prozora na povijesnim zidanicama. Očuvanje vizure na kulturno dobro Ostaci gradske utvrde s oružanom (Z-2642).		
MJERE UNAPREĐENJA Popunjavanje uličnog niza interpolacijom novih građevina usklađenih s postojećim urbanim uzorkom položajem na parceli, volumenom i namjenom. Uređenje izlaza na potok Koprivnicu s otvaranjem vizure prema obroncima Bilogore. Uređenje javnih površina unapređenjem zelenila: interpoliranje visokog zelenila.		
MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA Dozvoljena je nova gradnja. Novu gradnju uskladiti s postojećim urbanim uzorkom položajem na parceli, volumenom i namjenom: visina vijenca maksimalno 9 metara, odnosno u skladu sa susjednim građevinama, građevinska linija u skladu sa susjednim građevinama (u sjevernom dijelu ulice na regulacijskoj liniji, a u južnom dijelu u skladu sa susjednim građevinama), izgradnja pomoćnih građevina iza glavne građevine, zadržavanje pretežito individualne stambene izgradnje.		
MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKE BAŠTINE -		

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

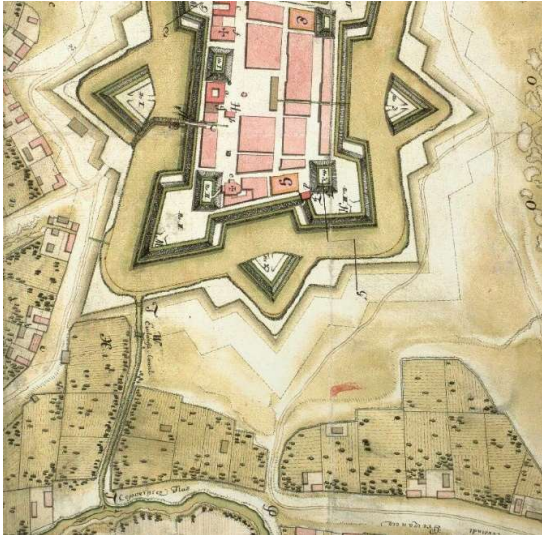
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1550.

Obuhvat sa skicom utvrde oko 1600.

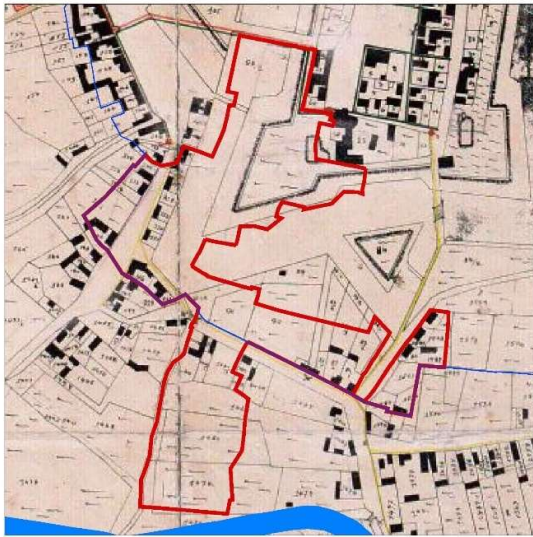
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.

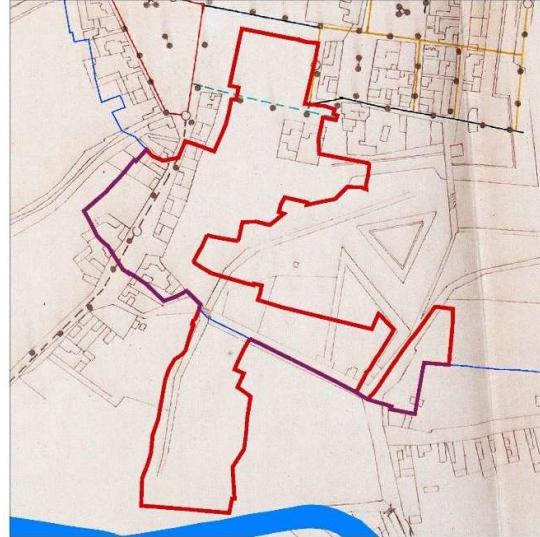
Obuhvat na franciskanskom katastru iz 1869.

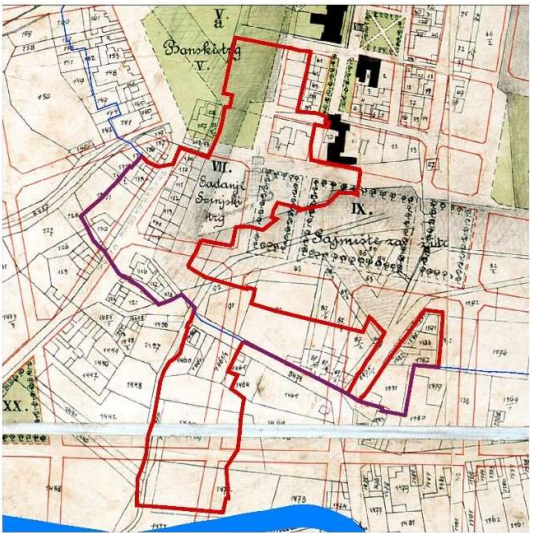
Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898.

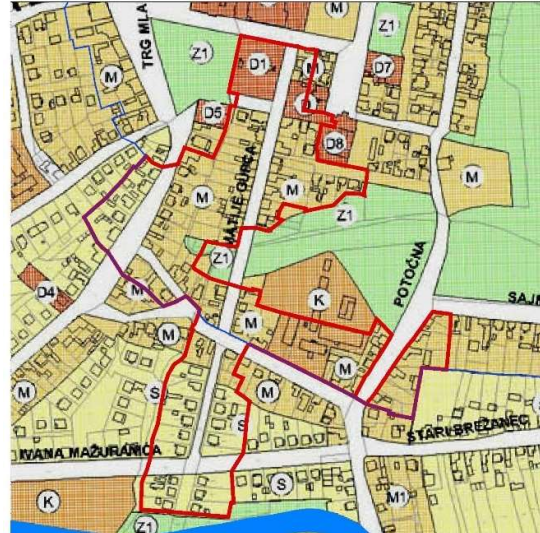
Obuhvat na planu plinifikacije Koprivnice, 1909.

Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kr. grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Išušeni bedemski jarak, prostor buduće Ulice Matije Gupca

Raskrižje Ulice Matije Gupca i Školske ulice

Ulica Matije Gupca, pogled jugoistok

Ulica Matije Gupca

Ulica Matije Gupca, pogled jugozapad

Ulica Matije Gupca, pogled jugozapad

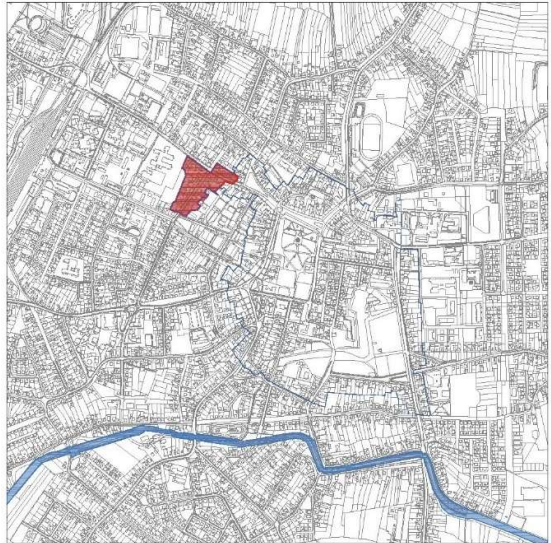
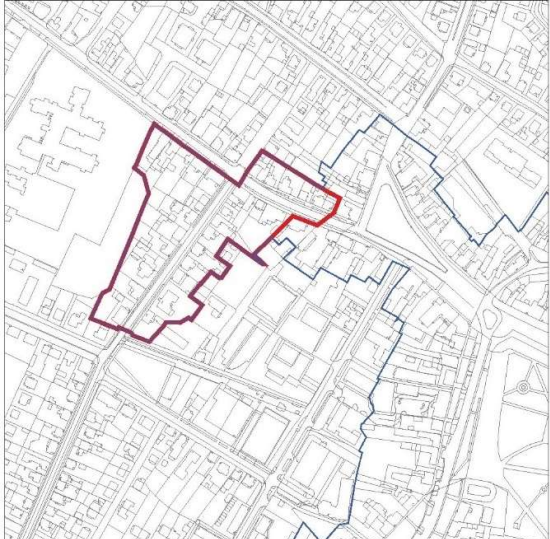

Ulica Matije Gupca, pročelje visoke prizemnice

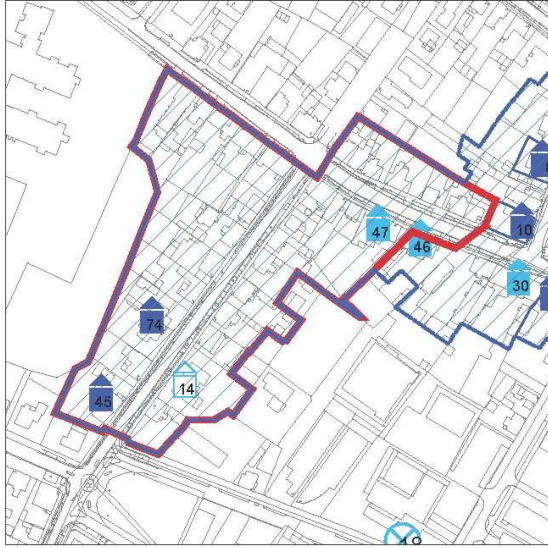

Ulica Matije Gupca, pogled sjever-sjeveroistok

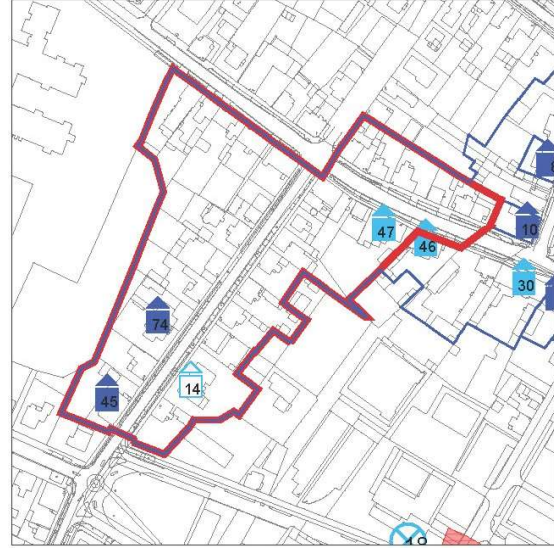

NAZIV PZO-a	BUFFER ZONA BASARIČEKOVA ULICA	13.
A. OPĆI PODACI		
OBUHVAT	zapadno od parka na Tarašćicama, u smjeru sjever jug spaja ulicu Ante Starčevića na sjevernoj strani i Križevačku ulicu na južnoj strani. Kod parka ispred stare carinarnice na Tarašćicama kod rotora se prema kolodvoru na zapadu odvaja ulica Ivana Meštrovića	
POVRŠINA	29545 m ² (2,95 ha)	
SMJEŠTAJ	Buffer zona	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	Kraj 19. do polovice 20. stoljeća	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
<p>SMJEŠTAJ U GRADU</p> <p>Sjeverozapadno od uskog centra grada i njegove zaštićene kulturno povijesne cjeline.</p>		
<p>PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU</p> 	<p>PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA</p> 	

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Drvored katalpi u Basaričekovoj ulici

Primjer prenamjene stambene prizemnice u poslovni prostor

Basaričekova ulica – pogled sjever

Basaričekova ulica južno od rotora – pogled jug

STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	zaravnjeni prostor zemljanog bedema
VODA	Nema vodotoka
VEGETACIJA	dvostruki drvored katalpi, stari nasadi iz međuratnog razdoblja 2002. zamijenjeni novim drvećem
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Basaričekovu ulicu u prostornom planiranu grada nalazimo na planovima s kraja 19. i početka 20. stoljeća. Ulica je zamišljena kao spoj između ulice Jamborice u smjeru Varaždina i Križevačke ulice u smjeru Dubovca i Križevaca. Zamišljena je kao rezidencijalni dio grada sa istaknutim uglovnica na raskrižjima i samostojećim stambenim vilama. Regulatorni plan iz 1903. nije realiziran, osim secesijske vile ladanjskog stila. U međuratnom razdoblju Basaričekova ulica izgrađena

	je kao niz tipskih stambenih prizemnica s obrtnim i gospodarskim objektima u dvorištu te dvostrukim drvoredom američkih katalpi koje su sve do 2002. godine tvorile zeleni tunel visoke ambijentalne vrijednosti koji je na odvlačio pažnju od stihijskih individualnih adaptacija i nadogradnji koje su se u drugoj polovici 20. stoljeća do danas vršile na stambenim objektima.	
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Čestice izdužene okomito na smjer pružanja ulice. Koridor ulice kontinuiran, prati ga zelena površina s drvoredom, nogostup i staza za bicikle.	
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Međuratno razdoblje, stambeni i stambeno-poslovni objekti.	
ORGANIZACIJA PARCELE	Poluugrađene obiteljske kuće s pročeljem većinom na regulacijskoj liniji. Pomoćne građevine u stražnjem dijelu parcele. Ograde na regulacijskoj liniji.	
UREĐENJE PARCELE	U pravilu kolni prolaz uz slobodnu stranu poluugrađene kuće. Nema zelenila u prednjem dijelu čestice. U stražnjem dijelu ozelenjena okućnica.	
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Nogostupi, biciklističke staze.	
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Povijesne zidanice s početak 19. stoljeća, kasni historicizam, secesija, art deco.	
MATERIJALI	Ožbukane zidanice s fasadnom plastikom pokrivena crijepom.	
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	-	
VIZUALNA OBILJEŽJA		
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Visoka	
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Vizure uokvirene drvoredom katalpi.	
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA		
H. NAMJENA I KORIŠTENJE		
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Regulacionom osnovom iz 1903. planirana je kao ulica s nizom ladanjskih vila. Iznimka je zgrada samostana Kćeri Božje Ljubavi koja je u drugoj polovici 20. stoljeća korištena kao Karitas, a potom i kao Dječji dom Svanje.	
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	20. stoljeće rezidencijalna stambena izgradnja. Veći broj visokih prizemnica primjereno je obnovljen na način da su ulična pročelja zadržala stilska obilježja, što se uz dvostrane nogostupe i biciklističke staze ocjenjuje kao ulica značajne urbanističke kvalitete, dok obnovljeni drvored katalpi ulici daje visoku ambijentalnu vrijednost.	
I. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): M, D	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE E Samostan i zavod Kćeri Božje Ljubavi, Đ. Basaričeka 13 PZ Građanska kuća, Đure Basaričeka 14 PZ Ladanjska kuća, Đure Basaričeka 10 E Obiteljska kuća, Ante Starčevića 3	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI Srednja do visoka.	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Ulica Đure Basaričeka ima visoku ambijentalnu vrijednost koju čini značajni broj očuvanih stambenih i stambeno-poslovnih prizemnica čija su pročelja specifična po oblikovanju u stilu art decoa.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	Visoka	Djelomično adaptirane povijesne zidanice. Velik broj zapuštenih pročelja.

Infrastruktura	Niska	Rušenje dvostrukog drvoreda starih katalpi 2002. u vrijeme radova na novoj infrastrukturi, biciklističkim stazama i nogostupu na obje strane ulice u potpunosti je izmijenilo izgled ulice i njezinu visoku ambijentalnu vrijednost te otvorilo pogled na zapuštena pročelja i neprimjerene adaptacije. Zasađene su nove, ali još nisu dostigle punu zrelost.
Korištenje	Srednja	Povećanje poslovne u odnosu na stambenu namjenu.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	Visoka	Neprimjerene adaptacije pročelja u svrhu prenamjene stambenih prostora u lokale. Konceptijski neujednačena pročelja stambeno-poslovnih objekata koji zamjenjuju povijesne zidanice.
Infrastruktura	Srednja	Nedovoljno održavanje travnjaka.
Korištenje	Srednja	Povećanje poslovne u odnosu na stambenu namjenu.

MJERE ZAŠTITE

MJERE OČUVANJA

Evidentirane povijesne zgrade i zgrade predviđene za trajnu zaštitu obnavljati metodama održavanja, restauracije i konzervatorske rekonstrukcije. U slučaju uklanjanja evidentiranih građevina prethodno ih arhitektonski snimiti, a snimak pohraniti u nadležnom konzervatorskom odjelu. Dozvoljena je njihova rekonstrukcija nadogradnjom i dogradnjom uz zadržavanje smjera i nagiba krovništa, zadržavanja pozicije i oblika postojećih prozora, te praćenje visine vijenca susjednih građevina. Nije dozvoljena izvedba krovniha kućica. Dozvoljena je ugradnja prozora u ravnini krova.

Zaštita i očuvanje postojećeg zelenila u predvrtovima.

Zbog očuvanih arhitektonskih i ambijentalnih karakteristika, za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra i trajnu zaštitu predložene su stambeno-poslovna zgrada u Ulici Đure Basaričeka 14 i ladanjska kuća na adresi Ulica Đure Basaričeka 10.

MJERE UNAPREĐENJA

Dozvoljena nova izgradnja metodom interpolacije i rekonstrukcija (dogradnja i nadogradnja).

Propisuje se očuvanje i održavanje urbanog uzorka izgradnjom interpolacija usklađenih sa referentnom građevinom u Ulici Đure Basaričeka 2 u smislu pozicije na parceli, visine vijenca, gabarita, nagiba krova i njegove orijentacije (građevinska na regulacijskoj liniji, smjer sljemena kosog krova paralelan s ulicom, nije dozvoljena gradnja krovniha kućica već samo prozora u ravnini krova).

Restauracija degradiranih pročelja te rekonstrukcija loše rekonstruiranih pročelja i zgrada.

MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA

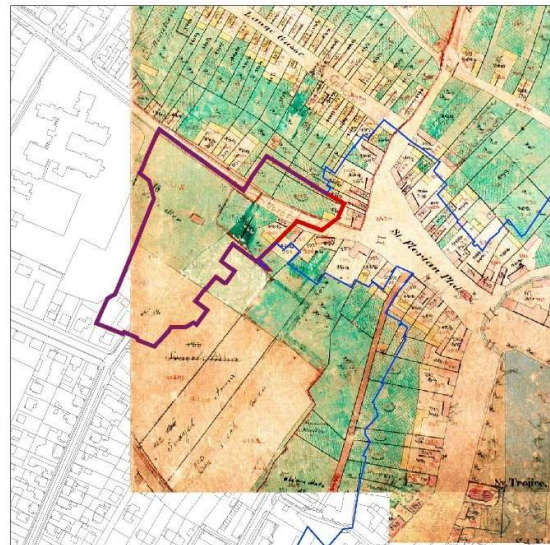
Regulacija degradiranih dijelova urbanog uzorka, izgradnja interpolacija, zamjena nekvalitetnih povijesnih građevina kvalitetnim interpolacijama.

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

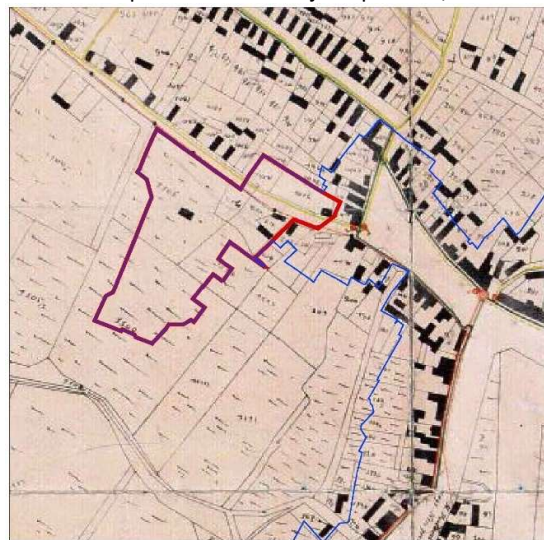
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.

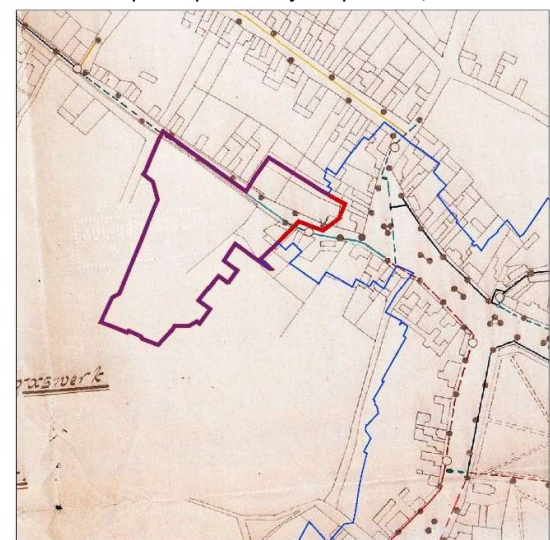
Obuhvat na Franciskanskom katastru iz 1869.

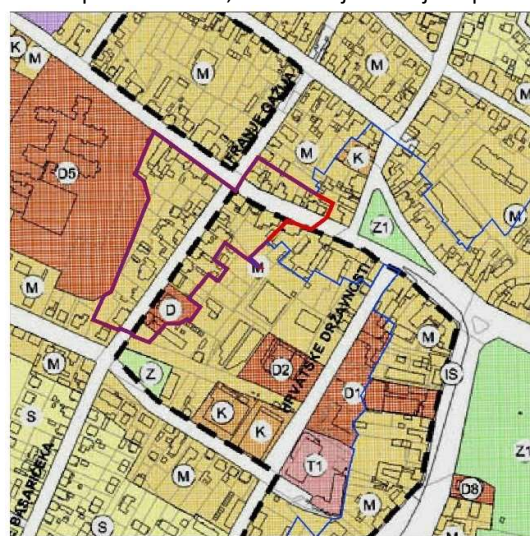
Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898.

Obuhvat na planu plinifikacije Koprivnice, 1909.

GUP Koprivnice – I. ID, 1 Korištenje i namjena površina

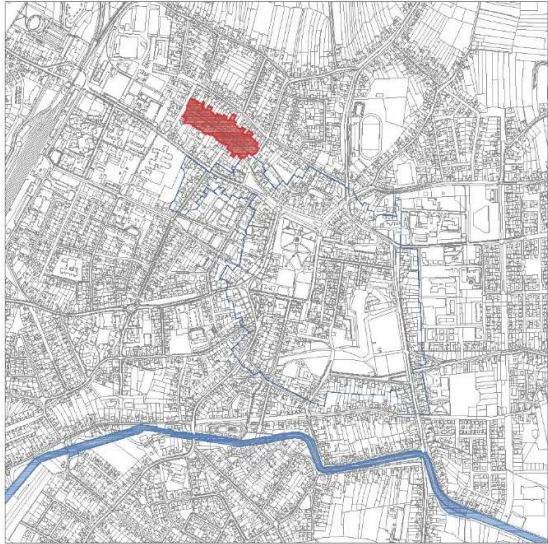

POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Drvodred katalpi u Basaričekovoj ul. (Jalšić, 2002)

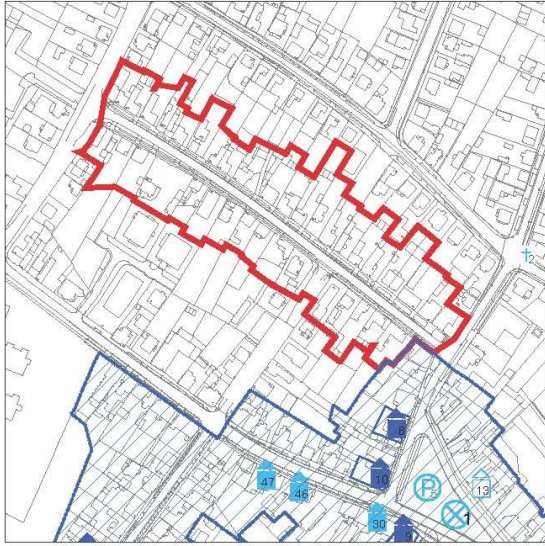

Balkon u Basaričekovoj ulici (Jalšić, 2002)

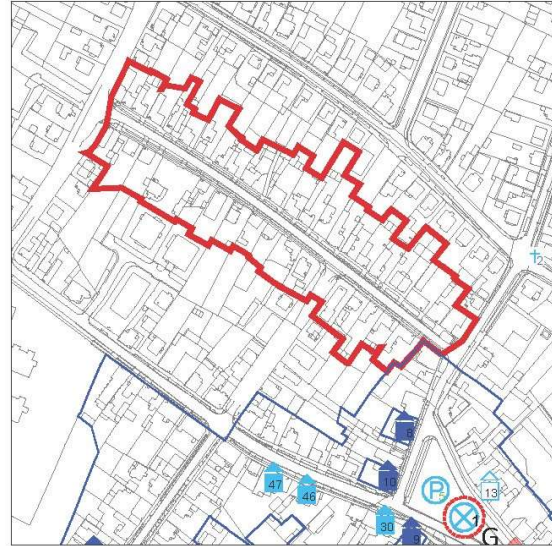

NAZIV PZO-a	BUFFER ZONA DUGA ULICA	14.
A. OPĆI PODACI		
OBUHVAT	sjeverozapadni rubni dio gradskog središta, široka, ravna ulica koja povezuje ulicu Frana Galovića (i Florijanski trg) na jugoistočnom i Ivanjsku ulicu na sjeverozapadnom dijelu ulice gdje poslije semafora na Ivanjskoj ulici završava kao slijepa ulica u donjem dijelu Podravkinog parkirališta	
POVRŠINA	30723 m ² (3,07 ha)	
SMJEŠTAJ	Buffer zona	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	Od 15. do polovice 20. stoljeća	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
<p>SMJEŠTAJ U GRADU Smještena u sjeverozapadnom dijelu grada i orijentirana jugoistok - sjeverozapad, između ulice Donji Banovec na sjevernoj strani i ulice Ante Starčevića.</p>		
<p>PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU</p> 	<p>PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA</p> 	

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA

Duga ulica, raskrižje s ulicom Frana Galovića

Duga ulica, raskrižje s ulicom Frana Galovića

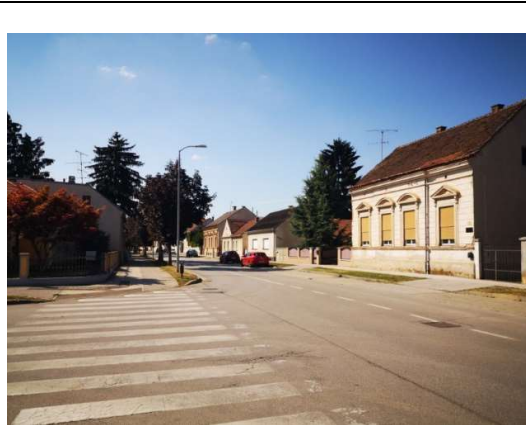
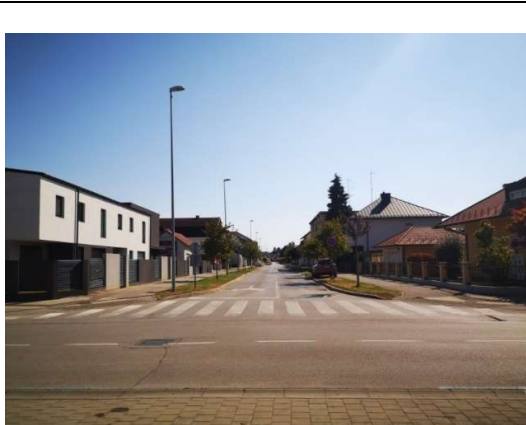

Duga ulica 5, pogled zapad

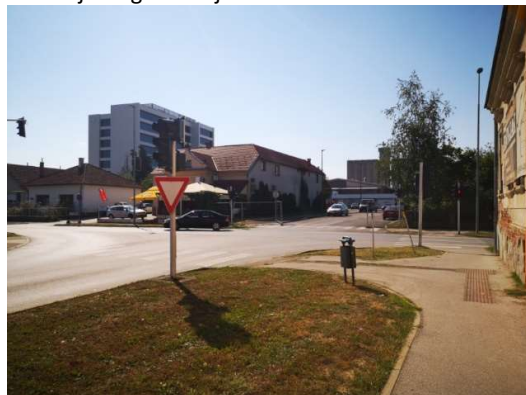
Duga ulica 7, pogled zapad

Raskrižje Duge i Ivanjske ulice, pogled jug

Raskrižje Duge i Ivanjske ulice

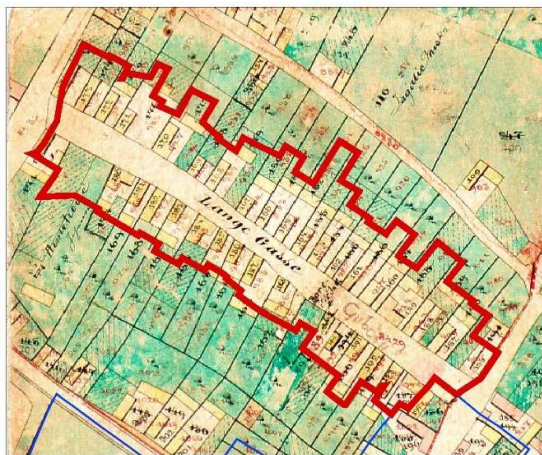

STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	zaravnjeni reljef
VODA	Nema vodotoka
VEGETACIJA	drvodred između ceste i nogostupa, okućnice, gredice s cvijećem i ružičnjaci, vrtovi i voćnjaci
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Duga ulica se spominje u zapisu iz 1666. godine: "Potok s taze Kopriunicze tekucsi preko Duge Vulicze". Bez obzira na to zatečeni povijesni objekti potječu s početka 20. stoljeća i iz međuratnog razdoblja. Zidanice su zamijenile drvo i pleter omazan blatom, a crijep je zamijenio slamu i drvena daščana krovista.
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Parcele izdužene okomito na smjer pružanja ulice. Kontinuirano ulično pročelje isprekidano ulazima u dvorišta.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Poluugrađene visoke prizemnice. Stambeno – gospodarski objekti s kraja 19. i početka 20. stoljeća, pregradnje i dogradnje 20. i 21. stoljeća
ORGANIZACIJA PARCELE	Poluugrađene visoke prizemnice uglavnom na regulacijskoj liniji na koju se nastavlja ograda ili kolni ulaz na parcelu. Pomoćne građevine u stražnjem dijelu parcele.
UREĐENJE PARCELE	Ozelenjene okućnice u stražnjem dijelu parcele.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Kontinuirani profil ulice u koji je obostrano smještena zelena zatravnjena površina s drvodredom s južne strane.
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	početak 19. stoljeća, kasni historicizam, secesija, art deco, suvremena izgradnja.
MATERIJALI	Zidanice ožbukane s arhitektonskom plastikom na povijesnim građevinama, kosi krov pokriven crijepom sljemena paralelnog s ulicom.
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	-
VIZUALNA OBILJEŽJA	
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Srednja
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Naglašeni koridor ulice koji nema određeni fokus (na zapadnom kraju završava na stražnjem području pogona „Podravke“).
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA	
H. NAMJENA I KORIŠTENJE	
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Stambena ulica sa obrtničkim i gospodarskim prostorima "tihih obrta" u stražnjem dijelu kuće i okućnice.
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Rezidencijalna stambena izgradnja.
II. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): M
VRIJEDNOST PODRUČJA	
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI
-	Niska. Buffer zona.
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Duga ulica u kulturno-povijesnom i urbanističkom smislu ima veću vrijednost nego što je to u urbanom tkivu grada Koprivnice danas percipirano. U kontekstu povijesti stanovanja i načina korištenja građevinskog zemljišta stambene i gospodarske namjene, radi se o primjeru gradske obrtničke ulice ruralnog sadržaja koja je u svojoj tlocrtnoj osnovi zadržala osnovnu matricu katastarske čestice s visokom stambenom prizemnicom pridruženog bočnog ulaza u prvom planu, bočno prigradenog poslovnog objekta (uglavnom obrtničke i uslužne namjene) u drugom planu na koji se nastavlja gospodarski objekti s pridruženim gospodarskim dvorištem na kojeg se nadovezuju vrtovi, povrtnjaci i voćnjaci.
PRITISCI I PRIJETNJE	

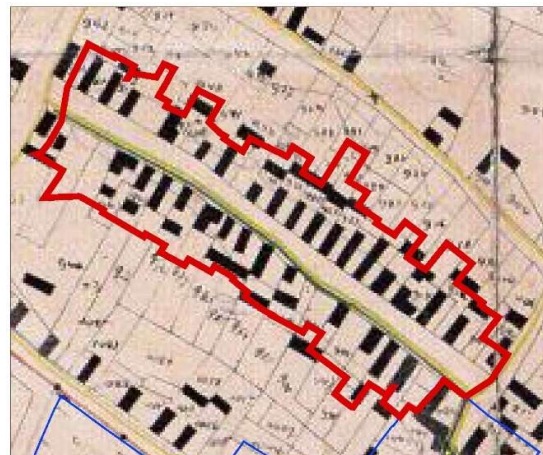
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	Srednja	Probijanje izlaza na uličnim pročeljima za potrebe prenamjene stambenog u poslovni prostor narušava izvorni izgled ulice s tipskim prizemnicama širim pročeljem prema ulici i bočnim ulazom u poslovne prostore (obrtničke radnje) u dvorištu.
Infrastruktura	-	-
Korištenje	Srednja	Širenje poslovnog na uštrb stambenog prostora.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	Srednja	odstranjivanje izvorne tipske štukature, izmjena prostornog ritma i rastera otvora prilikom obnove i izmjene prozorske stolarije, stilski nedefinirana nadogradnja i proširenje objekata
Infrastruktura	-	-
Korištenje	Srednja	Prenamjena uličnih pročelja stambenih građevina u poslovne prostore.
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA		
-		
MJERE UNAPREĐENJA		
<p>Dozvoljena je rekonstrukcija (dogradnja i nadogradnja) te izgradnja novih građevina i pomoćnih zgrada. Izvedba interpolacija uz usklađivanje s povijesnim urbanim uzorkom pozicioniranjem na parceli, visinom i gabaritom. Dozvoljena izgradnja do visine vijenca 9 m ili više ukoliko je to u skladu sa vijencem susjedne građevine. Izvedba kosog krova sljemena paralelnog s pružanjem ulice. Nije dozvoljena gradnja krovnih kućica već samo ugradnja prozora u razini krovne plohe. Dozvoljena izgradnja ravnog krova s uvlačenjem zadnje etaže koja treba biti izgrađena do 75% površine. Izgradnja pomoćnih građevina u stražnjem dijelu čestice. Dozvoljeno uvlačenje građevinskog pravca od regulacijskog za 5 m i stvaranje predvrta. Minimalno na 20% zadržati prirodni teren te ga hortikulturno urediti visokim i niskim zelenilom.</p> <p>Pomoćne građevine graditi u stražnjem dijelu parcele do visine P+1+Pt, kosog ili ravnog krova (ista pravila što se tiče krova kao za glavnu zgradu).</p>		
MJERE PRIHVATLJIVIH PROMJENA		
-		

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

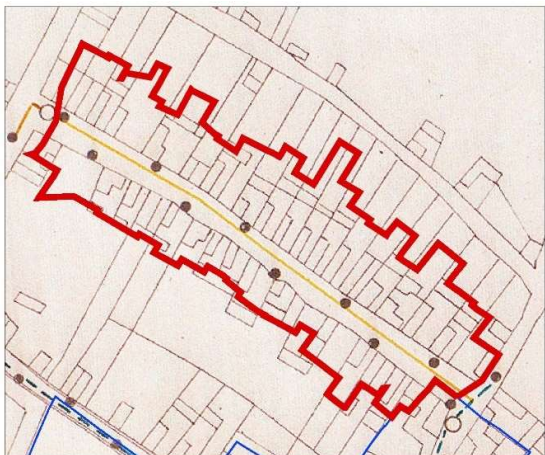
Franciskanski katastar iz 1869.

Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898.

Obuhvat na planu plinifikacije Koprivnice, 1909.

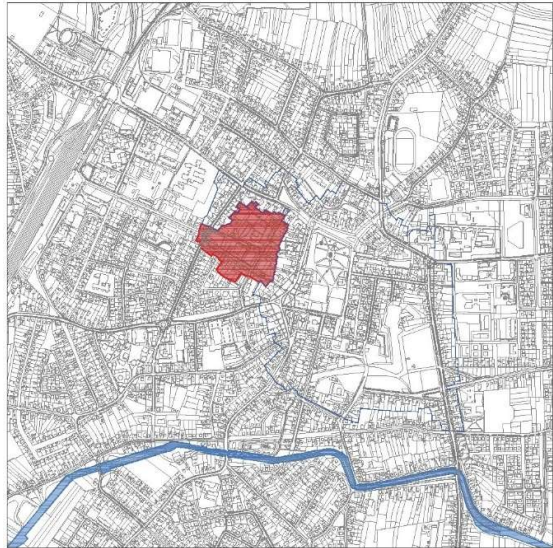
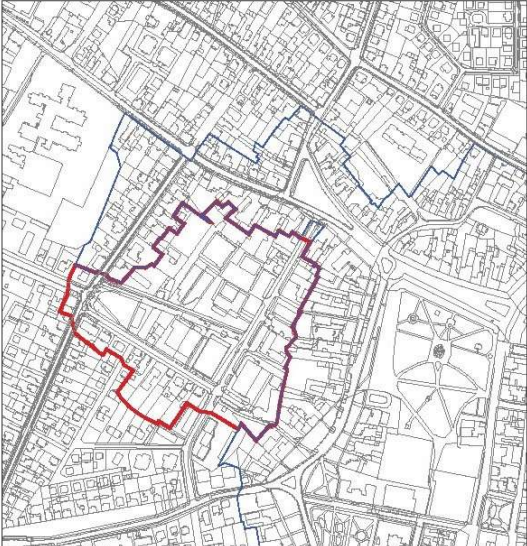

GUP Koprivnice – I. ID, 1 Korištenje i namjena površina

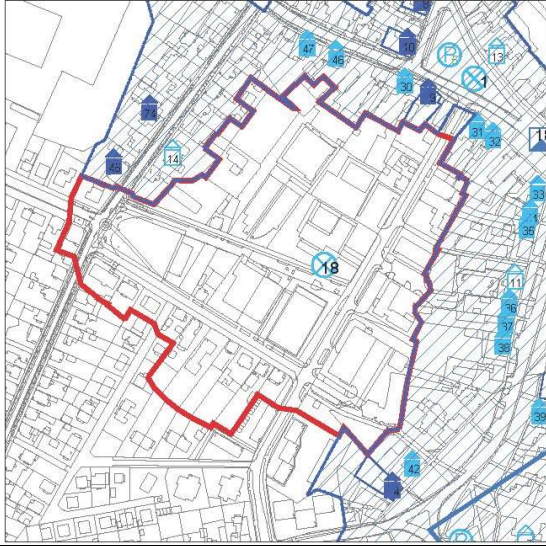
POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Poznata fotografija na kojoj je prikazana Duga ulica koju pisani izvori spominju već u 17. st.

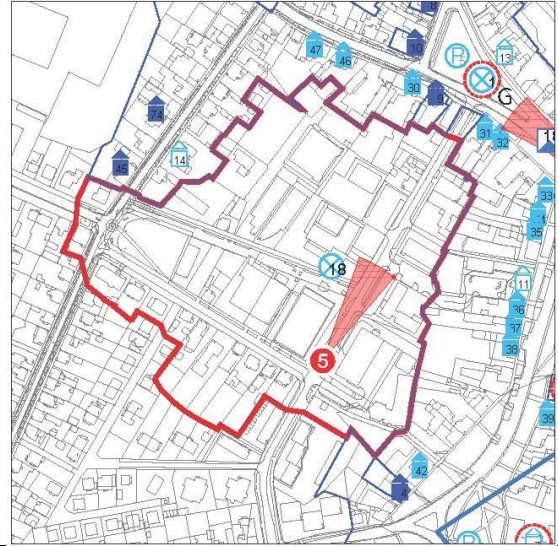

NAZIV PZO-a	BUFFER ZONA TARAŠČICE - ZCF		15.
A. OPĆI PODACI			
OBUHVAT	Tzv. Zona centralnih funkcija, sjeverozapadni rubni dio gradskog središta, u proširenju osi koja spaja gradski centra sa željezničkim kolodvorom.		
POVRŠINA	31052 m ² (3,11 ha)		
SMJEŠTAJ	Buffer zona		
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	Od 15. do polovice 20. stoljeća		
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE			
<p>SMJEŠTAJ U GRADU</p> <p>Područje zapadno od gradskog centra čiju okosnicu danas čini Ulica Hrvatske državnosti koji se prostire se između Ulice Đure Basaričeka, Florijanskog trga, početka Ulice Ante Starčevića i začelja Ulice Antuna Nemčića i Parka mladosti.</p> <p>Na njemu završava os koja od željezničkog kolodvora teče prema centru.</p>			
<p>PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU</p> 	<p>PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA</p> 		

KULTURNA DOBRA UNUTAR OBUHVATA

UNUTARNJE VIZURE

FOTOGRAFIJE ZATEČENOG STANJA (Jalšić, 2022)

Tarašćice panorama – pogled sjeverozapad

Tarašćice panorama – pogled sjever – sjeverozapad

Tarašćice panorama – pogled sjever – sjeveroistok

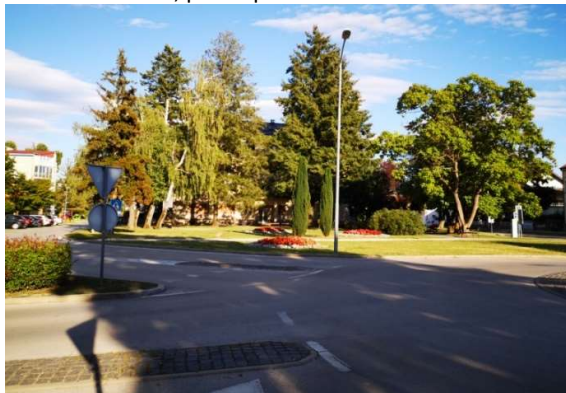
Tarašćice, rotor – pogled sjeveroistok

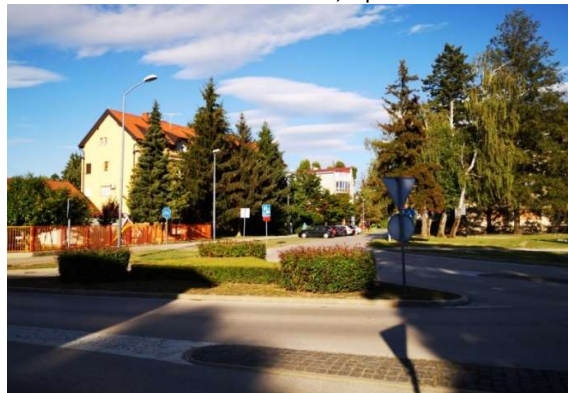
Tarašćice panorama - pogled jug – jugozapad

Tarašćice, park ispred stare Carinarnice

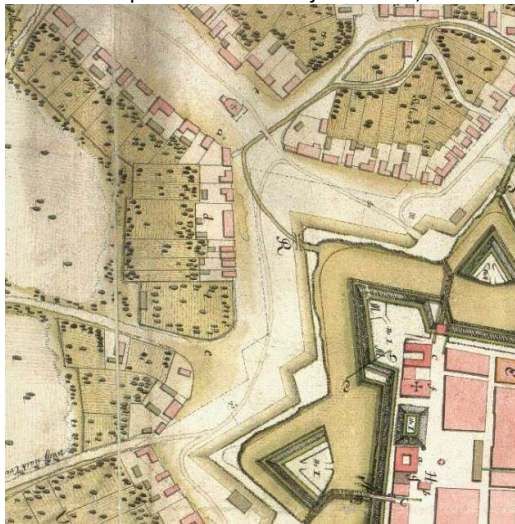
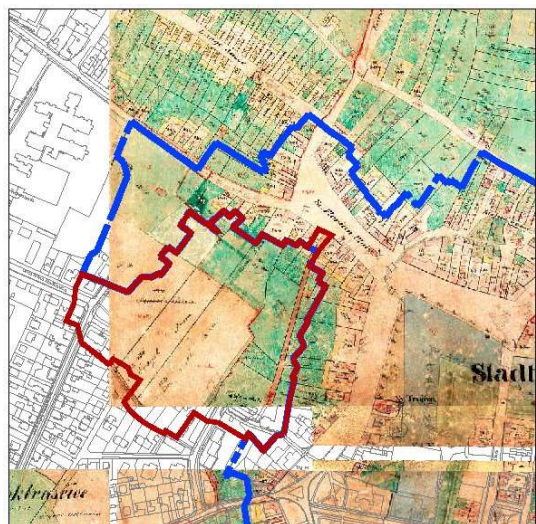
Tarašćice rondela uz rotor, Opatička ulica

STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Ravno, isušeno i kultivirano močvarno područje između centra i željezničke stanice na zapadnom dijelu grada.
VODA	Nema vodotoka
VEGETACIJA	Parkovna površina u osi Ulice Ivana Meštrovića, park ispred Doma mladih, zelenilo uz Opatičku ulicu i Ulicu Tarašćice, zelena površina ispred hotela, visoko zelenilo uz Ulicu Hrvatske državnosti.
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Na temelju „Direktivne osnove“ koja je donesena 1947/48. izrađena je 1959/60. „Idejna studija urbanističkog plana“, temeljni strateški dokument budućeg prostornog razvitka Koprivnice. Njome je bilo predviđeno formiranje „Novog centra“ pomaknutog prema središnjoj, ponovo potvrđenoj osi sa željezničkim kolodvorom u fokusu. Tu su se trebali smjestiti novi gradski sadržaji za koje nije bilo mjesta u postojećem povijesnom centru, a trebali su nadopuniti postojeće sadržaje u neposrednoj blizini uz usmjeravanje urbanističkog razvoja u

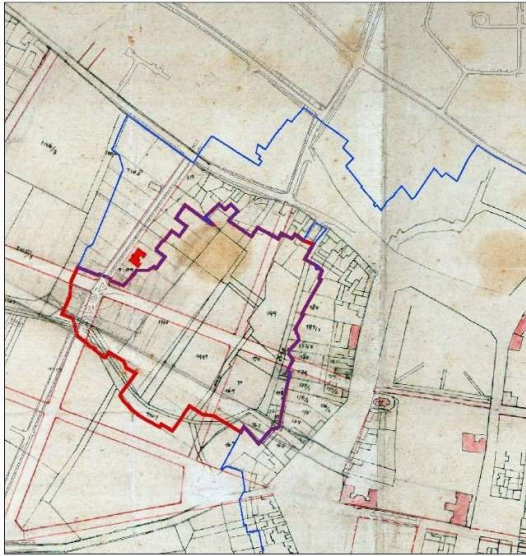
	smjeru željezničkog kolodvora. Autor projekta je Ivan Lay s Marijom Planić, a njime je povijesna gradska jezgra pošteđena nove izgradnje i devastacije. Novi gradski centar sastavljen je od niza zgrada uklopljenih u okoliš od kojih se niti jedna posebno ne ističe svojim položajem i oblikovanjem. Naknadno probijena 3 prolaza koja su novi gradski centar trebala povezati sa starim do danas su ostali neartikulirani.
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Danas glavnu okosnicu čini Ulica Hrvatske državnosti, dok planirana os koja povezuje željeznički kolodvor s centrom koju danas čine Ulica Ivana Meštrovića, Ulica Tarašćice i Opatička ulica nije nikad realizirana. Centralne krupne parcele s javnim zgradama okružuju male parcele sa samostojećim obiteljskim kućama uz Ulicu Tarašćice.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Centralnim prostorom dominiraju samostojeće javne građevine i građevine mješovite namjene koje zauzimaju gotovo cijele <i>insule</i> .
ORGANIZACIJA PARCELE	Centralne velike parcele: smještaj zgrade u centru s hortikulturno uređenim okolišem otvorenim za javnost, obiteljske kuće s predvrtom i okućnicom, višestambene zgrade i parkiralištem u prednjem dijelu parcele.
UREĐENJE PARCELE	Neke od parcela su hortikulturno uređene, dok neke nisu.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILO	Nema sustavnog uređenja javnog prostora. Vizualno i fizički nepovezane uređene zelene površine.
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Prevladavaju javne građevine i građevine mješovite namjene poslijeratnog perioda (60-te do 80-te godine).
MATERIJALI	Suvremena gradnja.
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	-
VIZUALNA OBILJEŽJA	
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Srednja.
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Naglašena os Ulice Hrvatske Državnosti s fokusom na spomenik palim braniteljima na Florijanskom trgu. Poremećena i degradirana os od željezničkog kolodvora prema centru (Ulica Ivana Meštrovića, Ulica Tarašćice i Opatička ulica). Os završava na stambenoj zgradi na kraju parka nasuprot kružnog toka.
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA	
H. NAMJENA I KORIŠTENJE	
IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Blok je otvoren probijanjem široke Ulice hrvatske državnosti, kojom koja je glavni obodni prilaz Tarašćicama i nizu zgrada javnih i upravnih sadržaja. Upravo je sadržaj odredio formiranje svojevrsnog novog centra u kojem se nalaze objekti namijenjeni uglavnom institucijama gradske i županijske razine. Sadržajno su prisutni i manje reprezentativni objekti stambene namjene te zgrade miješanih funkcija u kojima se stanovanje miješa s uredskim, ugostiteljskim i trgovačkim sadržajima. Na Tarašćicama uglavnom nema povijesnih građevina, osim središnjeg objekta Carinarnice, stambene zgrade izgrađene u međuratnom razdoblju. Unutar bloka nalazi se veliki broj javnih ustanova i uslužnih djelatnosti, od uprave Županije, katastra, porezna uprava, sud, zavod za zdravstveno i zavod za mirovinsko osiguranje, financijska agencija (Fina), nekoliko banaka, kulturni centar (Dom mladih), robna kuća, nekoliko višefunkcionalnih trgovačkih ili trgovačko-stambenih objekata, upravne zgrade, hotel, kuglana, uslužne djelatnosti te nekoliko stambenih višekatnica. Također treba spomenuti park ispred stare Carinarnice te noviju parkovnu površinu oko Doma mladih uz koji se nalazi uređeni trg sa solidnom urbanom opremom iz osamdesetih godina 20. stoljeća.
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Upravne i javne funkcije, te individualne i višestambene zgrade.
I. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): M, K, D1, D2, T1, K
VRIJEDNOST PODRUČJA	

UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE		KATEGORIJA VRIJEDNOSTI
-		Niska
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Dio grada uz sami gradski centar koji nikad nije bio do kraja artikuliran. Jaki potezi koji ne završavaju nigdje. Neformalno korištenje javnog gradskog prostora i pješačkih komunikacija. Osjećaj nepovezanosti s gradskim centrom.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	Visoka	Javne i upravne funkcije formirane uz Ulicu Hrvatske državnosti izolirane od gradskog centra.
Infrastruktura	Visoka	Nepostojanje formiranih pješačkih prolaza i poveznica s gradskim centrom.
Korištenje	Srednja	Neformalno korištenje većeg dijela javnog prostora.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	Srednja	Neartikulirani regulacijski i građevinski pravci. Arhitektonsko-urbanistički nedovršeni dijelovi područja.
Infrastruktura	Srednja	Naglašavanje jedne osi (Ulica Hrvatske Državnosti) u odnosu na drugu (ulica Ivana Meštrovića s nastavkom na Opatičku i Taraščiće, posebno izvedbom kružnog toka na početku Meštrovićeve).
Korištenje	Visoka	Neformalno korištenje i zapuštanje javnih pješačkih prolaza prema centru.
MJERE ZAŠTITE		
MJERE OČUVANJA		
Očuvanje vrijednog visokog zelenila i prirodnog terena.		
MJERE UNAPREĐENJA		
Definiranje izgradnje u rubnoj zoni obuhvata. Formiranje artikuliranih pješačkih prolaza i staza popraćenih urbanom opremom. Formiranje zajedničke slike prostora. Urbanistički-arhitektonsko planiranje nedovršenih dijelova područja. Osnaživanje vizura koje su trenutno degradirane. Rekonstrukcija i nova gradnja u skladu s planskim odredbama.		

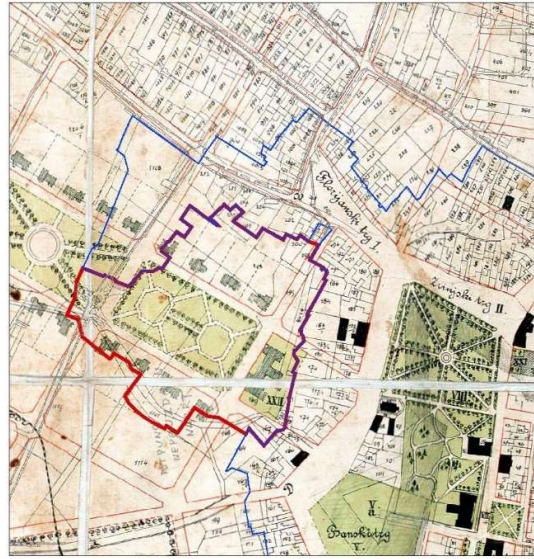
GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE	
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.	Obuhvat na Franciskanskom katastru iz 1869.
	

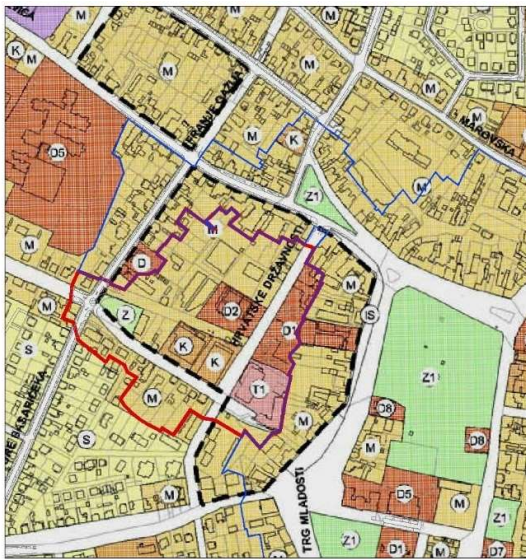
Obuhvat na položajnom nacrtu, 1930.

Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kr. grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.

GUP Koprivnice – I. ID, 1 Korištenje i namjena površina

POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Panorama neizgrađenih Taraščica (desno se vidi samostan Kćeri Božje Ljubavi)

Ulica Hrvatske državnosti između Robne kuće i Hotela Podravina

Zavod za socijalno osiguranje

Hotel Podravina

Kulturni centar - Dom mladih, ranije Dom JNA

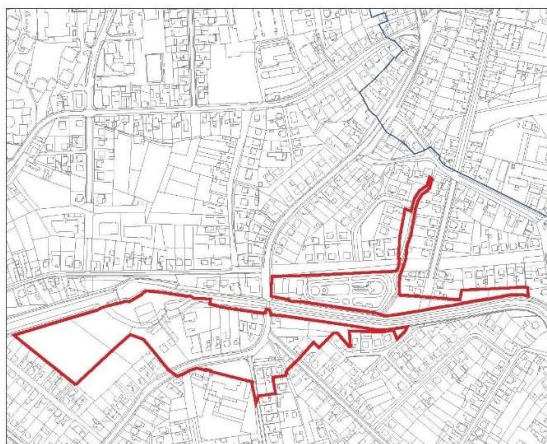

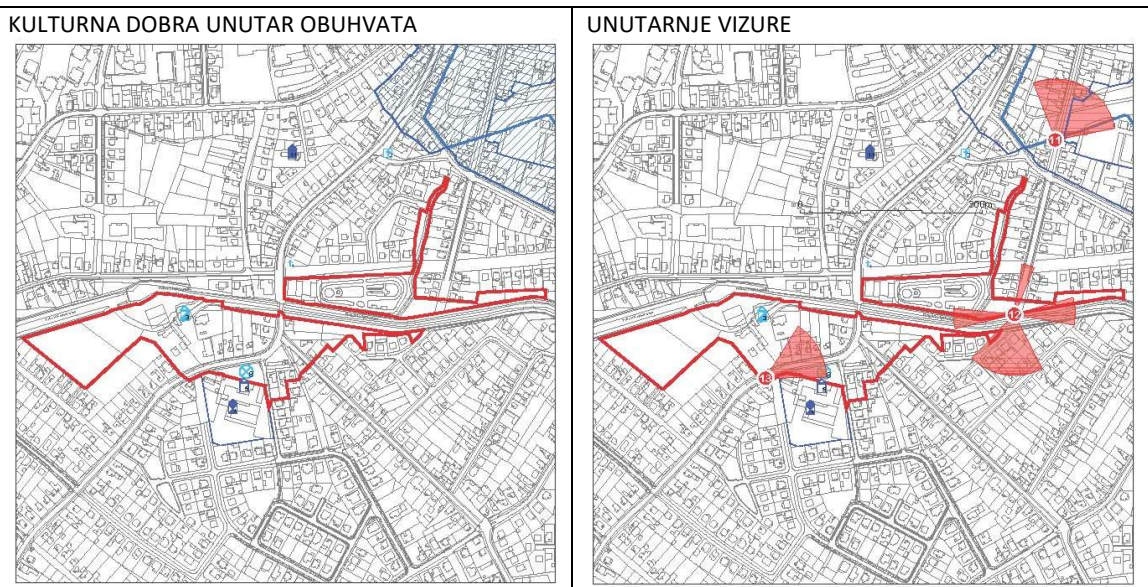
Stara carinarnica i park u Opatičkoj (Jalšić, 2005)

Mali park u Opatičkoj ulici (Jalšić, 2005)

NAZIV PZO-a	BUFFER ZONA ZELENE POVRŠINE UZ POTOK KOPRIVNICA	16.
A. OPĆI PODACI		
OBUH VAT	Zelene površine uz potok Koprivnica (područje Starogradske ulice) i područje nekadašnjeg vodotoka koji je spajao opkop s potokom (područje Ulice Matije Gupca)	
POVRŠINA	31052 m ² (3,11 ha)	
SMJEŠTAJ	Buffer zona	
B. DOMINANTNO POVIJESNO RAZDOBLJE	Od 15. do polovice 20. stoljeća	
GRAFIČKI PRILOZI – POSTOJEĆE STANJE		
<p>SMJEŠTAJ U GRADU</p> <p>Smješten na širokom potezu kultiviranog poljoprivrednog i građevinskog zemljišta južno do gradskog centra, na dijelu nekadašnjeg močvarnog Miholjanskog polja.</p> <p>Gradski dio obuhvata potoka Koprivnica u 20. stoljeću reguliran je u kanal s nasipima sa sustavom brana i slapova.</p>		
<p>PRIKAZ OBUHVATA NA KATASTARSKOM PLANU</p> 	<p>PRIKAZ PODRUČJA IZ ZRAKA</p> 	

STRUKTURNA OBILJEŽJA	
C. PRIRODNA OBILJEŽJA	
RELJEF	Regulirani potok s nasipom te ravan teren u okolnom području.
VODA	Regulirani vodotok potoka Koprivnica.
VEGETACIJA	Stražnji dijelovi dvorišta okrenuti reguliranom koritu potoka Koprivnica, djelomično zapuštene zelene površine uz vodotok, pojedine hortikulturno uređene površine, poljoprivredne površine, prostrane okućnice s predvrtom.
D. OBILJEŽJA URBANOG UZORKA	
POVIJEST FORMIRANJA	Povijesna cesta, međuratno razdoblje 1930-te vrijeme gradonačelnika Vladimir Malančeca, poslijeratno razdoblje, 1960-te – 1980-te
ULIČNA MREŽA I PARCELACIJA	Organski tok povijesne prometnice Starogradske ceste i prijelazom preko potoka Koprivnica. Parcele prate organski tok. Potok dijeli grad na sjeverni urbani i južni ruralni dio.
TIPOLOGIJA I VRSTE GRADNJE	Individualne obiteljske kuće s velikim okućnicama s predvrtom. Regulirano korito potoka s betonskim hidrotehničkim objektima i nasipom. Zgrada autokluba iz poslijeratnog razdoblja.
ORGANIZACIJA PARCELE	Samostojeće obiteljske kuće s okućnicom s predvrtom i pomoćnim zgradama uglavnom u stražnjem dijelu parcele.
UREĐENJE PARCELE	Pretežno prirodni teren hortikulturno uređenim predvrtom.
OTVORENI JAVNI PROSTORI I ZELENILLO	Zelena površina uz regulirani vodotok potoka Koprivnica, zelena površina na području nekadašnjeg vodenog toka od opkopa do potoka, park ispred Muzeja Podravke, poljoprivredne površine u privatnom vlasništvu
ARHITEKTONSKA OBILJEŽJA ZGRADA	Suvremena gradnja bez obilježja.
MATERIJALI	Suvremeni materijali.
E. ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA	-
VIZUALNA OBILJEŽJA	
F. VIZUALNA IZLOŽENOST	Visoka.
G. VIZUALNE TOČKE I POTEZI UNUTAR PZO-a	Niska individualna stambena izgradnja (prizemnice i katnice) otvara pogled na vertikale crkvenih tornjeva.
FUNKCIONALNA OBILJEŽJA	
H. NAMJENA I KORIŠTENJE	

IZVORNA NAMJENA I KORIŠTENJE	Pristup gradu Starogradskom cestom s jugozapada s individualnim stambenim objektima na velikim poljoprivrednim okućnicama, poljoprivredne površine i industrijski pogoni vezani uz poljoprivrednu proizvodnju (uljara Hladnić i podravkin pogon), naplavna površina uz potok Koprivnicu, vodotok koji povezuje opkop tvrđave s potokom	
DANAŠNJA NAMJENA I KORIŠTENJE	Starogradska cesta je zadržala profil i trasu te se uz nju razvili individualni stambeni objekti. Hrvatske vode upravljaju koridorom potoka Koprivnica koji je sada u potpunosti reguliran: nasipi, ozelenjeni strmi pokosi i betonski hidrotehnički objekti dominiraju. Na dijelu uz most razvio se auto-klub Koprivnica s karting-stazom. Vodeni tok koji je povezivao opkop s potokom je kanaliziran i zatrpan zemljom, a zelena površina u vlasništvu Grada nema namjenu.	
J. PLANSKA NAMJENA PROSTORA, UVJETI I NAČIN GRADNJE	Prema GUP-u Koprivnice – I. ID. (Glasnik Grada Koprivnice br. 4/08, 5/08, 7/14. i 1/15-pročišćene odredbe): Z1, Z2, M, S, K	
VRIJEDNOST PODRUČJA		
UDIO ZAŠTIĆENIH ENTITETA KULTURNE BAŠTINE	KATEGORIJA VRIJEDNOSTI	
-	Niska	
OPIS KARAKTERA PODRUČJA	Pristup centru s jugozapada povijesnom prometnicom (Starogradska cesta) preko mosta koju prati individualna stambena izgradnja skromnih dimenzija: otvara se pogled na vertikale centra – crkvene tornjeve. Neuređene i nepristupačne zelene površine uz regulirani tok potoka Koprivnica. Uređeni dijelovi su međusobno nepovezani. Privatne površine prekidaju javne zelene poteze. Javni sadržaji uz cestu: Auto-klub Koprivnica s karting-stazom i Muzej Podravke s parkom. Poljoprivredne površine u samom centru. Stražnji dijelovi parcela uz vodotok otvoreni pogledu. Gradske zelene površine bez namjene. Neformalno korištene zelene površine – kontakt s prirodom u samom centru. Neiskorišteni potencijali potoka u urbanom prostoru grada.	
PRITISCI I PRIJETNJE		
POSTOJEĆI PRITISCI U PROSTORU	Ocjena pritiska	Opis pritiska
Postojeća gradnja	Niska	Auto-klub Koprivnica s karting-stazom Širenje i osuvremenjivanje industrijskih i skladišnih građevina uljare Hladnić.
Infrastruktura	Srednja	Hidrotehnički betonski objekti (brana, uređenje pokosa): nepristupačnost i nepovezanost s okolinom zbog moguće opasnosti od poplave. Nepostojanje javne rasvjete uz zelene površine. Zelena površina koja povezuje opkop tvrđave s potokom Koprivnica.
Korištenje	Niska	Stambene četvrti s niskom gustoćom stanovanja koje ovise o sadržajima u centru grada bez mjesta susreta. Neformalno korištene zelene površine – kontakt s prirodom. Poljoprivredne i industrijske površine u neposrednoj blizini centra. Javne gradske zelene površine bez određene namjene. Neiskorišteni potencijali potoka u urbanom prostoru grada.
PRIJETNJE	Ocjena prijetnje	Opis prijetnje
Postojeća gradnja	Niska	Niska gustoća stanovanja u neposrednoj blizini centra: prizemnice s okućnicama.
Infrastruktura	Srednja	Utilitarno održavan regulirani vodotok od strane Hrvatskih voda. Neosvijetljene i nepovezane gradske zelene površine bez određene namjene.
Korištenje	Srednja	Javne zelene površine bez određene namjene, neosvijetljene i nepovezane s ostalim uređenim

	<p>dijelovima bez obzira na neposrednu blizinu centra. Niska gustoći individualne stambene izgradnje pod pritiskom ekonomske vrijednosti prostora u neposrednoj blizini centra. Zanemarena javna domena života i potreba za kvalitetno projektiranim javnim sadržajima uz vodeni tok.</p>
--	---

MJERE ZAŠTITE

MJERE OČUVANJA

Zaštita vizura prema vertikalama (crkvenim tornjevima) zaštićene kulturno-povijesne cjeline grada Koprivnice zadržavanjem individualne stambene izgradnje uz Starogradsku cestu unutar postojećeg gabarita.

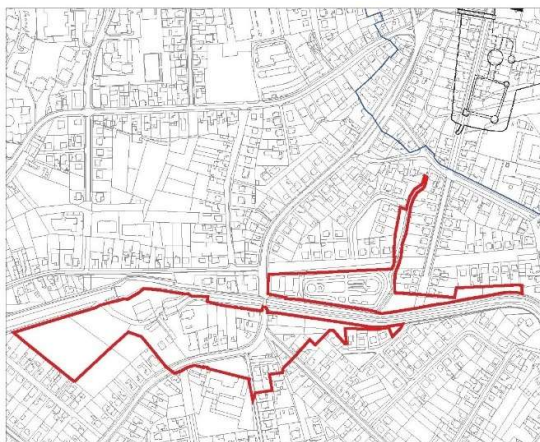
Uz Starogradsku cestu se dopušta nova izgradnja individualnih stambenih građevina visine P+1 čija građevinska linija prati građevinsku liniju susjednih građevina, ali nije manje od 5 m udaljena od regulacijske linije. Predvrt treba biti hortikulturno uređen s prirodnim terenom minimalno 20% površine.

MJERE UNAPREĐENJA

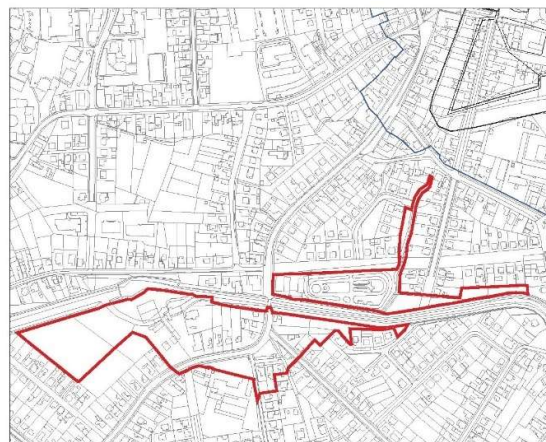
Planiranje sadržaja koji neće biti isključivo sportski, već koji će upotpuniti potrebu za kontaktom s prirodom, zelenilom i vodom. U skladu s tim, zelene površine unutar obuhvata PZO-a zadržati kao takve (uz potok Koprivnica i nekadašnji vodotok koji je povezivao opkop tvrđave s potokom), te jedinstvenim projektom rješenjem definirati njihovu namjenu te to popratiti odgovarajućom infrastrukturom. Ostvariti vezu s kulturnim dobrom Ostaci gradske utvrde s oružanom (Z-2642) u jedinstvenom projektu rekonstrukcije i sanacije.

GRAFIČKI PRILOZI – POVIJESNE KARTE

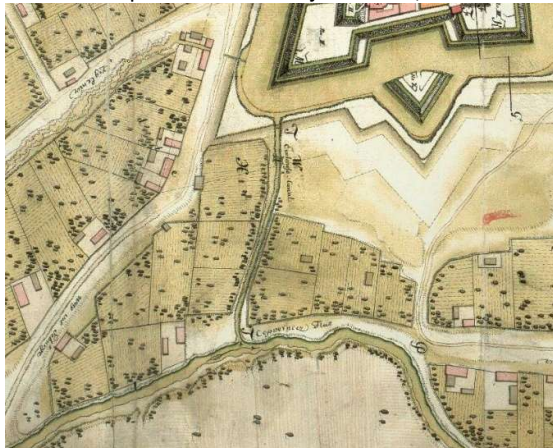
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1550.

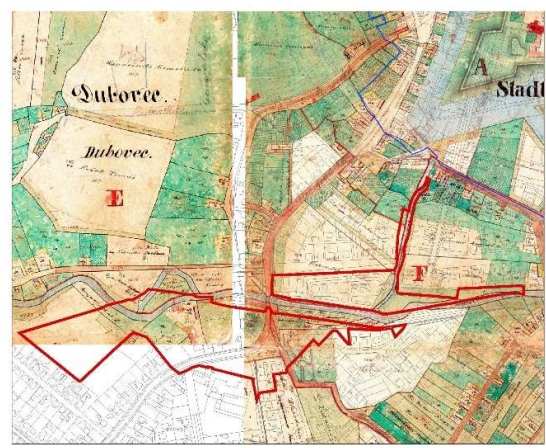
Obuhvat sa skicom utvrde oko 1600.

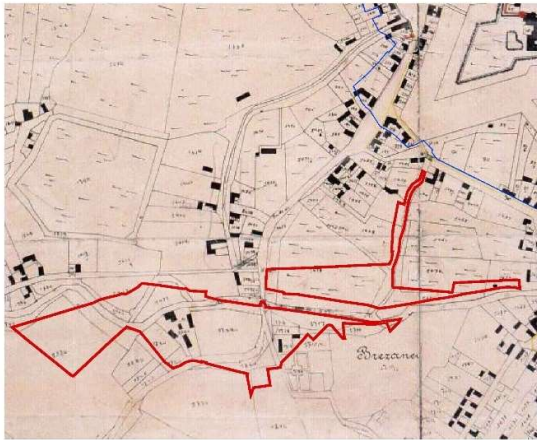
Obuhvat na planu razdruživanja imovine, 1772.

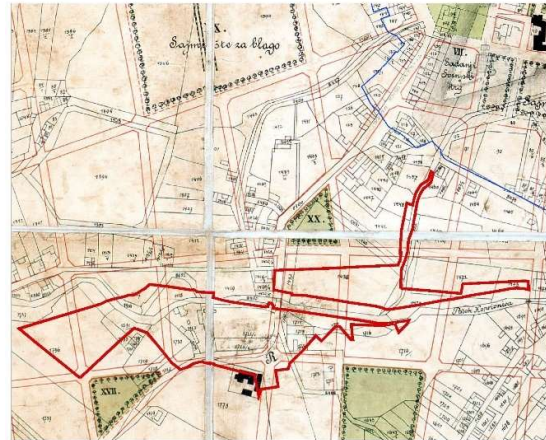
Obuhvat na franciskanskom katastru iz 1869.

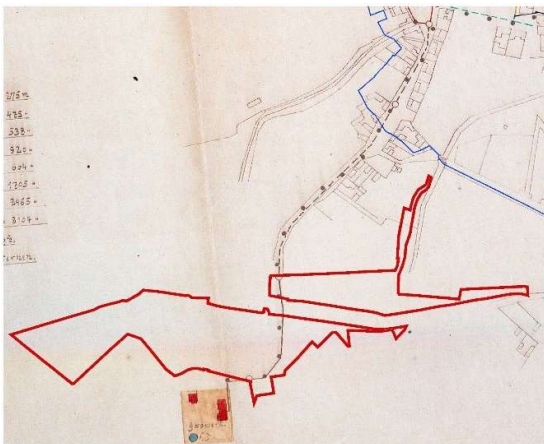
Obuhvat na planu elektrifikacije Koprivnice, 1898.

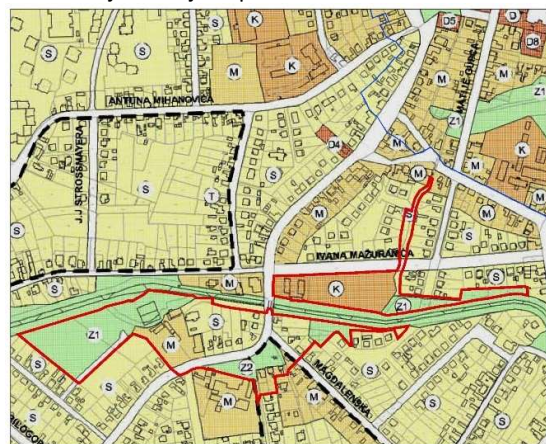
Obuhvat na regulatornom nacrtu slobodnog i kr. grada Koprivnice, Franjo Poici, 1903.

Obuhvat na planu plinifikacije Koprivnice, 1909.

GUP Koprivnice – I. ID
1 Korištenje i namjena površina

Projekt Fride Samardžić: Revitalizacija potoka Koprivnica (područje šire od obuhvata PZO-a)

POVIJESNE FOTOGRAFIJE

Nasip potoka Koprivnica u Brežancu (Jalšić,2005)

Regulacija potoka i uljara Hladnić (Jalšić, 2005)

9. LITERATURA I IZVORI

9.1. POPIS LITERATURE

- Bakrač, Lj.** Prilog istraživanju povijesti koprivničke utvrde. Zbornik za narodno život i običaje 49, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 1983.
- Bratković, I.** Koprivnica – renesansna tvrđava, Zagreb: Večernji list, 17. veljače 2002.
- Bregovac Pisk, M.** Historijsko slikarstvo u Hrvatskoj u drugoj polovici 19. stoljeća, Historicizam u Hrvatskoj I., 17. 2. – 28.5.2000, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.
- Brozović, L.** Mala i velika Koprivnica, Zbornik Muzeja grad Koprivnice, svezak 1, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1946.
- Brozović, L.** Popis žitelja Slob. i kralj. grada Koprivnice 1783. Zbornik Muzeja grad Koprivnice, svezak 3, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1946.
- Brozović, L.** Građa za povijest Koprivnice, Biblioteka Podravskog zbornika, knjiga 3. Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1978.
- Bučar, F.** Prilozi protestantizmu u Hrvatskoj iz nadbiskupskog arhiva u Zagrebu, u: Vjesnik Zemaljskog arhiva, broj 6, Zagreb, 1904.
- Bučar, F.** Reformacija u XVI. stoljeću u Koprivnici, Zbornik Muzeja grad Koprivnice, svezak 1(4) Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1947.
- Budak, N.** Gradovi Varaždinske županije u srednjem vijeku, Nakladna kuća dr. Feletar, Koprivnica, 1994.
- Bunjevac, H.** Povijesni osvrt na prugu Zagreb – Dugo Selo – Koprivnica – Botovo, 130 godina koprivničke pruge, Katalog izložbe, Hrvatski željeznički muzej, Zagreb, 1999.
- Butorac, J.** Povijest katoličke crkve među Hrvatima, Zagreb, 1973.
- Buturac, J.** „Popis župa Zagrebačke biskupije 1334. i 1501.“, Starine JAZU 59, Zagreb, 1984.
- Cevc, A.** Jožef Anton Lerchinger, Likovna enciklopedija Jugoslavije 2. Zagreb, 1987.
- Codex Diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae**, Zagreb, 1904 – 1990.
- Cvekan, P.** Tristo godina samostana i crkve u Koprivnici 1675 – 1975, Koprivnica, 1975.
- Cvekan, P.** Slavna Majka Močilska, Koprivnica, 1988.
- Cvekan, P.** Koprivnica i Franjevci: povijesno-kulturni prikaz dolaska i djelovanja Franjevacu u Koprivnici prigodom jubileja sedam stoljeća pojave sinova brata Franje Asiškog u Koprivnici, Koprivnica, 1989.
- Čimin, R.** Razvoj i prostorna organizacija srednjovjekovnih posjeda na području Gornje Komarnice, neobjavljena doktorska disertacija, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Zagreb, 2020.
- Čimin, R.** Zaštitna arheološka istraživanja franjevačkog samostana u Koprivnici, Podravina: časopis za multidisciplinarna istraživanja IX/17, Koprivnica, 2010.
- Čimin, R.** Arheologija na prostoru koprivničke tvrđave, Muzej grada Koprivnice, katalog izložbe, Koprivnica, 2012.
- Čimin, R.** Interpolacija arheologije u društvo. Mogućnost prezentacije arheoloških lokaliteta u Podravini, Podravski zbornik 39/2013 (ur. Robert Čimin), Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2013.
- Čimin, R.** Prilagodbe u arhitekturi podravskih utvrđenja pojavom osmanlijske opasnosti, Podravina: časopis za multidisciplinarna istraživanja XIII/26, Koprivnica, 2014.
- Čimin, R.** Revitalizacija koprivničke renesansne tvrđave: problemi, mogućnosti i smjernice, Radovi Zavoda za znanstveni rad HAZU Varaždin 26, Varaždin, 2015.

- Čimin, R.** Početak velike obnove muzejske infrastrukture, Koprivnički godišnjak br. XVIII, Grad Koprivnica, Koprivnica, 2021.
- Čimin, R.** Arheološki genom Podravine: razvoj i prostorna organizacija srednjovjekovnih posjeda na području Gornje Komarnice, Biblioteka Historia Croatica (ur. Dragutin Feletar), Izdavačka kuća Meridijani, Koprivnica, 2022.
- Čimin, R; Petrić, H.** Crkva svetog Nikole u Koprivnici – prilozi poznavanju povijesti, arhitekture i groblja u srednjem i ranome novom vijeku, Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti 545/56, Zagreb, 2022.
- Čimin, R.** i M. Zamljačanec. Kulturni vodič Koprivnice, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2019.
- Čoralić, L.** Put, putnici, putovanja, Antun Gustav Matoš, Zagreb, 1997.
- Čuk, J.** Podravina od Bednje do Voćinske i susjednim područjima do polovice 14. stoljeća, Zagreb, 1916.
- Demo, Ž.** Kunovec Breg, Koprivnica - ranocarska nekropola, Arheološki pregled 21, Beograd, 1980.
- Demo, Ž.** Draganovec, Koprivnica – antička postaja Piretis (Peritur)?, Arheološki pregled 23, Beograd, 1982.
- Demo, Ž.** Castrum Keukaproncha/Kuwar – počeci istraživanja, Podravski zbornik '84 (ur. Franjo Horvatić), Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1984.
- Demo, Ž.** Rezultati arheoloških iskopavanja ranocarske nekropole u Kunovec Bregu kraj Koprivnice (iskopavanja u 1979. i 1980. godini), Podravski zbornik '82 (ur. Franjo Horvatić), Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1982.
- Desselbrunner, D.** Željeznička pruga Gyekenyes – Koprivnica – Zagreb, u: Željeznička pruga Botovo – Koprivnica – Dugo Selo i priključne pruge, RO željeznički prijevoz Koprivnica, Koprivnica, 1987.
- Dobronić, L.** Posjedi i sjedišta Templara, Isusovaca, i Sepulklaraca, Rad JAZU 406, Zagreb: JAZU, 1983.
- Dobronić, L.** Koprivnički gradski zapisnici 17. stoljeća, u: Podravski zbornik, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1988.
- Dobrovšak, Lj.** Židovi i njihov utjecaj na transformaciju naselja podravskog višegraničja krajem 19. i početkom 20. stoljeća, u: Podravina, Časopis za multidisciplinarna istraživanja, vol III., broj 6. Koprivnica: Meridijani, 2004.
- Dočkal, K.** Srednjovjekovna naselja oko Dobre Kuće, u: Starine, broj 48. JAZU, Zagreb, 1958.
- Đurić, T. Feletar, D.** Stari gradovi, dvorci i crkve sjeverozapadne Hrvatske, Koprivnica, 1991.
- Erceg, I.** Jozefinski popis stanovništva civilne Hrvatske i Slavonije (1785 . 1787), u: Rad HAZU, knjiga 461. HAZU, Zagreb, 1992.
- Ernečić, D.** Novogodišnje ozračje stare Koprivnice, u: Glas Podravine i Prigorja, 25. prosinca 1998. Glas Podravine, Koprivnica, 1998.
- Ernečić, D.** Životopis Josipa Vargovića, koprivničkog gradonačelnika – vizionara, u: Scientia Podraviana, broj 14, Povijesno društvo Koprivnice, Koprivnica, 1999.
- Ernečić, D.** Baltazar Napuly Dvorničić (1560 – 1624), Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1999.
- Ernečić, D.** Josip Vargović – vizionar razvoja grada Koprivnice : O 80. obljetnici smrti koprivničkog gradonačelnika, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1999. Rukopis.
- Ernečić, D.** Kuća Kasumović, u: Glas Podravine i Prigorja, Glas Podravine, Koprivnica, 1999.
- Ernečić, D.** Iz pravne prošlosti Koprivnice, Križevaca i Đurđevca, Muzej grada Koprivnice; Županijski sud u Koprivnici, Koprivnica, 2000.
- Ernečić, D.** Josip Vargović, gradonačelnik slob. i kr. grada Koprivnice 1906 – 1913, Muzej grada Koprivnice; Koprivnica; Zagreb: MDC, 2000. Rukopis, pisani rad stručnog ispita

Ernečić, D. Dobrovoljno vatrogasno društvo Koprivnica 1874 – 2004, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2004.

Ernečić, D. Srednjovjekovne povelje koprivničkih građanskih sloboda od 13. do 15. stoljeća, u: Euro City – Putna revija hrvatskih željeznica, XIII. godište, broj 47. Hrvatske željeznice, Zagreb, 2005.

Ernečić, D. Kameni spomenici Koprivnice i koprivničke Podravine, u: Euro City – Putna revija hrvatskih željeznica, XIII. godište, broj 47. Hrvatske željeznice, Zagreb, 2005.

Feletar, F. Legrad, Biblioteka Podravskog zbornika, Čakovec, 1971.

Feletar, D. Podravina, Biblioteka Podravskog zbornika, Koprivnica, 1973.

Feletar, D. Urbanistički razvoj Koprivnice, u: Podravski zbornik 79, knjiga 5, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1979.

Feletar, D. Prilozi za povijest Podravke, Podravka, Koprivnica, 1980.

Feletar, D. SOUR Bilokalnik 1960 – 1980, Bilokalnik, Koprivnica, 1980.

Feletar, D. 110 godina koprivničkog bankarstva, Podravska banka, Koprivnica, 1982.

Feletar, D. Podravinom i Međimurjem, Biblioteka Podravskog zbornika, Koprivnica, 1980.

Feletar, D. Industrija Podravine, Savez geografskih društava Hrvatske, Zagreb, 1984.

Feletar, D. Historijsko-geografsko značenje pruga u podravsko-bilogorskoj regiji, u: Željeznička pruga Botovo – Koprivnica – Dugo Selo i priključne pruge, RO željeznički prijevoz Koprivnica, Koprivnica, 1987.

Feletar, D. Podravina I. Općine Đurđevac, Koprivnica i Ludbreg u prošlosti i sadašnjosti, Biblioteka Podravskog zbornika, knjiga, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1989.

Feletar, D. Kulturno-povijesni spomenici općine Koprivnica. Biblioteka Podravskog zbornika, knjiga 28, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1992.

Feletar, D. Cehovi i bratovštine u Podravini krajem srednjeg i početkom novog vijeka, u: Podravina, Časopis za multidisciplinarna istraživanja, vol II., broj 3. Nakladna kuća Meridijani, Koprivnica, 2003.

Feletar, D; Petrić, H. Gradsko komunalno poduzeće Komunalac 1958 – 2003, Nakladna kuća Meridijani, Koprivnica, 2003.

Feletar, D; Feletar, P. Prirodna osnova kao čimbenik naseljenosti Gornje Podravine. Podravina, 7(13). 2008.

Filipović, Z; Matica, M; Marković Sirovec, S. i S. Cestar. Pilot projekt izrade metodologije sanacije nezakonite gradnje na području Grada Koprivnice – Podolice, Vinica i Kunovec Breg. Podravski zbornik, 45. Koprivnica, 2019.

Filipović, Z. Bogatstvo sitne gradske plastike, u: Koprivnica, izabrane teme, Nakladna kuća dr. Feletar, Koprivnica, 1995. ISBN 953-6235-08-0.

Fischer, M. Radovi Instituta za povijest umjetnosti, IPU, Zagreb, 1983,4,5,6.

Galjer, J. Industrijska arhitektura u Hrvatskoj u drugoj polovici 19. stoljeća, u: Historicizam u Hrvatskoj I., 17. 2. – 28.5.2000, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Golec, I. Vojni komunitet Petrinja kao gospodarsko i prosvjetno kulturno središte Banske krajine (1777 – 1871), Državni arhiv Sisak, Sisak, 2003. Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2003.

Grgin, B. Odnos središnje vlasti i grada Koprivnice za vladavine ugarsko-hrvatskog kralja Matijaša Korvina (1458 – 1490), u: Podravina, Časopis za multidisciplinarna istraživanja, vol II, broj 3, Nakladna kuća Meridijani, Koprivnica, 2003.

Hoffiller, V. Arheološki nalazi u Novigradu Podravskom, u: Čast i dobru zavičaja, Zagreb, 1937.

Holjevac, Ž. Demografske, društvene i gospodarske prilike u Koprivnici i okolici prema zemaljskom popisu iz 1828. godine, u: Podravina, Časopis za multidisciplinarna istraživanja, vol II., broj 2. Nakladna kuća Meridijani, Koprivnica, 2002.

- Horvat, A.** Spomenici arhitekture i likovnih umjetnosti u Međimurju, Zagreb, 1956.
- Horvat, A.** Osvrt na urbanizam Koprivnice, u: Bulletin Odjela VII, Zavoda za likovne umjetnosti JAZU, broj 2-3, JAZU, Zagreb, 1960. Drvene crkve i kapele (karta).
- Horvat, A.** Prilog poznavanju nestale drvene arhitekture područja kotara Koprivnice, u: Bulletin Odjela VII, Zavoda za likovne umjetnosti JAZU, broj 1-2, JAZU, Zagreb, 1961.
- Horvat, A.** Između gotike i baroka: Umjetnost kontinentalnog dijela Hrvatske od oko 1500. do 1700. Knjiga 22. Društvo povjesničara umjetnosti, Zagreb, 1975.
- Horvat, A.** O baroku u srednjoj Podravini, Podravski zbornik, knjiga 2, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1976.
- Horvat, A.** Barok u Hrvatskoj, Odjel za povijest umjetnosti Centra za povijesne znanosti; Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske; Grafički Zavod Hrvatske; Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1982.
- Horvat, A.** Gotika u Hrvatskoj, u: Umjetnost na tlu Jugoslavije, Zagreb, 1984.
- Horvat, R.** Prilozi za povijest Podravine, u: Vjesnik Zemaljskog arkiva, Zemaljski arkiv, Zagreb, 1913.
- Horvat, R.** Koprivničke listine za 16. stoljeće, u: Vjesnik Zemaljskog arkiva, Zemaljski arkiv, Zagreb, 1914.
- Horvat, R.** Hrvatska Podravina: povijesne rasprave, crtice i bilješke, u: Mala knjižica Matice hrvatske, Pramatica, Zagreb, 1933.
- Horvat, R.** Župe između Virovitice i Koprivnice iz vremena turskih provala, Matica hrvatska, Zagreb, 1941.
- Horvat, Rudolf :** Župe u Hrvatskoj Podravini, Hrvatska prošlost, Zagreb, 1941.
- Horvat, R.** Koprivničke crkve i kapele, Hrvatska prošlost 4, Zagreb, 1943.
- Horvat, R.** Povijest slobodnog i kraljevskog grada Koprivnice, Zagreb, 1943.
- Horvat, R.** Povijest slobodnog i kraljevskog grada Koprivnice, Ogranak Matice hrvatske, Koprivnica, 2003. ISBN 953-6997-04-5
- Horvatić, F.** Iz prošlosti koprivničke utvrde, u: Podravski zbornik, knjiga 3, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1977.
- Horvatić, F.** Sjaj i značenje obrtničkih cehova, u: Koprivnica, izabrane teme, Nakladna kuća dr. Feletar, Koprivnica, 1995. ISBN 953-6235-08-0
- Jalšić, D.** Koprivnica – staze vremena, Zidni kalendar sa starim planovima Koprivnice, MaTis, Koprivnica, 1992.
- Jalšić, D.** Urbana obnova Koprivnice: Lorand Klemenčić i Vlatka Živković, Galerija Koprivnica, 15.6. – 4.7.1992, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1992.
- Jalšić, D.** Zaboravljene priče baštinske: Tajna starog sjaja Petera Moritza, GLAS Podravine i Prigorja – god. 49., broj 19. Glas Podravine, Koprivnica, 1994.
- Jalšić, D.** Zaboravljene priče baštinske: Strah od vode (Sveti Ivan Nepomuk), GLAS Podravine i Prigorja – god. 49., broj 20, Glas Podravine, Koprivnica, 1994.
- Jalšić, D.** Uz Dan muzeja: Gdje stanuju Muze? GLAS Podravine i Prigorja – god. 49., broj 20, Glas Podravine, Koprivnica, 1994.
- Jalšić, D.** Zaboravljene priče baštinske: Jelena ili Helena (Sveta Helena u Otrovancu) GLAS Podravine i Prigorja – god. 49, broj 21, Glas Podravine, Koprivnica, 1994.
- Jalšić, D.** Zaboravljene priče baštinske: O dobrom osvajaču (Sveti Ladislav Kralj), GLAS Podravine i Prigorja – god. 49, broj 27, Glas Podravine, Koprivnica, 1994.
- Jalšić, D.** Skulpture sa Starog trga u Koprivnici, u: Podravski zbornik, broj 21, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1995. ISSN 0350-3372
- Jalšić, D.** Od gotike do barokne obnove grada, u: Koprivnica, izabrane teme, Nakladna kuća dr.

Feletar, Koprivnica, 1995. ISBN 953-6235-08-0

Jalšić, D. Vrijeme velikog poleta: historicističko-secesijska izgradnja grada, u: Koprivnica, izabrane teme, Nakladna kuća dr. Feletar, Koprivnica, 1995. ISBN 953-6235-08-0

Jalšić, D. Portreti: Fedor Malančec: Kroničar građanskog duha, GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 14, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Muzej grada Koprivnice: O donatorima ukratko, GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 14, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Portreti: Anton, Viktor i Josip Rogina: Stogodišnjakova priča, GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 20, urednik Duško Bodinovac, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Portreti: Graditeljska obitelj Reš: Graditelji koprivničke tradicije, GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 22, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Portreti: Adam Žuvić (1780. - 1863.) Plemeniti zvuk orgulja, GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 23, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Portreti: Josip Vargović: Vizionar novog grada, GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 26. Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Portreti: Dr. Rudolf Horvat (1868. – 1947.) Uspomene iz mladosti hrvatskog povjesničara GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 27, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Portreti: Gjuro Ester (1844. – 1892.) Komediograf i zafrkant iz podravske Abdere, GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 28. Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Donatori Muzeja grada Koprivnice godine 1947. GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 32, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Dnevnik Muzej grada Koprivnice (Dr. Leander Brozović) Donatori godine 1948, 1949. GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 33, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Dnevnik Muzej grada Koprivnice (Dr. Leander Brozović) Donatori godine 1950., 1951. GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 34, Koprivnica, 1996.

Jalšić Ernečić, D. (ur), Medičari i svjećari u Koprivnici, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2006.

Jalšić Ernečić, D. (ur). Tu na srcu mom. Zemlja u zbirkama Muzeja grada Koprivnice, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2021.

Jalšić, D. Dnevnik Muzej grada Koprivnice (Dr. Leander Brozović) Donatori II. dio, godina 1952. GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 35, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Dnevnik Muzej grada Koprivnice (Dr. Leander Brozović) Donatori II. dio, godina 1953. GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 36 i 37, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Portreti: Ivan Sabolić (1921. – 1986.) Lepi kipi peteranjski, GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 38, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Dnevnik Muzej grada Koprivnice (Dr. Leander Brozović) Donatori II. dio, godina 1953. GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 38, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Dnevnik Muzej grada Koprivnice (Dr. Leander Brozović) Donatori II. dio, godina 1953, 1954. GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 39, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Dnevnik Muzej grada Koprivnice (Dr. Leander Brozović) Donatori II. dio, godina 1954. GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 40, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Dnevnik Muzej grada Koprivnice (Dr. Leander Brozović) Donatori II. dio, godine 1955. – 1958. GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, Broj 41, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Dnevnik Muzej grada Koprivnice (Dr. Leander Brozović) Donatori II. dio, godine 1959, 1960. GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 42, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Dnevnik Muzej grada Koprivnice (Dr. Leander Brozović) Donatori II. dio, godine 1961.

GLAS Podravine i Prigorja - god. 51, broj 43, Koprivnica, 1996.

Jalšić, D. Portreti koprivničkih građana iz fundusa Muzeja grada Koprivnice, Katalog izložbe, Galerija Koprivnica, Koprivnica, 1996. ISBN 953-6243-06-7

Jalšić Ernečić, D. Historicistička arhitektura sjeverozapadne Hrvatske, u: *Historicizam u Hrvatskoj I*, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Jalšić Ernečić, D. Zrinski trg u Koprivnici – Urbanističko rješenje, u: *Historicizam u Hrvatskoj II*, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Jalšić Ernečić, D. Katastarska izmjera Koprivnice 1859, u: *Historicizam u Hrvatskoj II*, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Jalšić Ernečić, D. F. Poici, Regulatorni nacrt kr. i slobodnog grada Koprivnice 1903., u: *Historicizam u Hrvatskoj II*, 17. 2. – 28.5.2000, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Jalšić Ernečić, D. Antun Rogina, Glazbeni paviljon, u: *Historicizam u Hrvatskoj II*, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Jalšić Ernečić, D. Kapela svetog Florijana, u: *Historicizam u Hrvatskoj II*, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Jalšić Ernečić, D. Građevinski ured križevačke županije (A. Brdarić?), Stara pučka škola u Koprivnici u: *Historicizam u Hrvatskoj II*, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Jalšić Ernečić, D. Gjuro Carnelutti, Realna gimnazija u Koprivnici (OŠ Antun Nemčić Gostovinski), u: *Historicizam u Hrvatskoj II*, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Jalšić Ernečić, D. Gjuro Carnelutti, Gradska štedionica (danas Galerija Koprivnica), u: *Historicizam u Hrvatskoj II*, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Jalšić Ernečić, D. Autaner - Dragutin Zemljarić – Gjuro Igrić, Vatrogasni dom u Koprivnici, u: *Historicizam u Hrvatskoj II*, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Jalšić Ernečić, D. Katalog izložbe Židovi u Koprivnici, Galerija Koprivnica, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2005. ISBN 953-6243-72-5

Jalšić Ernečić, D. Osobine arhitekture i zaštićena graditeljska kulturna baština grada Koprivnice, u: *Povijesni atlas gradova, III svezak: Koprivnica*, urednica Mirela Slukan Altić, Muzej grada Koprivnice

Jalšić Ernečić, D. Urbanitet srednjovjekovne Koprivnice, u: *Povijesni atlas gradova, III svezak: Koprivnica*, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2005.

Jalšić Ernečić, D. Kasnorenesansna fortifikacijska arhitektura, u: *Povijesni atlas gradova, III svezak: Koprivnica*, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2005.

Jalšić Ernečić, D. Graditeljstvo 17. i 18. stoljeća – barokna izgradnja grada, u: *Povijesni atlas gradova, III svezak: Koprivnica*, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2005.

Jalšić Ernečić, D. Arhitektonsko oblikovanje grada na prijelazu 19. u 20. stoljeće – historicizam i secesija, u: *Povijesni atlas gradova, III svezak: Koprivnica*, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2005.

Jalšić Ernečić, D. Industrijska arhitektura 20. stoljeća, u: *Povijesni atlas gradova, III svezak: Koprivnica*, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2005.

Jalšić Ernečić, D. Izgradnja tijekom druge polovice 20. stoljeća i zaštita nepokretne kulturne baštine u: *Povijesni atlas gradova, III svezak: Koprivnica*, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2005.

Jalšić Ernečić, D; Zamljačanec, M; Valent, I. Prilozi Konzervatorskom dijelu projekta uređenja Zrinskog i Jelačićevog trga u Koprivnici. Povijesni pregled razvoja arhitekture i urbanizma Zrinskog i Jelačićevog trga u Koprivnici. Pregledna povijesna studija, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2019.

Jalšić Ernečić, D. Konzervatorska studija povijesnog razvoja prostora središnjih gradskih trgova u Koprivnici, Zrinski trg, Jelačićev trg, u: *Studija, rukopis*, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2019.

Jalšić Ernečić, D. Koprivnički trgovi prošlosti i budućnosti, Galerija Koprivnica, Katalog izložbe, Muzej

grada Koprivnice, Koprivnica, 2019.

Jalšić Ernečić, D. Kulturni vodič Koprivnice, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2019. ISBN 978-953-8138-25-6

Jalšić Ernečić, D. Pilovi: Kamena skulptura 17. i 18. stoljeća na starim fotografijama, Katalog izložbe, Galerija Koprivnica, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2021.

Karač, Z. Arhitektura sinagoga u Hrvatskoj u doba historicizma, u: Historicizam u Hrvatskoj I, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.

Karaman, I. Privreda i društvo Hrvatske u 19. stoljeću, Institut za hrvatsku povijest, Zagreb, 1972.

Karaman, I. Osnove socijalno-ekonomske determinante povijesnog razvoja grada Koprivnice i njegove regije, u: Koprivnica, grad i spomenici, Odjel za povijest umjetnosti Centra za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu (IPU), Zagreb, 1986.

Karaman, I. Privredni život banske Hrvatske od 1700. do 1850, SNL, Zagreb, 1989.

Karaman, I. Industrijalizacija građanske hrvatske 1800. – 1941, Naprijed, Zagreb 1991.

Kasel, K. Slobodan seljak i vojnik, u: Knjiga I. Rana krajiška društva (1545 – 1754), Naprijed, Zagreb, 1997.

Kasel, K. Slobodan seljak i vojnik, u: Knjiga II. Povojačeno društvo (1754 – 1881), Naprijed, Zagreb, 1997.

Kašić, D. Srbi i pravoslavlje u sjevernoj Hrvatskoj i Slavoniji, Zagreb, 1967.

Kašić, D. Srpska naselja i crkve u sjevernoj Hrvatskoj i Slavoniji, Zagreb, 1988.

Klaić, N. Povijest Hrvata u razvijenom srednjem vijeku, Zagreb, 1976.

Klaić, N. Koprivnica u srednjem vijeku, Biblioteka Podravskog zbornika, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1987.

Klemenčić, L. i Živković, V. Povijesna jezgra Koprivnice (Studija revitalizacije – Prijedlog), u: Podravski zbornik 91, knjiga 17, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1991.

Klemenčić, L. Program revitalizacije jezgre s prezentacijom koprivničke utvrde, u: Podravski zbornik 2003, knjiga 29, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2003.

Kljajić, J. Brodska tvrđava, Hrvatsko institut za povijest, Slavonski Brod, 1998.

Kolar, S. Arheološki lokaliteti u općini Koprivnica, u: Podravski zbornik 76, knjiga 2, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1976.

Kolar, S. i Horvatić, F. Osvrt na historijska zbivanja, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1969.

Kolar Dimitrijević, M. Tvornica Danica i njeno radništvo, u: Podravski zbornik 76, knjiga 2, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1976.

Kolar Dimitrijević, M. Rudnici ugljena u Glogovcu do 1941, u: Podravski zbornik 77, knjiga 3, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1977.

Kolar Dimitrijević, M. Prijeratno podravsko rudarstvo, u: Podravski zbornik 78, knjiga 4, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1978.

Kolar Dimitrijević, M. Podravski ugljenokopi u vrijeme Drugog svjetskog rata, u: Podravski zbornik 79, knjiga 5, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1979.

Kolar Dimitrijević, M. Razvoj privrede i radničke klase u Koprivnici 1918. – 1945. u: Podravski zbornik 80, knjiga 6, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1980.

Kolar Dimitrijević, M. Društveno-ekonomski odnosi u Podravini od 1939. do kraja 1941. u: Podravski zbornik 81, knjiga 7, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1981.

Kolar Dimitrijević, M. Položaj radništva sjeverne Hrvatske u vrijeme Savske banovine, u: Povijesni prilozi, broj 1, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 1982.

Kolar-Dimitrijević, M. Tvornica ulja u Koprivnici i njeno radništvo, u: Podravski zbornik 84, knjiga 10,

- Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1984.
- Kolar-Dimitrijević, M.** Mlinarstvo koprivničkog područja za vrijeme kapitalizma, u: Podravski zbornik 86, knjiga 12, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1986.
- Kolar-Dimitrijević, M.** Gradnja podravske pruge, u: Podravski zbornik 95, knjiga 21, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1995.
- Kolar-Dimitrijević, M.** Koprivnička tvornica Danica do 1937. u: Podravski zbornik 96, knjiga 22, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1996.
- Kolar-Dimitrijević, M.** Podravina u 1848. u: Historijski zbornik, godina LI, broj 52. Povijesno društvo Hrvatske, Zagreb, 1998.
- Kolar-Dimitrijević, M.** Gospodarski razvoj grada Koprivnice u vrijeme načelnika Josipa Vargovića, u: Scientia Podraviana, broj XIV. Povijesno društvo Koprivnice, Koprivnica, 1999.
- Kolar-Dimitrijević, M.** Podravsko svilarstvo do 1868. u: Podravina – časopis za multidisciplinarna istraživanja, broj 2, Nakladna kuća Meridijani, Koprivnica, 2002.
- Korenčić, M.** Naselja i stanovništvo SR Hrvatske 1857 – 1971. u: Republički zavod za statistiku SRH, knjiga 54. JAZU, Zagreb, 1979.
- Kovačić, D.** Kratki pregled koprivničkog gospodarstva u međuratnom razdoblju, u: Podravski zbornik 98 - 99, knjiga 24 – 25, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1999.
- Kovačić, G.** Prošlost i sadašnjost koprivničkog parka, u: Podravski zbornik 93/94, knjiga 19 – 20, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1994.
- Kovačić, G; Klemenčić, L.** Urbana oprema i javna plastika Koprivnice, u: Podravski zbornik 92, knjiga 18, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1992.
- Kovačić, M.** Život i djelo dr. Nike Selaka (1862 – 1891), u: Medicus, broj 3. Pliva d.o.o, Zagreb, 1994.
- Kovačić, M.** Časne sestre Družbe Kćeri Božje Ljubavi u Koprivnici, u: Podravski zbornik 2000/2001, knjiga 26 – 27, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2001.
- Kovačić, M.** Časne sestre Družbe Kćeri Božje Ljubavi u Koprivnici, u: Glas Koncila, katoličke novine, Nadbiskupski duhovni stol, Zagreb, 2005.
- Kranjčev, R.** Šumska vegetacija Podravine i Bilogore, u: Podravski zbornik 80, knjiga 6, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1980.
- Kranjčev, R.** Koprivničke zelene površine, u: Koprivnica, izabrane teme, Nakladna kuća dr. Feletar, Koprivnica, 1995. ISBN 953-6235-08-0
- Kranjčev, R.** Zaštita ekosistema Drave i njezinog zaobalja, u: Hrvatska vodoprivreda, broj 10. Hrvatske vode d.o.o., Zagreb, 2001.
- Krivošić, S.** Stanovništvo Podravine 1659.-1859. godine. Podravski zbornik, 9. Koprivnica, 1983.
- Krivošić, S.** Koprivnica – naselje i njegovi stanovnici od sredine 17. do sredine 19. stoljeća, u: Podravski zbornik 88, knjiga 14, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1988.
- Krmpotić, Lj.** Izvještaji o utvrđivanju granica Hrvatskog Kraljevstva od 16. do 18. stoljeća Hannover – Karlobag – Čakovec, 1997.
- Kruhek, M.** Tvrđava u Koprivnici – povijesni i tipološki razvoj, u: Koprivnica - grad i spomenici, Odjel za povijest umjetnosti Centra za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu; IPU, Zagreb, 1986.
- Kruhek, M.** Povijest izgradnje koprivničke tvrđave, u: Koprivnica – grad i spomenici, Odjel za povijest umjetnosti Centra za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu; IPU, Zagreb, 1986.
- Kruhek, M; Pavlović, A.** Granice R Hrvatske u svjetlu Karlovačkog (1699) i Požarevačkog (1718) mira u: Croatica Christiana Periodica, broj 28, Institut za crkvenu povijest Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 1991.
- Kruhek, M.** Krajiške utvrde i obrana hrvatskog kraljevstva tijekom 16. stoljeća, Institut za suvremenu

povijest, Zagreb, 1995.

Kučeković, V. Osnivanje zemljišnih knjiga u općini Koprivnica, u: Podravski zbornik 77, knjiga 3, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1977.

Kulenović, I. „Arheološka istraživanja na lokalitetu Oružana u Koprivnici“, Podravina: časopis za multidisciplinarna istraživanja I/2, Koprivnica, 2002.

Kuruc, J. Kako planiramo privredni i društveni razvoj općine Koprivnica za razdoblje 1986. – 1990. u: Podravski zbornik 85, knjiga 11, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1985.

Laszowski, E. Podatci o Koprivnici u srednjem vijeku, u: Vjesnik Zemaljskog arkiva, broj 2. Zemaljski arkiv, Zagreb, 1900.

Lentić-Kugli, I. Stari mostovi u Koprivnici, u: Podravski zbornik 83, knjiga 9, urednik Franjo Horvatić, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1983.

Lentić-Kugli, I. : Kronologija i građa za povijest sakralnih objekata u Koprivnici, u: Koprivnica – grad i spomenici, Odjel za povijest umjetnosti Centra za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, IPU, Zagreb, 1986.

Löwy, S. Zidanje Koprivnice, u: Podravske novine, broj 2. od 8. ožujka 1930. Podravske novine, Koprivnica, 1930.

Löwy, S. Regulatorna osnova Koprivnice, u: Podravske novine, broj 8. od 28. lipnja 1930. Podravske novine, Koprivnica, 1930.

Lukavski, M. Muzejski eksponati čekali na red gotovo 30 godina, GLAS Podravine i Prigorja - god. 51., broj 35., 30.8.1996. Glas Podravine, Koprivnica, 1996.

Magić, I. Herešin kroz povijest. vlastita naklada, Koprivnica, 2001.

Maković, M. Prilozi povijesnoj geografiji i toponimiji srednjovjekovne Križevačke županije, u: Radovi Zavoda za znanstveni rad JAZU, broj 3, Zavoda za znanstveni rad JAZU, Varaždin, 1989.

Maković, M. Descriptio Croatiae, Naprijed, Zagreb, 1993.

Marković, Z. Arheološki i stariji povijesni nalazi u koprivničkoj utvrdi, Muzejski vjesnik: glasilo muzeja sjeverozapadne Hrvatske, broj 14. 1991.

Marković, Z. Koprivnica i najbliža okolica od prapovijesti do kasnog srednjeg vijeka, Podravski zbornik, Koprivnica, 1993./94.

Marković, Z. Sjeverna Hrvatska od neolita do brončanog doba, Biblioteka Podravskog zbornika, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1994.

Marković, Z. Starohrvatska Koprivnica (od pretpovijesti do gradnje utvrde), Koprivnica, izabrane teme.: Nakladna kuća dr. Feletar, Koprivnica, 1995. ISBN 953-6235-08-0

Marković, Z. Arheološka iskapanja Muzeja grada Koprivnice 1970 – 1980. godine, Muzejski vjesnik: Glasilo Muzejskog društva sjeverozapadne Hrvatske 4, Muzejsko društvo sjeverozapadne Hrvatske, Varaždin, 1981.

Marković, Z. Rezultati istraživanja prethistorijskih lokaliteta oko Koprivnice 1981. godine, Podravski zbornik '82 (ur. Franjo Horvatić): Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1982.

Marković, Z. Kamengrad (Starigrad), Koprivnica - srednjovjekovna utvrda, Arheološki pregled 24, Beograd, 1985.

Marković, Z. Noviji i neobjavljeni nalazi iz Podravine i kalničko-bilogorske regije (III.), Podravski zbornik 16 (ur. Franjo Horvatić), Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1990.

Marković, Z. Novi srednjovjekovni nalazi s područja koprivničke utvrde, Muzejski vjesnik: Glasilo Muzejskog društva sjeverozapadne Hrvatske 21-22, Muzejsko društvo sjeverozapadne Hrvatske, Varaždin, 1999.

Matica, M. Sustav razvojnih središta, Podravski zbornik 2000/2001, knjiga 26 – 27, Muzej grada

- Koprivnice, Koprivnica, 2001.
- Matijaško, N.** Tradicionalno podravsko vinogradarstvo. Koprivnica, Podravka.
- Matijaško, N.** 25 godina Podravkinog muzeja prehrane. Podravski zbornik, 2007.
- Matota, T.** Razvoj infrastrukturnih sustava u Podravini, Podravski zbornik 2000/2001, knjiga 26 – 27, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2001.
- Mesarić, M.** Zbirka cehalija, akvizicije dr. Leandera Brozovića 1945.-1962. u Muzeju Grada Koprivnice, Koprivnica, 2007.
- Mesarić, M.** Stara umijeća i znanja. Kovači u Koprivnici, Muzej Grada Koprivnice, Koprivnica, 2009.
- Mesarić, M.** Majstorska užarska radionica u Muzeju grada Koprivnice, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2010.
- Mesarić M.** Stara umijeća i znanja, Bačvarski obrt u Koprivnici, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2011.
- Mesarić, M. i Matijaško, N.** Kultura Prehrane u Podravini. U potrazi za autentičnim podravskim jelima, Podravski zbornik, 39, Koprivnica, 2013.
- Mesarić, M., Vresk, S. i Zamljačanec, M.** Od šusteraja do butika, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2012.
- Mesarić, M.** Od hiže do hiže, Podravska hiža iz Zbirke etnografske fotografije, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2016.
- Mesarić, M.** Umijeće cifranja licitara i izrade votiva, Galerija Mijo Kovačić, Koprivnica, 2021.
- Milivojević, V.** Reka: povijest, priče, ljudi, Muzej Grada Koprivnice, Koprivnica, 2018.
- Milivojević, V.** Reka: povijest, priče, ljudi, knjiga II, Muzej Grada Koprivnice, Koprivnica, 2020.
- Moačanin, F.** Vojna krajina do kantonskog uređenja 1787. Vojna krajina: povijesni pregled – historiografija – rasprave, Zagreb, 1984.
- Moačanin, F; Valentić, M.** Vojna krajina u Hrvatskoj, Povijesni muzej Hrvatske, Zagreb, 1981.
- Mohorovičić, A.** Graditeljstvo u Hrvatskoj (Arhitektura i urbanizam), HAZU; Školska knjiga, Zagreb, 1992.
- Mumford, L.** Grad u historiji, Zagreb, 1968.
- Osrečki Jakelić, D.** Fotografija u vrijeme historicizma, u: Historicizam u Hrvatskoj I, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.
- Pavleš, R.** Koprivničko i đurđevačko vlastelinstvo: povijest, topografija, organizacija, vlastita naklada, Koprivnica, 2001.
- Pavleš, R.** Prirodni i društveni okoliš srednjovjekovnog kotara Komarnice iskazan kroz toponime, Podravina: časopis za multidisciplinarna istraživanja X/20, Koprivnica, 2011.
- Pavleš, R.** Podravina u srednjem vijeku: povijesna topografija srednjovjekovne Gornje Komarnice (ludbreška, koprivnička i đurđevečka Podravina), Izdavačka kuća Meridijani, Koprivnica, 2013.
- Pavličević, D.** Krajiško zadružno zakonodavstvo 1807 – 1889, Radovi Zavoda za hrvatsku povijest, vol. 25. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1992.
- Pavličević, D.** Županije u Hrvatskoj i Slavoniji u prijelaznom razdoblju os 1848. do 1881. Hrvatske županije kroz stoljeća, Školska knjiga, Zagreb, 1996.
- Pavličević, D.** Opće političke i vojne prilike u Podravini (1527 – 1765), Podravina – časopis za multidisciplinarna istraživanja, broj 1, Nakladna kuća Meridijani, Koprivnica, 2002.
- Perči, Lj.** Prilog poznavanju planova iz 16. i 17. stoljeća, Podravski zbornik 92, knjiga 18, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1992.
- Petrić, H.** O posjedima obitelji Brodarić (s posebnim osvrtom na stariju povijest Jerešina/Herešina). Podravina: časopis za multidisciplinarna istraživanja, 2010.

- Petrić, H.** Srednjovjekovno vinogradarstvo Podravine i Prigorja, Podravski zbornik, Koprivnica, 53-62, 1993./94.
- Petrić, H.** O nekim toponimima ludbreške i koprivničke Podravine krajem 15. i početkom 16. st.
- Petrić, H.** Srednjovjekovni putovi u Podravini, Podravski zbornik 92, knjiga 18, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1992.
- Petrić, H.** Koprivnica do 1356. godine, Podravski zbornik 96, knjiga 22, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1996.
- Petrić, H.** Koprivnica – slobodni kraljevski grad, Koprivnica, izabrane teme, Nakladna kuća dr. Feletar, Koprivnica, 1995. ISBN 953-6235-08-0
- Petrić, H.** Koprivnica na razmeđu epoha (1765 – 1870), Nakladna kuća dr. Feletar, Koprivnica, 2000, Zavod za hrvatsku povijest Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 2000.
- Petrić, H.** Željezničko povezivanje grada Zagreba s dolinom rijeke Drave, Zbornik znanstvenog skupa: Sto četrdeset godina željeznice u Zagrebu, Hrvatske željeznice i Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2003.
- Petrić, H.** Župa Koprivnica do kraja 17. stoljeća, Tkalčić - Godišnjak društva za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije, broj 8, Zagreb, 2004.
- Planić-Lončarić, M.** Kuća u Koprivnici, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatska, Zagreb, 198?
- Planić-Lončarić, M.** Izgradnja grada do sredine 19. stoljeća, Koprivnica – grad i spomenici, Zagreb, Odjel za povijest umjetnosti Centra za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, IPU, Zagreb, 1986.
- Prvčić, V.** Pohvala kleti, Koprivnica, vl. Naklada, 2008.
- Rački, F.** Popis župa zagrebačke biskupije 1334. i 1501. godine, Starine JAZU sv. 4, Zagreb, 1872.
- Reberski, I.** (ur.) Koprivnica – grad i spomenici. Zagreb, Odjel za povijest umjetnosti Centra za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1986.
- Riđanović, J.** Hidrografske značajke Koprivnice i okolice, Podravski zbornik 80, knjiga 6, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1980.
- Schwartz, G.** Prilozi k povijesti židova u Hrvatskoj u XVIII. Stoljeću, Vjesnik Arkiva, broj 3. Kraljevski hrvatsko-slavonsko-dalmatinski zemaljski arkiv, Zagreb, 1901.
- Slukan-Alticić, M.** Povijest kartografskih radova na području grad Koprivnice, Podravski zbornik 2000/2001, knjiga 26 – 27, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2001.
- Slukan-Alticić, M.** Hidroregulacija Drave i njezini utjecaji na transformaciju prirodnog i kulturnog pejzaža Podravine, Podravina – časopis za multidisciplinarna istraživanja, broj 2, Nakladna kuća Meridijani, Koprivnica, 2002.
- Slukan-Alticić, M.** Podravsko srednjovjekovlje u zrcalu kartografskih izvora, Podravina – časopis za multidisciplinarna istraživanja, broj 4. Nakladna kuća Meridijani, Koprivnica, 2002.
- Slukan-Alticić, M.** Povijesna kartografija – kartografski izvori u povijesnim znanostima, Nakladna kuća Meridijani, Samobor, 2003.
- Slukan-Alticić, M.** Povijesni atlas gradova: Bjelovar, Državni arhiv Bjelovar, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2003.
- Slukan-Alticić, M.** Povijesni atlas gradova: Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2005, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2005. ISBN 953-6666-42-1
- Slukan Alticić, M.** Povijesni atlas gradova. Koprivnica. Zagreb, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar; Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2003.
- Somek, P.** Osnovni tipovi ruralnih kućišta i kuća u Podravini. Podravina, 18, Koprivnica, 2010.
- Somek, P.** Tradicijsko graditeljstvo u Podravini. Pregled s karakterističnim primjerima, Meridijani, Samobor, 2011.
- Somek, P.** Tradicijski način gradnje ruralnih objekata u Podravini, 2013.

- Srkulj, S; Lučić, J.** Hrvatska povijest u dvadeset pet karata, A.G. Matoš, Zagreb, 1996.
- Sudeta, M.** Potreba otvaranja novih ulica i puteva u gradu Koprivnici, Podravske novine, broj 1. od 1. siječnja 1931. Koprivnica, 1931.
- Sudeta, M.** Potreba otvaranja novih ulica i puteva u gradu Koprivnici, Podravske novine, broj 4. od 24. siječnja 1931. Koprivnica, 1931.
- Špoljar, M.** Elementi stambene problematike, Podravski zbornik 85, knjiga 11, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1985.
- Švarc, K.** Prilozi za povijest koprivničkih židova, Podravski zbornik 91, knjiga 17, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1991.
- Švarc, K.** O koprivničkoj bolnici u vrijeme dr. Mirka Kasumovića, Podravski zbornik 92, knjiga 18, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1992.
- Švarc, K.** Razvoj zdravstva u Koprivnici, Koprivnica, izabrane teme, Nakladna kuća dr. Feletar, Koprivnica, 1995, ISBN 953-6235-08-0
- Švarc, K.** Kratka povijest koprivničke židovske zajednice, Dva stoljeća povijesti i kulture Židova u Zagrebu i Hrvatskoj, Zagreb, 1998.
- Švarc, K.** Židovi u kulturnom i društvenom životu Koprivnice 1929. – 1941. Podravski zbornik 2000/2001, knjiga 28, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2001.
- Švarc Janjanin, S.** Zdravstvo i zdravstvene prilike u Koprivnici do 1918. u: Podravski zbornik 89, knjiga 15, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1989.
- Tarbuk, N.** Sakralno kiparstvo u doba historicizma u kontinentalnoj Hrvatskoj, Historicizam u Hrvatskoj I., 17. 2. – 28.5.2000, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2000.
- Treščec, F.** Obnova i dogradnja pruge, Željeznička pruga Botovo – Koprivnica – Dugo Selo i priključne pruge, RO željeznički prijevoz Koprivnica, Koprivnica, 1987.
- Tucković, T.** Određivanje hidrokemijskih značajki vode s izvora na sjevernim obroncima Bilogore u blizini Koprivnice (Diplomski rad), Sveučilište u Zagrebu, Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Zagreb, 2019.
- Uzelac, Z.** Tvrđava Koprivnica. Prijedlog zaštite, restauriranja i rehabilitacije očuvanog dijela koprivničkih bedema, Podravski zbornik 37 (ur. Dražen Ernečić), Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2011.
- Valent, I; Zvijerac, I.** Okoliš kao faktor naseljavanja u razdoblju ranog srednjeg vijeka na prostoru koprivničke i đurđevačke Podravine, u: Tajana Sekelj Ivančan et al. (ur.), Srednjovjekovna naselja u svjetlu arheoloških izvora, Zbornik Instituta za arheologiju 6, Zagreb, 2017.
- Valent, I., Zvijerac, I., Sekelj Ivančan, T.** Topografija arheoloških lokaliteta s talioničkom djelatnošću na prostoru Podravine, 2017.
- Vargović, Z.** Život i rad Josipa Vargovića, Zbornik Muzeja grada Koprivnice, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1947.
- Vranješ Šoljan, B.** Stanovništvo gradova banske Hrvatske na prijelazu stoljeća, Školska knjiga - Stvarnost, Zagreb, 1991.
- Vučetić, R.** Prostorni razvoj srednjovjekovnih gradova u Podravinu. Podravina – časopis za multidisciplinarna istraživanja, broj 3, Nakladna kuća Meridijani, Koprivnica, 2003.
- Vujasinović, B.** Izgradnja prvih vodovoda u Hrvatskoj do početka 20. stoljeća, Hrvatske vode, broj 36, Hrvatske vode, Zagreb, 2021.
- Vukić, I.** Starigrad: od osnutka do danas, vlastita naklada, Koprivnica, 2002.
- Zamljačanec, M.** Išel budem v kleticu. Koprivnica, Muzej grada Koprivnice, 2021.
- Zebec, M.** 2011. Tradicijska arhitektura vinogradarskih klijeti. Meridijani, Koprivnica, 2011.

Zebec, M. Tipologija i kronologija tradicijske arhitekture klijeti na podravskom dijelu sjeverozapadne Bilogore. Podravina, 17, 2010.

Zloušić-Iđaković, K. Konzervatorska podloga za Generalni urbanistički plan Koprivnice, u: Podravski zbornik, broj 28, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2002.

Žančar, R. Preuređenje gradske plinare u Koprivnici, Podravski glasnik, broj 28. Podravski glasnik, Koprivnica, 1922.

Žmegač, A. Bastioni kontinentalne Hrvatske, Institut za povijest umjetnosti – Golden marketing, Zagreb, 2000.

Žmegač, Andrej: Najstariji nacrti Koprivnice, Podravski zbornik 2000/2001, knjiga 26 – 27, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 2001.

Žmegač, A; Stepinac, D. Zgrada Oružane i jugoistočni bastion koprivničke tvrđave, elaborat, Zagreb, 2002.

9.2. INTERNETSKI IZVORI

Acta Croatica: <https://actacroatica.com/hr/location/bakovcica/> (8.2.2022.)

Acta Croatica: <https://actacroatica.com/hr/location/heresin/> (8.2.2022.)

Acta Croatica: https://hr.wikipedia.org/wiki/Koprivni%C4%8Dka_rijeka (8.2.2022.)

Acta Croatica: <https://actacroatica.com/hr/location/jagnjedovec/> (8.2.2022.)

Acta Croatica: <https://actacroatica.com/hr/location/reka/> (8.2.2022.)

Acta Croatica: https://actacroatica.com/hr/location/starigrad_1/ (8.2.2022.)

Acta Croatica: <https://www.glas-koncila.hr/zupa-sv-majke-terezije-u-starigradu-u-podravskom-srcu-dusa-svetice-siromasnih/> (8.2.2022.)

MDC - Muzej prehrane: <https://hvm.mdc.hr/muzej-prehrane-podravka,850:KPR/hr/info/> (18.4.2022.)

Petrić, Hrvoje. 2014. "Crtice iz povijesti. Iz starije povijesti Draganovca.

<https://epodravina.hr/kolumna-crtice-iz-povijesti-iz-starije-povijesti-draganovca/> (10.2.2022.)

Petrić, H. 2021. Jeste li znali? Jagnjedovec se prvi put spominje 1351., a za 72 denara kupio ga je slavonski ban. Podravski list, <https://podravski.hr/jeste-li-znali-jagnjedovec-se-prvi-put-spominje-1351-a-za-72-denara-kupio-ga-je-slavonski-ban> (10.2.2022.)

9.3. ZAKONSKI PROPISI I MEĐUNARODNI DOKUMENTI

ICOMOS. 1999. Charter on the built vernacular heritage,

https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/Charters/vernacular_e.pdf

UNESCO, Deklaracija o očuvanju povijesnih urbanih krajolika (2005.), Preporuka o povijesnim urbanim krajolicima (2011.)

UNESCO, Konvencija o zaštiti nematerijalne baštine, [http://www.istra-](http://www.istra-istria.hr/fileadmin/dokumenti/upravna_tijela/UO_za_tal_nac_zaj/Instrumenti_zastite_ljudskih_prava/I.Multilateralni_odnosi/2.Organizacija_Ujedinjenih_naroda/I-)

[istria.hr/fileadmin/dokumenti/upravna_tijela/UO_za_tal_nac_zaj/Instrumenti_zastite_ljudskih_prava/I.Multilateralni_odnosi/2.Organizacija_Ujedinjenih_naroda/I-](http://www.istra-istria.hr/fileadmin/dokumenti/upravna_tijela/UO_za_tal_nac_zaj/Instrumenti_zastite_ljudskih_prava/I.Multilateralni_odnosi/2.Organizacija_Ujedinjenih_naroda/I-)

[.11.%20Konvencija%20o%20zastiti%20nematerijalne%20kulturne%20bastine.pdf](http://www.istra-istria.hr/fileadmin/dokumenti/upravna_tijela/UO_za_tal_nac_zaj/Instrumenti_zastite_ljudskih_prava/I.Multilateralni_odnosi/2.Organizacija_Ujedinjenih_naroda/I-.11.%20Konvencija%20o%20zastiti%20nematerijalne%20kulturne%20bastine.pdf)

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99), <http://www.zakon.hr/z/340/Zakon-o-za%C5%A1titi-i-o%C4%8Duvanju-kulturnih-dobara>

10. GRAFIČKI DIO

List 1	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara	1:10000
List 2	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Gradsko naselje Koprivnica – dio I.	1:10000
List 3	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Gradsko naselje Koprivnica – dio II.	1:10000
List 4	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Gradsko naselje Koprivnica – dio III.	1:10000
List 5	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Gradsko naselje Koprivnica – dio IV.	1:10000
List 6	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Gradsko naselje Koprivnica – dio V.	1:10000
List 7	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Gradsko naselje Koprivnica – dio VI.	1:10000
List 8	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Naselje Bakovčica	1:10000
List 9	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Naselje Draganovec	1:10000
List 10	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Naselje Herešin	1:10000
List 11	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Naselje Jagnjedovec	1:10000
List 12	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Naselje Kunovec Breg	1:10000
List 13	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Naselje Reka	1:10000
List 14	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Naselje Starigrad	1:10000
List 15	Granica zaštićene kulturno-povijesne cjeline, kontaktnih zona i kulturnih dobara Naselje Štaglinec	1:10000
List 16	Zaštićena kulturno-povijesna cjelina grada Koprivnice s označenim područjima zajedničkih obilježja	1:5000
List 17	Područja zajedničkih obilježja – pregledna karta	1:5000